

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

46 pp.

Unglück zu Tausenden
L

Unglück
L

(313-44.6)

ԵՕԺԷՆ ՍԻԻ

ԷՍՐԱՐԸ ՓԱՐԻՍ

ԼԻՍԱՆԸ ՖՐԱՆՍԷՎԻՏԷՆ ԼԻՍԱՆԸ ԹԻԻՐԳԻՅԷ

ՀԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԹԵՐՅԷՄԷ ԻՅԼԷՄԻՇ ՏԻՐ

ՍԼԹԸՆՃԸ ՃԻԼՏ

ՄԷՐԷՑ ՆԵՐԷԷՆԻ ԳԵԼԷԷԷԷ ԲԵՐԷՆԷՆԷ
ԻՆԷԷՆԷՆԷՆԷ

ՄԱՆՁՈՒՄԷՎԻ ԼՅՐԵՆԱՐ ԹԱՊԻԱՆԷՄԻՆՏԷ

ԻՍԹԱՆԳՈՒՏԱ ԳՈՒՍԲՈՍԱ 41 ՆԻԻՄԷՐՈՒՈՒ ԻՔՍԻ ԻԱՆԸՆՏԱ

4-2-2

(313-4.2)

252-62

ԻՍՐԱԻԸ ՓԱՐԻՍ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՎԵՍՏԱՆՈՒԹՅԱՆ

Ֆրեյդենբերգ, քենտր լեյտերի գոնիտ տը Սեն-Րեմիսի, պիր սուրբթի նալաներգատե օլարադ գանալըդ պլաթ-տըղընըն ֆերտադը կիւնիւ աղչամըսը, Սեն-Լադար հապս-խանէսխտէ, մահպուսէլէրին թէֆերիւն (էյլէնճէ) վադ-թիխտէ, չու աթիտէրի տիլիւզան մէնդարէ կէշմէքտէ իտի:

Շէօյլէ քի, եէվմի մէզպուրտէ, պուլունան սայիր մահ-պուսէլէր կէզինմէքտէլէր իքէն, Ֆլէօր-տը-Մարի իսէ, հալիլիտէ հալուզուն եաղընընտա պուլունմադտէ օլուպ, վէ մէրդումէ, չոգ տէֆա կիտիւլ օրատա օթուրմադտէ օրմադ ճիհէթլէ, «լա կուալէօղին գանարէսի» թէսիլիէ օլուն, մանա պաղչամըչ պուլունան պիր գանարէսին իւզէրիտէ օթուրմադտա իտի: Մահպուսէլէր մէրդումէնի սէվմէքտէ օլուպ, վէ քենտր իւզէրլէրիտէ հուսուլի կէօրիւլմէքտէ օլան նուֆուզ ու թէէսիրի ըիւր հալալէթի իսէ: կիւն-տան կիւնէ արթմադտա օլուզունտան, առէթա զըմէն պիր դարար վարտընճալուն, մէզքիւր գանարէնի, մէր-գումէ կէնճ գըզա թէրք կի, քենտրլէր կիտիւլ, սայիր գանարէլէր իւզէրիտէ օթուրմադտա իտիլէր:

Լա կուալէօղ հալուզուն եաղընընտա պուլունան մէզ-քիւր գանարէնի սէվմէքտէ իտի, չիւնքի, հիւ տէկիլ իսէ, մէքիւր հալուզուն քենարլարընտա հուսուլէ կէլմիշ օլան եստունըրը թէմաշա իլլէտիքճէ, գըրլարտա թարլալարտա թէմաշա պիրլէ, թէլէզիւլ կիլմիշ պուլունտուզու եէ-

36999-66

2004

չկրկնելի թեգքեալ ելլէտիկ կիպի, հալուդտաքի պէր-
լադ սուլարը տախի կէօրալըճէ, Պուդվալ գարկիւնսինն
ուֆաճըդ չաքնը խաթըրնա կէթիւրմէքտէ խոի :

Մահպետէ պուլունան պիր առէմին նաղարը բիր
մահլունիւնէթինէ թէսաաթիֆ կլլէնէն հէր պիր եւէլիլը
տէմէթինին, առէթա պիրէր փիմէնդոր մաղամընը թու-
թաճաղը միսիլու... հէր պիր չիէկին տախի, պիրըր չի-
էք պաղչէսի մաղամընը թութաճաղընա, ապա չիւրհէ
ճալիդ տէկիլ տիր...

Ֆլէօր-տը-Մարի, իրի կիւնան պէրու, մատամ տ՛Մը.
վիլ թարաֆընտան, քէնտիսինէ, պիր սուրէթի մուհիպպա-
նէտէ օլտուղու հարաէ դուհուրա կէլիլը օլան պիր վատ-
թաթինաաթին, Սէն-Լազարոսն չըզպլ դուրթուլմաղլըդ իւ-
միտիլլէ պէրլէմէքտէ խոի : Հէր նէ դատար մէրգուճէնին,
օլտաան խէլապընը կիծիւրմէսինտէն տօլաքը պիր չիւրհէ-
նէ զահիպ օլտաղ պիււալը իղթիրապ վէ կնախէ օլմաղ-
լըդա տալիր հիւ պիր սէպէպի պուլունմաղաա տէկիլ խոի
խսէ տէ, զաթէն քէնտի թէճէկիւրիսի պիլմէքտէ օլապ, վէ
հէմիլէտէ աքրա ու Ֆէլաքէթիլ չէքմէքիլէ ալըմընը օլտու-
ղուտան, սահիհէն եաղընաա գուրթ ուլաճաղընա իւմիտ
վար օլմաղլըդա, բէք աղ ճէօթաթէթ խաէպիլմէքտէ խոի
վաղթիլ թըֆիլիէթինտէ աէնէլէրճէ դարընը օլտուղու մա-
հէլլի մէզպուրէն տօլէթ խոիպ տէ, թէքրաթէն իլլէրինէ
տիւչտիկիւ մախլուգլարն հալ ու հէյեթիլէրն կէօրիւպ,
վէ էլիփաղ ու մէգալթըլըրընը իլիթտիրճէ, օլ թէսիլլի
դապալը իթմէզ օլան էսիլ խէթա վէ հիւսպընըն թէղէք-
քիւրի, հէր սանիլէ խաթըրնա կէլմէքտէ, վէ պու հալ
նէ, թա բուհուրա թէէտիր կլլէտիլիւնտէն, տէրեալի մահ-
ղունիլիէթէ տաղմաղաա խոի :

Վէ եալընըդ պու դատար տա տէկիլ խոի :

Ֆլէօր-տը-Մարի/ն դալըլնտէ, Բօտօթի հաղընտա
տէրքեալ օլան պիր հինսի չիւթաքնը նիլմէթի Ֆէվէլաթա
սէպէպինտէն, եէսի պիր էսէրի էլէմ ու քէտէր, վէ հաթ-

թա, առէթա, պիր էսէրի հէյալէթ ու տէհէլթ օլմանա
պալալմըն խոի :

Սճալի պպիր հալ, մէրգուճէ եալընըդ քէնտիսինն տիւչ-
միւչ օլտուղու կիրտալ իլէ, Բօտօթի միւնանէսինտէ տէրքեալ
օլան մէսաաթիէի տիւչիւնիւպ էօլմէքտէ խոի, չիւնքի, քէն-
տուրէ նիւպէթիլ, անըն աղամէթինէ, հիւրմէթ նէվիւնտէն
պիր չէյ տիր նաղարըյա պաղմաղտա խոի... մէրգուճէ
նէզտիտէ Բօտօթի, ինտանիլիէթա տէքթա օլտուղու կիպի,
ճէլալ ու աղամէթա տախի պի հէմթա խոի... վէ Ֆէնա
առաւալաա դարըն, առէթա պիր դաղապուլաճ մաղա-
միւտաա պուլունմաղաա խոի... Բօտօթի հաղընտա, պու
մէրթէպէ հիւրմէթ ու բիւլլէթի, վէ պինապէրին հաա-
տէն գիւսաաթէ թէհպիլիւր դալալիսի պէտիտար պուլուն-
տուղու թաղալրաա, էսէֆ օլունուր քի, պաղը քէրքի,
օլ մէրթէպէ հիւսիլեաթը չիւրթանիլիէնէ միւպիլէյա պու-
լունմաղլըդտան տախի գօրգմաղաա խոի. չիւնքի, մէղ-
քիւր հիւսիլեաթընտան, մէյլ ու մուհապպէթ էսէրլէրի հա-
պըլ օլմանա պալաաղընը տախի հիւս կլլէմէքտէ խոի
լաքին, մէրքիւր հիւս կլլէմէքտէ օլտուղու մէյլ ու մու-
հապպէթ էսէրլ տէ, նէ մէրթէպէ կիպի պիր հալաթէ խոի
խսէ, օլ մէրթէպէ տախի տէրին պիր հալաթէ օլտուղու կի-
պի, նէ մէրթէպէ թէմիղ պիր սուրէթաթէ խոի խսէ, օլ մէր-
թէպէ տախի կիպի, վէ նէ մէրթէպէ մէյլուսիլէթէթ պալալ
պիր սուրէթաթէ խոի խսէ, օլ մէրթէպէ տախի թէմիղ պիր
հալաթէ խոի : Պիլաթէ չօճուդ, պու հիւնէնիկիւ սրըրթ, աա-հա
եէնի, եանի մէրգուճէն խապէրի օլմաաղը հալաթ, Բօ-
տօթիա, աչուրի մէրթէպէ տիլտաաթէ պուլունան մատամ
տ՛Մըվիլ իլէ գժուչալըտան պէրու հիւս կլլէմէկէ պալալ-
մըն խոի : Մատամ տ՛Մըվիլլէն վատինտէն վէ միւֆէրազա-
թընտան սնըրա, Ֆլէօր-տը-Մարի, հապախանէտէն չըզպլ
աա, Պուդվալ չիֆիլիլիւնտէրի տաթըլարընա դալալմաղ-
լըդ, վէ թէքրաթէն Բօտօթիա կէօրմէքթը իղ պալալնէ նալիլ
օլմաաղը թէհիւրքիւրի իլէ... դէնաաթէսիլլէ սէվինիպ մէթ-

նուն օրոճադ եէրտէ, մուղայիրի օրարագ, հիւ չայէ պիր մէսէրըթէ Էսէրի իպրազ իյլէմէքտէ տէկիլ խոի:

Եւ այլէ քի, դալայի սըզըմագտա խոի... մատամ'ալլիին օլ աճը աճը լազըրաբլարը իլէ, դուրուրու դուրուրու վէ տիզ-գաթըլ տիզ-գաթըլ պազըլարը, հէմիլէ խաթըր-նա կէրնէքտէ խոի: չիւնքի իկարալէ չօճուզ, մէրգոււմէ իլէ դօնուչաուրու վազըթտա, քէնտի խէլաքսեարը հազգընտա, ֆէվզ էլ ատէ սուրէթտէ պիր Էսէրի չիւքանիլէթ իզհար իյլէմիլ պուլունտուղունտան, մէրգոււմէնին մէքազ վէ տիզ-գաթըլ թաշիրը օլունմուլ խոի: Իէք անլաշըլը պիր սուրէթտէ օլունտու թազաթըլտէ, լա կուալէօզ, մատամ'ալլիին դալային մաշֆուլ պուլունտան էքարընը պիր բարչաքընը տէրք ու ֆէհմ խաշպիլիլ պուլունմազին, քէնտու քէնտուլէ, «Մ. Բօտօթի հազգընտա իպրազ իյլէտիլիմ Էսէրի չիւքան, հատտի իթիտալը թէճալուզ իյլէտիլինտէն, պու մէրթէպէ երեսքէ մէվգըտէ օլուլ, վէ պու մէրթէպէ տէ հիւսնի ճէմուլէ մալիք պուլունտան կէնճ դաթընըն դալայինէ թօղունմուլ օլմալը տըր, վէ Բաթ, մէրգոււմէ թաթաթընտան դուհուրա կէլէն օլ աճը աճը լազըրաբլարըն, չիտի ֆարգընտա օլապիլմէքտէլիմ, մէզ-քիւր լազըրաբլարըն հէր պիւրըլէրի, մէրգոււմէնին հասէտի նէֆրէթթիլիլինէ տէլալէթ իյլէմէքտէ խոիլէր: Ամա'ն եա Բէպիլիմ, էօյլէ պիր դաթըն, պէնճիլէլին պիր սէֆիլիլ դազաճանաեա՝ դալըրչարըն: պէլալէլիլ, մէրգոււմէ տաթիլ, մէրգոււմէ, պէնիմ կիտի սէվմէքտէ օլմալը տըր, էվլէթ, պէն տաթիլ սէվմէքտէլիմ... տիմէք տիր քի, քէնտիմէրադմէն օլտուլու հալտէ, քէնտի մէյլ ու մուհապպէթիմի մէյլտանէ վիրիպ անլաթիմը պուլունմազտաթըմ... Բօտուլու սէվմէք մի... քիմ', պէ'ն մի, պէ'ն մի... պէնիմ կիտի սէֆիլ ու մուհապպար վէ պէտնամ' պիր դըզ մը... օֆ, էօյլէ պիր շէյլ դապուլ իյլէմէքտէն խոի... էօլմէքիլը, հէգարա'ն քիզ էվլէա տըր...» տիմէքտէ խոի:

Իվլէլ էմիրտէ չուճու պէհանէ միւսաթաթիմ խոշիլիլ

քի, պիւլարէ չօճուզ, հէր նէվի սէֆալէթ ու մէզլէլէթ քէնտուլի չայէսթէ կէօթալիլինտէն, դալայինտէ հիսօ իյլէմէքտէ օլտուլու մէյլ ու մուհապպէթիլ Էսէրինէ, հատտի իթիտալը թէճալուզ իթմիլ օլմազըլը նազարըլա պազմագտա խոի:

Յիլէօր-տը-Մարի, Բօտօթի հազգընտա քէնտուլի եալընըզ միւլէնէք քիր թանըմագա իզթիֆա իթմէյիպ, իլու, պիլա իլիթիլտարի, Էսէրի թապիլի օլտուլու հալտէ, մէրգոււմէ սալիլըրտէն թէֆրիզ իթտիրմէքտէ օլան լէթաֆէթ, գուվլէթ ու գուտըթթ, վէ հիւսնի ճէմալ ու ճէլալէթինէ տաթիլ հալրան օլմագտա խոի: կէրլի մէրգոււմէնին պու թէհայիլիլ պիլիթին պիլիթին թէհապիլուրի օլուլ, վէ քիւլլիլէքտէն տէ արի վէ պէրի պուլունմագտէ խոի խաշ տէ, պու ճիւմիլ իլէ տաթիլ, Բէք շէտիտ վէ Բէք տէ գուվլէթիլ սուրէթտէ պուլունմագտա խոի, չիւնքի, մատտի կիւզէլլիլ, տալիմա գուվլէլիլ հապիպէլա ալիմէնէ մալը պուլունմագտա տըր: Վէ պուլունտան տա դաթիլնազար, նիհայէթ գան գան տըր, գանըն սէպի վէ գանըն լէհէսիլիլ իւքսար օլունմագա, հէր նէ մէրթէպէտէ կիլիլ, նամալիլ, մէթուր, վէ մուհապպար պիր հալտէ դալմըլ օլա, ելինէ պիր կիւն տէկիլ խաշ տիկէր պիր կիւն դա-հիլէ չըզըլ օստիլի իլիթիլտէրթէնէլինտէ չիւրհէ Էօդտար: Յիլէօր-տը-Մարի խաշ, Բօտօթի հազգընտա գալայինտէ հիսա իյլէմէքտէ օլտուլու մէյլ ու մուհապպէթիլ վէ թէհայիլիլ քիւզիկեարըլըլա սիւրիւլընիպ կիլիթմէքտէ օլմաթըն տիւլիւտիւքէ, տիւլաթը խէվֆ ու էնտիլէ օլմագտա խոի, դիւա, աալը սէպէպինիլ պիլիթիլիլինտէն, քէնտիննէ եան-ԸՂ մանէալար իլիլմէքտէ խոի: էվլէթ, մէրգոււմէնին Բօտօթի հազգընտա օլան պու մուհապպէթիլ վէ պու մէյլընը, էքարաթան իպարէթ օլան պիր թէվէճիւհաշէն, վէ էքրեալճա պէտիտաթ օլուլ, ֆազաթ, իլաշար նազապիլ պուլունտան պիր միւլապէ հէթիտէն նէլէթ իյլէմէքտէ խոի: Խիւլապայիլ քէլէթ, էկէրի Յիլէօր-տը-Մարի, քէնտիսինին,

Օրտուղու ընտրի եկամտը վե՛ր բնտի ճանրարէսն օրմաւնը պիլմէքտէ պուլունսա իտի, մէզբիւր մէյլ ու մուհաւպէ- թինն թապիի օլան սէպէպինի, բէք ասան սուրէթտէ ան- լաւապիլէճէք իտի. վե՛ր իշթի օլ վազըթ տա, հիշ չիւքճէ ճայիզ տէկիլ տիր քի, քէնտի բէտէրինին լէթափէթ ու ինսանիլէթինտէն աղաւթ, զէքրէճէ իշթիպաշա մահէլ վիրմէքտիլն, իզճարը թիճայիւր իաճէք իտի:

Իշթէ Ֆիէօր-աբ-Մարինն տիւշար օլտուղու իլթիրապը տէքուն վե՛ր էլէմին սէպէպիւ, մահաղա պու խոստոստան նե- շէթ իթմէքտէ օլտուղու թաղտիրտէ, հէք տաղըգա իսէ, մատամ ա՛րպիլին վատը մուճպինճէ, Սէն-Լազար մահ- պէսինտէն գուրթուլմազլըղա տիւշարմէքտէ իտի:

Ֆիէօր-աբ-Մարի մէքաղը վե՛ր տիւշարմէքտէ պիւր հալտէ օլտուղու թաղտիրտէ, հալտուղուն հանքտարի գանարէ իւզէքրնտէ օթուրարազ, վե՛ր պիւր սուրէթի մաքնավարի տէ օլարազ, մէզբիւր հալտուղուն քէնարարընա, գօրգա գօրգա կէլիպ գօնմադտէ օլան պիւր գաշ թանէ գուշաղըր լէճմաշա իլլէմէքտէ իտի: Մէքղու մէ պիւր արալըգ էլինտէ տիւշարմէքտէ օլտուղու պիւր չօնու գ կէօմէկինի տիւշարիլի թէկիլի իթմիշ իտի: Պէհանէ հաճէթ տէկիլ տիր քի, մէզբիւր կէօմէք, մահպուսէլը թարափընտան, Ֆիէօր-աբ-Մարի ճանիպինտէն գուհուրա կէլէն պիւր միւտալիլէթ տիւ- ռիզան սայէսինտէ, պէքայի սաթալիլթ, Մօն-Սէն-ժան նամ սէֆիլէ պիւր գաաթնա, եղըքնտա տիւշարմէ կէլէճէք օլան մատամնտան գունաղա թաղըմը իշին, հիմնէթ օ- լունմուշ իտի: Լա կուալէօղուն թահթը հիմայէսինտէ պուլունմադտէ օլան մէքսումէ պէտէշքտալ վե՛ր զէվալը գաաթն իսէ, մէզպուրէնին աւազլարը նէզլորտէ օթուր- մադտէ, վե՛ր չօնուղու իշին պիւր թարքի տիւշարմէքտէ մէզլու պուլունմադտէ իտի, վե՛ր արալըգ արալըգ, մէզբիւր թաք- կէլէն պիւր թարափա աթարազ, պիւր սուրէթի թէշէքքիւ- լանտէ վե՛ր խուլաքեարանտէ օլտուղուլա պէքապէք, գալըլնտէ պիւր ինթիրազ էսէքի տախի հիսս իլլէմէքտէ

օլտուղու թաղտիրտէ, քէնտի խէլաքեարը օլան մէզպու- լէնին, ելուղնտէն եօղարը, ալըգ ալըգ տուրուզ պազ- մադտա իտի. . . տաթթա պիւր քէօրէք, քէնտի էֆէնախի- նէ, նէ եօտա տուրուր պազար իսէ, մէքգուճէ տախի, իշթէ թըպըք անըն կիզի պազմադտա իտի:

Ֆիէօր-աբ-Մարի իւզէքրնտէ կէօրիլմէքտէ օլուպ, վե՛ շայեանը իզլ ու բէքէսիլ պուլունան հալտիլթ ու լե- թափէթ վե՛ր նէզաթիլթ, պիւր հալէթի բիւր մէզլէլթտէ օլան մէքգուճէ գաաթն իւզէքրնտէ, հատտէն զիւտտէ պիւր թէէսպիւր վե՛ր պիւր հիւրմէթ ու թաաղիմ տուլլուսու հու- սուլէ կէթիրմէքտէ իտի:

Ալազըք հաճէնէ իլէ մէճպուլ պուլունման գալը- լէրտէ տախի, տայիմա, իլք տէֆա օլարազ պիւր շիւքրա- նիլէթ տուլլուսու հիսս իթմէլէ պաշաղաղըլարընտա, պիւր աղիլլըք վե՛ր պիւր աղամէթ էսէքի գուհուրա կէլմէքտէ տիր. նաալը քի պուլուն իսպաթը, Մօն-Սէն-ժան իւզէ- լինտէ, բէք բանա սուրէթի տէ միւշահէտէ օլունմաշտուր, շէօլէ քի, բիմէնէ թարափընտան, հէնուլ օլ կիւնէ տէ- կին, մէքսումէնիւ շայէ պիւր եհնի վե՛ր կիւզէլ տուլլու հիսս իլլէմէսինտէ տայիւր հիւ պիւր բէհպըրիք իտիլիպ վե՛ր հիւ պիւր սէպէպիլէթ լիլիլիլ օլունմադտէնտան, անճազ ատի ատի տուլլուլը բիւշէսինտէ մէթրուր պուլունմադտա իլէն, Ֆիէօր-աբ-Մարի սայէսինտէ իսէ, մէզբիւր եհնի տուլլուսու հիսս իլլէմէկէ պաշաղաղ իտի:

Արատան լէնա տաղըգա կէշաիքտէ, Ֆիէօր-աբ-Մարի իւզէքրնտէ, խաֆիֆ պիւր էնտիլէ էօէքի հաալը օլմաղն, եաալըմըլ օլան կէօլլէքրնի սիլտիքան սանրա, թէքրարէն տիւքիլնէ տէվամ իտիլ չալըլմադտա իտի:

— Հիւ տէկիլ իսէ պէօլէ պիւր թէֆէրիւճ վազթիլնտէ օլուն, պիւրազ բահաթ իտիպ տէ, պօշ տուրմալը տէկիլ- միսինիլ, ա՛ պիւնիմ գուրթարըճը մէլէ կիմ, — տաթի Մօն- Սէն-ժան լա կուալէօղէ:

— Չօնու գ թաղըմընն իշթիրաաթնա պէն բարա վիրէքէք

հիստեմէնտ օլմուշ օլմամաղղըմ՝ էհլըտէն . . . քէնտի վաղի-
ֆէմի, անճադ անքն տիբլիխնէ չաղըմաղղա իֆա իլլէմէք-
լիք էֆքիար ու նիլիէթիմատէ պուլունմադ տան ըմ . . . տէյի
ճէվապ վիրտի՝ մէղպուրէ կէնճ գըն :

— Բարա վիրէրէք հիստեմէնտ օլմամաղղըմ մը . . . իյն
եա, էկէրչի սիղ օլմասա խոխիղ, քէնտի մասուլուսմա կիյ-
տիրմէք իլին, պէօլէ կիւղէլ կիւղէլ Գար կիպի պէեաղ պէ-
հաղ, վէ սըճադ սըճադ չամաշըլըարա, եանի, անճադ պու-
հալլիլտէն, հէրքէսին աեաղլարը ալլընտան, չամալըար
իլլումտէն թօրլարաղղըմ՝ բաշալլա բարլարընտան պաշա
պիր շէյէ մալիք օլմաղղըմ, միւմին օլապիլէճէք մի խոխի . . .
թէշէք քիւր խոքիւրմ աղբատաշարըմտան քի, պէրպիլ հա-
միլիէթ ու ինսանլիլէթ պուլալըր իհտայէ հիլմէթ իլլէ-
տիլէր . . . վազաա պու պէօլէ տիր . . . հալ պու քի, եա
սիղէ կէլինճէ : Մֆ, էվիլէթ, եա սիղէ՝ կէլինճէ . . . Պիւ-
միմ նա՛սըլ սէօլէյէյիւմ, նա՛սըլ իֆատէյի մէրամ իլլէ-
յէյիւմ, — տէտի պիլարէ գատըն քէմալ թէրէտտիւտ վէ
ղալլէ իւղրէ, վէ նէ սէօլէյէյէճէկիլնի տէ չաշըրաբադ, — պա-
ղընը . . . — տէտի թէքարէն մէղպուրէ, — չու կիւնէչէ
պաղընը, կէօրմէքտէսինիղ, էօլլէ տէկիլ մի . . . կիւնէ-
չին վարըղընք քիման ինքար իտէպիլիւր մի . . .

— Իէք ալէա, խալը, Մ օն-Մէն-ժան . . . Լաքին, սէօյ-
լէյինիղ պաղաեմը, ֆիբրինիղ նէ տիր, նէ տիմէք իս-
թէքսինիղ, — տէյի ճէվապ վիրտի ձիւթօր-տը-Մարի օլ քէն-
տի մէլէքվէշ տիլպէր վէ տիլլիքեար երիզիւնիւ, մէրգու-
մանիլ պէա շէհրէսին տաղուա էկէրէք :

— Աման եա Բէպպիւմ . . . չիմտի սիղ հազգըմտա իս-
թիհալար խոխի տէ կիւլմէկէ պաշալանըղ ճայիղ տիր, —
տէտի մէրսումէ պիր մահգուսիլիլ թի աղիմէ իւղրէ, — պէն
տէ կիւեա պիր աաամըմ կիպի լազըրտը իթմէքիլիկէ գալ-
ղըմադ տա, վէ սիղէ պիր շէյ սէօլլէմէք իթմէքտէ իտէյ
տա . . . նէ սէօլլէեէճէկիլմի, պիղգաթ քէնտիմ տախի պի-
լէմէճէքտէյիւմ . . .

Նիլչին, Նիլչին, սէօլլէյինիղ, Մ օն-Մէն-ժան, սէօլլէ-
յինիղ :

— Մէլէք կիպի տիլպէր տիր կէօլլէրէ մալիք պուլուն-
մադ տանընը, — տէտի մէրգումէ պիր նէվի աշգ ու շէվդ
իւրէք հայրան հայրան ձիւթօր-տը-Մարինին երիզիւնտէն
եօղաբու աուրուպ զաղմաեա պաշալանարադ, — սիլին օլ
տիլպէր կէօլլէրինիղ . . . պանա պիր զալլէթ վէ պիր ճէա-
րէթ վիրմէքտէ տիրէր . . . Տարունուղ, արթըղ չիմտի ֆիբ-
րիմտէ օլանը սէօլլէմէկէ չաղըճաղղըմ, չու կէօրտիկիւ-
միւղ կիւնէշ տիր, էօլլէ տէկիլ մի . . . վէ մահպուստանէ-
միղտէ, անըն հարարէթիլլէ ըսընըպ, վէ ըլըղըլ տա
թէկիլլըր զըլըմադ տա օլտուրու կիպի, թէմաշ իտէն
կէօլլէրէ տէ սիֆա պաղըլալմադ տա, վէ հէրքէսին ճէմ-
նալիլիլ ու մահգուսիլիլ մուճիպ օլմադ տա տըր,
էօլլէ տէկիլ մի :

— Շիւրհէտիղ . . .

— Իմտի, միւսա օլարադ տիղգաթ իտէլիւմ . . . պու
կիւնէշ . . . էլպէթթիլ քէնտի քէնտույէ խալգ խալիվշ տէ-
կիլտիր եա, վէ մաաամ քի էօլլէ տիր, վէ մաաամ քի ան-
տէն թէշէք քիլիւրէ պօրճու օլտուրու մաղու տա հիսա իլլէ-
մէքտէյիղ, արթըղ նէ՛ գաաար տահա ղիեատէ . . .

— Անը խալգ իտէն տահա նէ՛ գաաար ղիեատէ թէ-
շէք քիլիւրէ պօրճու սաերըմալընը, տիմէք իթմէքտէսի-
նիղ, էօլլէ տէկիլ մի, Մ օն-Մէն-ժան . . . Հաղղընը վար
տըր, էօլլէ տիր . . . էվիլէթ, անը խալգ իտէն Սլլա՛ս տըր,
վէ պիղտէ օնա տուա վէ սէճաէ գըլմաղըլա պօրճու
պուլունմադ տանըղ . . .

— Թամամ . . . իլլէթ պէնիմ տէ ասըլ նիլիլէթիւմ պունու
պիլտիրմէք խալ, — տէտի մէրգումէ գատըն միւրուր օլա-
րադ, — էվիլէթ, իլլէթ էօլլէ տիր, կէրչի պէն քէնտի րէ-
ֆիդալարըմ հաղղընտա իղհալըր թէշէք քիլիւրէ պօրճու
պուլունմադ տանըմ, հալ պու քի, սիլին իլլին տէ տուա-
եա վէ բէրէսթ իլլէ պօրճու պուլունմադ տանըմ, ղիւա,

անլերն գալարելի րեգգաթ ու չեփդաթնը թահրեր իւն, էվլէրի պէտ մուամէլէրնտէն վաղ կէյմէլէրնէն, ան-
ճադ սիդ սէպէնջ օլմուշտունուղ տուր:

—Մօն-Սէն-ժան, սիդ տէկիլ պէտտէն, իլլա օլ ձէնա-
պը Հադդատան միւթէշէքքեր օլմալըսընը:

—Սֆ, էվլէթ, սիդէ... պէն սիդի կէօրմէք-
տէյիմ... պանա սիդ իլլիլի իթմալիլ, վէ հէմտէ տէ-
կիլ Նալընըդ սիդ քէնտիւնիլ իյիլիլ Կարալընըդ, իլլա սա-
լիլլէրէ տաթի Կարալընընըդ:

—Կարին, Մօն-Սէն-ժան, էկէրնի սիդէ պէն պիր իյիլիլ
Կարմըշ իսէմ պիլէ, էինէ Ալլահատան թէշէքքիւր իյլէմէ-
լիսիւնիլ, չինքի, իյիլիլ Կարմալըլըդ տուլլուտունու պանա
իհսան իտէն, էինէ ձէնապը Հադդ քէնտիսի տիր... տի-
մէք տիր քի, սիզին տէ վազիֆէնիլ, անտէն միւթէշէքքեր
օլմագ տըր:

—Ինք ալէա... մատամ քի սիդ էօյլէ միւրատ իթ-
մէքտէսիւնիլ, վարսըն էօյլէ օլտուն... —տէտի մէրսումէ,
Յիլէօր-տը-Մարինին սէօյլէտիկինէ քնամիլէն իսքէաթ օլ-
մագ իսթէմէնէրէք, —էկէրչի-էօյլէ Կարմալըլըլըմա, պու-
տիի մէմնունիյէթիկինիլ օլմադ քիսէմ... ճան իլէ պաշ
Իսթիւնէ...

—Էվլէթ, զէվալլը Մօն-Սէն-ժանըպաղըմ, էվլէթ...
սիդ հէմիլէ Ալլահա տուա իտիլ, վէ անտէն միւթէշէք-
քեր օլմալըսընը... վէ իյթէ պէն տէ, պէնի աղանըդ
սէվէքտէ օլմանըլա, անճադ օլ վաղըթ իօղնա օլապիլէ-
հէկիմ տիր...

—Սիդի սէվէքտէ օլտուղումա օլ վաղըթ մը իօղնա
օլմադսընըդ տըր, նէ սէօյլէ Կարսունուղ, Լա Կուալէօղ,
աման Կա Բէպլիլիմ, աման Կա Բէպլիլիմ... Լաքին, իյիլ Կա,
հիլ տէկիլ իտէ, պէնի տէօյլմէրիքտէն վաղ կէյմէլէրի ի-
լին, րէֆիլդալըլըմա սէօյլէտիկինիլ Լազըլտըլըլը, պիր
էրրէ տէրիաթիլը իլլէմէքտէ տէկիլմիսիլ... մէկէրնի
«պուտու տէօյմէրէ, Կարնըդ քէնտիսիին տէօյմիւշ օլմա-

Կըպ... իլլա քէնտի մասուժունու տաթի պիրիքտէ տէօյ-
միւշ օլմադտալընը... տիւնէն պիղղաթ քէնտիւնիլ տէկիլ
մի իտիւնիլ: Իմաի, պու պէօյլէ օլտուղու թադտիքտէ...
ալըթըդ սիզի սէվէքտիկիմ պապընտա, պապա պիր սէ-
պէպ տաշա արամալըլըլա, հիլ էշթիտէ գալլը մը. պէն
սիդի հիմ սէվէքտէյիմ, վէ հէմ տէ, տէկիլ Կարնըլը
քէնտիմ, իլլա Կիլատըմ իլլին տաթի սէվէքտէյիմ:

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, Մօն-Սէն-ժան, թէշէքքիւր
Իտէրիմ, սիդ պունալըր պէօյլէ սէօյլէմէրէ, պատիի մաշ-
ղու զիլէթիմ օլմադտալընը:

Վէ Յիլէօր-տը-Մարի պուտու սէօյլէտիկի վաղըթտա,
պիր հալի լիւր թէշէսիսիլ իլլէրէ պուլունտուղու թադ-
տիքտէ, էլիլ, մէրսումէնէ ուղաթիլ:

—Սէ, պու նէ տէ կիւզէ կիւզէ էլլէրնիլ վարալը,
տաթիմա պիր հուրի էլլինէ պէնգէմէքտէ տիր... նէ դա-
տար տա ուֆաճըդ ուֆաճըդ, վէ նէ դատար տա պէնալ
պէնալ տըլլար... տէտի Մօն-Սէն-ժան, զանն իտէրնի
քի օլ քէնտի չիլըն, զըր զըրմըր վէ պաեալը էլլէրիլէ,
մէրղուրնիլ էլլին թիօղունմագ իսթէմէտիկինտէն, կէրի
կէրի չէրիլէրէք:

Պու հիւմէ իլէ տաթի, հիւզիտէ թէրտաթիւտաէն սօն-
լա, քէմալի հիւրմէթ վէ թապիմ իլլըրէ, Յիլէօր-տը-Մա-
րինին օլ նալըր Բարմալըլըլը տաալըլըրնա կէթիլ-
րէրէր պուս իլլէտի... վէ պատէհու տաթի, պիրտէն պիրէ
սիդ իլլէրնէ կէլիլ օթուրտու, վէ պիր թէհմիլի աղիմ
իլլըրէ, տիր տիր Կիւզիւնտէն Կօղարը տիղղաթ իլլըրէ
պաղմաեա պալըլտար:

—Ս, իյիլին Կիլլէ Կէրտէ օթուրմաղտալընը... կէ-
լինիլ շուրտաա Կանըմա օթուրմունուղ, —տէտի Լա Կուա-
լէօղ:

—Ս, իտիլը, իտիլը, ալըթըդ անը Կարմանիօրում...
մէկէրնի պէնիմ կիպի պիր... Կաղըլըր մը քի...

—Նիլին Կաղըլըլը:

— Պու տէմտէ, հէրքէս, քէնտի հատտինի վէ քէնտի տէրէճէսինի թանքմալը արը, նաորը քի օլ պէնիմ գահ-րամանըմ Մօն-Սէն-ժան տախի պունուն պէօյլէ օլմասընը թատախգ խաքէք, հէր վաղըմ, « նէֆէր, նէֆէր եանըն-տա, վէ դապիթ տէ, դապիթ եանընտա եաղըչըր » տի-մէքտէ խտի :

— Սիղին պու եարտըղընը պիր տիվանէլիք տիր... պիղիմ պէյնիմիղտէ հիւ պիր ֆարգ պուլունմադտա տէ-կիլ տիր...

— Հիւ պիր ֆարգ պուլունմադտա տէկիլ մի տիր... աման եա Բէպպիմ, մէկէրչի պէնիմ կէօյլէրիմ կէօրմէք-տէ, վէ աղըմ տա շէհատէլիմ իլլէմէքտէ տէկիլ մի տիր, սիղ խա, նաորը գաղգըպ տա, իքիմիղ պէյնիմտէ պիր միւ-սալաթ պուլունմասընը պէնան իլլէմէքտէսինի, մէկէրչի սիղ, սուլթանլարա մախսուս օլան պիր հիւանի ճէմալէ մալիք պուլունմադտա տէկիլ լիվանիլի, Ամա՛ն եա Բէպպիմ, հիւ պէօյլէ լաղըրար օլո՛ր լամ... վէ անտէն տէ գաթի-նաղար, նէ՛ դարարմ վար տըր սիղէ... պրաղընըր քի պէն պուրատա օթուրտէմ, վէ պէօյլէճէ տիղէրիմ իւղէ-րինէ կէլէքէք, տահա չիմաթիմ եարաղըմ կիպի, հիւանի ճէմալիսինի թէմաշա իլլէնէլիմ... Էյ, քիմ պիլիր... պէն քէնտիմ հէր նէ դատար ըւր պէտէշեալ իսէմ աէ, պէլքի եիւղիսիւղէ պաղա պաղա... քէնտի մատուում, սիղէ պէնղէր օլուր... Իշիթիտիկիմ կէօրէ, պու հալ, եալընը պիր պաղըշտա պիլէ վուգու պուլապիլիլ իմիլ... Պատէհու մէրդումէ, քէնտի սընդֆընտա պուլունան-լարա մախսուս օլան, վէ իթիմատ օլունմաղ պիր մէր-թէպէտէ պուլունան պիր նէղաքէթ սուլլու վէ սաղընը-նա մէպնի, պէլքի մէրդումէնէ կիւ ճէնտիրմիլ, վէ եախօտ պիր նէվի թահպիրտէ վէ հիւրմէթիպիլրտէ պուլունմաշ օլուր գօրղու վէ շիւրճէօինէ դահիպ օլարադ, մահըւնա-նէ պիր սէօյէլիշ իլէ իլավէլի մէղալ պիլլէ :

— Խալը, խալը, լա կուալէօղ, աման րէճա խաքէրիմ սիղէ,

կիւ ճէնմէ լիլիլի, պէն անճադ պիր լաթիֆէճէք օլուռն իշին էօյլի սէօյլէմէքտէլիմ... Եօղաս, օլ սէօյլէտիկիմ ֆիւր ու նիլէթէ մէպնի օլարադ, սիղին նուր ճէմալիսինի թէ-մաշա իթմէքիլք, մէկէրչի պէնիմ հատտիմ մի տիր... վէ-լէվ էօյլէ պիր նիլէթէլիմ օլա պիլէ, մէկէրչի սիղին միւ-սաաանիլի թահիլ իթմէքսիլին, հիւ ճէօպրէթ իաւպի-լիլմիլիմ... Էմմա, էվլատմ տա քէնտիմ կիպի չիրքին օլաճադ իմիլ, օնաա՛ն պէյնիս վար տըր... զէվալը հա-սուճուղաղըմ, մէկէրչի չիրքին տիր տէլի, քէնտի հաղ-գընտա լաղըմ կէլէն, վէ քէնտի վաճիպէմտէն պուլունան մուհապպէթիմ էքիւր պիր տէրէճէտէ մի օլաճադ տըր, վէ էօյլէ եարմաղըլք տա, մէկէրչի հալիլ օլապիլիլ մի մալիւմ էն, ալա օլամաղ, զիրա, նաորը քի հէրքէս սէօյլէր, դա-թէն, քէնտիսի միւրտա խաղա տէ իսթէէէրէք տիւնեաեա կէլմէքտէ տէկիլ տիր եա... վէ էկէրչի մատուում էօլմէ-լիպ տէ սաղ գալաճադ օլուր իսէ... նէ՛ օլաճադ տըր, - տէտի մէրդումէ մահգուն վէ միւրքտտէր պիր սէօյլէլիշ իլէ : - Հէյ վա՛հ... էօյլէ եա... աման եա Բէպպիմ, նէ՛ օլաճադ տըր, վէ նէ՛ օլաճաղըլ իհիթիմալի վար տըր :

Լա կուալէօղ, մէրդումէնին պու լաղըրտըրընը ի-շիթիտիկիտէ, օլաճադ իթլէն թիքէն օլունեա պաշխարը : Ձիւնքի, էօյլէ եա, պիւրաքէնին հաղըր վար իսի, զի-րա, քէնտիսի կիպի սէֆիլ ու մուհաղգար, վէ աաի վէ չիրքին պիր դատընըն էվլատընըն նէ՛ օլապիլմէտի իհիթի-մալտէն խտի...

Գա՛նդի իդպալէ... վէ գա՛նդի իսթիդպալէ իւմիտ-վար պուլունապիլէճէք խտի...

— Սիղ պունու պէօյլէ տիւշիւնմէլիսինիլ, Մօն-Սէն-ժան, - տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի, - վէ քէնտի էվլատընըլըն, պիր կիւն, զէվալը մէրհամէթմէնտառնէ թէսատիւֆ իլլէ-մէսինէ իւմիտվար պուլունմալընըլ :

— Օֆ, պիր աաէմին իդպալէ, հէր վաղըմ իլլէնէմէղ, հէր վաղըմ ֆէլէք քէնտույէ եալիլ օլամաղ, անլատընըլ :

մը, լա կուայէօղ, — տէտի Մճն-Սէն-Փան տճըղը պիր սէօյ-
լէսիւ իլէ սէօյլէսէրէք, վէ տէրտի տէրտի պաշընը սալ-
լանարագ, — Սիգլին կիպի պեր տէփլէթ դուշունա, կէրլի
պէն թէսատիւֆ կյէտաթմ... սիգ... պու հալ, նատիր իւլ
էմաթ թէսատիւֆլէրտէն պիրի իտի... Պաղաթ, էկէրլի
կիւճէնմէղ իսէնիզ, սիգէ պիր շէյ սէօյլէսէլիմ, աօղլու-
սու, պէն քէնտի էվլաթմին նայիլի իզպալ ու սէատէթ
օրմասընը, քէնտիմանէն զինատէ արղու իտէրիմ, վէ էլիմ
տէն տէ, պուշունան զինատէ հիւ պիր շէյ կէլէմէզ:

— Սիգ աուտազ գուսուր իթմէ յինիզ տէ... Սլաք՝ տա
սիդի միւքատընըզա իւտիրի:

— Բէք ալէա, լա կուայէօղ, մատաթ քի էօյլէ արղու
վէ միւրատ իլէմէրտէսինիզ, պէն տէ էօյլէ եաթարըմ, վէ
լինչապլաճ սէմէրէսինի տէ կէօրիւրիմ. զիրա, ի՛նթիմա-
լին իտարիճիտէն պիր շէյ օյմաաթղ տան պաշղա, իսզաթը
տա կէօրիւրմէքտէ տիր, էօյլէ եա, մէկէրի իճրասը կէօ-
րիւրմէքտէն էվլէլ, պիրի կէրլի տէ պանա, արթըզ պուն-
տան սօնրա, լա լուվ սէնի տէօյմէսէհէք տիր, վէ սայլըր րէ-
ֆիզալարըն տա քէզալիք, արթըզ պունտան սօնրա, սէնի
քէնտի քէյֆլէրնէ պիր շէյ կէլէմէ իտէրէք, սանա էնվայի
պէն մուամէլէլէր իթմէսէհէքլէր տիր, իւնքի, գուրմա,
ըրճը պիր մէլէք րէյտա օլարագ, վէ քէնտի սէտօյի րիւր
հալալէթ վէ րիւր լէթմաֆէթլէլէ, տէկիլ եալընըզ տիկէր-
լէրնին, իլլա լա լուվ կիպի եաթամաղ պիր դըղըն պիլէ
գալպիլի րիգդաթա կէթ իրէրէք, ֆէնպըզլարընտան վազ
էկէրթմտիրտիրտէն պաշղա, հաթղա, լուվֆ ու քէրէմ
տալի իթմտիրմէքիկէ միւզթմէտիր օյաճաթ տըր, տիլէճէք
օլա իտի, ինանըզ տա իւմիտ իտէպիլթը մի իտիմ, հալ
պու քի, իլթէ իճրասընը, պիզղաթ քէնտի իւզէրիմտէ, վէ
պիզղաթ քէնտի կէօլէրլիմէ կէօրտիւմ, վէ հալէա տա
կէօրմէքտէլիմ...

— Էվլէթ, լաքին լա լուվ սիգէ իլիլիք իլլէմիլ տիր...
չիւնքի սիգէ իլիլիք իթմէքլիք տէ, իքի գաթ սէվազ պու:

լունտուզունու իշիտիպ թէֆէքքիւր իլլէտիկինտէ, րիգ-
զաթա կէլիլ տիր:

— Մֆ, էվլէթ, հադդընըզ վար տըր... լաքին, պէ-
րէքէթ վէրտին սիգէ, վէ պէն իսէ, օլ լուվֆ ու նիլմէ-
թինիգի, հիւ պիր վազլէթտա ունութմաւեաճաղըմ տըր...
Լաքին, պաղսանանընըզ, լա կուայէօղ, նի՛ սէպէպէ մէպ-
նի տիր քի, մէրզումէ լա լուվ, կէհէն կիւնտէն պէրու,
քէնտի պուլունտուզու օլ էվլէլիլի գօղաշու թէքք իլէ տէ-
կիլտիրմէք իսթէմիլ տիր... վէ նասըլ օլուպա, հէրնէ
գատար հէատէթլէրմէքտէ իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ
տալի, սիգաէն գաթման պըրմազ իսթէմէմէքտէ իքէն,
պըրըլպ տա պաշղա գօղաշա կիլմիլ տիր:

— Մէրզումէ պիրազ աճայիպ թապիաթըր օլտուզուն-
տան, ֆիքրլինէ տիւշնի իլլէմէքլիկի սէվաքտէ տիր...

— Տօղրուսու, բէք աճայիպ պիր հալ տիր պու... պու
սապան հէրզումէնիլի գօղաշունտան կէլիլի օլան պիր
գատընն սէօյլէտիկինէ նէզարէն, օրատա, պիւթ իսն պիւ-
թիւն թէպալիլի տիլազ իթմիլ պիր հալտէ պուլունմազ-
տա իսիլ...

— Նէ՛ եաթմագտա իսիլ:

— Մէրզումէ էօթմէքինի պէրէրինի թաճրէր իլէ գալպա
չըգարաճագ, վէ տէ եաթաթ թէհատիլտէք պուլունա-
ճագ եւրտէ, մահզուն ու միւքատէր պիր հալտէ օլա-
րագ, քէօլէ պուճագ մահէլէլէր շէքրլմէքտէ իսիլ... վէ
պիրի կիտիպ տէ, քէնտուլի պիր շէյ սէօյլէմէք իսթէտի-
կինտէ, հիւ պիր ճէվազ վրմէք իսթէմէսէքէք արգասընը
շէվրմէքտէ իսիլ... վէճասըլ, էօյլէ պիր, հէմիլէ պա-
ղըրըզ չաղըրմագտա, վէ օրմալըզը գարըչարըզ վէլլէ-
լէնէ վրմէքտէ օլան գըզ, տիլիզվարի պիր հալտէ պու-
լունմագտա իսիլ. իսնի, սիգ պու հալէ նէ՛ տէրսինիզ,
չայէնաթ թէհաճիւպ տէկիլ մի տիր: վէ հաթիթա, մէր-
զումէ գատուն էօյլէ պիր շէյ տահան սէօյլէտի քի, արթըզ
պէն ծա պիր տիւրլու ինանմազ իսթէէմէքտէօրում:

— Նէ՛՛ իմիշ պագալամք . . .

— Մերգու՛մէ պագը քերբէ տէ աղլամադ տա իմիշ . . . աղլամադ տէնիլէն շէյ իտի, լա Լու՛վ իլին, ի ճի՛վմալին խարճիմտէ ստեղծա ճայիլ տիր . . .

— Զէ՛վալլը լա Լու՛վ . . . անքն թէպտիր մահէլլ էլլէմէ . սինէ պէն քէնտիմ սէպէպ օրմուշում տուր . . . իսթէհէքէք օլմաւորը հալտէ, մուճիկի տէֆի օրմուշում տուր, — տէ . տիր լա Կուալէօղ պիր ա՛յը տէրուն չէքէքէք .

— Էտէֆիքի սէպէպ, սիզ քէնտիմիզ մի օրմուշումուղ տուր, նէ՛ սէյլէհօրսունուղ, եա՛ գուրթարքը մէլէլիմ, մէկէրի սիզ ատամա տէրա պարըշտապլլիբ միսնիզ . . .

Պու հէնկեամտէ, միւտիրէ մատամ Սրման հալլիկէ կէտի, վէ տէօրթ թարաֆա կէօղ կէղտիրէքէք ֆլէօր-տը-Մարիկի արաշմըրտդ տան սօնրա, մէջնուն վէ մէսրուր պիր հալտէ օլաբազ, մէգպուրէնին եանընա կիթտի,

— Միւժտէ՛ սիզէ, չօճուղում . . . — տէտիր .

— Նէ՛ սէյլէհօրսունուղ, մատամ, — տէտիր լա Կուալէօղ երեքէք պիր սէյլէլլիլ իլէ վէ աեադա գալըարազ .

— Էվէլէթ, աոթմարընդ սիզի քէօշէլի խաթմբտան չըգարմըշ օրմաւորըլարնաան, սէպլիլինիզ թապլիկէսինէ տալիր լաղըմ կէլէն լուլտաթը թաճօլլ խտէպլիլիյէք տիր . . . պու խուսուս, միւտիր էֆէնտայէ խապէր վիրիւ-միշ տիր .

— Սահի՛հ մի սէյլէհօրսունուղ, մատամ, ա՛հ, աճա՛հ եա Բէպպիմ, նէ՛ պիլիւք պիր իդպալ տիր պու . . .

Վէ մէրգումէ կէնճ զըղ պու միւժտէ իւղէրինէ օլ մէրթէպէ միւթէտիր օլտուքի, քէնկի աթտը, վէ էլի-նի, չիտաթի իւղրէ աթմադտա պուլունան սինէսի իւղէ-րինէ վաղ իթտի, վէ թէքրարէն դանաթէ իւղէրինէ տիւ-չիւպ օթուրտու .

— Բաճաթը գալպ իւղրէ օլունուղ, չօճուղում, — տէ-տիր մատամ Սրման քէմաիլ նէգաքէթ վէ ինաանիլէթ իւղ-րէ, հէլէ պէրէքէթ վիրսին քի, իւղէրինիպտէ դուհուրա

կէլէն պու հսերի հէհէճան, դօրդուլաճաղ պիր շէյ տէ-կիլ տիր .

— Ա՛հ, մատամ, զիեատէսիլլէ թէշէքքուր խտէրիմ . . .

— Պեսպլլի պու լուճֆ ու քէրէմ, մատամ տ՛Նրվիլ սայէսինտէ հուսուլէ կէլլիշ օլմալը տըր . . . վէ հալթիմ, սիզի պիրլիքտէ ալպ կէօթիլումէք իւղրէ, թաճիթ հիմա-յէլէրինէ ալմըշ պուլունան զէվաթը հաճիլէթ մէտաան թարաֆընտան պիր տէ ինթիկարէ գատըն կէլլիշ օլտու-ղունտան, տիշարտաւ սիզէ պէրթիմէքտէ տիր . . . Սիզ պուրատա պէքլէլլինիզ տէ, չիմտի եհնէ կէլլիր սիզի ալը-րըմ, իչէրուտէ իշ տայիլէսինտէ սէյլէհէճէք պիր լաղըր-ալըմ վար տըր .

Արթըզ պու միւժտէ իւղէրինէ, Մօն-Սէն-ժան իւղէ-րինտէ հասըլ օլան էսերի հիւն ու քէտէրի նաղշ ու պէ-եան իթմըլիք ի ճի՛վմալտէն տէկիլ տիր . չիւնքի մէրգու-մէ, օլ քէնտի գաւթմարքը մէլէլլինին կիտէճէկիլի իլիտիր իշիթմէզ, քէք ֆէնա օրմուշ տուր . վէ մէրգումէնին պու քէտէրինէ սէպէպ իսէ, օլատա թէքրարէն, քէնտի քէ-ֆիդալարնա պիր էլլէնճէ վէ պիր մաղադա օրմաղըզ դօրդուսունտան զիեատէ, քէնտուլի աճըմաղըզտա եէ-կեանէ պուլունան պիր խէլաքընտաւան ճիւտա տիւշէճէ-կի միւլահազաթ օրմաղտա պուլունմուշ տուր .

Մէրգումէ հալէա ֆլէօր-տը-Մարինին դանաթէսի նէզ-սինտէ, վէ մէգպուրէնին աեաղարը եանընտա օթուր-մազտէ օլտուղու թապտիրտէ, էլլէրիլլէ, սիեաճ թաքէէ-սի ալթընտա դարմաղարըշ չըղարազ իթ թարաֆա տի-քիլթէքտէ օլան սալարընր պիր մէրթէպէ տիւղէլթտիք-տէն, վէ հիսա իլլէմէքտէ օլտուղու խէլէճանը տէրունի չիտաթի լալիմէսի կէլտիրտէն սօնրա, պաչընը էճօնիւնէ էյաի, աննընը էլլէրի իշինէ ալը, տիրսէքէրինի տիզլէր իւղէրինէ տաեաթտը, վէ Լալ (տիրիզ) կիպի հիշ պիր սէ-չըգարմադսըրն, օտուն կիպի տուրա գալտը .

Ֆլէօր-տը-Մարի իսէ, հէր նէ գատար, պիր թալաֆի .

տան մահապետին գուրթուլմանը տան տալանք մէջնուն ու մէսրուր օլմագտա խտի իսէ տէ, տիկէր թարափտան տալիս, քէնտի վէրի Նէյմ թէրքինէ, պաշնա կէթիթիշ օլտուգլարը պէշալար հազգընտա հիշ պիր շէյ սէօյլէմէ մէսինէ տայիր, լաճուէթ իլէ Մէթիր տէգօլ նամ ճանա վարարը կէօյլէրի էօնինէ կէթիթիթէր, տիհանընտան ալ միշ օլտուգլարը վատարը վէ իւմլիլէրի տէրիթաթըր իլլէ տէրճէ, թիլլիլէրի իւրրէմէկէ պաշլամագտա խտի:

Ճագաթ, Պուգվաշ շիֆթիլիլ իլէ մատամ ժօրթու վէ Բօտօֆու կէօրմէրիք, վէ մէրգումէ իլէ մէրգումա, լա լուվ իլէ Մարսիալ իլին լէճա վէ իլթիմաա իլլէմէրիք իւ միտէրինի տէ ֆիրքիլի կէթիթիթէր, աւղըր հիւզնա միշ թէֆէրքիլլէր մահվ օլտուգտան պաշլա, քէնտի վէրիլիլլէթի օլան Բօտօֆու հազգընտա պաշլանտէ հիւս իլլէմէրտէ օլտուղու, վէ հատտի իթիտալ թէճալուղ իլլէ մէսինտէն տալանք, քէնտու քէնտուլի թագպին իլլէ մէրտէ պուլունտուղու, էսէրի չիւրքան իսէ, ալթիլդ էօյլէ կայնըղ վէ քէտէրլի պիր հալտէ գալմարըյա, տահա զիեստէ քէսպի թարաղըր իլլէրէճէր կէրտէ, պիր քէրըն շիֆթիլլէ տէօնէրէք, օլ սաֆտէրուն վէ ինսանիլէթիլ արգատալարըյա մէշուլ օլտալ չարշմաա պաշլատըրընտա, պիլթիւն պիլթիւն թէսիլի օլաճաղըր տալիս, մէճուն օլարաղ տիւ չիւնմէրտէ խտի:

Լա կուալէօղ քէնտի, պու թէֆէրքիլլէր իլէ մէշուլ պուլունմագտա թէնի, պիր տէ արգատալը Մօն-Ալէն-ժանըն սաւալուղունու կէօրիւպ, վէ սէպէպինի պիլմէտիլինա տէն, խաֆիֆճէ ումուղունա թօղունտու, վէ Մօն-Ալէն-ժան, իշթէ պէնիմ թախիլէթի սէպիլիմէ միւսատտէնէ հիլմէթ պուլունմուշ տուր...

— Իմաի, պիր աղոլունուղ վաթ մը տըր, սիլէ էլիմանէ կէլէնի եարմագլըյա հաղըրմ— տէտի:

Մօն-Ալէն-ժան, լա կուալէօղին, էլլէյէ քէնտի ումուղունա թօղունմապըր հիւս իլլէտիքտէ, իւղէրինտէ պիր

լէրգայիլ հասըր օլտուղունտան, էլլէրինի տիղլէրի իւղէրինէ պըրտգաթը, վէ կէօյլէրին տէն սէյլէր կիպի եաշար տղմագտա օլտուղու հալտէ, էիւպիւնի տէ մէրգումէնէ տօղրու չէվիլտի:

Պիլարէ գատընըն լէհճէսինտէ էօյլէ պիր էսէֆի աղիմ էսէրի հասըր օլտու քի չիլրէնիլի մահվ իլլէ, պաշա պիր հալ հէսպ իլլէմէկէ պաշլատը:

— Հաֆիլդ Սլլաշ... Նէ օլտու սիլլէ, Նէ օլտուսուսունուղ, — տէտի լա կուալէօղ, — Նիլին աղամագտապընըղ:

— Նատըլ աղամագտաթի, սիլ պէնի թէրք խտէրէք կիտէճէրսինիլ տիր, — տէտի մէրգումէ ըշգըրագտան քէսիք քէսիք սէօյլէնէրէք, — պէնիմ իսէ, պէօյլէ պիր կիւն, պէնի պըրաղըպտա կիտէճէկինիլ, խաթըլմանա պիլլէ կէլմէրտէ տէկիլ խտի... քիմ պիլիք, պիր տահա սիլի կէօրմէրիք իլպպիլինէ Նայիլ օլապիլէճէք միլիմ... հիշ մէկմուլ իթմէմ... խայր, խայր, հիշ մէկմուլ իթմէմ...:

— Մօն-Ալէն-ժան, սիլլէ գալիլին սէօյլէրիմ քի, պէն սիլլին տօթիլու գունաղու, գաթմա ունուտուպ խաթըրմ տան չըղարմաճագլըրմաթը...:

— Սիւպճան Սլլաշ, սիւպճան Սլլաշ... պէն իսէ սիլլէ Նէ գատար սէվմէրտէ խտիմ... չուրաճըրտա, թօրաղըր իւղէրինտէ, տեաղլարընը Նէղալինտէ օթուրմագտա... վէ քէնտիլի սահիլի սէլամէթէ չըղմըշ տըր տէ... յի զան իլլէմէրտէ խտիմ... արթըրք քիմէտէն գօրգում գալմամըշ արը էմէլինաէ պուլունմագտա խտիմ... Պէնիմ գօրգում, պէրքի երին էէնիտէն պէնի տէօյմէկէ պաշլատար, չիւրճէ վէ վէսպէսինէ մէպին տէկիլ տիր, խայր, պէնիմ պուլուն սէօյլէտիլիմ, օլ Նիլլէթիլ տէկիլ տիր... զիւս, պէն զաթմէ տաւաղ էէմէրիլէն ալլըմըրմաթը... իլլա պէնիմ տըրա ու էլէմիմ, սիլլին կիլի պիր պաթիլմ ու իլպալտէն մահուրմ գլըրագլըրմ չիւրճէսի տիր, չիւն քի, սիլլին սպէնիլտէ, քէնտի մատամումուն տալի պալաթիկար օլաճաղըր էմէլինտէ պուլունմագտա խտիմ, զիւս,

անճաղ սիդ պէնիմ հալիմէ անճեղդ լուծֆ ու մէրհամէթ իյլէմէքտէ իտիկիլ... վէ զիեատէսիյլէ մահգուհ ու միւքտտէր օլմադլըդա տա հաղգըմ վար տրը, չիւնքի, տալիմա ճէվր ու ճէֆա վէ տէրա ու պէլա կէօրմէքտէ օլան աստէմէքլին, նայիլ օլտուդլարը լուծֆ ու նիյլէթին զըլմէթինի, տահա զիեատէ ֆարգ վէ հիտ իտէճէքլէրի թապիլի տրը, - Պատհու մէրդումէ պիւ արալըդ լաղըրտըրը քէտէրէք սիւքիթ իյլէտիքտէն սօնրա, թէքրարէն քէլամա աղաղ պիւրէ, վէ թէքրարէն աղլանըդ ըղըրմանա պալլանարադ, - հէր նէ հալ իտէ, չի ֆայիտէ, արթըգ պիթտի... արթըգ պիթտի... պաղա լաղըրտըրա պաղալըմ... նիհայլէթ պիւր կիւն օլմադա իտի, պու կիւն օլտու, պալլանա կէլէճէք օլան պու պէտպաթիլըղ տիւչինմէքտէ տէկիլ իտիլ... էվվէթ, արթըգ պիթտի... արթըգ իւմիտ եօգ տուր... արթըգ իւմիտ եօգ տուր... - տէտի երեքտէք պիւր սէս իլէ:

— Հայտէլինիդ, էլէմ իւզրէ օլմանընըդ, զայրէթ ալընըդ, նապը սիդ պէնի եատ ու թիդքեար իտէճէք իտէնիդ, իթիմատ իտիկիլ քի, պէն տաթի հէր վաղըթ սիդի եատ ու թիդքեար իտէճէկիմ տրը:

— Մֆ, հէլէ պէնիմ գաթան սիդի ունուլմանաճալլամ, գալիլէն էմին օլմալընըդ... էօլիւմի կէօզէ ալմաղըգ պէնիմ իչին իճթիմալտէն տրէ էմին, սիդին իյիլիկինիդի ունուլտալ ինքեար իթիմալտէն իճթիմալտէն տէկիլ տրը, հէր նէ մէրթէպէ իթիլիեար օլտամ, շէօլլէքի, էլլէքիմ անաղլարըմ թօթիմաղ պիւր հալլէ կէլէմ պիլէ, եինէ հէմիշ, սիդին օլ տիլպէր լէհճէնիդ, կէօլէրիմ էօնիւտան հաղըր պուլունաճաղ արը, վէ հաթիթա, մատու մուտ տիւննաեա կէլտիլիտէ, իլը հէլլէտէճէթիմ լուղէթ, վէ իլը իլէլաֆիթը իթ տրէճէկիմ իսմ, լալուալէօղ իսմի օլմադա արը, դիրա, անճաղ օլ թարաֆընըդ տան դուհուրա կէլմիշ օլան լուծֆ ու մէրհամէթ վէ ին:

սանիյեթի սայէսինտէ, սուգ տան հրֆի իտիլէրէք, էօլմէքլէրտէն գուրմ ոլմիշ պուլունաճաղ արը...

— Պիլի տիլիլէլինիդ, Մօն-Սէն-Փան, - տէտի ֆլէօրալ-Մարի, մէրդ ու մէ պէտպաթիթ գատըն թարաֆընտան զուհուրա կէլէն մուհապլիթ տուլլուսունտան միլ թէէս սիր օլարադ, - հէր նէ գատար պաղը գէլաթը ֆուգարալէրվէրան թանըմադտա իտէմտէ, աօղուտու, սիդէ, քէնտիւնիդէ տալիլ պիւր իյիլիք եարմաղլըր վատ իտէմէմ... ֆաղաթ, չօնուղունուղ հաղգընաա վատ իտէպիլիլիլիմ... չիւնքի օ պաղա տըր... - օ պի կիւնահա տրը, անը անընըդ մէրհամէթ իտէն չօգ պուլունապիլիլ, վէ պիւնաէնալէյ, չօգ տա իճթիմալտիլ տրի, օլ պէնիմ թանըմադտա պուլունաալտամ զաթ զաթլար, էկէրչի սիդ, քէնտի չօնուղունուղտան պյըր տիլշմիլիլ կէօզէ ալանաղ օլուր իտէնիդ, անը եանլարնա արալ տա պիլիլ իմէքլիլ տէրիւհալէ իթմէքլիլէ լուծֆ ու հիմէթ իտէլլէր...

— Նապը, քէնտի մատու մուտան ճիւտա տիւշէրէք, պաղալարա թէքր ու թէսլիմ մի իթմէք... եօգ, եօգ, սալա, սալա անը եարամամ, անը գատուլ իտէմէմ, - տէտի Մօն-Սէն-Փան երեքտէք պիւր սէս իլէ սէշլէէէէէէք, վէ զիեատէսիյլէ շէվգէ կէլէրէք, - պէնիմ փուլիլ իւմիտամ, անըն իւզէրիտէն պուլունաալտուղու հալտէ, մէկէրիլ պէն անտէն վաղ կէլէպիլիլ միլիլիմ, մաաղալլահ սօնրա պէնիմ հալիմ նիճէ օլուր...

— իլի էմին... սիդ նապը անը գաեքրըդ վէ նապը պիւլիլթէճէքթիլիլ, մալիլմ եա, մատու մուտուղ իսթէրէքէք օլուտն վէ իսթէրէ գըղ, քեամիլ թէրպիլիլիլ, վէ նամուլու օլմաղլըր իթիլիլա իտէր, վէ էօլլէ օլապիլմէքլիլէ իլին տաթիլ...

— Միւրառընը չօնուղունուն, նամուլու սուրլթտէ, վէ անընըն թէրիլլէ գաղաղըդ քէնտի նաֆաղառըն չըգարմառընտան իպարէթ պուլունաալտա տըր, էօլլէ տէկիլմիլ, լա կուալէօղ, իլլէ պէն տաթիլ սիդին արգուտուղ:

թուշմաբնության տալանը, թէպէրէրէր իյնէտիւրէր, վէ քէ-
մալի խալիսէթ իւղրէ ելլէրին թուծուպ վէ տալաշաւըլար :

— Վազաա քէնտիսի իրթ մէքատէ տիր, — տէտի մէրգու-
մէլէրտէն պիրի, — լարին, հէյէ հէյ տէկիլ խէ, պուրա-
տա պիր կիւղէլ թէկէքքիւր պըրազ մադտաա տըր... պէ-
րէքէթ վիրսին պու ուֆանդգ թէֆէհիւր սարը կիւղէլինէ
քի, Ման-Սէն-Փանըն մատուս իլին ինանէ թըրլանարադ
պիր գունտադ թաղըմը թէտարիք իյնէտիւր. իմտի, Սէն-
Լապար հապսխանէսի, մէղլիր ֆիզիլէթի դաթան ու-
նուլթմանըպ, իլլա հէր վաղըթմ ետա իյնէյէհէք տիր :

Ֆլէօր-տը-Մարի, մատամ Սըրման իլէ պըրապէր մահ-
պուսխանէ տայիլէսինի թէրք իյնէմէքատէ իրէն, մէրգումէ
գատըն, մէրսումէ կէնճ գըզա խիթապէն,

— Եյ չօճուղում, արթըղ չիմտի էլպիսէխանէէէ կի-
տէճէկիլ քի, օրատա, մահպուսխանէ էլպիսէսինի չըզա-
րարադ, ելնէ օլ սիղէ բէր կիւղէլ եաղըշմագտա պու-
լունան քէօյլիւ էլպիսէսինի կիլինէսինիդ : Սախիէօ... Նէ
մուծիւր սիղէ, զիրա, մուաղղամ դաթլարն թահթը հի-
մայէլէրինտէ պուլունաճաղ սընըղ տըր, վէ հիւ չիւրհէմտէ
եզ տուր քի, պիր տէֆա տահա պուրաէա էլքէլէքիւր մէճ-
պուրիլէթինտէ պուլունանաճաղ սընըղ տըր : Լարին...
պաղսանանընը... աղ տաան սէօյլէմէկէ ունուտաճաղ-
աըմ, — տէտի մէրգուճմ գատն կէօլէրի եաշարարադ,
— զէվալը չօճուղում, արթըղ սիղէ պէնան խէյլիմ, զիրա
սէթը իրթմէրիք էլիմտէն կէմէհօր, տաղըուսու, սիլի ճա-
նում բէք սէվիշ տիր, մուհապլէթի դապիլիէթի քէա-
միլէն ճէլպ իյնէմիլիլիլ տիր : — Պատէհու մէրգումէ, Ֆլե-
օր-տը-Մարինին տալի կէօլէրի եաշարման պաշլա-
տըղընը կէօրտիւկիւնանէ, իլալմէյի մէղալ պիրէ, — մէէ-
մուլ խտէրիմքի, մահպետտէն չըզմագտա օլաուղունուղ
պէօյլէ պիր վաղըթմտա, պատիի մահպետիլէթինիլ օլ-
մաղըղըմտան արօտըն, պէնի թպիէպ իյնէմէպիլիդ —
տէտի :

— Ահ, մատամ... մէկէրի պէն, անճաղ սիլին թա-
րաֆընըզաան զըհուրա կէլմիշ օլան հիւննի թէվէճնիւհ
վէ իլիման սպէնալէնէ պու նիլմէթ վէ պու սէրպէսիլ-
նէթէ մաղհար պուլուլմաղտա տէկիլ միլիմ, վէ պինան
ալէյհ, մահպ սիղէ թէշէքքիւրէ պօրճու տէկիլ միլիմ,
եզսա, դա՛նդի ատէմ չըզըպ տա, պէնի աճընարադ,
հալիմէ մէրհամէթ իտէճէք խտի :

— Եվիլէթ, վէ պէն տէ սիղէ պու ինանիլէթի եար-
մաղըղըմտան տալանը, քէնտիսի պալիլիւրաաաա խտէ-
րիմ, զիրա, բանա կէօրմէքատէլիմքի, քէնտի տուլըմ-
տա վէ քէնտի քէշիլմանէ դաթան ալտանմալըլմաը... :

Վէ մէրգումէ մատամ Սըրման տալի օլ արատէ, Ֆլե-
օր-տը-Մարի դատար մի թէէտիլ պիր հալտէ օլուլուն-
տուղու թաղ տիրտէ, թուծուպ քէմալի մուհապլէթ իւղ-
րէ մէրսումէն կէ ուճաղաաղտան սօնըա, իլըտմէթ ճի-
լէրան պիրինէ տալի :

— Մատմաղէլի, էլպիսէ օտալընա կէօթիւրիւնիդ,
տէտի :

Արատան պիր չարենք կէշտիքտէ, Ֆլեօր-տը-Մարի ել-
նէ օլ քէնտի Պուգվալ չիլթիլիլ էլպիսէսինի կիլինիշ օլ-
տուղու հալտէ, բարմաղըղտան իլէրի, եանի գարուճու
թարաֆընա կիրաի :

Պու հէնկիւմանէ պիր գոմբանա սէսի իլիտլիլի :

— Իշթէ թաթիլ վաղթի պիլմիշ տիր, վէ չալըշմաղ վաղ-
թի գալանաաղտա չալընմաղտա տըր, իմտի, արթըղ պէն
սիղի պըրաղաաղդ իլէրի կիլմէլլիլ... տալիէօ, լիէք-
րալէն ատիլէօ, եա՛ սէվիլիւր իլլատում... — տէտի :

Նօթէր փաղ Ֆերանըն վէրիլիսարճը մատամ Սէրաֆէնի-
սէ, մէրգումէնի օրատա պէրլէմէքատէ խտի, չիւնքի, օլ
խապիսէ դարը, պիլարէ չօճուղու, դուրմուշ օլաուղը
սէսիտէ վէ ճիւղայթիլ տօլապը մուհալիսնէ, խաասէթէն,
Բալամէօր ճէղրիւսինէ կէթիլըմէ կէլիլիլ խտի :

Նոթէր ժառ Գեղան, Գեղոր-տը-Մարինին սէպիլի թախ-
իլիէնի զըմբնտա լաղըմ հէլէն բուխաթմանէնի բէր դօ-
լայ պիր սուրէթ տէ էլտէ իտէպիլմիլ իտի. չէօյլէ քի, մէր-
դուձնին, Սէն-Լաղար հապստանէսինտէ պուրունուզու
խապէրնի, լա Շուէթտէն ալտըընտա, անինտէ, քէնտի
միւշթէրլէրնիտէն միւթէպէր վէ նուֆուզքէար պիր զու-
թա միւրաճաթլա, ու հէնճ պիր զըլ վար տըր, վէ կէրլի
մէրդուձն պիր արալըգ Եանլըլ պիր Եօլա սարմըլ ալըր, լա-
քէն, չիմտի էլ ճան ու տիլ թէօլպէնէ կէլմիլ օլուպ, վէ
Սէն-Լաղար մահպէսինտէ պուրունմադտա տըր, վէ օրա-
տա գալմասընտա իտէ, պիլիլք պիր մահգուր պուրունմա-
սը աւէրքէար տըր, զերա, սայլըր մահպուսէլէրաւն, Եէրլի
Եէնի ֆէնա իպրէթլիլ արաճադ օլուպ, վէ քէնտի թէօլպէ-
քէարլըզնտա տա հէնուզ գալիլէշմիլ օլմասըլընտան,
թէրարէն էսկի թարլըլինի թու թմաղլըլա գալըլաճաղը
Իհթիմալաւն տիւր, վէ պաղը չայէանը հիւրմէլ զաթլար կէ-
լիպ մէրդուձնի, մահպէստէն չըլտըլտալն սօնար դա-
Եըրլայ հիւմայէ կիլմէսինտէ թալէպ վէ իլթիմաս
կիլտիւրլէրնի պէնան կիլտիլի միսիլլու, իլալէյի մէգալ
պիրլէ տալի, - ալալաղը հասնէ, ատապ ու թէրպիլիէ,
վէ տին ու մէղհէպ, վէ էօյլէ պիր պիւրաթէնի իլէրուտէ,
Խաթէյի շան ու նամուշ կիլմէսինէ իւմիտլար պուրունուշ-
լուշու պէնան պիրլէ, մահպէստէն գուրթուրմալաւն տա-
լիւր հիւմէթլէրնի իլթիմաս վէ ընճա կիլմէքտէ իտի: Վէլ-
հասըլ, մէրդուձն Նօթէր, պիր կիւն իճրասը իհթիմալաւն

կէօրլէնէն հէր նէվի թէֆթիլ վէ թահարրիւտ խաթա-
սընտան աղատէ գալմաղլըգ նիլիէթիլլէ, մէրգուձ միւշ-
թէրալնէ, մէրգիւր խաղը ու սէվաղը իլլէտիլի սըրատա,
քէնտի իւմինի, դաթան քիմանէն վիւրմէսինի տալի բէ-
ճա կիլմիլ իտի, ժառ Գեղանըն մէրգուձ միւշթէրիւր,
պուրուն պու միւրատ վէ պու ընճասընը, քէնտի կիւտա-
նիլիէթիլնէ վէ նէղաթթիլնէ համլ խաիպ, վէ զալէթլէտ
ալնտար, նամուշու, վէ միւհթէրմէ պիր զաթ տըր աէյի
իլթիլաւա կիլմէքտէ պուրունուշուշան, միւրասընը
թէմալն իճրա կիլմիլ իտի. չէօյլէ քի, Գեղոր-տը-Մարի-
նին սէպիլի թախիլիէսինի, պիրգաթ քէնտի նամնա օլա-
րաթ թալէպ վէ թահպիլ իլթիլ, վէ ալտըլը բուխաթմա-
նէնիտէ, պէրալի նէղաթթիլ, սաղրուտան սաղրուձ մէր-
դուձնին հիւմայէթքէարալընա կէնտէրլէմէսի էֆրէա-
լըլա, ժառ Գեղանա կէնտէթիլլի իտի:

Վէ մատամ Սէրաֆէն տալի, մէրգիւր բուխաթմա-
նէնի, հապստանէսին միւտիւրնէ կէօթիւրիւպ թաղաթիմ
կիլտալիլնէ, մէրգուձնի մահպէստէն ալտըլաւ, սաղ-
րու կէօթիւրիւպ քէնտի հիւմայէթքէարալընա թէօլմիլ ի-
տէնէկինի, պիր Եօլ իլէ անլաթտըմիլ իտի: Վէ գաթնէ միւ-
տիւրէ դատըն, Եանի մատամ Սիւման իտէ, մատամ աՍիւ-
վիլէ, Գեղոր-տը-Մարի հաղընտա հիւմին թէվէ ճճիւհէր
կէօթիւրիւպ, վէ բէր չայէանը թահպին չէհատէթ ու մա-
լի միւթլար վիլմիլ օլտուրընտան, քիմէնէ, սայլըր հիւ պիր
չիւրհէնէ զահպ օլմաթսըլլն, Գեղոր-տը-Մարինին իտէլա-
սընը, մահպա մէրգուձն քիւնստէսին հիւմայէ վէ իլթիմալա-
նա համլ կիլմիլլէր իտի: Վէհասըլ, Նօթէրն վէթիլալը-
ճը օլան մատամ Սէրաֆէնի կիւտիւպ քէնտիլինի ալմասըն-
տա, Գեղոր-տը-Մարի, զէրէնէ չիւրհէ վէ էմիլիէթիւրիւ-
լիւ էսէրի իպրաղ կիլմէմիլ իտի: Մատամ Սէրաֆէն զա-
լէն բէր ուլաթ պիր գալըլ օլուպ, վէ վաղթ ու հալ վէ
Իլինէ կէօրէ մուամէլտէ պուրունմաղլըլը տա բէր ալէա
պիրլէքտէ օլտուրընտան, սուրէթի զահթիւրնտէն, զա-

յեթն ինսանյեթն լի լին թեմիդ դապոյ պիր գատնն տըր կիպի կէօրնանմէքտէ խոի . շէօյլէ քի, մէրդուսնին հատտէն դիւնատէ հելլէքտար, ֆէնտադալ, վէ զալըմ թապիւթիլ պիր իսի օլմասնը անլանապիւմէքլէր իշին, թիւքի թիւքի պաղըչլարըլիլ, միւրայի միւրայի տէ կիւլիւշէքինէ տիգդաթը լազըմէ իթմիւքլէր իգթիւլա էլլէմէքտէ խոի : Մատամ Սէրաֆէն, հէր նէ գատար, բէր ֆէնա գարըլարտան պիրի օլուպ, վէ հաթթա քէնտի եֆէնտիսի պուր. նան նօթէքին տէ հէմ ճիւրմ ու ճինայլէթ շէրիքի վէ հէմ տէ սըրըտալը խոի խոէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տախի, թա վադթի մէպալլէթինտէ, լա Դուէթի թէպիւմ էլլէմիշ օլտուղու . . . վէ օլանտէ խոէ, ալըպ տա պիր եօլ իլէ թէլէֆ իթմէր իւզըն, կիօթիւլմէքլիկէ մէէմուր պուլունտուղու Ֆիէօր-տը-Մարի. նին հիւսնի ճէմայինի կէօրնանէ, դալպնտէ ճիւլի պիր իգդաթ ու մէրհամէթ հօթիւ տուլմամալըզ, էլինտէն կէլէմէմիշ խոի . . .

— Է. յ ճանըմ, աղիւղմ մատմաղէլ, — տէտի մէրդուսնէն մատամ Սէրաֆէն զայէթ լի միւրայիմանէ պիր սէօյլէյիլ իլէ, — էլպէթթի, մահպէստէն խէլաղընըզտան տօլանը մէմուսն ու մէսուր օլմագատալընը, էօյլէ տէկիլ մի :

— Է. իլէթ, մատամ, չիւրհէսիւղ, թէշէքքիւրլէր խոէ ըրմ մատամ տիւրիլէքի, պու լութֆ ու շէֆդաթա պէնի մաղչալը գըլմաղըլա հիւմէթ էլլէմիշ տիր . . .

— Հագդընըզ վալ տըր, բէք տուրու սեյյլէմէքտէսիւնիդ . . . Լաքէն, հայտէլինիլ, չալուզ կիտէլիմ . . . դիրա, դալթէն պիրաղ կիւն գալմընըլ տըր . . . վէ խայիճէ տէ կիտէճէք եօլումուղ վալ տըր :

— Պուգվալ չիֆթիլիկինէ, մատամ ժօթա կիտէճէկիլ տիր, էօյլէ տէկիլ մի . . . մատամ, — տէտի լա կուալէօլ, եիւրաք պիր ֆաա իլէ :

— Է. իլէթ . . . հալլէլ քէօյլէ կիտէճէկիլ տիր . . . մատամ ժօթա գալուշաճաղըլ տըր, — տէտի մէրդուսնէն աճիւղէ գարը, Ֆիէօր-տը-Մարի. նին ֆիւրիլի պուլանտըրպ տա

պիր չիւրհէսնէ մահէլլ վիրմէմէք իշին, մէրդուսնին աղուսնի թատաիգ խոէքէք, վէ պատէհու տա իլալէյի մէգալ պիրլէ, վէ խայինճէ պիր սաֆտէրունըլուզ իգհարիլլէ տալի, — ֆադաթ, եալմըզ օրտան կիթմէնիպ, էլլա, մատամ ժօթա կէօրմէգտէն էլլէլ, էօյլէ պիր մահէլլէ տահա ուլրահաճաղըլ տըր քի, օիդ տէ թէաճճիւպ խոէճէք. սինիլ տիր . հայտէլինիլ կիտէլիմ, հայտէլինիլ . . . արապալը ալաղըտա պէքլէմէքտէ տիր . . . չիմար պիր քէրրէ պուրտան տիւարը լազըպ դուրթ ուլունտուղտա, օձ, համա ու տէնայլէր օլուն Սէվաեհ, տիւնճէքսինիլ տիր . . . էօյլէ տէկիլ մի, աղիւղմ մատմաղէլ . . . հայտէ կիտէլիմ . . . հօշա գալմընը, էֆէնտիլէր, — տէտի :

Վէ մատամ Սէրաֆէն պաշքաթիլ իլէ քէնտի մուսվինին վէտա սէլամընը վիրաթէտէն սօհրա, լա կուալէօլ պիրիթտէ օլտուղու հալտէ ալաղը ինտի . . . վէ պէքճիլէր տէն պիրի տախի դարուսու ալմազ իւզրէ արալարընտան կիլթի : Սօն գարուսու մէրդուսմ գարուսու գարա. մաղտա օլուպ, վէ Ֆիէօր-տը-Մարի իլէ մատամ Սէրաֆէն տախի դարունուն էօնիստէ օլան, վէ Ֆօպուրի-Սէն-ժէրմէն հատտէսինէ նաղըր պալունան վաաի պիր տէհիլիլ զէրինտէլէր էքէն, պիրտէ, պէսպէլլի, մահպուսէլէքտէն պիրնի կէօրմէք իւզրէ կէլմէքտէ օլան կէնճ պիր գըլգըրըլարընա չըգտը :

Պու կէնճ գըլ Րիկօյլէթ խոի . . . Րիկօյլէթ տայիմա ճիւլէլ վէ տայիմա տա չիւմէչրէպ պիր հայտէ պուլունմաղտա խոի . մէրդուսնին պաշնտա ուֆաճըզ վէ բէք սատէ կիւղէլ պիր թաքիէ պուլունմաղտա օլուպ, մէքիւր թաքիէ խոէ, տահա եէնի վէ քիրաղ ընէկինտէ գօրտէլալար իւլէ թէգէին խոիլիշ օլտուղունտան, օլ սիւահ վէ տիպէր սալարըլա մէլէքսիւմա էւհէնիլի, հալտէն դիւտան եաղըչրէպ պիր իկֆազ վիրմէքտէ խոի, վէ էամէր ֆիւթանը եաղաքընը, գար կիպի պէհաղ պիրեաղալըզ գաքամագտա խոի : Մէրտուսնին գօլունտա սամանտան պիր զէմ

պիլ պուլունմագոտա օլուպ, վէ պու պիլարէ չօճուգ, հէր նէ դատար, խայլինճ ուզադ պիր մահէլլատն կէլմիլ իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իյէ տախի, դալըն էօքճէլի դունտու-րալարընտա կէօրիւլէն թէմիլլիք, բէք շայեանը թէմաճճիւպ պիր հայտէ իտի. չիւնրի, քէնտի թալիլաթը իղթիկլարընճա, թէմիլգընարլըգտա զաթէն եէքթա օլտուդտան պաշգա, դուսրու կիպի լէթաֆէթլի եւրիւիլիչիւնէ վէ թալր ու հարեքթիլնէ տախի, աշուրի մէրթէպէ տիլգաթ իյէ մէքտէ օլտուդունտան, իղէրինտէ պիր թէմիլլիք վէ պիր չիլլիք հիւթ՝ իյէմէքտէ իտի:

— Ա՛, Ռիկօլէթ, սէ՛ն միտին, — տէյի պաղըրտը Ֆլէօր-տը-Մարի քէնտի մահպէս աղգատալընը (1) վէ սահրա եօլ-տալընը կէօրիւպ թանքերադ:

— Ա՛, լա կուալէօղ, սէ՛ն միտին, — տէտի Ռիկօլէթ տա-խի քէնտի թարաֆընտան:

Վէ պու իքի կէնճ գըղլար անինտէ պիր պիրնէ սա-րըլարադ իղհարը մուհապպէթ իյէմէկէ պաշլատըլար:

Արթըգ պու իքի հէնուգ օն ալըր չաղլարընտա պու-լունտան, վէ քէմալի չէվլ ու մուհապպէթ իւզրէ պիր պիրի պօյնուտա աթըլան իքի կէնճ վէ տիլպէր գըղլար իղէրին-տէ միւշահէտէ օլունտէ միւշապէնէթ իլին, միւսթաղնիի նաղչ ու պէեան պիր հալ իտի տէնիլնէ ճայիլ տիր, չիւն-քի, կերչի իրիտ տախի հալալէթ ու լէթաֆէթ տէ եէքթա պուլունմագոտա իտի իսէլէր տէ, հիւսնի ճէմալ վէ սիմա-լէրինտէ տալմի, բէք պիւլիք պիր ֆարդ պուլունմագոտա իտի:

(1) Իպու հիքեայէմիղի օգուկան զաթլար տէրխաթըր իտէ պիլլիլէր քի, Ռիկօլէթ տախի, քէնտի չօճուղլուդունտա, Թապըր լա կուալէօղն հայլնտէ պուլունմարադ, պօշ պօշ սօղաղարտա կիղ-մէքտէ օլտուդունտան, պապթիլիլէր թարաֆընտան թուլուլարադ մահպէս աթըլընը, վէ քէնտիի կիպի 16 եալընտա օլունտ դատար օրատա դալընը իտի: Վէ պունուտա մէքուլմէ, Բօտօթիա Օլրէ-սին մէլիսանիտէ նաղ իթմիլ իտի:

Ճէօլլէ քի, պունլարտան պիրի սարը կիլգէլ օլուպ, իրի իրի, մաի մաի, վէ մահգուն մահգուն պաղըլը կէօլըրէ մայլք օլտուդու կիպի, լէհճէսինտէ իսէ, իսէալի վէ մէլէք-սաս պիր պէրրաղլըգ, վէ պիրաղ սօլիւնուլըգ, պիրաղ մահ-գունլուգ, վէ պիրաղ տէրնի տիւլիսմէքլիք սասարը պու-լունմագոտա օլտուգտան պաշգա, ճամ միսիլու տախի պիր թաղէլէք, պիր բէմպէլէք, վէ պիր տէ բարլաղլըգ կէօրիւ-մէքտէ իտի. . . վէ պունլարա իղալէթէն, իղէրինտէ, թա-րիֆտէն միւսթաղնի պիր տալընըգ, պիր մահճուպուգ, վէ պիր լէթաֆէթ պուլունմագոտա իտի. . . վէ տիկէրի իսէ, եանըգ պիր էսմէր կիլգէլ օլուպ, եուվարլըգ վէ բէմպէ եա-նաղլարա, վէ սիեանճ վէ տիլպէր կէօլէրէ, վէ սաֆտէրուն-ճա պիր կիլիւլէ, ուեանըգ ֆիրբիլի պիր հալէ, վէ կիւլէր եւլգէ, չէն մէլէքպէ, վէլճասըր, ֆաղըրլըգտա սէստէթի հալ վէ բահաթը պալ, վէ պիսահպիլիքտէ բըղ ու նամուս վէ իֆֆէթի պեր քէմալ. վէ իշ ու իշիկլալտէ տախի սիւ-րուր ու հալալ իւզլէ եաշամաղլըգ պիլիպ իճրա իթմէք-լէքտէ, նատիր իւլ էմալ իտի:

Պու իքի կէնճ գըղլար, քէմալի խալիսէթ վէ նէզաքէթ իւզրէ, մէրապիմ տօթմանէ եիճրա իյէտիքտէն սօնրա, պիր պիրի եւլիլիւնէ պոգմանա պաշլատըլար. . .

Պու թէմապիսֆտէն տալանը, Ռիկօլէթ մէմուսն վէ մէս-րուր օլմանա պաշլատըր թաղաիրտէ, մուղայիրի օլա-րադ Ֆլէօր-տը-Մարի իսէ, տիւշարը մահճուպիլիլէթ օլուպ սըղըմանա պաշլատը. . .

Չիւնքի, մէլըգուլմէ գըղ, օլ տօթթու Ռիկօլէթին եւլիլիւնէ պաղաղըգա, քէնտիլինլին, նամուսուղ պիր հալէ տիւշ-մէգտէն էվլլէր, ճիւղի պիր վաղըթքի կէլիլմիլ օլտուգու սէստէթի հալի վէ սիւքիւնէթի պալի խաթըրնա կէլմէք-տէ իտի:

— (՛)՛, նէ՛ դատար պիւլիք պիր իղպալ տիր պու. . . սանա լաթի կէլլիմ. . . — տէտի Ռիկօլէթ մէքղուսնէ:

— Էվլէթ, սիւպհան Սլլահ, նէ՛ դատար մէմուսնիլ-

ենթադրելով, որ թէստախֆ տուր պու... չօգտան պէրու պիղ պիր պիրթիմիլի կէօրմէմիլ խախը... - տէյի ճէվապ վիրտի լա կուայէօղ:

— Հա՛, իշթէ շիմտի անլաւում պէն սէպէպինի, արթըդ պուռտան սօնրա, ալթը պոտան պէրու սանա բաւթ կէլ-մէտիկիմոնէ տօլանը, թէանճնիւպ իթմէմ... - տէտի Ռի-կօյէթ լա կուայէօղին կիլինմէքաէ օլտուլու. քէօյլու էլ-պիսէլէրինէ տիգդաթ իտէրէք... - տիմէք տիր քի, քէօյտէ իմիլտին տիր, էօյլէ տէկիլմի...:

— Էվլէթ... պիր վաղըթտան պէրու քէօյտէ իտիմ, - տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի կէօղէրի էօնիւնէ պագ մանա պաշ-լաւարագ:

— Պէսպէլլի, սէն տախի պէնիմ կիպի, պուրատա պիր մահպուսէ կէօրմէկէ կէլիլիտին տիր, էօյլէ՛մ քի:

— Էվլէթ... կէլմէքաէ իտիմ... պիրլինի կէօրմէքաէն կէլմէքաէյիմ, - տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի քէքէլէէէրէք, վէ հիճապընտան եւիլլէրի գըգարարագ:

— Էյ, շիմտի քէնտի ետրինիգէ տէնմէքաէ օլմալընը, վէ ետրինիգտէ պէսպէլլի ուղագտա, Փարիսի խարիճին-տէ օլմալ տըր, էօյլէ տէկիլմի: Ա՛հ, աղիղէմ կուայէօղ... հայէա սէն չլթմէն պիլմէքաէ օլտուլումիլպիսին տիր, հալէա ինսանլիէթտէ պէրուէվամ պուրէնմագտա օլմալընտըր... Նա՛օրը, քէնտի ալթընտաքի իտիմաղընը, քէն-տի չամալըրընը, վէ չըգարըպ տա ճէպինտէ անճադ պու-լունան պիր դաշ դուրուշ բարանը վիրմէքիկէ հիմմէթ իթ-տիկին, օլ համիլնի վաղ իտէն ֆագըրէ գատընը, աէրես-թըր իլլէմէքաէ միսին, պիլիբախ եա, մէգըլըր պիր դաշ դուրուշու իսէ, պէնիմէ քէօյէ կիտիպ տէ խարճ իտէճէք իքէն, վէվդ ու սէֆատէն քէնտինի մահրում գըլլարագ, օլ պիլարէէն իհտա իլլէտի իտին... վէ էօյլէ տէ պիր վա-գըթ տա քի, քէօյէ կիլմէքիլթ արդուսիլլէ տիլանէ օլմալ-տա իտին, մալիւմ եա, քէօյ տէնլիլիլի կիպի, սէն տա-եանամաղսն... նաալը քի կէօրմէքաէյիմ, թամամ միւ-

լաաղնա իրմիշ, պիլթիւն պիլթիւն պիր քէօյլու գըղը օլ-մաշ օլմալըսն տըր...:

— Հալպու քի, սէն էօյլէ քէօյէ կիլմէքիլլի չօղլուդ սէվմէքաէ օլմաաղընտան, անճադ պէնիմ խաթըրմ ի-չին կէլմէքաէ իտին, էօյլէ տէկիլմի, Ռիկօյէթ:

— Մայր, եալինըդ սէնին խաթըրն իլին տէկիլ, իլլա, քէնտի արդուլ իլլին տախի կէլմէքաէ իտիմ... գիրա, սէն էօյլէ պիր գըղ իտին քի, տալլիմա աղըր պաշը, վէ տալլի-մա տա տիւշիւնճէլի պիր հալաէ պուրէնտուղուն թագտիր-տէ, պիր քէրրէ տէ գըլլարա վէ օլմանարա չըգտըն մը ի-տի... օլ մէրթէպէ մէմնուն վէ մէսուր օլմագտա իտին քի, առէլնա չըլարմագտա իտին... վէ իշթէ, սէնին օլ մէքաէրէթինի կէօրմէքիլթ իսէ, պէնիմ իլլին պիր սէֆա տա-երլմագտա իտի, արդուլի քէպիլիմ ետրինէ վարմագտա իտի... Մ՛հ, տուր, տուր տա աղաճըդ տահա եւիլլիւնէ պագաւըմ, հէվէսիմի ալանըմ, նարի իշթիեաղըմ տէֆ իտէյիմ, Ա՛հ, չու եուվարադ թագիէճիկինտէ նէ կիւզէլ եաւաշըլ, նէ դատուր դարիֆ օլմալ տուր, ալիմ Ալլահ, բէք լաթիկի տիր... դան խաթսին քի, ճէնապը Հադդ պէ-նի, պէօյլէ պիր կիլլէթ թագիէսի գյումաղըդ սէվմէքթա-պիլթիլլէ խադ իլլէտիկի կիպի, սէն տախի, էօյլէ քէօյ-լու թագիէսի սէվմէք թապիլթիլլէ խադ իլլէմիշ տիր... Տիմէք տիր քի, իլլմէ շիմտի միւրաալն հաալը օլմալ տուր... արթըդ քէնտի հալլիտէն հօշուտան տուր... վէ էօյլէ օլմաաղընտա աղա թէանճնիւպ իթմէմ... սէնի կէօր-մէնէլտէն պէրու, զաթէն քէնտի քէնտիմէ, «Օ պէնիմ կուայէօղճիկէգիմ, Փարիսի սէվմէք, վէ Փարիստէ իմարըր էվգաթ իլլմէք իլին խադ իտիլմէմիշ տիր, իլլա, նաալը քի շիրէրտէ օգուրմագտա տըր, պիր սահրա կիլլի, տա-լիմա սահրայի ապ ու հալպարա միւհթիմ վէ արդուքէ պուրէնմագտա օլուպ, բալիլթ ալթըն ապ ու հալպարնտա իսէ սարարըպ սօլմագտա օլտուլու կիպի... լա կուայէօղ-տէ, մուլթադ սուրէթտէ, սահրայի պիր էօթի միւհթիմ

պուլունմադտա տըր . ինչապալահ , քեզլէքտէ պիր իյի ա-
տամ պուլարադ Կանքնա կերմիշ , վէ լահաթ իթմիշ տիր »
տիմէքտէ խալմ , վէ պէսպիլի սէն տէ Եջլէ Կարմիշ օլ-
մալքըն տըր , հա , Եջլէ տէկիլ մի :

— Էվվէթ . . . — տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի զըզարարադ :

— Ֆադաթ , սանա Կալքընդ պիր խուսուստա կիւճէն .
սէմ , ճայիգ տիր . . .

— Բիմէ , պանա մը . . .

— Էվվէթ , սանա , Կանի տիմէք իթմէքիմքի , հիշ տէ-
կիլ խէ պիր քէրրէ պանա , Նէրէտէ վէ Նէ հալաթ օլտու-
ղունու պիլտիրմէլի տէկիլ մի խալի . . .

— Պեն . . . Փարիսի թիմէք իթմէքիմաթ , օլ մէրթէպէտէ
աճէլէեէ կէտիմքի . . . — տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի , կիթտիր-
ճէ տահա զիւտաթ սըզըլարադ , — սանա խապէր վիրմէկէ
միւղթէտիր օլամատրմ . . .

— Իմտի Եջլէ օլտուգտա , թադպիճ իթմէմ պէն սէնի ,
զարարը Եօդ տուր , Էվվէրիբ բի , շիմտի սէնի կէօրմէքիբ
իդպալինէ նայիլ օլտուժ , տօլրուսու , բէք մէ միուճ օլտուժ .
. . . Ի՛նք ալէա , բէք ալէա , Փարիսի թիմէք իթմէքիմ , բ'ք
կիւղէ Կարմիշըն տըր , Էվվէթ , բէք կիւղէ Կարմիշըն
տըր , զիրա , պուրատա լահաթ Կալալադ լղղին բէք կիւճ
օլմատընդ պէրթարաֆ խալիմ , պիղիմ կիպի սահիպօիդ
վէ ֆադըրէ դըզլար ինի խէ , հէր Նէ մէրթէպէտէ աղլը
պաչնտա պուլունտա , Ենէ տիւչարը ֆէլաքէթ վէ մէ-
ղէլէթ օլադ լղղտան քէնտուլի վիդայէ խալպիլէքլէ դօ-
ւայ պիր չէյ տէկիլ տիր . . . պիղ վէշ պիր սահիպսիղէ , պիր
էրի Նատիհաթ վիրէն պուլունմատըլը թադ տիրտէ , բէք
աղ տէֆա քէնտուլի միւտաֆաաեա միւղթէտիր օլապի-
լիր . . . հէլէ պիր չօդ Եջլէ աոթմէր տէ վար տըր բի , տա-
լիմա կիւղէ կիւղէ վատլար խալէր , զըզարը պաա-
տըլար , վէ պաաեհու Կալալար սէֆալէթի աղիմէ օլմա-
լարընդ մուճիպ օլուրար . . . Ինիմէ Էմատի տէ մէյաաեաթ
տիր . պադաանա , օլ պիղիմ ուֆաճըլ թէֆէճիք տիւլպէր

Ժիլիէի խաթընա կէթիլրմէքտէ միսն , վէ քէպալիբ օլ
սիւհաճ կէօլլու սարը կիւղէլի Բօղնի , հիշ տէրխաթըր իյ-
լէմէքտէ միսն :

— Էվվէթ . . . խաթընա կէթիլրմէքտէյիմ :

— Ի՛հ , ինիմէ , Կալէվալը Կուալէօզճիկէզիմ , մէրդ ում-
լէրին իրիսի տալի յալունարադ , սէջլէտիկիմ իդֆալաթ
չուգուրունա տիւչմիւշլէր տիր , Էվվէթ , պիւլարէլէրի , ին-
սաֆօրդ աաալար , Էվվէլա Էնիպի վատլար իլէ դանտըր-
միշար , վէ պաաեհու տալի թէրը խալէր , Կիւղ խա-
թիւնէ պըրադ միշլար տըր , վէ պիւլարէլէր տէ , պիր ֆէլա-
քէթ տէն տիկէր ֆէլաքէթի տիւչալաքտէն սճրա , աղլը-
պէթբեադ , ֆէնա գարըլար սըրաաքնա կէմիշլէր , վէ պու-
լաաեա իղպ խալմիշլէր տիր . . .

— Ամա՛ն Կա Բէպպիմ , սահիճ հի սէջլէեօրսուն . . .

— տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի Կիւքսէր պիր սէս իլէ , վէ զըր
զըրմիզը օլտուգու հալաթ պաչընդ Էճիւնէ Էկէրէք :

Բիկօլէթ քէնտի տաթիւ թարաֆընտան դուհուրա կէ-
լէն մէզբիւր Էսէֆի աղիլին տարլ մանէտաքըն ֆէհմիլնէ
վարաաեալադ պաաաաղընտան ,

— Մէրդ ումէլեր խէթա իլլէմիշլէր տիր , վէ չայնանընէֆ-
րէթ հալլէրաթ պուլունմուչար տըր . . . վէ հաթիմա , տա-
հա տօղրուսունու խաթէն խալն , լաքին , խալը , սէջլէմէմ ,
անլարտըն մը , ա պէնիմ քեալիլէ Կուալէօզլիմ , — տէտի
մէրդ ում , — պըրէքէթ վիրիլն բի պիղ , քէնտի նաաաաա-
մուղու հըֆիլ ու վիդայէ իթմէքիլիբ իդպալինէ նայիլ օլա-
պիլմիշլի տիր , վէ անըն տա սէպէպի չու տուր , Կանի , թէն-
շէքբիւր իթմէլիլիբ բի , սէն քէօլլէրաթ , քեալիլ զաթլարըն
Կանլարընա սըղնարադ , քէնտիլի միւտաֆաաեա միւղ-
թէտիր օլապիլաթիկին կիպի , պէն տալի , Էօթէքի իլէ պէ-
րէքի իլէ աղլ ու սէվաա թէնճէրէսի դայաթիմադըլաա , ըրդ ու
նաաաաա վէ սէլամէթ իւղըճ դալապըրիլիմ տիր . . . Էվվէթ ,
վիւնրի քէնտի դուչլարմ իլէ Էլլէնիպ սէֆա տուլմադըլ :

ղը, աշխարհը (սիրահարութիւն) իմ մէջը տեսնելու իմ թուրմութեամբ, վէ պինդագործի, քուլը զէվդ ու թէլէզիւզիւմը, անճաղ քէնտի իշխման, քէնտի չարքամող-լըղըմտա, վէ քէնտի տառաքաղըմը թէմիզ վէ մունթաղամ պիր հալտէ կէօրմէքլըտէ արամըլմ տըր... Փագաթ, պու ճիւմէ իլէ տախի, պիզ քէնտիմիզի պէկէնիզ իթթի-թաթ իլէտիկիմիզ թագտիրտէ, էօյլէ սայրիլէր այլէ չիւնտէ տէ, շէտիտ սուրբիտէ մուհաքէմէլէր իտէրէք, պիւ-թիւն պիւթիւն թայեիտ ու թայեիտ իմ մէջ պիւն իմ մէջ պիւն... դիրա, հաթը զԱլլահ, քիմ պիւլըր... պաղը քէրէլնիտան էօյլէ վա-դըլմարտա վէ էօյլէ հալլէրտէ պուլունուր, վէ էօյլէ տէ-սիտէլէր տալալարընա տիւշէր ալտանըր, վէ էօյլէ տէ սե-ֆալէթլէր բէնէսիւնտէ դալըր քի, քէնտի նամուս ու ճէ-նապընը հըթիւ իտէմիզ օլուր... էվլէթ, քիմ պիւլըր, հօդ իճթիմալտիր քի, Բօղին իլէ Թիւրի տախի, մէքիւր հալ-լէրտէ պուլունադադ, տիւշալը մէզլէլթ օլմուշլար տըր... վէ չօդ տա իճթիմալտիր քի, պիլզաթ քէնտիմիզ տա-խի, մաաղալահ էկիլէր զէվալլըրըն էնթէրիտէ օլմուշ օլտա իտիւ, այնի մէզլէլթ իրտապընա տիւշէր իտիւ... — Ալլահ իմ մէջսն, — տէտի միլէօր-տը-Մարի աճըզը պիր սէօյլէլէ իլէ, — պէն անլէրի թագալիճ իլէ մէքտէ տէ-կիլիմ... Ելլա, պէն անլէրի աճըմադտանըմ... :

— Էյ ճանըմ, մաաղաղէլ, հայտէլնիզ, արթըզ կի-տէլիմ, արթըզ կիտէլիմ, դիրա, վաղթիւն միւսաաաաաա եօդ տուր, — տէտի մաաաա Սէրաֆէն քէնտի դօլունու պիր աճէլէ իւզրէ, քէնտի մէճմուրլիտէլի ինթիլէն վէ մէքրուհէնէն դուրպան կիտէնէկի միլէօր-տը-Մարիէն թագաթիմ իտէրէք :

— Բէճա իտէրիմ, մաաա, աղաճըզ տաճա միւսաա-տէնէն հիմմէթ իտիլիզ, դիրա, պու պէնտիմ պիլաթէ կուա-լէօղմիւկէլիմ, — իսայի վաղթիմտան պէրու կէօրմէլիլմ տիր, աղաճըզ տաճա կէօրիւշիւզ օլմուշմաղըլդ իւզպա-լնէ նայիլ օլալմ, — տէտի Բիկօլէթ :

— Բէք ալէա, մաաղաղէլէր, բէք ալէա, լալըն, վաղ-թիլիլի միւսաաաաա եօդ տուր, զաթէն սաաթ իւզ օլմուշ տուր, վէ կիտէնէք մահէլիմիզ իսէ, իսայիտէն իսայի ու-ղազտա տըր... — տէտի մաաա Սէրաֆէն, մէքիւր թէ-սաաիւֆաէն տօյաեր դիւտաէսիլլէ ճանը սըզըլըզ վէ էսէֆ իտէրէք, վէ պուտէհու տէ իլալէլի մէդալ պիլլէ, — բէք ալէա, մաաաաաա արուա կիլէմէքտէսիլիզ, հայտէլնիզ օն տաղըզա դաաաա տաճա կէօրիւշիւնիզ... — տէտի :

— Էյ ճանըմ, — տէտի միլէօր-տը-Մարի Բիկօլէթ իտի-թապէն, վէ մէքրուհէնէն էլլէրլին թուրմուզ սըդարադ, — նէ կիլէլ պիր թագաթիլմ վաղ տըր, ապա դամ թա-ղըմաղըն, հէր վաղթիլ իլիւլէր էիւզլիւ վէ շէնմէշէպիլի, վէ պինապէրլի, հէր վաղթիլ տա քէնտի հալլիտէն մէմ-նունիլէթ կէօրմէքմէքտէսիլի... :

— Վաղաա, էօյլէ իտիմ, հէնուզ պուլունա պիր գաշ կիւն էվլէլիլէ կէլիւնէնէն դաաաա... մէքիւն վէ մէսրուր պիր հալ իւզրէ տէվաթ իլլէմէքտէ իտիմ... Փագաթ, շիմ-տի, պու կիւնէրտէ... :

— Նէ վաղ տըր, մէկիլիլ պիր տէրտիլն մի վաղ տըր :

— Էվլէթ, տէրտիմ վաղ տըր... Փագաթ, քէնտի չաթ-սըմա այիտ պիր շէյ տէկիլտիր, էկէրի էօյլէ օլմուշ օլտա իտի, ապա քէտէր իմ մէջ իտիմ, մալիւմ էա, — մէն պէնի բէք ալէա թանըրըն, պէն էօյլէ տէրտէն էլէմէն դօր-դանլարտան տէկիլիմ, պէնիմ գալլիմ թալտան տէմիւ-տէն դիւտաէ տաեանըլըլ տըր... վէ հալէա տա էօյլէլիմ, օլաէնի պիլտիլիլն էսիկ հալ վէ էսիկ թագաթիլմտէնէն, զէրէնէն տէկիլիլիլմ տէկիլիլմ... լալըն, դիւտաէսիլլէ շու-նա էսէֆ իտէրիմ քի, հէր ինտան պիր տէկիլտիր, հէր զըզ պէնիմ կիլի տէրտ ու մէշադգալիմ տաեանապիլի պիր թագաթիմ տա իաղը իտիլիլ տէկիլիլմ... Պէնտէ չու թա-պիլիմ տալի վաղ տըր քի, սայրիլէրն տէրտէլիլիլն ապա թէհաամիլիլ իտէմէմ, պէն տալի այնի մէլթէպէտէ աճը տուեարմ... :

—Ահ, Բեկօլէթ, սենին դաւալնաւ չեփզաթ ու ին-
սանիւնէթ տուրդուարը, հէմիշ մահֆուզ պուլունմադ-
տա տըր . . .

—Մեկէրնի բիզդաթա կէմէմէքլիք էլիման կէլէպի-
լը մի . . . տիւշին պիւր բէրբէ, մէկէրնի պէն, Սլլահն
գուլլուտու կիպի պիւր կէնճ զըզըն . . . զօնլուժ պուլունան
պիւր ինի գըզըն, իֆիթիրանա ուղլունարադ պուլունա իւ-
զա խաթիրկինն . . . Էվլէթ, սեֆալէթ վէ ֆէլաքէթ սե-
պէ պինտէն չըլարըր պա տ թիմարխանէնէ կէօթ իւրիւլմիւշ
օլան նամուսլու պիւր իշնէ ասէման գըզը օլան, վէ Լուիզ
Մօրէլ թէմալիէն խաթիրէթտէ պուլունան պիւր պիւլարէնին,
պուլունա պուլունաուղլունու պիւրիկիմ հալտէ, հատ-
տէն զինատէ մահզուն ու մի.բէտտէր օլմազլըդ տան տուր
օլապիլիբ միլիմ, գաւալիմ բահաթ թիմարիւպիլը միլիմ, վէ
կիճէլէրն ուլլու ուեուեապիլիբ միլիմ . . . վէ իշնէ չիմ
տի տէ պուլունա պիւլարէնի կէօրմէկէ կէլմիլիմ տիւր . . .

Նօթէրնի ճանվէրլիքլէրի գուրպանլարնտան պիլի օ-
լան Լուիզ Մօրէլին իսմին իշնի տիւրտէ, մատամ Սէրաֆէ-
նին վիճուտի տիլթիւմէկէ պաշլաւըզընտան, մէրգումէ
պիւր տիգդաթը ալիմէ իւզըն, Բիկօլէթին եւրդիւնէ պադ-
մանա պաշլատը: Վէ Բիկօլէթի պիւր տիւրլու թանըխամա-
տըզընտան, արթըճ ճնտան սնոր, մէրգումէ կըլ գըզը-
լար պէ յինտէ կիւզէրան իտէն միւրեալէմէնէ, բէք տիգ-
դաթը պիւր սուրէթտէ տիգդաթ կլէմէկէ պէտ իլլէտի:

—Չէ վալըր գատըն, — տէ ի ճէվապ վիւտի լա կուա-
լէօդ, — քիմ պիլիւր, սենին քէնտիսինի, պէօլլէ պիւր ֆէլա-
քէթին վազթինտէ, դաթն քէօլլէ լա խաթիրտան չըդար-
մատըզըն կէօրաիւրիւնտէ, նէ գատար մէմուտն վէ նէ
գատար միւլմէնէքլիք օլահադ տըր:

—Եալընըզ պու գատար տա տէկիլ տիւր, պուլունա պաշ-
դա պիւր տէրաթիմ տահա վար տըր, նասլըքի կէօրմէք-
տէսին, զանն խաթիրնի, թէնէլլի պէնի գօլալամադ տա
տըր, պիլիւր միսին չիմի պէն նէրէլէրտէն կլմէքտէլիմ,

բէք ուզադ պիւր մահէլլտէն կէլմէքտէլիմ . . . վէ հէմտէ
պաշդա պիւր մահէլլտէն կէլմէքտէլիմ . . . ֆադաթ, տէկիլ
պիւր գատըն, իլլա պիւր էրբէք հապսաննէնտէն
կէլմէքտէլիմ:

—Պիւր էրբէք հապսաննէնտէն մի կէլմէքտէլին, քիմ,
սէն մի:

—Մի, տան եա Բէպպիմ, էվլէթ, էվլէթ, պէն քէն-
տիմ, չիւնքի օրատա տալի բէք տանմազլըդա շայնան պիւր
թանըրազըմ պուլունմադ տա տըր . . . վէ նասլըքի կէօրմէք-
տէսին, իշնէ գէմիլիմտէ գօլունա տըր (Բիկօլէթ պու-
նու սեօլլէտիկի վազթիմա, գօլունապի գէմիլի տէ միւր-
գումէնէ կէօրմէրտի), իշն էքի թարաֆըր տըր, մէրգում-
նըն իրիսի իշն պիւրթ թարաֆըր թէֆրիզ վէ թախսիլլէ-
միլիմ տիւր. պու կիւն օլ պիւլարէ մէրմէնէ պիւրադ ուֆադ
թէֆէք կէօթ իւրաիւրիւմ կիպի, Լուիզ տալի պիւր գաշ-
լարա չամաշըր կէլիբ միլիմ տիւր . . . սեօլլէտիկիմ մահ-
պուսուն իսմի թէլմէն տիւր, իշնէ պու տա աճալիպ պիւր
հալ տիւր, մէրգում էլէ պէ յինտէն կէնէն պիւր վազաա
խաթիրմա կէլաթէն, մուլլադա կէօլլէրիմ եաշարադա
աղլանազլըզլմ կէլմէքտէ տիւր . . . վէ պիլիւրիմ, կէրնի աղլա-
մազլըդա շայնան պիւր շէյ ալ կիլ տիւր, վէ պէնիմ եաշ-
տըրմ տաթիմա պիւր չօճուղլու վէ պիւր ալիվանէլիք տիւր,
լաքին, իլ ֆալիտէ քի, էլիմտէ տէ տէկիլ տիւր, նիհայէթ
թապիլաթ պէնի պէօլլէ եաթմը տըր:

—Իյի եա, չու սենին աղլանազլըզըն սեպէ պէն տիւր:

—Սեպէպի չու տուր քի, օլ պտպալիթ թէլմէն, քէն-
տիսինն պիւր թազըմ ֆիրուսայէտէն պուլունան տատմ-
լար իշնէ աթըլազընը կէօրէրէք, ալուրի մէրմէպէ քէ-
տէր, կլէտիկիւնտէն, խապ ու բահաթըն, վէ հաթիլա իշ-
թահընը դայադ իլէ, հիւ պիւր շէյ եէմէմէկէ պաշլամըշ, վէ
մուժ կիպի էրիլիպ զայիֆլէնմէքտէ պուլունմուշ տուր . . .
Պէն մէրգումուն պու հալիթի կէօրաիւրիւմտէ, քէնտի
քէնտիմէ, «պէսպէլլի, ճանը պիւր շէյ եէմէք իսթէմէք օ,

խմտի կիտիպ պիտաղ թաթլընա տայիր պիւր չէ-յ բիշլընէ յիմ-տէ կէթիւրէ յիմ, պէլըի անտոն ճիւղիճէ եւմէնէ պաշար-տա, իշմէն զուտ ալըլը » տէտիմ: Զինքի, պէրապէր գօնջուլու գ իթմիշ տարւոնտուղու մասն, թաթլընա տա-յիւր չէ-յլէլըի զիեառտէսիլլէ սէվմէքտէ օրմասընը պիւլմէք-տէ իտիմ: . . . Ֆադաթ, թաթլը տիմէքլէ տէ, պիւլիւք պիւր չէ-յ անլամանտըն, եարտըղլմ անճադ սարը բաթլաթէ-սին իյիսինի հաշաեղդ էդաթլքտէն սօնրա, պիւրաղ տա սիւս զէ չէքէր վաղ իտէլէք, պիւր իյիճէ դարըշարտըրմ, վէ թէմիլդ տէ պիւր քեռտէնէ տօրտուրաղաղ կէօթիւրտիւմ, վէ տայիր տէֆալար միսիլլու, պիւղիլմէ քէնտիտ իյին, վէ պիղղաթ քէնտի էլլէրիմլէ եարտըղլմը սէօյլէտիմ, վէ քէ-մալի արզու իւզըն էքլ իտէճէկիլին մէմուլ իլլէտիմ իտէ տէ . . . հայլըֆը, ճա տաթի մուվաթֆադ օլամասըմ: . .

— Ենիլին, մէկէրչի գապուլ իթմէտի մի:

— Խօսյա, էօյլէ տէկիլ տիր, կէրչի գապուլ իթմի իտէ տէ, թէէսիւֆ իտէրիմքի, մէղքիւր քեռտէնին, հէր վա-գըթքի, քէնտիճէգոնտէ, քէնտիմ իյին ալտըղլմ սիւտիւ գօյմադտէ օլտուղում քեռտէ օլտուղունու կէօրիւր կէօր-մէղ, կէօյլէրինտէն եաշար տէօքէլէք, աղլամանա պաշ-լատը . . . վէ հալլիլլէ, անըն մէղքիւր հալլինի կէօրիւնճէ, պէն տաթի քէնտիմի զապթ իտէմէնքէք, սիլլիքիմի մը-րիշքինէ գարըշարմանա մէճպուր օլտում: անլատըն մը չիմտի եարտըղլմ իյի, անլատըն մը չիմտի պէնիմ թա-լիլմ, պէն պիշարէկի թէսէլլի իթմէք միւրասընտա կէզ-մէքտէ իքէն . . . մուղալիի օլարաղ, տաճա զիեառտէ պա-տի ճիւղն ու քէտէրի օլմուշ օլտում:

— Վաղաա էօյլէ տիր, լարքի, զանն իտէրիմքի, մէք-գումտա էօյլէ կէօղ եաշարա տէօքմէքլէ, դապլինտէ պիւր էսէրի մաշղուղիյեթ վէ ֆէրաճկիյեթ հիտ իլլէմիշ օլ-մալը տըր . . .

— Վաղաա օ տաթի իճթ իմալտէն տիր, լարքի, եինէ պէն. ճէ չայեանը մէմուլնիյեթ տէ կիլ տիր, չիւնքի, պէն անըն,

տէկիլ օլ եօլտա, իլլա, պաշղա պիւր եօլտա քէսպի թէ-սէլլի իլլէմէսինի արզու իլլէմէքտէ իտիմ: Ֆադաթ, պու տա թօհաֆ պիւր հալ տիր, պէն տէ տուրմուշտէն պահա իլլէ-հիլ թանրմադ տա օլմատըղլն պիւր առտէմտէն պահա իլլէ-մէքտէ իմ: իմտի, պիւմէկիսին տիր քի, մէրգում պէնիմ պիլիգ գօնջուլարմուտն պիւր տիր . . . ալուրի մէրթէպէ քեռաթի, նամուպու, հալաթէթիլ, վէ դըլ կիպի տէ գօր-գաղ վէ մաճնուպ պիւր տէլիպանլը տըր, վէ պէն տէ քէն-պինի, տաթիմա պիւր ահպապըմ վէ պիւր գարատըմ կիպի սէվմէքտէ իմ:

— Էօյլէ օլտուղու թաղ տիրտէ, արթըգ մէրգումու, պիղղաթի քէնտիլիկ կիպի աճընպ մէրաղ իտէճէկիլինիլտէ, ապա չիւրհէ հայլը տէկիլ տիր:

— Էմմա, էօյլէ տէկիլ մի, Ալուհը սէվէր իտէն, չիմտի անլանաճաղսըն մէրգումուն նէ մէրթէպէ թէմիլ կիւ-րէքի պիւր չօնու գօրտուղունու: Պէն մէրգումուն եանը-տա կիթտիկիմտէ, հէր վաղլմ եարտըղլմ միսիլլու, պու տէֆա տաթի, պանա պիւր թէնպիհի, վէ եալսուտ պէն-տէն պիւր թալէպի վար մի տըր տէլի, սիւալ իլլէտիկիմ սըրատա, հէմ սահիհհէն նէ իտէք օլտուղունու անլա-մաղ, վէ հէմտէ պիւրաղ կիւլտիլքէք տէֆիլ դամ իթ-տիմէք նիկիթ իլլէ, կիլէքէք քէնտիլինէ, հէման հէր նէ միւրտար վար իտէ, էօմի իլլէմէսինի, վէ պէնիմտէ, տ-տէթիմա պիւր էվիճիմէ գարը կիպի իթաթլ պիւրէ, քէմալ չիթաղ վէ տիգդաթ իւզըն իճար կիլէնէճէկիլի, սէօյլէ-տիմ, Մէրգումտաթի, զօրաթի կիւլտիմէնէքէք, պէնտէն նէ իտէքտէ պէկէրիսին, գօնջուլուղում չէնիկամընտա, կիճէլէրի պէնիմ չալլըրաղլմ վաղլմ լարատա, քէնտինին լարթըմ իյին, օթմուր պուտա, տաթլարճա օղուտուղու, վէ պէնիմտէ պիւր թարաֆտան տիքիլնիլ մէշղուլ օլտու-ղում հալտէ, տիկէր թարաֆտան տաթի, դուլաղ վիլիպ տիլնէտիկիմ, Վօլթըր Ողթմուն ասարը պէրկիւղիտէտիւ-տէն օլան պիւր բոմանը իսթէտի: . . . մէղքիւր բոմանը իսթի

Իվան... Իվանօն տիր... Եվվեթ, մեզքիւր բամանը խմե-
տի. եվվեթ պէտք է օրու... մեզքիւր քիմապը դայեթ-
լէ սեվմեքտե օրու, դու մտան, իբր տեֆա պանա օգու-
տու... Զէվալը ժերմէն, նէ գատար տա խամը ընդանա
տըր... :

— Պէսպէլը մեզդում, օլ կէլըմըլ օրու ընդանալ սեւ-
տէթպախը կիւնըրին լմեզքիւր ընդանալ տըր... :

— Շիւբհէտիզ, վէ հաթթա, պանա, այնի քիւթիւ պիւ-
նէնէ կիմմէքիւրին, վէ այնի ճկալէրի, տէկիլ քիւրա իլէ
պամադըլըմը, իլըս սաթըն պամադըլըմը բեճա կըլէտի...
Եվվեթ, պիւրիքտէ օգուտու դումալ այնի ճկալէրի ինիլ-
րա իմմէքիւրին տըրու կըլէտի... վէ տըրմըլ սէն, պոն-
տան, մեզդումուն, նէ՝ ժերմէպէ ֆետաքըմըլը իմմէքա-
ն օրմասընը, քէշֆու տէրք իտէպիլըրին, զիւրա, մեզդում
տախի լմըզըլ պիւրիմ կիւր պիւր ֆադըլը հալ խզըն պու-
լունտուրու թագտիրտէ... :

— Նէ՝ գատար լմէմըլ պիւր եկուրէք, — տէտի լա Կուա-
լէօլ, զիւտաթէսիլը միւ լմէքալը օլարալ... :

— Նա պէնիմ Կուաթօգնիկէվիմ, մեզդում պանա պու-
սիւրաըլը կըլէտիլի վազըմտա, նապը միւթէսիլը օրում
խե, աչիքեար կէօրմէքտէլիմըլ, սէն տախի այնի սո-
րէթտէ միւթէսիլը օրմադտաըն... Լաքին, շունու տա
պիւրմէլիսին քի, պիւր թարաֆտան աղլամմի կըլմէքտէ օլ-
տու դու հալտէ... տիլէր թարաֆտան տախի, մուրըլիլ
օլարալ, կիւրմէկէ վէ կիւրտիւրմէկէ չալընդադտա խաթիմ.
չիւնքի, անճադ տէֆիլ դամ իմտիրմէքիլիկէ չալընդադ նիլ-
նէթիլը, կէօրմէկէ կիթմըլ օրու դում պիւր տոնէմին նէզ-
տինտէ, իրի քէրիւ աղլամադըլըն, նէ մէրթէպէ միւնա-
սէպէթիլը պիւր չէլ օրմադ մապիմ մուր... Իմախ, քէն-
տիլիմ դապիլ խաթիլը աղլամադը թու թապիլմէք, վէ Եօլէ
օրմասընը տա քէնտինէ ֆարզ իմտիրմէմէք նիլնէթիլը,
պիւրիլիկէ պիւր Նէհուտի հիւրայեթինն, լմօհաթ նէվլնաէն

օլան ճիւթէլէրին տէրապըլը իմտիրմէկէ պալլադում...
Եւնի, մեզքիւր հիւրայեթան պուրմանալ տա, զիւտաթէսիլ-
լէ պառիլի մահադըլիկէթիլը օրմալ օլան պիւր տոնէմին
հալըրինն Եւտ իմտիրմիմ խե տէ... ին ֆալիտէ քի,
պէն անը նապը կըլէտիքճէ, մեզդումա տահա զիւտաթէ,
կէօրմէքիւրին չէպէթիլ տանիսի կիւրի Եւալար տէօրմէկէ
պալլադում... Մհ, մեզդումուն պու հալիլի կէօրմէքճէ,
Եւրիլիկէլիմ լաքէ բաթէ օրմադ պալլադում, տիմէք տիւր քի,
պէն, լմէ հիւ եկուտէ պիւ լաքէք գատար կէօլ Եւալարը-
մը դապիլ իմմէքիլիկէ չալընդադ օրում... վէ նիհայէթ-
քեար, պէն տախի հէօնիլը հէօնիլը աղլամադ մէճ-
պուր օրում... Մէրքումուն լմէք իլէտիլիկէլիմտէ, հալէա
ըլըրըլ կէօլ Եւալարը տէօրմէքտէ օրմադումուն, պիւ-
թիլը պէն տա քէնտի տիւրմէ լիկիմտէ տալսը քիւր քէ-
տէր վէ բիւր դադալը քէսիլէքէք, քէնտի քէնտիլմէ «Բեաշ-
քի պէթիլ օրմադըլը Եվլէլինտէն պիլէպիլտէ խաթիմտէ,
պուրտա հիւ կէմէսէ խաթիմ, նէնէ՝ Եւրադը մեզդումուն
Եվլէնտիլը տէֆիլ դամ վէ լմէքալիլ խաթիլմէքիլը նիլ-
նէթի ու մադմէտիլէ կէլմէքիլիկէ Եվլէթի, քէնտիլը պու-
րաւա հիւ կէմէսէ խաթիմ, վէ Եւրիլիկէ, վէ չու հալիլի
հիւ կէօրմէսէ խաթիմ. զիւրա, հիւր նէ մէրթէպէտէ մեզդում-
ուն կիւրտիւրմէկէ չալընդադ խե տէ, պիւր
տիւրիլի մութաֆիլադ օրմադադումուն պալլադ, միւրայիլի
տէ օլարալ, տահա՝ զիւտաթէ տէքալին լմէքըլէտիլմէլ օլ-
տում» — տէտի :

Նօթէր ժադ ֆէրմանը գատարըլընա գուրպան իկիմ-
միլ օլան ուայիլը պիւրիլիկէ պիւր պիւրպէնն տախի խաթիլն,
Եւնի ժերմէնն խաթիլի ինիմտիլիկէ, մաւամ Մեքաֆէն,
տահա զիւտաթէ տիգդաթէնը արմըրադադ, գուրպա-
լընը տիւրմէկէ պալլադում :

— Մեզդում տէրիլդանըն մահպէտէ իլըդա խաթիլն սի-
նէ սեպէպ նէ օրմալ տուր, — տէլի սիւալ իմտի ֆէօր-
ալը—Մարի :

— Զի՛ն, նե՛ օլաճազ տըր, — տէյի պաղըրտը Ռիկօ
լէթ ըրգգաթըը աղիմէսկնտէն նաչի աթէշ քեպիւլէրք, —
Լուիղի շամլ իթմիշ օշան իթթիւար պիր ճանվէր նօթէր
վար տըր քի, ղէվալլը չճուշա շարազ պաղլաւարաւք բի-
շնէնա կէղմէքտէ, վէ տիւշարը ֆէշաթէթ գըլմազ տա տըր,
— Գիթի, օլ սէնին չիմտի կէօրմէկէ կէշտիկին Լուիւ-
ղի մի :

— Եվ վէթ, Եվ վէթ, չլուրի մէրդումէ դըւ, մէրդում
ճանկէրին Եանընտա պէսլէմէիք իթմէքտէ օլտուղու կե-
պի, Ժէրմէն տաիի սանտըքքեարլըք իթմէքտէ խի...
դէվալը յօճուղուն ալէյհնտէ, նահաղք եերտէ աշտըր
տավալարն շիմտի սանա հիքեարյէսին խտէմէ, չիւնքի,
ուղուն պիլը քէյֆիյէթմ տիր... Ծաղաթ, Խալընըղ չու
դատարընը սանա սըլէրիմ, վէ սնտ մէ քէմալի ճնիյէնէթ
իւզրէ կնանապիլիթոն քի, պու իքի պիյնալէր, մէրդում
զաղապուրաճ հէրիֆէ, հիչ պիր ֆէնալըք եարմամըլ օլ-
տուզլարը չալտէ, իքիւնին տաիի մահլ ու խարապընա
լալընթաղա տըր... Լաքին, զարարը Եօղ տուր, սապը
լաղըմաղ տըր... Էվէթ, սապը լաղըմաղ տըր, Էլպէթթէ պիր
կիւն մէրդում ճանկէր տաիի, քէնտի Խարտըղլարընըն
ճէզպիլ սէզալարընըն չէքէճէք տիր... »

Բիկօլեթի պու ածորաբի լուղիվերի ելլէ պիբ սուբէթ
տէ թէլաֆֆուղ կյէտիքի, մատամ Սէրաֆէն տիւչաթը
էնտիշէ վէ վէսվէն օլմանա պաղչաթը . վէ պունուն իւ
ղերինէ, օլ անտէ քէնտիսինէ պիւթիւն պիւթիւն պիգայտ
աթը կիտի կէօսթէրմէքսիլին լադըրաթնա դարըչաթադ,
Ֆիլէօլ-տը-Մարինէ խիթապէն, վէ միւրայիծէ պիբ սէօյ-
նէ յիւ ինէ,

—Աղիդէս մատմօադէլ, վագըմ կիճ տիւր, ալիքզ կէտէլիմ... զիբա, պիղի պէրլէմէքտէ տիւրէր, վագաա պէնտտակի կէօրմէքտէ վէ անլամադ տաեւմ.բ, մատմօադէլնաւտիլէ տաիւրէրէ, զիեաեաեաիլէ պատաիլէ էսէֆ վէ բեզգալընըզ օլմագաա տար, վէ դու տ թայիլի տիւր, զիբա, պէն

տախի, մեղադրել կենճ գրգռ հիշ թանրմագտել օյմատը-
ղում թագտերտե, աշուրի մերթնպե էսեթի խյէմիկէ պաշ-
ւամըշումտըր. ամա՛ն եւ ինչպպիւմ, մեկերչի ինսանըր ի-
չիւտե, պու տէրէճեճ տախի ֆենա պիլ ատեմ պուլճա-
պիլը՛ր մի խիլի, գմեկերչի մերգում ճանպկըր նոթելը հէր քիմ
հաճ, ապաղ զավրու զիմմէ՛ն թաղմագտա տէկէլ խիլչ. .
անճապա, մատմաղեղէ, օլ զատտար հէրիֆիկն խալլ՛ն նե ի-
միշ, քիմ խիլչ.

Կէրէլի Ռիօլէթին, մատամ Սէրաֆէնտէն շուրճէ իմ-
մէքիկէ հ'է պիր սէպէպի եօգ իտի իտէ տէ, պու հ'ումէ
իլէ տաթի, վազմիլլէ Ռօտօք քէնտիսիտէ, ժէքմէն իլէ
Լուիլ հագգընտա իլհար իլլէմէքտէ օլտուղու համիյէթ
ու հ'ումայէթի, պէղայէթ հիլլի սաղլաեք պալա քիմէսէ
պիր շիւրճէ էսսըլ վիլմէմէսիտէ տայիր իթմիլ օլտուղու
սըգը թէնպիհէրի տէրխաթըր իլլէսիկիտէն, էջլէ պիր
արալըգ, դաֆիլ պուլտեռու պ տա, « թէհամիլիլ լաղըմ
տըր, թէհամիլիլ, էլպալէմէն իլլէ, իտէն պուլտաճաղ տըր » լու-
իլլէթըրիլ տիհամըրտէն յըգալմըլ օլմաընտան տօլաեք
նատիմ օյու պ, էսէֆ հիսա իթմէնէ պայալտ :

—Մեզ դու՛մ ֆէնա ատէմէն խմել, մատա՛մ, Մ. Ֆէր-
րան տըր, — տէյի ճէվապ վերտի Ռիկօլէթ, հէմանտէմ
գուրնապլըզ խոխ պէ, մէգրիւր լազըրտընըն իւզէրինի
գարաթմազ նիյէնէթիյէ :

Վէ՛ պու պապտէ, էն ղիեառէ էսէֆ օլունամադ Եօգ թա շու Եօգլթա տըր քի, օլ իտլլին առէմ, Լուիդ իլէ Ժերմէնի դօլալամագաա օլուգու հալաէ, պիկարէլքի իսէ . . . պէնտէն պաչդա . . . աճըրքա տա զարէթլէրին չէքէն հիլ տըր առէմ պուլունամագա տէկիլ տըր, . . . վէ պէնիմ ճիւղառէ իսէ, Նէ Կէլէպիիք :

— Ե՛հ՝ դատար պելյուր պիր պէտպախթըղ տըր պու ,
- տէյի ճէվապ վիրտի մատամ Սէրաֆինէ , - պէն խէ , սի-
ղին պու աշօղէսիկինգտէն , պուսիւն պուսիւն զըտաընը
անլատը իտիմ , չիւնթի , Եւթի , Բիւն-Բիւն , Եւթի , Բիւն-Բիւն ,

Դ՛ւր... տխմենդուտն ուղարագ, մէրդու ման զէվալլըւււրը, ո՛ր խային նօթ էրին զատաւարլը լարլընա գարը, քէնուտի թահլթը հիւնայէրլինէ ալարագ, միւտափառան հիմմէթ հոտէնը զաթլար պուլունմադտաւ արը, զանն ու իթի. գատընա զահլալ օրմադ տա իտիմ:

— Հայֆա լի, մատամ, խայր, հիւ էօյլէ պիր չէ, Եօգտուր, — տիւրէրէր իլալէյի մէջալ իյլէտի Բիթլիթ, մատամ Սերաֆէնին չիւրհէսինն քեաթիլէն տէֆ իլլէմէր նիւ-եթիլլէ, — մէկէրի քիմն անէնին չըգըլ տա, Մ. Ֆերրան կի-պի սահիպ սէրլիթ վէ սահիպ նուֆուդ պիր տաէմէ գարչը, իրէ նէֆէր ֆաղըր կէնճէրի մուհափառալ վէ միւտափառա-նա հիմմէթ իթմէսի, ինթիմալտէն աստ օլունապիլլըր մի:

— Ֆաղաթ, պու ճիւմէ իլէ տաթի, էօյլէ պիրնապ վէ սահիպ մէրհամէթ զաթլար տա Եքսիթ տէկիլ տիրլըր, — տէտի Ֆլէօր-ալ-Մարի պիր վաղըթ սիւքուլթ իտիպ թէ-ֆէրքիւր իլլէտիքտէն սնորա, քէնտի տույլունսունա զալթ իտէմէհէրէք, — էփլէթ, էօյլէ զաթլար տաթի պիւլլուն պիր իլլէն Եօգ տէկիլ տիրլըր, վէ հաթիթա, պէնն էօյլէ պիր տաթ մ թանըմադ տաթմիք, մէրսուլարը, հիմայէ վէ վի-գայէնէ հիմմէթ իտէնէկի, մէհմուլի զաթլաթն տիր, չիւն-քի, մէրդու մ էօյլէ պիր զաթ տրըքի, ֆէնա տառալար սլէնթիլլինտէ, տաթիթա պիր պէլա վէ պիր զաղապուլ-լահ մաղամընտա պուլունսուղու կիպի, նամուսլու պի-քէտլէրի վէ պիլայէրլին տաթի, անընդլ մէրհամէթ, վէ իմաստ ու մուալլէնէթ իլլէմէքտէ տիր:

Բիթլիթ պու իսմիտպառլըր տրըքի իլլիթաիլինտէ, թէանճիւլ իլլէտի, վէ անիլտէ իաթլընա, քէնտիպինն տաթի, էօյլէ մէրտէսինն, զուլվէթ իլլէրէ գարչը, զա-յիֆլէրին իմաստընա եթիլիթի օլան պիրլին թանըմադ տէ օլմաթը, Եանի Բօտաֆ կիլիթ, վէ հէման զաֆիլ պուլու-նարաղ, մէրդու ման իտիպն իթիմէթիք, ինթիմալտէն տաթի պուլունսուղու իտէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տաթի (բիւնն իտի պիրմէքտէ օլունսուղու) մէրդու մ գաղունսունան, քէն-

տիպնէ վիրմիլ պուլունսուղու թէնպիհլար հէմիլէ տիյ-նէմէքտէ օլունսունան. Ֆլէօր-ալ-Մարիէ ճէվալլէն,

— Սահիհէն, սէն էօյլէ, ֆաղըր ու պիլարէրլին իմ-տատլարընա եթիլիթի ալիճէնապ վէ սահիպ մէրհամէթ պիր զաթ թանըմադ տա միւրն, — տէտի:

— Էփլէթ... վէ հէր նէ գատար սայիր պէտպաթլար հաղընտա տաթի, զաթլէն մէրդու ման լուլֆ ու մէրհա-մէթիլի թէնա իլլէմիլ իտէմ տէ, պու ճիւմէ իլէ տաթի, հիւ չիւրհէմ Եօգ տուրքի, մէրդու մ, Լուլլ իլէ Թէմէնին, միւսթմաղաղ օլմաղըլարըր հարալ, պալարընա պէօյլէ պիր պէլա կէլաիլինն իլլիթաիլինտէ... հէմ իմաստ ու մուալլէնէթ իլլէրին եթիլիթէք, վէ հէմ տէ, անլէրէ ֆէ-նալըր իտէնին հաղընտան կէնճէք տիր... զիրա, ա-տալլէթ ու ինաաիլիէթի տէրէնէսի, ճէնապըր Աֆէրնէն-տէնին տալլէթի պիլնիհայէսի տէրէնէսին վաթը օլուն սուրէթի տիր տէնիլլէ ճալիղ տիր...

Մատամ Սերաֆէն, քէմալի թէանճիւլ իւզըն, օլ-լէնտի դուրպանլըր օլան Ֆլէօր-ալ-Մարիինն երապիւնն պաղմանա պալարալ:

— Անլալըլըրնա կէօրէ, պու քիւլիւնէր զըլ, հէր նէ գատար տիւլիւնէքտէ տէկիլ իտէք տէ, հաղըրմըլտա բէք իտիթարէնիլղ օլմաղըր օլմալըր տրը, — տէտի մէրդու-մէ քէնտա քէնտուլլէ, — ալիլը տիրքի, պէնիմ պուլուն սանըմաղըլըրմ, պիր տիրլին իլլիթիլլէ կէմէնէնէք տիր, չիւնքի, սնունտա պալարմըլա պիր պէլա կէթիլիթէք տիր:

— Ալլիլէթ լա կուտլէօղ, մատամքի էօյլէ պիր զաթ թանըմադ տա իմիլլին, թէնա իտէրիմ սանա, օլ պէնիմ Լուլլիթ իլլէ Թէնէնիմ հաղընտա սէօյլէհէրէք, լուլֆ ու քէրէմիլ իլլիթիմաս հիմմէթ իլլէ, զիրա, զէվալլըր էօյլէ ֆէնալըրալ չէքմէքիլէ սէգա սանըլաճաղ չօմաղ-լար տէկիլ տիրլըր, — տէտի Բիթլիթ քէնտի մահպէտէքի տօթլըրըր իլլին, Եալլըր պիր զաթլըն թահլթըր հիմայէր-լինտէ պուլունսուղու իտէ իտէ, իրի զաթլըն թահլթըր հիմա-

յեւրեւտէ պուլունմարընը արգու վէ թէֆէրքիւր իտէրէր:

— Ապա էլեմ իւրիւն օլմա, պէն անդրի, Մ. Բօտօլֆու Տիւնայէ իմ տրմէրիւր հաղ զընտա, էլ իմոնէ կէլէնի եար. մաղըղա սէօլ վերերմա. — տէտի Ֆլէօր-աը-Մարի:

— Մ. Բօտօլֆու մա... տէտի պաղըրաը Բիկօլէթ, Ֆէվզ էլատէ պիր թէւանճիւպ իւրիւն:

— Էվվէթ... — տէտի լա կուտէօլ:

— Մ. Բօտօլֆու մա... աճապա օ սէօլէտիկին առէմ պիր թիւնճար մը արը:

— Նէճի օլտուղունա, վէրմ օլտուղունա կէլիւ պիւմէմ... ֆաղաթ, սէնին, պու մէրթէպէ թէւանճիւպին նէ. տէն նէլէթ իմմէրտէ տիր:

— Ջիւնքի, պէն տաթիւ էօլլէ պիր Մ. Բօտօլֆ թանը մաղապերմա, անքն իլին թէւանճիւպ իմմէրտէ լիւմ:

— Իսթիմալ տիր քի, օլ սէնին թանըրաղըն տա պաղապիր տիր:

— Էվվէթ, լաքին, սէօլլէ պաղալըմ, սէօլլէ պաղալըմ... օլ սէնին աճապիկին նապը առամարը:

— Կէնճ պիր առամարը...:

— Թամամ, պէնիմ թանըրաղըմ տաթիւ էօլլէ կէնճ պիր առամարը...:

— Էնճէսինտէ պիր քիպարըդ վէ պիր ինսանիլէթ նուրու րարամառա աը...:

— Թամամ, իլթէ պէնիմ թանըրաղըմ տաթիւ թըպղը էօլլէ տիր... աճապա եա Բէպպիմ. — տէտի Բիկօլէթ կիթ տիրճէ զիւտաճ տիւլար թէւանճիւպ օլաղաղ. վէ իլալէ. յի մէղալ պիրլէ տաթիւ, — աճապա էսմէրճէ վէ ինճէ պը. եղըլը պիր առամմը արը...:

— Էվվէթ:

— Ուղունճա վէ նարին վիճուրմամու տուր... պօլլու պօլլու բէք կիւղէլ պիր առամմը արը... վէ թավր ու թարղընտա... պիր թիւնճար ուշաղընտան զիւտաճ պիր հալ միւշաղհէտէ օլունմաղաղ մը արը...:

— Էվվէթ, թամ սէօլլէտիկին կիպի տիր, — տէտի ճէվապ վիրտի Ֆլէօր-աը-Մարի, — ֆաղաթ, պէնիմ թէւանճիւպի տէ կալընը պիր թուտու սուճիպ օլմաղ տա արը, վէ օ տա չու տուր քի, — սէն մէրդում իլին, պիր թիւնճար ուշաղը օլմաղը արը զաննընտա պուլունմաղաղաքն:

— Էվվէթ, վէ հէմտէ էօլլէ տիր... չիւնքի, պանա քէնա տիր էօլլէ սէօլլէտի...:

— Ան մէրգումա թանըրաղաղ մըսքն...:

— Ես արը, թանըրաղ մը, մէրգում պէնիմ օտա դամ չումտուր:

— Գիմ, Մ. Բօտօլֆու մա...:

— Էվվէթ, մէրգումուն օտաքը, աճապա թիւնճիւպ զաթ տա պէնիմ օտամըն իմ թիւալինաճ տիր:

— Մ. Բօտօլֆու մա... Մ. Բօտօլֆու մա...:

— Իրիլին թէւանճիւպ իլլէմէրտէսին, պունաա թէւանճիւպ իտէրճէ նէ վար արը. մէկէրչի, սէնտէ պին պէշ էիւղ վէ եաթաա նիհայէթ պին սէրիզ էիւղ ֆրանզ գա. զանապիլէն պիր առէմ, տաճա զիւտաճ միւթէպէր պիր իանէտէ օտա թուլմուպ տա զիւտաճէճէ քիրա վիրէպիլէր մի... կէրչի, մէրգում էօլլէ իւլէ պէշէ պաղանըրառն, վէ իրօնօնա իլէ կէլինսէկի պիլէնիլառէն օլմաղըղընտան, էլինտէն կէլէն, տաճա լիլի պիր էէրտէ օլմուրմաղ իսթէր իսէ տէ... վէ մէրգում օ դառար հիսապընաա տիղգաթ իմ մէնէնէրտէն տիր քի, կիլտիկի Լպիստին պիլէ քէնտուլէ գալա մալ օլմուշ օլտուղունա պիլմէղ... ֆաղաթ, պէնիմ օլ գամշունաղում, բէք իլի պիր առամարը...:

— Խալը... իսալը... էօլլէ իսէ, սէնին սէօլլէտիկին, պէնիմ թանըրաղաղ օլտուղում Մ. Բօտօլֆ օլմամաղը արը... — տէտի Ֆլէօր-աը-Մարի տիւշիւնիւպ միւթալաա իմ տիրտէն սօնրա:

— Ես, տիմէր տիր քի, սէնին թանըրաղըն պիլիւք պիր գաթ օլմաղը արը, էօլլէ մի:

— Պէնիմ թանըրաղըմ, սղաղաճա, Բիկօլէթ, — աճապա

ձերօր-տը-Մարի չեօյլէ պիր չեվզ ու դարչեթէ կէշէրէք,
— Գու՛վէ՛թ ու գուտարէթի ֆէվզէլատէկէ մալիք պու-
լունմագտա տըր... էօյլէ պիր զաթը միւ հթէրէմտիր քի,
հէր քէս իսմինի լիսանընա տառըր վազըլմաա, քէմալի
մուհապպէթ վէ ինթիլրամ իւզրէ թէլաֆֆուդ իյլէմէքտէ
տիր... հուզուրի, հէր քէս իւզէրիտէ պիւնիւք պիր թէ-
էսսիր քէլաա իյլէմէքտէ տիր... հէր քէս չէթիսիւկ ինթի-
լադ իյլէմէքտէ տիր... վէ հաթիթա, նէգտինտէ տիզ իւ-
զէրնէ կէշէրէք, քէնտի ազամէթիմտէն վէ լուծֆ ու քէ-
րէմինտէն աօլաւը իզհարը ու պուտիյէթ վէ չիւքրան ի-
տէլէր տէ էքսիք տէկիլտիր...
— Էօյլէ օլտուգուս, աղիզմը լա կուալէօզ, պէն տա-
խի տէրիմքի, սիզին սէօլէտիկինիզ պաշապ պիրի օլմալը
տըր... պէնիմ թանրաղըմ Մ. Բօտօֆ օլմամալը տըր, զի-
րա, նէ էօյլէ պիր գուտարէթ վէ նէ տէ էօյլէ պիր նու-
ֆուդ ու թէհասիրէ մալիք պուլունմագտա տէկիլ տիր,
կէշիւ քէք ին պիր տէրիզանը տըր, իւք չէն մէշրէպ տիր,
ֆաաթաթ, քիմէմնէ անըն նէլտինտէ տիզ իւզէրնէ կէլմէք-
տէ օլմաաղ տան պաշապ, մուդալիլը օլտադ տա, քէնտի
հալինտէ պիր առէմտիր... էօյլէ քի, պիր բաղար կիւնիւ
պէնի ալըպ տա, պիրիւքաէ կէզմէկէ կէօթիւրէնէկինի վաա
իյլէտիկի պէր թարաֆ, հաթիթա, օտամին տէօշէմէսինէ
պալ մուսու սիւրէրէք օլտաուրուպ բարաթաղըմ վա-
զըլմաա, պանա եարաթըմ իթմէքիլի տախի վաա իյլէմիշ
իտի... վէ իշթէ պուսման տա ալիքտալ անէլալըմագտա
տըր քի, էօյլէ պիւնիւք պիր զաթ տէկիլտիր, Լաքին, պէն-
տէ նէլէր տիւ չիւնմէքտէյիմ, մէկէրի աթթըզ պէնիմ ի-
չին, կէզմէկէ կիթմէքիւք ճալիզ օլապիլը մի... Օլ պէ-
նիմ Լուիզմի իլէ օլէրմէնիմ մահպէտէ օլտուգաա, զէվզ
ու սէֆա վէ էյլէնմէ տինիլին չէյ, պէնիմ իլին հարամ
սաեքրաա սէզա տըր...
Օլ հէնկեամտէ, զաթէն ձերօր-տը-Մարի տէրին թէ-

ֆէքքիւրէրէ տալմաա պաշալմաշ իտի, չիւնի, Բօտօֆա

իւք տէֆա օլտադ... Օկրէսին մէլիսանէսինտէ իսաթ կէ-
տիկինտէ, Բ-էէ-Ֆէմաաքի տաալմաալըն հալ վէ զրէաֆէ-
թինտէ օլմաալը, վէ անէրին լիսանալըն սէօլէմէքտէ
պուլունմաալը, տէրիսաթիլ իյլէմէքտէ օլտուգուստան,
քէնտու քէնտույէ, մաաթալի. պէն մէրուսու մէքքիւք
հալտէ կէօթիւ չիւմտիւք, մէկէրի Բիկօլէթէ տէ, պիր ու-
թալըզ իտէրէք... քէնտիսինի, պիր թիւնմաա ուշալը հալ
ու հէյէթինտէ կէօթէրիւշ օլմաալը, ինթիմապտէն տէկիլ
մի տիր, տիմէքտէ իտի...
Ձադաթ, պու եօլաա թէպտիլի հալ ու իսան իյլէմէք-
իւքտէն, մադաաա նէ օլապիլի տէյի տիւ չիւնմէքտէ իտի...
Բիկօլէթ, մէրդուսմ տաթիմուսուն պէօյլէ թէֆէքքիւրիւ
պիր հալտէ օլմաալը կէօթալիւքտէ, թէքքալէն քէլաալ
աղազ պիլլէ...

— Գուսուն իլին զի հին եօրամալըլա հիւ ինթիմաա եօգ-
տուր, աղիզմը լա կուալէօզ, մէրդուսուն այնի Մ. Բօտօֆ
օլտալ օլմամաալըն անլաաղըլզ կիւմ պիր չէյ տէկիլտիր...
պուսուն գալաւը վաա տըր, սէն քէնտիսինիլին կէօթալի-
լիւտէ, մէրդուսմ իլին, թանրը մը տէյի սիւալ իտէրին,
վէ պէն տալիս պէնիլիլին կէօթալի կիւմտէ, սէնին իլին
սիւալ իտէրիմ... վէ իշթէ օլ վազըլմ իշ զաշիլէ չըզար,
վէ պիլաա ֆաա կէօթէ ամէլ ու հարէքէթ իտէրիլ...
— Բիկօլէթ, սէն չիւմտի նէքէտէ օթուրմադաալըն...
— Թամիլ սօզաղընաա վազըլ Ա7 նիւմէթուլ խանէտէ...
— Իշթէ պիւնիմէքիլի կէթ միւ հթէմ զարիպ պիր հալ տա-
հա, — տէտի մաաթա Սէրաֆէն քէնտա քէնտույէ, տիզ-
զաթը աղիմէ իւզրէ տիլնէմէքտէ օլտուգուս հալտէ, մէգ-
քիւք լազըրալըն իլիթ տիկինտէ, — եա, պու Մ. Բօտօֆ
տէտիլլէրի էքարաա մէնտուպ օլան, վէ դալէթէն մահիւ
գուտարէթ պուլունմաա պիր առէմ, հիշ չիւքնէ հօգ տալ-
քի, քէնտիսինի պիր թիւնմաա ուշալը իսմինի վիլտիւր-
մէքտէ օլալ, վէ պու իշթի զըզ իլէ տէ գաֆիւրազ իթ-
մէքտէ իսիլտիր, տիմէք տիր քի, պու զըզ հէրնէ գաաալ

պիլմէմէզը լըտէն կէմէքտէ խէ տէ, բէք չօգ չէյ պիլմէք տէ օլմայը տըր, վէ չիմոի տնլալըմադ տա տըր քի, մահա պուտաքի մաղուժարըն հըֆը ու միւտաֆտաւընը միւրաւ իծմէքտէ պուլունան մէրգուժ հէք քիմ խէ, պուրըզ կիպի, Մօրէլ իլէ Պրատամանթիինն օլմուրտուղու էլ տէ օլմուրմադ տա տըր . . . Իէք ալէտ, բէք ալէտ, էկէրչի, կէրէք պուրըզ, վէ կէրէք մէրգուժ սախթէ թիւճ. թար ուշաղը, քէնտիլէրէ պիտ օլմանան պու պիլիմ իշլէրիմիղէ դարըմաղըլա գալըզըլըրա խէ, քէնտի հագգ. լարընաւան տախի կէլիլիլի .

—Մ. Բօտօթիու կէօրիւպ տէ սէյլէտիկիմտէ, պէն սա. նա մէրթուպ եաղարադ. պիլտիլիլիմ, — տէտի լա կուտէօդ, — վէ քէնտիլին տէ նէրէտէ օլաւուղումու օլ վաղըթ պիլտիլիլիմքի, սէն տէ պանա ճէվադ եաղապիլէսին. ֆադաթ, շու սէնին էվինին իսվինի պիր տէֆա տահա սէօլէսէն . . . դիրա, ունուտուրուժ տէյի գօրգարըմ .

—Իէք ալէտ, լարին, թաման, կիզէրիմտէ պիր դարթ տը լիդիլիմժ օլաճադ տըր, անը սանա վիրէյիմ, — տիլէրէք, մէրգուժէ Ֆլէօր-տը-Մարիէ, իւզէրիտէ «Մատմաղէլ Բիկօլէթ, տիրել տիրիճի, Թամըլ սօղաղընտ, Այ նիւմէրօլու խանէտէ» տէյի եաղըլընը օլան պիր քեաղատը վիրտի, նէ տէրսին, շու եաղըլար, թըպդը պատմա եաղընա պէնդէմէքտէ տէկիլի տիրէր, — տէյի իւտվէյի մէգալ իլլէտի Բիկօլէթ, պու քեաղըլարը տախի, վաղթիլլէ օլպիւրաթ փէրմէն եաղմըլ իտի. էվիլէթ մէրգուժ օլգատար ինանիյէթիլ վէ օլգատար խաթըլընաւ տըրքի . . . լարին, դանի խտէրին քի, վաղթիլլէ պէյլլէ չէյլէր, պիր նիյնէթէ մէպին եաղըլմըլ իտի, մէրգուժուժ ֆաղիլէթէրէ, բէյտէրէրէ, չիմաի, էանի, պալընա պուֆէլաքէթ կէլտիքտէն սօնրա անլալըմադ տա տըր . . . վէ պուլունան պէօլլէ, տալիմա, մէրգուժուժ գատար ու գըլ. մէթինն թանըրէպ տա սէվիշ օլմաւորըմտան տուալը, թէ էտիսի Գ իւտէճէկիմտիր . . .

—Տիմէք տիր քի մէրգուժու սէն սէվմէքտէսին, էջվէ մի, ալիլգէմ Բիկօլէթ .

—Ահ, ամամ'ն եա լ'էպպիմ, էվիլէթ . . . վէ հաթթա, չիմտի մահալէտտէ քէնտիլինն կէօրմէկէ կիթ մէրլիկիմ տէ, պիր սէպէպ թահթիլլէնա տըր . . . պէն քէնտիմ տախի իդըր խտէրիմքի, թօհաֆ պիր թապիլաթ մալիք պուլունմադ տա էլըմ, — տէտի Բիկօլէթ, պիր թարաֆտան կէօլլէրիւտէն եալ կէլիլիլլէսին պիր դահալաւա տըր պըրադարադ կիլիւպ, վէ պիր թարաֆտան տախի աշը տէրուն չէքէրէք .

—Հէմիլէ գալըլմտէ պիր էսէրի ինանիյէթի վէ համիլէթ մահաֆուդ պուլունմադ տա տըր, — տէտի Ֆլէօր-տը-Մարի քէմալի մուհապպէթ իւզրէ Բիկօլէթին էլլէրիւնի սըգարադ .

Մատամ Սէրաֆէն չիւբէհալ օլարադ, պու իքի կէնճ դըլըրըն միւքեալէմէսինտէն, քէնտուլէ լիւզուժի օլան չօգ չէյլէրի էջլէրմիշ օլաւուղուման, պիրտէն պիրէ Ֆլէօր-տը-Մարիէն իսխապէն .

—Ալիլգէմ մատմօնաղէլ, հայտէ կիտէլիմ արթըզ, գիրա վաղըթ կիճ տիր, էլլէթ պիր չէյլէք տահա զապ իծտիր, — տէտի .

—Պու ճատը դարը տա, մըր մըր մըրըլտանմադ տա տըր . . . հէլէ չէհէտի խէ պանա բէք ուղուրուղ պիր հայտէ կէօրիւմէքտէ տիր, — տէտի Բիկօլէթ Ֆլէօր-տը-Մարիէն եալալաճաճըդ. Վէ պատէհու էրիքտէք սէս իլէ սէօլլէէէրէք տախի, — ալիլգէմ լա կուալէօդ, ֆարիսէ հէր նէ վաղըթ կէլէճէք օլուր իսն, սաղըն պէնի ունութմանապըն, դիրա, պէնիմ իլին սէնի կէօրմէք կիպի պիլիւք պիր իգպալ ու մէսէրլէթ օլաւալը. էվիլէթ, սէնին իլէ իմարըն էվգաթ իտիպ, քէնտի օտամը, վէ էյնալարըմը, վէ գուլճըրաղըլըմը կէօթէրսիկիմտէ, գիտատէսիլլէ մէմնուն օլուպ, վէ սէֆա տուեաճաղըմա չիւբէ հօգ տուր . . . էվիլէթ, գուլալըմ տախի վար տըր . . . իլլէթ պէնիմտէ սիւսիւմ վէ տարաթըմ քէնտի գուլալըմ տըրըր .

— Սէնի կէնիւ պիւժմագլըղա չայրըըըմ, ֆագաթ, հէր հալտէ տէ մէքթուպ ետաբըմ, էհ, արթըզ ատիյէնէօ, Բիկօյէթ, արթըզ իշիմիլէ կիտլիմ... ատիյէնէօ... պլէմէդսին, պէօյլէ պիթ իննատիւֆ, չու սէնի կէօրիւպ դօնուշմագլըզ իզպակինն նայիլ օլտուղումաւն տօրտիլ, նէ՛դ ատար մէմուռն ու մէսրուր օլմագ տաբըմ:

— Քէզալիք պէն տախի... լաքին, ումարըմ քի, պուսն տէֆա օլմաւըպ, իլլա, ինչապլաշ, սայիք տէֆալար տախի կէօրիւ չէճէկիլ տիր. վէ ալլիլուտուս չաբուզ կէօրիւ չէքլիթիմիլ արզու վէ բէճա խտէրիմ, չիւնքի, չու իքիմիլլին տախի թմալըմագ տա օլտուղումաւ Մ. Բօտօֆուռն այնի ատամ օլուպ օլմաւըղընր անլաւմագլըզ, ալուրի մէրթէպէ մէրազ իլլէմէքտէլիմ... աման, բէճա խտէրիմ, օլ պապտէ պանա չաբուզ մէքթուպ ետաբըմադ մալիմաթ վիթսին...

— Բէք ալլա, բէք ալէա... ատիյէնէօ, Բիկօյէթ...
Պատէհու պու իքի կէնճ գըղլար. քէնտի գալպլէրին տէ հիւս իլլէմէքտէ օլտուղլար թէճսիլի սէթրէ չալլէարադ, պիլպիլինն սարըլը Ե. Բիւշտիլէր:

Բիկօյէթ Լուիլի կէօրմէք իւզրէ, Բօտօֆ մաթիֆէթիլլէ թմահիլ իլլէմիլ օլտուղու միւսատտէ թէգըրիսի սալէպիտէ, հապիսանէտէն իշիլի կիտլի:

Վէ Ֆլէօր-ալ-Մարի տախի, մատամ Սէրաֆէնլէ պէրապէր, պէքլէմէքտէ օլան տրապանա պինտի, վէ մատամ Սէրաֆէն արապանքա, Պաթիննօյա տօղրու կիթմէպինի, վէ հուտուտա եաղլաշարդտա իտէ տուրմաւընր, էմր ու թէնպիլ իլլէտի:

Արապա, Սէնա Նէհրի գըլըլընտան կիտէրէք, ալ վազըթտան. Բալմաէօր ճէգիլիս եաղընրտա վաղը օլան մէգըիւր մահէլլէ վասըլ օլտու. Ֆլէօր-ալ-Մարի Փարիսին եօլլարընր թանրմագ տա օլմաւըղընտան. արապանըն, քէնտի թանրմագ տա օլտուղու Պուզ վալ չիֆիթիկի թարիգինի, եանի Սէն-Տընի հուտուտա ճանիպինի թութմագ:

տէ օլմաւըղընըն ֆէհմիտտէ օլամամըլ իտի. չէօյլէ քի, անճագ արապա Պաթիննօյա տուրտուղումա, պաղտ պիր եօլտա պուլունմագ տա օլտուղումա ֆարք իլլէտի-կիտէն, մատամ Սէրաֆէն քէնտիսինի, արապատան ալաղը ինմէրիկէ տալէթ իլլէտիկինտէ, մէրգումէնէ,

— Լաքին, մատամ, զանն խտէրիմքի, պուրաւը Պուզ վալ գարիկէտի եօլու օլմամըլ տըր... վէ պունտան տա դաթինալար, պուրատան, թա չիֆիթիկէ դատար, եւրիւսէրէք նա՛սըլ կիտէպիլէ ճէկիլատիր. — տէտի:

— Աղիգէմ, սիլէ անճագ չու գատարը սէօյլէնէպիլլէրիմքի, — տէտի մատամ Սէրաֆէն, պիր սուրէթի խալիսանէ իւզրէ օլտուղու հալտէ սէօյլէնէրէք, — սիլի քէնտի թահլըլ հիմայէլէրինն ալմագլըպ հիմմէթ իթմիլ օլան դաթլար, պանա հէր նէք էմր իթմիլ խտէլէր, պէն անճագ անը իճրա իլլէմէքտէլիմ... իտի, Եկէրլի պանա իւրապ իթմէթլիլտէ, ճիւզիճէ պիր թէրէտուտա էսէրի իպրազ իտէճէք օլուր իսնիլ, չիւբհէսիլ օլարադ մէրգուման դաթլարըն կիւճէնմէլէրինն սէպէպիլէթ վիրմիլ օլանճագ սընըլ տըր...

— Ա՛ մատամ, Ալլահ իթմէսինքի, պէն էօյլէ անլէրի գըրէ մըղատարը կիւճէնտիլէճէք պիր հալ ու հարէքթտէ պուլունաբըմ, էօյլէ պիր չէլի իաթըրընըլտան պիլէ կէչիլմէլիլանիլ, — տէտի Ֆլէօր-ալ-Մարի եւրքսէք պիր սէս իլլէ սէօյլէնէրէք, — մատամքի սիլի քէնտիլէր կէնտէր-միլլէր տիր, պէնիմ պօրճումա, քէմալի իթաթ իւզրէ պուլունմագլըպ տըր... Էվլէթ, գաթան էսէրի թէրէտուտա կէօսթէրմէնէրէք, հէր նէրէնէ տէ կիթսէնիլ, պօրճումա կէլմէքլէք տիր. ֆագաթ, եալընըզ սիլէ չուշու սիւալ խտէրիմ, անապա մատամ Ժօրթ նա՛սըլ տըր, իլի բահաթ մը տըր:

— Համա օլտուռ, բէք իլի տիր, վէ բէք տէ բահաթ տըր:

— Եյ, անապա Մ. Բօտօֆ նասըլ տըր, օ տախի իլի բահաթ մը տըր...

— Բէքը ալէա, քէմալի աֆիյեյէթ իւզըն պուլունմադ տա տըր :

— Տիմէք տիր քի, մատամ, սիդ մէրդումու թանըմադ տաւընըդ, էօյլէ մի. լաքին, նէ՛ անայիպ չէ.յ տիր քի, տա՛հա չիմտի, պէն Ռիօլէթ իլէ, մէրգումուն լազըրաւընը իլլէտիլիմաէ . . . սիդ իսէ, օլ պապտէ տիհանընըդ ալըպ տա հիւ պիր չէ.յ սէօյլէմէտինիլ :

— Զիւնըի, հիւ պիր չէ.յ սէօյլէմէրիլիէ պօրծու տէկիլ իտիմ, սուրէթի զահրէտէ . . . պէնտիմէ քէնտիմէ մախ սուս թալիմաթլարըմ վար տըր . . .

— Օլ տէտիկինիլ թալիմաթլարը քէնտիսի մի վիրմիլ տիր սիդէ :

— Ա՛, մատմադէլ, աղիզէմ մատմադէլ, սու նէ՛ դատար տա մէրադը պիր գըզ իմիսինիլ սիդ . . . տէտի մատամ Սէրաֆէն կիւլէրէք :

— Հագգընըզ վար տըր, պու սիւալլէրիմաէն տօլանը աֆվընըզ տիլէրիմ, մատամ. . . Մատամ քի պէնի կէօթիւրէնէկինիլ մահէլլէ էւրիւնէրէք կիտնէկիլ տիր, — տէյի իլավէյի մէդալ իթ տի նիլէօր-աթ-Մարի թաթըլ պիր կիւլիմաէյիլ իլէ իլէ, — տիմէք տիր քի, բէք ուզադ տա օլմամալը տըր, վէ պինաէն ալէյի, պէօյլէ աճէլէ վէ մէրազ իթմէք լիկիմ իգթիդա իթմէզ, չիւնքի ազ վազըթտան, արզու վէ միւրաւըմ դաթէն հասըլ օլաճադ տըր :

— Վադաւ էօյլէ տիր, մատմադէլ, պիր չէյիքէ կէլ մէգաէն էվիլէ . . . կիտնէկիմիլ մահէլլէ վաւըլ օլուրուզ . . .

Մատամ Սէրաֆէն, Պաթիճեօլտա քեպիլի սոն իսանէլէրի արգատաւ պըրադարագ, նիլէօր-աթ-Մարի իլէ պիր լիքտէ, իքի թարաֆը ճէվիդիք օլան, վէ չանքի չիմէնէր իլէ մէմու պուլունմա տիր թարիդտէն կիթմէկէ պաշլաւաթ : Հովա բէք կիւզէլ վէ սերին օլուպ, վէ բույի սէմաուտ պուլունմա սուլուլթլար իսէ, պաթմադաւ օլան կիւնէլին դիւալարընտան պիր գըրմըլըդ քէնպ իթմէքտէ օլուուզլարը միսիլու, Սէնա նէհրինի տիլէր էագատընտա վազը

Դօլմալ թէրէլէրի տալի լիւր լէվադ գըլըմադ տա իտիլէր, նիլէօր-աթ-Մարի նէհրին քէնարընտա էագալարըզաւ, սուլուն լէհնէսինաւ, ճիւզնէ պիր բէք հասըլ օլմադ տա իտի, չիւնքի, սահրանն օլ լէմիլ վէ քէսկին հալաւընը լէնէֆֆիւս իլլէտիքնէ, դիւատէսիլլէ սէֆա տուլմադ տա իտի :

Մէրսուսէնին մէմունիյեթի դալպիյեհի, լէհնէսին տէն բանա սուրէթտէ անլալըմադ տա օլտու զունտան, մատամ Սէրաֆէն տալի :

— Մատմադէլ, դանն իտէրիմ քի, պուրալարտան իֆրաթ մէրթէպէ հազըլ իտիպ վէ մէմուն օլմադ տաւընըզ, էօյլէ տէկիլի . . .

— Իվիլթ, մատամ. . . չիւնքի, մատամ Ժօրմու կէօր մէրթիք իգպալինէ նայլը օլաճաղըմ տըր, վէ պէլէրի տէ Մ. Ռօտօլֆու տալի կէօրէպիլէնէկիմտիր . . . դիրա, մէրգում տան պէղպէթ տէրնէն մաղտուր վէ մաղլում քիմէսնէլէր, հագգընտա լուծֆու մէրհամէթ տիլէնէնէկիմտիր . . . վէ լօզ տա իւմիտիմ վար տըր քի, իզհարը համիյեթ ու սա խալէթէ հիմնէթ իլլէնէնէք տիր . . . իմտի, պու լէֆէք բիւրլէր վէ պու իւմալլէր ֆիւրիմտէ օլուուզաւ, մէկէրի պիր հալի մէմունիյեթ իւզըն օլմադ տա իհիլիմալտէն օլաղիլի մի. վէլէվ դաթէն բէք մահըն պիր հալտէ պիլ լէ օլմուլ օլտա իտիմ, մէկէլիլ թապիտիլլէ չիմտի բիւլի հիւզն ու քէտէրիմն մահվ օլուալ պիթմէրիլի իգթիդա իթմէզմի իտի : Վէ պուլունմա տա գաթիկաղար, պազընըզ, պիր բէրըն նաղաթ գըլընըզ . . . չու սէմանը տէրադըլըզ, չու պուլուլթլարն գըլըմըլըլընա, վէ չու չիմէն գարալըն տա եէչիլիկինէ վէ տիլպէրիկինէ պազընըզ . . . պէօյլէ պիր վաղըթտա, պու մէրթէպէ կիւզէլ պիր եէչիլիք . . . պազընըզ, չու աղաքեա տօղլու պազընըզ . . . չու սէօյիտ աղաքեա տօղլարտան ճէրէնան իթմէքտէ պուլունմա նէհրէ պիր աթֆընիկեա իտիլիլ . . . նէ դատար տա ճէսիմտիր, ամմոն էա լէպպիմ, հէլէ չու կիւ

նէշին զինալարընն քէսկնիկինն պաղընրդ, ատամըն պաղմանս կէօղէրի տանանամանօր... զանն իտէրսին քի ալթուն զինալար սալմագտա տըր... ճիւղիճէ մուգատտէմ, հապսխանէ հալուզունա տալի վուրմագտա օլտուզունտան, այնի բարաղլըղը միւշահէտէ իլլէմէքտէ իտիմ... ձէնսպըր Հագդ, մահպէտտէ պուլունանլարը տա ունուլթ մամմագտա տըր... ամֆիթմալը զինալարընը, ճնլարա տալի իհսանն պուլունամագտա տըր, - տէտի իլալէյի մէզդա իլլէտի Ֆլէօր-տը-Մարի պիւր նէվի չիւքրանէ տինտարանէ իւզըրէ... վէ պատէհու, քէնտի մահպուսխնէթինի տէրխաթըր իլէ, մահպուսխնէթ իլէ հուրըրիյէթ արասընտա տէրքեար օլան ֆարդը աղիմին գատըր ու զըլմէթինի զինատէ հիսա ու թագտիւր իլլէմէկէ պաշլաաղընտան, սաֆտէրունճա պիւր չէվզ ու զայրէթ իւզըրէ պաղըրարագ, - «Սհ, մատամ... վէ չու աշաղըրտաքի, նէհրի օրթմաղընտաքի պիւր տիւլէր ճէղիւրէճիք իլէ, էթրաֆընը իհսալա իլլէմէքտէ պուլունանն սէօլիտ աղաճլարընա վէ գամլագ աղաճլարընա, վէ սուեուռն գըրընտաքի պէնաղ պիւր էվէ պաշղընը... նէ մուլթու օլ տաէմէրէքի քի. եաղ մէվսիմինտէ, մէզըիւր աղաճլար էէչլի էէչլի եարաղլար իլէ իլիւլ-էէն օլտուզլարը վաղըթլարտա իղամէթ իտէրլէր, ահ, սիւպշան Սլլահ, քիմպիլիւրնէ գատար կիւզէլ պիւր սուլուդ, վէ նէ գատար տա սէֆապախը պիւր սէրինլիք հիւքմ իլլէմէքտէ օլմալը տըր, » - տէտի :

— Տօղրուսու, - տէտի մատամմ Սէրաֆէնն աճայիպ սուլթէթ տէ պիւր կիւլիւմս լիլ իւզըրէ, - իֆրաթ մէրթէպէ մէմ նուն վէ մահզուղ օլմաղ տաքմաքի, մէզըիւր ճէղիւրէ պուլմէրթէպէ կէօղիւնիւղէ չիւրին վէ տիլլիւպա կէօրիւնմէքտէ տըր :

— Պու մէմնուսխնէթինիզէ սէպէպ նէ տիւր, մատամմ :
— Ձիւնքի, իշլթէ պիւղտէ, մահզա մեղքիւր ճէղիւրէնէ կիթմէքտէյիղ :

— Սէզըիւր ճէղիւրէնէ մի կիթմէքտէյիղ :

— Լվլէթ, ֆարաթ, թէանճճիւպ միւ իթմէքտէսինիղ

— Պիւրաղ, մատամմ :

— Լկէրչի սէվտիկինիղ ատամալըր, քէնտի տօսթլարընըղը, օրատա պուլանագ օլուր իսէնիղ տալի, տիւշարը թէանճճիւպ օլանագ միւրընը :

— Նէ սէօլլէքօրսուռնուղ, սահիհ մի սէօլլէքօրսուռնուղ, մատամմ :

— Լվլէթ, մատմօաղէլ, տօսթլարընըղ, պու կիւն մահպէտտէ իսէլասընըղտան տօլաքը, իճրայի մէսէրլէթ իլլէմէքլիք նիյէթի լէմտուհէսիլլէ, կէլիպ խաստէթէն օրատա թօլանմըշլար տըր, վէ հիւ չիւրհէմտէ եօգ տուրքի, չիմտի մէրդումանը կէօրտիւ կիւնիւզտէ, զինատէսիլլէ պիւր մէմնուսխնէթ թէհայիւրի իլաղաղ իտէճէքսինիղ տիւր, էօլլէ տէկիւ մի :

— Սահիհ մի սէօլլէքօրսուռնուղ... տիմէք տիւրքի, մատամմ ժօրթ իլէ... Մ. Բօտօյֆ օրատա մի տըրլար...

— Լվլէթ... աղիւզմ մատմօաղէլ, պէնտէ զսթէն պիւր չօնուղա պէնզմէքտէյիմ, աղղրմտա մէրճիմէք րալանմաղքի... իլլէրի հէր պիւր չէյի չիմտիտէն սէօլլէմէքլիկիմ իղթիկա իթմէղ իտի էմմա, չի չարէ քի սապըր իտէմէտիմ, օլ սէնին պի կիւնահճա օլան մէրաղլարընա վէ սիւսլալընա տաքանըպ տա, սիւրիւթ իթմէքլիք, էլիմտէն կէլմէտի :

— Օհ, համ ու սէնալէր օլտուն, եա Բէպպի, օհ, թէչէքքիւր իտէրիմ, մատամմ, դիւրա մէրդումալըր թէքքարէն կէօրմէքլիք իղպալ ու սէատէթինէ նայիլ օլանաղըմ տըր... աման եա Բէպպիմ, սինէմտէ չիմտիտէն, նանըլ վուրմաեա պաշլամագտա տըր...

— Լաքին, մատմօաղէլ, պէն էօլլէ սիղին գատար չաքուդ էիւրիւնէմէմ, վաղտա սիղ չէվզինիղտէն նաչի աճէլէ իթմէքտէսինիղ էմմա, պէնիմտէ սիննիմի, ունուլթմաղտաաղընը... էյ, իշլթէ կէնճիւր պէօլլէ տիւր, դան տըր գայնար...

—Աֆիլ իտերսինիզ, մատամ, վազատ էջյլէ տիր, պիր ան էվիլէ եէթիշէլիմ տէյի, թէհամմիլիմ քէսիլմէքտէ տիր . . .

—Վէ • տա թապիլի տիր . . . պիլիբիմ էջյլէ օլուր, վէ ալա կիւնէնմէտիքտէն մատամ, մէգքիւր զայրէթիինիզ-տէն տօլաւը, մուշայիրի օլարադ, սիպի թահսին տաիի իտէյիմ մի :

—Ա, իշթէ եօգուշա կէլտիք, մատամ, պուրասը ֆէ-նա տըր, նա՛սը, դօթու զուհուդա կիւրէրէք սիզէ եարտըմ իտէյիմ մի :

—Ֆէնա օլմադ, մատամազէլ . . . դիրա իթիիւարլար, տա-յիմա կէնէլէրին եարտըմնա միւհթամ պուլունմադտա տըրլար . . .

—Ասա պանա պիր ազըրլըդ օլուրսունուդ, եօրուլու-րումտէյի տիւշիւնմէյիւնիզ, իւզէրիմէ սըզընա տաեանը-նըդ, մատամ . . .

—Թէշէքքիւր իտէրիմ, ալիզէմ մատամազէլ, ֆիլվազը պու եուգուշ բէք տիքնէ պիր եօգուշ իմիշ, սիզին եար-տըմընըդա դիտատէսյիլէ ինթիեան պուլունմադտա իմիշ . . . Մհ, հէլէ համտ օլտուն քի, կիւղէլ պիր եօլա տիւշտիւք :

—Ոհ, մատամ, եաշա, սահիհէն մատամմօթիմ թէք-րարէն կէօրմէքիլք իդպալինէ նայիլ օլանազըմտըր, էջյլէ տէկիլմի . . . առէթա, հիշ ինանմազլըլըմ կէլմէեօր :

—Ալիմսըդ տահա սասըր իտինիզ, պիրադ սասըրլը օլունուգ . . . եալընըդ պիր չէյրէք գալտը . . . օլ վազըթ քէնտի կէօլէրինիզէ կէօրէնէք, վէ հալլիլէ ինանմադա սընըդ տըր :

—Եալընըդ պիր խուսուս վար տըր քի, օրասը ֆիքրի-մէ թօգունմադտա տըր, օրասընա պիր տիւրլիւ աշլըմ իրէմէմէքտէ տիր, — տէյի իլալէյի մէզալ իթտի Ֆլէօր-աը-Մարի հիւզիհէ սիւքիութ իւզրէ տուրտուգտան սոն-րա, — եանի, նա՛սը օլուպտա, մատամմօթիմ պէնի չիֆթ-յիքտէ պէրլէեէնէք եէրտէ, օրատա պէրլէմէքտէ տիր :

—Ալիզէմ մատամազէլ, պէն տէ օնա տիգգաթ էյլէ-մէքտէյիմքի, սիզ հէր չէյի մէրադ իտիպ անլամադ իս-թէմէքտէսինիզ, վէ հիմիշէ պու մէրադ սիզտէ պազը պու-լունմադտա տըր . . .

—Բէք սայըսըդ, վէ բէք տէ նէգաքէթսիլզ պիր հալ-տէ պուլունմադտաեւմ, էջյլէ տէկիլմի, մատամ, տէտի Ֆլէօր-աը-Մարի կիւլիւմէեէրէք :

—Բէք ալէա, բէք ալէա, մատամքի սիզ պու գատար մէրադ վէ պու գատար տա սապըրսըզլըդ իպրազ էյլէմէք-տէսինիզ, իմտի, էջլէ օլտուգտա, պէն տէ պարի սիզէ պիր միւհադաթ օլմադ իւզրէ, տօթլարընը թարաֆըն-տան, սիզին իշին պիր օեոուն հազըրլանմադտա օլտուղու-նու պիլտիլէյիմքի, տահա դիեատէ պիր մէրադ բէնէ-սինէ տիւշէրէք, էջլիլէթ չէքէսինիզ :

—Պիր օեոուն մու հազըրլամադտա տըրլար, քիմիշին, մատամ, պէնիմ իշին մի :

—Հայտէ, հայտէ, չէյթան օլուպ տա պէնի պիր տէ-ֆա տահա չուգուրա տիւշիւնմէքիլէ չըզըմանընըդ պէ-նի գանտըրլըպ տա, անը տաիի սէջլէթմէքրիկէ գալըզ-մանընըդ :

Շիմտի պիզ, մատամ Սէրաֆէն իլէ Ֆլէօր-աը-Մարիի, նէհրէ կէօթիլումէքտէ օլան եօլտա պըրադարադ, օնլար-տան չէնտ տազըդա էվիլէ, Բալմաէօր ճէզրէթիւնէ կի-տիպ, պիր տէֆա կէօլտէն կէչրէլիմ :

Մարտիալ ֆամիլեաներն իդամեթ իյեմէրտէ օյտու-
ղու Բալաթէօր ճէգիրէյի մէլյունէսի, կիւստիւղէրի կէր-
չի բէք տիրէիւչա պիր հալ ու հէյեթտէ պուլունմադ տա-
խտի իսէ տէ, պուսնուն մու զալլիրի օյարադ, կիճէլէրի տա-
խտի, բէք հէյալէթամիդ պիր հալ քէսպ իյլէմէրտէ իտի:

Մէգրիւր ճէգիրէնին էթմարֆի սէօյի տ վէ գալագ ա-
ղաճլարըյա մուհիթ օլուպ, վէ սալիր քեռֆիթէյի մուհէլլէ-
րի իսէ սըգ վէ գալագ գալագ եւշիլիրէրի իլէ մէմու պուլուն-
մադ տա, վէ պաղը մուհէլլէրտէ տախի սարը գումու եօլ-
լար կէօրինմէրտէ օլտուղու կիպի, պիր ուֆագ սէպզէ-
վաթ պօսթանը իյլէ, իպլլիճէ տախի մէյվէ աղաճլարը պու-
լունմադ տա իտի: վէ մէգրիւր պաղլէնին օրթա եւրինտէ,
Մարտիալը, գարտալը քիւլիւր չօճուգ Ֆիրանսա իյլէ քիւ-
չիւր հէմիրէսի Ամանտինի պիրիւրտէ օյարադ, չէրիլիպ
իսքեան իթմէք նիլէթիթնտէ օլտուղու իսթիւ սաման չէօ-
րիւ էօրթիւլիւ պիր պարագա պուլունմադ տա իտի: ձէ-
ղիրէնին պու ճիհէթի նիհայէթիթնտէ, սուլար վուրա վու-
րա թօրաղլարը աչաղը ալմասըն իչին, իրի գաղղլարը ի-
լէ, պիր նէվի ըրիթմը ետքըլըլէ իտի:

Ստանըն սալլիրի իսիլէլիսի իթթիսալինտէ պուլունան
խաննին էմիրնտէ, գաֆիւլէրտէն միւրէթթէպ պիր քէ-
մէր, եանի պիր նէվի թըննէլ պուլունմադ տա օլուպ, վէ
մէգրիւր քէմէրի էսէ, իւզիւմ ֆիրտանլարը իլէ հօպլուն
ֆիրտանլարը տալլարը վէ ֆիլիսլի սարըլըպ չըգալագ
գարըլմըլ օլտուղլարընտան, եաղ մէվսիմնտէ, թէքմիլ

եւշիլլիրէտէն միւրէթթէպ պիր քէմէր հալինի քէսպ իթ-
մէրտէ, վէ պու եւշիլլիրէրին ալթընտա էսէ, օրատա իլ-
րէթ իսիլէկէ կէլէնլէր իչին վաղ իտիրմիլ թըրալէղալար պու-
լունմադ տա իտի:

Իւսթիւ քիրէմիտ էօրթիւլիւ օլուպ, վէ տիվարլարը տա
պէսաղա պօսթանմըլ պուլունան մէգրիւր խաննէնին պիր ու-
ճունտա պիր օտունլուգ պուլունուպ, վէ անըն իւղէրին-
տէ տախի պիր ամպար պուլունմադ տա օլտուղու հալտէ,
Եիւրսէքիլիկ, ասըլ պինանըն Եիւրսէքիլիկնտէն աչաղը օլ-
տուղլունտան, ալտէթա պիր ուֆագ չըգմա հալինի քէսպ
կիլէմէրտէ իտի: Մէգրիւր չըգմանըն սալլիր իւղէրինէ նա-
ղըր օլտուղու թաղտիրտէ, գանասալարը սաճ գարըլ պիր
ըննիթի շէ պուլունմադ տա օլուպ, վէ մէգրիւր գանասալար
տիլլարտան գարապըլմըլ, վէ գալըն գօլ տէմիրէրի իլէ տէ
տիվարա թուլթուրուլմըլ իտիլէր:

Իսիլէտէ իրլէր իլէ պաղըլ պուլունան իւլ գըլմա գա-
ւըղլար, սալլարըն սալլինթըլարըյա, հէմիլէ սալլանմադ-
տա իտիլէր:

Մարտիալըն գարտալը նիւզլա, մէգրիւր գաւըղլար-
տան պիրինին իչինտէ չէմէլիւ օթուրարադ, գաւըղըն
ալթընտա թէրթիպ կիլէմիլ օլտուղու պիր տէլիկին գա-
րաղընըն աչաղըլ գաւանմասըն թէճրիւպէ կիլէմէրտէ իտի:

Հալպուրի մէրդուսուն հէմիրէսի Գալպաս, զիքրի
սէպզէթ իսէն Եւշիլլիր քէմէրինին իտիրէնտէ պիր թը-
րալէղա իւղէրինէ չըգըլպ աւաղտա տուրարադ, վէ էլինի
կէօլիլէր մաղամընտա կէօլէրի իւղէրինէ վաղ իտէրէք,
մասամ Սէրաֆէն իլէ միլէօր-ալը-Մարինին կէլէճէք օլ-
տուղլարը եօլա տօղլու պաղմաղտա իտի:

— Հէնուղ էօյլէ, նէ իսթիւրտէ վէ նէ տէ կէնճ պիր քիմ-
սէ կէօրլունմէրտէ տէկիլտիր, — տէտի Գալպաս թըրալէ-
ղատան աչաղը ինէրէք, վէ գարտալը նիւզլանա իսթիւ-
պէն սլօյլէեւէրէք, — զանն իտէրմաքի, եինէ տիւրի կիպի
օլաճադ արը, պիլլ թէճի եւրտէ պէրլէմիլ օլաճաղըլ արը

... խման, եարբմասալով դատար տաճա պեքլմեյելիդ, վե էկեքչի եինե քիմնե կեղմեղ իսէ... արթիբդ պրբադըպ կիթմեյելիդ, դիրա, Պրա-Բուժուն, իշի, տաճա իյի պիր սուրեթտե պեճեքեպիլեճեկիլնաէ շիրհէ եօդ տուր. վե մերգուժտա պիղե պեքլմեքտե տիր: Տէլլալ գատրն, սաաթ պեչտե Շանդ-էլիդետե, մերգուժուն էլիլնաէ կէլիպ պուլունաճադ տրբ... վե պիղ իսէ մերգուժտեմնէ էլիլէկիտիպ օրասա պուլունալընը: Պու սաալաճ լաճուէթ պու խուսուսու պիղե, պիտաեֆաթ թէնպիճ իլլեալ:

— Հադգըն վար տրբ, — տէյի ճէվապ վիրտի Նիգօսա քէնտու գաեղընտան տիշարը չըգարադ, — Ալլաճ պեշտրնը վիրալնի օլ ճասը գարբընը քի, Նաֆիլէ եէրաթ պէջլէ պիղի պեքլեթ տիրմեքտէ տիր... Գաեղտա թրեթիպ իլլեալիլմաէլիք իսէ, օլգատար կիւղէլօրտու քի, դարադը, աաթիմա պիր սաաթ եանը կիպի իշիմեքտե տիր... Իճթիմալ տիր քի, թուլմադտա օրտուղումուդ իշին, անճադ պիրիսինին իճրաքնա մուլաֆֆադ օրապիլեճեկիդ տիր... — Ֆադաթ, պու ճիմէլէ իլէ տաթի, Նե Պրա-Բուժ վե Նե տե Պարպիլեմն, պիղ օլմատրգճա ճիլ պիր չէյ պեճեքեմեճեքէրէր տիր, ճէր հալտե պիղե միւճիմաճ օլաճադլար տրբ...

— Տօղրու տուր, չիւնքի, իշին պեճեքիլեճեկի վաղըլմտա, Պրա-Բուժուն, էթրաֆը կէօղէթմեքիլի իշին, մէյլաանէսի խարճիկաէ տուրուպ պեքլեմէալ իգթիլաա իտեճեկի տէրքիտա օլուպ, վե օլ ճալտե, Պարպիլեմնուն տա, եալլընը պաչրնա, մերգուժ տէլլալ գարբըն օրիլիլլեյիպ տե մախլէնէ ինտիրեմէեճեկի ալիքեար տրբ... մերսուլմէ իխթիսարէ գատրն, մերգուժուն, էլպեթթէ թէքմէլէր վուրարադ մուգալլեմէթ իտեճեք տիր:

— Իյի էմնա, լա Շուէթ տե պիղե պիր չէյ սէլլեմեքտե խալ, կիւլէրէք լաղըրտը իթտիլի վաղըլմտա, Մէթըր տէգօլու օրասա մաճպուս սաղլաճադտա օլտուղունու պիլտիրմեքտե խալ... էօլլե աէկիլմի:

— Վադաա էօլլե սէօլլեմէքտե խալ էմնա, սէն եանըլլանլամընտը... մերգուժ ու պիլտիլիմիդ մախլէնաէ օլմանըպ, իլլա, տիկէր տաճա տէրին օլուպ, վե Նէհր տե ճօլտուղու վաղըլմտա, սու տօլմադտա օրան մախլէնաէ տիր:

— Աճապա Մէթըր տէգօլ, մէգըլու մախլէնաէ Նաւըլ թէնամիլլ խալա տե տուրապիլմեքտե տիր... պարի եալլընը օլմասա, պարի ալիլա տե օլմասա:

— Ալիլ օլուպ օլմամասընտա ճիլ պիր մանէա վե ճիլ պիր ֆարգ պուլունադտա տէլիլ տիր, չիւնքի, զաթէն կէօլ կէօլմէլ գարանըպ պիր մախլէն տիր:

— Վէլէվէօլլե տալի օլուպ, չէքիլի պիր չէյ տէկիլ տիր, քէնտու քէնտույի էլլեմէքիլ քիլեթիլլէ, մըրըլաանըպ պիլտիլի թիւրքիլէրի պիլիլտաթաէն սօնրա Նե եարապիլէճեք տիր. ճաա աաալմը տաեանը, ճէլէ կիւնըր վե սաաթլար տա տէր իսէ, ուղանտըլճա ուղանըր:

— Լա Շուէթին սէօլլե չիլինէ Նեղարէն, մէգըլու մախլէնաէ բէք չօդ ֆարէլէր պուլունադտա օլուպ, վե մերգուժտաթի ֆարէլէր ալլընըլլա էլլեկիլ իմրաըն էվգաթ իլլեմեքտե իսիլ:

— Լաքին, օ տէկիլէմնա, Նիգօլա, սէն պու օօանադլըպ լաղըրտընը իթտին տե, խաթըրմա պիր չէյ կէլտի, — տէյի ճէվապ վիրտի ֆալպաա վաճիճե պիր կիւլիլլէ, վե լարմադըլլա տա, աաճ գարըլ օրան, վե զիքրի եօդարտա սէպղաթ իլլեմիլ պուլունան պիր բէնճիլէնիլ գարալը գանաալընը կէօլթէրէքէք, — աճապա շուրատա պուլունան պիլիմա աղիլ էվլաա Նե եարմադտա տրբ, պէսպէլի ճիտաթ ու զաղապընտան Նաչի, քէնտու քէնտույի էէմեքտե օլմալը տրբ...

— Ատամ սէնտե... մերգուժ ու եուճադտա օլմալը տրբ... չիւնքի, սաաղաճտան պէրու ճիլ սէսի սօլուղու իշիտիլմէմիլ տիր... վե պէսպէլի քէնտու քէնտույի տալի տիլիլլեքտե գարալ վիրմիլ պուլունալըն տրբ...

— Պէքրի տե մէգըլու քէօլէկի եէլիպ գարնընը աօ-

եւումնադ Նիկեէթիլէ, պօղուպ հէլար իլլէմիշտիր . . . չիւնքի, իբի կիւնտէն պէրու, իբիտի տալիս աճրգտան վէ սուսուղուգտան դուտուրմուշ օլմալը տրըրար :

— Տաճա՝ քէօթիւ օլումնար, գապահաթ քէնտիլէրտէ տիր . . . էկէր Մարսիալ աղլընը պաշնն ալըպ տա թէօվպէնէ կէլմէք իսթէմէլ պէ պու հայիտէն տէ հօնուտ օլուր իսէ, իսպլի վաղըթ տաճա պու հալտէ տէփմաթ իտէճէկիւնտէ չիւբհէնի օլմամալը տըր . . . էմմա, աղըպէթքետար պիր կիւն տէ տաեանամաղ թէլէֆ օլուր իսիշ, վարսըն օլսուն . . . վաղիֆէմիգտէ՝ն խարին, «քէյֆիսիլլէնէրէ էօլտիւ» տիւնէրէ իլլիմտէն չըգար գուրթուլուրուղ :

— Աճապա սահիհէն էօյլէ օլապիլլըր մի. էօյլէ օլմասընա սէն ինանապիլլըր միսին :

— Շիւբհէսիգ՝ Վալիտէ պու սապահ Անիսէրէ կիթտիլիւնտէ, պալըգճը պապա Ֆէրօսա թէստաիֆ իլլէմիշտիր . . . վէ մէրգում, քէնտի տաթիւ օլան պիլիմ Մարսիալը, իբի կիւնտէն պէրու կէօթմէտիլիւնտէ տալանը իղհարը լէտաճճիւպ իլէ պէրա իլլէտիլիւնտէ, վալիտէ տալիս, իբի կիւնտէն պէրու բէք քէյֆիսիլլէ օլումուգտան, օտաւան տիշարը չըգմաղ տէկիլ, էաթմաղտան պիլէ գալգամասըղընը, վէ հաթթիւ իսմիտիլլէ կիպի պիր հալտէ պուլունտուղունու սէօյլէմիշտիր . . . Վապա Ֆիրօ տա պուեալանը, աւտէթա սէրալ լօգմասը կիպի ինանալ էուտու վիրմիշտիր . . . հալիլլէ մէրգումտա մէքիլիւ կալանը պաշղալարա սէօյլէնէճէք տիր . . . վէ Մարսիալ տալան, Նիհայէթ էօլտիլիւնտէ . . . հէր քէս գօլպաճ ինանաճաղ տըր :

— Էվլէթ էմմա, մէրգումտա պու հալտէ պրըաղըր իսէ, էօյլէ գօլալըղլա, վէ չարուգ սուրէթտա էօլմէնէճէք տիր . . .

— Էյ, Նէ չարէ, էլիմիղտէ՝նէ կէլըր, մէրգումա պիրան էվլէթ թէլէֆ իթմէրլիւ իլին, սպիր պիր թարիգ պուլունմաղտա տէկիլտիր : Մալիմեա, Մարսիալ տիւղճէ գուտուրմուշտուր, մէրգում պիր քէրրէ զաղապա կէլտի

մի խտի, աւտէթա պիր էլլիման կիպի զալմըրգ, վէ աւտէթա պիր պուղա կիպի տալիս կիւն վէ դուվլէթ քէսպ իլլէմէքտէ տիր. վէ պուստան տա դաթիշաղար, պիլքանը պաղա տիւրլիւ զապթ իտիպ օլտաթմաղ իտէք, չիւնքի, զաթէն պիր չիւբհէնէ զաշիպ օլմաղտա իտի. պէրնէթ վիրսինքի, հէր Նէ չալ իսէ, պիր թաղըրիպ օտաւանտան իլլէրի աթաղ, գաթուսունու տիշարտան միլլալարը, վէ բէնճիլէնի դանաւալըր տալի տիշարտան տէմիր գօլլար վաղ իտիլէրէք գալալը պուլունտուղունտան, էօյլէ իլլէրուտէ գալալը զալմիշտըր, Եօգա, հիլ աննը զապթըր իհթիմալտէն օլապիլլըր մի իտի :

— Էյ ի տէտիւ, եա՛ չիւն . . . Ալլահտան օլմուշ տուր տա պէն, մէրտիլլէն իլլէ Եօգարը չըգաղըմտա, պալթմաիլէ մէրգումուն էլլէնէ վուրալաղ Եարալմըրմար, Եօգա, մաաղալլահ, պըշաղըլա տիլարըն սուվալարընը գաղըպ օտարաղ, դանաւալըն տէմիլլէրլին չըգարապիլլըր իտի :

— Աֆէրին քէօթիլէսըր, — աէտի Նիգօլա Գալպասա լաթիֆէ իտիպ չէրէշտիրէրէք, — Նէ՛ դատար տա էլլիման. պին, էկէրլի սէն վաղթիմտէ տիւ չիւնիւպ տէ, մէրգումուն էլլէրլին Եարալմալլէ օլմասա իտին, քիմպիլլըր չիմտի պալլըմըա Նէ՛ պէլալար կէլէնէք իտի :

— Պէրնէթ վիրսինքի սէն տէ, սանա վիրտիլլիմ վաղըթ սպէսիմտա, պապա Միգուստան ալտըրըն սաճթաճթա թամը թամ վաղթիմտէ, Եէթիլտիրտի իտին :

— Գիմպիլլըր պիլլիմ սէվկիլլը պիրատըր Նէ՛ դատար հիտաթթիլլէմիշտիր . . .

— Աւտէթա չըլալըմըլարընտա տիլլէրլին գըճըրտաթմաղտա իտի. իբի իւշ տէֆա, գօլ տէմիլլէրլէ աղսաթնտան, պալթմալա վուրալաղ, պէնի էիթիլլէ տէֆ իթմէրլիլէ չալըլալըր իտի իսէ տէ, օլ սանա Եալընըղ պիր էլի պօշտա պուլունտուղունտան, միւրաւորն իրմէրլիլէ, միւղթէտիր օլմամալլէ իտի . . .

— Վէ պէրնէթ տէ վիրսինքի, մէրգումուն օտա

սընտա պիր օճադ պաճաւսը պուլունմագտա տէկիլ տիր։
—Վէ հաթիմա, պերէքէթ տէ վերսինք քի հէմօտաւը-
նըն դաբուսու դապի տիր, վէ հէմտէ էլլէրի մէճրուհ տու-
լար, եօգաա, տէօշմէնի տախի օսուպ տէլէպիլը իտի...:

—Վէլէվ տէօշմէնի տէկիլը օլաա իտի պիլէ, պիր շէյ
եարամադ իտի, չեւնքի, աթ կըլար վար տըր, վէ աթ կըլա-
րըն արասընտան տա կէլէմէդ իտի։ Խայր, խայր, անըն
օրատան չըգըպ տա գուրթուլապիլմէն իհիմմալտէն տէ-
կիլ տիր. դաթէն բէնճիրէնին դանատարը սաճ գաբը օլ-
տուգտան պաշգա, իրի թանէ դօլ տէմիլլէրի իլէ տէ սըգը
սըգը թուլթուրուլմալար տըր. վէ էկէր դաբուսու տէր
խնէ... զօճադ զօճա յիվիլէր իլէ միլլանըլըլարը...: Վէլ-
հասըլ, մէրդուճուն թաբուլթու, մէշէ պաշմընտան մաա-
մուլ օլուպ վէ գուրդուն գարըլ օլան պիր թապուլթ միտիլ-
լու, բէք դապի պիր հալտէ պուլունմագտա տըր:

—Լաքին, պադասնա, օլ Լա Լուվ մաշպէստէն գուր-
թուլարագ, պուրանա մէրդուճու, եանի բէնտի թապիլի
իւղրէ սէօյլէյէլիմ, քէնտի առամընը, արանըպ պուլանա
կէլտիլինտէ, նէ տիեէճէկիլ տիր...:

—Առամսէնտէ, անը տա մը տիւշիւնմէլլիկ, նէ տի-
եէճէկիլ, նէ պիլէլիմպիլ, կիթ, արա, վէ պուլ, տէր ի-
չինտէն չըգարըլ...:

—Իյի խաթրում կէլտի, Ալլահտան օլմուշ տուր տա,
պիլիմ վալտէ, օլ պիլիմ քիւշիւ բաբգընճըլարը մաշպէստէ
իլգա իլլէմիշ տիր, եօգաա, չիմալիէ գատար, իւրաա ալիմ,
փաբէ կիպի տիւշէրիլլէ բէմիլլէրէք, դաբուսու տէլմէկէ,
վէ Մարտիալը գուրթուլարմանա չալըլըլար իտի. իլլա օլ
ուզուրուզ ճրանսաա եօգ մու, բէք պէլալը պիր չօճուգ
տուր, վէ զաթէն տէ պիլիմ Մարտիալը դաբաթ մամըզ հադ-
զընտա չիւրհէ իտէրէք, գուրտուրմանա պալլամըլ իտի:

—Թամամ, իյի սէօյլէտին, միլդուճուն շէյլմանըլարը
բէնճիրէլլէրինն տէմիրի եօգ տուր, վէ օտարարը տա եօ-
գաբտա տըր, իմաի, պիլ պուլաաաեք եալընըլ պըրա-

դարագ կիթ տիկիմիլտէ, անլէր նէ եաբաճաղըլ արը. տի-
մէք տիր քի, իսթէտիլլէրի հալտէ աչաղը ինէրէք տիւարը
չըգապիլէճէլլէր տիր... Եղլէ տէկիլ մի:

Պիրտէ պու հէնիկամտէ, էվլէրի թարաֆընտան պիր
ըզըրմա վէ պիր չամաթա սէսի տիր իւլտիլմէկէ պաշաար-
դընտան, թապիթիլլէ Գալպաա իլէ Նիգօլա տիգ դաթ ի-
տիպ տիլնէմէկէ պաշաաբըլար:

Պունլար եւիւղլէրինի էվտէն թարաֆա չէվլէրէք պադ-
տըլլարընտա, օլ անէ գատար աչգը պուլունմագտա օլան
աչաղքի դարուճուն, պիր չիտտէթ իւզրէ դաբանաղընը
կէօրտիլլէրի կիպի, պիր տաղըդա սօնրա տախի, քէն-
տի վալտէլլէրինի, մաթ պախըն բէնճիրէնի ճամարը ար-
գաբընտան, օլ սօլիուն վէ հէյպէթիլլէրմա չէհրէտինի տա-
լի կէօրտիլլէր:

Մէրսուճ ճատը դարը, օլ քէնտի պիր տէրի պիր քէմիք
գալմըլ օլան ուզուն գօլունու ուղատարագ, քէնտիլլէրինի
չաղըրմագտա իտի:

—Հայտէ կիտէլիմ, սանա իտաաա իտէրէք սէօյլէրիմ քի,
մուլլագա պիր դալլա վար տըր, վէ մուլլագա Յրան-
սաա, թէքրաբէն պիր արուրըլըլ Խախպ, վէ պիր սէրէշիլը
իլլէմիշ օլմալը արը, — տէտի Նիգօլա, — ահ, Ալլահ պէ-
լասընը վիրսին օլ Մարտիալըն քի, պու չօճուգ պէղլէ պաշ-
տան դըլտան չըգարագ պիր էտէպսիդ օլմուշ տուր, էկէրի
օ օլմանըպ տա եալընըլ գալմըլ օլաա իտի... իմաի պէն կի-
տէլիմ պադաեքմաա, սէն եհնէ պուրատա դալարագ, օլ
իւրի գալըլարըն կէլմէլլէրինի իլէճէ կէօղէթիլլէ պէլլէ,
վէ հէման կէլտիլլէրինի տէ կէօրիւր կէօրմէզ, պանա խա-
պէր վէր չաղըր:

Գալպաա թէքրաբէն պիր թրաբէղա իւզէրինէ չըգա-
րագ, մատամ Սէրաֆէն իլէ ճէթ-թը-Մարինին կէլմէլլէ-
րինէ պէլլէմէտէ իբէն, Նիգօլա տա կիտիպ էվտէն իլէ-
րի կիլմէլլէրէ իտի:

Օլ վաղըրմա, քիւշիւր Ամանտին, մաթ պախըն օրթա

եւերինսէ տիգ իւզէրինէ կէշէրէք, ըլլալըսդ աղլամադ տա, վէ պիրատեւրի Ֆրանսոս իլին ափլլըգ արլէմէքտէ իտի:

Հալպուքի Ֆրանսոս, մաթպախըն պիր քէօշէսինսէ, էօլքէլէնիւ պլմէշ քէսիլտիկինստէն էլինէ կէշիլմիշ օլտուդու. Նիդօյանըն պալլիմաքըն սալլանըսդ բարլատարադ վալիտէսինէ կէօսթիլմէքտէ, վէ տրմըգ պու տէֆա, պիր իւմիտ քէսիլտիկինէ տիւշէրէք, վուրուս պիր դադա չըգաւ քաճաղը թէհատիլին վիրմէքտէ իտի:

Վէ վալիտէլէրի ճառը դարը իսէ, տայլմա սիւքիւթ իւզէն պուլունարադ, վէ տայլմա մահիտա ճիտաթիմ սիգլիք վէ հիշ ալալըմմադլլըգ իւլլաղը իտէրէք, մաթպախտան կիտիլըր օլտուս տա, վէ օլ արտա գարուսու տա եւարը աչըգ պուլունարադ տա օլան մախլէնին գարուսունու, Նիդօլանա իւմա իլէ, Ֆրանսոսաք կէօթիլտիւս օրատա մահպուս իլլէմէսի. Նի անլաթալըմադ տա իտի:

—Նէ՛, պէնի օրաւա մահպուս մու իտէճէքսինիլ տիր, իսալը, իսալը, օլամադ, վալլաճի կիթմէհէկէկիմտիր, պիլլաճի կիթմէհէկէկիմտիր, — տէյի պաղըրտը Ֆրանսոս տէպալթը վէ մէթանէթիլ պիր օլշէլէյէ իլէ, վէ կէօղէրի տէ պիր կէնճ քէտի կէօղլէրի մադալմընտա, աթէշէկիլ բարլամադ տա օլտուդու թաղախրտէ, — Նա սըլ, պիրատէրիմիլ Մարսիալը աճըգ տան էօլտիւտիւլիւնիւլ կիպիլ, Ամանալին իլէ պէնի տալի, օրատա, քէգալըք աճըգ տան էօլտիւրմէք մի իսթիմէքտէսինիլ:

—Վալիտէ՛. . . վալիտէ՛. . . Ալլաճ աչըքնա օլտուն, պարի պըրարադընը պիլի տէ, եինէ տիւնքի կիպիլ եօղարքտա քէնտի օտամըգտա կիտիլ էլլէնէլիմ, — տէտի գըղ չօճուգ եալալարադ վէ էլլէրինէ պիր պիրինէ դալուշտուրարադ. . . Պիլի, օլ գարանըգ մախլէնէ մահպուս իթմէլինիլ, ղիրա դօրթուքտէլլըգ. . .

Վալիտէլէրի պիր սաղլորըլլըգ իւլլէ Նիդօյանըն եւլիւնէ պադալը, Վէ մէղբիւր պաղըլըլա մէրդումա, թէքթալը Նէվինտէն օլարադ, օլ էմիլին իճրա իտիլ տէ, Ֆրանս

սօտեր մախլէնէ աթմաալըլըն անլաթալըրտը, վէ պատէհու, եէնիտէ. Ֆադաթ պիր թալլը հաքիմանէ իւզրէ օլտուդու հալտէ, մէրգում չօճուդու կէօսթիլէրտի:

Ֆրանսոս պիրատէրինին քէնտուլէ աօղրու իլէրուլէմէքտէ օլտուդունու կէօրախրտէ, դաթի իւմիտ հալինտէ պուլունարադ, թէքրալէն էլլինտէքի պալթաք եօղարը դալալըրը սալլամանա պաշաալըր թադախրտէ, պաղըրալադը տալի:

—Սաղըն պէնի մախլէնէ մահպուս իթմէլիլէ գալգըլմանտընը, եօղա, իսթէր վալիտէմ օլտուն, վէ իսթէր Նիդօլա, վէ տէ եալաթ Պալպատ օլտուն, վալլաճի գընարթմաճընըլա. . . պաղընը, պալթա տանէ դատար քէսին տիր, — տէտի:

Կէրէք վալիտէլէրի վէ կէրէք Նիդօլա, պու իլիլ չօճուգլարն, էվտէ եալնըլ պըրադըլտըլլարնտա, հէմ Մարսիալն իմտաքնա եէթիլէրէք, անը դուրթարմանա չալըլաճաղլարնը, վէ հէմ տէ. բրամաղաղըր օլան օտալարը բէնիլէսինտէն, Ֆլէթթը-Մարիէի սուհա պըրադըլ պօղաճաղլարնը կէօրախրտէ պաշա, էվտէ զուհուրնաֆլիթ օլանգ օլան մէնալալէնէ տէ վաղըֆ օլաճաղլարնը պիլտիլլէրինտէն, մախլէնտէ մահպուսիլլէթլէրինէ, էլլէտաի իւզում կէօրմէքտէ իտիլը իսէ տէ. Նիդօլա, քէնտի վաճիլիկլլէ պիրապէր, ղիւտաթիլլէ տէ ճէսարէթսիլ օլտուդու կիպիլ, քիւշիւք չօճուդուն, պալթա եւ ինտիլիլ վալաճաղլարն տա չիւրհէսիլ սուրէթտէ կէօրմէքտէ պուլունտուլունտան, մէղբիւր թէհիլէքէ կէօլիւնէ ալալըմմադադ, թէրէտախա իտիլ գօրգմադտա, վէ եանընա եանաշամմադտա իտի:

Վալիտէլէրի. Նիդօյանըն պու թէրէտախրտի իւզէրինէ հիտաթիլլէնտիլինտէն, կիտիլ Ֆրանսոսաքտա կէօրմէքտէ օլտուդու հալտէ, Նիդօյանըն ումիլզունա սըղըճա տիւրթիլ վիրտի իսէ տէ, մէրգում եինէ տապան իտէրէք չօճուդուն իւզէրինէ հիւճում իտէմէտիկինտէն, կէրի կէրիլէքիլէքէք:

— Ի յի էմմա, եա գալդար տա պէն՝ մ'պիւր թարափըմը, վէ ալէլիուտուս գօլուսու եարալար իսէ... վալիտէ, օլ վա գըթ հալիմիդնի՛ն՝ ճէ պուր, պէ՛ճէրէ՛նէ կիմի՛ն չի նա՛ւըլ պէ՛ճէ-րէ պիւրիւրիմ, սիդ տէ պիւրիւրիւրիգ քի, պանա էն վիեատէ իւ-թիւղալը օլան չէ՛յ դօլլարըմ տըր, վէ դօլուսուսն պիւրի տէ ղաթէն, օլ մէէլուն Մարսիալըն վուրմասընտան պէրու աղ-րմագտա տըր... — աէ՛յի պաղըրտը :

— Վալիտէլէրի, պիւր սուրէթի թա՛հգիրանէտէ օլտուղու հալտէ, ումուգլարընը սիւքտի, վէ Ֆրանսասեա աօղրու պիւր ատըմ ալտը :

— Եադլանեանըդ, վալիտէ, — տէ՛յի պաղըրտը չօճուգ ղաղապնաք պիւր հալ իւզրէ, — եօգս, կէրէք պանա, վէ կէրէք Ամանտինէ աթտըղընըդ տանազլարըն աճըրսըն լը-դարաճաղըմ տըր հա՛, պիւրի՛չ օլասընըդ :

— Ա՛ դարտալըմ... թէքրարէն տանազ եէմէքտէն, վէ... իսէ, մա՛հպէսէ կիրտէն տահա իյի տիւր... օ՛ֆ, ամա՛ն եա Րէպպիմ... վուրմանասըն, սաղըն վալիտէ էլ գալ-տըրմանասըն, — տէ՛յի պաղըրտը Ամանտին տիւշալը հէ՛յ-պէթ օլարագ :

Պու արատա պիւրտէն պիւրէ, նիդօլանըն կէօղիւնէ, պիւր իսիէմէ իւզէրինտէ, իւթիւ ալթընտա իսթիմալ օլուսուր օ-լան պիւրիւք պիւր եխն եօղընս ըսաթ կէլտիկինտէն, հէման մէղքիւր եօղընը գաբտըլը պիւրի, ետըր ալտը, վէ պիւր ուսթալըզա Ֆրանսասըն պալընա աօղըն աթտը. վէ կէրչի չօճուգ քէնտիսինի եօղընսն ալթընտան գուրթարմանե չալըշտը իսէ տէ, պիւր տիւրիւ մուվաֆֆադ օլամատըղըն-տան, ալթընտա գալտը, վէ էլիւնտէրի պալթանը գուլ-լանամագ օլտու : Պու հալտէ, նիդօլա մէրդուսուսն իւզէ-րինէ հիւճու՛մ իյլէտի, վէ վալիտէսի տէ քէնտուլէ ետը-տըմ իյլ տիկի թագիւրտէ, թութուպ մէրգուսու մալս-զէնէ կէօթիւրտի :

Ամանտին իսէ, հալէա մաթ պալիըն օրթա եէրինտէ տիգ իւզէրինտէ պուրլունագտա օլտու ղու՛նտան, քիւլիւք գար-

տալընըն պալընա կէլէն պու հալի կէօրտիւքտէ, հէմանտէմ տանաղա գալդտը, վէ հէր նէ դատար գօրգմաղտա իտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տալիս, դուզու կիպի քէնտու քէն-տուլէ, Ֆրանսասըն եանընա դարանըդ մալգէնէ կիթտի :

Մալիդէնի զարուսուսու սըզը սըզընա գարատըլար, վէ մէրգուսան չօճուգլար իւէրուտէ գալտըլար :

— Ալլահ օլէլարըն՝ վիւրին օլ Մարսիալըն քի, պու չօ-ճուգլար իյթի պէջլէ սէրքէչիւք իտիպ տէ պիդէ իթաաթ իթմէմէքտէ տիւրէր, — աէ՛յի պաղըրտը նիգօլա :

— Սապահտան պէրու, մէրգուսուսն օտասընտան, հիւ պիւր սէս իշիտիւթմէքտէ տիւր, — տէ՛յի տուլ գարը տիւ-չիւնճէրի պիւր թարղ իւզրէ, վէ իւզէրինտէ պիւր իւրըրիւ-թիւ հէրի միւշահէտէ օլունմագտա օլտուզու հալտէ, — էլվէթ, հիւ պիւր սէս իշիտիւթմէքտէ տիւր... :

— Վալիտէ, իյթի չիւտի բէք իյի անլալըմագտա աըր քի, Ասիւրտէքի պալըզ ճը պապա Ֆէրօսա բէք աղըլանէ սուրէթտէ պիւր ճէվապ վիւրէրէք, Մարսիալ իյին, իւրի կիւնտէն պէրու քէյֆիտէ տիւր տէտիքտէն պալագա, իւմիւս-սիգ պիւր հալտէ պուրլունաւղուսու տալիս սէջլէմիշսինիգ տիւր... Պու հալ պէջլէ իքէն, սահիհէն մէրգուս Նալլա-ըլ աթտըղընտա, իւմէման թէհաճճիւպ իտէրէք, հիւ պիւր չիւրհէէն ղահիղ օլմանճադ տըր... :

Մէղզուրէ տուլ գարը ճիւղիճէ սիւքիւթ իւզրէ տուր-տուգտան սանք, ֆիւրինտէ պուրլունան էլէմպալիւ պիւր մատտէնի տէֆու թարա իթմէք նիլէթիւնտէ տիւր կիւլի գիւր թարզ իւզրէ, պիւրտէն պիւրէ քէլանմ աղալ պիւրէ :

— Պէն Ասիւրէքտէ իքէն, լա ճուէթ պուրտեա կէլտի՛ մի իտի, — տէ՛յի սիւալ իյլէտի :

— Էվվէթ, վալիտէ :

— Իմտի, էջլէ օլտուգտա, պիւրիւքտէ Պրա-Րուսուսն մէյլանէսինէ կիթմէք իւզրէ, նիշին տուրուպ տա պէնի պէքլէմէմիւ տիւր ճաճապա : Պէն մէղզուրէ գարըտան չիւր-հէ՛ իյլէմէքտէյիմ :

—Աւամարդոտ... վայրտէ, հերտէմ հեր. քէստէն չիւր հէ իյնմէքտէ սինիդ... պու կիւն լա ճուէ՛ք պէյհնտէ չիւրհէ խիւպ, վէ եարըն տա Պրա-Ռուժ պէյհնտէ հմ՛ն չիյնէթսիդիք իարաղ իտէրսինիդ:

—Պէնիմ եվլատրմ Թուլտաա թէրսանէտէ քիւրէքտէ պուլունտուղու հալտէ, Պրա-Ռուժ իսէ, պազսանսեր-նըղ պիր քէրրէ, սէրպէսթճէ կէղիւղ քէնտի տօլապընը շէվիւրէպիրմէքտէ տիր... հալպու քի, իճրա իտիւէն խըր սըղըղդտա, իքիսի տաթի պիրլէքտէ իտիւէր, տիմէք տիր քի հէմճիւնայէթ իտիւէր...:

—Սիւղտէ հէրվաղըթ պունու պէջլէ սէօյլէմէքտէսինիդ... եվվէթ, Պրա-Ռուժ քէնտույէ գուրթարապիրմիշտիր, չիւնքի, մէրգուժթ իլլիքի կիպի ութմա վէ գուրնաղ պիր ատամ արը... իշթէ քէյիլիւնթ պունտան իպարէթմ տիր, հալ պու քի... վէ լա ճուէթին պուրատա պէրլէմէմէսի խու սուտունա կէլինտիրտէ, պու պիր սէպէպ թահճընտա արը, չէօյլէ քի, հանը օլ մաթէմ էլպիսէլի պիւլիլ.ք պիր ատամ մօգուու տուր.քի, Պարթիլիսոնն արապասընը քիրալանըւղ, վէ Մէթր տէգօլ իլէ Թօթթիլյետարատա ըարալար վիրէրէք, իւչիւնիւ պիրտէն, քէօյտէն պիր կէնճ գըղը գարըմազ-լըղա կէսոնտէրմիշտի, վէ միւրատընը տա իճրա իթտիրմիշ իտի, իշթէ օլ ատէմ իլէ, Օպսէրլտթօթ եաղընընտա, սաաթ իքիտէ պուլունուղ կէօրիլ շիւնքիլիէ սէօղ վիրմիշ օլտուղունտան, օրտա կիթմիշ տիր: Պունտան տա դա-թինաղար, վայրտէ, մէկէրչի լա ճուէթմ պիլիլ էլէ վիրէ-պիլիւրմի, սիւղտէ պիրլիսինիդ քի, աալա, չիւնքի, մէրգու-մէ, հէր եարաղըր ճիւնայէթիլլէրի պիլիէ խապէր վիրմիշ օլ-տուղու հալտէ, քէնտիսի իսէ, պիրլմ հիւ քրքրընըղա տ-կիւհազ պուլունաղ տա տէկիլ տիր... վէ հաթթմա, չու պու կիւնքի նէհրտէ իճրա իսէն ճէկիմիլ դարը քէյիլիւնթին տէն տաթի պի խապէր պուլունաղ տա արը... խալը, իսալը, վալիտէ, օլ պապտէ դէրրէ գատար չիւրհէ իթ-մէմէլիսինիլ, զիրա, մալուժտա, « գուրալար, պիր պիրնի

եէմէղ» տէրլէր տարպը մէսէլ տիր... պու կիւն պիր կիւնքիլ վաղըթ կէյիլիւնթէկիլ տիր, տաղտուա, պէն պու կիւն քէր քէյիլիլիմ: չիւնքի, իրի սաաթմա վարմաղտան էվիլէ, տէլ-լալ գարըր քէնէկմիլէ տիւշէճէք տիր, Պրա-Ռուժտէ մալ-ղէնիսէ աթմաճաղըղ արը, վէ մէրգու մէնիւ շանթարնտա իսէ, չօք վաղըթմ, երիլիլիմ օթուղ պին ֆրանզլըղ էլմաա պուլունաղ տա արը... օթուղ պին ֆրանզլըղ էլմաա... տիւչիւնիլիլ քի պիր տէֆա, նէ տիւնք տիր, օճ, կէլ քէ-ֆիմ կէլ...:

—Վէ պիլ տէլլալ գարըր թուլտուղումուղ վաղըթ-տա, Պրա-Ռուժտա, քէնտի մէյիսանէսինն խարիճիտէ պէրլէեէճէք տիր, էօյլէ մի, — տէտի տուլ գարըր չիւրհէ-լի պիր թարգոտ սէօյլէսիշ իլէ:

—Հարլիլէ էօյլէ օլաճաղ արը, մէկէրչի պաղապ պիր տիւրլիւ օլապիլիլ մի: պիլ աշաղտա իչի պէճէրմէքտէ ի-քէն իւթէ պիր ատամ կէլէճէք օլտուրիտէ, անը քիմէմէն իտէճէք տիր, քիմ ճէվաղ վիրիւղ տէֆ իլլէեէճէք տիր, պիլթմապի մէրգուժ տիւրատա տուրուպ տա կէօղլէեէ-ճէք տիր...:

—Նիգօլա... Նիգօլա... — տէլի օղաղըրտը տիւրատան Դալպաա, — իշթէ, իշթէ օլ էքիլ գատընար կէլմէքտէ տիր-լէր...:

—Հայտէ, չարուգ, չարուգ, վալիտէ, ալը վէր շալը-նը արղանտա, պիր քիլլէ սիլի գարըր եաղտա կէ-թիլիլէլիլի, իշ արալունա կիրսիւ, — տէտի Նիգօլա:

Տուլ գարըր պաշնտարի մաթէմ գարաթմաալընը չը-գարալաղ, պիր սինաճ իլլալ թապիկ վաղ իլլէմիշ իտի-սինիտէ արղալընա էմէր վէ պէկաղ չիլիլիլի, եանի սաթմ քանճըլ իրի պիր շալ ալըր, մաթմ պիրլըն գարստունու գա-րալար, սնաթմ արընը աշաղքիլ գաթըն քէնիլիլէրլմտէն պիրլինը դանտա արղալընա գօյտու, վէ օլտունուս ար-գալար օրըն իսիլիլէն իտի: Մայրի իսթէմէկէրէք օլտու-ղու հալտէ, մէրգուրէ, մէրգուր ճէգիրէ քի թէրք իթմէղ

տէն էփէլ, չեօյէ խայրեն պիր վազըմ տուրու պ մար-
սիայըն օտար թարափունա պազար, գաղարընը չաթար,
տօտագլարընը սըգար, վէ պատհու տախի, իւզէրինտէ
եհնտուն պիր իւրքիւնթիւ էսերի հասըլ օրտուղու թագ-
տիրտէ, քէնտու քէնտույէ, վէ եալաշնաճըգ սէօյէեե-
րէք, - օ գապահաթ քէնտինտէ տիր... թագսիրաթ քէն-
տինտէ տիր... - տէտի :

— Նիգօլա... մէրգուսէլէրի կէօրմէքտէ միսին... իշ-
թէ, թա աշաղտա տըրլար... Եօգուշուն պօսուունա տըր-
լար, պիրի քէօյլու գարընը օլուպ, վէ տիկերի խէ չէհեր-
լի տիր, - տէյի պաղըրտը Գալպատ, Նէհրին տիկեր գը-
եղընտա, պիր Եօգուշուն աշաղը պիր քիրէն օճաղը եա-
գընընա տօղու էսնէքտէ պուլունան մատամ Սէրաֆէն
իլէ միէօր-տը-Մարիեի կէօսթէրէք :

— Տուրունուգ, իշարթէ պէքլէեթիւմ, իշարթէ ալմա-
տըգճա կիթմէեթիւմ քի, օծնա եանըլը պիր տալա պասմըլ
օրմաեալըմ, քիմ պիրի, պէլէր ծնար տէկիլ տիրէր, - տէ-
տի Նիգօլա :

— Ահայիպ, քէօրմիսիւն, եահու, մեկերի սէն կէչէն
կիւնքի կէլէն չիշման պիր գարընը կէօրմէքտէ վէ թանը-
մազլտա տէկիլ միսին... իշթէ, թա քէնտուն, թուրուն-
նի չաղ տա եհնէ արգասընտա տըր. վէ շու քիւշիւնէք
քէօյլու գըլընա տա պագօսնա, նասըրտա աճէլէ աճէլէ
եհրիւմէքտէ տիր... Շէտուգ բէր պէօս պիր չօճուք օլ-
մալը տըր... պէսպէլի պաղընա կէլէնէք օլան պէլատան,
պիւթիւն պիւթիւն պի խապէր պուլունմագտա տիր :

— Էփլէթ, թամամ, թանըտըմ չիշման գարեք, թա
քէնտինտէ տիր. հայտէ պաղալըմ իլէր սըրասընտա տըր...
կէլ քէյթիւմ կէլ, Լաքին, Գալպատ, իշի նասըլ եաբաճադ
խէք, չիմտիտէն պիր իլիեէ թէրթիւղ իտիւղ գարար վիր-
մէի, վէ ծա կէօրէ հարէքթի իլէմէլիլիւղ, - տէտի Նի-
գօլա, - պէն մեզպուրէ իլիթիւտը գարը իլէ կէնն գըրը
քէնտի տէլիլիլի գանըղըմ տալալըրմ... վէ սէտէ տի :

կէր գտեղա պինէրէք. տալմա արգամսընա կէլմէլիսին
... վէ թըպը պէնիմ կիպի քիւրէք չէքէքէք, աալա պէն-
տէն աւըղ տա գսմմալընա յի, տէլիկի ալարադ պէնիմ
գանըղը պաթըրարըմա, հէմանտէմ սէնին գանըղընա
սըրաեարադ գուրթուլապիլէյիմ :

— Բէք ալէա, բէք ալէա, օլ պապտէ աալա էլէմիւղ-
րէ օլմա, գիրա, իքր տէյի ալարադ վիւրէք չէքմէքտէ օլ-
մատըլըմ, սէն տախի բէք ալէա պիլէքտէսին, էօյէ տէ-
կիլ մի :

— Պէնիմ գօրգում, պօղուլուրումաէյի տէկիլտիր...
սէն տախի պիլիւսին քի, պէն եհրգմէքտէ պիլիւսիմ... իլա,
գօրգարմէք, թամ վաղթինտէ, սէնին գանընա սըլ-
ընալը չըգամամ տէյի... չիւնըլ, մէրգուման գարընա
չաեա տիւշտիլքիւրինտէ, պիթթապի, ճան հալիլիլէ, բասթ
կէլաիլէրի չէե սարըլմազլըղա գալըչաճաղարընտան,
մաաղալա, գալըչա տա, պանա սարըլարադ պըրադ-
մաղար տա, տուրու իքէն, պէն տախի անլըլէ պէլա-
պէր պարըլարա եէմ օլուրումա տէյի :

— Իլթիկադ գատըն, քէնտի մէնտիլիլէ իշարթէ ի-
տիեօր, - տէտի Գալպատ, - իլթէ, իլթէ, գընըեա եադ-
լաշարար :

— Հայտէյիլիգ, կիլիթիւմ, հայտէյիլիգ, կիրինիգ վա-
լիտէ, տէտի Նիգօլա, քէնտի գանըղընա իրինի չէգէ-
րէք, - կիլիլիգ, սիգ պէնիմ գանըղա կէլիլիլիգ քի... մէրգու-
ման իքի գարըլար, սիղի պէնիմ գանըղտա կէօրմէրիլէ,
գանըղըմ հազգընտա, տահա զիւտտէ ճիւնիլէթ իւզըն
պուլունսնընա, վէ Գալպատ, սըրա պագանըմ սէն տէ
պիր գանըղա տա, վէր գուվիթիլի պաղուեա... հայտէ
չօճուղում... քիւրէրէրի բէք սըրգ վէ բէք տէ գուվիթիլի
սուրէլթա չէքմէլիսին... Սյ աղ տահա ունտաճադ-
տըմ, ալ շու պէնիմ գանընա տա եանընա գօսու վէք,
ուճու մըղադ կիպի սիվիլ տիր... Եօլտա իգթիլա խէք,
- տէտի հայտուտ, Գալպատըն գանըղընա պիր գանա ու-
գաթարադ :

Արատան հիւղի պիր վաղը իմ կէշտիքտէ, մէղքիւր կըլի գըլծա գտերգյար, պիրնտէ նիգօլա, վէ տիկէլնտէ տա խի Գալպաս քիւրէր չէտիւրէտէ օրտու գալըը հայտէ. գարչը եաղակաւ, մատամ Սէրաֆէն իլէ մէլօր-տը Մարինին, չէնա տաղըղատան պէրու. պէրէմէքտէ օլտու գալըը գը-կըրէա մատըլ օլտուլար: Նիգօլա տիշարը չըղըղ տա քէն-տի գտերգը իրինի պիր գաղըղա պաղըլմանդ տա իրէն, մա-տամ Սէրաֆէն մէրդ ումուն եանընա եանաչալադ, վէ բէք եալաւ Վէ բէք տէ աճէլէ սուրէլմտէ օլտու զու հայտէ. — « Մատամ Ժօրծ պիրի պէրէմէքտէ տիր » տիմէլսին, — տէտիրտէն աճըրա, մէրդ ումէ եւրաքէք սէս իլէ տալիս, —

— Պիրաղ կիճ գալաղը, էօլլէ տէկիլ մի, չօճուղում, — տէտի:

— Էլիլէթ, խաթուն, վէ հաթթա, մատամ Ժօրծ տա, պիր չօգ տէֆա սիղի սօրտու:

— Կէօրլէ օլտուսունուղ, աղիկէմ մատմաղէլ. կիճ գալըըղ տըր, մատամ Ժօրծ տա պիրի պէրէմէքտէ իմիլ, — տէտի մատամ Սէրաֆէն եւրաքէք Յէլօր-տը Մարինէ չէլիլիպ տէ սէօլլէքէրէք:

Յիլօր-տը Մարի խէ, Նիգօլա իլէ Գալպասն. վէ ա-լէլսուսուս վալիտէլէրինն պէտ վէ տէհէլնալի չէհրէ-լէրինի կէօրալաւ. իրիլիարի օլմաղըը հայտէ, գալ-պիւտէ պիր չիւրհէ էսէրի հալըլ օլարադ, սրղըմանա պաչալմըլ խալ խէ տէ, պիրաէն պիրէ տէ մատամ Ժօր-ծուն խալինի իշիլտտիկնտէն, իէրրարէն էմնիյէլմի իւա-տէ իլլէմէքտէ պուլունմու շ օլտու զուսուն . . . իլմօյի ճէ-վապ պիրլէ,

— Պէն տէ մատամ Ժօրծու կէօրէյմ տէյի ճան աթ-մապտաւըմ վէ հէլէ պէրէլէլմիլսին քի, գարչը եաղա-տա բէք եաղընտա պուլունմաղ տա տըր. . . — տէտի:

— Շիմաի, օլ ինսանիկէլմի գալտու սիղի կէօրալ-կիւտէ, մատմաղէլ. քիմպիրի, նէ գատար մէմուն վէ մէսրուր օլաճադ տըր, — տէտի մատամ Սէրաֆէն, — վէ

պատէհու Նիգօլաւա խիթապէն տալի, — հայտէ պաղա-լըմ, չարուղ օլ չօճուղում, գաեղըըն պիրաղ տահա եա-նաչլըր քի գօլալըղա պինէպիլէլմի. — վէ մէղպուրէ ճա-տը գալըը եալաչճաճըղ իլալէյի մէղալ պիրլէ տալի, — « պու չօճուղու մուլըլաղ նէհրէ դարգ իլմէլիսինիլ. վէ էկէրի պաթ մաէնըպ տա սուեուն եւրաքէք չըղաճադ օլուր խէ, իմէրարէն պաթըրմաղըղա չալըլմալընըղ . . . » — տէտի:

— Պիրիլըլ, պիրիլըլ, զաթէն պիղ աճն իալիմաթընը ալմըղ տըր, սիղ ալալ էլէմ իւղըն օլմալընըղ, պիղ իճա-պընը իճրա իտէրիլ. ֆազաթ, պէն սիղէ իշարէլէ իլմտիկիմ կիպի, հէման էլէրիլ պուս վիրմէլիսինիլ քի. . . մէրդ ումէ կէպի եալընըղճա գալըղ պուս պիլմսին. . . հէր չէյ սրըտաթն-տա տըր. . . սիղ ալալ գօրգմալընըղ, — տէյի ճէվաղ վիր-տի Նիգօլա: վէ պատէհու մէրդում, վահիճէ պիր տույ-ղուսուղլուղ իւղըն. վէ հիւ տէկիլ խէ, Յիլօր-տը Մարի կիպի, կէնճ պիր գըղըն հիւսնի ճէմալիտէն նալի տալի եալըլնտէ պիր էսէրի իւղաթմ ու չէֆալմ ճիս իլմմէք-սիլին, զէ վալըլ չօճուղու գաեղընա լալմաղ իւղըն, էլինի մէրդ ումէն ուղաթմըր:

Յիլօր-տը Մարի խաֆիֆճէ մէրդ ումուն դօլունա տա-եանարադ, գաեղըտան իլէրի կիրալի:

— Պուեուրունուղ սիղ տալի, մատամ, — տէտի Նիգօ-լա մատամ Սէրաֆէն:

վէ գօլունու մէրդ ումէն տալի ուղաթմըր:

Կիլլի վէ արըղը պիր տուլընա մէպնի մի օլա, վէ եա-խոտ պիր չիւրհէնէ վէ պիր գօրգուեա միւպմէնի մի օլա, մատամ Սէրաֆէն գաեղալ կիրէճէք եէրաէ, կէրի կէրի չէրէլէքէք, — պէն սիղէ պիր չէյ սէօլլէնիլմի. . . — տէ-տի Նիգօլաւա խիթապէն, — Պէն չու մատմաղէլին գաեղ-ընա կիտէրիմ:

վէ մէրդումէ կիտիլ Գալպասն եանընտա օթուրտու:

— Բէք ալէա, բէք ալէա, — տիւրէրէր Նիգօլա գըղգար-

տալը իւն պիր կէօզ իշարէթի արլոյ միրտիբանն սօնրա, քիւրէնի ուճուլլա տա քէնտի գաւազընա սըզը պիր հարէ. քէթ իթտիրտիկինսն, հէմիւրէսի Գալլասա տախի, մա- տամ Սէրաֆէնն հանընա օթուրուու գտան սօնրա, այնի թա- րիզի թուլթուու:

Պու հէնկիւտմտէ, տուլ ճատը իսէ, շու կէչէն մէնզա- րէշէրտէն կիւսա հէլ խապէրտար տէկիլտիրճէսինէ, նէհ- րին քէնարընտա պուլթ կիպի աւազտա տուրարադ, վէ տալլըն տալլըն տիւ չիւնէրէ, կէօլլէրինի, գալադ աղաճ- ւարը արաւընտան կէօրիլէ պիլմէքտէ պուլունան Մարսիա- լըն քէնճիրէսինէ տիբիպ պազմադտա իտի:

Պու միւտտէթտէ, մէգրիւր իքի գաւըզլար, պիրինտէ Ֆլէօր-տը-Մարի իւն Նիգուլ, վէ տիկէրինտէ տախի մա- տամ Սէրաֆէնն իւն Գալլասա պուլունտուղու թագաիրտէ, հալաշ հալաշ գընըտան այրըլարադ եօլ ալմագտա իտի- լէր:

ՏԵՕՐՏԻՆՃԻԻ ՖԱՍԼ

ԹԵՐԻՄԱՆԸ ԿԵՕՐԻՆՇԱԲԻԼԻԻ ԻԳՊԱԼԻ

Նիգօլմանն օլ ալթը տէլիքի օլան գաւազը տէրունիտէ վուգուա կէչէն ֆաճկանըն հիքրայէսինի, հիքրայէսինի օ- գուսան գաթարա նազլ ու պէսան իլլէմէգտէն էվվէլ, պիր քէրէրէ Կէրի տէնճիւրէ, թէքրաբէն Սէն-Լազար հապս- խանէսինէ կիտէլիմ:

Ֆլէօր-տը-Մարի, մատամ Սէրաֆէնն իւն պիրիբտէ օ-

լարադ, մէգըիւր հապսխանէին թէքը իթտիբտէն ճիւլի- ճէ սօնրա, լա լուվան տախի սէպիլի թախլիյէսինէ հիմ- մէթ խտիլտիկինսն, մէրգումէ տախի տիւարը շըզմը իտի:

Շէօլլէ քի, միւտտէ մատամ Արման իւն միւտր թա- րաֆընտան զուճուրա կէչէն հիւսնի չէհատտէ իւզէրինէ, վէ այլխաւտա Մօն-Սէն-Ժան նամ պիւարէ համլլէ գա- տըն հազգընտա իպրազ իլլէմիշ օլտուղու ինսանիյէթտէն տօլաքը, պիր միւքեաֆտթ օլմագլըդ նիյիյէթիլլէ, Մար- սիալըն մէթընսի պուլունան լա լուվան տախի, գալմըշ օլան պիր գաշ իիւնիւք միւտտէթի մահպուսիյէթի Թափ պուլ- րուլարադ, չըզմասընա միւտտտէ պուլրուլմուշ իտի:

Սլ անէ տէկի պէլգայէթ տէրճէտէ տիբպալը օլուպ, վէ պօզուգ պիր ախլադ վէ սիւր մէգչիլլէթ իւզըն իմարը էօմր ու էվլաթ իլլէմիշ օլան մէրումէ լա լուվ իւզէրինտէ, պիր թէպէտտիւլաթը քեսալլէ հասըլ օլմուշ իտի:

Մէրսումէ արսըզ գըզ, Ֆլէօր-տը-Մարիտէն տիյնէմիշ օլտուղու օլ րահաթմա, սատնէ, հալմըքճա, վէ շալըշ- մագլըդա միւհթաճ պուլունան սահրայի պիր էօմր իւզէ- րինէ տիւնիւնիւպ ֆիքիւր հօրաուգճա, օլ վազթէ դատար կէչիլմիշ պուլունտուղու էօմր, կէօլլէրինէ իքրաթ մէր- թէպէ չիքին կէօրիւնէրէք նէֆրէթ կէթիրմէքտէ իտի:

Վէ պինան ալէյս, արթըզ օնտան սօնրա, Մարսիալ իւն պիրիբտէ, օրմանլարա չէքիլմէքիկի տիւնիւմէքտէ իտի... էվվէթ, աղու ֆիքրի անճադ օլ թարաֆա ազընըպ մէլլան իլլէմէքտէ պուլունտուղունտան, էվվէքի ֆէնա տուլղուլըրըլլա, պու եհնի արգուլէրի արաքնտա, պիւ- յիւք պիր միւտաբէպէ հասըլ օլմագտա իտի: Վէ հաթթի, իշթէ, մահզա պու աէպէպէ մէպնի, եանի, լա կուալէօ- զիւն թէէսիրինտէն աղատէ գալմագլըդ նիյիյէթիլլէ, քէն- տի գօղուլունու տէկիլթիւրէրէք, հապսխանէնն ապիւր պիր գօղուլունա չէքիլմիշ իտի:

Ֆլէօր-տը-Մարի, քէնտի արգատալը կիպի, խալի վա- ղըլարտան պէրու հօխրաալըդ տա իմարը էվլաթ իթ-

մէքիկէ ալըմըշ պուլունան պիր զըզ իւղէրինտէ, պու
մէրթէպէ չարուդ վէ սահիճ սուրէթտէ հուսուլէ կէլմէք-
տէ օլան թէպէտտիլի ալաղը կէօրտիքճէ, տայիմա
սաֆիվէթ ու խալիսէթէ մէյեալ պուլունան տուլլու վէ
մուհաքէմէսի իգթիգասընճա, սայիր կիւնա տիւշիւնմէ-
յիւյ, իլլա, չու աթիտէքի սուրէթտէ թէֆէքքիւր իլլէ-
մէքտէ իտի, եանի,

«Լա Լուվ, զաթէն չիտտէթ միգաճ վէ սահիպ մէթանէթ
պիր զըզ օլուպ, վէ մատամքի Մարտիալը տա էպճան ու
տիլ սէվմէքտէ տիր, չօդ իհթիմալ տիրքի, իլք տէֆա օ-
լարադ մուճիպի հինճալը օլմուշ օլան օլ մէքրուհէ հօմրիւ
թէէր իլէ դուրթիմալ չիտտէթ, քէմալի մէֆուսիլիէթիլ չա-
լըշաճադ, վէ քէնտիսինի տէ պիւթիւն պիւթիւն սէվմէք-
տէ պուլունաուլու առէմէ թէշալիմ իլէ, մէքդումուհէ չալըշ-
մաղըլըա միւհիմաճ պուլունան վէ եապանի օլան էօմրիւնիւ
դապուլ իտիւյ ալըշաճադ, վէ մատամքի զաթէն մէքդում
տա, կէրէք թապիտալը իգթիգասընճա սէվմէքտէ օլտու-
ղունտան, վէ կէրէք հէմիլէ քէնտիսինի թապիտիլ իլլէմէք-
տէ պուլունան չայեանը իսթիքրաճ ֆալմիւնալունտան դուր-
թուլմադ արդու վէ նիլիէթիլէրինտէ պուլունաուլունտան,
անընլա պիրլիքտէ չէթիլիւյ օլմանլարտա իմրարը էլիգաթ
իթմէքիկէ, դարարը գալի վիլէճէք օլմալը տըր, » տի-
մէքտէ իտի :

Ֆիլիպըր լա Լուվ տաթի, Ֆիլթօր-տը-Մարտիէն, սահ-
րայի էօմր իլէ քէնտի թապիտալը հազ գընտա տիլնէտիկի
մէտս ու սէնալէր իւղէրինտէ, պիւթիւն պիւթիւն թէպտի-
լի էֆրեար ու ալիլադ իտէրէք, զաթէն պէտնամ զըզլար-
տան պիրի պուլունաուլու թաղտիրտէ, նամաւըւ պիր
գարը հալինի քէսպ իլլէմիլ իտի . չէօլլէ քի, արթըզ կիճէ
կիւնաուլը, անճադ Մարտիալ իլէ էվլէնմէքիլի, վէ օլման-
լարա չէթիլէրէք, վէ թէնպէլ թէնպէլ հէզիւյ օթուրմադ-
տան իտէ, չալըշալ իլլէնէրէք, ֆաղըրճա պիր էօմրիւ կէ-
չիւմէքիլի տիւշիւնմէքտէ իտի . տիմէք տիրքի մէքդումէ,

աալը էհիլ ըրզ պիր գարնըն պօրճու օլան պիր թարիզի
թուլմաղըլը արդուէմէքտէ իտի :

Լա Լուվ, Ֆիլթօր-տը-Մարի թարաֆընտան, սահիպ
միւրիւվլէթ պիր գաթա քէնտիլիլի թալմիլիէ իտէճէկիլէն
տայիր զուհուրա կէլմիլ օլան վաարն իմրասընա, քէմալի
էֆիլիէթ իւղը պուլունաուլունտան, քէնտի թէքիլի-
նի Մարտիալ իթմէքիլիէ ապա զօրզմաղտա տէկիլիտի :

Լա Լուվ մահպէտէն չըգար չըգմաղ, պաչա հիւ պիր
չէյ տիւշիւնէյիւյ, իլլա, նաալքի զաթէն տէ սէօլլէ-
մէքտէ իտի, անճադ քէնտի եարինի, եանի Մարտիալը կէ-
տիւյ պուլունաղըլը տիւշիւնմէկէ պաչաաթ . չիւնքի, խալ-
լի կիւնտէն պէքու, մէքդում հազգընտա հիւ պիր մալիւ-
մաթ ալմամիլ իտի, վէ մէքդումու, Բալմաթօր ճէզիլէ-
սինտէ պուլմադ էմէկիլէ, վէ պուլմամաղըլ թաղտիրտէ,
օրտաա պէքիլէմէք նիլիէթիլ ու մաղսէտիլլէ, անիլտէ պիր ա-
րապա թուլթ տու, բարանը տա դիեաառէճէ թէքքիլ իթտի,
վէ տօղրու Ասիլէրքէօրիւսինէ կիթտի, վէ մատամլէքա-
ֆէն իլէ Ֆիլթօր-տը-Մարտիէն պիր չէյլէք դաաար էվլէլ-
մէքքիւր քէօրիլտէն կէլմիլ պուլունաուլ . չիւնքի, մէք-
դուլէլէր, չէհիլն հուտուտունտան սանրա երիւնէրէք
կիթմէքտէ օլտուլըլարընտան, եաղընըտա քիլէճ օճաղը
պուլունան գըքրեա, տահա հէնուլ վաարը օլմամիլլար իտի

Մէքդումէնին նիլիէթիլ, էկէր դաաար օլարադ, նիգ օ-
լա քէնտիսինի, դաեըլընա ալըպ տա կէչիլմէզ իտէ, քէօր-
րիւնէն եանընտա իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, վէ պապա
Ֆիթթ թէնմիլիէ օլունտան պիր իթիլիւրա պալըգըրեա միւ-
րաճաաթ իլէ, անըն դաեըլըլա կէլմէքիլէտէն իպարէթ
պուլունմաղտա իտի :

Էօլլէ տէն տէօրթ սաաթ սանրա, Ասիլէր դարիլիէսինէ
կիրիլէճէք օլան ուֆազ պիր եօլտա, պիր արապա կէչիւյ
տուլտու : Լա Լուվ չըգարըպ արապաճընա պէշ ֆրանզ
վիրտըրտէն օճար . օրչորմըպ աչաղը ինտի, վէ ալէթթա-
նիլ մէքդում պալըգընըն դուլիպէսինէ տօրու կիթտի :

Լա Լուվր, հասցիսանէ ելախնսնին թէքք իյլէտիբտէն
սօնրա, գօեռւ եէշիլ ընէր մէրնստանս պիր ֆիւթան կի-
լինմէքտէ օլուպ, վէ արգաւընտա քիշմիր շալը թաղլտի
հուրմա տալլը դըրմիզը պիր շալ, վէ պաշընտա տաթի
դօրտէլալար իլէ թէգինն իտիմիշ թիւլտէն պիր թաքկէ
պուլունմադտա իտի. վէ քէնտի սըզ վէ գըլըրճըդ սաշ-
լարը բէք աղ թարանըպ տիւզէթիլմիշ իտիլէր. յիւնքի,
մէրգուսէ, Մարսիալը պիր Կադալտա եվվէլ կէօրմէքիբ
նարի աշգըլա եանմադտա օլտուղունտան, հէման աճէ-
լէթէն կիլինմիշ, վէ էօյլէ տիգագթիլը օլուրէթտէ թօալէ-
թինն պագամամըշ իտի:

Եկէրէի լա Լուվրն եէրինտէ պաշգա պիր դըզ օլմուշ
օլա իտի, չօդ իհթիմալտէն տիր քի. էօյլէ լապլի վաղըթ
այրը տիւշտիւքտէն սօնրա, իլը տէֆա օլարադ. կէօրիւշ-
մէքիլքտէ, քէնտիսինն ղպէթլէ տիւլէր կէօթէրմէքիբ
արգու վէ էմէլիլէ քէնտիսինն պիր չօդ չէք տիւզէն վիր
մէքիլկէ չալըշըպսարֆը եվգաթ իյլէեէճէր իտի. հալպուքի,
մէրգուսէ իսէ օրալարտա տէկիլ իտի, էօյլէ նէգաթէթլէ-
րէ մէրադ իտիպ տէ էհիմսիլէթ վիրէնէլրտէն տէկիլ ի-
տի. Մէրսուսէնն պիրթիբ արգուսու պուրս եվվէլ Մար-
սիալը կէօրմէք իտի. վէ էմէլուրէնն պուր արղուլի շէ-
տիտի տէ. սայիր աշգ ու սէպտաեա միւպթէլա օլանըար իւ-
ղէրինտէ կէօրիւշէկէլտիլի միսիլու, եալընը աշգ ու սէվ-
տալընտան նէշլէթ իյլէմէքտէ օլմաեալ. իլլա. Ֆէթօր-թը-
Մարտէն ալմըշ օլտուղու ֆիրք ու նասիհաթ մուճիպինն,
քէնտինն գարար վիրմիշ օլտուղու պիր նիյէթի ճէտի-
տէսինն, պիր լահգա եվվէլ Մարսիալա պիւտիլմէքիբ ար-
ղու վէ հէվէսինտէն տաթի նէշլէթ իյլէմէքտէ իտի:

Լա Լուվր հէման վաղըթ ղայպ իթմէքսիլին, պալըդճը-
նըն դուլիպէսին վասըլ օլտու:

Մէրգուս իթիթիբար պալըդճը պապա Ֆէրօ իսէ, օլ
հէնկեամաէ, գուլիպէսի գարուսու էմինտա օթուրարադ,
քէնտի աղլարընը թամիր իյլէմէքտէ իտի:

Լա Լուվ մէրգուսու թա կէրտէն կէօրիւր կէօրմէլ,
— հայտէ դանբղա... պապա Ֆէրօ... հայտէ, չարուդ...
... չարուդ... — տէյի պաղըրադ:

— Ա, մաւմօաղէլ, սիգմիսինիլ, սէֆա կէլտինիլ...
նա սըլընըզ, իյլմիսինիլ, նէրտէ իտինիլ, չօդտան պէ-
րու սիղի պուրալարտա կէօրէմէքօրաւմ, — տէտի իս-
լէթիբ:

— Եվվէթ, էօյլէ տիր, լաքին, հայտէ դանբղա... չա-
րուդ... քի պէնի գարընեա, աւտա կէլիլէսինիլ:

— Իյի էմա, ա չօճուղում, պադ շիմտի սէն թէճէլ-
լինն ֆէնալըընտա քի, սէօյլէտիլինն շէյ պու կիւն իհթի-
մալտէն տէկիլ տիր:

— Մէպէպ:

— Չիւնքի, օղլում, դանբղը ալարադ, քիւրէք եարը-
շընա կիրլմէքիբ իւգրէ, Սէնթ-Ուէնէ կիթմիշ տիր... վէ
պու եաղընլարտա իսէ, սայիր հիւ պիր գանբդ պուլուն-
մադտա տէկիլ տիր:

— Սմա'ն եա իհպպիւմ, նէ' սէօյլէքօրաւնուդ, պու նէ'
ուղուրուղլուդ տուր, — տէյի պաղըրադ լա Լուվ աեադ-
լարընը եէրէրէ վուրուպ վէ էլլէրինն տաթի պիր պիրինն
դալուշտուրարադ, — հէյ վա'ն, նէ' պիւլիւք պիր ֆէրա-
քէթ տիր պու պէնիւմ իլին:

— Սիլմ Սլլահ պէօյլէ, մաւմօաղէլ... սիղի գարընեա
կէօթիլրէմէտիլիմ իլին ղիեաաէսիլլէ էաէֆ իտէրիւմ, լա-
քին, չի չարէ, էլիմաէն նէ' կէլիր... վէ պէօյլէ աճէլէ վէ
տէրտ ու մէրադ իթմէքիլէ տէ հաղըն վարադ, ղիրա,
պէսպէլլի բէք ֆէնա պիր հալտէ օլմալը տըր...

— Բիւմ իլին սէօյլէմէքտէսինիլ...

— Մարսիալ իլին...

— Մարսիալ իլին մի... — տէյի պաղըրադ լա Լուվ պա-
պա Ֆէրօնու եաղաւընտան թուլարադ, — նէ' օլմուշ
տուր, եօգա Մարսիալմ քէյֆիլի մի տիր:

— Ա, մէկէրէ էօյլէ օլմալընը հէնուդ սիղ պիլմէքտէ
տէկիլ միտինիլ:

— Սահման մի սեփականությունը, տալիս մի Մարտիալ քեյֆինդ մի տիր... :

— Շիրահանիդ, լաբին, աճել է իմ մեյնիդ, զիրա, պը-լուգուսուն հադասընը երթարաբնը... րահաթ տուրու-նուդ :

— Մերգուս մի տալիս տիր, էօլէ մի... նէ վաղը մտան պըրու խալթա տիր :

— Իքի իւլ կինտէն պըրու :

— Խալը, հանըլը օլմալը տիր, զիրա, էկէրլի էօլէ պիր հալ օլմուլ օլա խալ, մուլլադա, մերգուս պանա պիր մէքթուս կաղարադ պիրտիրի խալ :

— Էփէլթ, էօլէ պիր էմմա, էկէրլի մէքթուս կաղարադ էճէք պիր հալտէ պուլլուսուր իսէ... հալպու քի, հաճֆ ի-տէրէք սէփականութի, բէք Ֆէնա պիր հալտէ իմիլ... :

— Տիմէք տիր քի, պիր մէքթուս կաղարադը պիր է գուտթէլի պուլունմադ տա տէկիլ իմիլ, էօլէ մի... էյ, լաբին, պարի պուրաթ մի տիր, ատաթ մի տիր, էօլէ օլմալընը գալիլէն պիրմէքթու միսինիլ :

— Պաղընը, նուսըլ օլտու սիգէ սէփականութի... պու սոսպահ վալտէսինէ րաթ կէլտիմ... : Նասըլ քի սիգ տէ պիրտիրինիլ... պէն մէղպուրէսին ահպալըլընը չօղլուգ սէփականութի... սալիր տէֆալար եարտըլըմ միսլլու, պու տէֆա տալի, մէղպուրէսին կէօրիւր կէօլմէդ, հալուն տիկեր թարաֆընա կէլտիմ... օլ վաղըմ... :

— Բէք ալէա, լաբին պէնիմ տալիս մի Մարտիալ նէ-րէտէ իմիլ... նէ հալտէ իմիլ, սիգ օլ պապտէ մալունմաթ վիրինիլ պանա... :

— Պիրադ սապըլըլ օլունուգ, աճանըմ... նիհայէլթ, մէղպուրէ իլէ դարըլ պէ պարըլ կէլտիկիսինիլտէն, արթըլ լաղըրտը իմ մէքթուրէ կէլտիկիսինիլ տարիս օլմալտըլըլ չէօլ-լէ տուրաուն, օլ մէքթուս տէ միսլլու պիր հալտէ խալ, վէ չէհրէսինաէն տէ օլ մէքթուս պէ հիր աղմաղ տա խալ քի, տիւլճէ, սալիր տէֆալար միսլլու, պու տէֆա տալի

իւղէրիմտէ պիր գօղու հալըլ օլտու... չիւնքի, բէք ա-լէա պիրտիրինիլ, պէնաէն չօղ զիւտտէ գուլլէլի տիր... լաղըրտը իմ մէքթուրէ պիր վէսիլէ արաեարադ... Օ տէկիլ էմմա, սիգին Մարտիալ նէրէտէ տիր, իքի կինտ տիր կէ-րմէնէօլմու, հօգաա չէհրէ մի ինիլ տիր... տէտիմ, Մէղպուրէ պէնիմ պու սիւալիմ իւղէրինէ, էօրիւլ կիպի կէօլլէրինի պէլէրտէրէք, տիր տիր երիւլիմ պաղմաա պալալաթ... էփէլթ, մաաղալաճ, օլ գաաթար Ֆէնա պիր պաղըլ իլէ պաղ տը քի, ատէլթա իւղէրիմտէ պիր հալտէ տէհէլթ հալըլ օլտու... զանն խալտին քի, էկէրլի էլիտէ պիր տապանա պուլունմուլ օլա խալ, էճման չէքթիկի կիպի պէնի վուրադ էլտիրտէճէք խալ... :

— Էօլէ չէլլըր սէփականութիսինիլ քի, գանըմ պալումա սըլլա մաղա տիր... էյ, սօնրա... սօնրա... :

Պապա Ֆէրօ ճիւղիմ սիքիւլթ իւղէ տուրտու գաա սօնրա, իմէքարէն քէլամէ աղաղ պիրլէ :

— Պաղընը, սիգէ պիր չէյ սէփականութի, սիգ իլի պիր գըլալընը, լաբին, էկէրլի քիմալէր տիհան ալմաեղ տա սըլըր սաղլամաղըլա սէօղ վիրի իսէնիլ, պէնտէ օլ վա-ղըլմ հէր չէյի սէփական, սնլալտընըլը... էփէլթ, քեաֆ-Ֆէյի պիրտիրինիլ սէփական... :

— Քիմէ տալիր, Մարտիալընա՝ տալիր մի :

— Էփէլթ... զիրա, սիգ տէ պիրտիրինիլ քի, կէրլի Մա-րտիալ իլի պիր չօմուգ ալտէ էմմա, պունունը պէրապէր, բէք տէ հիրտէլթ միղաճ տիր... վէ, պէրլի օլ աճիլգէ վէ է-տէպիլդ վալտէսինիլ օլ լաղըլը գարաալը նիղօլա տա, օղլանըն պալընա պիր պէլա կէլթիրլէր տէյի աճըմաղ-տաեըմ... :

— Իյի եա, նիլչին, նէ վար տըր քի... վալտէսինիլ պիրաաէրի նէ կարմըլաթ տըր, նէ օլմուլ տուր... Մար-տիալ չիմաի նէրէտէ տիր... հա... սէփականիլ, սէփա-լինիլ, այ էֆէնալիմ, քի մէրաղ տան գուրթուլաեըմ... :

— Բէք ալէա, սէփականութի, լաբին, չէրմէլինիլ էինէ

եագամտան, պրբազընըզ շու պրբազընում... պրբազընըզ պէնի տէրիսթուում սիդ... սիդ պէսյէ, պէնիմ եագամտան եաբըըզ տա պէնի բաճաթսը իմ տէրճէ, պրբազընըզ քի, նէ պէն սիր չէյ սէսյէնէ պրբազէնէ իմ տիր, վէ նէ տէ սիդ պրբ չէյ իշխտէ պրբազէնէ քի տիր:

— Եօֆ, իմ համար իմ քի սիմէնէ տիր, — տէ յի պաղըրտը լա Լուվ հիտտէնէ իւղրէ աեագըրընը եէրէ վուրտար:

— Նէ տէրսինիզ, սէսյէնէնէ իմ քիմէնէ սէսյէնէ մէկէ սէսզ վրմէքտէ միսինիզ, եօգսա սէսյէնէնէ քի միսինիզ:

— Խալր, խալր, խալր, աեագընըզ մը չիմտի:

— Նամուսունուզ իւղրէնէ սէսզ վրմէնիսինիզ:

— Ա, պապա Ֆէրօ, արթըզ սիդ տատընը գալըրմագտանընըզ, պատիի մէյսու սիյէնէ իմ օրմագըրըզ գալըրմագտանընըզ...:

— Ամա՛ն եա Բէպպիմ, նէ՛ գատար հիտտէնի վէ նէ՛ գատար տա սապըրըզ պրբ գըզ իմիսինիզ սիդ... Հէր նէ հայ իսէ, հայտէ քէյֆիքիքի պէնան իսէ իմ, Էվիլըզ չունու պրբազինիզ քի, Մարտիալ իլէ քէնտի ֆամիլըտա պէյնիտէ, տալիսա պրբ տալիս չէր, քիմ իմ մէքտէ իտի... վէ պու հայտէ, մէքուսա պրբ ֆէնայըզ եաբաճագըրը, պէնճէ իհիմալի գալիտէն կէօրիսնէքտէ իտի... վէ չիմտի տէ մաճիսի հսէքիմ օլան խուսուս չու տուր քի, նապը քի սէսյէնէ տիր, գաեըըզ մորբատա պուլունագտա տէկիլ տիր, վէ, ծնըրըն գաեըըզնա պէնէնէք առաեա կէյմէքիկէ իսէ, իմիսիալ օրմալըրընըզ... Էկէրէյի էսյէ պրբ իմիտտէ պուլունուր իսէնիզ, աեըրմըզ օլաճագընըզ տըր... զրբա նէ Նիգօլա վէ նէ տէ Կալպաս, սիլի քէնտի գաեըըզըրնա գապուլ իմ մէնէնէ քէրէր տիր...:

— Էսյէ օլապընը, պէն տալիս պրբազէնէ իմ... լաքին, չունու սէսյէնիսիզ սիդ պանա, Մարտիալն վալիտէնի, սիլէ մէքուսա հագըրնա, նէ՛ սէսյէնի իտի Ա-

հագա մէքուսա նէրէտէ եաթմագտա տըր, պուրատա առատա մը տըր:

— Աճէնէ իմ մէյնիզ, իմ լալ իւղրէ օլմանընըզ քի սէսյէնէնէ իմ պագընըզ նապը օլտու, պու առաջս պէն մէքգուսէնի կէօրտիկիմա, — « Իքի կիւնտէն պէրու, Մարտիալ կէօրմէնիմ, գաեըըզ տա պապըր տուրմագտա տըր... տիմէք տիր քէ, չէնէրէ իմիլ օլմալը տըր, էսյէ մի » — տէնիմ, Պունուս իւղրէնէ մէքուսա ֆէնա պրբազը իմ կիւղմալ մէնէ եօգար պագըրագ, — « Ատաա տըր, քէյֆիսիզ տիր, վէ հաթիմ օլ մէքմէպէ քէյֆիսիզ տիր քի, գուրմուլաճագընա իւլիտա եօգ տուր » — տէ յի ճէվապ վրտի, Պէն տէ օլ վաղըմ, քէնտի քէնտիմէ, « Նէ աճալիս չէյ տիր պու, տաճա իւլ կիւն էվիլ... էյ, նապը օլուր տա... աճապա պու չէյմա զաբը, չիմտի նէրէնէ կիլմէքտէ տիր... » տէնիմ, տէնի պապա Ֆէրօ:

Լա Լուվ, մէքուսուն պու լաղըրտըրը իւղրէնէ, Մարտիալն էօմիսինիս իմ հիլէտէ օլմալը չիւրհէ վէ գօրգուսունա գահիպ օլուր գունտան, հիտտէնիսնէն բուրդաղըզ քէյֆիքիքի, վէ արթըզ մէքուսա պալըզքը իմիլի եաբաճագընա պրբ մալիմաթ ալմագըրըզ տալիս պէքէմէնէքէր, նէնիլն գըբըրնա տօղուր գօլուպ կիլիտի:

Պունուս աեըա նաղչ ու պէնան իսէնէնիսիլ մէնագընէնէն լալըզըլա աեըըրմալը իլին, մաճիլն մէգըզ օրուն մէգըզնա հայի հագըրընտա, պապը մալիմաթ իմաաընա իւղուս կէօրիսինիզ:

Բալմաէօր ճէրիքէսի, նէնիլն սօլ թարաֆ գըբըրնա, սաղ թարաֆաճագընա պուլունագտա օլուպ, վէ մաաթա Սէրաֆէն իլէ Ֆիլէօր-աբ-Մարի իսէ, գաեըըլըրա, մէքըրիլ գիեաաե ուղագտա պուլունան աղը թարաֆաճագընա պրբազէն իտիլէր:

Վէ լա Լուվ տա, սօլ թարաֆին գըբըրնա պուլունա մագտա իտի:

Ատաա՛ն գըբըրը, ճէր նէ գատար քէք էրիսէր վէ

էօյլէ պիր ուշուսմ հալնետ տէկիլ իտլլսէլէր տէ, պու ճուսէ իլէ տախի, հէր թարափընն թօրադլարը, նէհրին հիզաւնտան, պիր թարափըն զընտընտան պաղըլաղըլը թադտիրտէ, տիկէր թարափըն կէօրլսմէսինի մէնն իտէ, պիրլիր մէրթէպէտէ երւստէրլթտէ պուլունմաղտա իտլլէր: Վէ պինտէն ալէյհ տէ, թապլոթիլլէ, լա Լուվ, սօղ թաւափտան, լա Կուալէօղլն սաղ թարափտա գաեըղա պինմէսինի կէօրէմէտիկի միտլլու, Մարսիպըն անասօր, գարտաշը վէ գըղգարտաշը տախի, լա Լուվուն սօղ թարափտա պուլունմաւսընը կէօրէմէմիշ իտլլէր:

Հիերայէմիդի օղուեան զաթլարա շունու տախի տէրխա. թըր իթտիրլերիլ քի, զաթէն սօգթօր կրիֆֆօնուն օլուպ տա, մուվտօգաւթ սուրէթտէ գօնթ տը Սէն-Բէմի նամ ինթիեարըն իդամթ իլլէմէքտէ պուլունտուղու պիր քէօյէվի տէ, լա Լուվուն քէմալի թէլաշ վէ էնտիշ իւղրէ գօշուպ կէլտիկի գընընըն պիր եօղուշու իւղէրինտէ պուլունմաղտա իտի:

Լա Լուվ, մէղքիւր խանէնին էօնիւնտէն կէշտիկինտէ, օրատա պուլունտան իքի քիշիեի կէօրէմէմիշ իտի, վէ մէրգումշար տախի, օլ անտէ մէրսումէ իւղէրինտէ կէօրլլմէքտէ օլան հէյպէթամիլ պիր հայտէն նաշի տիւշարը թէաճճիւպ օլուսգլարընտան, երւղէրինի մէրգումէնին կիթտիկի թարափա չէվլլրէրէր, ուղադտան պաղմաեա պաշլամըլար իտի... պու իքի քիշի, գօնթ տը Սէն-Բէմի իլէ սօգթօր կրիֆֆօն իտլլէր:

Լա Լուվ, քէնտի տօթթունուն էօմիւնիւն թէհրէրէտէ օլմասընը իշիթմէսի իւղէրինէ, կէրչի քէմալի թէլաշ վէ վէսվէսէ իւղրէ, մէրգումուն պուլունտուղու թարափա սօղըրու գօշմաղտա իտի իտէ տէ, գընընա եաղըն կիթտիքճէ տախի, առաեա կէպէրլիկին կիւճիւկիւ հաղգընտա տիւշիւնմէկէ պաշլամաղտա իտի: չիւնչի, նաւըլ քի մալլում տուր, պալըղճը պապա ֆիքթունն գաեըղը օրատա օլմատըղտան պաշլա, սալիր պիր գաեըղ տախի պուլունմա-

տըղընը, վէ Մարսիալ ֆամիլեաւնտան հիւ պիրինն տէ քէնտիսինի կէշիթմէսէճէկինի պիւմէքտէ իտի:

Մէրգումէ գըղ, քէնկի գըղգըրմըղը օլուպ, կէօղլընտէն աթէշլէր սալըլմաղտա օլուսգլու, վէ նէֆէսի աղղընա օըղամաւտըղը թադտիրտէ, կիտիպ ճէկրէննին գընընա էն զիւնտէն եաղըն պուլունտան պիր ուճու գարըլօրնտա տուրտու:

Մէրգումէ օրատան, սէօրլու վէ գալաղ աղաճլարընըն եաքրաղարը տէօրլւմիւշ օլան տալլարը արասընտան, Մարսիալըն եաթմաղտա, վէ պէլքի տէ էօլում հալնետէ պուլունտուղու օտանըն քիւրէմիտլէրինի կէօրէպիլմէքտէ իտի:

Մէրսումէ մէղքիւր քիւրէմիտլէրի կէօրլւր կէօրմէղ, վաշիճէ պիր աճը տէրուն չէքտիքտէն սօնրա, արգասընտան շալընը, վէ պաշլնտա պուլունտան թաքիէսինի, վէ պէլինտէն տախի ֆիտթանընըն չըղարտը, վէ եալընըղ պիր կէօմիէք իլէ օլուսգլու հալտէ, քէմալի ճիւրաթ իւղրէ հէման նէհրէ աթըլըլ վիրտի, վէ թա տէրին մաճէլլէրինէ գատար երւրլսեղրէր կիթտիքտէն սօնրա, երւղէրըն առաեա տուրտու իլլէրլլմէկէ պաշլարտ:

Մէրսումէնին պու հալ վէ պու հարէքթիթնտէ, եապանիլէրէ մախուս պիր զայրէթ վէ պիր ճէսարէթ միւշա. հէտէ օլունմաղտա իտի:

Մէրսումէ հէր տէֆա գօլլարընըն աթտըղճա, օլ սըղ վէ ուղուն սալլարը, հարէքթիթէրի շիտտէթի սէպէպինտէն չէօղիլլիւպ աղըլարաղ, առէթա պիր աթ եէլէսի միտլլու, սուլարըն իւղէրինտէ տաղլալանըղ բարլամաեա պաշլամաղտա իտլլէր:

Էկէրլի, մէրսումէ քէնտի կէօղլէրինի, հէմիշ Մարսիալըն իանէտի թարափընա տիքիպ պաղմաեա չալըլմաղտա օլմատա իտի, վէ քէղալիք, էկէրլի մէրգումէնին գալլոյնտէ պիր տէրա ու էնտիշ հիւքմ իլլէմէքտէ պուլունմաա իտի, առէթա տաղլալար իլէ օյնաեըղ էլլէմէքթիկէ գատար

չբողապելէ՞ճէք խոր, զերբո՞ւ զայնթիւ սէրպէսթ վէ բէք տէ՛
ճէսարէթը՝ սուրբեթատէ երկզմէք պիլմէքտէ խոր։ Մէքդ ումէ՛
օլ տօթթունուն մուհապէթի զիրինէն օյմադ իւզրէ հա-
ճիւրէր եազարքմըջ օլտուղու պէհազ վէ սինիրի զօլարը-
նը, քէմայի յիտտէթ իւզրէ սուլարա վուրտուգճա, պա-
լլզ վարի եարըպ եարըպ կէչմէքտէ, վէ օլ ինճու թանէլէրի
միսիլու գաթրէլէր ազմադ տա օլան էնի ումուլլաքը իյն
կէնիլ վէ դուլլէթի սինէսի տաթի, սուլարտան եօգարը,
մէքմէքտէն մամուլ պիր սանէմ մադամընտա կեօրինմէք-
տէ խոր։

Պեր տէ, պու հէնկեամտէ, ճէգրիւնին տիկէր թարա-
ֆընտան... պիր ֆէրեատ ու ֆիզան շամաթաք... վէ
տէհէթամիզ վէ մէյեուսիյէթէ տէլալէթ խտը պիր սէ-
տա իշխարկէկէ պաշլատը... :

Լա Լուվ պու սէսի վէ պու ֆէրեատը իշխարկէքտէ,
տիւլարը հէյալէթ օլտուղունտան, երկզմէքիկի թէէսիւր
իյն սուրտու... :

Պատէհու, պիր էլինի սուեուն իւզգրինէ վազ իթմիլ
օլտուղու հալաէ, տիկէր էլիլէ տաթի սաշլարընը պիր
թարաֆա աթարդտան սանա տինէմէկէ պաշլատը... :

Շէնիտէն պիր շամաթա տաճա իշխարկէ... Լաքին, պու
սէս վէ պու շամաթա, էվվէլէրինտէն զայիք պիր մէրթէ-
պէտէ խոր... վէ բէք տէ տիլսիւզան վէ ատէթա պօղու-
մազ տէրէճէսինտէ խոր... էվվէթ, պիր էօրիւմ հայի ի-
մա իլլմէքտէ խոր... :

Պիրտէն պիր օրթալլզա թէքմիլ պիր սուսլուգ հիւքմ
իթմէկէ պաշլատը... :

Պունուն իւզգրինէ Լա Լուվ,

—Տօթթում, ճէնանըմ... տէյի պաղըրարադ, քէ-
մայի կէրմի իւզրէ, թէքրաքէն երկզմէկէ պաշլատը։

Մէքդում պու թէլալը արարընտա, իլլմէքտէ օլ-
տուղու սէսին, Մարսիայրն սէսի օյմար յիւրհէսինէ դա-
հիպ օլտու։

Լա Լուվուն գօչարազ եանը՝ րընտան կէչմիլ օլտուղու
գօնթ իլէ սօզթ օր իտէ, խայլմէ երկար տա պուլունտուգ-
լարը ճիհէթի, եթիլիլա տէ մէքդումէնիլ էօյլէ սօեու-
նուպ տա նէհրէ աթրմազլլզ քիւսթաթիլլզընը մէնն իթ-
մէքիլլէ միւզթէտիր օլամամըլ խորիլէր։

Ատանըն տիկէր թալաֆընտան էրի քէրրէ տէհէթա-
միլ ֆէրեատ ու ֆիզան սէտալարը կէլմէկէ պաշլատըլըն-
տա, մէքդումար տա, թամամ ճէգրիւնին գարընտա վա-
սըլ օլմուշ իտիլէր։

Մէր գումար տաթի, մէգրիւր շամաթալար իւզգրինէ,
Լա Լուվ կիպի տիւլարը իսթիդրապ օլարազ տուրուպ տիյ-
նէմէքտէ իտիլէր... :

Պունար Լա Լուվուն, քէմայի ճիւրաթ վէ շէմաթ իւզ-
րէ սուլարը եարըպ տալլալարա վէ ազընթըլարա գարըլ
կիլմէքտէ օլմասընը կէօրտիլլէրինտէ,

—Վահ, զէվալը, վահ, շիմօի պօղուլաճաճ արը, —
տէյի պաղըրըմաեա պաշլատըլըն։

Հալպու քի, մէքդումարըն պու գօրդուլարը քեամիլլէն
պիհուտէ օլտու։

Լա Լուվ, ատէթա պիր սու սանսարը միսիլու երկզ-
մէքտէ օլտուղունտան, պիր դաշ համէ տաճա խորնէ,
գըրեա եազարալար, աեալընը եէրէ պաստը, վէ սուտան
տիւլարը չըգմազ զայրէթիլլէ, գըրեատ պիր նէվի ըրթթըմ
մադամընտա չաքըլըջ օլան գաղըզլարտան պիրինէ սա-
րըլար, վէ հէման չարըպ եօգարը չըգմազ իւզրէ իքէն,
պիր տէ նալէհան, սուլարտան սիւրիւքէնիպ կէօթիւ-
րիւլմիւշ օլան գաղըզլարըն արալարընտան... քէօյլիւ էլ-
պեսլի պիր կէնճ զըզըն վիճուտինն ազրը արըր կէչմէք-
տէ օլմասընը, վէ մէգրիւր վիճուտին տէ, էլպիսէլէրի սա-
յէսինտէ սուեուն երկզմէքտէ գարմադ տա պուլունմասընը
կէօրտիւ... :

Լա Լուվ ատէթա թէֆէքրիւր չաբուգուղունտա պիր
չաբուգուղու իւզրէ, պիր էլիլէ մէգրիւր գաղըզլարտան

պրերնի թուժ առաջու կեպի, տիկեր էլլլլլ տաթի մեգրելու
վիճուտին էլլլլլստինի թուժուպ զալլաալը :

Վէ մէրսումէ գըզըն վիճուտինի օլ մէլլմէպէ շխտէթ
իւզըն չէքտի.քի, պիր ալալըզ սուեուն իլլինէ պաթըպ
կէօրիւնմէզ օլաու :

Լա Լուվ էօյէ ալէստէվիլնէ գըզըն կիպի օլմաերպ,
իլա ֆէվզ էլաաէ պիր գուվլէթէ մալիք պուլունտուզուն-
աան, պիր թաղըպ լա Կուալէօղու (չիւնի, մէրսումէ
կէն ճգըզ խոթ) կէրլի թուժուպ հօգալը զալալըթը իսէ
տէ, հէնուզ քիմ՝ օլաուզունու թանրմագաա տէկիլ խոթ,
վէ տէրագապ մէրգումէկի պիր չօճուզ մագամընտա գօլ-
լալը իւզէրինէ ալաաազ, սուեուն իլլնտէ պիր գաշ աաալմ
տաշա իլէրու կիթաթի, վէ գընըւա չաեըլըթ իւզէրինէ
հաթըրը վիրաթի :

—Վայլէթ . . . ճէսարէթ . . . տէյի պաղըլլմաաա պաշ-
լաալըթ գալըլթաան, Մ. տը Սէն-Իէմի, մէրգումէնի մէզ-
քիւր ճէսարէթինի, տօթթօր Կրիֆօն իլէ պէրապէր կէօ-
րէրէք, — չիմաթի, պիզաթ, Սանիէր քէօրքիսիւնտէն կէշէ-
րէք, վէ պիր գաեղապ պինէրէք, եարալմընըզա եէթիշ-
մէքիլէ միւսարաաթ իտէճէկիլ տիր :

Պաաէհու, մէրգումաան իրիսի տաթի, ալէթթաճիլ
քէօրքիսիւն տօղրու կիթմէկէ պաշլաալըթ :

Լա Լուվ, մէրգումալըն պու սէօյէ տիքիլէրինի իշխա-
մէմիշ խոթ :

Նաալըքի սէօյէաթիք, պու հէնկիամտէ, նէհրին սաղ
թարաֆընտա պուլունան Նիդօյա իլէ Գալպաա վէ վալի-
տէլէրի, օլ քէնաթ տէհէթէնկիլ ճիւնայթթիլլինի մէվզըն
իճրաեէ զօլաուգաան սօքրա, ճէվզըրէնի օլ պիր եաղա-
աընտա վուգուա կէլլէքտէ օլան մէզքիւր հալլէրի, աալա
կէօրէմէքտէ խոթիլէր :

Փէթօր-աթ-Մարիեի բըթթըլալ արաաընտաան, պիր ա-
լալըզ սուեա պաթթարազ, մէրգումաան ճանիլէր կէօրէմ-
աթիլէրի հալտէ, լա Լուվն չէֆպ չըգաթմիշ վէ գուրլմ ազ-

միշ օլմաաընտաան պիլապէր պուլունտուգալընտաան, պիւ-
թիւն պիլթիւն զարգ օլուպ կիթմիշ տիր իլթիգաաընտա
պուլունմագաա խոթիլէր :

Արաաան չէնա տաղըզա կէշաթիտէ, վէ լա Լուվ տա
կէօրմէտիկի թաղաթիտէ, սուլալըն ագընթըլալը, պաշ-
զա պիր աաէմ՝նաշի տաշա սիւրիւրէլիպ կէթիլըմէքտէ
խոթիլէր . . .

Պու ճէսէտ, նօթէր Ժագ ֆէրաանըն վէքիլալըճը օլան
լաալլաէնին, եանի մաաաթ Մէրաֆէնիլն ճէսէտի խոթ :

Մէրսումէ էօլմիշ խոթ . . . պիլթիւն պիլթիւն պօղըլ-
մուշ խոթ . . .

Մէրսումէնին թէլէֆ խոթիլմէսի, Նիդօյա իլէ Գալպա-
աըն նէ մէլթիպէլէտէ մէնֆաաթը իգթիգաաընտաան խոթ
իտէ, Ժագ ֆէրաանըն տաթի, այնի տէրէճէտէ մէնֆաաթը
իգթիգաաընտաան խոթ . չիւնի. մէրսումէ սաղ զալալըն-
տա, իշ պու եա ֆիթօր-աթ-Մարիեի թէլէֆ իթմէքիլէ ճի-
նայէթի աղալըթաազ, հիւրիւմէթ թարաֆընտաան թէֆ-
թիշ ու թէճէսիւսէ չըգըլըլալը թաղաթիտէ, հէր Իքի
թարաֆ իլլին տաթի, չէհաաթթէ մէհպուրիլէթի իհթի-
մալի զալլաաթին խոթ . վէ պինաէն ալէյ, իլթէ պու միւ-
լաշաղաաա վէ պու զօրգուեա մէսին, ալթը տէլիք օլան
գաեըզ, ֆիթօր-աթ-Մարի տէրունիտէ օլաուզու հալտէ,
մէգրիւր տէլիլին գաաաղը պիր թաղըպ ալըլաազ նէհ-
րէ զարգ խոթիլլիլտէ, Նիդօյա հէմաաթմ օլըլաաթը
հէմիլէրի գաեղընա կէշաթիլ վաղըրթաա, պիթթալի
մաաաթ Մէրաֆէն սարըլաազ մուվաղէնէի զալպ իլլէ-
տիկիլտէն, մէրգումաա մէքիւր հալլի պիր այնի ֆուր-
աթթ աաա իլէ իսթիֆաաա իտէրէք, թուլտուզու կիպի
նէհրէ աթմիշ, վէ գաաճա իլէ տաթի եթիլ եթիլ վիւրէ-
րէք պաթըրըպ թէլէֆ իլլէմիշ խոթ :

Լա Լուվ իտէ, օլ հէնկէամտէ, նէֆէսինի ալաաազ պիր
հալտէ կէլլիշ, վէ պիլթիւն պիլթիւն մէհալը քէսիլմիշ օլ-

չէնի գըրար տեօքէրիմ: հէքսինի էօլտիւրլու թէ չէֆիտէրիմ
... էկէրլի պէնիմ տօթում օրատա իսէ, վալլահ, պիլլահ-
հի, վէ թալլահի, ըրմէէի տինէմէմ, նէ վալլտէսինի, նէ
գարտաչընը, վէ նէ տէ գըղ գարտաչընը տիննէմէմ:

Վէ լա Լուվ պուճու պէօլէ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա,
հէման Ֆլէօր-տը-Մարիեի գուճաղլաաղը կիւլի, Մար-
սիւլ ֆամիլեսաը խանէսինէ կէօթիւրաի:

Մէրգուճէի գուշ կիւլի գալաղըրլու էվէ տօղրու գօշ-
տուղունտա, հէր նէ մէրթէպէտէ ինտանիլեթիօղ օլաուգ-
լաընը պիլմէքտէ իտի իսէ տէ, պու հիւմէ իլէ տաիի,
էօլէ պիր պիչարէ կէնճ գըղ հազգընտա, նէ աճիւզէ տուլ
գարը թարաֆըրտան, վէ նէ աճ քէրիմէսի ճանիպինտէն,
մուալմէնաթը էվլէլիլէսին միւղ թալլէսինի հիմէթ օ-
լունմաը հազգընտա, զէրէճէ պիր շիւքհէնէ զահիպ օլ-
մագտա տէկիլ իտի:

Լա Լուվ, ճէգիւնիսին էն հիւքսէր, էանի, նէ հրին իլի
թարաֆ գըքըլաընըն կէօթիւլէպիլի օլան պիր մահէլլինէ
վաղը օլաուղունտա, Նիգօլա իլէ վալիսէսի վէ հէմիլէրէ
սի, քէնտի պուլունտուգլաընը գընըրը թէքը իլէ ուղազ-
լանմը իտիլէր:

Մէրգուճար, կէքէր Ֆլէօր-տը-Մարիեի վէ կէքէր մա-
տամ Սէրաֆէնի զարգ իլէ թէմէֆ իլլէմը օլմալաըն հազ-
գընտա քէմալի էմիլլէթի իւզրէ պուլունտուգլաընտան,
հէման ալէթթաճիլ գօշուպ Պրա-Բուճուսն մէլխանէսինէ
կիթմէքտէ իտիլէր:

Պունլար կիթմէքտէլէր իլէն, պէրիտէ, քիքէճ օճաղը
էազընընտա վաղը պիր չուղուրտան, քէնտիսինի քիսէ
կէօթէմէտիլի սուրէթ տէ կիլլէնիլէք, ըրմագտա իճրա ի-
տիլէն տէհէթլու ճինայէթլէրի կէօթիւլ շուլունտան պիր
առէմ, պիրտէն պիրէ մէյտառէ չըգարուգ, վէ մէրգուճ
տաիի, թըպզը Մարսիալլըն վալիսէսի, վէ գարնտաչը, վէ
զըղգարնտաչը կիւլի, մէգըրիւ ճինայէթ, միւրաա օլաու-
տուղու իւզրէ իճրա իտիլիպ պիլմիշ տիր... իլիլիգաընը:

տա պուլունարագ, ուսուլմաճըղ պըրագըլ, էանի սիվի-
չիպ կիթմէքտէ իտի:

Վէ պու առէմ մտէ նօթէր Փաղ Ֆէրրան քէնտիսին իտի:
Լա Կու ալէօղ իլէ մատամ Սէրաֆէնին պիլտիլէրլէ Նի-
գօլանըն գառըղլաընտան պիրի, գընըտա պիր գաղըղա
պաղլանմըլ պուլունտուղունտան, սու իլինտէ սալլանըպ
տուլմագտա իտի:

Փաղ Ֆէրրան օրաւընը թէքը իլէ ֆարիս էօլունու էլէ
ալմըլ օլաուղու հէնկէամտէ, Մ. աը Անէ-Բէմի իլէ տօգ-
թօր կըթիֆօն տա, աճէլէ իւզրէ, Ասիէր քէօրրիսինիւ
կէչէրէք, վէ ուղազտան էէօթմէքտէ օլաուգլաըն Նիգօ-
լանըն գառըղըլա կէչմէք Նիլլէթ վէ էմէլլտէ պուլուն-
տարագ, ճէլլէրէսին գարնտընտ տօղրու գօշուպ իլէրու-
լէմէքտէ իտիլէր:

Հալպու քի էօթէտէ լա Լուվ, Ֆլէօր-տը-Մարիեի, Մար-
սիւլ ֆամիլեսաը խանէսինէ կէօթիւրաիլէքտէ, գարուէու
գաբաը պուլունտուղունտան, տիւլաըն թէմաճիւպի աղիմ
օլմուշ իտի:

Վէ հալէա պալլըն պիր հալտէ պուլունտան Ֆլէօր-տը-
Մարիեի, իէչիլլիլլէքտէն թէրթիպ իտիլիլ օլան թընն-
լին, էանի, քէմէրին ալթընտա էաթըրարագ, քէնտիսի
մէգըրիւ էվլին էանընա կիթմիլ... վէ Մարսիալլըն օտաը
քէնճիլլէրլէ թանըմագտա օլաուղու ճիհէթլէ... մէգըրիւ
քէնճիլլէ թարաֆընտա գօշմուշ իտի... վէ մէգըրիւ քէնճի-
րէնին, սաճ գալըր գանտալար իլէ գարաաղըրըղտան պաշ-
գա, գօճա գօճա իլիլ թանէ տէ գօլ տէմըրէրլէ իտիլիւ-
տէն տիլմաըն թուլթուլունմըլ օլմաւընը կէօթտիլլին-
տէ, զիւտաիլլէլէ թէմաճիւպէ պալլալմըլ իտի:

Մէրգուճէ իլին հալլին պիր տէրէճէնէ գատար տիւ-
շիւնիւպ աղլ իլէ պուլալլիլլէթ օլաուղունտան, պիր ֆէր-
էաա տար պըրագաբագ, պիլիլին գուլլէթլիլլէ:

—Մարսիալլ, Մարսիալլ... ճէնա՛նըմ, նէրէտսին,
պուլաաա՛ մըրն... տէլի պաղըրմաէա պալլալմըլ իտի:

Մարտիալ թարափընտան հիշ պեր սէս վէ հիշ պեր ճէ-վապ կէլմէքտէ տէկիլ իտի :

Լա Լուվ պու տիւրիութու կէօրտիւքտէ . տիւշարը հէյ-պէթ օլարապ . . . Էրքէկի մահպուս իտիլմիշ պուլունան եա-պանի պիր ճանվէրին , դարապըմիշ պուլունտուզու մադա-րանին էթրափընտա հայդըրլապ պարըրարապ տոլաշտըը միալլու , մէրգումէ տախի , մէրգուր խանէնին էթրա-փընտա տոլաշմանա պաշլամըշ իտի :

Մէրգումէ , արալըգ արալըգ տա ,

— Տօսթ ում , ճէնանըմ , Մարտիալ , նէրէտէսին , պու-րատա միւրն , — տէյի պաղըրմադտա իտի :

Վէ պու հիտտէթի ճէնկեամընտա , կիտիպ պիտ տէ-ֆաթ տա մաթ պախին բէնճիրէլի տէմիլէրին օարթթ-մադտա . . . տիւլարընա վուրմադտա . . . վէ դարուսու-նու զօրաեղապ ալմանա չալըմադտա իտի . . . :

Պիրտէն պիրէ խանէ տէրունինտէն սաղըր պիր սէս իլէ պեր ճէվապ վիրելտիկինի իլիթ մի :

Մէրգումէ պու սէս իւլէրինէ սէվինէրէք . . . դուլապ վիրիպ տիյնէմէկէ պաշլատ . . . :

Մէրգումէ , սէս քէսիլտի :

— Տօսթ ում պուրատա օլուպ , վէ սէսիմի տէ իլիթ-մէքտէ օլմալ տըր . . . վէ տիմէք տիր քի , հէր հալտէ պէն պու էվլտէն իլէրի կիրմէլիլիմ . . . էվլէթ , վէ շալէտ պաշլապ պիր թարիգ պուլամաթ իսէմ , հաթ թա տիլէրիմ իլէ դա-բուսու քէմիլէրէք ալմադլըգ տախի միւրքին օլուր իսէ , իճրա իտիպ կիրմէլիլիմ . . . — տէսի :

Վէ մէրգումէ թէրթարէն պաշլատը վահէ պիր ճան-վէր միալլու հայդըրլապ պաղըրմանա :

Մարտիալն օտաթ տէրունինտէն , բէնճիրէսի գանատա-լարնա խաֆիթէ վուրուլմանա պաշլատըը իլիտիլա-կինտէն , լա Լուվուս դօրաթմադտա օլուրու վէլլէրէնէ դարըրըգ պիր ճէվապ վիրելմէքտէ օլմաթ անլաշտըր :

— Պուրատա տըր , — տէյի պաղըրտըր մէրգումէ պիր :

տէն պիրէ բէնճիրէնին տլթընտա տուրարապ , — էվլէթ , պուրատա տըր . իմուի թըրնաղլարըմա տախի ալմադ լա-ղըմ կէլտէ , պէն պու սաճարը գօրաթմալընմ . . . էվլէթ , պէն պու գանատարըր ալմալընմ :

Մէրգումէ պուսու պէօլն սէօլն տիկի վազըթ տա , ա-շաղքի դաթթի բէնճիրէլէրինտէն պիրինին արգասընտա-եաթըրըշ պիր պիլիլա մէրտիլէն պուլունտուզունու կէօր-տիւկի կիպի մէրքուր գանատը շիտտէթ իւզրէ քէնտու-յէ տօղրու չնէրտիքտէ , Մարտիալն անալընն , մէրքուր բէնճիրէնին քէնտընա սաղլամըշ պուլունտուզու պիր ա-նալթարըն աշաղը տիւշտիկինիւ տախի կէօրտի :

— Էկէլի պու անալթար իլէ էվլի գարուսունու աշա-պիլիլ իսէմ , — տէսի մէրգումէ քէնտու քէնտույէ անալ-թար իլէ թէնճիրէպէնէ պաշլաեարապ , — արթըգ հէր նաթը-տա օլապ , Էօղարըն Մարտիալն օտաթընա չըղապիլի-րիմ . . . թիւմամ , բէք տէ կիւղէլ ալմադտա տըր . . . տէյի պաղըրտըր մէրգումէ սէվինէրէք , — իլէթ շիմուի տօսթ ում գուրթուլու :

Պիր տէ մէրգումէ մաթ պախ դարուսունտան իլէրի կիր-տիքտէ , մալղէնաթ մահպուս պուլունան չօճուղլարն ֆէրեատ ու ֆիղանլարը սէտալարըն իլիտէրէք , տիւշարը իսթ իլըապ օլուու :

Աճիւղէ գարը իսէ , քէնտիլէր օրատա պուլունմաթըը վազըթ տա , իլէրիլէ էօլն առամ կիրէնէկին իսթր ու իէնեալընտան պիլէ կէլիլտէ տիկինտէն , թապիթիլլէ քէ-մալէ էմիլիլէթ իւզրէ պուլունմուշ , վէ Յրանսօա իլէ Ա-մանտիլի օրատա հապս իտիպ քիլիլտէտիքտէն սօնրա , ա-նալթարը չըղաբըպ ալմանաբապ , դարուսունու իւղէրինտէ պըրապմըշ իտի :

Լա Լուվ անիլտէ կիտիպ մալղէնին գարուսունու աշ-տը , վէ պիւլարէ չօճուղլար տա տիւշարը չըղաբար :

— Աման լա Լուվ , գարաշալմ Մարտիալը գուրթարը-նըղ , զիրա , զէվլալընն թէլէթ իթմէք նիլէթիլտէ տիրէր :

— Եւ յի պաղըրտը Ֆրանսոս, — իբր կիւնտէն պէրու օտաւ սընտա հապար էյլէմիշէր տիր :

— Եօգոս, պիր եէրինէ տէ կնճխտիպ ետրալտըրչտըր մը տըր :

— Խալլը, խալլը, դանն իթմէմ . . :

— Ս'հ, հէլէ համա օլտուն քի, էյի, վաղթ ինտէ եէթիշ միլիմտիր, — Եւ յի պաղըրտը լա Լուվ մէրտիվէնէ տողրու գօշարագ. վէ պատէհու, պիր գաշ գատէմէ եօղարը չըգ տըրտան սօնրա տուրարագ տախի,

— Լաքին, օ տէկիլ էմնա, լա կուպէօղիւ պիթիւն պիթիւն ունութտում պէն, — Եւ տէր մէրգումէ : — Պաղ սանա, Ամանտին . . . չարուգ չունտան պիրագ աթէշ թէ տարիք էյլէմէլտին . . . վէ կիտիպ Ֆրանսոս ին պէրապէր, տիշարտա պիշարէ պիր զըզ վար տըր, պողուլու եօր իտի տէ . . . պէն գուրթ արարմ . . . թուլու պիլէրիեէ օճաղըն եւ նընա կէթիւմէլիսինիզ, մէրսումէ չուրաճըղ տա թընէլին ալթընտա տըր . . . Ֆրանսոս . . . սէն հէլէ չունտան պանա պիր նաճագ . . . պիր պալթ . . . վէ պիր տէ տէմիր դամա . . . կէթիւրի վէր քի, չու տօսթում Մարտիալըն օտասը գաւրուտնու ալը վիրէլիմ :

Իշթէ իրի չէրիճ չուրաճըղ տա տըր, ֆաղաթ, սիդին իչին բէք աղըր տըր, — Եւ տէր չօճուգ կիւճ հալ իլէ գօճա պիր չէրիճ սէրէքլէլիպ կէթիւրէրէք :

— Չօ'գ մու աղըր տըր, — Եւ յի պաղըրտը լա Լուվ, չօգ իհթիմալտէն տիր քի, պաղա պիր վաղթմտա բէք կիւճ իլէք իլէ գալտըրապիլէճէկի մէգիւր տէմիրի, հէման դուշ կիտիլ թուլու պիլ գալտըրարագ :

Պատէհու գատէմէլէրի իքիլէր իւլէր սըրաեարագ գօ չուպ մէրտիվէնտէն եօղարը չըգաղտան սօնրա, չօճուգ լարա խիթապէն թէքրարէն տախի,

— Հայտէլինիզ, չարուգ օլ սէօյէտիլիմ կէնճ գըզը իլէրուէն աթէշին եանընա կէթիւրինիզ . . . Եւ յի թէնպիւհ էյլէտի :

Վէ հէման իրի համէտէ գօշուպ սուֆատան Մարտիալըն օտասը գարուտու էօնիւնէ կիթի :

— Գօրգմա, ճէնանըմ, զայրէթ ալ, ճէսարէթ ալ, իւթէ սէնին լա Լուվուս պուրատա' տըր, — Եւ յի պաղըրտը չըլա պէրապէր, իբր էլիլէ տախի մէգիւր աղըր չէրիճի գալտըրաղը կիպի, չէշլէ պիր հիտտէթէ գարուեա էն տիրաի, վէ եէրինտէն սարըթ տըր :

— Տիշարտան էքսէրլէր իլէ մըլսանմըլ տըր . . . էքսէրլէրի չըգարմալըն, — Եւ տէր իլէրիտէն Մարտիալ զայիֆ պիր սէն իլէ :

Պունուս իւզէրինէ մէրգումէ անինտէ տիզ իւզէրինէ կէլէրէք, վէ իքիճին ուճուլա, վէ թըրնաղալընը խարապ իտինճէնէ գատաղ չալըշարագ, մէգիւր գօճա գօճա էքսէրլէրաէն պիր չօգալընը չըգարմաղըղա մուվաֆիաղ օլապիլտի :

Վէ համալ գարուեա ալտ :

Գարու ալըրը ալըմաղ, Մարտիալ տըր, երիլէրինտէ բէքը տիրինէ չէլ գալմալմըլու պ, վէ էլլէրի տէ գանալարա միւլէմնա պուրունտուղու հալալ, վէ սպիբ պիր էօլիւ հէլէնէթինտէ պուրունտուղու թաղտիրտէ, լա Լուվուս գօլարը իւզէրինէ ալթըլապ տիշալի :

— Աղըրթիքեար . . . սէնի կէօրմէրիք . . . սէնի տէրա զուշ իթմէրիք . . . վէ սէնի . . . իզ պալինէ նայիլ օլապիլտիմ, — Եւ յի պաղըրտը լա Լուվ Մարտիալը գուճաղաերպ պաղըրնա տողրու չէրէրէք, վէ եապանիճէ պիր զայրէթ վէ պիր մէսէրէթ իւզըրէ իւլարը մէմուտիլիլթ իլէնէրէք, վէ պատէհու, առէթա ետարթմ իտիպ թուլթարագ, վէ տա եանըպ երիւրտէրէք, կէօթիւրիպ մէրգումնա, սօֆատա պուրունան պիր գանալ իւզէրինէ օթուրթ տու :

Մարտիալ չէնտ տաղըգա բէք պի մէճալ վէ պաղըրնա պիր հալալէ գալարագ, աղաճըգ աղըլըն վէ գուվիլթիլի թօրլամաեա չալըշար :

Անէրի, Մարտիալ օլ մէրթէպէ ֆէնա պիր հալ քէսպ

իմ միշտ խափքի, եկերչի լա լույս պերտը մտադրեմ տահա իմ տատանա եկեմ իմ միշտ օրա խափ, եճեղ չեք պեկ ինի նուշ իմ մեկ ինի մեճադ ու օրա մադ խափ, վե պու հալքեմ տե աե պեպ, աճըղընումն վե սու սուղընումն զինատե, օտաաը հալաաընն պոդու լուշ օրնաը խափ, դիրա, մեր դումուն օտաաը ու փաղ օրաու գումն պաշղա, օճաղը տա խի պու լուճումաաըղընումն, վե չեաաը, հեք թաքափը սըղը սըղընա դաաաը օրաու, վե հալաաընն եկեղ իմ օրնե միւսաաիտ հիշ պիր մաշեղ պու լուճումաաըղընումն, պիւ թիւն պիւ թիւն պոզու լուշ խափ, վե պու չե լի մանըղը տա հեմ չիրտի Գաղպա տա չիւն միւշ օրաու գումնաա, եսկի բա հալքա բաքաաըղը, եվ լի լի ման, կերեք դաբունումն վե կերեք բեճ ինի լի քաափ լի աաըղըղընումն տա ինի թըղա միշտ խափ:

Լա լույս, քենտի տաթ ունումն պու հալքին կեօրիւր կեօրմեղ, կերեք սեվ ինի մանումն վե կերեք հիաաե լի ու եսեփինումն նաչի, սինե սի հաաաե զինատե վաբումնա վե կեօղ լի ինի մանումն եաաըղընումն, տիղ իւղեքին կերեք, մեղա ման հեք պիր հալ ու հաքեք լի լի բին լի մանումն նաաըղընումն տիղ գալա ալումնա, վե եիւղումնումն եօղաըղ պաղ մանա պաշղա:

Վե Մաքաաը խե, կենի կենի եսեփեա ալըպ, լի միղ վե սաղ հալաըն եա լի տուղա, եաաըղ եաաըղ քեաաըն ափին լի ու բաաա լի լի մեղնա խափ:

Իւղեքինումն պաղը մեք լի եպ աաըղըղընումն հալաաը կեաաընումն սօնա, աղըղընումն օրնա պաղըն եօղաըղ դաաըղըն, վե տերինե պիր աաը տերուն չեք կերեք կեօղ լի լի աաը:

— Մաքաաը... պեն իմ, պանա պաղ... սենն լա լույս վումում... նաաըղըն... տեաի:

— Զօղ ինի լի... տեաի ճեղաղ ինի մեղաըն դաաիփ պիր սեա ին:

— Աման եա ին պաղ... նե լի մեղնա, սու մա լի մեղնա, եօղաա պիրաղ սիրեք մի լի մեղնա...

— Խալը, խալը... տեաի Մաքաաը, կե լի մեղնա սըղ... լի լի տերուն ինի մեղնա լի լի պաղաղ... հալաա լի լի երիմ... օփ, եվ լի մեղնա, հալաա լի լի երիմ... աճաղ հալաա լի լի երիմ...

Լա լույս, պունումն իւղեքին, ել լի լի եաաըղընումն սընը աաը տա չիւն մանումն, եճիւնաե պու լուճումն ինի պիր լի մեղնա սեվ լի մանումն աաըղընումն ինի մեղնա տերաքաաը օրնա պիր բեճ ինի մանումն ճաղաղընումն վաաաըղընումն կեպի, բաքաաը պաղա ինի մեղնա:

— Մհ, լի լի չի մաի կեպ լի մեղնա պիր հալաա պաղաղընումն... եվ լի մեղնա, օհ, լի մեղնա լի մեղնա, կեպ լի մեղնա լի մեղնա... չի մաի պաղաը բաաա լի մեղնա, վե բեճ տիմ պու լի մեղնա... տեաի Մաքաաը քեաա լի մեղնա աղընումն պաղաընումն աղաաըղընումն:

Պաաեհա, մեղա ու մանաղ օղ լի մեղնա, բենաի մանա պու լի մեղնա, բենաի մեղնա լի մեղնա պու լուճումն աաըղընումն վե լի մեղնա, փեհա մեղնա պաղաղ, լի մեղնա միւս մեղնա պիր չիւն մեղնա լի մեղնա:

— Ահ, պենում գալաաընումն լա լույս, կերչի սեն եե լի մեղնա ինի մեղնա չեք պեկ ինի լի մեղնա լի մեղնա...

— Ինի, ինի... լաղըն, չի մաի նաաըղըն, նե հալաա սին պաղաղընումն:

— Զօղ ինի լի, վե կե լի մեղնա տե պիր ինի մեղնա լի մեղնա լի մեղնա:

— Գաղընումն մեղնա աղը:

— Խալը, չիւն լի, բեք դաղիփ պիր հալաա պու լուճումն մաղաաընումն... պենում փեհա պաղաղընումն մաղաղ, աճըղաա զինատե հալաաըղընումն օրնա տուր լի մեղնա, աղաաըղընումն պաղաղընումն աաըղընումն... պաղաղընումն դաաաղաղաաընումն... աղաղընումն պիր մեղնա լի մեղնա, հալաաըղընումն լի մեղնա:

— Եղ, չի մաի նաաըղընումն:

— Ելաաը, եկե ինի մեղնա լի մեղնա լի մեղնա...

զարտան կէրի տէնմէքտէ յիմ . . . վէ պու տա անճագ սէ .
նին հիմմէթ ինյէ տիր . . .

— Վէր պաղանբմ, շու պիւարէ էլլէրնի պանա վէր պա-
գանբմ . . . օլ եարալար պէրէլէր նէ տիրէր . . . ամա՛ն եա
րէպպիմ, նէ եարմըլար տըր սանա . . .

— Նիգօլա իլէ Գալպաս, իբնիսի տէֆա տա մէրտճէ գար-
չըմա չըգըպ տա պէնի զապթ իտէմտիքէրնտէն, ամ-
լըգտան էօլտիւրմէքլըր նիյնէթի իոպիէթիսլլէ, պէնի պու-
րատա գարաւտըլ հապս իթ տիրէր . . . Վէ բէննիքէմին տէ
գանաւտըրնը գարաւտըլ միլալմանեա գալըչտըլար . . . վէ
պէն տէ հայիլլէ գարչը գօլտուղումտան, հէմիլէմ Գալ-
պաս, պալթա իլէ վուրարագ, պէօյլէ էլլէրնի եարալար . . .

— Վա՛յ ճանվէրէր վա՛յ, պիրտն սէնին իչին իասթա
օլտու տա էօլտու տիյէրէք ալէմի ալտաթմագլըլա գալ-
ըչմըլար տըր . . . եա պէնիմ տօսթում . . . պիղգաթ քէնտի
վալթաէն . . . էվվէթ, քէնտի վալթաէն . . . սէնին իչին, քէյֆ-
սիդ տիր, վէ իմտիսիդ սուրէթտէ քէյֆսիդ տիր տէյի . . .
տիլարտա պիր թէվաթումր նէչը իլլէմիչ տիր . . .

— Ամա՛ն չա Լուվ, անըր յալըրտըրնը իմ մէ պանա . . .
— տէտի Մարսիալ բէք տէրտի պիր հալ իւզրէ սէօյլէհէ-
րէք, վէ պատէհու մէրգումսնին էլալիսէսնին հալ ու հէյ-
նէթի իլք տէֆա օյարագ նաղարը տիգ գաթըրնը ճէլլ իլ-
լէմիչ պուրունտուղումտան, եանի եալընը պիր կէօմիէք
իլէ օլուպ, վէ անըր տա եաչ օլտուղումտա, վէ սաչլարնե-
տան աչաղրեա աղմագտա պուրունտուղումտա կէօրտու-
կիւնտէն, — նէ՛ օլմուչ տուր սանա . . . նէ՛ տիր պու սէնտէ-
քի հալ . . . հէր թարաֆընտան սուլար աղմագտա տըր . . .)
— տէյի պաղըրտը . . .

— Նէ՛ վաղիֆէն սէնին . . . նիհայէթ . . . համո ու սէնա-
լէր օլտուն, հէլէ սէն գուրթումուլտուն եա, սէն օնա պագ . . .
էվվէթ, գուրթումուլտուն . . .

— Լաքին, սէօյլէ պաղանբմ, պու հալինին սէպէպի՛
նէ տիր . . .

— Սէնին թէհլիքէլի պիր հալտէ օլտուղումտա պիլտի-
կիմ թաղ տիրտէ . . . գանեղ գաթիս պուլամաւտըլումտան . . .

— Տիմէք տիր քի պուրանա գատար երիզէքէք կէլտին,
էօյլէ՛ մի . . .

— Էվվէթ . . . վէր շու էլլէրնի պանա . . . վէր շու էլ-
լէրնի քի պուս իտէյիմ . . . Հալէա բահաթարըսն . . . ճան-
վէրէր . . . հայլէֆ քի պէն պուրատա պուլունմատըմ . . .

— Եւաչա՛, պի՛ն եաչա, եա պէնիմ գահրաման վէ ին-
սանիյէթլլէ լա Լուվում, մէրտիլքտէ նատիր իւլ էմալարն
տիսէմ ճալիդ տիր, — տէյի պաղըրտը Մարսիալ քէմալի
չէվգ ու մուհապպէթ իւզրէ . . .

— Մէկէրի, իւզպու գօրգալար եախօտա՛նալէք էօլէլէ
Դէլլէ լուղէթլլէրնի եաղտն սէն քէնտին տէկիլմի իտին . . .

— Վէ լա Լուվ պուրուն սէօյլէտիկիլլէ պէրապէր, քէն-
տի գօլունտա պօղուլագ եաղը իլէ եաղըլմըլ օլան մէղ-
քիւր լուղէթլլէր մէրգումա կէօսթէրտի . . .

— Զօ՛ղ քիւսթախ պիր գըքսն սէն . . . հայտէ՛ . . . հայ-
տէ՛ . . . լաքին օտուղտան տիլթմէքտէսին . . . քէյֆսիդ օ-
լուրտուն . . .

— Խա՛յր, օտուգ տէկիլ տիր, պէն ապա էօյլէ պիր սօ-
ուղ հիւս իթմէքտէ տէկիլմ . . .

— Պու ճիւմէ իլէ տախի, հայտէ կիր շուրանա տա . . .
Գալպասըն երիւնտէ մամուլ մանթօտ վար տըր, արգանա
ալ քի, քէնտինի ճըֆը իտէսին . . .

— Լաքին . . .

— Հա՛յտէ տէյիեօլում սանա, տիյնէ սէօղիւմիւ . . .

— Լա Լուվ անինտէ կիտալ մէքըր մանթօտ ալա-
րագ կէրի տէնտիւ . . .

— Տիմէք տիր քի, պէնիմ սէլամէթլիմ իսաթր իչին,
նէհրաէ պօղուլագլըլ թէհլիքէմին տախի կէօղիւնէ ալ-
տըն, էօյլէ տէկիլմի . . . — տէտի թէքրարէն Մարսիալ քէ-
մալ չէվգ ու մուհապպէթ իւզրէ մէրգումսնին երիզիւնէ
պաղարագ . . .

— Խայր, իլլա մուղալիլի օլաբարազ . . . պիլանե պիր դը-
զը պօղըլմազըլդ տան գուրթ արարամ . . . էլ վիլէթ, մէքզնե-
մէ եի էօլլումաէն դուրթ արարամ . . . վէ սահէլէ չըզարարամ . . .

— Եւ, անը տաթիլի դուրթ արարան, էօլլէ մի. չիմաթի մէք
գուսէ նէրէտէ տիլ . . .

— Աչաղըտա չծոն գըլըրնէ եանընաա տըր . . . պաղըզպ
գանըրմազ տա տըրլար . . .

— Քիմ իմիշ օլ տէսիկին դըլ . . .

— Ամա՛ն եա Քիպըպիմ, պիլմէզնին նէ սաճալիպ պիր թէ-
ռատուի վուզու պուրմուշ տուր . . . նէ՛ գատար սէստէթ-
պալաշ պիլ թէսատուի տուր . . . մէքգուսէ Մէն-Լաղար-
տաթիլ թէֆիպաղըրըմաան պիլիլ տիլ . . . լէք դարիպ թա-
պիլաթը պիր դըզ տըր . . . հէրնէ հալ իսէ . . .

— Եւսըլ, սէօլլէ պաղ տըրմ . . .

— Շունու պիլմէլիսին քի, պէն մէքդուսէի հէմ սէվ-
մէքտէ վէ հէմտէ բէթա կըլէմէքտէ խաթ, չիւնքի, հէմ
պատիլ սէստէթի հալիմ, վէ հէմտէ մուսիպի մէյիւսայ-
նէթիմ օլաճազ մէզալաթաա պուլունարազ, իւղըրման
հէր իքի խուսուսաա տաթիլ պիլլիք պիր թէէսսիլ բէյուս
կըլէմէքտէ խաթ . . .

— Քիմ, մէքգուսէ մի . . .

— Էվիլէթ, մէքգուսէ, վէ հէմտէ պիլզաթ սէնին հազ-
զընտա օլաուզու հալաէ . . .

— Պէնիմ հազգըմտա՞ օլաուզու հալաէ մի . . .

— Տիյնէ պէնի . . . Մարսիալ . . . Պատէհու մէքգուսէ
պիր ճուղի լիւքիլիլ իւղըն պուրմուշ տան սօթա,
թէքքարէն քէլլամէ աղազ պիլլիլ . . . « Փազըլ, խայր . . .
խայր . . . գաթման սէօլլէմէրիլէ ճէսարէթ իսէմէնէնէն-
կիմ տիր . . .

— Նէիլ, վէ նի՛չին . . .

— Սէնաէն պիր չէյ մաթըլապ իսէնէն իսիմ, վէ հաթի-
թա, պէնիմ պու կիւն պուրաաա կէլլիլիմաէն աղըլ մազ-
սէսիմաէ, հէմսէնի կէօլլէք, վէ հէմտէ մէքրիլ մաթ . . .

լուպումու պէնանէն իպարէթ իսի, չիւնքի, փարիսաէն
չըզարըրմաա, սէնին պէօլլէ պիր թէնէլքէլի հալաէ պու-
լունաուլունաան իսալէրաթ տէկիլ իսիմ . . .

— Տէք արէա . . . իսիլ սէօլլէ պաղ տըրմ . . .

— Ամա՛ն, ճէսարէթ իսէմէն օլում . . .

— Ճէսարէթ իսէմէն օլումաան . . . պանա պու մէրթէ-
պէ տօթըլա գըլար եաթըլշ օլաուզուն թաղալիստէ, ճէսա-
րէթ իսէմէն մէքրէք նէ տիմէք տիր . . .

— Էվիլէթ, իլլէ պէնիմաէ ճէսարէթ իսէմէն իսիմ,
մահալա օլ խուսուսա մէպիլ տիր . . . չիւնքի, պէլլիլ, գար-
շըլըզ պիր միւքսաթիմ պէլլէմէքրիլիլիստէ չիւհէսիլնի
վիրիլիմաէ յի օրօքմազ տաթիմ . . .

— Գարշըլըզ պիր միւքսաթիմ մը, Մէկէլլիլ, Ֆիլհա-
զըզա սանա թէշէքըրնէ պօրճուլա պուրմազաա տէ-
կիլմիլիմ, Մէկէլլիլ, կէլլէն սէնի քէյֆիլիլիլիստէ տաթիլ
կիճէ կիւնաթիլ պէնիլ պաղըլազ դաւըրան սէն տէկիլ մի
իսիմ . . .

— Մնաա նէ՛ պէլլիս լար տըր, մէկէլլիլ սէն պէնիմաու-
թում տէկիլ միլիմ, վէ մէկէլլիլ պիր տաթիմ քէնաթի տօ-
թումա, էլլումաէն կէլլին եարմազըլըզ պօրճուլա տէկիլ
մի տիր . . .

— Մատամքի պէնիմաուլումաան, պանա հէր վազըթ,
հէր չէիլ սէրպէթմէճէ սէօլլէմէրիլիլ պօրճուլաան . . . վէ
պէն տէ հէր վազըթ սէնին տօթումա օլաճաղըմ տըր . . .
էվիլէթ, տօթըլալումազ պաղը օլաճազ տըր . . .

— Մարսիալ, սահի՛հ մի սէօլլէն օլումաան, տօթըլալում-
աալ պէօլլէ հէմիլէ տէվաթ կըլէնէնէք մի տիր . . .

— Էվիլէթ, սանա գաթիլէն սէօլլէրիմքի, պէօլլէճէ իլա
նիհայէ տէվաթ կըլէնէնէք տիր . . . Լալալիլ իլլէն սանա
պիր սուրէթիլ սահի՛հ տէն օլաղազ սէօլլէրիմքի, միւտա-
թիլ էօթիլումաան, սէնաէն պաղազ հէլ պիր գարընա մէյ-
ու մուհապպէթ վիրմէնէնէն կիմաթիր . . . Լիմա, սէնին չիւ-
սիլէն գատար կէլլըլ օլան էօթիլուն, չու եա պու սուրէթ . . .

տէ կէշմիշ իմիւշ, վաղիֆէմտէն խարիճ . . . օ, պէնճէ պիր շէյ
տէ կիւլ տիր . . . չիմտի պէն սէնի սէվմէքտէ յիմ . . . սէն տէ
պէնի սէվմէքտէսին . . . վէ պատիի էօմի ու հանաթիմ պու-
լունմադ տաւսն . . . Եալընըզ շու վար տըր քի . . . սէն մահ-
պէստէ պուլունարտան պէրու . . . պէն այնի հալտէ պու-
լունմադ տա տէ կիւլիմ . . . Եէնի Եէնի հալլէր վուզու պուլ-
մուշ տուր . . . պիւթ իւն պիւթ իւն թէպտիլի էֆքեսար իյ-
շէվիշիմ տիր . . . տու չիւնտիմ, միւթ ալաա իթ տիմ . . . վէ
պատէզին սէն տաիի այնի հալտէ գարմանըզ, իլա թէպ-
տիլի էֆքեսար ու մէպէք իտէճէքսին տիր . . .

— Նէ՛ տիմէք իսթէմէքտէսին :

— Եանի, տիմէք իսթէրիմ քի, արթըզ սէնի Եանըմտան
անըրմսեանաղըմ տըր . . . Ֆազաթ, Ֆրանսուս իլէ Սման .
տիլի տաիի թէքը իթմէ Եէնէ կիւլ տիր . . .

— Քիւշիւք պիրատէրին իլէ քիւշիւք հէմիլէնի, էօյլէ
տէ կիւլ մի :

— Էվվէթ, պու կիւնտէն պէտ իլէ, պէն անլէրին բէ-
տէքի մազամընտա օլանաղըմ տըր . . . Սէն տէ անլարսն
Եա, էօյլէ Եարմաղըզ քէնտի վաղիֆէմտէն տիր . . . ար-
թըզ քէնտի իշիմի սըրասնա գօթազ իսթէրիմ . . . վէ մէք-
գուլարը տաիի պիրլիքտէ ալմաղըղա մէճպուր պուլուն-
մադ տանըմ . . . Պիլիմիլէրին միւրատարը, անլէրի բէք
իլէրուտէ պիրէր հայտուտ Եարմաղ տըր . . . իմտի, մէգ-
քիւր հալտէն դուրթարմադ իլին . . . քէնտի Եանըմա ա-
լանաղըմ տըր . . .

— Նէ՛րէհէ կէօթիւրմէք նիլիէթ ինտէսին

— Կէշի, հէնուզ անը պիւթէքտէ տէ կիւլիմ . . . Լաբին,
չունա գապիէն գարար վիրմիշիմ տիր քի, միւթ լազա Փա-
րիտանէ Եիրազ տա պիր մահէլլտէ իմարը Էվգաթ իտէ-
ճէ կիւլ տիր . . .

— Էյ պէնի՛ նէ Եարանաղսն տըր, նէ՛րտէ պըրազա-
ճաղսն տըր . . .

— Սէնի՛ մի, սէնի տաիի պիրլիքտէ կէօթիւրէճէ կիւլ
տիր . . .

— Նա՛սըլ, պէնի տաիի պիրլիքտէ՛ մի կէօթիւրէճէք-
սին տիր . . . — տէյի պաղըրտը լա Լուվ պիր թէհայիւրի
մէսըրէթ իշիմալ իւզրէ . . . չիւնի մէրզումէ, էօյլէ պիր
իզպալէ նայիլիյիթ ինէ ապա իւմիալար պուլունմադ տա
տէ կիւլ իտի . . . տիմէք տիր քի, արթըզ սէնտէն այրըլմա-
Եանաղըմ տըր, էօյլէ՛ մի :

— Եայր . . . Եա պէնիմ գահըրման Լուվում, իայր,
վէ ապա . . . մէրզուման ջոնուղարը սէն պաղըզ պիւ-
լիւտէճէքսին, պէն սէնի պիլիլիմ, Էլինտէն տէ բէք ալէա
կէլիւ, Պիր քէրրէ պէն սանա, « Լա Լուվ, պէն սէնտէն պիր
շէյ իսթէրիմ, էօյլէ քի, օլ պէնիմ Ամանտիլիմի, էօյլէ
պիր Եօլաա պիւլիւտալա թմալիմ ու թէրպիլիէ կլէմէ-
լիսին տիր քի, նամուսու պիր գըզ օլմալը տըր . . . » տէտիմ
մի իտի, արթըզ հիւշ չիւրհէմ Եօղ տուր քի, սէն տէ ճա
թըզըզ պիր վալիտէ նազարըլա պազարազ, միւրատըմ
հուսուլինէ չաղլանաղսն տըր . . . Էվվէթ, Էն զիտտէ
կիլ պիր վալիտէ մազամընտա պուլունմադսն տըր :

— Մ՛հ, թէէքքիւր իտէրիմ, Մարսիալ . . . թէէքքիւր
իտէրիմ . . .

— Արթըզ պունտան պէօյլէ պիլէ նամուսու իշէլէր մի-
սիլու, նամուս իւզրէ Եալանաճաղըզ տըր, վէ հիւշ չիւր-
հէն տէ օլմաթն տըր քի, հէր վաղըլմտա իշ պուլուզ, Էզ
ճան ու տիլ, վէ քէօլէր կիլիլ չաղլանաղըզ տըր . . . Օլ
պապտէ, հիւշ տէ կիլ իտէ, Էն գիւլիւք մէնֆաթիմ շու օ-
լանաղ տըր քի, մէրզուման ջոնուղար, բէտեր ու վալի-
տէմիլ կիլիլ, պիրէր ֆէնա ատէմէր օլմաղըզ թէհիլիլ-
լէրինտէն գուրթումուշ օլանաղըզ տըր . . . վէ պինապէ-
րին, հիւշ տէ կիլ իտէ, պիլիմ իլին « Մաղթիլէհէ լըգա-
լըլըլ օլանլարն գարտալարը վէ ջոնուղարը արըլար »
տէնլիմսինի իլիթ մէհէճէ կիւլ տիր . . . վէ արթըզ պուն-
տան սօնրա, սէնի կէմիլ օլուուզուն սօղալարտան կէ-
մէհէճէ կիւլ տիր . . . չիւնքի, սէնի թմարըլար . . . Լաբին,
օ տէ կիլ Էմմա, նէ՛ վար տըր . . . նէ՛ օլուեօրտան . . .

մէկէնքի պէն տիվանէմի օլտում, պու եօլաւ լազըրըրըր իթմէրտէն միւրմտ նէ տիր, պու եօլաւ կիւղէլ պիր եա-
շաբըշ հազգընտա, տույլըրըրմըր ուեանտըրմադըր-
տան մադ սէտ նէ տիր... մէկէրէի, սանրատան տահա զե-
եատէ տիւլարըր մահզունիյեթ օլմադըր տան զիեատէ պիր
չէեէ միւֆիտ օլապիլըրմի:

—Թամ շիմտի սէն տէ, պէնիմ լա կուալէօղէ սեօյլէ-
տիկիմի սեօյլէմէրտէսին...:

—Կապըլ պազալըմ:

—Էվլէթ, թըպըր պէնիմ կիպի սեօյլէմէրտէսին, պէն
տախի մէրդումէնին օլ հուրիլէր վէ բէրիլէր մասալըրընա
միւլապիհ պուլունան նազըրեաթլըրըն տիյնէտիբտէն
սանրա, «լա կուալէօղ, սէնին պու նազը իթտիկին խէեա-
լաթ սեբալըրըն պէն կէնէմէրիլըրտէն վազ իեշտիմ եա,
տահա տա զիեատէ կիրեթիմարըր մահզունիյեթ օլմազ-
տաեթմ, » տէտիկիմտէ, պիլըրմիսին, Մարտիալ, մէրդու-
մէ տէ գարըլըրդ պանա նէ՝ ճէվապ վիրտի իտի, —տէտի
լա Լուվ կէօղէրիմտէն մէսերիթ թիէչէրի սալըրմադտէ
օլտուղու հալտէ:

—Խալը, պիլմէեօրում, նէ՝ սեօյլէտի իտի:

—«Մարտիալ, պիր քէրրէ սէնիլէ Էվլէնին, վէ օլ վա-
զըթ իթիլիդ տախի, քէմալի նամուս իւրըէ եաշամազըրդա
էկէրէի սեօղ վիրէճէք օրուր իսէնիլդ, պէն տէ օլ զէման,
մահզէտտէն գուրթուլըրդ տան սանրա, սիլէ Էօյլէ պիր
մէնմուրիյեթ ալըրմադըրդա, պիւթիւն գուվէթիմի
չալըրըպ մուվաֆիադ օլմազըր վատ իտէրիմ» տէյի ճէ-
վապ վիրտի իտի:

—Սահիճի սեօյլէեօրում, պէնի Էօյլէ պիր օրման
պէքիլիկի իւրտմէթինէ կէչիւմէրիկէ սեօղ վիրտիմի իտի:

—Էվլէթ... Էվլէթ...:

—Տօղրուսու, արթըր պուրտան տա կիւղէլ պիր խէ-
եալաթ օլմազ, Ա պէնիմ դահրաման Լուվում, Էկէրէի,
ֆիրվադը սէնիլէ Էվլէմէրիկիլիլէ, Էօյլէ պիր իւրամէրէ

կէշպիլէճէկիմի պիլէ իտիմ, եարընտան պիլէ Էօթէէ պը-
րազ մաեբա պարը նիքիահրմըր իճրա իտիմ. չիւն-
քի, զաթէն օլ պապտէ, հիւ պիր մանի պուլունմադտա
տէկիլ տիր. զիրա, զաթէն պու կիւնէ գաւտար, նասըլ
թի դահրտէ տիր... պիզ գարըր զօճա կիպի եաշամըրդ
տըր... վէ ճէմ տէ սահիճէն պիր գարըր զօճա կիպի պիր
պիրիմիլի սէվլիլիլ տիր, վէ պիւնալն ալէյճ տէ, սահիճէն
զէվէմ մազամընտա պուլունմադտաբն:

—Նէ տէրմին, Մարտիալ... շիմտի պէն սէնին, սա-
հիճէն զէվէն մազամընտա՝ մը պուլունմադտաեթմ...:

—Էվլէթ, Էօյլէ տիր, Էվլէթ, վէ սէնտէն մատա տա
հիւ պիր գարըրտա կէնիւմ վէ կէօղիւմ պուլունմադտա
տէկիլ տիր, իտի, պուրտան պէօյլէ սէն պանա, զէվէն
սըֆաթընր վիրմէլիսին... առէլմա քէնտիլի, չէհիր էմա-
նէթի տայրիթսինտէ ազաըր նիքետի իճրա իտիլմիշ զէվ-
ճէմին տիր մազամընտա թանըմալըպէ:

—Մ՛հ, լա կուալէօղիւն հազգը վար իտիլտիր... Մար-
տիալ, սանա զէվէմ սըֆաթըր վիրմէլիլէ կիպի, պէնիմ
իլին իֆիթիտար իտէճէք պիր չէյ եօզ տուր տէնիլէճ ճա-
լիլ տիր... շիմտիտէն սանրա սէնին Լուվունման նէ մը-
թէպէրէրտէ Էվլէմիսին, վէ նէ մէկէճէպ տէ չալըրդան պիր
գարըր օլտուղունու կէօրէճէքսին տիր...:

—Ինք ալէա, լարին, օ տէկիլ էմմա, սէն մէրդումէ-
նին օլ վատ իթմիշ օլտուղու մէնմուրիյեթին նալիլիյե-
թիլիլէ ինանմադտամըրն...:

—Շիւբէսիլդ, ֆազաթ, օլապիլըր թի, զէվալըր գըղճըրազ
քէնտի իվալտիստէ եանըրմիշպուլունուր, չիւքի, գուարէթ
պիլզգաթ քէնտիսինտէ օլմաեբա, իլա պաշգալարա կիւ-
վէնէրէք պանա պու վատի իլլէմիշտիր, վէ օլ վազըթ իսէ,
զէվալըր չօճուգճուրազ ինտիմիզտէ գապաշաթըր սանըրա-
մազ... Պու ճիւմէ իլէ տախի, օլ պապտէ պիլիլըր էմ-
նիյեթիմ վար տըր, չիւքի, տահա շիմտի մահզէտտէն
չըգարըրըրմ վազթիմ տա, միւտիլէ գաարըն պիլզգաթ

պանա սէօյլէ տիկինն նէգարէն, մերսումն լա Կուսալէօղիւ, բէք պիւլիւք զաթլար, թաճթը հիմայէրինն ալարազ իւր իմաս իյլմիշ օլտուգլարընասն, հէնուգ միւտտէթի իր թամ պուրմամըլ օլտուգու թաղ տիրտէ, անը տախի պու իրն մահպէսաէն պըրագմըլլար տըր, վէ իշթէ պու տա իր իսպաթ իյլէմէքտէ տիր քի, մէրգումն, բէք պիւլիւք վէ բէք ինսանիյնէթլի զաթլար թանըմադտա օլտուգընասն, քէնտի՞ վատին ինըայէ միւգթէտիր օլապիլէճէք տիր:

—Ա՛, — տէյի պաղըրտը պիրտէն պիրէ Մարսիալ աւ եաղա գալգարազ, — պազ պիզ տէ տուրմուշ տա նէթըր տիւ իւնմէքտէյիզ:

—Նէ՞ վար տըր, նէ՞ օլտու:

—Նէ՞ օլմադ, մերսումն կէնճ գըղ... աշաղըտա ետթմադտա օլուպ, վէ պէրլիտէ էօլիւմ հայինտէ պու լուստու դու թաղ տիրտէ... պիզ իսէ, կիսիալ պազաճօղ վէ գաեըրմազ եէքտէ, պուրտտա տուրմուշ տա...

—Ո՛լ պապտէ Էլէմ իւզրէ օլմա, զիրա, Ֆիրանսա իյէ Սմանտին եանընտա տըրլար, վէ, մաաղալլաճ, Էկէրլի իւ գէրինտէ թէհիթէեէ տայիր պիր հալ միւշահէտէ օլունմուշ օլտա իտի, անինտէ գօլուպ եօղարը կէլէրէք իտա պէր վիրէճէրլէրինտէ շիրէհ եօղ իտի: լաթին, պու ճիւմ լէ իյէ տաթի հազգըն վար տըր, հայտէ եանընտ կիտի լիմ: վէ հէմ տէ լաղալ տըր քի, մէրգումն պիր քէրրէ սէնի տէ կէօրմիւշ օլուն, զիրա, քիմ պիլիբ, պէլլի պիր կիւն պիզլիմ վէլիինիյնէթլիալ օլմուշ օլմադ տըր:

վէ Մարսիալ պու լաղըրտը իւզէրինէ, լա իւսվուն գօլունտա տաեանտը, վէ իքիսի պիրլիթաէ աշաղաքի դաթա ինտիլէր:

Իմտի, պունլար մաթ պաթա կիրմէգաթն էվիլէ, պիզ տէ հիքեայէմիլի օղուեան զաթլարա, Ֆիէօր-տը-Մարիեի, լա լուվ, իքի քիւլիւք յօճուգլարըն եարտըմարընա ինալէ խորպ տէ կիտէլիտէն պէրու վուգուտ կէլիլ օլուն հալէրի նազլ ու պէեան իտէլիմ:

ՊԼՇԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՏՈՂԹՈՐ ԿՐԻՖՖՈՆ

Մ. տը Սէն-Բէմի իյէ տօղթօր Կրիֆֆօն, նիգօլանըն գաեըրլլա ատաեա կէլլէրէք, Մարսիալ Ֆամիլեսար իտա նէսինասն իշէրու կիրտիրլէրինտէ: Ֆիրանսա իյէ Ամանտին տէ... Ֆիէօր-տը-Մարիեի մաթ պաթա օճաղըն եանընտա կէօթիլիլիւպ եաթրմըր իտիլէր:

Մէրգուման յօճուգլար, օճաղա գալազ աղաճը չալը չըրըլլարը աթարազ ալէվլէնտիրմէքաէ օլտուգլարը հալաէ տօղթօր Կրիֆֆօն տաթի, կէնճ գըղըն էմիլ թէտա վիսլնէ միւսարաթա հիմմէթ իյլէմէքտէ իտի:

—Ձէվալը չօճուգ, տաճա տա անճազ օն եէտի չաղալընտա օլմալը տըր, — տէտի գօնթ տը Սէն-Բէմի, մէրսումնէ կիտատէսլլէ աճըեարազ: վէ պատէհու տօգթօրա խիթապէն տաթի,

—Էյ ճանըմ, նէ հալուէ պուրմադտաւընը մէրգումնէի, տէյի պիւսա իյլէտի:

—Նապօղըն աթարղըր բէք ազ հիսա օլունապիրմէքտէ տիր, լաթին, զարիպ եէրի չուրտա տըր քի, ալէսսէվիյիէ աուտա պօղուլանլար իւզէրինտէ կէօրիլէկէլիկի միսիլլու պու չօճուգուն եիւզէրի տէրիսինտէ պիր մաթիլի հալա տուլէ կէլլէմիշ տիր, — տէի ճէվապ վիլտի տօղթօր պէղայէլ Ֆիլիմուրուղմա պիր սէյլիլիշ իյէ, վէ պիր տիգգալ թամմէ վէ պիր թէֆէքքիլի ալիմ իւզրէ Ֆիէօր-տը-Մարիեն: Իսի պիւն նաղար գըլարազ:

Տօղթօր Կրիֆֆօն ուզուն պօլլու, ինճէ վիճուտըն,

Բրամ ինքն էլ պու աղաւան, Մարտիայ, ըստդ կէտմէկի վէ վիճուտի իւզերնեան Գալպարն իւնաճէն մամուլ ման թօսուելու արմըլ օրան լա լուվուն գօշուելու տանանմըլ օշ տուղու հալտե աշտղը ինտի:

Գօնթ աղ Սէն-Քէմ, Մարտիայըն ինչնի սօքունչօրու, վէ էլլէրնին Գանդարա միւլէմա օրնսսնը, վէ մէզբիւր Գանդարն տա գուրումուշ արի հալտե պուլունմաւընը կէօրու պ տիգդաթ էլլէտիկնաւն, լա լուվա խիթ ապէն, էիւրսէք օնս իլէ:

— Պու անէմ քիմ տիր: . . տէյի սիւալ էլլէտի:

— Չէտէք օն: . . տէյի ճէվապ վիրտի լա լուվ պիւր մէմունիլիքէթի աղիմէ, վէ պիւր գուրումու աղիմ իւզդէ Մարտիայըն էիւրսէն պաղաւթ:

— Էֆէնտի, մասալլաւն, բէք իյի վէ բէք տէ ճէնա-րէթի վէ էիւրսէ պիւր ղէվճէնէ մալիք պուլունմալ տա սընը, — տէտի գօնթ, — չէօյլէ քի, մէրդ ումէնին, նաալիք իւզ մանալ արի ճէնարթ իւզդէ, պու պիւշարէ չօնու զու, հէման Գօշուալ նէհրաւն գուրթաւընընը, քէնտիմ կէօյլէրնիմէ կէօրսիւմ:

— Օ՛հ, էվլէթ, էֆէնտի, Գալպարն, բէք իյի վէ բէք տէ ճէնարթի պիւր դաալն տըր, — տէյի ճէվապ վիրտի Մարտիայ, վէվճէմ լուվէթիլի գուվճէթի պիւր տուրէթտէ թէնաֆֆօնօյ իտէրէթ, վէ պիւր տուրէթի աշըլանէտ օշ տուղու հալտե տալի լա լուվուն էիւրսէն պաղաւթ, — էվլէթ, բէք էիւրսէ պիւր վէ բէք տէ ճէնարթիլ տիր: . . նաալիք պէն տալի էէվիլիպ խէլաւ էլլէմի տիր:

— Սիլիք տէ մի խէլաւ էլլէմի տիր, — տէտի գօնթ իգ հարթ թէնաճնու պ տէրէք:

— Գաղընըլ: . . ղէվալընըն շու էլլէրնին հալլնէ պա գընըլ: . . տէտի լա լուվ, քէնտի կէօղէթիլնէ կապանի-ճէ պաղըլարընա պէր էնտի հայտնէթ քէտիլթիտիմէք տէ օրան կէօղ Եաղալընը սիլէրէք:

— Ա՛հ, նէ գաաար տէհէլէլու պիւր հայ տիր պու, տէն:

յի պաղըրտըր գօնթ: . . ղէվալընըն լի իարէ բարւա՛ օրնս շաուր: . . պաղընըլ տօղթօր, շունա՛ պաղընըլ: . .

Տօղթօր չէօյլէ պիւր իաֆիֆճէ սուրէթ տէ պաղընը մէր-գուտան թարաֆա լէվիլիպ, վէ ումուղու իւզերնեան, Գալպարն, պալմա էլլէ Մարտիայըն էլլէրնտէ աշտղը Եարալարա պաղաւթ:

— Էլլիլիլի ալըլ գաաաընըլ, տէտի մէրդումա:

Մարտիայ խալլիճէ կիւնիւք չէքէրէք, էլլիլի ալըլ գաաաար:

Տօղթօր պուլուն կէօրսիւքաէ, ումուղալընը սիլէրիպ, վէ ալլիմա տա Ֆլէօր-ալ-Մարիէն պաղաւթընա տէվա՛մ էլլէտիկ թաղտիւրաէ, սալիք հիշ պիւր էհէմիլիէթ վիւ-մէք խիթ մէքսիլիլն:

— Մէզբիւր Եարալար գօղդումաճա պիւր չէյ տէլիլ տիրէք: . . սէբըլ օն կիւնտէն սաղալըլար, վէ սիլ տէ Եւլլիլիլ խիթ մալ խտէպիլիլսինիլ, տէտի:

— Սա-ի-ձի սէօյլէնօրսունըլ տօղթօր էֆէնտի, հէյ Սլլաւ սիգաւն իւղի օշտու, տիմէք տիրէք էօ-ալ-Էլի սա-ղալմ գալմաեաճաճ տըր, Էօյլէ-ի: . . տէյի պաղըրտը լա լուվ քէմալի մէմունիլիէթ իւզդէ:

Տօղթօր տալի պալըն սալաեալարալ, մէրդումէնին իւմալ վէ իթիլաալըն թաաալիլ էլլէտի:

— Տօղթօր էֆէնտի, ինչաալլաւն, լա կուալէօղ տալի սիլըլալ գուրթումաճաճ տըր, էօյլ տէկիլիլ, — տէյի սիւալ էլլէտի լա լուվ, — օ՛հ, էվլէթ, էվլէթ, մէրդումէն ինչաալլաւն Եալաեաճաճ տըր, զիւրա, կէրէք պէն վէ կէ-րէք գօճամ, մէրդումէնէ բէք Է՛դ թէն՝ քիւլըլընէ պօրճ-լու պուլունմալ տալիլ: . . պատէնու մէրսում Մարտիայ տօղըն տէնտէք: . . պաղընըլ, ինթ էսէօյլէտիլիմ պիւշարէ չօնու գ պու տուր: . . էվլէթ, պատիլի իգ պալ ու սէպտէթիլիլ օրնալըլա ինթիմալտէն օրան չօնու գ պու սէպտէթիլիլ ինթիմալտէն օրան չօնու գ պու: . . վէ նաալ քի սէօյլէտիմ, սանա հէր նէ քի սէօյլէտիմ իսէ, քէաֆէթիլնին տալի ֆիլըրնի պանա պու չօնու գ:

ճուղադ վերմիջ տիր... Կէօրիւ եօրմուտուն, պու ալեմտե թէսատուֆ նէլէր Եւրար իմիշ, կիթսին կէշին տէ, պու-
րատաւ, պէնիմ էլիմ իլէ պօղուլմադլըդտան գութու-
սուն:

— Տիմէք տիր քի, պու չօճուգ, պիլիմ ինն պիր չիք-
մէթուլան սանբլաւ ճայիլ տիր... — տէտի Մարսիալ լա
կուալէօղին հիւանի ճէմալինի կէօրտիւքճէ տիւլար թէ-
հայեիւրի ալիմ օլարադ, — պու պիր մէյեք սիմառ տըր...
օֆ, ինչաալլան քէսպի իֆադգաթ իտէճէք տիր, էջլէ տէ-
կիւ մի, տօգթօր էֆէնտի:

— Պիլմէ եօրուլմ, — տէտի տօգթօր, — լաբին, — էվլէլա
չունա տիգդաթ լաղլմար քի, պու չօճուգ պուրատա՞մը
դալաճադ տըր, վէ քիմպաղդպ գանբլաճադ տըր:

— Նէ՛, պուրատա՞ մը դալմադ, իւրուստա քէշտէ, —
տէտի լալուլ, մաաշալլան, պուրատա ատամը տիրի տիրի
էօլտիւրիւրէր:

— Սո՛ւս օլ, սո՛ւս օլ, — տէտի Մարսիալ:
Գօնթ իլէ տօգթօր, թէաճճիւպի ալիմ իւղրէ լա կու-
վուն եւիզիւնէ պաղմանա պաշլատըր:

Պու էվին ալէյիտէ, հէք քէս շէհիրտէ ֆէնա սէջ-
լէմէքտէ տիր... անըն ինն, մէքդուճէնն սէջլէտիկինէ
թէաճճիւպ իթմէմ, տէտի տօգթօր Եալաշնա սէջլէտէ-
րէք Մ. աը Սէն-Բէմյէ:

— Տիմէք տիր քի, սիգ պիր պէլաեա ուղըրամըլ օլմա-
լըսընը, — տէյի սիւալ իլէտի գօնթ Մարսիալա, — քիմ
Եարալաաը էլինիլ:

— Պու պիր շէ-լ տէկիլ տիր, էֆէնտի... պիր մուա-
րալան թու թուլում... մուարաղադաճա տա պիր միւ-
տարէպէ տօղտու... վէ նիհայէթ, պէն Եարալաաը...
Հալպու քի, չունա տիգդաթ լաղլմար քի պու պիշարէ
քէջլիւ չօճուղունուն պու էվտէ գալմարը պիր տիւրիւ օ-
լմաադ, — տէտի մէքդուլմ էլէճնար պիր սէջլէյիշ իլէ,
պէն տախի պուրատա գալմանաճաղլմար... վէ նէ տէ

ղէվճիմի պըրադաճաղլմ տըր... վէ քէլալիք, նէ դար-
տալըմը... վէ նէ տէ իշաու հէմիրէ ճիկիմի պըրադմա-
Եըալ... պիր տաճա կէլմէմէք իւղրէ, քէաֆիէմիղաախի,
պու ատաեր թէլէք իտէճէկիլ տիր:

— Մ՛հ, նէ՛ դատար պիւլիւք պիր իղպալ տըր պու, —
տէյի պաղըլաըլար իլի քիւլիւք չօճուգլար:

— Իմաի էջլէ օլտու գտա, նէ՛ Եարաճաղըլ եա պիղ, —
տէտի տօգթօր Ֆիլէօր-աը Մարիլէ պաղարադ, — պու պի-
շարէիւ պէջլէ պիլմէճալ պիր հալտէ պուլունտուղը թադ-
տիրտէ ֆարաէ նաղ իթ մէքլիք ինթիմալտէն տէկիլ տիր,
ֆադաթ, պէնճէ պունա Եալընըլ պիր չարէ վար տըր, շէյլէ-
քի, պէնիմ էլիմ իլէ՛ չուլմէճըդ տա իրի ատըմ մասաֆէտէ
օլուպ, վէ պաղէպանըմ պուլունա գատն իլէ քէնտի
օլուպ, քէք իկիլէ խաախ պաղապիլիլէք...
Տօթթը աղիլմ Սէն-Բէմի, մատամ քի սիղ պու չօճուղու
աճըմաղատալընը, սիղ տէ օրաեա կէլմէլի վէ լաղլմ կէ-
լէն տիղդաթը իճըա իլլէմէլալինիլ, վէ պէն տէ հէք կիւն
կէլիլ պաղա պէ էմիլ թէտալիսինէ չաըլըրմ:

— Պիր թարաֆտան քէք ինաաֆըլ վէ քէք թաշ Եիւ-
րէքլի պիր ատամալընըլ կիպի կէօրիւմէքտէ օլտուղունուղ
թաղտիրտէ, — տէտի գօնթ, — տիկէր թարաֆտան տախի
քէք մէքհամէթլի վէ քէք տէ ալիճէնապ պիր ատամ օլ-
մանըլ իւղրաղ իլլէմէքտէսինիլ, նաալլ քի իշաու թէքլի-
ֆիլիլ տախի էջլէ օլմասընը թաաթիլ իլլէմէքտէ տիր...
— Էկէքլի մէքդուլմ իլի օլմանըլ տա էօլիւր իսէ, նա-

ալլ քի ինթիմալտէն տէ տիր. օլ վաղըմ գալընը Եարալ
թէլէիս իտէրիլ, վէ մէքլիւր թէլէիստէն տէ իսթիֆատէ
իլլէրիլ, իւնիլ օլ վաղըմ, տօգթօր Եու տալլին իտաաա-
սընը, պիր տէֆա տաճա թաատիլ իթմիշ օլուրում:

— Ա՛, ալթըլ պու սէջլէտիկինիլ քէք տէհէլթամիլ
պիր հալ տիր, — տէտի գօնթ Եիւրաք պիր սէջլէյիշ իլէ,
— ՕղուԵաալիլէր իլին, թէլէիս կիպի միւֆիա պիր
իլթապ օլմանըլ իւնիլ, խաաթաաըր ոաղըլթապիլէք-

լիք իշին, Էօրիւնքի բարձրամարդըդ, վէ անտէն տէ իշ Էօրէնմէքլիք Էլզէմիլնէթ տէն տիր, - տէտի աօզթօր Կրիֆֆան բէք տուլուսուզճա պիր սէօյլէյիշ իւզրէ :

— Տիմէք տիր քի, սիլ անճադ քէնտի սանաթճա մէն. ֆասթընըդա պադմադ տառնըդ, - տէտի Մ. տէ Սէն-Քէմի աճըզլը պիր սէօյլէյիշ իշ, - սիլէ Դիլիզա իտէն օ տուր. պիր ֆայիտէ հուսուլէ կէլսին տէ, սէպէպ վէ գուրպան տա նէ օլուր իսէ օլտուն, վաղիֆէնիզտէն խաղիճ տիր, Էօյլէ տէկիլ մի: Վաճ, զէվալլը չօճուզ վաճ, նէ գատար զի. ետտէ երւիւնէ պադար իսէմ, երւրէկիմտէ տախի օ գատար զիւնտէ պիր աճը տուլմադ տանըմ:

— Վէ օլ պապտէ տէ հազգընըզ վար տըր, Էֆէնտի, - տէտի լա. լուվ պիր մուհապալէթի չէտիտէ իւզրէ մէր. գուլմէնն եանընա եաղլադաղ :

— Սիլ պու չօճուլու թանըմադ տամըսընը, - տէտի գօնթ :

— Նա՛սըլ թանըմադ, թանըմա՞դ մը, Էֆէնտի, տէ. կիլ եաղընըզ թանըմադ տանըմ, իլլա, քէնտի սէատէթի հալիմի տախի ճա պօքճուլ պուլունմադըդ հալիմտէ պուս լունմադ տանըմ. պի՛ն անը նէհրատէն գուրթարմամա, պուս. յիւք պիր շէյ եաբմամընըմ տըր, չիւնքի մէրգումէ պանա, տահա պիլիք կիլիքլէր եաբմընը. - վէ լա լուվ պուս. նա պէօյլէ սէօյլէտիկի վազըլթա, պիր աչըլ տէրուն իւզրէ քէնտի քօք-քօք երւիւնէ պադար, չիւնքի աթըլըզ մէրգումէ, Մարտիալ իշին քօք-քօք տիմէյիլ, իլլա գօճամ տիմէքլէք իզպալինէ նայիլ օլմադա տ իտի :

— Քիմ տիր պու գըզ, - տէյի սիւալ իթի գօնթ :

— Պիր մէլէք տիր, Էֆէնտի, բույի ճիհանտէ պուլու. նա նաանալարն էն գիւետտէ կիլիս տիր. Էլվէթ, Էվլէթ, Էօյլէ տիր, սիլ անըն Էօյլէ պիր քէյլիւ Էլուիտէսի կիլիմիշ օլմաղնա պադմանընըզ, հիշ պիր քիպար վէ հիշ պիր գա. տէկիտն ֆամիլիտար իշինտէ, անըն գատար թէրպիլէլի, նէգաթէթի, հարալէթի, վէ ինսանիլէթի գատըն պու.

լունմադ տա տէկիլ տիր, տէնիլու ճայիլ տիր, օլ ինճ վէ թաթլը սէսիլլէ, օլ մէրմէպէ կիւզէլ պիր լազըրտը իթ. մէքտէ տիր քի, ինսան առէթա պիր միւղիդա տիլնէմէք. տէ տիր գանն կիլմէքտէ տիր, Վէլճասըլ, մէրգումէ Էօյլէ պիր գըլը տըր քի, քիպիլիք վէ քիպարըդ, վէ պինա. պէլին զպիլէթ ու ճէսարէթ վէ ինսանիլէթ տէնիլէն ֆա. զիլէլէլէր, քէնտի իւզլէլիմտէ թէշալիմա ու կիլմէքտէ տիր, տիլէպիլիլէլմ:

— Եյի եա, նա՛սըլ օլուպ տա նէհրէ տիւշմիշ տիր աճաղա :

— Էֆէնտի, անը պէն տախի պիլմէնօրում:

— Էօյլէ իտէ, պու տիր քէյլիւ գըզը օլմամաղ տըր, Էօյլէ մի, - տէտի գօնթ :

— Քէյլիւ գըզը մը, հա՛յա, Էֆէնտի, պիր քէրրէ մէր. գումէնն շու կէլէրինն ուֆալըդը իլէ պէեաղըզնա նազարը տիլգաթ գուսուրաճուլ, մէկէլն, պիր քէյլիւ գըզը Էլինէ պէնգէմէքտէ մի տիր :

— Հազգընըզ վար տըր, կիլ սէօյլէտինը, - տէտի Մ. տը Սէն-Քէմի, - նէ զպիլպ պիր սըրը տըր պու... Լաքին, պարի հիշ տէկիլ իսէ լամին վէ ֆամիլիտարն թանըմադ. տամըսընը :

— Ե՛յ ճանըմ, հպտէ պադալըմ, - տէտի աօզթօր մէր. գումանն միւքեայէմէսին գաթ իտէքէք, - մէրգումէնի զանըղա նազլ կիլմէլիլէ :

Պիր տէ արտանն եաղըմ սաթթ կէշաթաէ, Ֆիլօթ-տը -Մարի, հայէա աղը պալընա կէլվիշ օլմաղըլ թաղ. տիրտէ, աօզթօրուն ինսանիլէ նազլ իտիլվիշ, կիւզլէն պիր գարնօլտա եաթըրըլմիշ օլուպ, վէ պաղչպան գարը իլէ լա լուվա, պիր սուրէթի մառէլանէտէ օլտուղա հայտէ պաղըպ գանըմաղ տա իտիլէր :

Վէ ազգուր, կիլթաթէ լա կուպէօլիւ գիւտաճէ աճըմադ տա պուլունա Մ. տը Սէն-Քէմիլէ, օլ աչյա՛մ տախի կիլիպ պադմադըդա սէօզ վիլիշ իտի :

Լա Լուվ, Ֆլեօր-տը-Մարենին թէքմիլ թէհլիքէէն կէ չիրմիշ պիր հալտէ պուլունմասընը կէօրմէտիքճէ, եանընտան պյըրմադ խթէմէտիկինտէն, Մարտիալ, Ֆրանսա իլէ Սմանտինի ալարադ, Փարիսէ կիթմիշ խոի :

Տիմէք տիր քի, Բալվաթէօր ճէգիրէսինտէ, օլ անտէ, հիշ պիր քիմնէ դալմամիշ խոի :

Մէգքիւր ճէգիրէտէ իզամէթ իթմէքտէ օլան օլ հէյ-պէթէնկիզ ատէմլէրի, եանի, մէգքիւր Մարտիալ Փամիլեա սընըն տիկէր աղալարընը, աղ վազըթտան կիտիպ էլմաս տէլլարը դարընը էօլտիւրիւպ տէ, չանթասընտաքի թաշլարը չալմազլըդ նկիւնթի խապիւնսիյլէ, լա Շուէթի պուլմադ իւզրէ կիթմիշ օլտուգլարը Պրա-Բուժուն մէյխանէսինտէ պուլաճաղըդ տըր :

Խմտի, չիմտիքի հալ հիքեայէմիլի օգուեան դաթլարը, Սարանըն պիրատէրի Թամ իլէ, Մէթը տէգօլուն օլ տէհ-չէթֆէրմա ճինայէթ չէրիքէսի օլան լա Շուէթին, պիլլէ-չիպ տէ կէօրիւշմէք իւզրէ գարաթտատէ պուլունտուգլարը մահէլլէ կէօրիւրէլիմ :

ԱԼԹԸՆՃԸ ՖԱՍԼ

ԹԱՍՈՒՐ

Գօնթէն Սարա Մադ-Կիւրիօրուն պիրատէրի օլան Թօմաս Սէյթըն, պիր թէլաշ վէ պիր սապըրօղըդ իւզրէ : Օպ-սէրվաթօար եաղընընտա վազը պուլարաթտան պիրնտէ կէզլնմէքտէ իքէն, պիր տէ կէրիտէն լա Շուէթին քէնստույէ տօղլու կէլտիկինի կէօրտի :

Հէյպէթլու պիր չէհլէէէ մալիքէ պուլունան մէրտուէ աճիլդէ դարընըն պաշընտա պէհաղ պիր թաքիէ պուլունտուգու կիտի, տըրաթտա տաթի դօճա վէ պիր դըրմըզ վէ սաթրանճը երին չալ պուլունմադտա խոի վէ, զայէթլէ սիլիք վէ քէսկին տճուլ օլտու, վէ անճադ տա պիր իրի դալթմ ճէհալմէթինտէ օլան, վէ Մէթը տէգօլա պիրտ պուլունան պիր թըրշտէն ուճու, զօլունտա թաշլմադտա պուլունտու գու, հապըրտան մուսաննա էնլի պիր զէնպիլին տիպիլի աշէքէք տիշարը չըգմիշ պուլունտու դունտան, մէյտանտէ կէօրիւշտիլմէքտէ խոի :

Հալ պու քի Թօմաս Սէյթըն, մէգքիւր արէթի ճարիւհաեք կէօրմէքտէ վէ պիլմէքտէ աշէկիլ խոի :

— Լիւքթէմիլուկ սէրաւընըն սաթիլը իւշիւ վուրմադտա տըր, — տէտի մէրդու մէ աճիլդէ գարը, — Նաճըլ, դանն իտէրիմ քի, թամ վազթինտէ կէլիպ եէթիլտիմ, էօլլէ տէկիլ մի :

— Կէլլիկ, — տէյի մէրդու մէ հէվապ վիքտի Թօմաս Սէյթըն, վէ քէնտիտի էճուէն կիտէրէք, պիր դաշ զըթա խալի ալաալարտան կէլտիքտէ սօրա . Գաաթին սօղապը եաղընընտա վազը ուֆադ վէ թէհհա պիր սօղադա կիտի, վէ կիտիպ «թուրիլքէ» թապիր օլունան պիր մաքի . Նա արասընտան կէլլիլմէքտէ պուլունան պիր կէլիտին օրթա եէրինտէ տուրտու, օրատա պիր ուֆադ գաթու աշար, վէ արդտըր արա կիթմին իլին լա Շուէթէ պիր իւրէթի իթտիքտէն, վէ մէրդու մէ իլէ պէրապէր, սըգ վէ եէլիլ տաղաճար իլէ միւզէյէն պուլունան պիր եօլտա, պիր դաշա տարմ իլլըրուլէտիքտէն սօրա, մէրդու մէ հէ խթիպալէն,

— Սիլ պուրատա պէրլէյնիկ, տէտի, վէ քէնտիտի կիտիպ կէօրիւնմէք օլտու :

— Ալուհ վիլլէյալ տէ, պէնի պուրատա պիր չօղ վազըթ պէրլէթ մէկէ խոի, — տէտի լա Շուէթ, դիրտ, սապի պէլտէ : Պրա-Բուժուն մէյխանէսինտէ, Մարտիալ Փամիլէ-եաթլլա պուլունմադլըդա դօրթու պուլունմադ տաեթմ :

չի խոթէ Երեւանի միջ ըստաւարը վերիւր խնէ, պու հեղին թեք-
լիֆինի տախի բէք ալեա պեճեքիւր պաշա չըզարբմ:

Սարա, լա Շուէթի, Թարի-Ֆրան նամ մէ յանէտէ կէ-
չէն մէնդարեան պերու, ինք տեֆա զարադ կէօրմէքտէ օլ-
տու զուհաւան, մէրդուճնին հաւրնա եազըն կէլիւր կէլմէզ,
պաղը քէսան իւզերինտէ, հա քէնտիլէրէ պիր ալէթ իթ-
մէքրիկէ, վէ տէ հախօտ պիրլէքտէ պիր ճիւրմ ու ճինայէթ
կիլէմէքրիկէ մէնպուր օլտուղ լարը միսկին տաճմէլէրի կէօր-
տիւր լէրէրինտէ, զուհուրա կէլմէքտէ օլտուղու միսկին,
լէհճէսինտէ պիր Էսերն Նէֆրէթ հաւտու լէ կէլմէկէ պաշ-
լարա:

Վէ Թամա Սէ լիմքնա կէլինճէ, օլ անն աճիկն, քէնտի
հէմէլէրէի Սարանըն Նիհաթը ֆատիսէսինն, կէրչի, մէր-
դուճնին մէկմուլ կիլէմէքտէ պուրուհուր ճիւթ իճէնին
մուփաֆադըր լէթի ճուտ լինէ, բէք տէ հէմէֆրեար օ-
լու պ ինանմադ տա օլմաաղը թաղ տիրտէ, քէմայի դայրէթ
իւզըն չարլըմադ տա խաի իսէ տէ, արթըզ ճուտան սօնրա,
մէզքըր չայեանը թայեկազ վէ քէնտինճէ պիհուտէ կէօրիւ-
նէն թարրիգ տէ տէլամ իթմէքրիկի իսթէմէտիկինտէն, ինք
վէ սան տեֆա օլտուղու հալտէ, ֆազաթ, թէչէպպիւս
իսթէճէկի եէնի պիր խաղաւթա թաղա տախիլ օլմազ իս-
թէմէքրիկին, լա Շուէթ իլէ մէրդուճնին կէօրիւշտիրլի-
մէքրիկէ րույի լիգա կէօթմէքմիլ խաի:

Հալ պու քի Սարա, զայէթ լէ ինտաճը, հըրսը, վէ ին-
տաֆարը պիր դարը օլտուղուհաւան, Բօսթօֆուս դապրիւն
քէնտի թարաֆընա ճէլալ իտէպիլմէք իլին իսթիմալ կիլէ-
տախի թէտապիլլէրտէն, հաւնի, մէրդուճնին պատիլ մէննու-
նիլէթ վէ մաճգուղիլէթի պուրուհան միւնտաւ պաթ թէլ-
լէքինի պիւրէր աեսիսէ իլէ դաթ իլլէմէքրիկտէն պիր ֆա-
լիտէ կէօրիւղ միւրաաղնա իրէմէքրիկին, թէհի տէսթ
դալաղընը կէօրտալիկինտէն, նասըլ քի սէօյլէմիլիղ տիր,
պաղապ պիր թարիգ թաթարադ, հաւնի Էնալիս աուլադ-
լար գուրուղ մէրդուճն ալաւթարադ չուգուրա տիւշիւ-
րէպիլմէքրիկէ Էմէլինտէ պուրուհադ տա խաի:

Մէրդուճնին Էմէլի վէ միւրաաղ, քէնտիտէն տօղմուշ
օլան դըզ Էվլաաղ իլին, Բօսթօֆու, Էօյլէմիլ տիր, իլլա հա-
հաթ տա տըր տէլի ալաւաադազ գանտըրմադ, վէ Էօքսիւղ
վէ սահիպսիղ պիր դըզ պուլարադ, իլլէմէ պու քէնտի Էվ-
լաաղմըղաղ, տէլի դապուլ իթտիրմէքտէ, վէ պինտէն
ալէյն, թապիլի օլան պիր Էվլաաղ մուհապպէթի սայէսինտէ,
Բօսթօֆ իլլէ, մէրու պիր Նիքահաճ սայէսինտէ գէվճ վէ ղէվճէ
օլարադ, աղըպէթքեար, պիր հիւքմաաղ ղէվճէսի շան
ու շէրէֆ վէ ազամէթիլի թաղընմազ տան իւպարէթ խաի:

Ժազ Ֆէրբանըն իսէ, հէր Նէ դաւաար, Սարա թարա-
ֆընտան, քէնտիտէն զազըլ ճէհօրմէք իսթիմալ խաի
իսէ տէ, Էօյլէ պիր տօղազ գուրմազըղ իլինէ կիրիլմէքրիկի,
պիր տիւրիւ դապուլ իթմէնէրէք րէտա իլլէտիկի, մալիւմ
տուր: Չիւնքի, մէրդուճ դաւաար նօթէր, կէրէք Սարա-
նըն իւրարլարնտան, վէ տէ կէրէք լա Շուէթին պիր կիւն
իլի մէյտանէ չըզարմաղը շիւրհէսինն զահիլ օլարադ
գօրգմաաղնտան նաչի, Ֆիլօր-տը-Մարիկի, պիր Էօլ իլլէ
ղայազ խաիլ օրթմաւան դալաղմազըղա, քէնտինճէ գա-
րար վիլմիլ խաի: Վէ Սարա իսէ, քէնտի թարաֆընտան,
ինտաղնտա գալի պուրուհաադ, հէրլի պաւաապաւ, հա
աղճէնէ պօղարազ, վէ հախօտ զօրգուտարադ, ժազ Ֆէր-
բանա քէնտի միւրաաղըն իճրա իթ տիրմէքրիկէ Էմէլի Էղլէ-
պինտէ պուրուհաաղ տան, իլի, մէրդուճնին պաշընա
սարմաղտան Էվլէլ, պիր քէրլէ Էօյլէ միւնտաւ պէթիլ պիր
կէնճ զըզ Էյալէ խաիլ տէ պիթիլմէքրիկէ չարլըմադ տա խաի:
Պիր ճիւլի վազըթ սիւքիւթ իւզըն տուրտուգտան
սօնրա, Սարա լա Շուէթ լէ իսթիմալ:

— Ումարըմ քի սիլիլին մէհարէթիլիղ պէրքէմալ պու-
լուհաաղ տան պաշա, սէպաթ ու մէլմանէթիլիղ, վէ սըրը
սաղաւաղըղ խաւաաւաաա լաղըմ կէլէն զայրէթիլիղ
տախի եէրինտէ օլմալը տըր, — տէտի:

— Մէհարէթ ճիւթիլլէ մայմուհա, վէ ճէսարէթ ճիւթ-
թիլլէ սաւաաւ քէօրէկինն, վէ սըրը սաղաւաղըղ խա-

սուսուռնտա տախի չամուր պալըզըն ալենդէմէքտէ յիմ, տխէպիլըրիմ. վէ դաթէն չէյիման տա, պէնի անճադ պու իւչ չէյ իչին թախսիս իթմիշ տիր, տիսէմ ճայիգտիր. սիզ պանա իշտէն խապէր վիրենիզ, նասը վար մը տըր պէճէրիլէճէք պիր իշինիզ. . . . տէյի ճէլսապ վիրտի մէրգումէ աճիւղէ դարը. - Զանն խտէրիմ քի, օլ սարը կիւղէլի օլան գըզը չիֆթ իրքաէն աշըրմաղըզտա, լազըմ կէլէն մէ հարէթի իպրազ խտէպիլմիլնիզ տիր, նասըլ քի մէրգումէճէք շիմտի Սէն-Լազար հապսխանէսինտէ թիւնէմէքտէ օլուպ, վէ իքի այճըլազ տա օրատա գալանազ տըր:

— Շիմտի իշ օնա տայիր օլմանըպ. . . իլլա սայլեր պիր իշ վար տըր. . .

— Միւրատընըզ հէր նէ իսէ իծրասընա հազըրըմ, եա պէնիմ մատամըզաղըմ. . . Ֆադաթ, էլըլըրի քի ուճուն տա պիր քեար, պիր բարա պուլունսուն, օլ վազըթ էզ տիլ ու ճանն չալըչաճաղըմտա հիւ չիւրհէ ճայիզ տէկիլ տիր. . .

Սարա իւղէրինտէ, պիր էսէրի նէֆրէթ հուսուլէ կէլտիկի մուշա-հէաէ օլունսուն:

— Զանն խտէրիմ քի սիզ, - տէտի Սարա, - ալամ խալզ իշինտէ պիր չօդ առէմլըր. . . Ֆադըր ու սէֆիլ առէմլէր թանրմագտա օլմալսընըզ տըր. . .

— Իէք չօդ Ֆազըրըար վէ սէֆիլըր թանրմագտանըմ, համա օլունն, էօյլէլէրին էքսիլըլիլ մի վար տըր. Ֆարիս տէ էքսիլ օլան չէյ, միւնօլլարճա Ֆրանգլարա վէ իրաւարա սահիպ օլանլարըն քէսրէթի տիր, եօզսա, սէֆալէթ տէնիլէն չէյ քէմալ մէրթէպէտէ պուլունմագտա տըր:

— Պէնիմ իչին, էօքսիւզ վէ պիլարէ պիր գըզ պուլմալընըզ. Ֆադաթ, էօյլէ պիր չօճուզ օլմալ տըր քի, բէտէր ու վալտէսինտէն, թա հիին սապալէթինտէ մահ-րում գալըլը պուլունմալ տըր. վէ պուլունտան տա գաթինազար, դայէթլէ տիլպէր վէ խոթիֆ օլուպ, վէ սիննի տէ անճադ օն եէտի օլմալ տըր:

Լա Շուէթ պուլուն իշինտիքտէ, թէաճհիւպ իւղէ Սալանն էլուրինէ պազմանա պալտար:

— Օ եօլտա էօքսիւզ պիր գըզ պուլունաղըզ տա պիւլիւք պիր միւշքիլթ օլմամալ տըր, - տէտի գօնթէս, - չիւնքի, սահիպսիլ բէք չօդ չօճուզար պուլունմագտա տըր. . .

— Մատամ քի էօյլէ պիր չօճուղա ինթիւսաճընըզ վար տըր, ա պէնիմ մատամըզաղըմ, նէ լազըմ տըր պաշ-գատընը արամաղըզ, իշթէ լա կուալէօզ հէմ էլտէ տիր, վէ հէմ տէ բէք միւնսալիպ տիր. . . մէկէրչի, մէրգումէ խաթըրընդաճն չըզմըշ մը տըր. . .

— Լա կուալէօզ տէտիկինի՜դ քիմ օլուեօր:

— Իշթէ օլ Պուզվալ չիֆթ իշինտէն աշըրտըրմըզ պիր կէնճ գըզ տըր:

— Պէն սիպէ նէ սէօյլէտիմ, միւրատըմ անտէն պահս իլլէմէք տէկիլ տիր, օ օլմալ:

— Իյի էմմա, պէնի տէնի տխնէլինիզ, մատամ, թամ խաթէտիկինիզ կիպի պիր գըզ տըր մէրգումէ, վէ օլգատար տա միւնսալիպ տիր քի, պէնիմ պու թէքիլֆիմտէն տօլանը, հաթթա միւքեաֆաթ սաալի վիրսէնիզ ճայիզ տիր. պազը-նըզ, միւրատընըլ նէ տիր, գուզու կիպի լէթաֆէթիլ վէ հալալէթիլ օլուպ. . . վէ հիւսնի ճէմալէ մալիք պուլունսան, վէ հէնուզ տէ օն եէտի չալարընտա օլան պիր էօքսիւզ վէ սահիպսիլ պիր գըզ պուլունաղըզ տէկիլ մի տիր, իլթէ պու խասսէլէրին քեաֆֆէսի տալի մէզպուրէնիլ իւղէրինտէ մէքիլիւզ պուլունմագտա տըր:

— Ղաաաա էօյլէ տիր. . .

— Իմտի, իշթէ էօյլէ օլտուզ տա, մահպէստէն չըզտը-զընտա, լա կուալէօղիւ ալմալընըզ, թամ արաաղընըզ քէնտիտի տիր, զանն խտէրին քի սիլին իլլին խասսէթէն հազըրընմըշ կիպի տիր, չիւնքի, մէրգումէ հէնուզ ալթը հաղըրընտա իլլին. . . պուլունտան օն սէնէ մուգատտէմ, չաղարընտա իլլին. . . պուլունտան օն սէնէ մուգատտէմ, չաղարընտա տէնիլէն պիր մէլուն առէմ, պաշինտան տէֆ

կախի տեղ ուր թուրքացի իւրերէն, պին թանէճիք փրանդ զիր տիրկինտէն, ոչ վաղը թէ մերդումէ պանա թէսլիմ իտիմիշ իտի... վէ պունա վասըթա տա, հայէա Բոջֆորտա քուրէք, տէ պուրունան փուրնըմին օլմուշ իտի, եանի մերդումէ կէ թրիմիշ իտի... վէ պանա սեօյլէտիրկինէ նէդարէն, չիւրհէն սիդօլարադ, մերդում ժադ ֆէրրան, մերդումէնի մահվ ու թէլէֆ իթ տիրմէք, եանի, հէր հայտէ պաշրնտան տէֆ իտիպ տէ գուրթուրմադ նիլէթէմ նանա պուրունմուշ իտի... :

— Գիմ տէտինիլ... նօթէր ժադ ֆէրրան մի տէտինիլ, — ախէրէք Սարա ոչ մէրթէպէ պօզուդ պիր սէս իլէ պազըրադ քի, լա Շուէթ տիւշարը իսթիլդրապ օլարադ, կէրի կէրի չէթլմէկէ պաշլատը :

— Տիմէք տիր քի, — տէտի թէքրարէն քէլամէ աղադ պիրլէ Սարա, — մերգումէ չօճուլու սիդէ, նօթէր ժադ ֆէրրան թէսլիմ իլլէմիշ տիր, էօյլէ մի... վէ... Մէրգումէ լազըրադընը պիթ իրէմէտէ, չիւնքի, գալլինտէ, մէդըրուր մալիւմաթ իւղէրինէ, ալուրի մէրթմէպէ պիր է սէրի հէճան հիսս իլլէմէկէ պաշլատը. էօյլէ քի, տիթ. րէմէքտէ օլան էլլէրինի, լա Շուէթէ մօղըու ուղաթտը, վէ պիր թարաֆտան սէվինիպ, վէ տիրկէր թարաֆտան տա կիրիֆթարը թէաճճիւպ օլտուղունտան, լէհճէսինտէ պիւսլիւք պիր ալթիւսթիւք էսթըրէրի հարըլ օլտու :

— Լարին, մատամ, նէ՛ սէպէպէ մէպին պու մէրթմէպէ ալթիւսթ օլմադտաընըդ, — տէյի ճէվապ վիրտի լա Շուէթ, — պունտա ոչ գատար թէաճճիւպ լտէճէք նէ՛ վար տըր, բէք սատէ պիր հալ տիր... պունտան օն սէնէ մուգատ, տէմ... ալթիդ մօթթլարմանա պուրունան փուրնըմին նամ պիր իսթիլէտէրէ գատըն, պանա կէլէրէք, « Մահվ ու թէլէֆի միւրատ իտիրմէքտէ օլան պիր քիւչիւք գըլ վար տըր, ինքասըն տէրիւհաէ իթմէք իսթէրմիսին էմմա, մերգումէ իսթէր էօլսին, իսթէր սաղ գալըն, էլվէրիր քի, դայպ իտէսին, հէր ճիհէթէ սէնին քէչիլին մէնտիթ օլաճադ տըր, վէ պու իուսուտտ սանտա ա, պին թանէճիք փրանդ վար տըր... » տէտի :

— Պունտան օն սէնէ մուգատէմ մի... — տէյի պաշլըրադ Սարա :

— Էվլէթ, օն սէնէ մուգատէմ... :

— Սարը կիւղէրի քիւչիւք պիր գըլ մը տէտինիլ :

— Էվլէթ, սարը կիւղէրի քիւչիւք պիր գըլ... :

— Կէօղլէրի տէ մաի իտիրէր, էօյլէ մի :

— Էվլէթ, մաի կէօղլիւ իտի :

— Ձիֆթիլէրտէն գաշըրադընըդ գըլ... մերգումէ իտի, էօյլէ մի... :

— Էվլէթ, չիֆթիլէրտէն գաշըրադտան սօնրա, Սէն-Լադարա ալթարադ... տօրընտա, պէն քէնտիմ տաթի, մէրգումէնին չիֆթիլէրտէ օլտուղունա պիլմէքտէ տէկիլ իտիմ... պիր տէ պաղտըմ քի, պիլիմ Բէկըրիթ իմիլ :

— Ա՛, աամա՛ն եա Բէպպիմ, աամա՛ն եա Բէպպիմ, — տէյի պաղըրադ Սարա տիդ իւղէրինէ կէլէրէք, վէ էլլէրի իլէ կէօղլէրինի ռույի ապիւմանէ տօրըն գալաըրադ, — սիդին միւրատը իւրհինիլէ, քիմէնին աղ ու ֆիքրի իրէմէդ... իմտի, նէգտինիլտէ սէրնիլիւ իտէրիմ, Միֆ, աաման եա Բէպպիմ, մէկէրի պէօյլէ պիր իդպալ իհթիմալ տէն օլապիլիւ մի... ֆադաթ, խայր, խայր, պէն պունա հէնուլ ինանաճամ... զիրա, մէճմուլին խարիճինտէ տիր վէ պէն տէ չալթսթէ տէկիլիմ... խայր... :

Պատէհա մերգումէ պիրտէն պիրլէ սեւաղա գալադ, վէ քէմալի թէաճճիւպ իւղէրէ քէնտույլէ տուրուպ սա պօղ մադտա օլան լա Շուէթէ իսթապէն, — « Կէլլինիլ... տէտի, վէ մերգումէնին էօնիւ սըրա, աճէլէ աճէլէ եիւրիւմէկէ պաշլատը :

Վէ եօրուն եօդարը ուճունա վասըլ օլտուդտա, զալլէթէ մունթաղամ սուրէթտէ տօնաթըլմը պուրունան պիր իշ օտաընըն ճամ գարուսու մէրտիլէնին չէնտ գատէմէսինտէն եօդարը չըգալ :

Լա Շուէթ տաթի քէնտիլ պրգասընտան իլէրի կիրմէք իսթէտի իտէ տէ, Սարա, մէրգումէնէ, տիւրադա պէրլէ :

մէսինի իշարէթ իյլէտի, վէ պատէհու քէնտիտի տէ սըզը սըզը աւ չընդըրազը չէքմէէ պաշլատը:

Պիր խըտմէթեար կէլիպ գարուեու աշտը:

—Քիմէնէ կէօրմէք իսթէմէմ... իմտի, հէր քիմ տէ կէլիր իտէ, իշէրի գապուլ իթմէնէսինիզ... սնլատընըդ մը... հիշ պիր քիմէնէն... — տէտի:

Խըտմէթեար եինէ կէլտիկի գարուտան տիշարը չըզըպ կիթտի, վէ Սարա տախի, պիր էմնիյէթի քեամիլէ իւզըն պուլունմազ տիյէթի իյլէ, մէրգուսմուն չըգտըզը գարուտուն սիւրկիւսիւնիւ տախի սիւրի վիրտի:

Լա Շուէթ պու հէնկեամտէ, մէրգուսմուն խըտմէթեար պիրտիկի թէնպիհսթը տիյէնէքտէ, վէ մէզքիւր գարուեու տա քիթէմէքտէ օլտուղուն կէօրմէքտէ իտի:

Սարա, մէրգուսմէն իսթապէն, — հսյտէ, չարմիզ, իշէրի կիրինիզ տէ, գարուեու գարաեընըզ, — տէտի:

Լա Շուէթ իշէրի կիրտի:

Սարա, ալէթմաճիլ կիտիպ պիր եազըլխանէ աշտը, ապանօզ աղաճընտան մամուլ պիր սանտըզա չըգարաը, մէզքիւր սանտըզանը կէօթիւրիպ օլտունըն օրթա եէրինտէ պուլունան պիր պուրօնու իւզէրինէ վազ իյլէտի, վէ լա Շուէթի տէ, իշարէթ իտէրէք քէնտի եազընընա չաղըտը:

Մէզքիւր սանտըզանըն իշինտէ, տէրունըլրինտէ էն վայի կիրանպահա վէ տիւլէր միւճէվէրէր տօրու օլտուղուն հալտէ, պիր չօք չէքմէլէր պուլունմազ տա իտի: Սարա, պիր պիրի իւզէրինտէ պուլունան մէզքիւր կէօլլէրի, հէման ալէթմաճիլ չըգարաը, թրաբէզանըն իւզէրինէ պըրազը պըրազը վիրտի: մէզքիւր միւճէվէրէր, էլմասլար, պըրլանթալար, եազուլար վէ զիւմիւտլէր իլէ թէզէին իտիլի օլտուղլարը թաղտիրտէ, կէրտանըզլարտան, պիլէզիւրէրտէն, վէ տիւտտէմէքտէն իպարէթ չէյլէր օլտուղլարընտան, եըլաըզլարի բարլամազ տա իտիլէր:

Լա Շուէթ, մէզքիւր միւճէվէրաթլարը կէօլտիւքտէ, կէօլլէրի գամաշմանա պաշլատը... վէ նասըլ քի մալիմ տուր, աճիւլէ գարընըն զէմպիլինտէ, պիր ինճէ խանէք պուլունմազտէ օլուպ, վէ օտա տէրունինտէ տախի, Սարա տան պաշաք քիմէն պուլունմատըզընտան, գաշապիլմէքլէր տէ բէք չօք գօլալլըզ վէ էմնիյէթի պուլունմազ տա իտի... պու հէնկեամտէ, օլ ճէհէնէմ քիւթիւկիւ գարընըն ֆիրրինտէ, եէնի պիր ճանվէրլէր տահա սօղմանա պաշլատը:

Լաքին, մէզքիւր նիյէթի խալինէսինի մէվլէրի իճրայէ վազ իյլէմէք իշին, իրի խուսուսա լիւզում կէօրիւմէքտէ իտի, վէ պուշլարտան պիրի, քէնտի խանէքլինի պիր թագրիպ զէմպիլտէն չըգարմազ օլտուղուն կիպի, տիկէրի տախի, Սարանըն չիւհէսինի ուեանտըրըպ թահրէք իյլէմէքսիլին, հանընա եազլաշաք իտի:

Մէրգուսմէն եազլաշ եազլաշ եիւրիւեքէք Սարանըն եազընընա կիթտի, վէ անըն մէշլուլիյէթինտէն իսթիֆատէ պիրլէ, արա եէրլէրինտէ պուլունմազ տա օլան պիւրօնու տօլաշարազ, տահա զիւտտէ կանընա եազլաշտը:

Հալ պու քի, մէզքիւր նիյէթի դատարանէսինի իճրա իյլէմէգտէն էվլէլ, պիրտէն պիրէ տուրմանա մէճպուր օլտու, չիւնքի, օլ արատա, Սարա, մէզքիւր սանտըզա տան չըգարմազ օլտուղուն պիր մէտալեոնու, տիթրէմէքտէ օլան էլինտէ թուլթարազ, լա Շուէթէ կէօթէրմէք իւզըն, թրաբէզանըն իւզէրինէ վազ իլէ:

—Պազընթզ չու թապիլիւրէ, տէտի:

—Ա, պիլիմ Բէկրիթմուն թապիլիւր տիր պու, — տէյի պաղըտը լա Շուէթ տիւլարը թէմաճիւպօլարազ, —էվլէթ, պու թապիլի, թըպզը, մէրգուսմէնի, թուրնըմինի պանա թէսլիմ իլլէտիկի վազըլթաքի հալինէ քեամիլէն պէնդէմէքտէ տիր, թա քէնտիսի տիր... իլլէթ, իշլէթ, օլ վազըլթի հէման քէսիպ տէ ոսթմըշ օլտուղում ուզուն ուզուն սաշլարընըն պուղլաշարը, իթիտա՝ ալիմ...:

— Բէք իյր թանրմագտամբնըդ, սահիհէն օնա պէն, դէմքտէմիտիր, Տօղրու սէօյլէյինիդ, Եւմին վերբրիմ սիդէ, պէնի ալտաթմանըդ... ալտաթմանըդ պէնի:

— Մատամ, սիդէ գամիէն սէօյլէրիմ քի, իա քէնտի-սի տիր, դաթան Կալան վէ Կանըն սէօյլէմէքտէ տէկի-լիմ. պու թապիրէ պագտըգնա, Բէկրիթ կէօյլէրիմ էօ-նիւնէ կէլմէքտէ տիր, — վէ հաթթա, շիմտի պու սաաթ-տա տաթի, մերգուսմէնէ պէնդէմէքտէ տիր, էվիթթ, քեա-միլէն անը խապէր վիրմէքտէ տիր... սիդ քէնտիսիդ տաթի կէօրտիկիւնիդտէ, սէօյլէտիկիմ թաստիդ իտէ-ճէքիսիդ տիր:

Հալ պու քի Սարա, քէնտի էվլատընըն, էօյլէ օն սէ-նէտէն պէրու Բէք սէֆիլ վէ մէթրուք պիր հալտէ գալմըջ օլմանըն անլատըգտա, անինտէ տուչարը տէրա ու էլէմ վէ հէյպէթ օլուպ տա, ալա հայգըրմաեա պաշլամատը, շիւնըր, մերգուսմէնի գալպիտէ, անճադ հըրսը շան ու աղամէթ հիւքմ իյլէմէքտէ պուլունտուղունտան, վալի-տէլիք սուլղուսու վէ մուհապպէթի, պիւթիւն պիւթիւն մաճ օլուպ պիթմիշ իտի... էվիթթ, հաթթա մերգուսմէ, քէնտի չօճուղունուն սերկիւղէշինէ տայիր, լա ճուէթ-տէն, հիշ պիր մալիւմաթ պիլէ իսթմէտի:

Սարանըն, օլ հէնկիւմտէ ալթիւսթ օլաղադ էլլէրի տիթըմէկէ պաշլամատը, քէնտի էվլատըն, քէնտի ճան-բարէսինի պուլունչ օլմատը խաղերկտէն նէշէթ իթմէքտէ օլմանըպ, իլլա, անճադ, հէմիշէ խէեալլամագ տա պու-լունտուղու պիր շան ու չէօհրէթին վիճուտէ կէլէպիլմիսի իւմիտիւնէն նէշէթ իյլէմէքտէ իտի:

Բօաօֆա կէլինճէ, գաթէն մերգուսմէ չօճուղուն, քի-մին էվլատը օլմանըն թանրմագտը թագտիրտէ օլ մեր-թէպէ աճընըպ հիմայէ իյլէմէքտէ օլտուղունտան... ար-թըգ պիգզաթ քէնտի էվլիմՍԻ օլտուղունու անլատըգտա իտէ, նէլէր Կաբաճաղընը, վէ նէ տուլղուլար հիա իտէ-ճէկիլի, հէրքէն թէֆէքքիւր իտէպիլի... մերգուսմէ հէ-նուգ էվլէնիշ տէկիլ իտի... վէ Սարա տա տուլ իտի...:

Սարա պու հալլէր իդէրինէ տուչիւնտիւքճէ, Կանի հէր հալտէ պիր կիւն, պու սայէտէ, Բօաօֆ իլէ, մէշուս սու-րէթտէ էվլէնէպիլմէքիլը, վէ պինաէն ալէյհ, աղըպէթ-քեար պիր հիւքմտար գէվճէսի օլուպ տա, օլմէրնտէ թաճ թաշլամագլըգ շան ու չէրէֆինէ նայիլ օլաճաղը էմիլ վէ իհթիմալլէրինի կէօյլէրի Կանիւնէ կէթիւտիւքճէ, կէօյլէրի տաճա դիւտաթէ բարլամագ տա իտի:

Պու արատա լա ճուէթ իտէ, տայիմա վէ Կալաշ Կալաշ մերգուսմէնի Կանընա Կաղըն կէլմէքտէ օլտուղունտան, թարքէղանըն պիր թարաֆընա Կաղաշմըշ, վէ խանէրինի տէ պիր թագրիպ չըգարաղտան սօնրա, դէնպիլի տէ-րունինէ, հէման իսթմէտիկիւլահալտէ, գօլալըգլա ալըպ տա Երէրէշտիրէպիլլին նիյնէթի մէրտուտէսիլլէ, ուճու տօստօղու աշաղը օլուպ, վէ սարը տա Կօղարը տօղու օլտուղու հալտէ վաղ իյլէմիշ իտի...:

Վէլհալըլ, աճիլ դէ դարը, գօթիւտտէն անճադ պիր դաշ աղըմ Երաղա տա պուլունմագ տա իտի,

— Սիդ Կաղը Կաղմագ պիլիլմիսինիլ, տէտի Սարա մէրգուսմէնէ,

Վէ պունու սէօյլէտիկի վաղըթտա, էլլէտէրի միւ-ճէվճէրաթթար իլէ սանտըգտաքը պէր թարաֆ իլէ, հօգդա գալմէ նէգտինտէ պուլունտան պիր քեաղադ շիդաճընը քիւշտա իլլէտի:

— Իայր, մատամ, պէն Կաղը Կաղմագ պիլմէմ, — տէյի ճէվաղ վիրտի լա ճուէթ պիրտէն պիրէ բաթմ կէլա պիր ճէվաղ աղը վիրէրէք...:

— Իմտի էօյլէ օլտուղտա, սիդ սէօյլէմէլիսինիդ տէ, պէն տէ Կաղմալըքմ... Սէօյլէյինիլ պաղաւրմ, մէր-գուսմէ կէնճ զըգ նասըլ օլուպ տա, վէ նէ հալէքտէն կէլիպ տէ սիլին էլլինիլ տուչիւնչ տիր:

Վէ Սարա պունու սէօյլէտիկի վաղըթտա, Կաղըլմանէ նէգտինտէ պուլունտան պիր գօլթուլա օլթուրտու, էլլին պիր գալմէ ալտը, վէ տաճա դիւտաթէ Կաղընա կէլին,

եանքնա եազլաջըն իշին, լա Շուէթէ պիր իշարէթ իշ-
լէտի:

Պու իշարէթին իւզերինէ, լա Շուէթին կէօզլէրի բար-
լամեա պաշլաթըլար:

Վէլհաթը մէրգումէ կիտիպ Սարանըն թա եանը պա-
շընտա, աեագտա տուրմանա պաշլաթը...:

Սարա պաշընը էճիւնէ էկէրէք, եազը եազմանա հա-
զըլընտը...:

—Պէն եազաթըսան սանրա օգուրում տա, էկէրչի պիր
եանըլըլըգ վուգու պուլուր իտէ, պատէհու սիլտէ թաա-
հէհ խտըսինիզ, — աէտի Սարա:

—Բէք այէա, մատամ, — աէշի ճէվազ վիրտի լա
Շուէթ, Սարանըն էն ուֆագ պիր հալ ու հարէքէթինի
տախի թահթը նազարը տիզդաթա ալարագ. վէ պու ա-
րատա, մէրգումէ կէօրմէքսիզին խանչերի չէքիպ ալմագ
իւզրէ, ուսուլ իլէ սաղ էլինի զէնպիլէ տօղրու ուզաթտը,
Սարա չու աթիտէքի սուրէթտէ եազմանա պաշլաթը:

—«Պէեան իտերիմ քի...»

Պագաթ, մէրգումէ օլ հէնկեամտէ, եանի խանչերին
սաբընը թուլմագ իւզրէ իքէն, լա Շուէթէ աէճնէքէք,

—Մէրգումէ գըզը սիլգէ նէ թարիտաթ թէպիմ իթ.
տիլէք իտի, աէշի սիւալ իլլէտի:

—Պին սէքիզ եիւզ եիլիլումի եէտի սէնէսի փեարուար
աէընտա:

—Քիմ թէպիմ իլլէտի իտի, — աէտի Սարա տպիմա
եիւզիւնիւ լա Շուէթէ տօղրու չէվիրիլլ պուլունտուզու
թագտիրտէ:

—Հալէա Բօջօրտա քիւրէքտէ պուլունան Բիէր Թուր-
նըմին նամ դատըն թէպիմ իթտի իտի... վէ, մէրգու-
մէնէ տէ, նօթէք ժագ-Ֆէրրանըն վէքիլտարճ դատընը օ-
լան մատամ Սէրաֆէն թէպիմ իլլէմիշ իտի:

Սարա թէքրարէն պաշլաթը եալմանա, վէ պատէհու
եիւքսիք սէս իլէ չու աթիտէքի սուրէթտէ օգուտու:

—«Պէեան իտերիմ քի, 1827 սէնէսի փեարուարն-
տա...»

Լա Շուէթ պու արատա խանչերին չէքիպ չըգարա-
պիլմիշ իտի:

Վէ անը զաթէն, Սարանըն իրի քիւրէքլէրի օրթաանն
եէրլէշտիրմէքիկէ հազըլընտըլլ իտի:

Սարա թէքրարէն եիւզիւնիւ մէրգումէնէ չէվիրտի:

Վէ լա Շուէթ պու հալի հէման կէօրտիլիւ կիպի,
ալէթթամիլ խանչը պուլունան սաղ էլինի, Սարանըն օ-
թուրտուզու գօլթուզուն արգասը իւզերինէ վազ իթտիք-
տէն պաշագ, քէնտիսի տախի, կիւեա մէրգումէնին սիւալ-
լէրինէ ճէվազ վիրմէք իւզրէ, Սարաեա տօղրու էկիլտի:

—Նաղը աէտի խախիզ, չօճուզու սիլգէ թէպիմ իտէ-
նիս իսմին ունութաում, պիր տահա սէօլլէյէ իտինիզ, —
տէտի:

—«Բիէր Թուրնըմին» — տիլէքէք Սարա թէքրարէն եազ-
մանա պաշլաթը, — «մէրգումէ չիմտի Բօջօրտա քիւրէքտէ
տիր, մէրգումէ պանա, քէնտիսինէ, նօթէք ժագ Ֆէր-
րանըն վէքիլտարճը մատամ Սէրաֆէն թարաֆընտան
թէպիմ օրունան պիր գըզ չօճուզունու...»

Սարա պու լուղէթլէրի հէնուգ եազըպ պիթիրէտէտի...:

Լա Շուէթ, եալաշահաճըգ, օլ էլինտէքի զէնպիլի եէրէ
վազ իլէ, տիլխանչէրէ մախսուս օլան պիր չաբուգուդ
իւզրէ, Սարանըն իւզերինէ տօղրու հիւււում պիրլէ, սօլ
էլիլլէ մէրգումէնի պընոնունն քէօրիւնտէն սըզը սըզը
թուլմարագ, եիւզիւնիւ եազլընտէսի իւզերինէ տաեաթ-
տը, վէ սաղ էլիլլէ տախի, օլ պիզ կիպի սիլիլ խանչէ-
րինի, իրի ումուզու օրթաանն եէրլէշտիրտի...:

Պու աէհէթթու ճիւնայէթիլ, — օլ մէրթէպէ չէտիտ պիր
չաբուգուգ իւզրէ իծրա իլլէտիքի, Սարա սէսին չըգա-
րըգ տա պաղըրնագլըղա պիլէ միւգթէտիր օլամատը...:
Վէ դալէմի էլինտէն պիր թարաֆա Ֆըրլամըլ օլտուզու
թագտիրտէ, քէնտիսի տէ էօլլէճէ դալա գալտը:

Թէհլիքէսի իհթիմայտէն պուլունան մէհմուրիյէթի իզ-
թիզարնճա, իչինէ վէ վազթինէ կէօրէ, իսթէտիկի էշ-
քալա վէ լէհճէնէ կիրէպիլսիննիյէթիլլէ, սազալը պընզըլը
տա, քեամիլէն թրաշ իտիլմիլ պիր հայտէ պուլունմազտա
իտի, չինքի, մէգըբի մէհմուրիյէթտէ, եալընըզ դուվ-
վէթ վէ ճէսարէթ քեամֆի օլմատըզընտա, ստէթա պիր
զօմէտեանը մազամընտա, քէմալի սիրաթ իւզրէ, թէպ-
տիլի հալ ու հէյէթ իտէրէք, վէ քէզալէք էնվայի թէտ-
պիր վէ տէսիտէ իսթիմալ իլլէէէրէք, տիւշմէնին թէտապիր
ու տէսալիսինէ դարչը իզհարը մուզավէթէ էշէտտի լի-
զում պուլունմազտա իտի. վէլէսալը, Նարսիս Պօրէշ, ա-
լէստէվիյէն բօլիս իսմի վիրլմէքտէ օլան, վէ իսազ իչին
էզհէր ճիհէթ էմիլիյէթպախշ պուլունան մէհմուրլար ի-
չինտէ, էն զինատէ իշկիւզարլարնտան, վէ էն զինատէ
տէ ֆայտէլլէքտէն պիրի իտի:

Ճիմտի կէլէլիմ մէրգում մէհմուր Նարսիս Պօրէշ իլէ
Պրա-Րուժ միեաննէսինտէ վուզու պուլան միւքեալէմէն...
մէգըբի րմիւքեալէմէնին բէք հարարէթլի պիր սուրէթտէ
օլմասը կէօրիւլմէքտէ իտի:

— Եվվէթ, Եվվէթ, — տիմէքտէ իտի մէրգում մէհմուր,
— ալէյհիլիլլէ, ֆէնա ֆէնա լմէշնէքըլլէր զուհուրա կէլ-
մէքտէ տիր, ճէզանա չարըքլմազ էմվլլէ, իքի երզլիւ-
լիւք իթմէքտէ պուլունմանը, չէօլլէ քի, պիր թարաֆտան,
ղայէթլէ խաթարէնկիղօլան պիր խըրսըզ դումբանեասնա
տախիլ պուլունտուղունուզ լմազտիրտէ, տիկէր թարաֆ-
տան տախի, հիւքիւլմէթէ եալան վէ եանլըշ մալիւմաթ-
լար վիրէրէք պալաթմազտա օլմանըզ սէօլլէնմէքտէ տիր
իմտի, Պրա-Րուժ, իշթէ սիլէ իսպէր վիրիեօրում, ազ-
լընըզ պալընըզա ալարազ, քէնտինիլի աազընմալսընըզ,
եօզսա, մուզալլաճ, Էկէրլի պու հայինիլ զահիրէ չըզա-
ճազ օլուր իսէ, ֆէնա սուրէթտէ ճէզանա չարըքլաւազ-
սընըզ, պիրիլշ օլաւսընըզ:

— Էվվէթ, հազգընըզ վար տըր, Էօլլէ օլմասընը պէն
քէնտիմ տախի պիրմէքտէլիմ, վէ զինատէսիլլէ տէ թէէս-
սիւֆ իտէրիմ քի, ալէյհիմտէ պու եօլտա լազըքտուրար զու-
հուրա կէլմէքտէ տիր, աղիղաթ մենսիէօ Նարսիս, — տէլի
ճէվապ վիրտի Պրա-Րուժ, օլ անտէ, օլ սանսարա պէնզէ-
մէքտէ պուլունան լէհճէսինտէ, հատտէն զինատէ միւրալի-
լիք սէմէրէսի օլան պիր էսէրի էլէմ իպրաղ իլլէէէրէք, —
ֆազաթ, պու ճիւմէ իլէ տախի, ումալըմ քի ալթըզ պու
կիւն, հազգալի ճալ զահիրէ չըզաճազ, վէ պէնտի տէ
սըտոզ ու սատաղաթմըմ անալըլաւաճազ տըր...:

— Ինչալալմէ Էօլլէ տիր, պազալմըմ ալթըզ:

— Մէկէրլի պէնտի ալէյհիմտէ չիւհէն իթմէքլիք ճա-
լիլ օլապիլլէր մի... մէկէրլի քէնտի սատաղաթմըմն իս-
պաթլարը վէ տէլլէրի, չիմտիյէ դատար կէօրիւլմէմիշ-
լէր մի տիր... Ալլահը սէվէրսէնիլ, սիզ քէնտինիլ սէօյ-
լէ լիլիլ, ֆարիստէ պուլունան գանլը գաթիլլէրին էն զիւ-
եատէ պէլալըլարնտան պուլունան Ամպրօազ Մարսիալը,
թամ ճինայէթի լահգասընտա, սիզէ թուրտուրան պէն
քէնտիմ տէկիլ մի իտիմ, Նալը քի սահիհ տիր, հէր ա-
ղաճ քէնտի մէյլէսինի վիրտի տէմիշլէր, վէ պու Մարսիալ
ֆալիլեալը իսէ, զաթէն ճէհէնէմտէն չըզմըշ պիր ֆա-
միլեա օլտուղունտան, ձէնսալը Հազգըն սատալէթի իզ-
թիզարնճա, էլպէթթէ եինէ պիր կիւն, ճէհէնէմէ ալ-
տէթ իտէճէքլէր տիր...:

— Վազաա չօզ իլի սէօլլէմէքտէսինիլ, լաքին... շու-
տախի սահիհ տիր քի, քէնտինինին լմէվլըֆ զըլընճաղը,
մէրգումա Էվվէլլէնտան իսպէր վիրլմիշ օլտուղունտան,
Էկէրլի սիլիլ պանա լմայէն իթմիլիլիլ լազըլմտան էվ-
վէլլէ օլարազ, եթիլիլալ տէ պէն մէրգումու եազալաթը
օլմասա իտիմ, գալըզ դուրմուլաճաղընտա իշկիպաճ
եօզ իտի:

— Ֆազաթ, աղիղիմ մենսիէօ Նարսիս, մէկէրլի պէն-
տէն պու եօլտա պիր դատարլըզ մէհմուր իտէպիլլէրմի-

— Տիմեքարի քի, մօնսիէօ Նարսիս, պուշնարը հէփսի պիրիքստե օյուպ, վէ խապառաթ իւզրէ պու լու՛նտուզարը հալտէ պառապ էլտէ իյլէ տիկինիգաէ, աալը միւրաւս քեհա միլէն հաաըլ օյմուշ օյաճաղ աըր, հա՛, էոյլէ տէկիւ մի :

— Ելւրհէսիդ . . . ֆազաթ, թարաֆընըդտան կիդլի պիր խապէր կէտնտէրէք, օլ իշլէկէճէքլէրի ճի՛նայէթ տէն սարֆըր նաաըր իլէ, ֆիրար իթ տիրմէնէճէկինիգէ, սեօզ վրմէք տէ՛միսինիդ :

— Ա՛, մօնսիէօ Նարսիս, էոյլէ պիր խայինիկի իրթի քեապ իթմէնէճէկինէ, սիգէ նամուսում իւզերինէ, սեօզ վրիրիւմ . . . : Հաթթա, էլմաս սիմաարը վայիտէ Մաթի էօնիւն, Թաճիլ սօգաղընտա պու լու՛նտան չարիճը Մօրէլին չարիտա թուժաուղու թաչլարըն եալան էլմաս օլմաեքպ տա, իլա սահիճէն էլմաս օլուուզլարընը, վէ մէրգումէ գատընըն եանընտա քիւլլիյէթիլ էլմաս պու լու՛նտաղուսու, օյլ լուժտան խապէր սղմաղը իւզէրինէ, պիզգաթ լա Շուէթի քէնտիսի պանա կէլէրէք, մէզպուրէնէի ճէլպ իթմէքիկիլ . . . մի թէքլիֆ վէ թալպ պ իյլէմիշ տիր, վէ պէնտէ մէրգու . . . մէնին մէքըլուր թէքլիֆինի գապուլ իլէ, հէփսինի պիրիք տէ օլաադ սիգէ թէսլւթ իթմէքլիք Ելէթիլ խէֆիյէէ վէ մախուսէսիլլէ, լա Շուէթէ, պէն քէնտիւմ, Մարսիալ իւ մի Պարպլիյէօնու տալի իլիմիգէ ալմադլըը թէքլիֆ իյլէմիշ չիւմ տիր :

— Եյ օլ Մէթըր ա՛նգօյ նամ զայէթ լէ գուվլէթիլ պէլաւա վէ վահշի հէրիֆի նաաըլ եարաճաղըզ աըր, մէրգում հէր վազըթ լա Շուէթ իլէ պիրիքստէ պու լու՛նտագտա իւ միշ . . . վէ չօգ տէֆա տա Թարի-Ֆրանա կիթմէքտէ իւ միշ, չիւնքի օրաճըն միւշթ երկրիտէն իմիշ, էոյլէ տէկիւ մի :

— Մէթըր-ա՛նգօլ մու տէտի Պրաւըւմ գիւեա մայիւմաթէ եօզ տուր կիպի սալթի օլաուղու հալտէ իւզ հաըր թէաճճիւպ խաէրէք :

— Էվլէթ, Բօշֆըր թէրաանէսիւտէն դալմիշ օլան, վէ միւնպպէաճն քիւրէք ճէզաաըլլա մահրում պու լու՛նտան Ան :

օւլւմ Տիւրնէնէլ նամ չապէքը տիմէք իթմէքիւմ, մէրգում երիզինիւ կէօղինիւ պօղմուշ օլուուղուստան, չիմտի թա՛նըլմազ պիր հալտէ պու լու՛նտագտա իմիշ . . . մէկէրի սիւզին մէրգում հապքըտա հիշ պիր մայիւմաթընըզ օլու լու՛նտագտա տէկիւ մի տիր :

— Խայր, օլ պապաէ հիշ պիր շէյ պիւմէօրում տէլի ճէվապ վիրտի քիւսթալմաճա պիր ինքեւր իւզրէ Պրաւում. վէնքեաը իթմէքիկիտէ, քէնտինճէ պիր հապգըր վար իտի, հոստի շէոյլէ քի, մէրգում օլանտէ, քէնտի մէլիւնտէի մալգէնէլէրինի պիրինտէ, մահպաւս պու լու՛նտագտա խոի :

— Հէր հիհէթլէ չայիտը իթիմատ կէօրիւտիւկինէ նէզարէն, Ալթըր-ա՛նգօլ, պու եազընիւրտա, սայիրէրէ տալի էճէլ շէրպէթինի իլիմիւշ տիր. վէ պինտէն ալէյհ, մէրգումուս տէրտէ սթիտէ էճէմիլիէթի աղիմէ վար տըր :

— Ալթըր հաթթա վար տըր քի, մէրգում հապքընտա հիշ պիր խապէր ալընամաթիշ տըր, նէ օլաուղու վէ նէրէտէ պու լու՛նտաղու մալւմ տէկիլ տիր :

— Իշթէ պու ազապտէ տալի թայիւպ ու թազպիհ իտիւմէքտէսինիլ, չիւնքի մէրգումուս բիշինտէ կէդէճէք եէրտէ, իլինի պիլէ զայպ իթմիշինիլ տիր . . . :

— Ելնէմիս սիթէմ, մօնսիէօ Նարսիս հէր գուտուր վէ հէր գապազաթ տալիմա պանա՛ մը հաճ օլու՛նտագտա տըր . . . : Էվլէթ, տալիմա պէն թազ պիհ իտիւմէքտէ չիւմ . . .

— Եյ էմմա, ալէ ճիլիլիտէ հէր նէ քի սէոյլէնիլմէքտէ իտէ, հապքընտա տէկիլ տիր . . . : հալտէ դօնթըրպանաւ լար իլէ պիլէ միւլազաթ իւզրէ պու լու՛նտագտա իմիսի նիլ, օնլար իլէ՛ նէ իլինիլ գալ տըր :

— Ահալիպ, մէկէրիլ հէր ճիւս վէ հէր թազըմտան պու լու՛նտան առէմլէր իլէ աղ չօգ իւլֆէթ ու իւնտիլիէթ իւզրէ պու լու՛նտագլըըմ էրլէմիլիէթ տէն տէկիւ մի տիր . . . մէկէրի սայիր թազըմտար միսիլու, գօնթըրպանալարըն տալի եէրլէրինէ եուրտալըն վէ էօրալարընա վազքի օ :

լարագ, սիդէ մայիւմամ վէ դօւյլըդ, վիւմէքլէք, քէնտի վազիֆէմ տաթիլնտէ տէկիլ մի տար. . . մէկէրչի, փարփաթն իբրօն նսմ'սինթու խարիճնտէ վազք պիր տու եօլունուն իշկնտէն. . . սօզագ-տարի. . . պիր խանէնէ կիտիւմէք տէ օլտու զունու, սիդէ խապէր վիրէնտէ, պէն քէնտիւմտէ կիլ միլիմ.

— Պունդարըն քեաֆֆէսի տաթի վազատ մայիւմ տուր. — տէալի նարսիս Պրա-Ռաժուռն յազքբըտընը քէնտէք, — ֆազաթ, չու տաթիս աահիճ տիր քի, սիզ պիր թարաֆտան պիր քիշիքի խապէր վիրտիկինիդ թիզ պիրտէ տիկէք թաւ րաֆտան տա, օն քիշիքի դաշըմադ տաընըդ, վէ պէօյլէ լիքի, եանի թալանա դաշ, վէ թաղընա թու թարի-գինի թու թարագ, ճէդանա չարքըմաղըդ դօրգնուուն տան գուրթ ուլմադ տա, վէ քէնտի իշկնիպի պէճէրմէքտէ սինիդ. . . վէլ հասըլ պէնիմ իմ իդատը դապիմէ նեղարէն սիզ, հէք իքի թարաֆը տաթիս գօւլլանարագ, անճագ քէնտի տալուլունու զու չալմադ տաընըդ:

— Աման, մնայինօ նարսիս, պէօյլէ սէօյլէմէ յինիդ, օլ տէաթիկինիդ ալլազըլըդ գաթման դապուլ խաշիէրտէ տէկիլմ պէն. . . պէնիմ տէ քէնտիմէ կէօրէ նամուս ու իմ իդատըմ վար տըր.

— Պունդարտան տա պաշգալ պիր շէյ տահա վարտըր, թամըլ սօգաղընտա վազք ԱՊ նիւմէրուս խանէտէ, Պիւ-րէթ իսմիտէ, թէֆէճէլէք իտէք պիր դարը վար իմիշ, վէ մէրգումէ տէ, եալընը թէֆէճէլէք իմմէլիպ, իլլա սիլին քեաֆֆէնիդէ տաթիս եաթաղըլդ իլլէմէքտէ իմիշ, քեաֆֆէ չի չալտըղընը մալէրի կէօթիւրիւպ օնա թէս իմ իմմէքտէ իմիշիլիդ.

— Արթըլդ պու իքիմիքտա գարընըդ հիշ պիր ճէվապ վիրմէմէլիմի, չիւնքի, պունարըն սօտու կէլէկ. . . տիրն քէմիլի եօզ տուր. . . տէրէր տարպը մէսը տիր, էլ ու չաղը տէլիլ եալընը պէնիմ ալէյհիմտէ, իլլա հէք աւ տէմին ալէյհիմտէ չօգ շէյլէք սէօյլէք, պու ալէմ պէօյ-

լէ տիր. ֆազաթ, տիւնեա բէք ֆէնա օլմուշ տուր. . . տիմէք տիր քի, թա պուրալարա գատար չըզըշալար վար իմիշ տիր, աման եա իշպալմ. . . Լաքին, պու ճիւմէ իշ տաթիս, կիւճէնիպ թէաճճիւպ իթմէմէլիլմ չիւնքի, մէէ-մուրիլիլէթ ու վազիֆէմին իզթիլգաշընտան տըր պու, մալիւմ եա, պիլիլք քիւլիւք հէք սընթֆ ֆէնա աաթմէք իշէ կէօրիւլիւպ գօնու չմազըլա, վէ քէնտիլէրէ ունուպ վէ քէնտի թարիզէրիլմ իմ թմազըլա, վէլհասըլ, հիշ պիր չիւպճէ էսէրի վիրմէք իշին, թըպը քէնտիլէր կիպի. . . վէ հաթիմ չօգ տէֆա քէնտիլէրտէն տաթի զիւստէ չարքընըդ վէ ճանիլիք կէօթմէք չիլիք, մէճ պուր պուլունմադ տաթիւմ: կէրիլ պու հալ պէնիմ գալ-պիմէ բէք աղր, եկիլիմ բէք աղր պատմադ տա տըր. . . օ մաղուլէ քիմէսնէլէրէ ուլմազըլա մէճպուր պուլուն-մազ տաթիւմ. . . չիւնքի, չի չարէ, վաղիֆէմ էօյլէ իսթէ-մէքտէ տիր, պաշգալ տիր իլի եաթամամ, իըրմէլիլմտէ խայիլիք վէ սաաազաթ սըզըլը իտէմէմ. . . կէրիլ պու եօլտա պիր մէէմուրիլիլէթ, պէնիմ կիպի պիր աաթմին իշի տէկիլ իտէ տէ, էյ, իմէճէլիլ պու եա, պէնիլ պու մէրթէպէլէրէ գատար իստիրտի. . . հէք նէ հալ իտէ.

— Վաճ հէվալը վաճ. . . վազատ տա էօյլէ տիր պէն տաթիս սիզի աշուլի մէրթէպէ աճըմադ տաթիւմ.

— Պէյլէ պէնիլ իսթիհօդաաաա աղըրընըդ էօյլէ մի մնսիէօ նարսիս. . . Լաքին, օ տէկիլ էմմա, մաաամ քի բի էօյլէ օլտու զունու պիլմէքտէ իմիշիլիլ, մաաամ քի վալիտէ Պիւրէթ պիր խըրսըզ եաթաղը իմիշ, վէ մաաամ բի պէնիմ տէ օլ խապասաթ տա ինթիլաթիմ վար իմիշ, նէ սէպէպէ մէպիլ հէմ մէպուրէնիլ էպիլիլ վէ հէմ տէ պէնիմ էլիլի կէլիպ պաւսամաղըլա տըր.

— Ձիւնքի, գաթմէն սիզ, խայր վազըլմ տան պէրու, մէրգումըլա պիլէք թէալիմ իմմէքտէ սէօզ վէրմիշ իտէ-նիլ, պիլ տէ իւրթիլտիւպ չիւրհէ վիրմէք էլին, էօյլէ պիր թէշպպիւսն լիւգում կէօրմէմիլիլ տիր, նասըլ քի

էջլէ օրնաւոնք , քէնտինդ տախի ըւք իշի պիլիւրսինդ :
— Բէք ալեւ , մծնտիէ Նարսիս , իշի՞ն պէնտէ չիմտի :
քէնտի վատիմի իճրա խտէրք , անկէրի սիգէ թէսլիմիտէ .
ճէկիմ տիր , պիր սաաթա վարմանքայ բէնէնիդան պու-
լունաճաղար տր : . . վէ՛օյ պապտէ շօղուց պիր միշ-
քիւլաթ տախի չէրիլմէ յէճէք տիր , չիւնքի : խչէրիմտէ իւշ
նէֆէր տէ գտրը պուլունաղատա տր : Նէրչի Պարպիլեօն
իլէ Մարսիպ Նիկօլա օղու գարլան իկպի ըւք վաճշի չէլէր
խտէլէրտէ , պու ճիւմէ իլէ տախի , թալուգ կիպի տէ
գօրցազ տըրլար :

— Իսթէր պիրէր գարլան վէ իսթէր պիրէր թալուգ
կիպի օլտուրար , պէնճէ հիւ պիր էճէմիլիէթի եօգ տուր ,
տէտի Նարսիս քէնտի ուզուն սէթիթիլինի կէօսիւնիւ ա-
չարագ , վէ պէլիմէ բանթալմուս ալլիքնտան սօգուլմուշ
պուլունան չիֆիթէ աապունալարուն պաչարտրնք կէօսիթէ-
րէնք , — պուլար պէնիմ հանքմուտ օլտուգ ճա , հիւ պիր
չէ՛յ վաղիֆէ տէկիլ տիր :

— Լաքին , հէր հալտէ սիգ . քէնտի տաէմիլ իրնիլդտէն իքի
նէֆէլիմի պիրլիքտէ ալմալլարնըգ . մծնտիէ Նարսիս ,
չիւնքի . ինսան տարտա գալարդնտա , մալիմ եւ , հէր
նէ մէրթէպէ գօրցազ վէ իւրէք տախի օլա , երին գու-
տուրուր արալան քէսիլիւր , չիւնքի արթըգ իրաւէ վէ ճիւ-
ղիլիէսի էլտէն կիտէրէք , կէօղէրի գարալըր , վէ եախտ
հէր չէ՛յի կէօղէ ալըր :

— Բէք ալեւ , սիմար գարրեղ իշերի ալաճաղընըգ
գարունուն եանքնտաքի քիւչիւք վէ ալլազ սօֆատա իքի
տաէմ պէքլէթտիրիլիմ . . վէ իլք իշարէթ մէսինի ալըր
ալմաղ պիր գարունան քէնտիմ եէթիշտիկիմ հալտէ , տի .
կէր գարունան տա մէրգումար եէթիլիլիլէր . .

— Իմտի , մծնտիէ Նարսիս , էկէր իսթէր խտէնիլ . հէ-
ման վաղըմ զայլ իմ մէկէրէք կիտէլիմ : չիւնքի , մէրգու-
ման հայտուար շօղա վարմալըգ կէլէճէքիւր տիր :

— Զօգ իլիլ , շօգ իլիլ , էվէլէթ պէն կիտալ քէնտի տաէմ :

լէրիմի պէքլէթտիրմէկէ պաշամալընրմ . . Ֆիաղաթ , Ալ-
լահ վիրէյախտէ , էմք վէ գահմէթլէրիմիլ , սայիր տէ-
ֆալար միսիլու , պու տէֆա տախի պօլա չրգ մաեախտի . .

Պիր տէ պու հէնկիւանտէ իշարէթ իլին օլան պիր ըս-
լըգ սէսի տիր իշիարլարիկնտէն , մէրգումար լազըրտընք
քէսալիլէր :

Մէզքիւր բըլըգ իլէ , օղու Թօրթիլիարն , քիմին կէլ-
մէքտէ օլմասընք խապէր վիրմէքտէ օլմասընք ալալմադ
իւզրէ , Պրա-րուժ աննիթ բէնճէրէնէ գօլտու :

— Իշիմէ , իշիմէ լա ճուէթ կէլմէքտէ տիր . . . անլա-
տընըգ մը չիմտի , մծնտիէ Նարսիս , Նաւըլ , սաաղաւ-
թ բումա պիր գուտուրում վար մի իմիշ . .

— Վաղաւ , մէզպալէնին կէլմէսի , պիր տէրէճէնէ
գատար խալիլէթ ու սատաղաթընըգա պիր խալաթ տաա
օլունապիլիլ իսէ տէ , պիլ թիւն պիլթիւն տէ շայնանը ի-
թիմաւ վէ գանաաթ տաա օլունամաղ , չիւնքի , հէնուգ
մէյաանտէ թէքմիլ պիր իճրա եօգ տուր , սնունա պա-
ղալրմ , վէ պէն կիտալ շու աաէմէրիմի վաղ իտէյիմ :

Աալիլիլ ամմէ մէճմուրու օլան մծնտիէ Նարսիս պու
սնն ճէվապը վէրտիլտէն սօնրա , պիր եան գարաւտան կի-
րէրէք կէօրիւնանը օլտու :

ՄԵԼՄՈՐՈՒ

ԼԱՆՈՒԷԹ

Լա ճուէթ օլ անտէ , հէմ գանլը գաթիլլիք վէ հէմտէ
խըրաղլըգ ճիւլայէթլէրի եապանի արզու վէ զայրէթի ա-
թէշլլլէ եանըպ թուլում չմաղատ օլտուղունտան , վէ հէմ
տէ պու զարթթ վէ պու թէլալաւ բէք աճէլէ սուրէթտէ
եկրիւմէքտէ պուլունաուղունտան , հէյալէթամիլ բէճէսի
բանճար կիւլի գըղարտըղը միսիլու , օլ եէշիլ վէ օլթէք

կէօգիւ տախի, գալլինտէ հիսս ի թմէքտէ պուլունտու-
ղու վահիճէ մէսէրրէթ էսէրլնտէն օլարադ, տթէ կկպլ
բարլամադտա իտի:

Պրա-Ռուժուկն օղլու պէլալը չօճու գտա ղինաերալ սըլրա .
 եաբագ, վէ թօբալ թօբալ ելուրիլյէրէր, մէզպուրէնին աբ-
 գասընտան կիթ մէքուէ իտի :

Մեքդոմէ մեքոիվէնին սօս գատեմէլերնաէն աչադը ինմէքսէ իբէն, մեքդոմ չօճուգ տալիս, չաքընըբը նիյ- եէթիյլէ, սիրւումէքսէ օլան ֆրաթանընէ իթէկինէ պառը վերտիւ- վէ պիթթ ապի մեքդոմէմաէ մուլազնէսինի զայպ իտէրէթ-տիգլէրի իւզլըրնէ տււշտիւ, էլլէրի իլէրու տօղ- իուէ եանըլաը, տէրունինտէ կիրանազաճ չէյլէր պոլու- նան զէմպիլի տլըր իթարաֆա ֆըլըրաը, վէ իւնինաէ, իւ- գէրի զէմպիլիս ալ վէ զըլըմէթ ինճուլէր իլէ միւզէ, յենն օլան ալթուն պիր պիլէզիբ տիշալը չըգաը . . . լա Շուէ- թին, ճիւզիճէ բարձադըլաը ինճնտիլէր իսէ տէ, պու ճիւմէ իլէ տալիս, անինտէ պիլէզիկի եէթիլչպ ալաը, ֆա- դաթ, թօթթիյնարաա մէզըլուր պիլէզիկի կէօթմիւշ պու- ճիւնաու, վէ լա Շուէթ Քէնտուլի թօթաաաաա սօնաը, ճիւնաէթիլ աղիմէ իւզրէ, մեքդու մաւն իւզլէրնէ Տիւճնում իթմէքսէ իբէն, մեքդոմ տալիս, ինրալլիճէ պիր թալըր ու ճաղ իւզրէ, մեքդոմէնին եանընա եազլաշարազ ,

—Հափք՝ Սլլահ, նաոր՝ օղտու տա տեաղընրդ պէջլէ
գանեարադ տիւշտիւնիւդ, վահ՝, վահ՝, վահ՝, տեաիւ :

Լա ճուճեթ պոճաճ զարչըլըզ հըլ պիր ճէլապ վիրմէր-
դիղն, թօրթիկեաբըռ ոսպարընաճն եագալատըռ, վէ բիր
զաղապ պիր սուրէթմաճ էլիւրէբ, մէրզումուն պիր եւ-
ղիճիւր ոլ մէրթէպէ, պիշէյիլ ըրըմըք փր, գաճար Ֆրչ-
ըրմաճն ալալաթաթար:

Լաքին, չուրաօր բէր զարկի տիր քի, թօրթկնար
զպէնն պէլալը վէ չարքըն պիր չօճօւ օլտուգտան պաշ-
գա, օլ արատէ իսէ ճանր օլ դատար եանմաղտա վէ գան-
լարտ տա էջլիք ազմագաա իրէն պիլէ, զէրրէճէ նէ պիր

տարղընլըգ էսէրի կէօթէրտի, վէ նէ տէ պիր սէս չը-
գարտը . . :

Մէրգում Երեւանին գանլարընը սիլաի, վէ սախթէ
Յարստիւն հարտէ կիւլէրէնը տախի,

— Տօղրօսու, պէնի սէգվմէնիդ արգոս իտրիմ էմմա, պու մէրժէպէ սէգվմէնիդ տէ իտրժէմմա, վէ ումարլմ քի, արլըլք սայլր տէֆալար, պու զատար սէգվմէզօնիդ . . . Հա, լա Շուէթ, էօյլէ տէկիլ յի . . .

— Սենյի կիտի խոսքին մատչարա ահնի՛, հեմ չարգըն՝
լըգ իտիպ էթէնիմէ պասարազ պէնի տիւշիրիբրին,
վէ հէմաէ չիմաի՝ պիմէղլիբաէն կէլէրէբ պէոյլէ աէոյ.
լէրսին. . :

— Բիմ, պէ՛ն մի, Ալլահ ի՞նքն ասէ. . . . ահ պէնիմ
լա Շուէթ ճիկիմ, սիզէ եւէմն խտէրք սեօյլէրիմ քի, մալա-
սուս էօյլէ պիր չէյ եարմատըմ. . . . Էկեր պէն սիզէ էօյլէ
ֆէշալըղլար եարաճաղ օլա խիմ, չիմտիյէ գատար Նի-
չէ տէֆարար երապտիլիր խիմ, հալ պու քի, սիկի սէվ-
մէքսէ օտուղուս երբարար իրէն, մէկնչի գատար օլա-
րաղ էօյլէ պիր չէյ, երաա՛ր մեքըմ. . . . Խիմէք տիր ին, նա-
ֆիլէ եէրտէ չիւպէ՛ն խիւպ կիւնահամը ալարաղ, պանա
պու մէրմէպէ պէտ մուամէլէ ինտիլիդ, եւիզիմիւ ք-
սըրտընդ, վէ գանարըմը աղըմ տընդ, տաղը՞ քի պէն
սէն սաղըղ գիր քէօրէք մաղամընտա, տալիմա րիչիկդ-
տէ կէղէրէք մուհապպէմ կէստէ երմէքտէլիմ, տէտի
դաշէթլէ հալիմանն վէ հաղիթա՛ն պիր սեօյլէյի իլէ.

նա, ոչ սենյան խորտըղ բեռերին նե՛րեմէ տիր :

— Նե՛րեմէ օրհնադ, էլ վտէ տիր . . . Խաթէ՛րմիսնիդ, կիտիպ չաղըրաճը՛մ մը . . .

— Խայր . . . Լաբն Սարսիալար կէտիլէ՛ր մի :

— Խայր, տահա կէտետիլէր . . .

— Խմտի էօյլէ օլտուգտա, վաղթին միւսպատեմի վար տըր, ինիպ ճիւղինէ գօճաճըղըմ կէօթպիլիլիմ, չիւնքի, մերգումա սէօյլէճէճէկիմ՝ վար տըր, էլ վէթ, օլ պէնիմ ալիլ իթիթիւարճըղըմ աղաճըգ կէօթքէր իսթէրիմ . . .

— Նե՛րեմէ, Մէթր տէգօլուն պուլունտուղու մակզէնէ՛ մի ինմէր իսթէրալիսիդ, — տէտի Թօրթիյեար, օլ հէն կեամտէ գալպինտէ հիսա իլլէմէքտէ օլտուղու շէյթանի պիր սէյինճի սէթր իլլէճէրէր :

— Նե՛ վար տըր, սանա նե՛ օլուեօր :

— Քիմէ, պանա՛ մը :

— Էլ վէթ, չիւնքի սիւալինտէ պաշգա պիր հալ էսէրի կէօթիւնմէքտէ տիր :

— Ձիւնքի ֆեթրիտէն պիր թօհաֆըգ կէշմէքտէ տիր :

— Նե՛ իմի օ պաղալըմ :

— Եանի տիմէր իսթէրիմ քի, մէրգումա, քէնտու քէնտույն օյնանըպ էլլէնսին իչին, պիր թէսթէ օնուն քեաղտըր կէօթիւրմէլիսին, — տաթի Թօրթիյեար իսթիհգաեա չըգըչարադ, — պէօյլէլիլէ պիրաղ թէպտիլի հալ իթիշ օլուր : չիւնքի չիմտիլէ գաւտար անճադ ֆարէլէր իլլէ էյլլէնմէքտէ տիր, վէ կէրչի հէր տէֆատա քէնտիսի օնունու գալանմագտա իտէ տէ, չի՛ չարէ քի աղըպէթ քեարտա օսանճ կէթիլմէքտէ տիր :

Էա Շուէթ մէրգումուն պու մաագարալըք իւզերինէ պիր գահգահա տըր պըրադարադ :

— Եահու, չարքըմ օղլան . . . սէնին կիպի արուղ վէ պէլալը պիր չօճուգ հիչ էսօրիւմունէ կէօթմէտիմ տիսէթ ճայիդ տիր . . . հայտէ շունտան պիր չէմատան կէթիլ տէ, սէնիլնէ գօճաճըղըմն եանընա ինէլիմ . . . հէմ՝ պանա

ըլըգ թուլմալըսն, վէ հէմաէ գաբուսունու պմաքըղա եարտըմ իթմէլիսին . . . չիւնքի պիլիւսին եա, պէն եալընըղ պալըմա մէքըրի գարուեա եիթիպ ալանմա՛ :

— Էաքին իյի ումա, պէն օլ տէտիլինիզի, գօրգարմի եարամա՛մ, դիրա օրսըք բէք գարանլըգ տըր, — տէտի Թօրթիյեար պաշըք սալլաեարադ :

— Նա՛սըլ, Նա՛սըլ, գօրգա՛ր մըսըն, սէն էօյլէ պիր եարամաղ սըն քի, տէկիլ գարանլըգտան, հաթթա շէյթանտան պիլէ գօրգարալըսն, հայտէ պագաեըմ, շու սէնին գօրգարալտա օլտուղունու պիր կէօթէլիմ . . . հայտէ, չափուգ, վէ բէտերինէ տէ սէօյլէ քի, չիմտի կէլէճէկիմ տիր . . . գօճաճըղըմն եանընտրեըմ . . . մէքտըր իլլէ կիրաղ, եաղընտա վուգու պուլանճադ օլան ադտը իղտիլանճըրըն նէչր ու իսան հադգընտա կէօթիչիւպ գօնուլմագտաեըմ . . . հա՛, հա՛, հա՛, եալա՛, եաղընտա տիւլին իտէճէկիլ տիր, — տիյերէք իսթիհգա իւզըն էլլալէյի մէգալ իլլէտի ճանվէր գարը, — հա՛նը, հալտա պուրատաըն, հայտէ, չարթգ օլ քի, սէնիտէ սաղտըն եաբաեըմ, վէ եկէրչի աղըրը վէ ուսուլլու սուրէթաէ ալմէ ու հարէքէթ իտէր իսէն, չօրապ պաղըմը տա սանա հէտիյեէ իտէրիմ . . .

Թօրթիյեար շէօյլէ պիր կէօնիլսիլիզէ սուրէթտէ օլալաղ ըլըգ կէթիլմէ կիլիթտի :

Հալ պու քի, օլ հէնկեամուն լա Շուէթ, պէճէրմիշ օլտուղու խըրքըղըգտան տօլաք դիւնտէսիլլէ պէլլիմէքտէ օլտուղունտան, սաղ էլինի զէմալիլ տէրունինէ սօգտու, վէ պուլունան կիրանպահա միւնէվհէրաթը գալըլտըրմաեա պաշատը : Մէրգումնին մագաէտի, քէնտիլ իտէթինտէն օլտուղու իւզըն, բէնէսինէ տիւլիւտիլիլի եէնի պիր պիւշարէ իլլէ էլլէնմէքըք օլմաեըպ, իլլա մուլաղադաթ սուրէթտէ օլտուղու հայտէ, եանընտա պուլունան միւնէվհէրէրի, Մէթր տէգօլուն պուլունտուղու մալպէնտէ սաղալմագըղըգտան իպարէթ իտի : Մէրգումէ

նին, Պրա-րուժուն տախի բէյին թահալը իւն, Մէթր-տէգօլու, վաղթիլէ մերդումուն Բատօլփու երթիւք տու-չիւրմիւշ պուլունսուղու մախլէնտէ մահպուս իլլէմէսին-տէն ասը նիյեթիւնին նէ օլտուղունս, եազընտա պե-եան իտէճէկիդ տիր:

Պիրտէ պու հէնկեւամոնէ, էլինտէ պիր չէմմատան պու-լունսուղու թաղարիտէ, Թօրթիլեար, մէլքէտէնին դա-բուսունա կէլտի:

Լա Շուէթ տէ աշաղղուաքի սուֆուտա դոստար, մեր-դումուն արգասընտան կիթտի նասըլ քի զաթէն զերրի սեպգաթ իթմիշ տիր, մէղքուր սուֆուտա, եւրտէն աշը-լան իքի քէթէնքիլ պիր գաբուտան ինթիքէտէ իտի:

Թօրթիլեար, էլինտէ քի ըլլող, սեճմպուն իլլին, ա-վուճըրըլա հըփի իտէրէք, էնտան կիթմէրտէ, վէ լա Շուէթտէ, տիր վէ թաշ պիր մէրտիլէնտէն աշաղը, մեր-դումուն արգասընտան եալաշ եալաշ ինտէրտէ իտի: Վէ Բատօլփուն մէվիմին, մուճիպ օլաճադ օլան, վէ իլինտէ Մէթր տէգօլ պուլունսու մախլէնին դաբուսուտա, մէղ-քուր մէրտիլէնին թա աշաղղուտա պուլունսուգտա իտի:

Մէրտիլէնին ալթ պաընա վալող օլտուղտա, Թօր-թիլեար իլէրու կիթմէրիկէ թէրէտալա կէօսթիւրէրէք, կէրիտէ դալմադ իսիտէր:

— Էյ ճանրմ. . . արօրդ չաբդըն. . . հայտէ, իլէրու տիւշտէնէ, — տէտի երկղեւիս մէրդումուն թաբաֆընա չէվիտէրէք:

— Իյի էմմա, հէմբէք դարանդը տըր. . . վէ հէմ տէ սիդ աճէլէ աճէլէ կիթմէրտէսինիդ, լա Շուէթ. . . Պէն սիլէ պիր չէյ սէօյլէնէլիմ մի, աման, բէճա իտէրիմ, պէնի պըրաղըրդ տա, սիդ կիտինիդ. . . պէն իսթէմէմ, պէն կէրի տէսնէրիմ. . . ալլընըլ չու մուսու տա, քէնտի-նիդ ալլընըլ:

— Պէ հէյ ուղուրսուդ չօճուդ, չիմտի պու եարտը-ղըն եաղընադտա մը տըր. . . պէն սանա նէ սէօյլէտի

իտիմ, մախլէնին դաբուսունա պէն եալընըլ աշամա միմէտի մի իսիմ, հայտէ, հայտէ, տիւշ իլէրու պաղա-եքմ:

— Խալը, խալը, եարամամ. . . դօրգասեօրում պէն:

— Շիմտի եանընա կէլիր իսիմ. . . սանա դօրգասեօր էօյլէտիլիմ. . . սնըլաթն մը. . .

— Ես, էօյլէ մի, արմէք արի քի պէնի տէօյմէք տախի իսթէրիլիդ, իտի էօյլէ օլտուգտա, իլլէ պէն տէ կիտի-եօրում:

Թօրթիլեար պուսու պէօյլէ սէօյլէնէրէք, պիր դաշ տաթմ կէրի չէրիլաթ:

— Ինք ալէտ, պէնի տիլինէ. . . կէլ, կէլ արաղըլըք իթ-մէ տէ — տէտի Լա Շուէթ, դալալիտէ հիսա իթմէրտէ օլտուղու հիտալէլու դաղապը սէթը կլլէնէրէք, — սանա պիր պալաչի տալի վիրիլիմ:

— Է՛հ էօյլէ իսէ, — տէտի Թօրթիլեար մէրդումէնին եանընա կիտէրէք, — իլլէ պէօյլէ թալթը սէօյլէմիլիտէ նիդ քի, պէն տէ սիդ իթմաթ վէ հիւրմէթ իտէլիմ, ա պէնիմ վալիտէճիկիմ Լա Շուէթ:

— հայտէ, չարուգ, տիւշ լիլէրու պաղաթմ, դիքտ տճէլէ իլիմ վար տըր:

— Ինք ալէտ, ֆաղաթ, չիմտիտէն պանա, Մէթր տէ-գօլ իլէ աղաճըլ էյլէտէրիկէ միսասաթ իթմէրիկէ սէօղ վիրմէլիսինիդ, հա՛, նէ տէրալիդ, սէօղ վիրիլիմտի-նիդ:

— Խալը, պու կիւն օլմադ, չիւնքի վաղթին միսասա-տէտի եօգ տուր, սալիր պիր տէֆա իլինբէք ալէտ սէօղ վիրիլիմ:

— Աման վալիտէճիկիմ Լա Շուէթ, պու կիւն, չօղ տէ-կիլ, միսասատէ իտինիդ տէ մէրդումու աղաճըլ դըքտը-րաւըմ:

— Պու կիւն օլմադ, պաշղա պիր տէֆա տէալմտանա. . . դիրա, նասըլ քի սէօյլէտիմ, պէն հէման ճիւղիճէ կէօ-

ընչախոքտե՛ն սօճրա, անինտէ եօղարը չըգաճաղըմ տըր :
— Նէ՛ իշինիզ վար տըր, Նէ՛ ետրաճաղսընքզ մէրդու-
ման տայրեմսինտէ :

— Նէ՛ վազիֆէն սէնին, օ սէնին գարըշաճաղըն պիր
շէյ տէկիլ տիր : Հայտե՛, պըրազ չու օջոպօղաղըզլարը
տա պիթիլիւ պ կիտէլիմ, զիրա, ի՛նթիմաղ տիր քե յիմտէն
գառառ Մարտիալար կէլիլի եօգարառա տըրլար, վէ մէր-
գուժարը տա կէօրմէք իսթ էրիմ՝ սէյլէեէճէ կիմ վար տըր :
. . . արսըզլըք իթմէ, կէլ սէօզ տինէ, սօճրա մէնտուն
օլուրուն . . . կէլ պաղաեւրմ կէլ շուրաեա :

— Բէք ալէա, լա Շուէթ, խաթըրընզ իշին սէօղինելու
զիւ տինէյէյիմ տէ, սիզի Նէ գառառ սէվմէրտէ օլաու-
ղումու կէօրէսինիզ . . . — տէալ թօրթիլեար ետալա եա-
վալ մէրգուժնին եանքնա եաղլաշարաղ :

Մուման օօլուն վէ ըրիզիեարտան սալլանմաղ տա օլան
ըջըր, մահէլի մէզպուրու բէք տունաղ պիր հայտե՛
թէնվիր իլլէմէքաե պուրունտուղունտան, չաթլաղ, եէ-
շիլէնմալ, վէ սուլար սըզմաղ տէ օլան տիվարըթ իզէլին-
տէ, մէրգուժէ յաթէթըն չօճուղուն կիօլիսի, տահա զիւ-
եաաե հէյաթէթամիզ պիր սուրէթաե կէօղէ վուրմաղաե ի-
տի, վէ մէզքիւր Նիմ ըջըղաա, մէզքիւր մաթղէնին գա-
րուսունուն չաթլաղ քէմէրի իլէ, դայէթիլէ գալըն վէ տէ-
միր գարըք գաբուսու, կիւճ իլէ Փարզ օլունմաղաե օլ-
տուղու կիպի, լա Շուէթին արգասընտաքի գըրմըզը շալ
իլէ պաշընտաքի պէեաղ թաքիլ տաթի Փարզ օլունմաղ-
աա խոթ :

Լա Շուէթ իլէ թօրթիլեարըն չալընզ երթիշարիմէ-
սիլլէ, մէզքիւր գաբու, էօքճէ տէմիր լաալանմալ օլաու-
ղունտան, գըճըրտաեարաղ ալըտը, վէ զիֆիթ կիպի գա-
րանըզ օլան մաթղէն տէրունինտէն, տիշարեա Նէմի պիր
հալաա տըր ետերլաղ :

Շէմաաանը, մէզքիւր թաշ մէրտիվէնին պաշընա գօյ-
մուչ օլաուղլարընտան, կէրի եօղարքի գաաեմէլէրինէ

էրէյիճէ ըջըք վուրմաղաա խոթ եաէ տէ, ալթ գաաէմէ-
լէրի պիւթիւն պիւթիւն գաբանըզ պիր հայտե՛ պուլուն-
մաղաա խոթ : Պիրտէ մէզքիւր մաթղէն տէրունինտէն,
եապանի պիր կիւրիւրիւ վէ ետիսա պիր կիւմիրտիւ
սէսի տիր չըգմաեա պաշընաղ :

— Ահ, իշին գօճաճըրմէն սէսի կէլմէքաե տիր, պէս-
պէլի պէնի սէլամամաղ տա տըր, — տէաի լա Շուէթ իս-
թիհզաքեարի պիր սէյլէիլէ իլէ :

Մէզպուրէ պունու սէյլէտիկիլլէ պէրապէր, էլինտէ-
քի զէմպիլի պիր քէօլէտէ սաղլամաղ Նիլէթիլլէ, պիր
գաալ գաաէմէ աշարը ինտի :

— Ահբ, աճ, — տէյի պաղըրըր Մէթըրաէգօլ տէ՛-
շէթամիզ պիր հայգըրըշ իլէ, — մէկէրի միւրաաղըզ պէ-
նի պուրաաա եապանի պիր ճանպէր կիպի աճըղաաա գու-
տուրմարաղ էօլալիմէք մի տիր :

— Վահ զէվալը վահ, գարնէն աճ տըր, էյլլէ՛ մի —
տէաի լա Շուէթ գահզահա իլէ կիւրէրէք, — իմտի էյլլէ
օլաուղաա, պաշ բարմաղընէ մէրէք մէզլէնմէլիսին . . .

Պիրտէ պունուն իւզէլինէ, պիր զէնճիլ բաթըրաղը
իշիւրիսիկէ պաշընաղ :

Վէ պունան տա սօճրա, գայէթիլէ երիւքաէն օլաու-
ղու հայտէ, պիր հայգըրըշ իշիւրիսի :

— Աաղըն քէնտինի, սաղըն քէնտին, Նաֆիլէ եէրտէ
չապալանմա քի, Պուզվալ չիֆիթիկիլիտէ օլաուղու կիպի,
անաղլարըն ինճիթմէեէսին, զէվալը իսթիեաք — տէաի
թօրթիլեար :

— Չօճուղուն հագլը վար տըր, թէհի եէրաէ չապա-
լանմա, լահաթ տուր, ա գօճաճըրմ, — տէաի աճիւզէ
գարը, — գաթէն անաղլարընտաքի զէնճիլ վէ հայգաա
բէք մէթին պիր հայտէ տիրէր, զիրա, պապա Միգուսուն
մաղաղաընտան ալընմըշ տըր, մալիւմ եա մէրգուժ ֆէ-
նա պիր շէյ սաթմաղ, Վահ պիւրաե ալի իթիլեար վահ,
հօյ գապահաթ սէնտէ տէ վար տըր եա, Նիլին ուլղուտա

— Իմո՞ւտ, աման իմոտա՞տ եւեթիշինիդ, — տէ՛յի պա-
ղըրա՛ր լա Շուէթ պօղնուգ պիր սէս իլէ :

— Թէ՛շէքքիւր իտէրիմ . . . Թօրթիյեար, — տէ՛տի Մէթր
տէ՛դօլ, — Թէ՛շէքքիւր իտէրիմ . . . վէ մէրդուճան պու
հէնկեմանէ հէյպէթամիդ պիր սէս իլէ հսէրի մէսէրրէթ
իլլէտիկի իշիտիտի :

— Մ՛հ, օ՛հ, չիմտիկի գաճա՛ր պանս եւարմըջ օլտու-
ղուն Ֆէնալըջարը արթըլդ պու կիւն աֆի իտէրիմ . . . վէ
պիր միւքեաֆամ օլմագ իւղրէ տաթի, լա Շուէթին թիւր-
քիլէրիննի տիշնէմէքիլիէ սէնի տաղէթ իլլէրիմ . . . հայտէ,
տիշնէ, պէն պու պալը ուշու էօթմալըմէլիմ տէ, սէն տէ
գուլադ վէր տիշնէ . . .

— Պրա՛վօ պաղաճըդ . . . իշլիէ պիլիլնէր լոճաճաճ օ .
թուրաճադ տիշնէմէքա՛ւ յիմ, — տէ՛տի Թօրթիյեար մէրտի .
վէն պաշընտա օթուրաճադ :

Թօրթիյեար մէրտիլէնին իւր գաճմէնի իւղլէրնաէ
օթուրաճադ, մէղրիւր մախնէ տէրուննաէ կէշմէքաէ օ-
լան օլ տէշէթամիդ մէնալըջարի, էլիմաէր ըլըդ եօղա՛րը
գալըրաճադ թնէլլիլէ չալըմագաճա իտի իտէ տէ, օլա-
տա հիւրմ, իմ մէքաէ պուլունան դարաճիլդաճ հաճաճն
գիւնաճէ օլտուղունտան . . . էօլլէ պիր զալիֆ ըլըդ իլէ
բէք աղ էսէր կէօրիւլէպլընէքաէ իտի :

Թօրթիյեար մախնէ տէրուննաէ կէշմէքաէ օլան մէն-
գաճէրի գաթման ֆարէ իտէմէմէքաէ իտի . . . Մէթր տէ-
դօլ իլէ լա Շուէթ պէնիլնաէ զուգուտ կէլմէքաէ օլան
հէյպէթիւ վէ չիտտէթլու գալիչա սէսսիղճէ վէ կիւրիւ-
տիւտիւղճէ կէշմէքաէ իտի . ֆաղաթ, արալըջ արալըջ
բէք քէսկին վէ պօղնուգ աուրէթ տէ նէֆէս ալըջար իլէ
շէտիտ վէ սըգըշալըլըլըջ օլմագլըդ էսիլլէրի պուլունտու-
ղու հալտէ չապալաթմարըլըջ օլտէրի իշիտիլլէքաէ իտի
հալըլ քի իշար իմտիլ, Թօրթիյեար մէրտիլէնին իւրթ
պաշընտա թաշ իւղլէրնաէ օթուրաճադ տէ օլտուղունտան,
սէյիր մահէլլէրինաէ, օնուրըրն պաշընէլմաճ արզու-

սիլլէ, թէ՛մաշէկէրան թարաֆընտան զուհուրա կէլտիկի
միսիլլու, մէրգուճ տաթի, կիւնա պիր տաղըճա էվիլէ,
զուհուրա կէլէճէք օլան մէնգարէրի կէօրմէք նիլիէթիլլէ,
իպրաղը զայրէթ իլլէմէքաէ տիր կիւլի, առէթ տէն պու-
լունան պիր մաղամ իւղրէ տեադ լաըրնը եւրէ վուրաճադ
բաթըրտըլըջ չըգարմագաճ իտի : Մէրգուճ պու տեադ
բաթըրտըլըջը իծրա իմտիքաէն սոնրա, Պուլմար իւղլէ-
րինաէ պուլունան իմթիթըլարի եօղարըլարնաճ, եանի
Բարատի թէ՛միլլէն օլունան մահէլլէրինաէ թօրլանան
խալա մախտու օլան պիր սուրէթ տէ,

— Էյ, հայտէ, բէքա՛ւ . . . գալըլըրնըդ բէքաէնի . . .
օնունա պաշընէլըդ . . . միւղիգա, միւղիգա, տէ՛յի պա-
ղըրմաճա պաշընէլըդ :

— Մ՛հ, իլթի պէօլլէ սէնի ճանքմնաճըլ իսթէր իտէ, օլ
հալտէ թուլթաճաղմաճըլ, եաղմըլ պըրադմաեճաճաղմաճ
աճըլ, — տիլլէք Մէթր տէ՛դօլ մախնէննի տիպլինտէն մը-
րըլաճմաճա պաշընէլըդ, — չիմտի սէն . . .

Պու հէնկեմանէ, լա Շուէթին տէ, իւմիտ քէսիլլէրի-
նէ տիւշիլի օլմաճըլ հարէքթիլլէրիննի սէսէրի իշիտիլլա,
Ֆէ՛հմ օլունմագաճա իտի . մէրգուճնին, սոն տէրէճէ գօր-
գու վէ ճան հէվիլլէ չապալանըճա տէպէլէննէքաէ օլմաճըլ
անալըլմագաճա իտի :

— Եա՛հու, պիրադ էիւքաէք սէս իլէ օգուեռնուդ, ի-
չիտէ՛մ եօրուգ . . . — տէ՛յի պաղըրաճ Թօրթիյեար :

— Թէ՛հի՛ եւրաէ ճիլիլ ըզըրմագաճաճըլ, չալըճա, պօշ
նէրէ չապալանմա, պէն սէնի պըրադմաաղըճաճն պաշըճա,
հաթիա իշլիէ պէշլլէ, իշիլլիլի իսթէտիկի սուրէթ տէ
թուլթաճաղմաճըլ, — տէ՛տի Մէթր տէ՛դօլ :

Պատէհու, պէսպէրի լու Շուէթի իսթէտիկի սուրէթ-
տէ թուլթաճաղմաճըլ թաշիլլէնա ալմըլ օլտուղունտան,
— թամմա, իշլիէ միւրաճաճ հաճըլ օլտու . . . Շիմաի պէնի
տիշնէ . . . տիլլէք, իլալիէ մէգալ իլլէտի մէրգուճ :

— Թօրթիյեար, Թօրթիյեար, բէտէրիննի չալըլ, հայ-

տէ, բէտէրնի չաղը՛ր, — տէ՛յի պաղըրոր լա Շուէթ նէ-
ֆէսի քէսիլմիշ օլան պիր հալտէ : — Իմաստ . . . իմաստ . . .

— Շու զօճա դարերն տիշարը՛ չըգարընըղ . . . զիրա՛
չամաթասընտան հիշ պիր չէ՛լ իշիտէ՛մէ Եօրուղ, — տէտի
թօբալ չօճուգ պիր գահգահա տըր պըրադըպ կիւէրէր, —
օեուշու ալթ իւսթ վէ իւսղը բահաթալը իթմէրաէ օ-
լան շու աճիւղէն տիշարը՛ չըգարընըղ :

Լա Շուէթին պաղըրըր, եէր ալթընտա պուլունան
մէզքիւր իրի գաթտան, թա Եօգարուեա գատար աքս ի-
տիպ իշիտիւմէմէրաէ իտի :

Սէֆրէն աճիւղէ դարը, Թօրթիյեարտան քէնտի հադ-
զընտա հիշ պիր ֆայիտէ հարըլ օլաճաղընտան իւմիտի
գաթ իյլէտիկինտէն, պիր օճն թէճրիւպէ վէ պիր սօն զայ-
րէթէ տահա չըգըրադա :

— Թօրթիյեար, հայտէ իմաստէ ասէմ չաղըր տա,
սէնի մէշնու իտէյիմ, զէմպիլիմի սանա վիրէյիմ, իշնտէ
միւճէվհէրաթ տօլու տուր . . . իշլէն, կէլ, ալ, շու թաշըն
ալթընտա տըր, տէ՛յի պաղըրոր :

— Ա՛հ, նէ՛ պիւլիւք ճէօմէրուիք, թէնէքքիւր իտէրիմ,
մաստմ . . . լաքին, մէկէրէն պէն իսթէր իտէմ, մէզքիւր
զէմպիլի քէնտիմ ալաճաղընտ, — տէտի Թօրթիյեար կի-
տիպ զէմպիլի ալարագ, վէ սալտիւրպ իշնտէրի միւճէվ-
հէրաթըն սէալէրինի չըգարթալըրադա, — ֆադաթ, պու-
ճու մէ իլէ տաթի, էկէրլի շիմաի պանա եիկիլմի բարա-
լըդ սքճագ սքճագ պէօրէք վիրէճէք օլուր իսէն, կիտէր
պապամը չաղըրըրըմ :

— Աճը՛ պէնի, հալիմէ մէրհամէթ իյլէ տէ, պէնտէ
սանա . . . :

Լա Շուէթ ոյու բէճանա տայիր օլան մէզալաթընը
տէվամ իտիպ պիթիլմէտի :

Չիւնքի թէքրարէն օրթալըղա պիր սիւքիլ թուր հիւքմ
իթմէկէ պաշաալ :

Թօրթիյեար թէքրարէն կիտիպ մէրաիլէն իւզէրնտէ

չէօմէլտի, վէ թէքրարէն աեաղլարըլա բաթըրալար չը-
գարարադ :

— Է՛յ ճանրմ, հա՛նիեա, պաշաճանճագ մը, տա-
հա պէքրէեէրմ մի, ա՛շընը բէրաէեի . . . Եօգա շիմի
օրթալըղ ալթ իւսթ իտէրիմ հա՛, հայտէ, օեւ՛ն . . . միւ-
ղիգա՛, միւղիգա՛ . . . տէ՛յի պաղըրմանա պաշաալ :

— Պէն սանա պիր չէ՛յ սէյլէեէեիմ մի, լա Շուէթ, աը-
լթը Էյլէ չաղըրըպ պաղըրմադ իլէ սէն պէնի դօրդու-
տամոզսըն, — տէտի Մէթըր տէ՛գ օլ սրատան չէնտ տա-
գըրա կէչիտընտ, վէ չիւբհէիլը օլարադ, մէրդ աճիւնին
աղընը պիր իյլէճ գաթսըրպ պաղըրմադ պիր հալէ կէ-
թիլմիշ օլաուգտան սօնար, — սէն տէ բէք ալէա ֆարգ-
իթմէքտէսին քի, — տիյէրէք իլալէն մէզալ իթտի մը-
գում աղըր վէ պօղտուգ պիր օհա իլէ, — էկէրլի պէն
իւսթէր իսէմ, սէնին իշնի անի վահիտտէ պիթիլըրմի,
լաքին, իսթմէմէ, չիւնքի, եալաշ եալաշ Էյլէնէրէք պի-
թիլմէք տիր միւրատա՛մ . . . Էվլէթ, միւրատա՛մ էվլէնէթէ
գարըրըպ էվլէնէթ իթմէք տիր. գիրա, պէն սէնին էլլէ-
տէն վէ եիւղիտէն աղ էվլէնէթիլ չէփմէտիմ . . . միւ-
րատա՛մ սէնի էօրտիւրմէզտէն էվլէլ, պիր իտայլի վաղըթ
սէյլէչիպ գճուլա՛մադ տըր . . . Էվլէթ, եալաշ եալաշ . . .
վաղաա սէնին իլլէ պու հալ տէ՛յլէթալիպ պիր հալ տիր . . .
ճան չէփլիմէ բաէօին, հա՛, Նէ՛ տէրսին, Էյլէ տէկիլ՛ մի :

— Է՛յ, եահա, իթիլիեար, պոնա պադսանա, Էյլէ
տիլանէիլթ իսթմէմէ, — տէ՛յի պաղըրըր Թօրթիյեար նիմ
մէրթէպէ սե-դա գալարադ, — կէրլի մէրդումէեի թէ՛ք.
պիլիէ իյլէմէլիտին, լաքին, Էյլէ բէք չօգ տա ֆէնալըգ
եալմամալընը . . . նէ՛, օ, էօրտիւրմէք մէօրտիւրմէք լաղըր-
ալըրըր իթմէքտէ սին . . . Եօգ, Էյլէ լաղըրալար իւ-
թմէմէ . . . հօշ, շադա տըր իթտիկին եա, Էյլէ տէկիլ՛
մի. պէն լա Շուէթի սէվլէրիմ, պէն տիտէն վաղ կէչիւմ
. . . պէն սնը սանա թէսիլմէ իթտիմ իտէ, սէնին օլաու
տէյի իթմէեիպ, իլլա թէքրարէն պանա իտտէ իտէսին

տէյն թէսլիմ իթտիմ . . . սաղըն մէրգումէեր ինճիթմէ-
նէսին , սաղըն լա Շուէթիմին հէլաբինէ դաղըմաեաւն ,
եօգասա կիտէր բէտէրիմի չաղըրըրմէ հա , պիւմիշ օլասըն :

— Սին էլէմ իւղըն օլմա , սէն րաճաթմընս պաղ , պէն
օնա , միւսթաշաղգ պուլունաուղունաւն զիեատէ հիշ
պիր շէյ եաբմամ . . . պէն օնա էօյլէ պիր տէրս վիրէնէ-
կիմ տիր քի , վարսըն անտէն իսթիֆատէ իթսին . . . —
տէտի Մէթր աէգօլ , կիտիպ քիմսէեր իմատաէ չաղըր-
մասըն տէյն զօրգուսուստան նաշի մէրգումու թէէմին
իթմէք իսթէեերէք :

— Զօգ իյն էօյլէ իսէ , պրափօ , պաղ պունա պիր տէ-
նէնէկիմեօգ տուր , տիմէք տիր քի , շիմոի մէնզաբէ պաշլա-
եաճաղ տըր , հայտէնիւիդ պաշլաեընը պաղալըմ . . . —
տէտի թօրթիյեաբ , Մէթր աէգօլուն նիյեթի Ֆատիտէ-
սինի պիւլէտիկիւնաէն , սէօյլէտիկիւնէ ճիտաի նաղաըրըս
պաղըրպ ինանարաղ ,

— Էյ ճանրմ , լա Շուէթ , սէօյլէ պաղալըմ , պիր աղ
սէնիւլէ դօնուչալըմ , — տէտի Մէթր աէգօլ սաբին պիր
սէս իլէ սէօյլէեերէք , — էվվէլա չունու պիւմէիսին քի . . .
Պուգվալ չիֆիթիկիւնաէ կէօրտիկիւմ լիււստատն պէրու ,
եանի մէզբիւր լիււստա , իշլէմիշ օլտուղումուղ քեաֆ-
ֆէյն ճիւնաեթիթէր կէօյլէրիմ էօիւնէ կէլէլիտէն պէրու ,
պաղէթա չըլաըրմաղ . տէրէնէսինէ էլվիթիմ տիր , կէրչի
չըրտըրմամըրմ տըր . . . լաբին , հէր հաթէ պիր կիւն չըլ-
տըրաճաղըմ տըր . . . զիրա , էօյլէ պիր հալտէ վէ էօյլէտէ
պիր մաճէլտէ եաշամաղտաւըմ քի , քիմսէլէր , եանըմա
ուղրամաաղտան պաշլա , չու եալընըրըգ հայիմտէ , օ-
թուրուպ տիւչիւնտիլքէ տօրիլ , քեաֆֆէ ին թէկէքիւր-
լէրիմ կիտիպ կէլիպ մէզքիւր լիււսա իլէ պիրլէնէքաէ
տիրլէր . . . վէշաղըր պիւլէթին պիւլիւն տէկիշիլիշ աճա-
լիպ պիր աոմմ օլմուչում տուր . . . էվվէթ , կէշիլիշ օլան
եապանիճէ կիւնլէրիմ կէօյլէրիմ ճնիւնէ կէլտիքէ , տիւ-
չաըր հէյալէթ ու աէնշէթ օլմաղտաւըմ . . . նասը քի ,

մէզբիւր լիււսանըն թէէսպիրլնտէն նաշի իտի քի , լա հուա-
լէօղէ էղիլէթ վիրէթիլքաէն սէնի մէնն իթտի իտիմ . . .
վէ տաճա պու պիր շէյ տիմէք աէկիլ տիր . . . Աճ , սէն
պէնի պու մաթղէնտէ պաղաաղալ հապա իթ տիրէրէք , վէ
աճըրգտան վէ սօուգտան տիթիթիտիրէրէք . . . պիւ-
թիւն պիւթիւն հէյալէթէնկիլ թէֆէքիւրլէրիմ բէնչսի-
նէ իրգա վէ թէսլիմ իլլէտին , Օֆ , պիւմէգան սէն , պէօյլէ
եալընըրըգ տիմէք , նէ՛ տիմէք տիր . . . տայլմա եալընըր
գալմուղ , եալընըր եաշամաղ . . . վէ պանա էղիլէթ վի-
րէն օլինսաֆիւղ պիր աոմմէն սէօյլէտիկի կիպի , կէօյլէրիմ
էնիւնտէ տէ սիեաճ պիր բէրաէ չէքիլիշ օլտուղու հալ-
տէ . . . Օֆ , պունա ի՛տն տաեանմաղ , օֆ , պու չէքի-
լիւ տէրալէրտէն աէկիլ տիր . . . անլաեօրմուսուն . . .
պէն մէրգում ինսաֆիւղ աոմմ , պատիլի մէվիթ օլմաղ
նիյեթիլլէ , էլվիլիպ օլու մաթղէնէ պըրաղաըր իտիմ . . .
վէ չիմոի իսէ , իլլիթ օլու մաթղէն քէնտիմ իլլին պիր էղիլ-
էէթ մաճէլլի օլմուշ տուր . . . վէ պէլիլ տէ պիր կիւն ,
մէզբըրմ տօրի պուրաթ օլաճաղ տըր . . . էվվէթ , թէք-
րարէն սէօյլէրիմ քի , պունուն կիպի հէյալէթամիլ պիր հալ
օլամաղ , Մէրգումուս պանա սէօյլէտիլքէրինն քեաֆֆէ-
սի տաիլի կէլիլպ չըգ մաղտա տըր , թատիլգ օլունմաղ տա
տըր , Մէրգում պաղա , « Խաոտմ քի , սէն քէնտի կիւն վէ
գուվիլէթին սայէսինտէ էնվայի ֆէնալըլաըր եաթմաղտա-
սըն , մաոտմ քի սէն քէնտի կիւն վէ գուվիլէթին ֆէնալըլ
գուլանմաղ տադին . . . պիր կիւն , էն զիւտաէ դայիֆէր
վէ գուվիլէթիլլէր էլլէրլնտէ պիր էլլիւնէ օլաճաղաըր »
տէտի իտի , վէ սահիճէն տէ էօյլէ օլտու , վէ մէրգում պա-
նա , « պիր կիւն սէն , հէրքէսին հուղուրունաւն մաճըմ
վէ մէրաուտ պիր հալտէ դալաըրաղ , անճաղ քէնտի ճի-
նաեթիլլէրին թէղէքիւրլէրլլէր իմարը էվվաթ իտէնէք ,
վէ աղըպէթքաւրտա թէօլպէքաբ օլաճաղաըր » տէտի
իտի . . . « Իլլիթ թէ տէտիկիւնին տաիլի իճրաթ կէօրիւլէ-
կէ , վէ օլ կիւն իշէգաըրիւպ իթմէկէ պաշլաաըր . . . էվ-

տա տրբ, աղբիմ պաշարման կիժմեքտե տրբ, քեճտիմի ղայյո կյեմեքտե լիմ. . . ղե չօգտա իճթիմալտեճ տրբ քի տայլեր տեֆալար, էմաթի կեֆրլալիկի, կիպի, կեքերմոտ պլր ֆեճայլը հասըլ օմաճապարը, պլր Նեօթեճը գուհու, րա կեճեճը տրբ, . . . րաբլն, պու ճիւմե կեճ աալիս, սեճի մեճպուլը խոթպտե աեղլեճտիքլեթիմի տլլեճեթեք, Եթիմ տեճիլեճ չեճիլն ճե մլրթեպե տեճեճեթալիլ պլր չեճ օլմոտըթը աալաթտըրաճաթ դստար լաաղլմ ու դուտթեթիմ սլալալալմաճաթ տրբ . . .

— ձէսարէթիլի օլ, լա Շուէթ, էվլէէթ, ճէսարէթիլի օլ,
վէ ճէսարէթ իսգրէ լազըմ հէլէն ճէվապը վէր : . — աէյի
պաղքըսըր հօգ արտ ամն թօրլիկեսըր,

—Մէկէրիւն ա՛նկ ա՛յ, քէնա՛ր, քնանաճաղըն, օհո՛ւն ո՛ւն, գըըմըն պիւ՛նքա՛ն տե՛կի՛կ մի սիւն, երգի՛թ ի՛նչ պիւ՛նքա՛ն սիւն, ... Եօգ, էկէրիւն պիւ՛նքա՛ն տե՛կի ի՛նչ սիւն, չէ՛յ լիճանա պապէր կէ՛նա՛նքա՛ն տե՛կ, կէ՛րի՛ց ա՛մա՛ն, Եւսա՛ֆը օրընք (1) »

Ի՛նչ սիւն, ա՛յ տե՛կի՛մ, ի՛նչ ի՛նչ արքէ՛ վա՛րսա՛ն Տիկի՛նք :

[illegible]

(1) Թօրթիկներ խթիհղանա լըզըլարազ, մէջքիւր հալի պիր
Թշալքո սօռնունաւ, զի Աէթր տէրդը իլէ լա Շուէթի տէ պիրէր
օհոնհոհոհա պէնզէԹմէգիտ օլտողըզընաւ լա Շուէթի, էկէր գէհտ
օհոնհոհոհ տպըլ մէթըլիլ ին էզ պէրիտիպ իլ իլ թպիլի մէմիլ
իսէ, Թշաթրթրարտա օլտուզու կիպիլ պիր առֆէտօրէ, Խանի սաշ-
նա էսնիւնտէ կիլիլտէ տուրուպ տա, Եսպաշ սն իլէ պիր օհոն-
հոնհոհ տէրսիի սէպլէնէնէ ինթրեան էկտօրմըշ, զի պու մէ-
մարիսիէթ ինն տաթիլ շնթմաշ մարաթաթընը նասիթաթ իլնիմըշ

արար:

տեղեւոր խտելում՝ Պէօյէ եայեւելը պիւ հաւաքէ գաղաղաբը՝
 աս, կիճէ կիւնտիւզ տայլումս եայլընքը վէ սուս րուս պիւ
 համար կէշլըմքը կիւն-մէնպար պուրումնու դումս կէօրտիւ-
 կիւմանէ, քէնսի քէնտիւնէ չըրտըրըզ գուտուրմանս պաշ-
 տալումը՝ . . . հայ պու քի եշլիմումս հէյ պիւր շէ կէնմէզ
 խաշ . . . եղվէլէ հոլտիւն տալլում գաղաղմանն ուշատ . . . եղ-
 վէթ, կէրչի ուեւումագտաւ տէկիլ խաիմ, հայ պու քի մէշ-
 քիւր րինաւատա հէմաշէ կէօզլէրիմ էօնիւնտէ խաի . . . պիւր-
 միսին էօյլէ պիւր յիւեւս ին ուղարաղաղըզ շէ՛ տիւմէ
 տիւր . . . Օլ րուշ սօզ պղընտաքի ու փաճըզ իրիմիւնարըն
 մէնպարէտի մի տէրսին . . . տաւես աթըլը պօղտուղումուզ
 գաղընըն հալի րիւր տէհէշէթի մի տէրսին . . . վէ սըզը թա-
 ճիւրնին հալի մի տէրսին . . . վէ սէն, սէն իտէ . . . քեւաֆ-
 ֆէյի պու գորարթըլարըն իւզէրէրինստէ ուշուպ տօլա-
 յումաւս խաիւն . . . իւլվէթ, ոյու հալլէր, քէք տէհէշէթ-
 ֆէրմա հալլէր տիւրէլը . . . կէօզլէրիմ կէօրմէզ օլուպ . . . վէ
 տայր պիւր շէ՛, ետպար տիգալաթըն քէնտուեէ ճէլը կի-
 լէմէտիկիւնտէն, թէֆէ քիւրլէրիմ էօյլէ պիւր հալ վէ էօյլէ
 պիւր շէ՛քլ քէնպ իմմէքտէ խաիւր քի, հէմաշէ մէզըրիւ
 մէնպարէլէրի կէօրմէքտէ խաիմ, վէ հէմաշէ, էօյլէ տաի
 սուրէթիւն տէ կիւլ, իլլա լէք պէրըրադ . . . վէ հալմիւր գանն
 հալմիւրսն, հէնուզ մէկըրի իճրաեէ վաղ խաիւրմէքտէ
 տիւր կիպի պիւր սուրէթիւն կէօրմէքտէ խաիմ . . . քէնշէյի
 ճինաեթիկիւղէ տիւշիւշ պուրումնաւ պիւրաշէլէրին, թէք-
 միւ եշքալալըր կէօզլէրիմ էօնիւնէ կէլմէքտէ խաիւր . . .
 վէլէլէ մէզըրիւ տէհէշէթի րիւեւս կէօզլէրիմ էօնիւնէ կէ-
 լմէստ պիւլէ ֆիքրմալայիւմս, ինչիմիշ օլտուղում ճինաեթի-
 լէր ին մէշդուլ պուրումնաւ գուտանն, տայլումս օլ եօրտս
 մէնպարէլէր վէ թէնաթիւրըր թէհէնսիւմ իմմէքտէ իւ-
 տիլէր . . . մէ էօյլէ օլմալըր տա թապալի տիւր, չիւնքի, ին-
 սանըն կէօզլէրի կէօրմէտիկի թաղտիւրմէն, ֆիքր ու իւն-
 եալընա, անճադ . . . քէնտի թապալս մալմաֆըզ հալլէր վէ
 մէշգալէրիւր կէլիլիլէր, աղլ ու ֆիքր անճադ օլ եօրտս շէլլէր

իւն մէջը ուր լուր լար . . . պու ճիւղէն տախի . . . պաղը քեր-
րէ, մէջքիւր մէջը քերէր, քեմայի տէհէն իւզըն օ-
տուղու հալտէ . . . թէ մայաւան մէջս ուր պու լուր մայաւան
իտիւմ . . . ֆաղաթի, պէրէբեաթ վերսին քի, դանն իւնը-
սին, մէջքիւր հէյդէթ լու հալլէր . . . քէնտի թարաֆ,
լարն տան հալիմէ մէրհամէթ խեղեք . . . տունուզ լան-
մադ տա . . . պօղուլմադ տա, վէ մահվ օլմադ տա խալէր . . .
Օլ վազըթ, ատէթա, ուղչուտան ուեանարադ, էնյէ պիր
մուսիպէթէնկիդ րիւեսանըն բէնդէսինաւն խէլտա օլմադ տա
իտիւմ . . . ֆաղաթի, օլ վազըթ տա, իւզըրիմտէ պիւլիւք
պիր դալիթիւք, պիւլիւք պիր սըզընթը, վէ պիւլիւք պիր
գըրիւնըդ հիտա իյիւմէթաւն իտիւմ . . . վէ, ինանըթմադն
օֆ, շիմտի սէնտէ կէրի իւզըրիմէ կիւլէնէքսին . . . լա
նուէթ . . . լարսն վարս երին սէն կիւլէնքաւ օլ . . . կէօզ-
լէրիմ օլարադ աղլամտա աղլամտա աղլամտա իտիւմ . . . ան-
լաւըն մը . . . էվէթ, աղլամադ տա իտիւմ . . . ֆաղաթի,
օ տէկիւ էմմա, նէշիւ կիւլէնէքսոււն . . . հայտէ, հայտէ,
կիւլ տէկիւքուլ օսնաւ կիւլիւ վէր . . . էվէթ, կիւլիւ
վէր . . .

Լա նուէթ պու մէզալաթ իւզըրինն տէրինտէն օս-
ղըր վէ պօղուլ պիր սէս իլէ պիր ահ տըր շէքէկէ պաշ-
լաւը . . .

— Պիր աղ էրէքաէք սէօյլէ յինիդ, — տէյի պաղըրտը
թօրթիյեաւ, — զիրա էրթիւմէ եօրուդ . . .

— Էվէթ, — տէտի Մէթըր տէգօլ, — աղլամադ տա ի-
տիւմ, շիւնքի շարէսիդ պիր տէրա ու էդիյէթ բէնդէսինտէ
մէթըր պու լուր մայաւան իտիւմ . . . հիւ պիր հիւտաթ վէ
հիւ պիր դաղապ բարա իթմէմէքաւ իտիւմ, քէնտի քէնտի-
մէ, « եարըն », օ պիր կիւն, վէ հալթիւ, հէր կիւն պու
ֆէնալըգլար, պու չըրընըգլար, վէ պու հալթ մուսիպէթ
իյիւմալ բէնդէսինաւն գուրթ լուր մայաւանալըմ տըր . . .
օֆ, պու նէ հօմիւր տիւր պու . . . օֆ, քեմալի, պէօյ-
լէ, հէմիւն տէհէնթիւր թէֆէթիւր լուր բէնդէսինտէ եա . . .

շումադ տան իտէ, պիր ան էվէթ էօրիւպ տէ գուրթու-
սամ տահա իյի տիր, կէօյլէրիմ կէօրիւպ, վէ պէօյլէ պիր
մահէլտէ եարընըգա մահպուրիյէթ վէքմէքաւ իտիւմ . . . զէր-
իմէ թէնտիլի պուլաճադ նէ պիր հալթ վէ նէ տէ պիր տա-
թան վէ աղլամադ տա մալիք պու լուր մայաւան տէկիւր իտա-
լըր, հիւ պիր, հիւ պիր . . . » տիւմէքաւ իտիւմ, Մէջքիւր
տէ հիւթ լու գարըրթլար, պիր սիւեսէ բէքաւ չէքիւմիւ օ-
լան կէօյլէրիմ էնիւնտէն, պիւնիւքաւ տէֆարար կէնիւ
մէօնտիւքաւ սօնըմ, կէրի պիր տարըլք տէֆ օրուպ կիլիւ
մէքաւ իտիլէր իտէ աէ, չի ֆալիտէ իւ, օնարտու տու-
րուր տուրմադ, սալիք էդիյէթլէր պաշ գալըրմադ տա
վէ պանա բէնհիւտ վիւմէքաւ իտիլէր . . . չէնյէ քի, պիր
թաղլա էրէքէթլէր բարէթիւն թալպիդ ինըալարը աղ
ու ֆիրրիմ իսթիլա իլլէմէքաւ օլուդ լարընտան, բէգա-
լէք քէնտի քէնտիմէ, « էկէրիւ վազթիլլէ ըրդ ու նամա-
սում իւզըն ետալմաշ, վէ էնալիս, ճիւտաթիլլէր իթիւ-
քեալ իթմէմիւ օլա իտիւմ, շիմտի պու հալտէ օլմադ տա իւ-
լա սէրպէթ վէ րահաթ օլաճադ իտիւմ, մէտաւ օլաճադ
իտիւմ, հէրքէս պէնի սէվէնէք վէ պանա հիւրմէթ ու րիւ-
եսթ իտէնէք իտիւմ . . . հալ պու քի էնյիւ ետալմաշ օլմա-
աղըրմտան, իլլէ վէ պէօյլէ հէմ կէօյլէրիմաւն մահպուլ գը-
լընտըմ, վէ հէմ տէ դէնհիւրլէր իլլէ պաղլամադ տա հաղս
իտիլտիւմ, վէ, քէնտի ճիւտաթ չէրիքլէրիմն էլլէրինտէ
պիր էլլէնէք օլտոււմ, կէրի շիմտի նաալմ օլտոււմ էմմա,
հալթ քի, բէք կէն գալմաշ օլտոււմ, բեմալի, իլք ճիւ-
տաթիլ իլլէնտիւր վաղընտան նէտալմէ կէթիլլէրմաշ օլա
իտիւմ, շիմտի պէօյլէ զալպ իթմիւ օլտոււմ սէնտաթի
հալիս տէրա ու էլէմին չէքմէրիլիէ մէճպուր օլմադ ի-
տիւմ . . . վէ պիր տաթմ, իլլէնտիլի ճիւնհա վէ ճիւտալէ-
լէրին ճէսամէթիւն կէօրիւպ տէ էդհան ու տիլ թէօլպէ-
նէ էկէնէք, վէ լաղըմ կէլէն էրիլլէրիւ տէ չէքմէրիլի-
րաղի օլաճադ օլուր իտէ . . . էնյիւ պիր էնիւ չէքմէրիլ-
քի, ինան օլ հալտէ ուղչու տէնիլէն չէյի զալպ իթմէք

վե՛ թ եքմիլ պիր պիհուզուրլուզ բենչեպինե տիւ շմբատե տիր չիւնքի, տայիմա ֆիրքրինե իւմաւ քեսիքիկի վիրիճե թեւ զեքբիւրլուր կէմէքտե, վե՛ տիւլը ինթիգամ սանըմանա շայեանս դարարթըլար վե՛ խեհալի հալլէր կէօղլէրի էօնիւնե կէլմէքտե տիրլէր . . . պէլլէր անճաղ օլ վաղըթ, ին սանլար թարաֆըրտան մաղֆիլէթ զու հուսա կէլէպիլուն . . .

— Սագը՛ն քէնալիկ ինթիլիտար . . . տէյի պաղըլում թօր թիյեար, — օյնաւորքն օճուուն չօղ բարալարներ եու տարաղ կէլիլիլմէքտեսին . . . Անլալըլում, անլալըլում . . .

Մէթր ա՛նգօլ թօրթիյեալըն սէօյլէ Թիկինի իշիթմէեհե բէք, երինե լա Շուէթե ինթիլմայէն օլտուղու հալաե տէ վամ պիրլէ . . .

— Լա Շուէթ, չիտիլ սէնտե պէնթի պու սէօյլէ տիրլէրիմ իշիթ տիրճե, տիւլար թէանճիւպ օրնագաւս արն, էօյլէ աեկլէ մի. հալպու քի, էէլէրի պէն էսկի հա իմմաե պագը դարարաղ, ճիւթ վե՛ ճիւնաեթիլլէր իծրալընա, վե՛ իրլիքմանէլէրէ շայեթիմէ պուլունան վաճիճե էօ միւրլէրէ աեվամ իմ մէքրիկի միւրաթ, իրէմիլ օյնա իտիմ բէք ալէա պիլլիլմէր քի, չու չիմալիք իւզիքրիմոն տէրքեաթ օլան էֆըրար ու տիւլաղ թէպէտուրաթը միւֆրիտէսինե, սուլա նայիլ օլամանաճաղ իտիմ . . .

Պագաթ, պէրէքթ զիրալն չու եալլընըլլըրմա, չու տարիլիլմէ, վե՛ «նաթըլ քի կէօրմէքտեսին» չու վիճաւս նըմն պէնի թաղիլ կլլէմպիլէ քի, պու եւրոս իւրաղ նէֆոս տայիլ շէյլէր տիւլանէպըրթաեթիւ ինթիլմոն ճիւնաեթիլլէր իծրաթընա՝ մը դարաղըմաղ օլամաղ պիր շէյ տիր, միւմըն աեկլի տիր. մէկէրիլ եարապիլիլթիլիլմ, մէ կէրիլ թէրարէն էօյլէ պիր շէյէ միւլաթ ու ճիւրաթ իշլէսէմ, ճիւնի մէճպուրիլիլթիլմ, գալաղ գուրթուրապիլիլմ վիլլիմ Հայաե պիր ասնիլնե իլլն էօյլէ ֆաղղ իտէրիմ քի, պիր մաճլլէրտէն պիր թաղըրպ զալապիլիլթիլմ, բէք ալէա . . . լաքին, նէրէեհ կիտէպիլիլթիլմ, նէրէեհ սըղընըպ սաղլանապիլիլթիլմ . . . պէնթի սէրպէսիլիլթիլմ նէեհե՛ եա . . .

րաեապիլիլթիլմ, իւար, խալը աթթէ պունտան պէօյլէ պէնիմ պօրճաւմ, էպէտի պիր գարապլէթ իլինտէ, վե՛ պիր թարաֆտան թէօլպէքեաթ օլմագլըղ իղթիլապը իլն, վե՛ տիկէր թարաֆտան տալիլ, միւպթէլա պուլունաուզում, եանի հէմիլէ կէօղլէրիմ էօնիլնե կէլմէքտէ օլան հէյպէթ . . . վե՛ տէհէթիլմ գարաթթըլար բէնթիլնտէ եալմաղ . . . լլէթ աթը . . . Պու ճիւմէ իլն տալիլ . . . պագը քէրէ գալպիլմոն, ճիւքիճէ պիր իւմաւ բլըթ տօլմազաա աթը . . . էէվէթ մէթրուք պուլունաուզում գուլմէթի աղիմէ օրթա սընտա, պիր բլըթ էսէրի հիւս իլլէմէքտէ իմ . . . շէք մէքտէ օլտուղում տէրտ ու էէվմէր, պիր աթալլէթ թէա քին օլմազաա աթըրա . . . էվէթ . . . չիւնքի պագը քէրէ, պէնի թաղիլէ իլլէմէքտէ օլան մէքրիլ տէհէթիլմ միլ մէնաղաթիլլէր, թա կէնթիլիլթիլմ վաղթի սէօլալէթիլմ տէ կէլիլմիլ օլտուղում նաուտար վէ լաճաթ էթմիլլէր տիւ չիւնիւպ տէրիլթիլթը իտէրէք, իլջալը մուգալմէթ վէ մուգապէրէ էպէմէքտէ իմ . . . Պէնիլ առէմ իլին, պու պա պիր նիլմէթ ստերաա սէզա աթը . . . շէօյլէ քի, էն պիլ . . . իւք միւճքիլիլթ վէ ճանիլէր պիլն, միւտաթիլ էօմիլլէր բինտէ, հիլ տէկիլ իսէ, պալի պիր ֆալ սէնէ օլտու՛ն, պի կիւնաճա մէ բալլէր, հալ իւրլէր իմալըր էվգաթ իլլէմիլ օլմալարըն տէր թաթթը իլն, սէնէլէրճէ իլլէմիլ օլտուղ . . . աթը ֆիսգ ու ֆիւճուրաա դարալլըթ, գալլէրլինտէ պիր էսէրի թէսիլիլ հիւս իմ մէքրիլ իղպալինէ մալը պուլունազաա աթըրա . . . Պէնիլ առէմ, քէնտի տօղու չուտան ֆէնա տէկիլ տիր . . . էն ֆէնա առէմիլէր պիլն, քէնտի չօճուգլուգլարընտա, լայիաթ թաճիլն հալլէր իպրաղ իլլէմիլլէր աթը . . . չօճուգլուգլ մախոս պուլունան հալալթիլմ սէֆաթընա նայիլ օլմուլար աթը . . . վէլ հաթըլ սան թէքթաթէն սէօյլէրիմ քի քէնտի քէնտիլմէ վադաա պու կիւնքի կիւն ճիւմէ ալմէ պէնտէն նէֆրէթ կէթիլիլթիլ գալլընմազաա աթը, հալ պու քի էօյլէ պիր վաղթիլմաէ օլմուլ տուր քի չօլլար պէնի սէվիպ ճիւմէ իլլէ . . .

միշտ տիր, չիւնքի պէնի պիր հիւսնի հաւ վէ թաթը պիր թապիթի իւղրէ կէօրմիւշէ տիր . . . «տիեռէք միւթէ» սէլլի օլմադ տաւըմ . . . Հայը՞ք քի . . . վէլ հասըլ միւմ. քէն մէրթէպէ . . . քէնտիթի կէլմիշ զէմանլար արգաւան. տա սիրէրլէնտիրմէ կէ չարլմադ տաւըմ, չիւնքի անճադ օլ հալտէ ճիւղիճէ պիր թէսէլլի հիւս խտէպիրմէ քտէյիմ :

Մէթր տէգ օլ պալէտաթէի պու սօն մէգալաթը թէլաֆ. ֆուղ իյլէտիկի վազըլթտա, սէսիւնէն դաթէն տէրքեար օլւան սէրթիլթ մաճիլ իլէ, պիր էսէրի միւլպէմէթ հալտը օլմադտէ օլուպ, վէ դապիթ ու ըսալթա կէլմէգ օլան էյլէ պիր պէլլըլ առնէմ իւզէրլնտէ, զանն իտէրսիք քի, պիր թէէս. սիրի աղիմ զուհուրտաֆիթէ օլմադտա օլտուղունտան թէրարէն քէմալէ ազադ իլէ,

— Էվլէթ, իշթէ, սէն քէնտիւնտէ կէօրմէքտէսին քի, մէկբուր թէֆէքքիւրէրլն ֆէլահապալ թէէսսիլի սայէ. սի տէ, խըյմ ու չիտտէթիմ քէսպի սիւքիւնէթ իլլէմէք տէ տիր . . . սէնին ճէղանը վիրմէքլիք զըմնընտա լաղըմ կէլլէն զայրէթ . . . ճէսաթիթ . . . վէ նիլիէթիմալէ էքսիլպ մաճիլ օլմադտա տըր . . . խայր . . . սէնին ճանքնա գաստ իթմէքլիք պէնիմ իշին տէկիլ տիր . . .

— Պրալօ, իխթիւտը, կէօրմիւշ միւ լա ճուէթ, պէն սանա, մէրդումուն միւրատը անճադ պիր շաղատան իւպարէթ տիր, տիմէտիմ մի խի, իշթէ սէյլէտիկիմ կէլիպ չըգմադտա տըր, նասըլ քի էյլէ օլմադըն սէն քէնտիւն տաթի կէօրմէքտէսին . . . — տէյի պաղըրաթ Թօրթիլիտը էլլէր վուրարադ :

— Խայր, խայր, պէն սէնին ճանքնա գաստ իտիպ գա. նընը ազըլմադ իսթէմէմ, — տէտի Մէթր տէգ օլ, — իւն. քի, պիր դաթիլ օլմադ իսթէմէմ . . . կէրլի սէնի էօլտիր. մէքլիք ճայիլ իս տէ . . . նիհաէթի էննէ էսասէն, պիր տաւամ էօլտիրմիւշ օլմադըլ տիմէք տիր . . . վէ չիտիկէ գաստար կէօղըրիմ էօնիւնէ կէլմէքտէ օլան օլ իւշ նէֆըր մադթուլլարըն հէյպէթմալիք դարարթըլլար տա քէտֆի

տըրլէր . . . վէ անտէն տէ դաթիլնաղար, քիմ պիլի . . . պէլքի, պիր կիւն սէն տաթիլ թէսպէքեար օլուրտուն տա . . . էվլէթ, պէլքի սէն տաթի, էյլէ տէկիլ մի . . .

Մէթր տէգ օլ պուսու. սէյլէ սէյլէտիկիյլէ պէքապէր, մաքնալար պիր սուրէթ տէ օլտուղու հալտէ, լա ճուէթէ ճիւղիճէ հարէքլի խտէպիրմէքլիկէ միւսսատէ իյլէտի :

Մէրգումմէ պու սէրպէթիլիկէ պիր այնի ֆուրսաթ աատ իտէրէք, օլ Սարանըն էսթիւնէ գառտ իյլէտիկի պէլնտէք իտէրէք, օլ Սարանըն էսթիւնէ չըգալաթ . . . վէ պիւսպիւ. սիլլի վէ ուֆաճըգ խաննըլ չըգալաթ . . . վէ պիւսպիւ. սիլլի բէլլէսիւտէն գուրթուլմադըլ էմէ ու նիլիէթիլէ, Մէթր տէգ օլա, չիտտէթի աղիմ իւզըն եղէլլէտիրտի Պըր թարաֆտան զայրէթի վահշիտանէսիլէ, պիր թարաֆտան աղըր ինթիգամ տուլլա սու վէ հիտտէթի մէճուսանէսիլ, վէ տիկէր թարաֆտան տաթիլ թապիթընտա պուլունան գանլարա սուսամըլ օլմադըլ հիսսիլաթը, մէղըր խան. չէր եարէսի իւզէրլնէ, ուսանըպ հատտէն գիւտաթէ քէսպի չիտտէթ իթտիքլէրլնտէ, վէ դաթէն տաթի աշուրի մէր. թէպէ պիր սէտամէթ իւզըն պուլունտուղունտան, պիլթիւն պիլթիւն չըլաթըրա :

— Ահ, խայր, էնկէրէք երանը, ահ . . . ըպըրալն պէ. նի, էյլէ մի, — տիեռէք, վէ խըյմ ու զաղապընտան նայի սէսիւնտէ պիր տիլթիլլի չասըլ օլտուղու հալտէ պաղըրա. ըպ. քէնէսիւտէն գուրթուլմադ տուր զանընտա պուլունան լա ճուէթի թուրտուր պիլլէ պղըմադ զայրէթիլնէ չըգըրա. վէ տիլթիլիկէ տէրէճէսիլ տաճա զիւտաթէ չիտտէթ քէսպ իյլէտիկիւտէն, իւսվէյլէ մէգալ իլէ, «էլիմաէն դալըպ գուրթուլմադ իսթէրլն. հա, էյլէ մի, սէնի կիտի լընդիր գալը սէնի» . . . հալ պու քի սէնին կիպի պիր տիշի պալազու. վէ եաթտ էնկէրէք երանըն, ճանքը պ. մաղըլըն, մէկէրլի էլիմաէն գալըրը մընըմ . . . Ֆէսպէլլի սէնին միւրաթէն, օլ կէօղըրիմէ կէօրիւնէքտէ օլան զարարթըլլարըն ալտէթիլլիկէ պէքէմէք խի . . . էվլէթ, չիւնքի գանըմըն պալըմա սըլրամագտա օլմասըն կէօր.

մէքտէ խտին . . . դուրազ լարքով չին չէ մէքտէ խտիւէր . . . պա-
շտման տէ՛սն մէքտէ խտին . . . նասը քի մէքտիւր դարարթը լար
կէմէ դանէ ելիլ լատ տայիմա Եօյլէ օյմադտա տըր . . . Ելիլէթ,
Եօյլէ տիւր, օլ պապտէ հիւ չիւրհէմ եօգ աուր . . . Օ՛ֆ, իշ-
թէ կէմէքտէ տիւրէր, իշթէ կէլիւն օրար . . . դարանը լար
լար օրթաւընտան իւրուլէ յիւ կէմէքտէ տիւրէր . . . նէ
դատարտա սարարը պ օլմուշ չէ հիւրէրէ մալիք պուլուն-
մադտա տըրլար . . . վէ հալէստա դանարը ազը պ ազը պ
կիթմէքտէ տիւր . . . նէ դատարտա դըմըզը դանար . . . վէ
հնուլ օրմադտա օլտուգ լարընտան պուլուն լար լար մադտա
տըր . . . Մէքտիւր մէքտաւ Եսէլին տալիս հէյ պէլթ ու տէհ-
չէթ ինի մուհի օլմադտա տըր . . . անըն իշին չապալանը պ
տուլմադտաւըն . . . Պոգաթ, թէլաշ իսթմէնզ, լա հալթը
գալպ իւլլէ օլ, սէն անըրի կէօրմէն Եսէլին . . . իսալթ,
իսալթ, սէն մէքտիւր դարարթը լար կէօրմէն Եսէլին . . .
վէ իսթմէն մտէ քի կէօրմէն . . . չիւնքի սէնի աճըմադտա
Երմ . . . անըն իշին սէնին կէօղլէրին լըգարմալը Երմ քի . . .
սէն տալիս պէլիմ կիպի օլապն . . . Կէլիւն օլապն . . .

Պու հնէկեամտէ Մէթը տէգօլ, չէօյլէ պիւր տուրարադ
նէֆէս ալտը . . .

Վէ, լա Շուէթտէ օլ մէթմէ պէ հէյ պէլթ Եսէլի օլտուլթտէ
պիւր սէս լըգարարադ հայգըրալ քի, թօրթ իշար զօրդու-
տունտան քէնտուլի չալարարադ, պուլունտուլուն թաշ դա-
տէմէ իւղէրինտէ, սըլարաւը պ աւաղա գալթալ . . .

Մէքտուլէնտին պու հայգըրը լըգըրինէ, Մէթը տէգօ-
լուն ճիննէթի տա հա ղիւտտէ քէպի չիտտէթ իլլէտիկին
տէն, — չաղըր, չաղըր . . . Լա Շուէթ . . . չաղըր սէնին Ե-
սէլին թիւրքիւտինիւ . . . նէ մուլթու տան քի . . . Եօյ-
տիւրտիւ կիւմիւղ իւշ քիչնին դարարթը լարընք կէօրմէքտէ
տէկիլին . . . Բուլ եօլունտալ քիւ իւլաճէք իսթիւտարն . . .
պօղտուլունիւ զարընը . . . վէ սըղըր թիւ ճարընը . . .
Հալ պու քի պէն կէօրմէքտէ իմ . . . իշթէ կէլմէքտէ տիւր-
էր, Եաղ լըգարարադ տըրլար . . . վէ թա Եսէլին դատար

կէլմէքտէ, վէ վիճուալմէ տէ թօղունմադտա տըրլար . . .
օ՛ֆ, նէ դատարտա սուլգ պիւր հալտէ տիւրէր, իւղէրէ-
րինտէ, ղէրէճէ պիւր հարէրէթ Եսէլի պիլէ դալմամը տըր . . .

Մէքտիւր հէյ պէլթ Եսէլի հայգըրը լըգըրինէ, պու սէ-
ֆիւ առէմն ազը պ պաշնտան քեամիլէն ուլտու . . .

Արթըգ օնտան սօնրա, մէքտուլ նէ մուհաքմէ իլլէտի, վէ
նէ տէ պիւր լարըրալ սէօյլէտի, վէ անճադ քէնտի սէվըր
թապիլսինէ իթաալթ պիլլէ, վաշիլիք իշինտէ վաշիլիք
իճըսալէն տէվալմէ պաշտալ . . .

Վէ օլ հնէկեամտէ, մալիլէն տէրունտէ, սիֆիւր դա-
րանըգ օրթալընտա, տէհէլթ ֆէրմա պաղըր հալլէր վուգու-
պուլտուլար, Եսէլին քի, Ելիլէա, աճէլէ աճէլէ պիւր տուրէթ-
տէ օլտուլուն հալլէ, գըրմադ իշին, պիւր թաշա վուլուն-
տուլունտա, պիւր օլթիւմ տան լըգտան սէս մանէնտ օլարադ
չօգ տէֆալար, վէ ֆաալա ֆաալա, սաղըր սաղըր թէրմէ
սէսլէրի իշիտիլպ, վէ պատէհու տալի, հէր վուրուշտա
աճը աճը ինիլթիլլէր, սարսըլըլար, վէ լապիս իապիս տէ
կիւլիւլէր սէսլէրի իշիտիլպ, վէ պունտանտա սօնրա, պիւր
իւրըլլար . . . վէ պիւր ճան չէքիլմէքիւ սէս իշիտիլմէ-
կէ պաշտալ . . . վէ պու տա պիլթէրէ, հիւ պիւր շէյ իշի-
տիլմէզ օլտու . . . Վէհրալը օրթալը աճըրն պիւր սուս-
լուգտուր հիւլմ իթալ . . .

Վէ պիւրտէն պիլլէ, ուղադտան, թա մալիլէն տէրունտէ, քէն-
տաալ իշիտիլի սուրէթտէ, աւադ սէսլէր իլլէ լարըր-
ալ սէսլէրի իշիտիլմէ կէ պաշտալ . . . վէ մէքտիլլէն եօ-
դարընտան քէսիկին լըգըլար կէօրլալտու . . .

Թօլթ իշար, օլ հնէկեամտէ, մալիլէն տէրունտէ, քէն-
տիսի կէօրմէսիկի հալտէ դուհուրա կէլմէքտէ օյան բա-
թըրալարը ինիլթիլլէր, վէ իւրըլմէլարը իշիտէրէք, տիւ-
շարը տէհէլթ օլմուշ, վէ քէնտուլի չալարը պիւր հալտէ
պուլունտալ տալէն, պիւր տէ եօգարընտա, Եսէլինտէ
լըգըլար պուլունտուլուն թադալիլտէ, աճէլէ աճէլէ պիւր
չօգ աաալար ինիլթտէ օլտուլարըն կէօրտիւ . . . Անիւն

տէ մախղէն տէրունին, էնէնքինտէ Նարսիս Պօրէլ տախի պուլունարադ, բօլսէր տօլտուլար... վէ մախղէնին դա- բուսու էնինին մուհաֆաղան պաշլատըրը:

Բօլսէր էվիէլա մերտիվէն պաշլտա, լա Եուէթին դէմ պիլի էլինտէ օլտուղու հայտէ տուրմադտա օլան մէրդուսի Թօրթիյարը թուծտուլը:

Պուսլար աշաղը ինիպտէ, տէրքեար օլան օլհէյպէթէն- կիզ մէնդարէի կէօրտիւքտէ, շաւա դալարըր:

Օլ էնատէ մախղէնին օրթաւընտըրի դօնա պիր թաշա աեադլարընտան պաղը օլան Մէթրտիէ օլ, բէք հէյպէթու պիր հայտէ օլուպ, վէ պիր ճանվէր հէյպէթի քէսպիտէ- ըք օսաշաղըր թիբէն թիբէն տիքիվիլ օլտուղու, վէ սաղալը ուղանըպ, վէ աղղընտանտա քէօրիւքէր դուստուղու, վէ իւրեան պիրեան պիր դքեաֆէթտէ պուլունտուղու հալ- տէ, մէղքիւր թաշըն էթրաֆընտա, դուստուրմուշ պիր ճան- վէր միտիլու տէնմէքտէ, վէ վուրուպ թէքէլէնէրէք օլ- տիւրտիւկիւ, վէ դաֆաթըն տախի էդէրէք, հէյպէթամիլ պիր հալ քէսպի իթտիրմիլ պուլունտուղու լա Եուէթին նաշիլուտէ, իթի աեադլարընտան թուծտադ, պիրլքտէ սիւրիւքէլիպ տէնմէքտէ իտի:

Բօլսէր, կէրէք մէղքիւր նաշի մէրգուսմուն էլլըրնտէն ալապիլմէք, վէ կէրէք քէնտիտին թուծտա պաղաեապիլ- մէք իշին, իտայիլիսէ կիւծիւքէր շէքմէքիկէ մէհպուր օլ- տուլար:

Վէլաաթը, պիր չօգ մուդալէմէթի շէտիտէնէ թէսատիւք իլլէտիքտէն սօնրա, մէրգուսմուն, Պրա-Բուսուն մէքէտէ սինլին օլ ալաաթը, վէ եալընը պիր բէնճէրիտէն ըլըդ ալ- մադտա օլան դարանլըք սուֆտաթնա կէօթիւրտիւք:

Էլլէրի քէլէքէլի օլտուղտան պաշադ, եանլարընտա նէօ- պէթճիլէր տախի դօնուրմուշ օլտուղու թադաթիտէ, Պար- պիլեօն իլէ Մարտիալ օլու Նիզօլա, վէ մէրգուսմուն վալի- տէսի վէ հէմիլրէսիտէ, մահէլի մէղպուրտա պէքէմէքտէ իտիլէր:

Մէրգուսմար, օլտա, պիր թադըրպ պօղուպտա, եանըն- աաթի էլմալարը դաապ իթմէք Նիլէթի Ֆաաիտէսիլէ, էլ- մաա տէլալը դարընը ճէլպ իլլէվիլ օլտուղալըր հէնկեամ- տէ, պաալարադ թէվէքէֆ իտիվիլ իտիլէր:

Մէրգուսմէ գաաթն աղընը պաշլտա ալըն իշին, պաշ- դա պիր օտաեա նաղլ իտիվիլ իտի:

Մէթը տէգօլիտէ լա Եուէթին խանէրիլլէ դօլունտան խաֆիֆճէ եալալանմը օլտուղու թադտիրտէ, եանընը կէրտէ եալմադաա, վէ իթի դապիլիլէ կիւծ հալիլէ դապիլ իտէպիլլէքտէ օլտուղու, վէ քէսմիլէն չըտըրմը պուլուն- տուղու սուրէտէ օլտուղու, պօղադլանմադտա օլան պիր մանտա կիպի, պէօղիւրիւպ շապալանմադտա իտի վէ պաղը քէր- ընտէ, իւլէրնտէ պիր սինիւր ալէամէթի դուվէթի հա- սըլ օլարադ, սըլաեապ սըլաեապ դալըմադտա իտի:

Պարպիլեօն, բէնիլ ալմարադ մաւօր քէսմիլիլ օլուպ, վէ տօտադլարընտա գալմաա բէնը գալմամըլ օլտուղու, վէ տիք տիք, վէ վահշի վահշի պադմադտա, վէ դարըք գօեարադ- ճէնկէլէշտիկի սըրտաա, աղաաթնտաքի եքլթըրմըլ մաի պը- լուղուն եադաթ իւլէրնէ, եասը սիեահ վէ ուղուն սաշ- լար տէօքիլիլ պուլունտուղու հայտէ, պաշընք հօնիւ- նէ էկիլէք, պիր գալմաթէ իւլէրնտէ օլմուրմադտէ իտի, վէ սըղը սըղը քէլէքէլի օլան էլլէրի, տիլէրի իւլէրնտէ պուլունմադտէ իտի:

Մէրգուսմ սէֆիլին հէնուգ կէնճ հալի իլէ (շիլէքի, ա- ճաթ օն սէֆիլ չաղարընտա իտի), սաղաալըք եիւղլէրնին թէնաաիւպիլտէ պուլունան էնքեաթն, զալմէն չաթընըլը իլէ ճիւլմ օն ճիւտիլթի սէպէպիլտան պօղուլուպ չիթիլէ- լէնմիլ պուլունտուղունտան, աթիլըք օլ հայտէ, պիլթիւ- պի պիլթիւն պիլթիւն հէյպէթամիլ վէ ըլըգաթիլէնիլ պիր հալ ու հէյպէթ վէ չէհրէ քէսպի իթմիլ իտի:

Մէրգուսմ բէք տալըն պիր հայտէ պուլունարադ, տի- հանընտան պիր լաթըրալ պիլէ լըդարմադտա իտի:

Ճադաթ, մէրգուսմուն պուտուլուսուղուղու դօրգու-

սուներան մը նշեցի իմ մէջքոյ խոյ, եօգսա մահգա խա-
 եմնիկինսուն, եանի պիւր շէյթանը՝ տիւրիւնսնունտէն
 մի իւրիւ կէտէքտէ խոյ, օրսաւ մալիւմ օլմատըըը հաւ-
 տէ, սօլիւն անընտան թէրէր ազմադտա, վէ սըգ սըգ
 նեֆես ալմադտէ օլտուղու թազտիւրտէ, պաղըր էլլէրնի
 եօգարը գալալըրալա, անընըն թէրնի սիլմէքտէ խոյ:

Մէրդուսն եանընտա տա, դըզգարադադ ճալպաւս օ-
 թուրմադտէ խոյ: մէզպուրէնի պաղընտաթի թաքեհնիլը
 գալըրըլ օլտուղունտան, սաընճա սալալըր, արգաւընս
 թօլանըլալա, պիւր շէյթի պաղընտըլ օլտուղու սուրէթ-
 տէ, սէյրէք սէյրէք ֆիթիլլէր թէրնիլլէ պաղընտան աչաղը
 ինմէքտէ իտիլէր: Մէզպուրէնի լէհնէսինտէն, բէտը-
 տէն զիւտէ հիտտէ իւզըրէ պուլունմաթը անալըրմադ-
 տա խոյ: դալիֆ մէ սաֆրէվի երիզլէրի, ճիւղիճէ բէնք
 բէսպ իթմիլ խոյ: վէ գալըրընտա, պիւր իսկէնիլ իւզլէրն-
 տէ օթուրմադտէ օլտան պիւրատէրի Նիգօյանըն բէք մաղմուս
 վէ միւքէտտէր պիւր հալտէ պուլունմադտա, շէյթի հադա-
 ըթիլ իլէ պաղմադտա խոյ:

Հալ պուրի Նիգօյա, շէքեհնիլ միւսմադաթը պնէլ ես-
 դըն կէօրմէքտէ վէ պիլմէքտէ օլտուղունտան, բէք տիւր-
 կիւն պիւր հալտէ պուլունմադա, վէ պաղընը Եօնիւնէ էկէ-
 ընք տուրմադտէ, տիլլէրի տիթիւնէրէք պիւր պիլիւնէ վուր-
 մադտէ, վէ բէմալի գօրգուսունտան նալի, տալլէրի պա-
 խի պիւր օթիլնէ վուրմադտէ, վէ կիլլի կիլլի ահուէ օթ-
 լէյլ շէքմէքտէ խոյ:

Պունլարըն իլիստէն եալընը Նիգօյա վէ ճալպաւսն վա-
 լիտէլլէր, պիւրա ֆիւթուր պիւր հալտէ օլտուղու սուրէթ-
 տէ, անադտա վէարգաւընը տիլլարա վիլէրէք տուրմադ-
 տա խոյ: մէզպուրէն պաղընը եօգարը թուրմադա, տիգ-
 գաթըլ տիգգաթըլ էթրաֆըր կէօղտէն կէյիւրմէքտէ խոյ:
 զանա խտէրալի քի մէրսուսն, երիզլէնէ շէլլէքտէն մամու-
 պիւր մասքէ կէյիւրմիլ օլտուղունտան, իլլէրապըր գալպիւնէ
 տալիւր զէրբէճէ պիւր էսէր կէօրիւլմէմէքտէ խոյ:

Յաղաթ, բօլիս դօմիւէրի իլէ քեաթիլիլ թարաֆընտան,
 մահնլլի մէզպուր, Պրա-Բուս քէնտիսի հաղըք պուլունտու-
 ղու հալտէ պալըրըլ թահարըրի իտիլտիքտէն սօնրա, բէն-
 տինիս տաթի մէզքիւր ալաճըդ սուֆաան կէօթիւրիւլտիւ-
 կիւնիւ կէօրիւրիքտէ, բէնտի խոթէկիւնէ գալըր օլտուղու
 թազտիւրտէ, լէհնէսին տէ կիլիլտի, ալէսսէվիլլէն սօլիւն պա-
 դըլը օլտան օլուսաճըդ կէօղլէրի, գլտուրմուշ պիւր էն-
 կէյէք երլանընը կէօղլէրի կիլիլ բալարմադտա, վէ օլ պիւր
 պիլիւնէ սըգըլմիլ օլտան տալադալըր սարաբմաան պաղաթը
 վէ քէնտիլիտէ պաղըլ օլալըրըն շէյթի պիւր կէրկիլտի: և
 վէ պառտէհու, թէհիլ Երսան հիտտէթլէնմէքտէն պիւր ֆա-
 յիտէ հալըր օլմադաճաղըր, վէ օլ հալտէ էլիւնտէն պիւր
 շէյթի կէլմէհէճէկիւն տէրաթիլթիլ իլլէտիլիւնտէն, թէքրա-
 ըն քէնտուլիլ գալպիլ իլէ, պիւթիւն պիւթիւն պիւր սիւ-
 քիւնէթիլ հալքետլ իթտի:

Պու հէնիկիւնմաթէ, բօլիս դօմիւէրի իլէ քեաթիլիլ լաղըմ
 կէլէնժուրնալը գալէմէ արմադալար իբէն, նարսիս Պօրէլ
 տաթիլ, հայտուտըրա պաղմադտա, վէ Եօյէ պիւրմուղիւր
 տալալարըն թէհիլլէ վէ պէլըրարընտան, փարսիլ գուր-
 թարմըլ օլմադըն տիւրիւնտիւքտէ, մէֆուսիլլէթու մէսէթ-
 ըթիլ իւզըրէ էլլէրնիլ օլուլտուրմադտա խոյ: վէ Պրա-Բուս
 թարաֆընտան զուհուրա կէլմիլ օլտան չու խրմմէթտէն աօ-
 լաւը, քէնտուլիլ թէլէքիւրէ պօրճու կիլիլ թանրադտէ
 օլտուղունտան, արապա պիւր, քէմալի հօլտալի իւզըլ, մէր-
 դուսա պաղմադտա խոյ:

Ինաղը հալ, Պրա-Բուս տաթիլ, էլէ վիլմիլ օլտուղու
 միւսթիլլէր իլէ պէրապըր, թա մուհաքէմէլլէրի պիլթիւն-
 ճէնէ գալտար, մահպէտէ գալաճադ օլտուղունտան, ա-
 նըն տաթիլ էլլէրնիւքտէ քէլլէրէ վուրուլմիլ խոյ: վէ ուսթա-
 լըլընտան նալի, եանի հայտուտըրա պիւր շէհէ վիլմէմէք
 Նիլլէթիլլէ մէրգուրմ տաթիլ, վէ հաթիլա անդէտէն տէ
 զիւտէ պիւր սուրէթտէ օլտուղու թազտիւրտէ, բէք մաղ-
 մուս վէ քէտէրիլ պիւր հալիլալըր իւթէրէր տիլթիւմէքտէ, վէ

ասնասարա պէնդէմէ քտե՛ օւրն սուրբէթի զահիրէսինտէն պիր
էսէրի մէ յետսկեմէ իզհար խտէքը, պիր թիւն դուվէթիլէ
տիթիէ յիպ տիշէրինի պիրի պիրինէ վուրմագտա խտի : Վէ
ածը աճը տհշար չեքմէքտէ խտի : Վէ կիւեա բէտէրլիք մու :
հասպէթինի իճրա պիրլէ, ճիւղիճէ պիր թէսէլլի պուլմագ
իւզրէ, արալլաք արալլաք թութուպ էվլատը թօթիկեարը
գուճագլաեարագ սէվէքտէ խտի :

Փաղաթ, Թօթիկեար իւզէրլնտէ, մէգքիւր, մուհապ-
պէթէ գարչըլդ, պիւլիւք պիր թէէսսիր կէօրիւլմէքտէ տէ-
կիւ խտի, չիւք քի, քէնտիսինի տալիս, հէնի պիր էմը սու-
սուրինէ գատար, չօճուգլար հապսխանէսինէ կէօնտէրի-
քէճէկինի իշիթմիշ խտի :

— Ահ, հէր շէյտէն զիւտտէ շունա թէէսսիրֆ խտէրիմ
քի, պու սէվկիւլիւ էվլատմտան տալիս ճիւտա տիւշէճէ-
կիմ տիր, մահրում գալաճաղմտը, — տէյի հօղգըր-
մագտա խտի, Պրա-Բուժ, սուրբիւս պիր մուհապպէթ իւզ-
րաղիլէ : Վէ : — ահ, վալիտէ Մարտիալ, էն զիւտտէ աճնէ
մագըղա շոյեան պիր հալ, պաղլըճա սէնին իլէ պէնիմ
հալիմ տիր : չիւքքի իքիմիշ տալիս, քէնտի էվլատարը-
մըղտան տա պըր տիւշէճէ կիւլ տիր :

Տուլ գարը թուլմագտէ օլտուղու օլ հիշ տլտըրմամագ-
ըլդ թարիգինէ արթըգ տէվլամ իլէ թէհամիլիւ խտէմէտի-
կիւտէն, Վէ պու զամմաղըղըն թուրղում թարաֆըրտան
գուհուրա կէյմիշ օլմաճըն զիւտտէսկէ չիւբէճէ կյէտիկին
տէն, պաղըրարաք :

— Սո՛ւն օլ, Յուդա, սո՛ւն օլ : պու պէլալարը պաղը-
մըղա կէթրէն միւճէրրտ սէն քէնտիւնիւն, ապա չիւբէճմ
եօղ տուր : Վէ հօթթիւ թուրթոնաքի օղլումու տալիս,
թամաընտան նաշի, էլէ վիրէն սէն սին սէն : տէտի : — Վէ
մէրգումմեն հիւզինէ թիւքիւրիւ վիրտի : — Սէն բարա ա-
լարագ, պիղիմ էճէթիմիլէ սէպէպ օլմագտաճըն, պիղի ու-
թըպ էլէ վիրտէքտէսին : քեք ալէա, սէվկիւ, սէն սէվկիւ քի,
Մարտիալ օղլուարըն բէնէյի էճէլէ տիւշտիւլըլըրին սէյը

ու թէմաշա իթմէրլիք իզպալինէ նայիլ օլաճագտն . . .

— Էվլէթ, էվլէթ . . . միւրաաընա իրէճէքսին, — տի-
եէրէք իլալէյի մէգալ կյէտի էօթէտէն Գալպաս, վահի-
ճէ պիր շիտտէթ իւզրէ :

Տուլ գարը բէք ֆէնա պիր չէյմի հագարէթ իլէ գըղը-
նա, օղլու Նիգօլաեք կէօթէրէրէք :

— Հէր շէյտէն զիւտտէ շունա թէէսսիրֆ խտէրիմ քի,
պու ալաղ, մաղ թէլ (ատէմ պաղը քէսիլէն մահէլլ) իւզէ-
րինտէ, պիղիմ նամուտամուգա խալէ կէթրէճէք տիր,
տէտի :

Արատան ճիւղի պիր վագըթ կէշտիքտէն սօնրա, մէգպու-
րէ տուլ գարը իլէ գըղը Գալպասը, իքի նէֆէր զապթի-
եէլէր, Սէն-Լաղար հապսխանէսինէ կէօթիւրմէք իւզրէ,
պիր արապաեա պիւտիտիլէր : Պարպիլեմ իլէ Նիգօլաեք
վէ Պրա-Բուժում, էրքէլլէր հապսխանէսինէ նագլ կյէտի-
լէր, Վէ Սէթր տէգօլտա, թիւմարխանէէ կէօթիւրիւտիւ :

ՍԵՔԻԶԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՄԵՍԼԻՆԻՆ ԹԱԳՏԻՄԻ

Մատամ Սէրաֆինէն էօլիւմիւ իլէ Լա Շուէթին էօլիւ-
միւնտէն, Վէ հայտուտ թագըմընը, Պրա-Բուժումն մէյքէ-
տէսինտէ պասըլլաք թէվգըլթարընտան պիր գալ կիւն սօ-
րա, Բօտօլթ թամալ սօգաղընտաքի խանէէէ կիթտի :

Նասըլ քի զիւրի սէպղաթ իթմիշ տիր, Բօտօլթ նօթէր
ժաղ ֆէրրան իլէ ուղլաշըպ, մէրգումմա բիւտքեարլըղընը,
վէ օլ սանէտէ ճիւլաթ վէ իճրա խտէպիլիշ օլտուղու ճի-
նաեթիլէրինի զահիրէ լըգարարաք, եա խալահը նէֆսէ մէճ-
պուր իթմէքիկի, Վէ տէ եախտա օլամաւտըրը թագտիրտէ,
եանի մալիք օլտուղու միւրայիլիք գուվէթիլ վէ մարիֆէ-
9.—27

թիւյն, գանուհին միւսթահադդ պուլունտուղու ճեղայի սեղալարքնա չարբըմաղլըգտան պիր թագրիւ պուլթուլ լապիտիկի թագտիրտէ, պիր սուրէթի տէնչէթամիլտէ, լաղըմ կէշէն ճեղատըն պիղգաթ քէնտիսի վիրմէքիկի գուլուպ նիյեթթ իթմիշ օլտուղունտան, խասմէթէն Արմանեա հապսխանէսինտէ պուլունան, վէ սիեահ յողթթօր Տալիտին տէ պինամուս ղէվճէսի օլան Սէսիլի նամ ամէրիքալը պիր դարընէ ճէլպ իթտիրմիշ իտի :

Մէղպուրէ կէշտիկինին փէրտալը կիւնիւ, զաթէն հիւսնի ճէմալի մէրթէպէսինտէ միւֆաիտիկի . վէ գուլլէյի ճաղիւպէսի մէրթէպէսինտէ տախի ֆէսատալլէրիկի տէրքեար օլտուղու թագտիրտէ, քէնտիսինէ պարօն տը հրառուն թաւաֆընտան, մալիւմաթը մուֆասալէ վիրիմիշ իտի :

Վէ նասըլ քի մալիւմ տուր, Բօտօֆ, մատամ Բիրլէ իլէ սոն տէֆա կէօրիւշտիւքտէն սոնր, մէրգուլմէ դարուճու գատըն, մատամ Սէրաֆէն իլէ կէօրիւշտիւկիւնտէ, աշուրի մէրթէպէ ուսթալըգը պիր սուրէթտէ, Մօրէկին գըղը Լուիւզին եէրինէ, Սէսիլիէի, նօթէրին խանէսինէ պէսլէմէրիկէ ալմաղլըղըն թէքիֆ իլլէմիշ իտի, վէ մատամ Սէրաֆէնտէ րույլ մուվաֆաղաթ կէօթթէրէքէք, ժադ ֆէրրանա սէօլլէմէրիկի վատ իլլէմիշ, վէ ֆիլվաղը տա, Սէսիլի հաղդընտա մտոհիյեէէր օգուրեարադ, քէնտիսինէր Բալաթէօրա տալը բիկիւհահընտա պօղուլտուղու կիւնիւն սապաքըք, վատընը իճրա իտէքէք, չէլէպիսինէ սէօլլէմիշ իտի :

Պինաէն ալէյհ Բօտօֆ, Թաւմը սողաղընա, Սէսիլիին գապուլինէ տալիր պուլունան ճէվաղը, մատամ Բիրլէտէն անխամաղլըղա կէլմիշ իտի :

Բօտօֆ դարուճու օտաւրնտան իւէրի կրէր կրմեղ ղիւէառտէսիլլէ թէաճճիւպ իլլէտի, ղիրա, սատաթ ալաֆրանկա սապահըն օն պիրինէ վարմըշ օլտուղու թագտիրտէ, Մ, Բիրլէնին, հալէա եաթաղընտա եաթմաղտա օլմասընը, վէ ղէվճէսի Անասիթաղիննտէ եանընտա անաղտա տուրարադ, մէրգուլմա իլաճ վիրմէքտէ պուլունամասընը կէօրմիշ իտի :

Ալֆրէտ, եանի Մ. Բիրլէ, պալընտա պուլունան դօճա պիր բամուլգուլաուֆանք բէք աշաղը ինտրտիկինտէն, անըլլէ կէօլլէրի տախի գաբանըշ իտի. վէ Անասիթաղին, տիհանըն աշապտա պիր շէյ սէօլլէմէտիկինտէն, մէրգուլմէ տէ ույգուտա տըր դանթը իլէ, գարեօյա բէրտէսինի գաբանաւրադ եւիւղիւնիւ չէվիրտիկինտէ, Բօտօֆուն օրատա պուլունտուղունու կէօրմիշ, վէ անինտէ, ատէթ ինտէն օլտուղու իւղըն, ասկէր ուսուլինճէ, էլինին արգասընը անընաղգօնարադ, սէլամա տուրմուշ իտի :

Մէրսուլմէ գատըն Բօտօֆա ինթիպալէն,

— Էֆէնտիմ բարաճըլար գալը, ճարիլէնիղ, էմրինիգէ միւնթաղըրմ, պաղընըղ շու հալիւն, քէնտիմ շաշըմըշ ալթիւսթ օլմուշում տուր, տուրմանա մէճալիմ գալմամըշ տըր, էվիմիղ իլինտէ պուլունան հէյպէթմալիզ հալլէր շէօլլէ տուրտունըլար. . . Ալֆրէտիմտէ, տինտէն պէրու, էսիր ֆիրալ օլմուշ տուր, տէտի :

— Նիչին, նէ՝ օլմուշ տուր, նէ՝ վար տըր :

— Ա՛, մէկէրի տէքը ու ֆէհմ իտէ մէտինիղ մի, զաթէն պիտիկինիղ պիր շէյ տիր :

— Նէ՛ իմիշ պաղալմ :

— Էֆէնտիմ, նէ՛ օլաճադ, եինէ օլ ճանվէր հէրիֆ, եանի օլ արսըղ Գապրիօն, պիր տուրիւ Ալֆրէտիմին բիլինտէն տիւշմէմէքտէ տիր, հալէա ղէվալլըքըղաղը գօլալաթմաղտա տըր, վէ պէն իտէ, արթըղ շաշըրտմ, նէ եարաճաղըմը պիլլէմէէօրում. . . :

— Հալէա Գապրիօն մու :

— Էվլլէթ, հալէա օլ ինոտաֆսըղ հէրիֆ :

— Բէք պէլալը վէ բէք շէյթման պիր ատէմէ պէնղէմէքտէ տիր մէրգուլմ :

— Օնտա հիլ շիւբհէ ճալիղ տէկիլ տիր, Մօսսիէօ Բօտօֆ, Էօլլէ պիր գալընաղ մէլըւն տուր քի, տալիմա պէնիմտիւշաղը չըղաղըմը կէօղէթմէքտէ վէ պիլմէքտէ տիր. . . վէ հէման պուրաւտան պիր դաշ ատըմ երրաղալընը եր-

բաղաճանադ, հէր նասըլ իսէ պուլունտուղու տէլիքտէն տի-
չարը չըգարագ, դէվալը իրթիկար քօճանըղըմըն գարըը-
սընա շէյթան կիպի տիբիլէքտէ տիր. վէ գօճանըղըմտա,
ատէթա պիր չօճուգ հայինտէ, քէնտուլի միւտաֆաաեա
շայրի միւգթէտիր պիր ատէմճիք օլտուղունտան, մէր-
գուճու կէօրիւնճէ տիթրէմէկէ պաչլամագտա տըր, Տահա
տիւնքի կիւն, պէն նօթըր Մ. Ֆէրրանըն խանէսինէ կիտէր
կիթմէղ... Սիղէ օրահա տախի հալատիսէրիմ վար տըր:

— Եյ, Սէսիլինին իշինի նէ՞ եաբտընըղ պաղալըմ, —
տէտի ղայրէթիլ պիր սիւալ իւղրէ Բօտօլֆ, — պէնտէ օլ
պաղաճէ պիր մալիւմաթ ալմաեա կէլտի իտիմ...:

— Տուրունուգ, աճէլէ իրմէյինիղ քի, քէնտիմի չայըը-
մաեաեըմ, եա պէնիմ քիրաճըլար գրալըմ, սիղէ օլ գա-
տար չօգ... օլ գատար չօգ սէօյլէեհէճէլէրիմ վար տըր
քի... Էկէրչի լաղըրտըմըն թէլինի աղահըղ ղայպ իթտի-
րէճէք օլուր իսէնիղ, պիր տահա թուլմապիլմէրիկիմ բէք
կիւճ օլուր:

— Իէք ալէա, պէն սիւքիւթ իտէյիմտէ, սիղ իսթէտի-
կիլինիղ կիպի նազլ իսիլինիղ պաղաեըմ...:

— Էվլէյա շու պիղիմէվտէ վուգու պուլան շէյթէրտէն
պահա իտէյիմ. պիլմէգալինիղ, տիւնքի կիւն, հիւքիւմէթ
թարաֆընտան կէլիպ վալտէ Պիւրէթիլ թէվզըք իթտիլէր:

— Գանդիսի, շու իքիճի գալմտաքի թէֆէճի գարը-
եը մը:

— Էօյլէ՛ եա, էօյլէ՛ եա. անաչըլտըղընա կէօրէ, մէրսուճէ
թէֆէճիլէքտէն պաչգա, պիր թաղըմ տա սայիր ույղուճ-
սուղ իշլէրտէ վէ քեարըլարտա պուլունմագտա իմիշ, շէօյլէ
քի խըրըղլարա եաթաղլըզ, խըրըղլըզ, գուրտագըճըլըզ,
տօյանտըրըճըլըզ, մատրապաղլըզ, թաղլտիթիլէր, Էվ եր-
գըճըլըզ, քիսպ ու քեար իշին հէր ղատտարըլը իրթիքեապ-
ճըլըզ, վէլհապըլ պուրչարա միւմասիլ նէ գատար ալաղ-
լըզ վար իսէ, քեաֆթէսինի տախի գապուլ վէ ինրա իյէ-
մէքտէ իմիշ, վէ պուշլարտան տա պէտթէրի շու տուր քի,

պու պիղիմ Էվի թէքմիլ իսթիճար իտիպ տէ, սայիրէրէ
իճարէ վիրմէքտէ օյան, վէ մէրսուճէ ճաարընտա Էսիլ մա-
շուգու պուլունան Մ. Պրա-Բուժ տախի, անչէրէ պիրիլքտէ
թէվզըք իտիլմիշ տիր... Էվլէթ, նասըլ քի սիղէ սէօյլէ-
տիմ, պուրասընտա, պէօյլէ պիւյեիւք պիր ալթիսթիւք
հիւքմ իթմէքտէ տիր. անչատընըղ մը չիմտի, ա՛ պէնիմ
քիրաճըլար գրալըմ:

— Պրա-Բուժ տա մը թէվզըք օլունմուշ տուր:

— Էվլէթ, Էվլէթ, մէրգուճ տախի Շանդ-Էլիղէտէքի
մէյիսանէսինտէ թէվզըք իտիլմիշ տիր. վէ հաթթա, օղու
թօրթիլեարը պիլէ թէվզըք իյէմիլլէր տիր, Էվլէթ, օլ
ուղըրսուղ վէ պէլալը թօղալը տախի թուլմուշլար տըր...
Սէօյլէնտիկինէ կէօրէ, մէրգուճուն մէյիսանէսինտէ, խայ-
լիճէ թէլէֆալի տախի վուգու պուլմուշ տուր, պիր հայ-
տուտ թաղըմը պասըլըպ տէրտէսիթ իտիլմիշ տիր, վէ վա-
լտէ Պիւրէթիլ տօսթլարընտան պիրի օյան լա Շուէթ տէ
պօղըլմուշ տուր. շէօյլէ քի, մասաղալահ, Էկէրչի հիւքիւ-
մէթ թարաֆընտան, թամ վաղթիլնտէ Էէթիլմիշ օլմաա
իմիշ, միւճէվհէրաթ սիմաարը պուլունան, վէ պիւարէ Մօ-
րէլէ իշ վիրմէքտէ օյան վալիտէ Մաթիէօեիլ թէլէֆ իտէ-
րէք, եանընտաքի Էլմասըլը ղասպ իտէճէլէր իմիշ...
Կէօրտիւնիւղ միւ սիղէ նէ՛ գատար հալատիսէր վիրտիմ:

— Աճայիպ, Պրա-Բուժ թէվզըք, վէ լա Շուէթ տէ թէ-
լէֆ իտիլմիշ, — տէտի, քէնտի քէնտուլի Բօտօլֆ տիւչարը
թէհաճիւպ օյարագ. — Մ՛հ, պիր քէրըն օլ տէհէթֆէրմա
աճիլէզ գարը, քէնտի միւսթահագգ օլտուղու պէլասընը
պուլմուշ տուր, տիմէք տիր քի, պարի հիշ տէկիլ իսէ, օլ
պէտպալիթ վէ ղէվալըլ Ֆիէօր-աբ-Մարինին ինթիգամը ա-
լընմըշ տըր:

— Իշլէ պուրահա տէրքեար օյան հալլէր պուշլարտան
իպարէթ տիրէր... Ֆաղաթ, օլ Գապրիւն չաբըընըն
Էէնիտէն Էէնի եաբաղըլ չաբըընըղլարտա, պուշլարտան
պաչգա տըրլար, նասըլ քի չիմտի անչէրի տախի սիղէ նազլ

ու պեւեան իլլեւեճեկում... Վէ արլըդ օլ պղըթ, մեր-
գումուն նէ մերթպե արուղ վէ էտեպսիզ պիր աւեմ օլ-
մասընը անլաեաճազսընը... Վալտե Պուրէթին թէվ-
զըֆընտան, վէ պուրանըն միւսթէէճիրի էվլէլի Պաւ-Րու-
ժուն տախի թէվզըֆընը իշիթ տիքտէն սծնա, հէման դո-
ճաճըըմը, մերդում Պաւ-Րուժուն թէվզըֆ իտիլմէսինի,
ազարէթ սաճիպին խապըր վիրմէք իւղը, խանէսինէ դօլ
տուրթտում: Ալֆրէտիմ կիթիմ, վէ իւր սաաթտանտա
ալտէթ խոիպ կէշտի... վազաա կէշտի էմամ, պիւրիմի-
սինիզ, նէ հալտէ կէշտի... աման Րէպպիմ, զէվալընըն
տիլի տիշարը տիւշէրէք նէֆէսի քէսիլմէքտէ, վէ եւիզիւն-
տէ տէր իոէնիզ, սազըդ րէնկի դալմաեարազ, քեամիլէն
քիւլ րէնկի քէսպ իթմիշ խաի:

— Պաշգա՞ նէ վար տըր:

— Եւմտի սէօյլէէճեկում մօսսիէօ Րօտօֆի, էվլէթթէ պի-
լիրսինիզ, շուրաճըդտա օն առըմ էօթէտէ պէւաղ վէ ճէ-
սիմ պիր տիվար վար տըր, ճիկէրարաբէմ դօճաճըըմ էվ-
տէն չըզպ օլ թարաֆա կիթմէքտէ իւրէն, նաղարը տիգ-
գաթը մէզքիւր տիվարա թէհատիւթի խտէր. վէ պիր տէ նէ
կէօրիւր, պիլիւրիսինիզ, քէսիւր իլլէ վէ իրի իրի եաղըմըն
եաղըլար իլլէ, իւր լուղէթի պիր պիրինէ պաղլամազ իշին
ուսուլի քիթմապէթտէ իսթիմալ օլունան պիր չիզկէ իլլէ
պիւրէշաիրիւմիշ օլտուր: Թաղաիրտէ, Բիւլէ-ԳԱՊՐԻՍ
խաթէլինին եաղըմըն օլմասընը կէօրմէսին մի, ճանրարեմ
դօճաճըըմ, էօյլէ պիր չաղըմ հէրիֆին խաթինի, մէզքիւր
չիլլէի իլլէ, քէստի խաթին պաղլանտըընը կէօրինճէ, հա-
լլլլէ զիւտաթիլլէ կիւճէնիւր վէ հիտաթթիլլէսիր: Պազաթ, իշ
եաղընըզ պու դատարճըզ իլլէ տէ պիթմէզ, տաճա պու
պաշլանկըճը տըր. պիր աղ տաճա, եանի օն առըմ տաճա
իլլէու կիթտիւթէ, չաղըմ դարուսունտա, քէզալիք այնի
եաղըլար իլլէ, քէզալիք այնի Բիւլէ-ԳԱՊՐԻՍ խաթէլինին
օղուր... վէ տաճատա զիւտաթ իլլէուլէտիւթտէ... հէր
թարաֆտա, էվլէթ, մօսսիէօ Րօտօֆի, էվլէր, տիվարը

վէ դարուլար իւղէրինտէ, այնի սուրէթտէ, օլ մէլուն Բիւ-
լէ-ԳԱՊՐԻՍ եաղըմըն օլմասը կէօրինէ վուրուր, վէ ն
ֆէնա եէրի շուրաթ տըր քի, քեաֆֆէսինտէ տախի մէզ-
քիւր պիւրէշաիրիճի չիզկինին պուլունմասընը տիգգաթ ի-
տիպ կէօրիւր: Պունուն իւղէրինէ դօճաճըըմ աշուրի մէր-
թէպէ տիւշարը էլէմ ու մէրազ օլուր, նէ եաքաճաղընը
չաղըրը, վէ էօյլէ տէ զանի խտէր քի, պիւլիւն ալէմ, եանի
կէլիպ կէշէնիւր, մէզքիւր եաղըլարը օղուտուգճա, քէնտի
եւիզիւնէ պաղմազտա տըրլար... հիճապընտան նալի
չաղապընը պուլունուն դատարը պասըպ ինտիլիւր վէ Գապ-
րին տէնիլէն էտեպսիզ հէրիֆ, պու արըզըլըր վէ չաք-
զընըզը, պէլի եաղընը թաթիլ օօշաղընտա եաքաճաղա իդ-
թիֆա իթմիշ տիր զիւլմալնտէ պուլունարազ, մէզ-
քիւր եօլու թէքը իլլէ, վէ շու հիտաթթիլլէմ եաղըլարը
կէօրիւպ օղումաղըլուն, վէ հէր քէստի քէնտուրէ պաղ-
մասընտան դուրթուլմուշ օլմազըդ էմէլլլէ, պուլլար թա-
ւաֆընա սարար իսէ տէ, հայֆա քի, պու իւմիտի տախի
պօշա չըզար... չիւնքի, պօեունա պուլլարլար իւղէրին-
տէ, վէ հէր եաղը եաղընապիլէն մաճէլլէտէ տախի, այնի
սուրէթտէ, մէզքիւր Բիւլէ-ԳԱՊՐԻՍ խաթէլինին եա-
ղըմըն օլտուղունու կէօրիւր, վէ նիհայէթ, դօճաճըըմ պու
հիտաթթիլլէ, պու մէրազ, վէ պու հիճապ իւղըն, ազարէթ
սաճիպինին խանէսինէ վարը օլուր. վէ կէլի մէրգումա,
պիր չէլլէք դատար պիր չօք չէլլէր սէօյլէր իտէն, օլ մէր-
թէպէ քէնտուրին չաղընը, վէ նէ սէօյլէ տիլինի պիւրէշ
պիր չէլլ անլաեաճաղընտան, «հայտէ, կիթ սէն տէ, ա-
պուտալա» տիւլիւրէք, եանի պուտալալըզ իւնպանընը վի-
րէրէք, կէլի չէվլիրը, վէ միւրաա նէ օլտուղունու անլա-
մազ իշին, պէնիմ կիթմէքիլիմ թէնպիւն խտէր: Վէլհա-
պը, դօճաճըըմ պըրազըպ տիշարը չըզուր, վէ մէզքիւր
եաղըլարը կէօրմէք իշին, սայրի եօլալարտան տալաշարազ
պուրաեա ալտէթ խտէր իսէ տէ, նէ տէրսինիզ, մօսսիէօ

Բօտօլֆ, պուռ տէֆա տախի, մէջքիւր պէլատէն գուրթու-
լամաղ, հէր դանդի թարաֆա պազար իսէ, եխնէ մէջքիւր
եաղբլարա թէսատիւֆ իտէր . . .

— Խէքրարէն Իկրլէ վէ Գապրինոս իթմէրինի մի :

— Շիրէհսիւղ, ա՛ պէնիմ քիրաճըլար գուրթում, չէօյլէ քի,
զէվալլը գօճաճըլում կէլտիկինտէ, ատէթա քէնտուլի շա-
ւըրըպ զայպ իթմիշ պիր հալտէ պուրունմագտա իտի, Պա-
շընա կէլէն պուռ պէլաքը պանա հիքեայէ իթտի, վէ հա-
լլլէ պէնտէ էլիմաէն կէլտիկի մէրթէպէ հիտտէթ ու
մէրազընը թէսկին իլէ թէսէլլի իթմէկէ չալըշտում, վէ
պատէհու տա, մէրգուճու պուրատա պըրազարազ, ա-
գարէթ սահիպինէ կիթմէղնէն էվլէլէ, պիր քէրէր, օլ
սիզին իլինիդի պիթիւրմէք Նոյնէթվիլէ, ետնի նօթէրին
խանէսինէ կիթմէք իւղրէ, ալըպ Սէսիլիեի տիչարը չըգ-
տում . . .

Ետընը պուռ գատարալ տա պիթտի զանն իթմէեեի-
նիլ . . . խա՛յր, խա՛յր, իրրա, տահա պուռտան տա պէտ-
թէրի վար տըր : Պէսպէլլի օլ արըր Դապրինոս կէօղէթլէ-
մէքտէ պուրունտուղունտան, պիր տէ պէն Սէսիլի իլէ տի-
շարը չըգար չըգմաղ, իքի նէֆէր շարզըն գարըլար կէլէ-
րէք, գօճաճըլում Էյլինմէկէ պաշարար . . . վէ օլ մէր-
թէպէտէ էտէպիղլիքէր վէ քիւսթիսիլըլար եարարըր
քի . . . օֆ, խաթըրմա կէլտիքճէ, թիւլլէրիմ թիքէն թիքէն
օլմագտա տըրար . . . աման, պիր աղ գալընտա, արթըք
անըտա սօնրա նագլ իտէրիմ . . . Էվլէլա չու նօթէրէ կի-
տիլիմի նագլ ու պէեան իտէլիմ : Սիլզէն ալտըղումէ մի ու
թալիմաթ մուճիպինէ, մատմագղէ Սէսիլիեի պիլիքքտէ
պարազ, պիր արապանա պլինիմ . . . մէրգուճէ, հէնուզ
եէնի կէլմիշ օլուպ, վէ եէնի վէ պուրա ուսուլինճէ Էյպիս
եարմանա վաղթի օլմատըղընտան, նասըլ քի էօյլէ օլմա-
սընը Մ. Ֆէրրանա տախի սէօյլէնէճէք իտիմ . . . զամէն
կիլինմիշ օլտուղու, վէ քէնտիլէրէ մախտու օլան ալման քէօյ-
լիւ գըղաբընըն, օլ տիլպէր Էյլիսէսիլլէ պուրունտուղու

հալտէ կէօթիւրտում . . . (*) : Ա պէնիմ քիրաճըլար գը-
րալում, Էմիլիէթի իտէպիլլիւրմիլ քի, կէրչի պէն բէք չօգ
կիւղէլ գըղար կէօրմիւշիւմ տիւր, վէ պէն քէնտիմ տա-
խի, էհ, վաղթիլլէ կէնճիկիմտէ, կիւղէլլէքաէն պիրի սա-
եըլապիլլիւմ տիր, ֆագաթ, պուռ ճիւմէ իլէ տախի (պէն
քէնտիմտէ իլլէրինտէ օլարազ սէօյլէրիմ քի) մէրգուճէ Սէ-
սիլիեի մանէնտ իւղլէ վէ ճաղիպէլի պիր գըղա, էօմիլիմ
տէ թէսատիւֆ կէօրպ կէօրմէմիլիմտիլ կիւղէլլիքտէ հէր ճի-
հէթլէ եէթմա պիր աֆէթի տէվրան օլտուգտան պաշգա,
օլ իրի իրի վէ սիւեահ սիւեահ կէօղէրինտէ տէր իսէնիլ,
կէօրէն ճանարըր աթէհիկպի եաղբլար գալուրմագտարըր
. . . պաշգա տիւրնա պիր հալ տէ պիր ճաղիպէ վար տըր . . .
Էվլէթ, պաշգա տիւրնա պիր պաղազը վէ պիր գուլիթ վար
տըր . . . պիլմէմ, թարիֆ իտէմէմ, պէնճէ թարիֆի միւմ
քին տէկիլ տիր . . . ֆագաթ, գալիէն չունու պիլմէքտէ-
լիմ, վէ ճուռ իտտա իտէրիմ քի, պիլիմ պիլտիկիմիզ վէ
կէօրնալ ալըշտըրմիզ կէօղէրտէն տէկիլ տիրէր . . . պա-
գըլարընա թէսատիւֆ իտիպ տէ, մէֆթուճ վէ մէննուճ
օլմամաղ Էլտէն կէլէմէլ . . . աման Իէպալիմ, օնէ՛ կէօղ-
լէր, օնէ՛ կէօղլէր . . . Պագընըլ, սիզէ սէօյլէտիքէրիմի
թատաիք իլին, ետընըլ պիլը միալ պէեան իտէլիմ : Հէփսի
պիր թարաթէ մամ, արթըլ գօճաճըրմըն նէ գատար
քեամիլ վէ էհիլըր պտէմ օլմասընը, սիլ քէնտինիլ տա-
խի պիլըր վէ իղրար իտէրսինիլ, էօյլէ տէկիլ մի, բէք ա-
լէա, իմտի պուռ պէօյլէ օլտուղու թագտիրտէ, մէրգուճ
պիլէ, մէգպուրէնի, իլք աէֆա օլարազ հէման կէօրնալ
բիւզիւնէ պազար պաղմաղ, պիլարէ օլ մէրթէպէ միւլիթէ-

(*) Մէքըրիւր Էյպիս եխնէ ֆիրթան իստէ, Էյլլէ ուղուն տեաղ-
լարնա գատար օլմանըլ, իլլա ուֆաղ զըլ չօճուղարընա կիլտի-
րիլմէքտէ օլտուղու կիլի, անճաղ տիլք գարաղարընա գատար ին-
մէքտէ, վէ անտէն ալաղարընտա իսէ, սըղը սըղը սաֆի չօրաղ պու-
րունտագտա իտի : Վէ արագընտա, պիլինէ գատար իմիշ սըղը վէ
կէօղիւ տիլմիլ պիլ չալէթ, վէ պաղնտա տախի լաթիթ պիր
թագէն պուրունտագտա իտի : Նասըլ քի պուռ եօլտա զընաֆէթիւր
թէսթիւ օկուրարընտա հէր վաղթի կէօրնալմէքտէ տիր :

էստիք ուրախ քի, երեւոյրի բանճար կիսի գըր գըրմըրքէ-
սիւտի... վէ ոլ դատարան բէյլմանն ուրախ քի, էկէրլի տիւն-
եա մալիտէ վիւրիւնէ, իբրինճի տէֆա մէրգուլմէնին երեւոյրնէ
պագամաղ պիր հալէ կէլտի... սանտալիյեէսի իւղէրինտէ
օթուրամաղ ուրախ, թէքմի վիճուտի պիր սաաթ դատար
տիթրէմէկէ տէվամ իլլէտի: Պատէհու պանա սեօյլէտի-
կինտէն անլատըմ քի, զէվալլը նէ ուրուղունու քէնտիսի տէ
պիլէմէմիշ տիր, ֆաղաթի, պէն սէպէպինի ֆէհմ ու տէրք
իլլէմիշիմ տիր, շէօյլէ քի, ոլ պիլիմի արսըղ Պրատաման-
թինին, եապանիլէր դարըլարը հաղալըրընտա նաղշ ու
հիքեպէյէ իլլէտիկի հալլէրի, Սէսիլիէի կէօրիւննէ, զէվալ-
լը դօճաճըղմ տէրիւթթըր իլլէտիկինտէն, ար ու հիճա-
պընտան նալի, ոլ տէրէճէ գըղարմըլ տըր...:

—Բէք ալէա, պուսլարը անլատըղ, լաքին, չու նօթէրի
նէ՞ եարտընըղ, նօթէր իլլէ նէ դօնուշուպ վէ Նէյէ՞ դարար
վիրտիւրը:

—Մօսսիէօ Ռօտօլֆ, իլլէթ չիմտիտէ սըրա օնա կէլտի,
չիմտի սիղէ օնու տա նաղշ ու պէեան իտէճէկիմ, Պիղ Մ.
Ֆէրրանըն խանէսինէ կիթիտիկիմիդտէ, սայրի սաաթ աղ-
շամըն եէտիսի բատտէլէրինտէ խտի: Մէրգուլմա, խանէնին
դարուճուտունու կէծաաէրէրէք, մատամ Սէրաֆէնին սիղէ
սէօյլէմիշ ուրուղու պէսլէմէեի, մատամ Ռիբլէ պէրապէր
կէթիլիմիշ տիր, սիղին իլլէ կէօրիւշմէք իսթէեօր, էմիլի-
նիղ նէ՞ տիր, տէյլի սիւալ իթտիրմէք իսթէտիմ: Հալ պու-
քի դաբուճու ոլ անտէ պիր ա՛հը տէրուն չէքէրէք, աճա-
պա սիղ մատամ Սէրաֆէնին պաշընա կէլլէնի պիլլէեօր-
մուտունուղ, տէյլի սիւալ իլլէտի... պէն տէ, խայր, տէյլի
ճէվապ վիրտիմ... Մօսսիէօ Ռօտօլֆ, զայլթլէ դաբըպ պիր
հալ վէ պիր վագաատա օրատա իլլէթմէեէլիմ մի...:

—Նէ՞ իլլիթտիւրը:

—Էֆէնտիմ, դարիպ պիր հալ, մէղպուրէ մատամ Սէ-
րաֆէն քէնտի աղրապալարընտան պիր զըղ իլլէ պիր քէօյէ
կիթմիշ, վէ օրատա պօղուրուպ թէէնֆ օլմուշ:

—Պօղուլմուշ մու... իլլէ էմնա, պէօյլէ պիր դըշ մէվի-
մինաէ քէօյէ կիթմէք նէ տիմէք տիր... տէտի Ռօտօլֆ տիւ-
շար թէաճճիւպ օլարապ:

—Էվլէթ, մօսսիէօ Ռօտօլֆ, մէղպուրէ գատըն դաեղլա
կիտէր իքէն պօղուլմուշ ուր: Լաքին, պէն մէրգուլմէնին
պօղուլմաընտան տօլաեք չօղլուգ թէէսսիլֆ իթմէյիտ, իլ-
լա մուղայիլի օլարապ թէաճճիւպ իլլէմէքտէյիմ, չիւնքի,
պիւսրէ Մօրէլին գըղը ոլ զէվալլը Լուիղին պաշընա կէլլէն
ֆէլաքթթալնէ պէրու... էկէր տօղուրունու իսթէր իտէ-
նիղ, մէրգուլմէ գատըն հաղաքընտա, գալլիմտէ, պիր էսէրի
ղարաղ ու հիտաթէ հիսա իլլէմէքտէյիմ, դիրա, պէտպալթ
գըղը, քէնտիսի զամղ իլլէմիշ խտի, էվլէթ, պիւա բիւա
սեօյլէրիմ քի, սայրի հիլ տէ աճըմագտա տէկիլիմ տիւսմ
ճայիղ, պօղուլմուշ իսէ պօղուլմուշ, վաղիֆէմէն իւարթմ,
վէ ալլէ խուսուս, պուսուտ աճըբաճագ նէ վար տըր, ա-
նըն տա էճէլի ոլ երեւոյն իսլիշ... մէկէրլի պիր կիւն, պէն
տախի էօլէճէք տէկիլիլիմ, Պէնճէ պուսու պէօյլէ տիւ-
շիւմէքիք, տահա զիւտաէ աղլէ մուվաֆըղ տըր:

—Էյ, Մ. Ֆէրրանը՞ նէ եարտընը պագալըմ:

—Գաբուճու, էվլէթ էմիլտէ պանա, դանն իտէրիմ քի,
սիղ պու կիւն մէրգուլմուշ կէօրիմէէճէքսինիզ, ֆաղաթի,
պու ճիւմլէ իլլէ, աղաճըղ պուրատա պէքլէյինիդտէ, պիր
քէրլէ կիտիպ սիւալ խտէյիմ տէտի, վէ ճիւղիճէ սօնրա տա
ալտէթ իտէքէք, պուսուրունուղ իլլէրի տէտի: Հիւլիտէն
կէլտիքտէն սօնրա, աղաղը դալտա վագը պիր օտտա
կիրտիք: Մէղըրիք օտտաա բէք աղ բըղըլը պիր մու՞ եան-
մաղտա օլուպ, բէք ատի պիր հալալէ պուլունմագտէ, վէ
նօթէր տէ մարսըղար թիլթմէքտէ պուլունան պիր օճա-
ղըն եանընտ օթուրմագտա խտի... Պէն Մ. Ֆէրրանը հիշ
կէօրմիւշ տէկիլ իտիմ... աման Ալլահըմ, նէ՞ դատար տա
չիւրին պիր ատէմ իսլիշ, սահիհէն սէօյլէրիմ սիղէ քի, է-
կէրլի պանա հիտապըղ պիր մալ վէ հալթիա պիր գըալ-
լըք վիրէճէք օլալար, եխնէ դօճաճըրմ Ալլիքէտի մըր:

գումլա տեկիմէք իսթէմէմ... էվլէթ, ոչ գատար չըրքին...
— Նաաքլ, նոթէր Սէսիլինին հիւանն ճէմալինի կէօրինճէ միւթէհասիր օլտո՞ւ մու :

— Բի՛մ պիլըր, անըն ֆարգընտա օլմալըդ միւթքին օլլամաղ խոի, չիւնքի կէօլլէրնտէ եէչլըրէնքլի կէօլլիւքլըր պուրուճմագտա խոի... Լաքին, խայր, դանն իթմէմ, չիւնքի, էօլլէ պիր բարաս հալնտէ պուրուճան իսթիեռ, նէ՛ պիլըր դարընըն կիւղէլնին չըրքինինի ֆագաթ, պու ճիւմէ իլէ շու տալիս սահիհ տիր քի, Սէսիլի պէնիմէ պերապէր օտաւաքնտան իշէրի կիրէր կիրմէզ, շէօլլէ պիր սանտալլիյէսին... տէն եօգարը սըլըրաթը իսմէզ, պէնճէ մէրգուճուճն պու հալի, մութլագա Սէսիլիէն էօլլէ Ալլաս գըլլարազ գընաֆէթինտէ կէօրէրէք, պիրտէն պիրէ տիւշարը թէհաճնիւզ օլմաքնտան նէչէթ իլլէմիշ օլմալը տըր, եօգաթ, Սէսիլինին թալը ուրէֆթարընա կէլինճէ, օլ ուֆագ սիւբուրկիէր սաթմագաթա օլան գըլլարըն թալը ուրէֆթարընտան տա պինկըճէ տըրէճէ դիեատէ տիր տէնիլսէ ճայիլ տիր, սիւպհան Սլլաճ, օ նէ՛ էնտամ, օ նէ՛ դամէթ, վէ օ նէ՛ հալ ու հարէքթ տիր, արթըզ օլ կիլինիլ օլտուղու գըստ ֆիսթանէլա իլէ տիլպէր տիլլէրնտէ պուրուճան գըրմըլըր իշէմէլի մաի չօրապըր... օլ եուվարըպ թօրուգըր... օլնարին պիլէնքլը... վէ օլ ուֆաճըզ ուֆաճըզ ատաղըր... մէրգուճէնին հիւանն ճէմալ վէ թէհասիւպլինէ դաթ իլէ տէր գաթ կիւղէլլըր վիրմէքտէ, պուրուճաուգլարընտան... նոթէր տալի, հէր հալտէ, մէրգուճէրի կէօրուրկիւնտէ, իշէրիսինտէ պիր աթիւսթիլը էսէրի հիտ իթմիշ օլմալը տըր :

— Տիմէք տիր քի, Սէսիլինին գընաֆէթինին աճայիլլիկի մէրգուճ իւղէրնտէ, մութլագա պիր թէհասիր հուսուլնին միւվէտտի օլմուշ օլմալը տըր, էօլլէ՛ մի :

— Էօլլէ դանն իտէրիմ. ֆագաթ, մէրգուճէնին գընաֆէթի իշէ պիր պօղղուճուգ վիրմէսին իշին, պէն տէ անիլտէ պիր թէտպիլը տիւշիւմէքլիէ լիւղում կէօրուր, վէ Ալլաճտան օլաճազ եա, մասիէ օ րօտօլֆ, սիլին վիրմիշ օլ-

տուղունուղ պիր տէրսի, եանն պիր քէլամընքը տէրլաւթըր իլլէտիմ, վէ թէշէքքիւր իտէրիմ քի, օլ սայէտէ տէ մէգքիւր թէշիլքէնին էօնիւնիւ ալապլըտիմ :

— Նէ՛ իմիշ օ տէտիկինիդ տէրս վէ եախօտ քէլամ :

— Պիլըրսինիդ, ա՛ պէնիմ էֆէնտիմ, հանը սիլ պանա պիր կիւն, «պիրինին իսթմէմէսի իշին, էլլէրիր քի տիկէրի իսթմէսին» վէ եախօտ տիկէր պիր թապիր իլէ, «պիրինին իսթմէսի իշին, էլլէրիր քի տիկէրի իսթմէսին» տիմէտի մի իտինիլ. իլլէճ պէն պու լաղըրաքընքը տէրխաթըր իթտիմ, վէ քէնտի քէնտիմէ, «հէր էլ պատապատ, պէն պու ալման գըլընտան, մերգուճէնին իլպու Լուիդին չօրապճըսընն պաշընա շըք արուաղ, քերաճըրաթմ գըրալընը գուրթարմալընըմ» տէյի տիւշիւնտիմ, վէ քիւլլի քիւսթալլըրը էլէ ալարազ, հէման մէրգուճ նոթէրէ տէ տիւշիւնիւպ ճէվապ վիրմէքլիկէ, վէ իթիլազ պէեան իթմէքլիկէ մէյտան վիրմէքլիլի, «աֆիլ իտէրսինի, էֆէնտի, մէրգուճէնին էլպիսէսինտէն տօլաթը կիւճէնիւ եէսինիլ, դիրա, հէնուղ կէլմիշ օլտուղունտան, պաշա էլպիսէսի պուրուճագտա տէկիլ տիր, վէ պէնիմտէ, եէնի պիր էլպիսէ ալմաղըրա, նէ վազթիմ վէ նէ տէ գուտրէթիմ միւսատաթ իթմէմիշ լէր տիր, վէ ալէլիտաւա լիւղում տա եօգ տուր, չիւնքի, դաթը ալինիլէ կէլմէրիկիմիդտէն միւրաթ պաշա պիր շէյսիք օլմանըպ, անճաղ, մատամ Սէրաֆէնէ, պիր քէրէ Սէսիլիէ կէօրմէքլիլը հազդընտա, թարաֆըմտան վիրիլէն մալիւմաթ վէ օլունան շէհատէթ իւղէրիէն, րուլի մուվաֆագաթ իպրաթ իթմիշ օլմանըրտան տօլաթը, թագաթիմ թէշէքքիւրտէն իպարէթ պուրուճագտա տըր, ֆագաթ, էֆէնտի, դանն իտէրիմ քի, մէզպուրէ բէք տէ իշինիլէ կէլմէնէճէք տիր» տէտիմ :

— Զօգ իլի, չօգ իլի, մատամ Բիրլէ :

«Լաքին, մէրգուճէնի կէլմէնիլին իշիմէ կէլմէնէճէ կիլինի սէպէպի՛ նէ տիր, տէտու մէրգուճ նոթէր թէքարաթն օճաղը անընտա օթուրաթ, վէ կէօղիլքէրի իւղէրնտէն

պիղծ պաշարագւ.—Չիւնքի, էֆէնտի, պուրանըն հաւասընըն Սէսիկեէ ուեամանաճաղը, շիմտիւնէն անշալըմանա պաշարամըջ տըր, տահա կէլէլի իւշ կիւն օլտուզու հալտէ, եօլարտա ուֆագ սիւբուրկէլէր սաթարագ, ատէթա տիլէն մէքլիկի տալի կէօզէ ակարագ կէրի տէճնիւպ կիթմէքլիկէ գալգըմագտա տըր, տէսիմ:

«Իյի եա, քէնտի ագըրպանըզտան պուլունտուղու թագտիրտէ, մէրգումէնին էյլէ պիր հալինէ, սիզ նասըլ օլտուպտա միւսատէ իթմէք իսթէէէպիլմէքտսինիլ, աէլի ճէվապ միրտի պանա նօթէր:

«Էֆէնտի, հազգընը վար տըր, վագաա մէրգումէ քէնտի աղըրպամտան տըր, լաքին, հէր հալտէ իթաաթա մէճ պուր զըլմագըլզտա քէնտի էլիմտէ տէկիլ տիր, չիւնքի, հէմ էօքսիւղ տիր, վէ հէմտէ եէկիլմի եալընտա օլտուզունտան, իրատի ճիւղկյեճսինէ մալիքէ պուլունմագտա տըր, տէտիմ:

«Ա, ա, իտարէյի ճիւղկյեճսինէ մալիքէ մի պուլունմագտա տըր, իսայր, սիզ իյի տիւչիւնմէքտէ տէկիլտինիլ, հէնուզ պուլ չաղարընտա պուլունման պիր գըլլ, քէնտի խըսըմարընա իթաաթ իթմէքլիկէ պօրջու տուր, տէյի մէրգում անինտէ ճէվապ վիրտի:

«Լաքին, դարիպ եերի շուրասը տըր քի, հէման օլ արատէ Սէսիկ տիր աղաեարագ վէ տիթրոկէրէք, կէլիւպ պանա արըլտը, պէսպէլլի նօթէրտէն գօրգմանա պաշարտը:»

—Ոյ հէնկեամտէ թագ ֆէրրան նէ՝ եարամագտա իտի:

—Տայիմա տոտագըլտը ալթընտան սէօյլէնմէքտէ օլմադին,—«Պու սիննտէ պիր գըլլ, քէնտի պաշնա պրագմագըլզ, անըն իտարպընը մուճիւպ օլմագըլզ տըր, տիլէնէրէք մէմէքէթինէ կիթմէքլէք, բէք պիլյիւք պիր կիւնահաթըր իմտի, մաստաթի իլին հալի մէյտանտէ տիր, էյտէն կէլէն իմտաա վէ մուսվէնէթի իթմէքլիկի, պէն տէ քէնտիմէճէ պիր պօրճ ատա իտէրիմ. ֆագտթ Գանրտա պիր շարթ իլէ եարապիլիթիմ, շէօյլէքի, եէկէնիլիլ պանա, նամուպու, տինտար, վէ չալըշդա օլմագըլզա, վէ պլէտուտուտա, ապա, էմմա աւալա, իսանէմտէն տիչարը չըգմամագըլզա սէօլ վիրմէլի տիր. իլթէ օլ վագըլթ, մահա պէրայի մէրհամէթ վէ իսաանիլ:

(Բէք ալէա, միսկին հէրիֆ, սէն եինէ քէնտի տալուլու:

նու չալմագտա օլ. հէր հալտէ պէն պու գըլլը սէնին եազանա պաղաեանաճաղըմ տըր, էկէր պէնտէ պունա մուվաֆ. ֆագ օլմամը իսէմ, պանատա մատամ իլիլէ տիմէսինիլէր, եունհա չաղըրսընյար, տիմէքտէ իտիմ քէնտի քէնտիմէ:)

«Վագաա, մէրգումէնին թէյլէսիլյիմ, հազգընը վար տըր, վէ պու տա պէնիմ իլին պիր պէտպանիթըջ սաեըլաա ճայիլ տիր, հալ պու քի, պէնիմ տէ դաթնէ քէնտիմէ կէօրէ տէրտ վէ ինշիեանճաղըմ վար տըր, չիլ չարէ, էւլումէն նէ կէլիլ, իւզէրիմտէ պիր պարտա պու օլմագտան իսէ, վարսն քէնտի մէմէքէթինէ կիթսին, պէնճէ տահա էվլէա տըր, պու եօլտա պիր խըսըմ վարսն էքսիք օլտուն, աման Ռեպպիմ, կիւեա պէնիմ հիլ տէրտիմ եօգ տուր տա, գօսգօճա պիր գըլլը տա թուլթուպ պանա կէնտէրիմիլէր տիր, վէ հայտէ կէնտէրտիլէրին տէ պէր թարաֆ իտէլիմ, էֆէնտիմ, պարի եօլ խարճըն պիլէ վիրմէքլիկի տիւ. չիւնմէմիլէր տիր, Հէր նէ հալ իսէ, իլթէ Սէսիկ քէնտիսի մէյտանտէ տիր, պէօյլէ պուրատա աղամագտան իսէ, նէ եարամագընը արթըք քէնտի տիւչիւնսին, քէնտիսի գարար վիրսին... տէնտա Պունուն իլէրինէ նօթէր աատէթա պիր վաղճը մագամընտա, թէքրարէն քէլամէ աղապիլլէ:

«Ճէնապը հիքմէթուլլահ, մէգպուրէքի, սիլին թահթը հիմայինիլէ վագ ու թէսիմ իլլէմիլ տիր, անըն հազգընտա լաղըմ կէլէն ճէվապը, Ալահ սիլաէն սիւալ իտէճէք տիր, պու սիննտէ օլան պիր գըլլը իտարապիլիէթ թարաֆինէ թէրք իթմէքլիք, բէք պիլյիւք պիր կիւնահաթըր իմտի, մաստաթի իլին հալի մէյտանտէ տիր, էյտէն կէլէն իմտաա վէ մուսվէնէթի իթմէքլիկի, պէն տէ քէնտիմէճէ պիր պօրճ ատա իտէրիմ. ֆագտթ Գանրտա պիր շարթ իլէ եարապիլիթիմ, շէօյլէքի, եէկէնիլիլ պանա, նամուպու, տինտար, վէ չալըշդա օլմագըլզա, վէ պլէտուտուտա, ապա, էմմա աւալա, իսանէմտէն տիչարը չըգմամագըլզա սէօլ վիրմէլի տիր. իլթէ օլ վագըլթ, մահա պէրայի մէրհամէթ վէ իսաանիլ:

եկեթ, Եանըմտա իըտմեթ իթմեքիկէ գապուլ խտերիմ, տէտի:

«Խայր, խայր, պէն հէր հալտէ եխն տեօնիւ պէնտի մէմէքէթիմէ կիթմէք իսթէրիմ, պուրատա գալմադ իսթմէմ, տէտի Սէսիլի աղլամաւնա տէվամ իտէրէք:»

—Պէրէքէթ վիրսին քի, իմրգուսէնին ու թուլտուղու սախթէ վէ իսթարնիկը թարիք, շիւհէնէն թաշրի իտէրէք, անալըմամը ալը... — Ետիւ, փերրինտէն Ռոտօֆ, անֆէրին պէլալը դարը, անֆէրին, աշիքնար սուրէթտէ կէօ. րինմէքտէ տիր քի, պարոն կրաունտան ալմըջ օլտուղու էմը ու թալիթաթը, բէք միւքէմէլ պիր սուրէթտէ անլաւը պէ մէվգըր ինքտէն վազ իտէպիլմիջ տիր: — Պատէհու, բըլնա երւքսէք սուրէթտէ սեյլէեքէրէք:

—Միւսիւ Ֆէրրան Նէ՛ հալտէ պուրճամադտա խի, Սէսիլի թարաֆրնտան զուհուրա կէլմէքտէ օլան ատէմի մուվաֆադաթտան տօլաւը կիւճէնմէքտէ մի խի, տէտի:

—Եվլէթ, միւսիւ Ռոտօֆ, Եվլէթ, տօտադլարը արասընտան մըրըլտանարազ, պիրտէն պիրէ մէզը ումէնէ խիթ ալէն: «Մատմադէլ, սիզ անճազ քէնտիլիկէ հօջ կէօրիւնէնի եարամադըլազ գալըլմանըպ, իլլա, շայնաթ թաշիւն վէ մազպուլ օլանը եարամադա չալըմալըսընը. սիզ մէզէպէն քէնտի վաղիֆէրինիկ թանընըպ իֆա վէ ինքա լյէմէլի, վէ ախլէադը հասնէն իւրըն պուրճամալըսընը քի, Ալլահ տա, քէնտի լուրթ ու ինայէթինի իւրընիկտէն էքսիք իմէսին: Սիզ պուրատա գալտըղընը թազտիրտէ, պաշղա տիրլիւ պիր էօիւր կէլընէճէքսինը, շիւնքի պուրատա էօյլէ սայրի մահէլլէրէ պէնգէմէլիպ, իլլա ղայէթլէ սըգը վէ աղիղէրէ մախսուս պիր հալ հիւրմ իթմէքտէ տիր: Եկէր թէյգէնիկ սիզի սէվմէքտէ իսէ, սէնիմ պուրէքիֆիմ: Ետն իսթիֆատէնէ միսարաթ իթմէսիւ լաղամ կէլէճէք տիր, վէ կէրչի Եվլէնէրի սիզի պիւլիւք պիր մաշալ վիրէնէճէք տէկիլ տիր, լաքին իւրտաթ իզհարը ղայիթլէ վէ քէմալէթ իլլէտիկինիլտէ տէ, Նայիլի միւքաթաթ թաճաղընը, ետիլ

մաշալընըլն արթըրըմաթ տա իհթիմալտէն տիր տէտի:

—Թամամ, իլլէ շիմտի տիւշտիւ պիրիմ Նօթէր կիրտապա, տէտիմ քէնտի քէնտիմէ, սէնի կիտի բինթի վիճառսըլ իթմիւտար սէնի: Սէրաֆէն շուճա սէնէլէրտէն պէրու եանընտա իըտմէթ իթմիլ օլուպ, վէ տաճա պիր կիւն Եվլէլ տիւշարը ֆէլաքէթ օլարադ, պօղուլմուշ պուրճալտուղու թազտիրտէ պիլէ, հիլ տէկիլ իսէ պիր սուրէթի զահիրէտէ օլտու, սալա էսէրի էսէֆ իպրազ իլլէմէքտէ տէկիլտէն... տէտիրտէն սօնար, երւքսէք սեյլէեքէրէք տալի,

Էֆէնտի, հազըլընըլ, փարտը, վազաա պունտան տա ալէա պիր մահէլլ օլամազ, Պադաթ, էսէֆ օլունուր քի, ղէվալը կէնճ գըլա, պուրանն հալմաթ ու եամամադտա տըր... տէտիմ:

«Օնտա հիլ պիր պէլիս եօգ տուր, կէլէր օ, շիւնքի, պուրանն հալմաթնա տա պիրազ վազըթտան ալըլալ իթիլաճ իթմէկէ պաշլար, հէր Նէ հալ իսէ, արթըլ սիզ քէնտիլիկ պիրլիսինիկ, տիւշիւնիպ գարար վիրլիսինիկ... տէտի մէրգու. վէհաթը, սօն ճէվապընըլ պիրլիսինիկտէնիկ, Եօգսա Նէ՛ տէրլիկ, թէքիֆիմի գապուլ իսթէրէ իսէնիկ, մէզ իթմէլմիսինիկ... Էկէր գապուլ իթմէքտէ իսէնիկ, մէզ պուրէ եէկէնիկտէ, եարըն ադաթմ եխն պու վազըթտա պուրէ կէլթիլ պիրլիսինիկ վէ անիտաէ տէ քէնտի իըտմէթի ալըպ կէլթիլ պիրլիսինիկ վէ անիտաէ տէ քէնտի իթմէթի պաշլա կէլէպիր... գարուճուլմու քէնտիսինէ իթթիւ պաշլա կէլէպիր թալիֆ իտիպ կէսթէրիլ... վէ իւճէրէթիլ գա իտէնէրի թալիֆ իտիպ կէսթէրիլ հալ այտա եիկիրմի ֆրանգ ճիհէլթի կէլինճէ, շիմտիքի հալ այտա եիկիրմի ֆրանգ վիրէպիրլիմ, մալիմ եա եէլիպ իսթէսի տէ պուրատան օլաճադ տըր:

Էֆէնտի, աճապա միւմըին օլուպ տա, մահիլիէ պէլէ ֆրանգ տաճա գալմընա հիմնէթ իլլէսինիկ օլամազ մը... Էխայր, շիմտիքի հալ եարամամ, Փազաթ, իլլէրուտէ...

Էխայր, շիմտիքի հալ եարամամ, Փազաթ, օլ վազըլմ գէկէր քէնտիսինտէն մէճուլն օլուր իսթմ, օլ վազըլմ գէկէր քէնտիսինտէն իսթարնա պադարըլ... Լաքին, իլլէլ Նուշուր ինճալ իսթարնա պադարըլ... Լաքին, իլլէլ իսթարնա իսթարնա վիրլիլմ սիզէ քի, Եէկէնիկտէ պուրա-

եա կէտիկնտէ, նէ քննտիսի տիշարը չըզաճադ տորը, վէ նէ տէ տիշարտան պիրիսի պուրանա քննտիսի կէօրմէկէ կէլէճէք տիր:

Ճեֆէնտի, ու պապտէ էլէմ իւզրէ օլմանընըզ, դիրա, դաթէն Պարիստէ քիմնէնի թանրմազ տէ օլմաորդնտան, ասլա կէլիպ կիտէնի եօզ տուր: Կէլէմ կէլէմ անճադ պէն կէլէճէկիմ, հալ պու քի պէնտէ դարուժու պըրադըզ տա կէլէմէմ, հաթիմա շիւտի պու սաաթտա տաթի, մէճպուրի կէլիմ, իշիմի եւիզ իւթիմնէ պըրադարադ կէլիմ, պունտան պէօյլէ պէնի տաթի կէօրէմէնէճէքսի նիզ, զիրա վազթիմ վէ իւրտմթիմ միւսաաաաթ իթմէնէճէք տիր, պինաէն ալէյ, պէնճէ, քննտի միմէքթիմնտէ օլմաթ իլէ, պուրաաա պուլունմաընտա, հիշ պիր ֆարգ պուլունմանաճադ տըր: պու ճիհլթ պէօյլէ, վէ քէնտիսիսիսի հիշ տիշարը չըզմմաթ ճիհլթիմնէ տէ կէլնտիքտէ, բէք սաաթ վէ բէք դօլայ պիր թէտպիր վարաթը, չէօյլէքի, էկէլիշի միւնապիպ աաաա իտէր իսէնիզ, չու չիմտիքի զընա. ֆէթիմի տէկիշթիթմէյիպ, էօյլէճէ պըրազմալընըզ, հալլիլէ օլ վազըթ, դաթէն քէնտիսի տաթի ճէսարէթ իւթիպ տէ սօղաղա չըզմաճադ օլուր:

Քէք կիւզէ տիւչիւնտիւնիզ սիզ պունու, տէտիսիթէր, վէ օլ ճիհլթ տէ չու մու հաստէնտա մի վարաթը քի, մէք դուժմէնի քէնտի մէմէքթիթ զընաֆէթիմնտէ սաղլամաթըլըզը, քէնտիսիսի տէսա զինատէ պիր հիւրմէթ իթմէքիթ տիմէք օլաճադընտա չիւրհէ եօզ տուր... հայ, հայ, վարաթն պէօյլէճէ Ալլազ քընաֆէթիմնտէ գալըն:

Ճէպտէ դըզըմ կիտիկմ տէ, տէտիմ Սէսիլիէ քի մէք դուժմ տէ հալէա պալըն Եօնիւնէ էկէրէք եալունտան աղլամադտա իտի, հէր նէքի եաբաճադան տիւչիւն գարար վէր, դիրա, էվրաթմ, պէօյլէ պիր իշի վէ նաաուպու էմ նիյէթթի մահէլ, հէր վազըթ ըսաթ կէլիպ պուլունմազ, էմմա, չարէ եօզ գալմազ իսթմէնի իմլիւնի, արթըզ օտա սէնիս քէնտի պիրէճէկն պիր չէյ տիր, իշիթ պէնիմ եա-

բաճադըմ, էլիմնէն կէլէն, անճադ պու գաաաթ տըր, պունտան զինատէսինէ գաբըմմա:

Պէնիմ զէնճիրմ թօնուղուժ եօզ տուր, սիզի դօր իլէ ալըգօեաճաճաճ, հէր նէ վազըթ իսթէր իսէնիզ, գաբուժաւ չըզ տըր, կիտէպիրիւրսիլը, վէ պունտան տա գաթիմնադար, սիզի ճէպէնէ ալըզօյմազըլա հիշ պիր մէճպուրիյէթիմ տէ պուլունմադտա տէկիլ տիր, մէկէլի, պէսլէ, մէնիս գըթըլըզ մը վարաթը, իսթէտիկիմ պէսլէմէ օլուն: իլթմէ սիզէ պիր գալ ֆարադտա բէյ վիւրէյիմաէ, իսթէտիւկիլիզ հալտէ, եարըն ազչաճաճ եինէ թէլլէնիզ իլէ կէլէպիրիւրսիլը, տէտիսիթէր:

Սէսիլի հալէա եալանտան աղլամադտա օլտուղունտան, օլ իտիս հէրիֆիւն, բէյ տէյի վէրտիկի բէր ֆրանդը, պիր վէքսալէ պէն քէնտիմ ալտըմ, վէ պաաթհու տէնիւպ պուրանա կէլէրի:

— Իէք ալէա, մաաաճ Ռիլէ, բէք ալէա, պու իշի պէճէրիպ պիթիլէպիլէկիլիզ իազտիրտէ, սիզի հօշնուտ իթմէք իւզրէ վիւրիլ օլտուղուժ վաաթի մունու թմաճըլըմ տըր, իմտի, մաաաճ քի պէնի պու պէլաաաա դուրթար մազըլըզ մուվաֆիթա օլտունուզ, պուեալունուզ պէնտէ քէնտի վաաթի իծրա կէլէյիմ...:

Պունուն իւզըրինէ, Սէսիլի, սինէսի գապարըպ վէ ահլար չէքէրէք իթայի ճէվապ պրիլէ, օրաաա գալմազըլըզալի օլտուղունու պիլտիրտի իսէ տէ, շայտ սն պէլ կիւնէ գաաաթ, պուրանն ապու հալաաալլա իսթիզաճ իտէմէտիկի թազտիրտէ, էինէ պըրազըպ կիտէճէկիլնիտէ չարթ պէնան իլլէտի:

— Ա՛ պէնիմ քերաճըլար գրալըմ, աճէլէնիզ նէ տիր, վարաթն եարընա գալըն, — տէտի մաաաճ Ռիլէ Բօաօլֆուն վիրտիկի ազճէնի բէաա իտէրէք, — դիրա, քիմ պիլիլ, պէլիլ Մ. Յըրան գալար թէպաիլի նիյէթթի իտէրտէ, պու ազչաճաճ Սէսիլիէն կէթիլւրտիկիմաէ ալըզօյմաեաբադ կէրի չէվիլիլ:

— Ասլա դանն իմ մէմ քի կէրո չէ վիրտին, դապու իտէ՝
ճէկի ինթիմալի քէպիրտէն տիր . . . լաքին, օ տէկիլէ էմմա,
չիմտի մէրգումէ՝ նէրէտէ տիր .

— Գոմանտանըն տայիրէսինէ միւթ թաւըլ պուլունան
օտաճըդտա տրր, էմրինիղէ իթալաթ իթմէքտէ օլտուղուն
տան, եւէրինտէն պիւլէ զմըլտանմամագտա տրր, կէրին
կէօղէրինտէ պաշղա պիւլէ հալ, պաշղա պիր էսէրի աթէշ
պուլունմագտա իսէտէ, սուրէթի զահրէսինէտէ նէգարէն,
բէք ուսուլ վէ բէք տէ իթալաթըլ, դուղու կիպի պիր զըղա
պէնդէմէքտէ տիր . . . լաքին, օ ֆ, նէ՝ կէօղէր . . . օ նէ՝
կէօղէր . . . Գոմանտան տէտիմտէ, խաթրիմա կէլտի. լա-
քին, օ տէկիլէ էմմա, մէրգում գոմանտանտա տիւղճէ տէ-
սիսէքեարըն պիրի օլմալը տրր . չիւնքի, էչեալարը պաշ-
լանտղը վագըթ, պիղզաթ քէնտիրի կէլտի նէգարէթ իյ-
լէտիկինտէ, պանա նէ՝ տիսէ պէկէնիթալինիզ, էկէր մատամ
Վէնսան նամընա օլարագ պուրստա մէքիուպ կէլիր իսէ,
կէրէ չէ վիրմէնիպ ալը դօեարագ, Մօտաօվի սօղաղընտա Ծ
նիւմէրօտա կէօնտէրէտին, չիւնքի, պէնիմ իլին տիր օ . . .
տիմէսին մի . տիմէք տրր, մէրգում քէնտիրի պիր դա-
րը իսի թահթընտա սէթը իլլէմէքտէ տիր. տանն Ռէպալ,
նէ՝ մէրթէպէ պիր պաեաղըրը, վէ նէ՝ դատար տերազ պիր
չէյ . . . Պաշղա պիր հալինի տահա՝ սէօղէմէյիմ սիղէ, ու-
թանմատան գալըղադ տա պանա, օտուլարըմ նէ՝ օլտու,
տէյի սիւալ իթմէսին մի . . . Օտուլարընը՝ մը . . . թէչ-
չէքբեր իթմէյիմ քի, օրմանլարընը՝ նէ եարտըմ տէյի
սիւալ իթմէյիպ տէ, հէլէ եալընըլ օտուլարընըլ տէյի
սիւալ իթմէքտէսինիզ . . . տէյի ճէվապ վիրտիմ, — Պարի
օտուռ տէտիկի տէ պիր չէյ օլա, անճաք իրի քիւֆէ չիւ-
րիւք շարըլ չէյլէրտէն իպարէթ իտի . . . չիւնքի հէվտինի
թաղէ օտուռ տմանըլ, յըսֆընը կէզազ բարարըրընտան
ալմըլ իտի . վալ բինթի հէրիթ վալ, չունա պաշղընըլ հէլէ,
եէմէմըլ իլլէմէլ տէ, օտուլարընը տիւլ չիւնմէկէ դալըլ-
մըլ, — նէ՝ եարաճաղըմ, վուրուպ օճաղա եաղտըմ, չիւն-

քի, էկէրի եաղմանեաճաղ օլա իտիմ, տայիրէնիզ նէմի-
կինտէն, քեաֆֆէյի էչեանըլ, վէ օլ իլլէմէյի թագ եէնիզ
իլէ, չօդ տէֆա քէնտի քէնտինիզ պիր զըրալըլ թա-
լանարագ կիլինիպ դուրուլտուղունըլ . . . վէ օլ պուր-
նունուղտան թուլթարագ էյլէմէքտէ օլան ուֆանըլ թէ-
ֆէճիքճէ պիր դատըն պէլլէմէքտէ պուլունտուղունուղ
ճիճիլի պիճիլի րօպ տը շամպընըլ, հէվ չիւրիւնիպ, իւ-
ղըրըրինտէ օտուլար պիթէճէք իտի, տէտիմ .

Մատամ Ռիլէ՝ գօմանըն պօղնուգ պիր սէս իլէ, վէ
աճը աճը ինէյիլինի իլիթտիկինտէն, հիքսայէսինի գաթ
իտէրէք .

— Ա՛հ, դօմանըղաղմըն սէս կէլինօր, պէսպէլլի ու-
եանմագտա օլմալը տրր . . . ա պէնիմ քիրանըլար զըրա-
լմ, ումարմ քի կիւճէնմէգալինիզ, աղաճըլ եանընա կի-
տիպ կէօրմէքիկիմ միւսաատէ իտէրինիզ, էօյլէ տէկիլ-
մի, տէտիքտէ .

— Շիւրհէսիզ . . . հայտէյինիզ, պագընըլ տա եինէ դօ-
նուշարմ, չիւնքի, սիղէ տահա պաղը սիւալ իտէճէք չէյ-
լէրիմ վար տրը, տէտի Րօտօլֆ .

— Էյ ճարմ . . . սէվկիլիւ գօմանըղմ, նամըլըն պա-
դաեւմ, — տէյի սիւալ իթտի մէրգումէ գօմանըն, մէր-
գումուն դարեօլար բէրտէսինի աչարագ . — Պաղսանա, Մ.
Րօտօլֆ պուրատա տրը, Գալըթիսուն եէնի եարտըլէ
տէպիլիլինի քէնտիսինէ նազլ իթտիմտէ, սէնի զիեաեա՝
սիլլէ աճըմագտա տրը .

— Ա՛հ, մօսիէօ, — տէտի Ալֆրէտ, սարարըլ սօյմուշ
օլտուղուն հալտէ պաշընը Րօտօլֆտան թարաֆա չէվիլէ-
րէք, — արթըլ պու տէֆա իլիմ պիթտի, խարապ օլտում
պէն պիր տահա տեաղա դալամտեաղըմ . . . օլ ճանվէր
հէրիթ պէնիմ հէլարմէ՝ եւրիլ մէքտէ տիր . . . թէքմիլ
մէմէքթէ էհալինիլինի իսթիհզաղընա պիր հէտէֆ օլմագ-
տաեւմ . . . Փարիսին քեաֆֆէյի տիվարըրընտա իսիմ
օղունմագտա տրը . . . վէ հէմտէ, գօմա պիր չիլիլի իլէ,

օլ զատտար հերիֆին իսմինէ պիւրէշտիրիւրէր, Բիւրէ-
Պարպիտն տէյլ օգուսմագտա ալը . . . Էվլէթ, մօսսիէօ . . .
պէնիմ իսմիմ . . . պիւր չիզիլի իլէ . . . օլ մէլուն հերիֆին
իսմի պիւրիւրտէ օլտուղու թագաւորտէ, պիւթիւն Էվլօրա-
նըն բայլթալիթը մագաւմնտա պուլունան փարիս խալըր,
իսմիմ օգուսմագտա ալը :

— Մ. Բօսօլֆ զաթէն պուշալը պիւմէքտէ տիւր . . . Է-
կէրի նագլ իթմէք իսթէր իսէն, շու տիւնքի իրի նէֆէր
ալուրդ գարըլարըն սանա եաբադլարը շօրգըլըլը նագլ
իլլէ քի իշիթսին :

— Ահ, մօսսիէօ, արթըգ պու տէֆաքի եաբադըր ար-
սըլըլը, հէփսինի կէշտի, հատտ ու հաւտուտու թէճալւ-
լիթտի, — տէտի Ալֆրէտ բէք քտէլնաք պիւր սէջլէյիլլէ :

— Նագլ Լիտինիզ պագաբեմ, աղիղիմ մննսիէօ Բիւրէ,
եինէ նէ եաբադ սիզէ . . .

— Էֆէնտի, պու տէֆա Էջլէ պիւր շէյ եաբաք քի, Էվ-
վէքի եաբադլարընըն քեաֆիթսինի ունութտուրտու . . .
մէրգում, ութանմագ արլանմագ տէնիլլէն շէեի, արթըգ
պիւթիւն պիւթիւն թօրաբեպ թօրաբեպ րաֆա գոյմուշ
օլտուղունտան . . . Էտէպիլիլիլիլի Էն նիշայլթ տէրէճէսի-
նէ եէթիշտի . . . Օլ մէլմէպէ միւթէէսիլի օլմագտաբեմ,
օլ գատար տա հիճալըմը մուճիպ օլմագտա ալը քի . . .
Նագլ ու հիքեաեէսինէ պիւրէ միւզթէտիր օլպիլէճէկիմի
չիւրհէ իլլէմէքտէյիմ . . .

Մ. Բիւրէ պուսուն իւզէրինէ պէլինի գալըրըրպ եաթա-
ղը իլինտէ օթուրտու, արգասընտաքի եիւնտէն մամուլ
եէլէկի բիշլէրիլլէ, Էտէպանէ սուրէթտէ խալվարի կէօք-
սիւնի զաբաթտար, վէ հիքեաեէսինէ շու աթիտէքի մինվալ
իւզըն նագլ իլլէտի :

— Ձէվճէճիկիմ տահա հէնուղ ախարը չըգմըշ օլուպ,
վէ պէնիմ իսէ, օլ իսմիմի տիվալար իւզէրինտէ ալէմէ
մագաբա օլմաքնտան տօլաքը, քեաեք իսիպ տիւշիւնէ
տիւշիւնէ, իւզէրիմէ բէք ֆէնա պիւր զամ ու մէրագ պաս .

մագտա պուլունտուղունտան, եիկիրմի տէֆա Էլլիմէ
ալըպ, վէ եիկիրմի տէֆատա թէրը իլլէմիշ պուլունտու-
ղում պիւր չիզմէնիլ Էօքճէսինի թամիր իլէ, հէմ Էլլէնիլլէ,
վէ հէմտէ տէֆի զամ իթմիշ օլմագ նիլիէթի վէ Էմէիլլէ,
տէսթիկեաճըմ պաշընտա օթուրարաք չալըմագտա իքէն,
պիւրտէ պագտըմ քի օտա գաբուսու տուր ալըտը, վէ
իշէրի պիւր գալը կիւրտի :

Մէրգումէ գուգուլթալը պիւր մանթօ կիլինմիշ իտի .
պէն մէրգումէնի կէօրտիւկիւմտէ, պիւր հիւրմէթ ու թաա-
ղիմ նիլիէթիլլէ սեաղա գալըտըմ, վէ շարգամը տա ալ-
մագ իւզըն Էլլիմի եօգարու գալըրտըմ. պիւր տէ օլ հէն-
կեամտէ, քէզալիք այնի գըրեաֆէթտէ օլտուղու հալտէ,
օտաւտան իշէրի իրինհի պիւր գարը տահա կիւրտի, վէ պու
գաբուսու տա արգասընտան գաբալը . . .

Մէրգումէլէրին օլ եօլտա թէքլիֆաղճէ պիւր սուրէթտէ
իշէրի կիլիմէլէրի իլէ սիւքիւթ իւզըն տուրմալարընտան տօ-
լաքը, կէրի տիւշարը թէհաճիւպ օլմաեա պաշալըտըմ ի-
սէ տէ, պու ճիւմէ իլլէ տալի հէմ տեաղա գալըտըմ վէ
հէմ տէ շարգամը չըգարտըմ . . . իշիթէ, Էֆէնտի օլ վա-
ղըթ . . . իսայր, իսայր, արթըգ օնտան Էօթէսինի սէջլէ-
եէմէմ . . . զիրա, հիճալըմտան նալի քիւլլէ ճէտարէթիմ
քէսիլմէքտէ տիւր . . .

— Սէջլէ գօճաճըղըմ, սէջլէ . . . իլիմիլտէ չօճուղ եօգ-
տուր եա, — տէտի մատամ Բիւրէ :

— Օլ վաղըթ, — տէտի թէքարէն Ալֆրէտ ութանալը-
ղընտան բանճար քէսիլլէրէք, — պուշալար արգալարընտա-
քի մանթօեու աթտըլը, վէ մէյտանէ նէ չըգտը պիլլը-
միսինիզ, իրի թանէ չըր չըպաղա գարըտը . շէջլէ քի,
պէլլէրինտէն աչաղը, եալընըլ չիշէրէքտէն միւրէթթէպ
պիւրէր գըստա ֆիսթմէլլա պուլունտուղու կիպի, պաշ-
ալընտա տալի եաբադլարտան միւրէթթէպ թաճար
պուլունտագտա իտի :

Պէն, մէրգումէլէրին, Էջլէ հուրիւր վէ բէրիւր հալինաե

զահիրէ չըգաղալարենը կէօրինճէ, պիրտէն պիրէ քէն տիրմէ չաշըրարադ պուծի կիպի տուրա գալաւմ. . . պիրտէ մէրգուճէլէր, կիւեա պէնտէ, հէման գօշուպ կիտիպ իւ գէրէրինէ յաթըլաճաղմ կիպի, գօշլարենը կէրէրէք պանա տօղրու կէլմէկէ պաշլատըլար . . . (*) — Էտէպսիզլէր . . . — տէտի էօթէտէն Անտաթմադի, եանի մատամ Բիրլէ :

— Պէն մէգպուրէլէրին պու հանասըզճա հալլէրի վէ հա րէքէթլէրի իւզէրինէ, ֆէնա սուրէթտէ հիտտէթլէրինտիմ, — տէտի Ագֆրէտ, էհլի բըզլըզա մախսուս օլան պիր թէհալ վիւր իւզէր, — վէ օլ էօլտա թալի ու հարէքէթլէրտէ, վէ էօյլէ միւշբէլ վէ նաղիք հալլէրտէ մէմտտէլէրտէ միւթա տրմտան պուլունտուղու իւզէր, հիւ գամլտանմանարազ, սանտալիյեմ իւզէրինտէ օթուրա գալաւմ. պուրնար պէ նիմ պու պէհճ ու հայրէթիմէն իսթիֆատէ իթմէք, եա նի պիր ֆուրտաթ ատտ իլլէմէք իսթէտիքլէրինտէն, պիր նէվի անագ յաթըլար վէ պալտըր պանագլար սալլանըլար իլէ, վէ գօշլարենտա էօղարը գալտըրըզ հաղալար եա բըշլար, վէ նիհայէթ էնվայի շիյլէլէր վէ հիւլէլէր իլէ, իւ գէրէմէ տօղրու կէլմէկէ պաշլատըլար . . . պէնտէ պու հալլէր իւզէրինէ, պիւթիւն պիւթիւն պուծ քէտիլտիմ Պէն հասըլ, կէիպ թա եանրմա եանաշաղլար . . . վէ հաթթա, սարըլըզ պէնի գուճագլատըլար :

— Պէյլէ պիր հէմ միւսինն վէ հէմտէ էվի ատէմի կէ լիպտէ սարըլմագ գուճագլամագ . . . արթըզ պու մէր թէպէտէ էաէպսիզլիք օլունում իմիշ Ահ, պէն պուրա տա օլմաք իտիմքի . . . ծնարա, պիր էրէքի գուճագլա մանըն նասըլ օլմասընը, սիւրիւրիէնին սարը իլէ էօյլէթմէլի :

(*) Պու իքի գարըլար, ֆարիտին Բօթ-էն-Մարթէն նամ Բէ աթթուտ անագ օեռնճուտ զըզարընտան օլտուգարընտան, թէն րէնիլտէ վէ զալէթլէ սըլը, եանի թէնիլտէ եարըլը ֆանլաւար իլէ օեռն ֆիսթանէլլաթ կիլիմիլ իտիլէր, վէ Գապրիօնուտա տաթըլարը օլտուգուտան, մէրգուծ թէրթիպ իսիպ կէօնտէրմիլտի :

լտիմ, — տէլի պաղըրտը Անտաթմադի . . . — վէ քէզալիք, ծնարա, պալտըր պանագ սալլանարագ օյնանըզ սըլա մագըլընտա տէրլէրինի վիրմէլի իտիմ, հայը ֆքի պու րատա պուլունմաւմ :

— Պուրնար պէնիմ պօյնուճա պօղաղըճա սարըլընճա, — տէտի Ալֆրէտ, — արթըզ պէնիմտէ իլիմ պիթտի, գանմ տամարլարըմտա զանն իտէրսինքի պիւթիւն պիւթիւն տուր տու . . . վէ ատէթա պիր մէլթ հալի քէսպ իթմիլ . . . Պուրնարտան պիր . . . սարընա վէ իրիճէ պիր գարը օլուպ, վէ տիկէրինտէն զիեատէ արսըզճա վէ քիւսթաճա օլտուգուտան, ումուղումա տօղրու էկիլտի, պալըմտան շարդամը գալտըրտը, պալմալալըզ գալտը, վէ մէրգուճ պուրնարը եարտըլը վաղըթտա, տայիմա էնվայի անագ յաթըլարընա վէ սըլուրեպ օյնանըլարընտա տէվամ իթմէքտէ իտի . . . էվիլէթ, տայիմա տիլլէրիլլէ տիւրիլու տուր լիւ հարէքէթլէր իթմէքտէ, վէ գօշլարըլա տա հիլվէ քէտիք հալլէր վէ չէքիլլէր իճրա իլլէմէքտէ իտի : Պիր տէ տիկէրի, օլ լիլէքտէն մամուլ ֆիսթանը արասընտան պիր մագա ս չէքիլ չըզալտը, վէ թէքէմաէ գալմիշ պուլունտան պիր գալ թանէ սալլարմա թուլունպ թօրալտը, վէ, է ֆէնտի, նէ՞ եարտը պիլիլմիլինիլ, հէվանի պիրտէն քէտի վիրտի . . . մէրգուճ տալի պուրնարը եարար իքէն, տա լիմա էլ վէ անագ օեռնարընա տէվամ իլլէմէքտէ իտի : Պու տա պիթտիքտէն սնրա, սալմը քէսէն արսըզ գարը տա, րազսըլը տէրէք վէ թիւրիլլէր չաղըրարագ, «պուրնարըն քէտաֆֆէտի տալի Գապրիօնու իսթըր իլին . . . » տիմէկէ պաշլատըլընտան, րէֆիգասը էտէպսիզ տալի օնա հէմալաղ օլարագ, վէ այլի հարէքէթլէրի իտէրէք, քէզալիք, «պուրնարըն քէտաֆֆէտի տալի Գապրիօնու իսթըր իլին . . . էվիլէթ, Գապրիօնու իսթըր իլին . . . » տէլի թէզաննիլլէն պաշլատըլար :

Ալֆրէտ պուրնարը պէեանտէն սնրա պիրաղնէֆէալալտը, Էհլար օֆլար չէքտիլլէ պատէհու թէրարէն տէվամ պիրլէ, 2.—30

— Մէրդումէրէր պու արդղըրաւըր իսթէտիւրէրէր կիպի իճրա իթմէքտէ իւքէն . . . պիրտէ կէօղէրիմի հօղարը դալա տըրտըրտա, բէնճիրէտէն, ճամըն արգասընտան, օլ սիվրի շարգասը պաշընտա օլուպ, վէ ուղուն սաղալը տա տիւ. քիլմէքտէ օլտուղու հայտէ, ճէհէննէմ սուրէթլի Գապրիօ. նուն տուրուպտա պէնի սէյր իյլէմէքտէ օլտուղունու կէօր. տիւմ . . . մէրգում կիւլմէքտէ իտի . . . էվվէթ կիւլմէքտէ իտի . . . վէ մուճիպի նէֆրէթ օլաճաղ. պիր հայտէ իտի: Մէրգումուն լէհէնէլի մէքրուհէսինի կէօրմէմէք իլին, ա. նինտէ կէօղէրիմի դաբատըմ . . . վէ պիրտէ թէքրարէն կէօղէրիմի ալտըղըմտա . . . իլ իւնիւն տաիի պրաղըպ կիթմիշ օլտուղալըրըր կէօրտիւմ . . . սանտալլիէմ իւղէ. բինտէ. . . էօյլէ պաշըմտա պիր դապաղ. հայլինտէ օլտուղու հայտէ տուրա դալտըմ . . . անլատընը՝ մը շիմտի, օլ Գապ, բիսն տէնիլէն էտէպիլղ, նէ տիւրէճէլէրէ դատար քիւս. թախըղա չըղըրաղ, վէ ինտընտա դալիի դալարաղ, արգամտան տիւշիւպ պէնի դօվալարմադտա տըր . . . հա. ֆըղ Ալլահ, պու արըղը հէրիֆի նէլէր տէ տիւշիւնմէքտէ տիր . . . Պեր վաղըմ պէնիմէ կիւսա պիր տէ տօօթ. լուղա դալղըշտը . . . վէ էօթէտէ պէրուտէ, պիրլիքտէ պիր տօօթլուղ չըրքէթի թէշըլիւ թէէսսիս իյլէմիշ օլտու. դումուղու լէվհալըր եարըշտըրաղ. այէնէ իլան իյլէտի, վէ պունուլա տա գանաթ կէթիրմէնէրէք . . . պիր տէ դալաղաղ գօճա պիր չիղկի ելէ իսմիմի քէնտի իսմիմի պիրլէշ. միշ պուլունտուղու թաղաիրտէ, բայիթ խաթիմն քեւաֆֆէլի տիւլարըրնտա եարըպ օղուլմաուրուու, շէօյլէքի, պու կիւն թէքիլ փարիս էհալիսի, օլ ալաղ. հէրիֆի իլին, պէ. նիմ աճըպպամտան տըր դանի ու իթիդատընտա պուլուն. մաղտա տըր, վէ պունուլա տալիի իղթիքիս իթմէք իս. թէմէտիլինտէն, պաշըմտաքի սալարըրտա էտէ իթմէք. լիկէ չըղըշտը, վէ մուլմաֆիադտա օլտու . . . պունու տա իսթի օլ էտէպիլղ դարըրարըն մաարիֆէթիլլէ եարապիւ. տի . . . շիմտի քեւաֆֆէսիտէ եանընտա տըր, հէր քէնէ

կէօթէրէ պիրլը . . . պէնիմ նամուսումու պիր աղէլէր ի. տէպիլըր . . . անլատընը՝ մը, մօսսիէօ, պէն շիմտի էօյլէ պիր միւշըլ հայտէ պուլունմաղտաեմ ըր, խաղ. նէղտիւն չըգամեհաճըմտան, մըանսաեք թէրք իտիպ տէ կիթմէք. լիքտէն պաշաղ հիւ պիր չարէմ դալմամը տըր . . . էվ. վէթ, պէնիմ պու կիւղէլ մըրանսալը թէրքէ մէհպուլ օլ. մուշում տուր . . . պէն իսէ, միւստէթի էօմիլիմի պու. ըատա կէշիլըպ, վէ պուրատա էօմէք իթիդատընտա պու. լունմաղտա՝ իտիմ . . .

Ալֆրէտ պունու սէօյլէտիւքէն սօնրա, էլլէրինի պիր պիրլինէ դալունտուրարաղ, դարեօլաթ իւղէրինէ տիւշիւ վըրտի:

— Խալի, աղիղիմ, Մ. Բիւլէ, խալը, սիղ, իլին եանըշ. թարաֆըր տիւշիւնմէքտէսինիղ, զիրա, մատամըր սալա. ըրնըղ շիմտի մէրգումուն եանընտա պուլունմաղտա տըր, աըթըք սիղին արգանըլտան տիւշմէլիպ, ըաճաթ պըրա. դաճաղը, պէնճէ տաճա զիւտաթ մէհմուլի դալիտէն տիր:

— Պէնի ըաճաթ մը պըրաղաճաղ տըր . . . տէլի պա. ղըրտը Մ. Բիւլէ վիճուսինտա պիր սինրի ալէամէթի հա. սըլ օլարաղ տիթմէքտէ օլտուղու հայտէ դարեօլատան դալաղարաղ. — էֆէնտի, սիղ տաճա օլ հէրիֆի թանըմաղ. սընըղ, օսանըպ պըղմաղ. նէ տիր պիլմէղ պիր դաղապուլահ տըր, ըրմ պիլի պունտան սօնրա պաշաղա նէ՝ պէլալար տաճա կէթիրմէքիլի տիւշիւնմէքտէ տիր:

Պու հէնիկամտա իսթի Բիկօյէթի կէտի, վէ հալիլլէ Մ. Բիւլէնին թէշէքքիլէրիտէ խիթամ պուլուու, չիւնքի, մէր. գում դայէթլէ հիճապը վէ էհիլ ըըղ պիր ատէմ օլուպ, վէ քէնտի թապիլաթընտա տալի սէպաթըլ պուլունտու. ղունտան,

— Կիլմէլլինիղ իլէրի, մատմաղէլ, հէմ եաթաղատաեմ, վէ հէմ տէ սալթ չամաչըրա պուլունմաղտաեմ, — տէլի պաղըրտը:

Մ. Բիւլէ պունու պէօյլէ սէօյլէտիլլէ պէրապէր, եօր.

դանընր թա չէնէսինէ գատար չէքտի, վէ Ռիօլէթ տէ նէ-
զաքէթ վէ թէրպլոյնէ իգթիղասընճա, դարունուն էչիկին-
տէ պէքլէմէկէ մէճպուր օլտու :

—Այլահտան օլտուտա կէտիլնիղ, ա պէնիմ գօմյուճու-
ղաղըմ, — տէտի մէրգումէնէ Ռօտօֆ, — պէնտէ սիղի կէօր-
մէք իսթէմէքտէ խոմի, աղաճըզ հիմմէթ խոպի պէքլէ-
լինիգտէ, կէօրիւչէլիմ :

Պատէհու մէրգում, մատամ Ռիլլէնէ խիթապէն,

—Րէնա խտէրիմ, մատամ, պու ազչամ Սէսիլիէի Մ.
Ֆէրընանա կէօթիլիմէքլիկի, սազըն խաթըրտան չըգարմա-
եասընըզ, տէտի :

—Օլ պապտէ էլէմ իւզրէ օլմանընըզ, ա պէնիմ քի-
րաճըլար գրալըմ, սաաթ եէտիտէ մէրտումէնին, մէրգում-
մուն խանէսինտէ իսթիլիտամ իսիլմիղ օլաճաղընտա շիւ-
հէ ճայիզ տէկիլ տիր : Մատամ քի Մօրէլին զէվճէսի աւ-
թըզ շիմտի աւաղա դալըզպ եիւրիւնէ պիլմէքտէ տիր,
պէն ալտէթ իսիլնճէնէ գատար կէլիպ գօճաճըղըմըն եա-
նընտա պէքլէմէսինի Րէնա իտէճէկիմ տիր, դիրա, ալթըզ
պուլտանա պէօյլէ գօճաճըղըմըն, տիւնեա մալիտէ վիլիլիսէ,
պու օտատա եալընըզ տուրմազըլըզ իսթէմէնէնէկիլնտէ
շիւրհէն եօզ տուր :

Րիօլէթին Րէնպէ Րէնկի կիթիթքէն սօյմադտա օլտու-
ղու կիպի, օլ անէ աէկին տէրքերար օլան, օլ տիլպէր վէ օլ
թազէ վէ միւտէվիլէր եանաղլարտա ուղանմադտա խոի,
վէ հէմիչէ պիլր էսէրի մէսըրէթ ու պէչաչէթ վէ զայնթիթ
պուլունմադտէ օլան լէհճէսինտէ տալի, պիլր էսէրի հիւզն
ու էլէմի աղիմ հիւքմ իլլէմէկէ պալալմըլ օլմաըն ան-
լալըմադտա խոի : Վէ մէրգումէնին պու հալիտէ, Ֆիլթօր-
տը-Մարիէի Սէն-Լադար հաղսիսանէսի դարունունտա սն
տէֆա կէօրմիսինտէն պէրու տաճա ղիեատէ քէպիլ շիտ-
տէթ իլլէմէքտէ պուլունմալ խոի :

—Ահ, գօմյուճուղում, սիղի կէօրտիւկիւմտէն տօլաեը
պիլմէգօնիղ նէ՝ գատար մէջնուն օլտում, — տէտի Րիկօ-

լէթ Ռօտօֆա, մէրգում մատամ Ռիլլէնին օտաքնտան
տիշարը չըգտըգտան սնըրա, — իւնքի սիղէ Րէք չօգ սէօյ-
լէնէնէքլէրիմ վար տըր . . :

—Գօմյուճուղաղըմ, էվիլէա շուճու սէօյլէլինիզ քի,
նա օլլընըզ, նէ՝ հալէսինիղ, նիլին սիղի պէօյլէ սօլիուն
վէ մաճղուն ու միւքտտըր պիլր հալտէ կէօրմէքտէլիմ,
օլ տիլպէր վէ Րէմպէ լէհճէնիղ նիլին պէօյլէ թէպտիլ
օլմալ տուր, հանը օլ սիղտէքի շընմէչըէպիլր վէ օլ սիղ-
տէքի շիլիլիքտարըզ, վահ, վահ, վահ, նէ հալ տիր պու
սիղտէ . . . զանն խտէրիմ քի, հատտ ու իթիտապէն ղի-
եատէ չալըմադտէ օլմալընընըզ . . :

—Խայր, մննիւն Ռօտօֆ, օժ, խայր, շիմտի պէն,
Ֆաղա չալըմազըլադ տալի ալըմըլըմալըր, օլ հիհէթճէ
հիչ պիլր Ֆէնալըզ հիւս իթմէքտէ աէկիլիմ . . . պէնիմ
պու հալիմ մունիպ օլան չէյ պաչապ պիլր չէյ օլմանըպ,
անճազ տէրտ ու մէրազ տըր : Մի, աման Ալլահ, պիլմէմ
նա՛սըլ խտէլիմ, օլ պիլաթէ ժէրմէնի կէօրտիւքն եօ՛գ
մու, էրիլիպ հէլաք օլմադտաեմ, հէր ան ու հէր լաճա
հիւզն ու քէտէլիմ ալթմազտա՛ տըր :

—Մէրգում հալէա էօյլէ մաղմու՛մ ու մէյեուս պիլր
հալտէ՞մ ի տիր,

—Էվիլէթ, մննիւն Ռօտօֆ, վէ, հաթթա, կիթիթքէն
էլէմուքտէրի տաճա ղիեատէ ալթըմադտա տըր, վէ
էն ղիեատէ չայեանը թէնտիւֆի աղիմ օլան եէրիտէ գան-
ղիսիտիր օլիլթիլիլինիղ, շու տուր քի, պէն մէրգումուն թէ-
սէլլի իթմէկէ չալըպըզճա, օտա մուղպիլի օլարազ, տա-
հա ղիեատէ մաճղուն ու մէյեուս օլմադտա տըր, պուլուն
սէպէպլինի անլաւամամեօրում, զանն խտէրիլն քի, գալըմ
Ֆէլէք, հէմիչէ, քէնտի չարիւնը պանա դարըլ չէվիլմէքտէ
տիր . . . Րիկօլէթն պուլուն սէօյլէտիլի վազըլմտա, օլ սի-
եաճ սիեաճ իլի կէօլէրի եապաղապ տուլմանա պալալալըար :

—Նէ տիմէք իսթէտիկինիղ անլաւամամեօրում, իլլաճ
խտինիղ, գօմյուճուղաղըմ :

—Մէսէլա, տունքի կիւն, պէնտէն բէճա իտէրէք իւս-
թէմիշ օլտուղու պիր Բօման քիթապընքը, օլ պիղիմ
կիւղէլ կիւղէլ զօմշուլուգ իթտիկիմիդ վազըթլարտա օ-
ղումագտա իտիք, պուլուպ կէօթիւրտիւմ։ մէրգոււմ
մէշքիւր քիթապը կէօրտիկիւնտէ մէմնուն օլուպ սէվինէ-
ճէք եէրտէ, մուղայիւր օլարաք, հէօնիկը հէօնիկը աղ-
լամանա պաշլատը իտէտէ, պու ճիւմէ իլէ տաթի թէնաճիւնպ
իթմէյիւ, իլլա թապիւր պիր չէյ օլմաքընա, եանի քէմալի
րահաթ իւզրէ, օլ պէնիմ քիւլիւնէք փագաթ տիւպէրճէ
օտաճըրմաա, սօպանըն պաշընտա օթուրուպտա կէշիւր-
տիկիմիդ կիճէյէր իլէ, շու չիմտիքի մահպուստանէ քէօ-
չէսիւնտէ կէշիւրմէքտէ օլտուղու էօմիթ թաթպիք իտէրէք
տէրիւսաթըր իլլէտիկի հալլըրտէն միւրէթիւսաթը օլմաքընա
համ իթտիւմ... զէվալըր ժէրմէն, տօրընուտ, հագըքտա
վարտըր, զիւրա, չիմտիքի հալի տէ, թէհամիւլ օլունուր
չէյ տէկիլ տիր։

—Իթմիւնըր գալպ իւզրէ օլունուղ, Բիկօյէթ, — տէտի
Բօտօլթ մէրգոււմէ կէնճ զըղա, — ինչապալահ, ժէրմէն պիր
քէրրէ մահպուստէ չըգըպ գուրթուլունուրտա, հէմ
պիսուլ օլմուլ օլմաքըր դահիլիւ չըգըպ անլաշըրաճաք, հէմ
անասընք պուլուպ գալուլաճաք, վէ հէմտէ էսիլ վէ
եէնի տօթլարընը կէօրտիկիւնտէ, շու չիմտիքի չէքտիլի
տէրտ ու միհնէթէրին, քեաֆֆէսիլի տաթի, բէք աղ պիր
դէման դարֆընտա ունուտաճաք տըր։

—Վաղաա էօյլէ տիր, մննսիէօ Բօտօլթ, լաքին, օլ վա-
ղըթա գատարտա, մէրգոււմն հալի, տահա զիւրտէ ֆէ-
նալաշաճաք տըր, վէ պուլունտաա գաթիւնաղար...

—Պունտան պաշաա նէ վար տըր։

—Հապսիւնտէ պուլունտան մահպուլար միւսնընտա,
քէնտուլէ մանէնա, նամուսու վէ քէմուլէթի եէրիւտէ հիշ
պիր առէմ պուլունտագտա տէկիլ տիր, քեաֆֆէսի տաթի
հայտուտ վէ աբալիլ թագըմնտան միւրէթիւթ պ օլտուղու
ճիհէթիւ, գաթան անլէր իլէ հիւմալապ օլուպ իմիլիւն

իտէմէտիկիւնտէն, ճիւմիէսի տաթի իսօրամագտա վէ թահ-
գիր իլլէմէքտէ տիրէր։ Գարուտա պուլունտան կարտիէն
կյի պիր առէմիկիւղ օլուպ, մէրգոււմա տըրմագտէ պու-
լունտուղունտան, մահպա քէնտիւր րահաթըղը խաթըր ի-
շին, քիւր ու ճէնապը պէր թարաֆ իլէ, օնլար իլէ գօ-
նուլուպ կէօրտիւթըրիկիւ նասիհաթ իթմէքիլիմի, պանա
իլթար վէ նասիհաթ իլլէտի իտէտէ... չէ չարէ քի, եա-
լամամագտա տըր, պիր տիրլիւ էլինտէն կէլմէքտէ
տիր, վէ պլնան յալէյ հօրգուպ տիլթմէքտէյիմ քի,
պու հալ պէօյլէճէ ալլամ իլլէտիլճէ, մէրգոււմար պա-
շընա պիր պէլ կէթիլթէճէրէր, պիր ֆէնալըք եարաճաղ-
լար տըր... պատէհու, Բիկօյէթ դաթի մէգալէ իտիւպ
վէ կէօղէրի եաշընը սիլտիւտէն սօնրա, թէքրարէն քէ-
լամէ աղաղ պիրլէ, լաքին, օ տէկիլ էմմա, պագընըք նէ
եալմագտաթիւմ, չիմտիլէ գատար անաճաք քէնտիլ տիր-
չիւնիւպ, վէ անաճաք քէնտիլմէ տայիր մէգալաթտա պու-
լունտագտաթիւմ, լա կուալէօղ հագըքնտա սիլէ սէօյլէ-
մէքիլիւմ լաղըմ կէշէնլէրի, պիւթիւն պիւթիւն ունութ-
մագտաթիւմ։

—Լա կուալէօղ հագըքնտա մը, — տէտի Բօտօլթ տիւ-
չարը թէնաճիւպ օլարաք։

—Էօյլէ եա, — տէտի մէրգոււմէ, — տիւն տէկիլ էվլէթի
կիւն, լուիլի կէօրմէք իւզրէ Սէն-Լազար հապսիւնտէն
կիթտիկիւտէ... օրատա մէրգոււմնէ րահաթ կէլտիւմ։

—Լա կուալէօղէ մի։

—Էվլէթ, մննսիէօ Բօտօլթ։

—Սէն-Լազար տա՛ մը։

—Հա՛յ հա՛յ, Սէն-Լազարտա, մէգպուրէ պիր իլթիւրաք
գատընա պէրապէր մահէյիլ մէգպուրտէն չըգմագտա իտիւ-

—Եանլընըք օլմալը տըր, օ տէտիկիլիլ չէյ իլթիւմալ-
տէն տէկիլ տիր... — տէյի պաղըրտը Բօտօլթ տիւչարը
իլթիղապ օլարաք։

—Հագըգաթէն սէօյլէրիմ քի պէօյլէ տիր, ապա եան-

լըշքմ' եօգ տուր, անայիպ, մէկերչի պէն քէնտի դօմիւ-
մու թանքմա՞ղմերմ:

— Միւմբին տէկիլ տիր, մութլագա սիղ պիրինի ճա-
պէնդէտերէք շալտանմըշ օլմալըսընըզ:

— Խայր, խայր, զէրբէճէ եանլըշքմ պուլունմագտա տէ-
կիլ տիր, մէհգումէ հէր նէ դատար պիր քէօյլէ գըզը գը-
եաֆէթինտէ պուլունմագտա խտի իսէ տէ, պու ճիւմէ իյէ
տախի անինտէ ֆէհմ խտիպ թանքմալմ, վէ մէրգումէնին
հէր նէ դատար րէնիլ սօմուշ խտի իսէ տէ, եինէ էսպի
տելպէրիլիկ եէրինտէ խտի, վէ հայէա տախի էվիլէրի բիւ-
լէթաֆէթ պիր մահգուճիյեէթ էսէրի իւղէրինտէ միւշահէ-
տէ օլունմագտէ խտի:

— Դարնիպ պիր հալ, մէրգումէ ֆարիստէ օլունտա. . .
պէնիմ հիւ խապէրիմ պուլունմապն, խայր, պու չէյ պէ-
նիմ զիհնիմէ իլիշմէքտէ տիր, պէն պունա դաթման ինա-
նաւամ: Իյի եա, լա կոււալէօղին Սէն-Լազարտա իչի նէ
տիր, օրատա նէ իչի օլապիր:

— Պէսպէլլի օ տախի պէնիմ կիպի մահպէտէ պիրինի
կէօրմէկէ կէրիշ օլմալ տոր, լաքին, տօղրուտա, օրա-
սընր սօրուպ անլաճանա լազիլիմ միւսաատէ իթմմիշ
տիր, վէ դաթմէն պէրապէրինտէ պուլունմա դատընընտա
հալու հարեքէթինտէն, բէք միւսթաաճէլ պիր իլիշիլ օլ-
մապօր անլալըմագտա խտի, չիւքիլ, բէք թիթիլլըք խտիպ,
վէ բէք տէ աճէլէ իլիշմէքտէ խտի. . . վէ զանն խտէրիմքի,
մօսսիւ օ Բօտօլֆ, լա կոււալէօղիւ դաթընըք տախի թանք-
մագտապընըզ, հօյլէ տեկիլ մի:

— Շիւբհէսիդ:

— Տիւմէք տիր քի, մէրգումէնին ալօյլէտիլիլ զաթ, մութ-
լագա սիղ օլմալըսընըզ:

— Պէնիմ հագգըմտա պիր չէյ մի սէօյլէտի:

— Էվիլէթ, մօնսիւ Բօտօլֆ, չէօյլէ քի, պէն մէրգում-
մէեէ, Լուիդ իլէ ժէրմէնին պաշալընա կէրիշ օլաճ ֆէ-
լաքէթիլերտէն պահա իլէ, իբիսինն տախի բէք իյի, բէք

նամուպու չօճուղար օլտուղարը հալալ, իբիսինն տա-
խի օլ խալին վէ միսկին Մ. Ժագ ֆէրրաճն իլըշ ու զա-
րագ վէ զաղապընա ուղղամըշ օլտուղարընք պէյլէտի-
կիմոն, հէր նէ դատար, պանա իթմիլ օլտուղունուլ եա-
սաղա վէ թէնպիհէ թէվֆիզան, սիզն, քէնտիլէրի աճը,
մագտա օլմանըղա տալիր հիւ պիր լազըրըք ալմատմ ի-
սէտէ. լա կոււալէօղ մէրգումանն հալի բիւր մէլալարը-
նը տիյնէտիլտէն սօնոր, պանա, պէնիմ թանքմալըմ
պիր զաթ մար տըր, մէրգում օլ մէրթէպէ լութի ու մէք-
համէթ վէ սաթալէթ սահիպի տիր քի, էկէրիլ օլ պիլաքէ-
լէրին հալլէրինէ վաղըքի օլաճաղ օլա, անինտէ իմատա ու
մուալէնէթիլերինէ եէթիլմէրիկէ հիւմէթ խտէկէնտէ
չիւբհէ եօգ տուր տէտի, վէ պէն տէ օլ թանքտըրը զա-
թըն իսմինն սիւալ կլլէտիլիմոն, « մօնսիւ օ Բօտօլֆ տէր-
լեր » տէյի ճէվապ իլլէտի:

— Տէմէք տիր քի, մութլագա օ իմիշ տիր, մութլագա
լա կոււալէօղ քէնտիլի իսիլ տիր. . .

— Հաթթա, իսմու տախի պիւմէրիկինիլ իզթիլա ի-
տեր քի, իլպու խոճ տալիր օլաճ միւշապէհէթինն զուհուրի
իւզէրինէ, կէրէք պէն, վէ կէրէք մէրգումէ, իբիլըք տա-
խի տիւլալըք թէաճնիւպ օլտուղունուլտա՛ն, պիր պիրիմի-
ղէ մէքթուպ եաղաքալ. թանքմագտա օլտուղունուլ միւ-
սիւ Բօտօլֆար հագգըմտա մայիմաթը լաղըմէ իթմսընա,
սէօղ վէ գաղար իլլէտիլք. . . Իմոն, գօմիւճուղում, չիմ-
տի զանն տէ պիրիմ քի, իբիլիզն թանքմագտա օլտու-
ղու տախի սիղ քէնտիլիլ օլմագտապընըզ:

— Էվիլէթ, պէն, օլ պիլաքէ չօճուղու տախի աճըմագ-
տաեւմ. . . Պագալմ, մէրգումէնին չիմոն ֆարիստէ պու-
լունմաընտա՛ն սալաեր տա, օլ մէրթէպէ տիւլալըք թէաճ-
նիւպ վէ թէրէտտիւտ օլմագտաեւմ քի, էկէրիլ պիլղաթ
կէօղէրինիլէ կէօրմիւշ օլտուղտա՛ն պաշալ, օլ պապտէ
պիր թագըմ տա թափսիլաթ լիլալէքտէ օլմատա խտիլիլ,
մութլագա պունառա պիր եանլըշք օլմալ տոր, մութ-

լագա սիգ արտանմուշներդ տըր, տիեհերէք, պիր տիւրիւն ինանմագ խթմէնէնէք խտիւմ. . . Մատամբըն էպլէ տըր, ա պէնիւմ դօմիւնուդում, մատամբըն լա Կուալէօզ հագ, գընտա պու մաալումաթլարը պանա վերտիւնիդ. . . իմտի, առիյեւէօ, սիդի թէրք իէ կիթմէքլիկէ մէնպուր օյտու, դումու պէնան իտէրիւմ. . . Լաքին, կիթմէքլիկէն էպլէլ սի, գէ պիր թէնպիհիւմ վար տըր, շիմտիյէ դատար ետարտըր, նըդ կիպի, պունտան պէպէտ տախի, վէ հաթիթա տահհա ղիկատտ պիր մէրթէպէտէ օլտուղու հայտէ, տիհանքըր սըզը թութուպ, քէնտիլէրէ մալիւմ օլմտեան տաթլարն, վագթ ու սաաթը եէթիլտիլի թագլտիլտէ, կերէք Լու, իղին, վէ կերէք Ժեքմէնի իմտաա ու ետարտըրնա եէթիւն շէրէք, թահթը հիւմայէլէրինէ ալաճագլարըր, ալա քիւմ սահէ սէպլէմէմէնիլ թալէպ խտէրիւմ, ղիրա, պունտուսուրա դալմասը շիմտի, էպլէլտէն չօզ կիւտաէ Էլգէմիլիէթա տէն տըր. . . վէ պիրտէ, խաթըրմա կէլտի, անը տախի սիւալ խտէլիւմ, աճապա Մօրէլին ֆամիլիւտսը նէ հայտէ տըր. . .

— Պիւնտէն կիւնէ իլիլէշէքտէ տըրլէր, մօնսիէօ Ռօտօյի, Մօրէլին գէվգէտի արթըք աեաղա դագլմըշ տըր, վէ չօճուգլարըտա, բէք կէօզէ վուրուր սուրէթտէ քէպպի սըհհէթ իլլէմէքտէ տըրլէր. . . թէքմիլ ֆամիլիւտանքն պատիի էօր ու հանաթը, վէ բահաթ ու սէատէթի հալի սիլ օլտուուդ. . . Տօղրուտու, մէրդուման պիլարէլէր հագգընտա դուհուրա կէլէն լութի ու հիւմիթիլիդ, ինքար դապուլ խտէր մէվաուտէն տէկիլ տըր. . . Մօնսիէօ Ռօտօյի, աճապա օլ պիլարէ Մօրէլ ղէնտիսի նէ հայտէ տըր. . .

— Չօգ կիլ իմիշ. . . տահա տիւն եէնի եէնի մալիւմաթլար ալարմ. . . զանն խտէրիւմքի, վագթըմ վագթըմ ալըր պան ղընա կէլմէքտէ իմիշ. . . քեաթիլէն քէսպի իֆագաթ իլլէմէսիտէ ղիւտաթիլլէն էմլէ օլունմագտա տըր. . . իմտի, ա տիլեւէօ, դօմիւնուդալըմ, ինչալալահ հագընտա եխէն կիօրիւշիւրիւդ, դայրէթ ու ճէսարէթի էլտէն պլըրադմամագլըր սիլէ նասիհաթ խտէրիւմ. . . Շիլ պիր չէնէ իսթիւտա.

ճընըգ վար մը տըր, էպլիլիէն դօզանաղըրըր, իհթիւ եաճաթը դարուրկիւնիլէն քիֆպէթ խտէպիլմէքտէմ տըր. . .

— Օթ, էպլէթ, մօնսիէօ Ռօտօյի, էպլէթ, էալընըգ շուֆարգ վար տըր քի, պիրալ տա ուլգու վէ բահաթըմ վագթ, թիւնտէն չալարագ, կիճէլէրի տախի չարըմագլըրա մէճ, պուր օլմագտեւիւմ, ֆագաթ, օնտա տա պիր պէլիւ եօգտուր, պիր դարար կէօրմէքտէ տէկիլիւմ, շիւնքի, զաթէն տէ ուեւտուղում եօգ տուր. . .

— Վահ գէվալըր դօմիւնուդալըմ վահ, դօրդարմ քի սիլ պէօլլէ քէտըր վէ մէրադ իլրէ պուլունմագտա օլտու, դունուգտան, օլ քէք Գէքէն իլլէ Ռօտօյիլիլլէն չօզլուգ էօթիւպ չագլամագտա օլմամալը տըրլար, շիւնքի հալիլլէն սիլիւն իլք օլուգ տա պաշալմանըրա պէքէմէքտէ օլմալը տըրլար, էպլէ տէկիլ մի. . .

— Տօղրուտու ու իսթիլ իտէնիլ, վագաա տա էպլէ տըր, մօնսիէօ Ռօտօյի, նէ պէն վէ նէ տէ գուշարըմ, Շիլ թէ ղըննի իթմէքտէ տէկիլիլ, ղիրա, քիլտէն թէգաննի իլլէն եիւրէք բահաթըրը վէ նէշէ օլմալը տըր. . . Լաքին, սիլգէ պիր չէլ սէպլէմէքլիւմ մի, վագաա շիմտի սիլ տէ կիւնէնէքմիլիլ էմմա, եխէն սիլ կիւլիւնիւլ, զանն խտէրիւմ քի, գէվալըր դուշարըմ, հիւլը ու էքմի իլլգէ պուլունտու, դուման ֆէնէլիլէ վարմագտա տըրլար, էպլէթ, մութա, զա էպլէ պիր շէլ հիւս իթմէքտէ օլմալը տըրլար. . . շիւնքի, կիտիպ օտամանն իլլէրի կիրալիլլիւտէ, պիր սէվիլն իլլգէ չագքըր թէգաննիլէն պաշալմաճագ եերաւ, մուղալիլիլ օլարագ, թաթը թաթըր վէ եանըգ եանըգ պիր սէս իլլէ, զանն իտէրիւն քի մահգա պէնի իէսէլիլ իլլէմէք նիլիէն թիլլէ, եանվա եամալ ճիլիլլէմէկէ պաշալմագտա տըր, լար, Շիմտի սիլ տէ պէնիւմ պու իթիլաալըմ, առէթա պիր տիվանէլիլիլ հալմ խտէնէքմիլիլ, էպլէ տէկիլ մի, մօնսիէօ Ռօտօյի. . .

— Խալըր, եանըրըր վար տըր, էպլէ տէկիլ տըր, պէն աալի ինանըրմ քի, դուշարըրըր սիլլին աթթլարըրըր

օրուսդ, վե սիդի օյ մերթնայե սեվմեքտե տիրլեր քի, տեքառ ու էշեմինիդե հիսեմենտ օյմագտա տըրլար :

— Մեօյե տիկինիդի թաառիդ Լյնն սեօյե լիմ քի, սաշի-հէն էօյե տիր, օյ միտի միտի դուշճուդալարըմ բեք ա գըլլը վե բէք տե տուլդուլու տուրլար, — տէաթի Ռիկօլեթ սափաեքուճնա ալր անօյլե յիլ էլե, վե քէնտի եալընդըդ հալիմտե արգատալլըդ իթմեքտե պուլունան մեքըիւր դուշ-լարըն ագլ ու իտրաբլորընտան տօլտեր գալպիմտե հիսս իլլեմեքտե պուլունտուղու մեմունիլեթիլ պէեան իտէրեք :

— Երեքէնիդ, պու տէմտե ագլ ու քէմալեթիլն ելը ա լեամեթիլ նիլմէթ թանրմագլըդ վե մինեթ տարլըդ արը : — Հէր նե հալ իսէ, աալիեէօ... Ինչաալլաճ անդարիպ երին կէօրիւշիւրիւդ, վե ինչաալլաճ ադ կիւտէն տե, հիւսնի ճէմալինիդ էվվէլըի հալինի պուլուր, եանադարընըդ քէապի բէնք իտէր, նեշէ վե պէշալեթիլնիլ ալտեթ իլլէր, վե երին քէլէվվէլ, քէմալի մէսէրրեթ իւզրե թեղունի վե իւրէն նիւմէ պալլարընը... վե իշթե օլ վազըմ պիթթապի, բ—բ— Դէլէ— իլե Բալէլէ տե, երին սիղէ հէմ ահէնք օրմեա պալլարար :

— Ինչաալլաճ, մննիթօ Բօտօլի, ինչաալլաճ, — տէաթի Ռիկօլեթ ալր աճք տէրուն շեքէրեք : — Է՛հ, աալիեէօ, դօմլուճուդալըմ, աալիեէօ :

— Ատլիեէօ, Ռիկօլեթ, աալիեէօ, Փազ ալթ, երին ան-գարիպ կէօրիւշիլմ :

Բօտօլի, քէնտիսին խապեր վրմեքալլըն, մատամ մօր-Ժուն, Ֆլէօր-տը-Մարիեի ֆարիսէ կէթիլմիլ վե եալսօտ կէօնտէրմիլ օյմասընա ալր տիւրլի մանէա վրիպ ագըլ լրտիլեմէ տիկինտէն, խասսեթէն Պուզվալ չիթիլիկին պիւր աաաթ կէօնտէրիպ տե քէապի մալիմմաթ իլլեմեք իւզրե, կէրի տեօնիւպ դօնալլընա կիթաի :

Րիլմեթ օռչալլընա կիրիեքտե իրէն, դօնալլը գարուսու էօնիւտե ալր բօթմ աքապաարըն կէլիպ տուրտուղու :

նու կէօրաիւ մեքըիւր արապա տէրունիւտե, Նօրմանտի-ատան ալտէթ իթմիշ օլան Միւրֆ պուլունմագտա իտի :

Նասըլ քի էվվէլը իշար իթմիշիլ տիր, Մ. Միւրֆ, մա-տամ տՄրվիլին էօեէ վալիտօի իլե քէնտի խապաաթ շէրիլի Պրատամանթիլն չէվիլեճէքէրի մուսիպէթէնիկդ դատտարլըդ տօլապարընն չարիւարընք գըրմագլըդա չա-լըմագ իւզրե, Նօրմանտիսա կիթմիշ իտի :

ՏՕԳՈՒՋՈՒՆՃՈՒ ՖԱՍԼ

ՄԻՐՔՅ ՎԵ ԲՕԼԻՏՈՐԻ

Սիր Վօլթըր Միւրֆիւն երպիւ կիւլմեքտե իտի :

Մէքդուճ արապատան ինտիքտէն սօնրա, բրէնսին ա-տամլարընտան ալրիսէ ալր չիֆթ թապանճա թէալիմ իթ-տի արգաաընաալրի եօլճուլուդ ուղուն հարմանիսին չը-գարաը, վե, հէման էրպիսէօնիլ պիլե տէկիթ իրմեքալլըն, քէնտիսին էվվէլ քէմալի մէրադ իւզրե տայրիսէսին կիթ-միշ օլան Բօտօլիսա արգաաընտան կիթաի :

— Խալլը խապերլէր կէթիլտիմ, մնսէնէէօր, էվվէթ, խալլը խապերլէր, — տէաթի Միւրֆ երեքեք սէօ իլե Բօ-տօլիսա եալընըդ օլտուղունու կէօրաիւքտե, — խալլիլէրին լիւեանէթլէրի մէյտանէ չըգար վե Մ. տՈրպիլեի տե գուր-լիւտու... Ալլաճտան օյմաշ տա պէնի թամ վազթիստէ կէօնտէրմիլսինիլ... մաաղալլաճ էլիլ եալընըդ ալր սաաթ սօնրա եէթիլմիշ օլան իմիլիմ... երէն ալր ճիւտեթէ տահա իճթիսար իտէճէքլէր լիլիլ :

— Իլեք ալէա, լաքին, մատամ տՄրվիլտէն նե խապեր :

— Մէքդուճ, եէնիտէն քէնտի բլտերիլն մուհապպէ-թիլն գաղանմագլըդ իդ պալինէ նալիլ օլտուղունու կէօր :

տիրքճէ, սէվինճինտէն նէ եւրաճաղընը շայրմաղատա
տըր. վէ նասիճաթ լարընը սայէսինտէ վագթինտէ եէթիւ-
միւ յովասընտան տալան. քէնտարինի զինտատնակլէ պախ-
թինտը ատտ կլէմէքտէ տիր, պէրէքթ վիրսին քի, մէր-
զու մէ տախի հէման վագթինտէ եէթիւքէպլիմէսկլէ, բէտէ-
րինի տէ էօլիւմտէն զուրթարապլիմիւ տիր:

—Տիմէք տիր քի Բօլիտօրի . . .

—Բօլիտօրի պու տէֆա տախի մատամ տ'Սըվիլին էօյէ
վալիտէսկլէ ճինէթ չէրիքի օյմուշ տուր. Լաքին, մնն-
սէնէտօր, մէրգուճնին օլ էօյէ վալիտսի օլան գարը, օ
նա'սըլ ճանվէր պլըր չէյ տիր . . . օ նէ' սօուգ գանլըրգ . .
վէ նէ' մէրթէպէ քիւսթալըրգ . . . հէլէ օլ Բօլիտօրի տէ-
լիլէն հէրիֆ . . . աման մնտէնէտօր . . . պաղք քէրրէ զու.
հուրա կէլէն խըտմէթէրիմի թահսին իլէ սատաղաթ սը-
ֆաթը վէրէրէք շայեանը թէչէքքիւր ատտ իթմէքիկինիգ-
տէ, հագգքնըգ վար իսիւ . . .

—Աղիգիմ պապա Միւրֆ, պէն սէնին տօսթլուղուճուճ
վէ քէմալի սատաղաթընրի իսպաթլարընը, տայիմա . . .

—Պագաթ, մննտէնէտօր, շուճու տա, տօղրուտա, պլըլա
թէքէպպիւր ճէսարէթ խտրիմ սէյլէմէկէ քի, պու տէ-
ֆաթը տօսթլուղուճ, արթգգ քիւտաֆէսինի կէչմիւ տիր,
—տէտի մէրգուճ նիմ լաթիֆէ թարգընտա վէ նիմ տախի
ճիտտի օլտուղու հալտէ սէյլէնէրէք:

—Նա'սըլ պաղալըմ:

—Էվվէթ, մօնտէնէտօր, պու տէֆաթը տօսթլուգ երւ-
ղիւնտէն չէքտիկիմ, հիւ պլրինէ, նէ օլ քէօմիւրճիւ գը-
եաֆէթինէ կիրմէքիկիմէ, նէ օլ Սիթէնին (1) պէրպատ վէ
թէհիլքէլի սօղաղլարընտա տօլալմաղլըրմա, վէլ հասըլ
հիւ պլրինէ պէնպէր չէյ տէկիւ տիր, պու, պլըլիւն պլու-
թիւն պաղապ պլըր չէյ տիր:

—Էյ նէ' իմիւշ, իյղահ իյլէ քի . . .

—Նէ' օլաճաղ, Բօլիտօրի կլայի օլ ճէհէնէմ սուրէթլի
պլըր զաղապուլահ իլէ, եան եանա օթուրարաղ եօլճու-
լուգ իթմէքիկէ մէպուր օլմուշուճ տուր:

—Նէ' սէյլէնէտօրսն, Բօլիտօրի իլէ եօլճուլուգ մու . . .
—Էվվէթ, չիւնքի մէրգուճու ալըպ պուրաեա կէթիւր-
տիմ . . .

—Սահիճ մի սէյլէնէտօրսն, մէրգուճ սէնինլէ պէրա-
պէր օլարաղ կէլտի մի:

—Էվվէթ, ալըպ պէրապէր կէթիւրտիմ . . . կէթիւրտիմ
էմմա . . . արթըգ պլըր ատէմ մնքնա եօլտալ օլուր իսէ,
նէլէր նէլէր չէքէր օլտուղուճու թէֆէքքիւր իտէպլիլիւրի-
նիգ . . . Էվվէթ, ըուլի ճիհանտէ էն զինտտէ նէգտիմտէ
մէնֆուր ու մէքուհ սատըրմաղտէ պուլուճան օլ Բօլիտօրի
տէնիլէն երլուճ իլէ, թամ ծի իքի սաաթ եան եանա օ-
թուրարաղ եօլճուլուգ իթմիմ . . . երլանտան տա սօուգ
պլըր հէրիֆ, քեաշքի պլըր երլան օլմուշ օլաա իտի . . .
եինէ օլ մէրթէպէ նէֆրէթիմի մուճիպ օլմուտաճաղ իտի:
—Էյ չիմաի Բօլիտօրի նէրէտէ տիր:

—Վէօլ սօղաղընտաթի խանէտէ տիր . . . վէ թահթըր նէ-
ղարէթտէ պուլուճանապ տուր . . .

—Նա'սըլ օլտուտու սէնինլէ պէրապէր կէլտի, կիթմէմ
տիմէտի մի, գարըլ գօյմաթ մի:

—Իայր, տալա մուգալէմէթ էսէրի կէօթէրմէտի . . .
չիւնքի, պէն քէնտիսինէ, եա պէնիմլէ պէրապէր կէլուլ
վէօլ սօղաղընտա մէվլուֆիլէթ ճալինտէ գալմաղլըրա
րաղի օլուրսն, վէ եալսա սէնի հիւրմէմէթ թէչիլիմի
տէրիմ, պաղ, տէչիւն, վէ գանդիտի իլինէ կէլիւր իսէ,
անը պանա սէյլէ տէտիմ, վէ անըն իւղէրլըրէ կէլմէքիկէ
րաղի օլտու:

—Չօգ իլի եարմըշարն տըր, պէօլէ օլմաթը հաղգըմըլ-
տա չօգ իայլըր օլմուշ տուր, չիւնքի մէրգուճուճ թահթը
հիւրմու իթաաթմըլտա պուլուճանաթնտա պաղապ մու-
հասսէնաթ վար տըր: Տօղրուտու, ա պէնիմ պապա Միւր:

(1) Փարիսին էն եսիկ մահլէլէրի, եանի հպի Փարիս:

Ֆիւմ, Էլմաս կիւրի պիր ատէմին սէն, լաքին, չու սէյ-
եա համբընը պիրազ նազլ իմ սէնէ պագաեմ... 0ւ նա-
մուսուզ դարը ինչ ու քէնին նամուսուզ խապասաթ չե-
րերինն եւ իւզէրնիտէք զատուարլըզ վէ բեկաբեարլըզ
բէքտէլէրինն նա՛սըլ եարբատա աշաղը ալապլիտին, շազգ
իտէպլիտին, ու խուսուսու պլեմէքլիկի բէք արզու վէ բէք
մէքազ կլէմէքտէյիմ:

— Ինչք դօլայ սուրէթտէ ինրաքնա մուվաֆֆազ օլա-
պլիտիմ: շէյլէքի մէրուսման ալազլարն խապասաթ-
լարնը զահրէ չըգարապիւմէք ինն, պաշա պիր շէյ-
եաբմանը, անճազ սիգաէն ալմըշ օլտուղում թալիմաթ-
լարն, նոցթար նոցթարնա միջլըի ինրաեւ վաղ կլէ-
տիմ: Լաքին, մանսէնէօր, մուհազգազ օլարազ պլեմէ-
լիսինիզ քի, պու խուսուստա տալի, հէմիէ եաբաղընըզ
միսիլու, ատէթա պիր շիքմէթուլալըզ իտէքք, խալը-
խա՛հ գաթլարը գուրթարմըշ, վէ պէտիաշլարն տա ճէ-
զալարնը վիքմէշ օլտուսուզ...:

— Սիր Վօլթըր, սիր Վօլթըր, պարոն աը կրաունուն
միւտահէնէլէրինի տէրխաթըր կլէմէլիսինիզ, — տէտի Ռօ-
տօլֆ կլիլիմսէեքքէք:

— Ինչք ալէա, մանսէնէօր, վարըն շէյլէ օլտուն: Սէյ-
եա համբընն հիքեայէսինէ պաշտաղտան էլվէլէ, մատաթ
մաըքիշ տ'Արվիլին չու մէքմապուսուն պիր քէրէք գըա-
աթ պուսուրսանըզ ինչ օլտը, չիւնք պէտնէնիզին օրա-
եա վիսուլինտէն էլվէլէ կէսիւշ օլան քեաֆֆէյի հալլէր
հազգքնա տէպի մալիմաթ կլէտիքտէն պաշա, կիտէր
կլէմէզ իսէ Բօլիտօրինն նիլէմի Ֆասիտէսին նաթըլ
մանի օլտուզ, վէ նէ մէքթէպէ իվթիլապը գալլինն մու-
ճիպ օլտուղուսու տալի ալա՛մըշ օլաճաղընըզտա չիւքհէ
եօք տուր...:

— Պիր մէքթո՛ւպ մու... վիքինիզ էօլլէ իսէ, չաբո՛ւզ:
Միւրքի Ռօտֆա մաըքիլին մէղլըբիւր մէքմապուսուն
վիքտիկիլէ պէրապէր,

— Պէնտէնիզ պուրատաքի գարարմըզ իւզրէ, բէտէքի-
նն խանէսինն գատար, մատաթ տ'Արվիլ իլէ պիլիքտէ
կլէմէլիլ, իլլա քէօլիւն թա եազընընտա վազը ուֆադ
պիր լօգանթաեա ինտիմ, վէ միւսիլլէյսննն պանա խա-
պիր կէնտէքիւզ չաղընմասուն միւսիլտըրը պուլունտում:
Ռօտֆ քէմիլիարլու, մէքազ, վէ զարլէթ իւզրէ, մէք-
թաշաղ մէղլըբիւր, չու աթիտէքի սուրէթտէ օգուսու:

«Մանսէնէօր,

«Զաթէն նայիր խուսուշարտա սիլէ մինսէթտար պու-
լունտուշաթմէշէօլլէ տուրտուն, բէտէրիմն Էօմ ու հաեա-
թը ճիհէթիլէ տալի մինսէթտար պուլունմաճաղընտըր...:

«Ու պապտէ նայիր կիւնա չէհատէլէն իմ ինտէ հէօր-
մէտիկիմէն, ետընը խաղաթ վէ ինրաթմըն խաղաղըն
իլթիթիա իտէրիմ: չիւնքի, հաղգը ապլինըլտէ անպէ ան
գալպիմտէ թէճէմիլ իմ մէքտէ օլան եէնիտէն եէնի չիւք-
անը նիլէթլէրին տէքճէսին, անճազ մէղլըբիւր պիր-
հանըր իլէ պէեանէ միւզթէտիր օլալիլիլիմ:

«Սիր Վօլթըր Միւրքի մաարքիլէթիլէ իմաքնա հիմմէթ
պաեուրթուզնուզ նէսաիհհի միւֆիտէնն ճէհմիլիէլէթի
քեամիլէթիլէ պլիտիկիմէն, վէ միւսիլլէյս իսէ, հէման
պէն Փարիտէն չըգար չըգաղ, արգամտան եէթիլէքք
նօրմանտար եօրունտա պտան գալուշապտա, մէղլըբիւր
նաաիհհիլար իմտան հիմմէթ իլէտիկիմէն, հէման ա-
լէթիմաթիլ, Սպիտէա վազը բէտէրիմն քէօլիւնէ կիտիպ
վաթը օլտուն:

«Պլիմէմ հիւքմէթ ու սէպէպի նէ տիր քի, մա՛հէլլի մէղ-
պուրտէ գաղլըմա չըգաղ տա պէնի գապուլ իտէպէրին
լէճհէլէրինտէ, պիր էսէրի միւսահի միւսահէաթ կլէտիմ:
վէ իլլէրինտէ, էսիկ խաթմէթ քեարալպըրըտան պիր քիմ-
վէ պիլէ գալմըշ օրմադըրնը հէօրաթիմ: շէյլէք քի, քեաֆ-
ֆէսի տէկիլիլէքք եէնի եէնի առտմէր կլէթիլիլիլ օլ-
տուզնա՛տան, մէրուսմանտէն հիւ պիրի պէնի թանրմադ-
տա տէկիլ իտի, վէ պիթիթուպի պէնտէ քէնտիմ խապէր վի-

րելով թանձրեցությունեաւ մէջպարս զլուծում, վէ պատեհնու րէ տերերմին պար դաշ կրնտես պէրու զպելիղէ քէ. քիտիղ պու լուծուտլուանու, վէ հաթթմա ճօհէ վալրտեմիւնտէ քարիւ տէն, պիր հէ քիմ կէ տրթմսիտիկի խապէրդերնի պարտմ.

«Վէ՛լ մէրդում հէրթիմա՛տ տօղթօր Բօլխօրի օրն, օրնսր ինկղաւոր Գալիսիէ՛ն դահիպ օյսում»։

«Պոռնուս իւղէրինէ, տեր հալ պէնի բէտէրթմն եանընս կէօթիւրա՛նէրնի թալէպ իյլէաթմ, վէ քննօրնին սաարգ իրաւմէթ քեարալարընտան պուլունան պիր իխթ իեանըն նէրէտէ օրնադըն սիւսպ իյլէաթմ, վէ մէրդումնու յապլինէ դէմանտէն պէրու քէօլիւ Թէրք իյլէմիւ օրնասըն իելիւմ-տիւ, պու մալլու մալլալար պանա վիրեն պիր քէհնա, պէնի քէանտ տալլերնէ կէօթ իւրաթիւ քաէն սօնրա, կէարկիսի Էօնէ-վալիտա՛մէ կիւտալ խապէր վիրենէկինի պէնան իյէ պրոտքալ կիթաթի»։

«Օրթմալըրը պիւժիժին պիւժիժին պաշգա պիր հալ ու հէյ-
եհէժտէ կէօրտիւմ, զանն իժմտիւմ քի, բէտէրիմին էժմրաւ-
ֆընտա պուլունանլարին հէյ պիրի պէհիմ օրստէա կիթիմէմ-
տէն մէհնուն օրլաարլար, վէ զաթիժն լմէ.բալի քէօհր քաւէ-
րունմէտն բէք հէյգնալիլ պիր հալ հալ հէյ քմէ.բալէ օլ-
մարնըր ֆէհէմ իլլէտիւմ, վէ զաթիժն պէտնէ էօլլէ պիր հալ
ու էֆքեաբաւար պուլունմագաւաւ խտիմ քի, էն ուֆազ պիր
շէյաէն պիլէ պիր նէլիթիժն չրքարմալըլըա մէյաւ պու-
լունտուլունմաւն, արթըր հէր շէյաէ պիւժիժին պիւժիժին
պիր պօզուլըլը վէ պիր ուլըլըւլըլըլըլ էաէրի կէօրմէք
նէս խտիմ. ֆազալ, պու ծիւմէլէ իլլէ չու աալիլ սաահէս ար-
քի, օրթմալըրան ֆիլիսըլ պիր նիգաւնըլըլը, պիր տիւլ-
զաթարըլըլ, վէ եազըլնաաաա պըրաբըլըլ կիտիէժէք օլ-
տուլըլունման, նաֆիլէ էէրտէ չարլըլըլ նիգաւնաա սազ-
լմըրմալըլըլաւն իսէ, տարմաաաա պիր հօտէ պուլուն-
մալըլըլն տէֆամմաւ միւսաաաա խոլտալիլիլ ֆազը կըլէ-
տիւմ»:

«Շիքրիմինէ տօղան պու իշկիկ, վէ դալպիմինէ հասըլ օ-

[illegible]

«Մեղադրութե կերպի աշուրի մերթնալէ, արար. օգէլի կիմե-
մէ. ք հոգրէ, պէնիմ կիթտիկիմտէն տօյալը դապլիմտէ հիսս
կըլմէ. բառ օլտադու հիտտէթի աղիմէնի մէթրէ չարը-
մառտա իտի իսէալէ, եմէն անյայթմառտա իտի :

— Մատառ։ Մ. Ս. Օրբելիների կէտքով քիկինիդ օյանեաճաղ տրբ, իւնքի, բէբ, անլըր պիր հայտե պոլլուտուղընտան պիրտե՛ն պիրե սիզի կէօրտիկկանաէ, առհա զիւստե ֆէնայլաճաղ տըր. վէճաթթա, պէնիմ էֆքերարըմա, կէլտիկինիզի իշիկտիկմէքիւբ պիւն իւր տէկէտիւր. վէճէնտէ զաթէն կէօրիւմէքիկինիզտէտէ հէլ պիր ֆայտե՛ն հասըր օյանեաճաղ տըր, զըրա, լաղըրըր պիւն իտէմէմէքաւ տարի, վէ. — առհա մէքըմէ՛ն պաւա :

«Պէնտէ մերդամէնին պու. սէօյլէտիքէլինին էօնիւնիւ.
թէսիպ ճէվապ վիրէէք»

[illegible]

«—Տիկնք տիր քի, շինիս տիգ տո՛ւ պօղտանուդ, էօյլէ մի . . . ա՛հ, սիկիս իյնիս տըսփէլաքէն, հա՛նգն հեռե՛նի բլա՛հէ գն: Ետե՛նիս ստերլաւ սեղա՛ւ թըրք . . . — տէ՛նի պաղըր-պըր մերդամսէ քէսպի հիտտէն իտէրէք:

«Մեղրումենին», պետական ինվերդամ ալմադուր հիշելով
մեքորոհները, հեկայի տարածվող չվերբեր, պաշտման կե-
չրտիրի ու մասնակցությունների մասին մատենական պիլմեր:

միտի, պերտէն պիտէ պէնի կէօրտիկիւնստէ, տո՛ւտ գիւտ տէ պօգու՛մսար գօրգուտանս զարեպէ կլլէտիկիւնստէ .

« — Պէն բէտէրիսի հէմ մոխիլադա վէ հէմուտ շիմոի պոտ տաղբղաւտս կիտիւր կէօրմէկիւնստէ . տէտիմ .

« Մէրդումն պուտուն իւզերինն գօրս մասն իմախարադ պէնի պըրադմամադ չըգ նկեւէի ու զպըլէիկիւնստ պուլուն տու իսէ տէ պէնստ տիկիւնստ չիպ իւլերու տօղրու սիմը տըմ .

« Ելլադումն տօնտս զիւստս հիտաւիթիւնէրէք վէ, տաւ իմ տհէպրէտէ չըգըրարադ . իրինսի տեֆա օրտուլու հաւ տէ, օտաւտան տիւրըր չըգմադըրըրմ ժէնսէ գաղբըրար . Մէհմալին խաղիճիւնստ պուլունսն պու մերթեպէ միւմա նաախըր իսէ, պէնիմ տոնտս զիւստէ չիւրհէ վէ էնտիլէմի պըրըրար . պիւր իմաղբիւ պէքիկիւր, քէնախիւմ էլինտուն գալմալարմ . վէ, իրմէն բէտէրիսին տայիւրէսին պիւմէքտէ օրտուլումսն, գօղապ իւլերի կիմտիմ, վէ եալմ տըրք օտաւտս կիրտիմ .

« Ո՛ք, մնա՛նէնէօր, էօմիւմստ օլ եօրտս պիւր մէնդարէ կէօրմէմիմ տիւր, վէ տալտա ունա իմաւաճալմար .

« Բէտէրիմ, սայքի իմանըմադ պիւր հալէ տիւրար օրմու իտի . տիւնիւն պիւնիւն տարալըր օրմու իտի հէք տղըք պիւր հալտէ պուլունտորնա, էլքեալը քեամիլէսի տէլալէիմ կլլէմէքտէ իտի . պաշը պլմընս պիւր եալմըր գօ նալքիս շ օրտուլու իմալտիւրտէ, իրի պիւր գօլմալա իւզէրինտէ եալմադտա իտի . . . վէ մերգումսն եալմընտս, օճապին էազընընտս, տօղիմօր Բօլխաօրի աւադտա տուրադադ, խաղիմս պաղըքը պիւր գալտընս . քէնախն վերտիկի պիւր գալտէնէ, էլինտէքի ափաճըգ պիւր շիւտէն, պիւր նէպի էնգադ զալմալմադտա իտի .

« Մէրդում Բօլխաօրին զալմէն շէհէսնտս պիւր էօրի հէյպէիմ պուլունադտէ օրտուլու հալտէ, հէլէ օլ ուզուն վէ գաղբընս սաղալըր իսէ, պիւնիւնս պիւնիւնս պիւր հալի հէքպէիմալը քէպա իմտիւնստէքտէ իտի . Բէմալի իմէլա

իւզքէ պիւրտէն պիւրէ օտաւտս իւլեր կիրտիկիւնստէ մերգում կէօրիւնստէ, իմաճնիւր աղիւնտսն նալի պիւր քէրքէ շաշըրըգ սարալըր . վէ էօյէ վալտիւնստէ, հէմսն սարաւտսն էկէիւլէրէք, մերգումս, կէօրիւլէ պիւր իւտիւթ վիւրտիկիւնտէն, հաղբընադտա օրտուլու մաւաղիճէն բէտէրիսին վիւրպ տէ իւլիւրտէնէք էէրտէ, էլինտէքի մէգքիւր շիւէհիկի հէմսնտէմ չըմէնէնիս իւզերինն վաղ կլլէտի .

« Օլանտէ իւզերիմուտ հաալը օրուպ վէ քէնախիմ տալիս աղբըրաղիւնստէտիկիւն պիւր հիտի իմապիւր իւլէ իմաճքի օրտաւալադ հալէքէիւմ կլլէտիկիւնստէ, օտաւտսն իւլերիկիւնստէ վերմէք վէ մէգքիւր շիւէնիս օրտուլու գօնա խաղաւտս կէօրիւր կէօրմէք, կըք էիւմ, տէիմ իմալի գօշուպ սնըր գալմալըրըմ օրտա . վէ պէնիմ պու հալէքէիւմ իւզերինն, կէրէք Բօլխաօրինս վէ կէրէք էօյէ վալտիւնսն տնիւտէ տիւրալըր իւլէքի ու էնտիլէ օրտուլըրնսն ֆարգընտ վալաղիւստէ կիմտէն, օլ պաղաւ գաղպիւնստ պիւրիւք պիւր էօրէն էմէ նաւիկիէիմ հիտ իմմէկէ պաշտարմ, ջալմէն չիւրհէ կլլէմէքտէ օրտուլում կլլալի, ֆիլվաղըր բէտէրիմուտէ պէնի կէօրիւր կէօրմէք, զանս իտէրիսն քի, զազապընտանս նալի տիւրալըր իմէհալիւր օրմտա պաշտար . վէ Բօլխաօրի իսէ, օլ մերթեպէ վաշիլէն պիւր պաղըք իլէ պանա պազմաւտս պաշտար քի, քէնալի ճիւնպէիմ ինիս սայքի զաճիւր չըգմըշ օրմարնըր կէօրմէքտէ օրտուլունտսն, պէլքիտէ քէնալիլ զապիմ իտէմէնէրէք, վէ բէտէրիմ իլէ օլ խաղիմս պաղըքըր գալտընս օրտաւտ պուլունալաղընտաւ էհէմիլիէիմ վիւրմէնէրէք, էլիլէիմ, հէլը քիւսիմալիւրըր կէօղէ ալարադ, շիւէնի հէլիլէ պաաւապաւտ էլիմուտէն ալմադ նիլիէիմ կլլէ, իւզէրիմէ հիւճում իտէնէկի գօրգուտանս զաճիւր օրմտա տալիս պաշտարմ .

« Վէ էօյէ պիւր իւլմիլալըր վաղըրմտա, պիւր իմտաւ ու մաւալնէիմէ ինիլիւսալըր չէտիւ պուլունտուլունս հիտ կլլէտիկիւնստէ, տէրադալ շընըրըրալըր չէքտիմ, վէ բէտէրիմ տայիւրէսի խրտուլմէ քեալաղընտանս գօշուպ իւլերի

կէշէն պիր անտէմէ, կ'իտիւ պիշարտաքի քէնտի ուշադրմա, լոգանթատա պիր շէյ ունութմուշ օրտուգումա սէօյ-լէհէրէք կէթիթմէսինի բէնա իլլէտիմ: Պիզ գաթէն, էօյէ-վայիտէմին շիւբէնինի թաճրիք իթմէ. քսիտիսինի կէթի շարքապիլմէ. քիւք, սիր Վօյթիթը Սիւրփ իլէ պու եօրտա պիր թէտպիթէ լիւզում կէօրիլիւր իսէ, իս-թիմալ իթմէ. քիլիէ, պէ. յիսիկալէ գօնուշուպ գարար վիր-միշ խոթիք: . .

«Կէրէք. քէտէրիթմ վէ կէրէք էօյէ-վայիտէմ, օյ մէրթէ պէ հիտտէթմ վէ թէհայիլիւր իւզրէ պուլունմադատ խոթիթր քի, իլլումմէթ քեար իլէրի իլլիպտէ, վիրտիկիմ թալիմաթը պարաթք տիշարը չրգանա գատար, մէրդումպար տիւշիւնիւպ տէ պիր շէյ սէօյլէմէ. քիլիէ միւգթէտիր օլաւաւարլար: Վէ, հայիլլէ պէնիմալ օյ պապտէ թապիլի օլաւ գօրգու վէ շիւբ-հէմ միւնտէֆի օլարադ, երիւէկիմ բաճաթ օրու, չիւնքի, հէման արատան շէնտ տազբազ կէշէր կէշմէզ, սիր Վօյ-թիթը Միւրֆիւն կէլիւ իլէրիլալէ եանրէնա պուլունմադ-դինտա, ապա շիւբհէ գարմամշ խոթ: . .

«—Վլէմանա. . . — տէտի ազրալէթ քեար քէտէրիթմ գայիֆ պիր սէս իլէ, վէ էսէրի հիտտէթմ վէ շիտտէթմ իւզրէ պա-նա խիթապէն սէօյլէհէրէք, — պէն շարքաւազարքն գայ-գըզաւտա պէօյլէ պուրաւա կէմէրիլալէ մանա՛ն նէ տիր, միւրաւ տնէ տիր: . . վէ պունանանա ֆազլա օլարադ, էօյ-լէ օտաւանա իլէրի կիրէր կիրմէզ, տօգթօրուն պանա վիր-մէք իսթէտիկի պիր իլաճըն շիշէսինի գարըպտա ճէպլինիլէ վազ իլլէմէ. քիլիկին սէպէպիլ նէ տիր, հիւրմէթիլ նէ տիր: . . սիզ օլու ճէսարէթիլ վէ պու ճիւրաթիլ նէ տէն վէ նէրէտէն ալարնը: . . Սիլին պու եարաղըլարնըլ եա տիւզճէ պիր տիլանէլիք էսէրէրի օլարալ, վէ եաթաւ էկէրչի պիր մանէաւա մէպնի իսէլէր, անը պիլտիթմէլիսինիլ, տէտի:

«Բէտէրիթիւն պէօյլէ սէօյլէտիկիլի էօյէ-վայիտէմ կէօ-րիւնէ, խաթմա պազընը գատընա խիթապէն:

«—Սիլ պիրազ տիշարը չրգընը, — տէտի:

«Մէրգումէ գատընա հալիլլէ իթալաթ իտիւլ չըգար: . . — Հիտտէթիլէնմէ իլլիլ, գալպիլիլի թէսկին խաթիլ, տօլթում, լալիլիմ, — տէտի էօհէ-վայիտէմ քէտէրիթի կիււա աճրմաւա գալգըլարադ, — սիզտէ պիլիթիլիլ քի, ագաճը պիր էսէրի հիտտէթմէն, պիլիլիլիլ քի քիւնալըգ հաւար օլապիլիւր: էմմա, քէրիլիլիլիլիլ, սիլէ խապէր վիր-մէ. քիլիլիլիլ պէօյլէ գալգըպտա պուրաւա կէրէսիլ. սիլէ շիւբ-քիլիլիլ պիր հալ կէօրիւնմէ. քաէ իսիլ, նէ՛ լալլիմ արը անըն իլլին հիտտէթիլէնմէ պէնտի սըհ հէթիլիլիլ գարար վիրմէք-լիլք, անըն գօլալիլ վար ալըր, կէլիլիլ, վիրիլիլ գօլունա-լու պանաւա, պէն սիլիլ քիւշիլք ալընա կէօթիլիլ քիլիլ, մաւարն պու հէնկիւնման տօգթօրէ քիւնալիլալէ, մաւաւ տ Վարիլլէ, քէնտիլիլիլ պու հարէ. քէթիլիլիլ միւնտէպէլիլ-սիլիլիլիլիլ, շիւբիլիլիլիլիլ, վէ պէլիլաւաւա էսիլիլ պաւիլիլ-թէ մալպիլ օլմալըր անթաթարալ: . .

«Մէրգումէ քէտէրիթմ պունա պէօյլէ սէօյլէ. իլալ վէ կէօ-թիլիլ քի իսթէտիկի վազըլիլ տա, քէնտի ճիլալլէթմ էսէրիլ օլաւ Բօլիտօրիլէտէ կէօզ իլլէ պիր իշարէթմ վիրտի:

«Պէն մէրգումէնմէ մէգքիւր իշարէթմէն մազալտիլիլիլ նէ օլմալըր տէրք ս. քէհմ իլլէտիլ, մէզպուրէնիլ միւրաւ, բէտէրիլիլ ալըլ կէօթիլիլիլ, պէնիլ Բօլիտօրիլ իլէ եալը-նըլ պրազմադ, վէ ալըլ նիլլէթիլ մէքրուհէլէրիլիլ իլըլ-մէթ իսէհէք օլաւ շիլլէիլ, հէր նիլլէ էօրֆ ու շիտտէթմ տալիլ միւրաւաւաւաւա, էլիլմուն ալըլըմալըլըլա պիր վէ-սիլլ վէ պիր գօլալըլ վիրմէ. քիլիլալէն իւրաթէթմ պալուն-մազաւ խոթ:

«—Հազընըլ վար ալըր, — տէտի քէտէրիթմ էօհէ-վայի-տէմէ, — մաւաւ քի, պէնիլ միւրաւաւաւա հիւրմէթ ու քիւ-լիլ իլլ մէտիլ. քաէն պալաւա, մալալիլիլալէ օլարադ, թա-քէնտի խանէմուն վէ քէնտի օտաւաւա պիլիլ, կէլիլ պանա թաճիլիլ վիրմէ. քիլիլ իլլիլիլ քեալ վէ ճիւրաթ իլլէմէ. քաէ տիլիլք, էպլէթ, տիլիլք տիր քի: քէնտի լաւըպըլ հալ ու հարէ. քէթիլիլիլալէ, քէնտիլիլիլ սէրպէսիլ պրազարադ:

պիղզաթ քէնտիմ պըրագլայ կիթմէ քիկէ մէնպուր օլմա-լընթմ . . .

«Քէտըրիմ պունու սէօյլէտիկի վագլթմա, կիւճ հալ իլէ գօյթմադտան գալպուր, էօնէ-վալիտէմին գօյթմադու նա կիրտի, վէ քիւչիւք սալօնա կիթմէք իւզըն, պիր գալ-ասորմ ալուր . . .

«Վէ պու հէնկեամոն, հէմանտէմ Բօլիտօրիտէ պանա տօղրու կէլմէկէ պաշլատըրընտան, պէնտէ տէրհալ ընտէ-րիմին եանընա տօղրու գօշտուր, վէ մէրգուճա խիթապէն, . . .

«Եւա ընտըրիմ, տիլնէլնիկլաէ, սիզէ պէօյլէ պիրտէն պիրէ, վէ ուսուր ու հէգաքէթիմտէ խարիճիմտէ օլտուղու հայտէ, պիրա իրիթաւ ու իրպար կէլիւթմաճիկլիք վիրմէք լիկէ ճէտարէթիմին սէպէպինի, պէլտան ու իլզահ խտէ-երմ . . . տիւնտէն պէրու պէն տուր գալմիշ օլուպ . . . վէ տիւնտէն պէրու սիզիմտէ էօմիւնիւզէ գաւառ օլունաճաւ գընը պիրմէքտէ օլտուղումտան, իլլիթէ պէօյլէ ալանալըզ գօշուպ կէլմէքիկէ մէնպուր օլտուր, վէ պիրա իրիթաւտա եանընըգա կիրմնքիկէ ճէտարէթ իլլէտիմ . . . - տէտիմ . . .

«Քէտըրիմ իրի գաթ օրաղգ կիւճ հալ իլէ եւրիւմէք-տէ օլտուղու թագալիտտէ, պէնիմ պու սէօյլէտիքէրիմի հէման իլիտիր իլիթմէլը տուրտու, վէ պիր զայրէթ վէ պիր ճէտարէթ քէսպ խտէրէք, պէլինի տօղրուլմաու, վէ պիր թէտաճիւպի աղիմիւզըն, տիք տիք իւրիւլմէ պագարաղգաւ, . . .

«Հա, նէ՛ սէօյլէտինիլ, տուր մու գալտընը . . . վէ պէնիմ տէ էօմիւլմէ՛ մի գաւառ օլունմաղաւա տըր . . . նէ՛ տիմէք տիր պու, պունուն մանէտար՝ նէ տիր, սէօյլէլի-սիզ, սէօյլէլնիլ, տէլ յի պաղըրտըր . . .

«Լաքին, մաւաւմ, Մ. տՕպըրնիկին էօմիւլմէ գաւառ իթմէքիկէ, քիմ՝ ճէտարէթ խտէպիլի, պու նէ՛ լաղըրտըր տըր պու, - տէտի պանա էօնէ-վալիտէմ քէմալի քիւս-թաթիլըզ էլէ ալարաղ . . .

«Եօյլէ՛ եւա . . . էօյլէ՛ եւա, էկէր էօյլէ պիր դատարըրդա ճիւրաթ խտէն վար իտէ, վէ մաւաւմ քի սիզտէ պիրմէքտէ

խիլսինիլ, խաւէր վիրմէլսինիլ, - տէտի էօթէտէն Բօ-լիտօրի տալի . . .

«Քի՛մ մի, պիղզաթ սիզ քէնտինիլ, մաւաւմ . . . - տէլի ճէ-վապ վիրտիմ . . .

«Նէ գաւառ պաւիի նէֆրէթ ու տէհէթ օլաճաղ պիր լաղըրտըր . . . - տէլի պաղըրտըր էօնէ-վալիտէմ պանա տօղրու պիր գալ ասորմ իլէրու կէլէրէք . . .

«Մաւաւմ, պէն քէնտի սէօյլէտիկիմ իսպաթա հէմ հաղըրմ վէ հէմտէ գաւառը, - տէլի ճէվապ վիրտիմ . . .

«Լաքին, Յէմանա, պու սէօյլէտիկինիլ իւզէրնէ իլիճէ տիւչիւմէլսինիլ, զերա, պու էօլաւա պիր շէլնէ էկէլիլ սալը չըգմանըլ տա, իֆթիլիւր օլտուղու սնալըլըր իտէ՛ բէք պիւլիւք պիր մէսուլիլէթ ալթընտա գալըրսընըզ . . . - տէտի ընտըրիմ, վագարը պիր սէօյլէլիւ կէ՛ . . .

«Մաւաւմ քի եւրիւմէ գաւառ պու մէրթէպէ պիլ իթիլիլալի վաշիւտնէնէ ճիւրաթ օլունմաղաւա տըր, ալ-թըզ պունտան պէօյլէ պու գօնաղաւ գալմաղըզ պէնիմ իլին հէմ հարամ տըր վէ հէմ տէ նապէճա . . . - տէտի սօգթօր Բօլիտօրի, նաւաւաւա պիր տտէմ մախաւա օլան պիր թարզ ու թալի իւզնէ էսէրի հիտաթի խարաղ խտէ-րէք, վէ հաղըզաթ ճալաէ իտէ, տիւչար օլտուղու թէհ-լիթէլի աղիմէկի հիւս իլլէմէքտէ օլտուղունաւա, պիր թագրիկ գալալ էաղաւեր գուրթաւաղըր տիւչիւնէ-րէք . . .

«Թամամ մէրգուրմ օտա գաւառստնու չէրպ տա քէն-տունին իւլալըր ալմմաղ իւզրէ իրէն, պիր տէ սիր Վլօ-թըր Միւրֆի տիր գալըրընա տիքիւլի . . .

Բատօֆի մէլգիլի մէքթուպու պուրաւա գաւառ օղու տուգտան ոճըրա տուրարաղ, էլլինի Միւրֆի տօղրու ու-զաթ տըր, վէ

— Չօ՛գ իլի, աղիլիմ, չօ՛գ իլի իլիլիւնապ տաթիւմ, տիւմէք տիր քի, օլ մէկուն հէրիֆ սէնի կէօրիւնճէ, ելլէ-

տրբորմանս վերադառնալործարանսս պիտի հաղ ու հեշտեթի
բեւայ իլլեմիլ տիր, — տէտի :

— Վարդապետ եօյլէ տիր, մօնանէտօր . . . մերգում
պէնի կէօրինճէ ընչիկ արժարագ մօս ժօր բեւիլլանի . . . վէ
նէ եաբաճաղընը շարբրալ երեզումունէ եօգարը պագարագ
իքի տարմ գատար կէրի կէրի չեքիլլանի . . . զանն իտէրսին
քի, հէման տէվրիկայ տիւնէճէք պիր հալ քեպ իմմէքտէ
խաի . . . չիւնքի, պէնի նօրմանտիւնսն թա կէօպէկիւտէ
օրտուղու, վէ եօյլէ պիր տագրադտան արուլունտուղու հալ-
տէ կէօրէճէկիւնի, ալլա ֆիքր ու խէեպլընտան պիլէ կէ-
չիլլմիլ տէկիլ խաի . . . աստէթա ֆէնա պիր բիւեա կէօր-
մէքտէ տիր զանն իլլեմէքտէ խաի . . . Պապալմ, օգու-
եռնուղ, տէվամ իտիւնիլ, մնունէտօր քի, օլ գօնթէս
ուՅրպիւնիկ տէնիլէն մէշէրնէնիս տաիկ, իմրալը մերգում
կիպի, քեզալիք պէնի կէօրիւր կէօրմէլ եւլըւլմէլ լալուլ-
մէլ տէնմիլ օրմասընը անրաւաւընը, մերգում շարլաթան,
եանի, Պրատամանթիլ-Բօրխտօրի իլէ Թամըլ սօգաղընտա
վաղ խանէտէ մերգումմէնի կէօրիւլմէի կէլմէսի միւնա
սէպէթիլլէ, վիրմիլ օրտուղունուլ մալիւմաթտան նէշէթ
կիլեմիլ տիր . . . զերա, հէր հալտէ, իրեա վալթըր վալեա
նրղըն իմէէսիթի իլլէմէքտէ տիր . . . վէ եախաա պէնտէ-
նիլ զալթըր վալեանըրն էֆքեարընը իմրաւա պիր ալէթ ու
վալթըր օրմագտաւըմ . . . վէլ հալալ, եմմիլ խալէք սէօյ-
լէթիմ քի, զալթըր վալէանըլ, պու պապալ, հէր խաւաա-
տան գիւտաւէ պիր հիթմէթուլլահըլ գուտաթէթի իմրաւա-
տան պուլունմաղըլլ Իլպալթիկն նալիլ օրմալունտուլ տուր :

Բօտօրֆ մերգումմիւն պու մէգալէսի իւլգէրինէ կիւլէրէք,
մատամ տ՝Սրվիլին մէգըրիւր մէքիւպունու, օգումմաւա տէ-
վամէ պալաւար :

«Բօրխտօրի, սիր Վօլթըր Միւրֆիւ կէօրինճէ, թաշ կի-
պի տուրա գալաղըր կիպի, էօհէ-վալիւտմ տախի նէ եա-
բաճաղընը շարբրտը, վէ բէտէրիմ խէ, զալմէն բէք զպիթֆ
տիւնմիլ օրտուղու հալտէ, մէնզարէյի մէգալուրէաւնտէ

միւլէէտալր օրտուղունտան, պիր գօլթիւգ իւլգէրինէ տիւ-
չիւպ օթիւրմաւա մէհալուր օլտու : Սիր Վօլթըր իւլէրի կիր-
տիկի գաբուեռն որգըր որգըրա գաբաւորգտան պալագա,
սօքթօր Բօրխտօրի, պիր իմ աղրիկայ սիվիլիկ պալամաւըն
նիլիէթ ու էֆքեարընա մէպնիտէ, սայիր տայիրէնէ ալլը-
մագտէ օլան, սայիր պիր գաբունունէ էմիւնտէ կիտիպ
սուրտու, վէ զգվալըր բէտէրիմէ խիթապէն, քէմուր հիւր-
մէթ իւլգէ թէլաֆֆուլ պիրիլ :

«—Մօնախէ օգօնթ, նէլգիւ պիւնիլգէ սուխուլէ իմթի-
տարմունան տօլալըր հէլգար տէֆա ավիր պիւնիլգի իմթիր-
համ խալթիմ. վէ պու ճէտարթի ճախընէմտէ, նասըլ քի
հէման տէր հալ զահիլթ չըգարագ մալիւմա տայիլիլ օ-
լաճագ տըր, պիլա սէպէպ վէ պիլա մէհալուրիլէթի օլմա-
նըպ, վէ սայիր պիր սէպէպէ միւլթէնի պուլունմաւըպ,
մաշգա մէնֆաւաթըր աղիմէյի զալթիլէնիլգանէ նէշէթ իլլէ-
միլ տիր . . . Պէնտէնիլգի խամի սիր Վօլթըր Միւրֆ օլուպ,
վէ սահիհ օրմասընտա, պու մէլուն տաթմիւն, աճիլլէրի-
նի կէօրիւր կէօրմէլ, իմէքմիլ վիճաւալիսն սարսըլլալ արիթ-
րէմէիլ պալալամար չէհաւտէթ իտէպիլիր, վէ պէնտէնիլ
ֆէխամէթլու կէրօթիլէյի կրան Տիւգաւը հաղրէթիլէրիմն
միւլալիլիլ նէտիլիլիմ . . .

«—Էվիլէմ եօյլէ տիր, — տէտի տօղթօր Բօրխտօրի գօր-
գուտունտան նաչի քէքէլէլէրէք :

«—Բէք ալէա, միւսիւ . . . ֆագաթ, պուրաւա կէլիլի-
նիլտէն մագալէտնէ տիր, նէ իմթէրսինըլ :

«—Եա՛ բէտէրիմ, — տէպիմ էօթէտէն պէն տախի լա-
գըրաւա տիլթըլլ գօրընարագ, — սիր Վօլթըր Միւրֆ, օլ
էօթիւնիլգէ գատա իլլմէքտէ օրմա խալիլիլէրին երպիլէրին-
տէրի խապատիմ բէտէլէրինի երպիլըլ մէլաւան չըգար-
մագ նիլիլէթիլլէ, պէնիլմէ պէրապէր կէլմիլ տիր :

«Պատէհու էլիմտէթ, օլ տօֆաճըլ պիլլուր չիլէլէնի սիր
Վօլթըրա վրէրէք, — տէվիլէմ, բէտէրի աղիլիմ, Ալլահն-
պիր լուլթֆ ու ինպէթիլինէ մէպնի օրմալը տըր քի, տօղ-

թօր Բօլխօրին, սիզէ վիրէճէկէ պիր իրաճ իշինէ, պու շի-
չէտէքի էնդաւտան պիր գաշ տաճաւ տաճալմաճադ իւզրէ
իքէն, իսպէն կէլիւ կէթիլտիմ, վէ դաբըւ զապիթ իլլէ-
տիմ, — տկէրէք իրալէյի մէգալ իլլէտիմ:

«Մճախէօ գօնթի, շիմոն պէնտէնից պու շիչէնի զաթմը
ալլինիզէ թէպէմ խաերիմ, վէ դաթմը ալլինիտէ, հազըւա-
թը հալի անըամազըլը միւրատ իլլէտիկինիլտէ, էմի խաեր
ուպմա պիր էնդաճը ճէլալ խաերաինիլ, վէ մէգըրի էնդա-
կը քէնտի նէգալինիլտէ վէ քէնտի կէօղէլքինիլ էճօննառէ
անալիլ իթտիրերաինիլ, վէ հէր հալտէ, ֆազաթ, եապաշ
եապաշ օլտուղու թազալիտէ, առտիմ էօլտուրիտը պիր զէ-
հիր օլմաւընա իսքեաթ օլտուրաւուլ, — տէտի սիր Վօլմըր
Միւրֆ քէտէրիմ, — պէրէքէթ վէրսին քի, մատամ քէրի-
մէնիլ, վազթիմառէ եթիլէրէք, քէնտի ելիլալը վաղաֆէ
վէ մուհապէթիինի մէլիլքի ինդայէ վաղ իլէ, էօմիւ ալի-
նիլի պիր թէհիլքէյի ալիմտէն խալա խապիլմիլ տիր:

«Պիւրէ բէտէրիմ էյիմ պէյիմ օլաբազ, պիր քէնտի
զէվէտինէ, պիր տօքթօր Բօլխօրիլ, վէ պիրաճ սիր Վօլ-
թըրա պազմառա պաշլաթը. — մէրգումաճ էքքէտընտան,
գապիմառէ հատտէն պիրաճ պիր իլլմիլտալ հիւրմ իլլէ-
մէքաճ օլմաւը անըալըմազտա խալի. շէօլէ քի, լէհճէյի
քտէր իշիլմալինէ պազտըղաճ, պիր տէրաթի ագիլին, ճի-
կէրինի գալիւրամազտա օլմաւընը, րանա ֆաղթ ալ ֆէհճմ
կլլէմէքաճ խալմ, վէ հիւ շիւրհէմ հօզ տուր քի, մէրգու-
մաճ պու հալինէ եթիլտանէ ապէպառէ, մէզըպուրէ էօնէ-
վալիտէմին հարէքէթի զատաւարանիլնէ, պիր տիւրլի ի-
նանմազ իսթէմէտիլի հալտէ, խաշնախաշ ինանըւլ խ-
քեաթ օլմազըլաւ մէհալուր օլաճալընը տիւշիւնտիլ իլէ,
ֆիքրինի իսթիլա կլլէմէքաճ պուլտանա տէհէլմֆէլմա
շիւրհէլքէ մուգալէմէթ պիրլէ, զալէպէ իթմէքիլիէ չալը-
մաւը օլմազտա խալի. վէ ազըպէթ քեաթ, մէրգում պաշընը
կլլէրէ իլինէ վազ պիրլէ,

«Մֆ, հաֆըզ Ալլաճ, հաֆըզ Ալլաճ, — պու իշիլմ-

տիլքէրիմին քեաֆֆէտի տաթի պատիլի հէյալէթ օլաճազ
հալլէր տիրլէր, . . . խալը, իշիլմալտէն տէկիլ տիր: Ամա՛ն
Բէպալիմ, աճապա բիւււմ մը կէօրմէքաճ իլմ, հօգաւ տէր-
եալի խէկալաթմ մը տալմազտաւըմ, տէյի պաղըրը:

«—Խալը, նէ բիւււմ կէօրմէքաճ սինիլ, վէ նէ տէ տէր-
եալի խէկալաթմ տալմազ տալընը. . . — տէյի հայգըրը
էօլէ վալիտէմ քիւսթախնա պիր աէօլէյիլ իլէ, — մէյաւն-
տէ բէք պիլիլի ք պիր սահիհիլք մէվճուտ պուլտնազտա
տըր, պուլաթ մահալա պէնիմ կիպի պիր պէտապաթիթ գա-
րէնըն խաղապընա ելիքիմէքիլք նիլէթի խապիտէնիլ իլէ,
պէօլլէ պիր իֆիլիլալի տէհէլմամիլ թէամիլտէն գու-
րուլ թաթմիլ կլլէմիլլէր տիր: վէ աալը ճիւնհա տա պաշ-
ուլ պիր շէյ օլմալալ, անճազ վէ անճազ, քէնտիմ պի-
զին էօմի ու հանաթընը ուզըրտա ֆէտա իթմէքիլիէ
հաղըր ու միւնթաղըր պուլտնազըլըլմ օլմազտա տըր,
կէլինիլ, ճէնանըմ, կէլինիլ կիտէլմ, գիրա, ալթըր պու-
րատա պիր սանիլիս պիլէ գալմազըլըմը ճայիլ տաերլա-
մազ, — տիւէրէք իլալմէյի մէգալ կլլէտի մէրգումէ, բէտէ-
րիմէ խիլմալէն աէօլէկէրէք. . . իշիլմալ տիր քի, իշալա
քէրիմէնիլ գատըն, սիլին միւրաւընըւա տաթի գաղըր օլ-
տուղու հալտէ, սիլի պուլտաւա ալը գօլմազըլք քիւսթախ-
լըլընա տաթի չըգըլաճազ տըր. . .

«—Իվիլթի, էվիլթի, — կիտէլմ պուլտաւա տէտի բէտէ-
րիմ նէ եաթաճալընը շալըրաթալ, — պու իշիլմտիլքէրիմին
հիւ պիր տաթուր օլմամալը տըրաթ, շիւնքի, տաթուր օլ-
մազաթ իշիլմալտէն տէկիլ տիր. ալթըր պուլտաւա գի-
եառա պիր շէյ տէ իշիլմէք իսթէլմէմ, շիւնքի, գիհիլմէ
թօղաւուլ վէ ազըլմա խալալ կէլմէքաճ տիր. . . Կէլէրի
պիրազ տահա տուրուլա տա պու Եօլաւա լազըրաթաթ տիլ-
նէկէճէք օլտը իսթմ, ֆիքրինի հէյալէթու շիւրհէլքէ վէ
վէպէսէլք իսթիլա իտէրէք, հիւ իշիլալաճ հայիլ տէկիլ
տիր քի, շուտն շուրաւընա գալըլը օլմա անճազ տէօրթ
կիւնիլք էօմիլիմի տաթի գէհիլքէկէճէքիլք տիր: վէ պու

տա քննախնամե՛ք պաշտօնադատ լատի՛մ կէըմէ-բլիկէ չալըշմաղ-տա խաթ իսէտէ, իճթիմալ տիր պէնտնակաւ պունտուն ֆէճիմնա՛ն օլուլու՛մ ինէվֆ ու վէպէսէսինէ մէսթի, տալի-մա սազընմաղտա, վէ պէլլի իթմէմէ-բլիք զայրէթիմնա՛ն պուլունմաղտա խաթ,

— Է՛յ, պու հէնկեամանէ գօնթ նէ եարմաղտա խաթ :

— Մէրգու՛մտա, խարիֆտէն միւսթմալնի պիր իղթիլապը տէրուն իւղրէ պուլունտուլունտան, բարմաղչարը սինիր-լէրի չէ-բլիմէ-բա՛ն օլուլու հալա՛ն, գօլթմուլու գօլլարընր որդըշարմաղտա օլուլ, ամնընտան աշաղը ինէրէր աղ-մաղտա, նէֆէսի քէսլիմէ-բա՛ն, վէ կէօյլէրէնտէն ալմէշլէր սաշըմաղտէ խաթ, վէ սաշլի, պիր տիւղլիէն տիր տիր կէօյլէրիմէ պաշտօնադատ խաթ, վէ զէմէնի մէրթիւպէտէ էլէմ ու քէտէր բէնէսինա՛ն պուլունմաղտ անշաշըմաղտա խաթ, նասըլ քի, մօնաէնէէօր, մէնզարէյի էսէֆ իթիմա-լին նէթիմէսին, մէզլբիր մէրթիւպուն տէվմալնտան ան-լաշըմաղտա արը :

Բօտօլֆ, մատամ՝ տ՛Արթիլին մէրթիւպունուն գրաա-լինա շու աթիխտէ-քի սուրէթտէ ինէրարէն տէվմա՛ն պաշ-լաղտ :

— Սիր Վօլթըր Միւրֆ իլէ Բօլիտօրի պէյնիմա՛ն կիւղէրան խա՛ն ալմանա միւ-քէտիմէ չէա՛ տաղըլա տէվլամ՝ կլլէ-տիքտէն ոսնրա, սիր Վօլթըր մէրգու՛մա խիթմալէն :

« — Մէօյլէյնիկ, ճէվապ վիրենիկ չիմաթ, մէկէրլի պու մատամ, — պունու սէօյլէտիկի վազըթտա էօհէ-վալիտսին կէօսթիմէրաթի, — Մ. Գօնթիւն իւք զէվէսէսինն քէյֆսիլլիկի հէնկեամընտա, հէ-բիմ տիր տիւնէրէք սիղի կէօթիւլուտի տիր, տէտի :

« — Էլ-վէթ, սօղլու տուր . . . — տէյի ճէվապ վէրաթ Բօլիտօրի :

« — Վէ, մէկէրլի, մատամն . . . էֆբարը խապիւնսինէ ինէվֆիկան . . . գօնթէն տ՛Օրպինիինն, զաթէն խաթիֆ պիր սուրէթտէ պուլունան քէյֆսիլլիկինն ինէպիլ, վէ

միւհլիք պիր հալէ վազ իլէ, վէլ հաղը մէրգու՛մա իլէ իշ-լիլաքը ճիւնայէթի իրթիքեալ իլէ, մէվթինն մուճիպ օլան սիղ քէնաթիկ տէկիլ մի խոթիկ :

« — Էլ-վէթ, — տէտի Բօլիտօրի :

« Բէտէրիմ՝ պունպարը իշիլաննէ, պիր ա՛հը տէրուն չէ-քէրէք, էլլէրինի սէմպէ տօրու գալարըր խա՛ն, գուվ-վէթի միւսաատէ կլլէմէտիկինտէն, երին տէրազաղտա ա-շաղը ինտիրաթի :

« — Նէ՛ գատար ալաղճա եալանար, — տէյի զաղըրտը էօհէ-վալիտէմ, — պունպարն քէաֆֆէսի տաթի իֆթիլա-տան իպարէթ տիրլէթ, քէաֆֆէսի տաթի պէնիմ՝ պատիկ խարաղըմ օլմաղլէք նկլիթիֆ ֆատիտէսիլլէ, պէյնէրինա՛ն թամսի խաթիլլ չէյլէր տիրլէր :

« — Սո՛ւս օլունուլ, մատամ՝, սո՛ւս օլունուլ, — տէտի սիր Վօլթըր Միւրֆ հաքիմանէ պիր սէօյլէյիլ իլէ, — վէ պատէհու Բօլիտօրիէն խիթմալէն քէլմալնա տէվմա՛ն պիլլէ,

« — Պունտան իւշ կիւն մուգատտէմ, մատամն, ֆարիտէ կէլէրէք, իմաթ սօղաղընա վազը 17 նիւմբօլու խանէ-տէ, օլ քէնտիրիցի սէթի կլլէմէ-քա՛ն օլուլուլունաղ սաթիմէ պիր խամ, եանի Պրատամանթի խաթիլլէ, սիղի արամըլ օլ-մասը, մէկէրլի սահիհ տէկիլ մի տիր :

« — Էլ-վէթ, սահիհ տիր :

« — Քէտի զէվէսէսին վազթիլլէ եարաղընըզ միսիլու, գօնթ տ՛Օրպինիէն տաթի, էճէլ շէրպէթինն իլթիմէ-քիք նկլիթիֆ քէրիհէսիլլէ . . . մէրգու՛մալէն, սիղի պուրաւա ճէլալ կլլէմէսին, մէկէրլի քէզաղլէք սահիհ տէկիլ մի տիր :

« — Օ՛ֆ, հայֆա՛ քի, ինքեարա միւղթէտիր տէկիլիմ, տէտի Բօլիտօրի :

« Պու տէհէթիմիկ պէհա՛նաթ իւղէրինէ, ինէտախմիկ պիր հալ իւղրէ բէտէրիմ սըլաքաղ աւաղա գաղաղ, վէ հիտաթիմ ու զաղապընտան աթէշ քէսիլլիկ օլուլու հալ-տէ, էօհէ-վալիտէմ տիշարը չըլմասըն անշաթիլորարազ գարուհու կէօսթիլլէրաթ, վէ պատէհու գօլլարն գալարըլ

պանա տօղբաւ կէրէքեք, վե քետիք քետիքտէ պիւր սէս վե սեռլէյէյէ իւէ Հայդըրպաղա, – « պէտպախիթ վալիտէն նա միշտ օլաղազ, ափվլըք տիէրիմ, էվիէթ, օլ ալլաքէնկին իտմին օլաղազ, ափվլըք տիէրիմ... դիրաւ անին, Հաաաաաաա դիւտաաա պաաաաի անըտ աւ էէմի օլմաշում աուր... փա- զաթ, աանա եէմինկը բաէրէք սէռլէրիմ քի... հէլա- քինի միւրաա իթմէքիք, վե օլ պապաա չարմաղաղը ճի- նալլէթինտէ, դաթմաւ մէտօխալիթ օլուլմանմաշ աըր : Բէ- տաա մէնն պուշաւ պանա սէռլէյ սէռլէմէքտէ իքիւ, քօշուղ- աա մէնն իւէ խուլիմաղաղըրմա գալմաղաղըրն, հէմանմէմ կէլիպ նէգաթմաա տիզ իւզէրինէ տիւշտիւ :

պուլէ հիմնէիմ խոբը տրեհերէք, սիր Վօլքմըրա իհալէ կլ-
լէմէսինի բէհա իմտիմ, վէ օլ խոստոստա տախի բիդա-
սընը լիահօնէ մուվաֆիադ օյապիլտիմ. . .

— Վէ պէնտէնիդտէ, մոնէնէնէօր, մէհմուրիյեհէիմ մէզ-
պուրէեհի թէմայի մէմնուհիյեհէիմ հէմ գապուլ իմտիմ,
վէ հէմոնէ իհրա կլյէտիմ, — տէտի Միւրֆի Բօտօֆիա, — չիւն-
քի, նի, չիւն սազլաեհաեհըմ կիւնահըմը, լիապիլաթըմ, կզլի-
զաթընտան տըր, պու եօտա խապիլաթէ, թէնտի խապի-
լիւլէրինի պիլտիլմէքլիլ, աշուրի մէրթէպէ սէվէրիմ. . .

— Նէ՛ սէօյլէմ օլ վազըրթ սիդէ մէրուտի. . .

— Վազաա, մատամ, Մարկիլ, խարադը լուվիֆ ու թէրէմ
պիլլէ, էօյլէ պիր մէշլուհէ գարը իշին մուհիյեհէ երիւ ա-
տէա լիւա լիախախաթ հիմնէիմ օլունմասընը լիալէպ կլ-
լէտի խտէտ, զաննը աճիպանէմ նէզարէն, պու լիէքլիֆ-
լէրի մահալա լուվիֆ ու թէրէմէրինտէն նէշլէիմ իմմէլիպ,
կլլա զաաֆը լիապալարնտան լիէվէլլիտ կլյէմիշ օլունը
տըր. վէ հաթիթա, էօյլէ պիր պէլալը վէ լիէհիլթէյիլ զա-
րընըն հիւքիւմէիմէ լիէպիմ խալիմէսի տախի պիր խէ-
թաֆ օտերլաա սէզաա տըր: Գոնթի՛ն եանընա կիթտիմ,
մէրզոմ պէնի գապուլ իլէ, պէեան կլյէտիլմ միւլաշա-
զաթըր թէմայի տիգզաթ խարէ կիւշ կլյէտի. վէ պէյնի-
միդաէ, մէրզումէհէ, անճադ պիր տէֆա իշին օլունըմ
հալտէ, եարընըր երիլլիլ տէշ լիւա վիլլիմէսինէ գարաբ
վիլտիք. վէ պուսաա պազաա տիր նիյեհէիմէ մէսին օլմա-
եղալ, կլլա, խապիսէնին պիր իշ պուլուպաա չարըշապի-
լիմէհէ գաաթը, թէնտիսինէ պիր մէտաթը լիէպիլաշ օլ-
մաթը նիյեհէիմէ մէսին խտի: — Ելիլ եա, պէն պիր գոն-
թէն ա՛րապիլեհի օլունըմ հալտէ, նէ՛ եարապիլիլիմ, նէ
իշ պուլապիլիլիմ. . . — տէյի մէրզումէ պանա թիւթաթիլը
վէ արաբլըր իւրէ սիւալ կլյէտի Սըրըր օ թէնտի պիլլէ
ճէկիլթիլ պիր շէյ տիր. ֆադաթ, խալընըր չու գաաթը
սէօյլէրիմ քի, մէկէրլի հիւ աէկիլ խտ խաթիմ պէքթի-
լիլիտէ մի եարամադընըր, վէ մէկէրլի պիր էվտէ կիտիպ

տէ չօճուգ տաապարա մը օլամադընըր. պագընըր սիդէ
պիր շէյ սէօյլէեհէիմ, էկէր պէնի տիյնէր խէնիլ, չիմոի
սիդ, էն աաթ վէ էն ուֆադ պիր իշ պիլլէ լիէնէզիւլ իթ-
մէլի, վէ հաթիթա իսմ ու շէօհրէթիսիդի տէ սէթը խտէ-
րէք, թիմնէհէ սէօյլէմէմէլիսիլ. զիւրա, էկէր քիւսթաթ-
լըգ խալպ տէ սէօյլէր խաէնիլ, սիդին իշին տահա զիւսաթ
ֆէնա օլաթ, չիւնքի, իսմինիլ ճիւսաեհէլ լէքէսիյէ միւլէվ-
վէն օլունընտան, հէր քէս իշիլտիկիտէ, պիթիթապի,
տիւչար օլունընտալ չարտէն լիաշըր օլունտալ վէ լիէ-
աճհիւպ խաթէք, սէպէպիլի անլամանա գալըրշաճադլար
տըր. վէ հալլիլէ նէլիլիմէսինտէնտէ, հազգընըրա պիր ի-
եիլիլ ատըմանաճադ տըր: Իմոի, պուրատան պիրադ եր-
րադ պիր մահէլլէ կիթմէլի, վէ ալէ խոստոս քէնտիսիլտէ
ոճութտընտընա չարըմալընըր. վէ սաթիմէ պիր իսմ
տըրադ, մատամ Բիէր վէ եաթոտ մատամ Ժազ իւնվա-
նըր լիալլալընըր, վէ միւմքին տէ օլունըմ լիազ-
տիրտէ, լիէօվլէքթարլըգ լիարիդիսի լիլթիլմալընըր. . .
— տէտիմ. — Ելիլ եա, մանիէօ, նէ՛ զանն իմմէլաթտիսիլ,
մէկէրլի պէնիմ ետաթման նիքաշոմ գօնթրաթօու պու-
լունմադաա տէկիլ մի տիր, մէկէրլի պէնտէ գալըր թէնտի
հազգ ու հուգուգուսաա տալա խտէմէ գլիլիմ. . . — տէյի ճէ-
վազ վիլտի:

— Հայ հայ, մատամ, բէք ալէա տալա խտէպիլիլիլի-
նիլ, վէ Մ. ա՛րապիլեհիսէ թէնտի աշտ ու վաաթըրինի իֆա
վէ իհրաեա պօրճու տուր, հազգընըր խալլալէ հիւ պիր
վազըրթաա միւլգիթէտիր օլամադ, վէ գաթիմ չանընտանա
ատերլամադ. . . Եվլիլ, էվլիլ, հէմ տալանա գրեւամ
խտէպիլիլիլիլ, վէ հէմոն գրեւամ իմմէլիսիլ. . . հիւ-
քիւմէիմ միւրաճաաթ կլյէմէլիսիլ. վէ, հիւ չիւրհէ տէ
ճալիլ տէկիլ տիր քի, հազգըր գալանըրընըր, տէտիմ: —
Պու միւքաթմէտէն պիր չարէք սոնա, մէրզումէ եա-
զընտա պիր մահէլլէ կիթմէք իւրէ եօլա չըդաթ. . .

— Հազգըն վար տըր, վազաաաա էօյլէ պիր մէշլուհէնին
9.—35

պիտա միւսնազամի գաղմար շարեանք թէնէստիք տուր, քիւ-
գամ, մէրդուժ ինթիւտար, դաթէն պիր հայր բուր դառնի
խղրէ պուլունտուզու իտեղիտէ, արթըզ դալդըզ տա
նամուտա ինթիւգաւ խտէր օլան պիր մատտաւէն տօլանք
տալաւա գընտա ինթէ-բլիկիտէ, գաթէն քետար ազըլ սա-
երլամազ իտի :

Բօտօրք Միւրփէ պու. ճէվալար վերտիքաւէն սօնրա, մէ-ք-
թուպու. մէգպուրու շու աթիտէ-բի սուրթիտէ, օգուսնաւ
տէվամ իյլէտի :

«Պէն բէտերիւմ, հէման սու. կիւնտէն, Օպլէկէի թէրք
իթմէ-բլիկէ դօլայնա խոքտաթ իտէպիլտիմ, չիւն-բի, կէրէի
հօլէ պիր քէ-թիւրկը. Բայնտէն, եւրկնտէն օլաթմադ-
լըգտա թէհիւրէ տէրքետր իտի իտէտէ, շու տալի սահիհ
տիր քի, պուրաւտատա դալարըզա, հէմ պիր թագըմ. քէ-
տէրաւիդ թէգէ-քըրուրէր հէմիլէ կէօլէրի. Ենիւնէ կէլէ-
րէ ք իտէլէմար դալպիւնի մուճիպ օլաճաղլարը աչիքետր
խաի, վէ հէմտէ պիր դաշ կիւն խօճուլադ իյլէտիկիտէ,
կէրէք Ելլէնիպ տէֆի դամ իյլէ-եհէկի, վէ կէրէ ք թէգալիլի
ապ ու հալա պիլլէ ֆայիտէմէնտ օլալիլէճէկիտէ տէրքետր
խաի, վէ պու թէտալիլէտէ պէն, չիւնտի քէնալան միւրա-
ճաաթ իթմէ-իլալ, իլըզ, տօգլմ ք. Բօլլաօրիլին եւրկն
տէր շալ եաղընտա պուլունտա պիր շէհրտէն Ենթիլթի տիր-
տիկիմ. սպիր պիր թէտալիլին քէ-յ ու Եֆքիարըն իթիմի-
պաւնէ միւրաճաաթ իյլէտիմ. Բէտէրիմ, մէրգուժ Դէնի
թապիլաւէն, դիւրկնի կէտիկիմ շիէտէ-բի Եճգանք անա-
լիլ իյլէմէսնի թաղէպ իյլէտի. ֆաղաթ, օլ պալաթէ կէ-
միլ օլան հալէրէն հէլ յիլերիլ մէրգուժա նաղլ ու պէնան
իյլէմէտի : Մէրգուժ թապիլ, մէգըրու Եճգանք, պուրա-
տա անալիլ իտէմէ-իլալ, անճաղ քէնտի լալօրաթիօթընա
Կէթիլիւրիպաւ. հալլ իտէպիլէհէկի, վէ եալըրըզ իւրի սա-
աթմա պիլէ գալմաղ պըրնի նէլ իթէի մուտալէտի իլէ թէճ-
բի պէսնի պիլալիլէհէկի ճէվալարը վիլտի : Վէլ հաղըլ,
վերտիկի իլգաճալմատան, մէգ-քիւր սուտան գըրաւ անաղ :

մընր, շէլմանի պիր սանաթ իւղրէ թէրթիպ խալմիլ զէ-
հիլլէրէտէն ինալթիլ օլաւ, պիր ատէմէ իշիրիլտիկի թագ-
տիրտէ, պիր վաղըթման սօնրա, խալիկի պէնան իյլէտի-
կի տաի պիր խաղաղըզ պէտալէթիմէնտ պըրգա հէլ պիր
Ետէր պըրադմաղըզըն, հէլ հալաթ մէվիթի մուճիպ օլա-
ճաղը անաղլարը :

«Մճանէնէօր, պիր դաշ դաաթման, բէնէրիմ. իլէ պէ-
րապէր քէրթմէի տալի ալարաղ. Գիթմէննիլաւ կիտէճէ-
կիմ, պիր Էյէտալ օրատա գալաճաղըզ. պատէհու բէտէ-
րիմ. արգու իյլէտիկի թագիտէն, ֆարիտէ պիտէթ իտէ-
ճէկիլ, ֆաղաթ, քէնտի խաւնէմ ինմէկէճէկիմ տիր, չիւն-
բի, օլ մէրթէպէ Էսֆէնիլիլ վաղապարտան սօնրա, արթըզ
օրատա իլամալէթիմ. Բէթիլմարտէն օլամալաճաղ արը :

«Մճանէնէօր, նսարըքի, իլըպու մէթմալաւման Էվլէ-
լիտէ իշօր իյլէտիմ, վաղուտ կէլէն հալլըքիւն քէտաֆիթ-
սի տալի ինտալիլ իյլէմէ-բաէ տիլլէր քի, պու պաղպաթ
տալի հիմնէթի ալլէնէյի պիլըպէնիլաւէն տօլանք միմնէթ-
տար պուլունտաղ տալըմ. . . . Չաթիք վալէանըզըն իթիմ-
րաթ ու նաաիհալթիմ, վէ շոցիտէր հիւրմէթ օլան օլ զայիլ
սիր Վալլթըրըրըն տա հիմնէթի ու անալլէթիկի ապիւլու-
տի, բէտէրիլի, հաղըքի պիր Էօլի մալէն դալթմալալիլ-
տիքալէն պաղաւ, թէգըրաթէն, մուհաղպէթի բէտալանէ-
սիւն նայիլլիլէթիմ տալի մալաֆիպաղ. օլալիլիլիմ տիր . . .

ՏՕՐՊԻՆԵԻ ՏՄՐՊԻՆ

«Մճանէնէօր, զլլլլ վէ թէլալըման նալի, պիր մաա-
տէնի իշարըր նաալ թմաշ օլալալալալալ, իշար մէթմ-
պուլաւ ալարաղ անըտա պէնան խալթիմ քի, թարաֆը վա-
լէանըզման ալմիլ օլալալալալ նաաիհալթիլ շէրաֆէթալալ
մուճիլմալէ, Էլաւն կէլէն իյլիլի խարաղաղ միւթէնիլի
օլալալըզը արըտ իյլէտիկիմալէն, մաճպէտէ օլալալան
պիլալթ գալարնալը կէօլալթ իւղրէ, Սէն-Լալարը հալալ-
խանէսնէ կիթի իտիմ. վէ զաթը վաղէանըզըն լալթի ու
մէրհամէթիլէ մաղհար պուլալալալալ օլան պէտալալթիմ պիր

չօծուլա թէստաութի կըլէմը խոխմ . . : Մէրգումէ մէլէք-
վարի պեր հելմ ու լէթաֆէթէ, վէ պեր թէսիսիսիսիսիս տին-
տարանէնէ մայիքէ պուրճառուղանան, օրատա պուրճ-
անս մահպուսէլէրէ նէգարէթ կըլէմէքտէ օյան շայեանք իհ-
թիլամ գասընըորըն, պատիի թէհայելիլլէրի օլմագտա
օլմաընա վագըֆ օլմուշ խոխմ . . : Վէ էկէր եանըլմագտա
տէկիլ խէմ, մէրգումէ չօծուլուն խամ լա կուալէօզ օլ-
մայը տըր - իմնի, զաթը վալէանըղա պիլաիթէմէմը օլմագ-
լըզմտան տօլաըր աֆիլլըզ տիլէնէրէք, իշմէ շիմոի իի-
թարա միւսարաամ խոթիւմ, վէ հիւ չիւրհէմնէ եօզ տուր
քի, թարաֆը վալէանըղտանտա, թախիլլէնէ, սէպիլլէնէ
հիմնէթ պուրճալմագ տըր : Նէ եօլտա տէհէթմալլ թա-
լիլլ ու թէտպիլլէր իլէ, զաթը վալէանըղ թարաֆընտան
վալ խոթիլլէն միւլճաթէնտանէ գալորըրըլարալ, մահպէն
իլլա խոթիլլէ օլմաընըր, վէ նէ եօլտա ամէլ ու հարէքթի
վէ քէմալէթ իւզրէ պուրճալարալ, մէղըրիւ հայպիսանէ-
տէ քէնալիսին սէվտիլիպ հէր քէսին հիւսնի թէվէճճիւհ
վէ հիւլմէթիսին գաղամալլ պուրճամաընըր, պիլթիթապի
քէնալիսին նազլ ու պէհան կըլէնէճէք տիւր . . :

« Միւստատէյի ալլիլէնիլլ թալէպ իլէ, մնանէնէօր,
թահլըր հիմնայմէ ալմագլլըզ ալմիմտա օլտուղում իքի նէ-
ֆէր պիլարէլլէրի, եանի, նօթէր ֆէրըրանըր ընէնէյի զապ
ու զատըրնա տիւլմիւշ պուրճանս սէֆիլլէ պեր վալիսէ իլէ
քէրիլլէնիսին, տէրիլլալլըր կըլէմէնիլլ ընէն կըլէրիւ . . : Ա-
ճապա մէրգումէլլէր շիմոի նէրէտէ տիլլէր, աճապա հազգ-
լորընտա հիւ պեր մայիլմաթ քէպա խոթպիլլէլլիսինիլլ
տիւր : Օ'ֆ, լաթֆէն, վէ ինպէթէնէ, հազգլարընտա քէսպի
մայիլմաթ կըլէմէնիլլ նիկալ խոթիլլալլ քի, ֆաթիսէ ալտէ-
թիմնէ, պիլարէլլէր հազգընտա տէրիւհտա կըլէտիլլիլլ վա-
ղիֆէմնէ իֆապըլլա, պօրճարընըր թէէպիլլէնէն միւզթէտիլլ
օլապիլլէթիւմ . . : »

— Տիմէք տիւր քի, մնանէնէօր, լա կուալէօզ Պուզվալ-
լիֆիլլիլլինի թէրք իլմիւշ օլմայը տըր, էօլլէ մի - տէտի

եիւքսէք սէս իլէ Միւրքի, մէղըրիւ պէհանաթտան տօլա-
նը Բօտօլֆի գատար քէնալիսին տախի տիւլարըր թէհաճիւպ
օլարալլ :

— Պէնտէ տահա շիմոի, մէրգումէնին, Ուն-Վաղարտան
չըզմըշ օլմաընըն կէօրիլլալլ օլմաընըր խապէր պլաը ի-
տիւմ, - տէյի ճէվապ վէրաի Բօտօլֆի - Պու խոստոտա
շաչա գալմագտանըմ, պեր տիւրիւ ալլըմ իրէմէմէքտէ
տիւր, նա սըլ օլուպտա մատամ ժօթը (¹) սիւքիլթ խոթէրէք
հիւ պեր մայիլմաթ վիլմէմիւ տիւր, պուրպալարընըր տիւլիւն-
սիւքճէ, չըլարըմալլըլլըմ կէրմէքտէ տիւր . . : Չէ վալլը
ֆիլէօր-տը-Մարի . . : քիմ պիլլըր պալընա եէնիտէն եէնի
տահա նէ ֆէլաքթիլլէր կէրմիլլէր տիւր, Չաբուզ, շիմոի
պիւր աթա, պեր առամ պիլտիլլալլէր, վէ քէմալի սիւրալթ
իւզրէ շիֆթիլլիլլ եէթիլլալլալլալլէր, վէ, մատամ ժօթա
տա թարաֆըրմտան պեր մէթմուպ եաղարալլ, տէր հալ
ֆաթիսէ կէրմէսին ընէն կըլէմէլլիսին, վէ կիտիպ Մ. տը
կրառնա տա, Ուն-Վաղար հապսխանէսին կիլմէք իւզրէ
պեր լուխալթէտէ ալմաընըր իկապար կըլէմէլլիսին . . : Մա-
տամ ա'Ասալիլլին եաղալլըրնա կէօրէ, ֆիլէօր-տը-Մարի օ-
րատա պուրճամագտա օլմայը տըր, ֆազաթ, խալըր, - տէ-
սի Բօտօլֆի տիւլիլլէնէրէք . . : - մէրգումէ շիմոի մահպէն-
տէ օլմամայը տըր, շիւնքի, Բիլիլլէթ, մէրգումէնին միւ-
սիննէ պեր գատըրն իլէ տիւլարը չըզմըշ օլմաընըր կէօրիլլալլ
տիւր : Աճապա օլ զիքրիլլ կէլալիլլ իլթիլլիսարէ գատըրն
մատամ ժօթա մա խոթ, եօզապ պաշչա՞ պեր գատըրն մը
խոթ, վէ աճապա շիմոի նէրէտէ պուրճամագտա տըր :

— Թէհամիլլ լաղըմ տըր, մնանէնէօր, պու ալիսամա

(¹) Հիլիպէլլիլլ օգուհա զաթիլար տէրիլլալլ խոթպիլլէրէք քի,
մատամ ժօթա, Սարա թարաֆըրմտան կէօրիլլալլէն կիլլէ պեր մէ-
մուրուն, ֆիլէօր-տը-Մարի իլին, ընէնիլլ էտիլլէ իմթիսալլն Պուզ-
վալ շիֆթիլլիլլ թէրք կըլէմիւ տիւր տէվի օլմաընա ինալալլ ալ-
տանմըշ օլտուղընտան, էլպէթթէ շաղմա սապահա ենիլլ ալտէթ
խոթիլլ էմէլ ու թիլլալլալլալլ օլարալլ, պիլա ֆիլթուր պէրմէքտէ խոթի

գաղափար փուզուի հայել վազը՝ զլուրսունուդ, վել հարրնտա, օլ մելէլուն Բօլլաօրիեի սեյլելթալրուելիսնիլ, գիրա, բէն-տի սեյլել, յիշինե նէզարէն, մահզա զալթընըզա զլուրսունու հայտե, միս չիմիթ իփառսէլերի պուրունմալտաւ իսի, . . .

— Մեզ գուման ալէն երկու հիւանդ պիղէ կէտքէ մը, ինքքի, մահախի նէֆրէթիմ օլմազտա աքր, - Խաթի Քոտայի, մահալումանէ պիր աքօլէ յիւ իլէ, - զիրա, ալէն մեզից ուրա... օլ ուրիտուզ կիւնտէն պէրա, կէտքէ միշիմ տիր... օրաաւ... պէն...

Բոտոլի լագերանքները պիմիրեն մեծ տեղեկություն պահպան, ել-
լերելուն երկու լերերի տարիս գարատոր :

— Հաժար՛դ Ալլա՛հ, մոնա՛նէն էօր, պունոն իշին այլե՛ր իւրի՛մ
օլմազըլը իւր իղա իմ մէջ, զաթը ապրինիդ տիղզայթ Բոշ
խոտը ինձ աղնէ մէք ինէ մէհպուր տէկիւրնիդ, մէրզումս
եալընըդ պիւր տաղըզաճաղը, հուզարուն աղնիդէ ճելոյ ինէ,
պանա հէր նէ քի սեօյլէմէճէք իւնիւրդ, շիմսի Միւր-
ֆէ սեօյլէմէլանիւրդ, Էկէր իմապթ խախաւէ սեօյլէմէլ
դէնիւրդ, սղիկ եւ Յրանոսա հիւ քիւմէլմինէ թէպիւր իմ-
տըրիլիմ, մէհաաա պուրաաաաա իմաաա ինէ մէմէքէլմիսիդէ
կէսնտերլումէնիդ իմ այլ պ իստըրիմ, աղնիւրդ մէմէճէպիւ
կէմէլանիւրդ, եալընըդ պուր զաաաաաա քեւաֆի տիւր:

— Հազդդն վար արք, աղիզ տաժմում, զիրա էօյէ տիր մէլուն հէրթիկն եւգիւնիւ, կէօթաիւկիւնու, էսիւ վէ տէհ շէթամով ինգիւք քիւրէր խաթըրմա կէլէճէքլէք տիր . . . րէտէրիմն վէ ֆաթիմնուն . . . իմ տիրարէ գըղըմն զայլ պլնա գաւար . . . Պրմնէ նաւը կարաեւրմ, սիննիկ իրէ լալէճաիքճէ . . . վէ մէգլիւր ջօնուք ֆէրքիմ, կէշալէքճէ . . . Ահ, շիմնի հաեաթմա օրմուշ օրա խի, աճաղա նէ՛ գաւ տար սէլէճէք խաթ, վէ նէ՛ գաւարաւա հիւննի նաղարբմա օլաճաղ խի, զիրա, իւր մէլու մա հապպէթիմիւ մէլ վէտի խի. քիւրէր էմէլ ու իմ իգաւորմ, վէ քիւրէր արդու վէ խեեալաթմ մէղուլմ իւէրէրմն խի . օլ պէլար վա. խոտէ մալէ՛ շինաէ գալպիմն հիւս իլլէմ. քաէ օրաւըմ

Ելեմ ու Էսէֆի աղիմէրէ գարշոյ, անճազ մերտումէ պեր
 թէսէսլի, օլապիլեճէք իտի, վէ պէսիմ ի թէտայեխլիմէ Դե-
 զարէն... մերտումէ ջոնաղուն, կերէք բուհունաւ տերքեաք
 օլան կիւզէլլեք, վէ կերէք մալիւի պուլունաւաղուն էվաֆիւր
 լաթիիքէսի, էվիլիթ քիւլիս տէրտու ու էլէմիմէ դարալբլլոք, պեր
 թէսէսլիլի աղլիմ օլաքաթ, օ՛ ֆի, ի թէվլիւսիւնէ հէճէճ ինէ մը-
 պուլիթ պուլունան քեաֆիքիլի աճալթը Էսէֆիլի իմալի պա-
 ճաւ քեամիլէն ունու թաուրապիլեճէքէք իտի . . .

— Գաղաթի, մննականեօր, թէ էտսիֆ խտրելի բի, կե-
տի չէ, յէբ, վէ ալէլ խոստոս պու. կիւն իշին հէ տըր ֆա-
խտալ օլմանան մուսիպէէնիկղ հաղէբ, տաղիմա ֆի.բ.
բնիկի խտրելա իւն, գաղաթիղի տուշարը հիւզն ա. քետա
կիւնէք խտր. տրըրը:

Բժառույթ ճիւղիճէ սիւրիւթ իւզրէ տարտուղտան ոտն-
րաւ, Միւրֆիէ խիթապէն ,

—Այ՛նիդ տառիկ ու մի խշի՛կ չիմոտի սիգե՛ մահճե՛մանե՛, օղբարդ սեփյե՛րեմ՝ վե՛ եզրարդատ խոնավի՛րիմ՝ քի՛, սե՛վմե՛քո՛ւ լիմ՝... էփվե՛լ... քե՛մայի՛ սրպո՛ւ ու՛ ճե՛նայո՛ւ խղթե՛, շղթանը՛ մե՛յլ ու՛ մու՛հապղե՛կի՛ պոլո՛ւնանո՛ւ պի՛ր գարը՛քը սե՛վմե՛քո՛ւ լիմ՝... Վե՛, սփ՛, գալլա՛րիմո՛ւ ե՛նե՛ի պի՛ր մե՛յլ ու՛ մու՛հապղե՛կ գա-
բուսու՛ ալը՛լըր իսե՛, էյլլատը՛մ Տաղ գը՛նատե՛ հիսու՛ իլլե՛մե՛ք-
ա՛ն՝ օղբարդս՛մ էս՛նք ու՛ բե՛տը՛մ հիսու՛ իլլե՛մե՛քո՛ւ լիմ՝... Դե՛ն
խե՛, պրտա՛րըն պի՛ր չիմե՛նքի՛ գարը՛մուց տա՛ խիմ՝, եսե՛ի
էկե՛րքի՛ գալլա՛րիմո՛ւ, ե՛նե՛ի պի՛ր մե՛յլ ու՛ մու՛հապղե՛կ գա-
բուսու՛ ալը՛լըր իսե՛, էյլլատը՛մ Տաղ գը՛նատե՛ հիսու՛ իլլե՛մե՛ք-
ա՛ն՝ օղբարդս՛մ էս՛նք ու՛ բե՛տը՛մ գարուսու՛ գալլա՛նըր տա՛ իլի
չի՛րհճե՛ իլլե՛մե՛քա՛ն իսիմ՝. հալ՛ պու՛ քի՛ աղա՛ ելլե՛ք օրմարը՛,
մե՛յլ ու՛ մու՛հապղե՛կ լիմ՝ տա՛ն գի՛նատե՛ խղա՛րիկատա՛ պալ-
լու՛... ք՛ չիմո՛ի քե՛նա՛րիմ տա՛ն գի՛նատե՛ իլլի՛ պի՛ր հալա՛ն
պու՛րմուց տա՛րեմ՝, ըրգ՛ գալի՛ ու՛ չե՛փպալ՛իմ՝ գալի՛ պե՛ գալի՛

արթմազտա տըր, չէօյէ քի, էվլաորմըն զոյսլընտան տօ-
լանը, չիմոխ, էվիլէլքինտան չօգ վէ բէք չօգ զինատէ քէ-
տէր տունուպ վէ մուհապպէթ էսէրի հիտ կյէմէքաէլիմ . . .

— Պունուն տէպէպի բէք սատտ վէ քէքաէ ալիքետար
տըր, մօնսէնէէօր, չէօյէ քի, թէմնիլտէ կիւնաճ օրմազ
տէմիլչէր, ափլընըր տիլէնէրէք սէօյէլիմ քի, չիմոխ սիլ,
պազըր քէսանըն նէչէ վէ սախալէթիին մաճգա սերհօչլու-
զիւնտա զահիրէ չըգտըրը կիպի, սիպիս տախի ուլուվիլի
հիմնէթ վէ սախալէթիինիլ, մէլլ ու մուհապպէթիինիլ վազ-
թինտէ զահիրէ չըգմազտա տըր . . .

— Պու ճիւմէ իլէ տախի, ֆէնա ստէմէր պէյհիլէրին-
տէ տէրքետար օյան քին ու զարազլարըմտա, տաճա զինատէ
քէսպի չիտալիթ իթմէքաէ տիրլէր, մէսէլա, Սարա պէյ-
հիտաէ գալպիլիմէ հիտ կյէմէքաէ պուլունտուղունամ էսէրի
նէֆրէթ, գըրըմըն վէֆաթըր խաթըրմըն կէլտիքճէ, քէտէ-
րիմ նիսպէթինտէ թէքէտիլըր էլլէմէքաէ տիր. չիւնքի,
էօյէ չիւքէ կյէմէքաէլիմ քի, մէգպուրէ պէտ սիլազ վա-
լիտէսի, պէնիմ իլէ էվլէնմէքիլքաէ գալպիլտէ մէրքիլ
պուլունտան հըրըր շան ու չէօհիլ վէ իւմիտինիլ օյալ չըգ-
տըրընը կէօրտիւքաէ, Էնանիլէթիլ վէ իւմիտինտէն նաչի,
քէնտի վալիտէլիք վալիտէսիին բալլիմազ պիրլէ, էվլաուր-
մըրը միւրթիւքիպլըր էլլէրիւնէ թէրք իթմիլ օյմալը տըր, վէ
պիլաթէ չօմուղունմատա, լանըղըլլա պազըրմադըրնտան,
քէնէլէլէ էնէլէ գուրպան իթմիլ պուլունտալը տըր . . . ֆա-
զաթ, օլ պապաէ տախի գապաճաթ պէնտէ օրմուլ տուր . . .
չիւնքի, տաճա օլ վազըլթլարտա, բէտէրլիք վալիֆէլի
մուգատտէսէսինին աղամթիինն ապէաճ օյմադըրմտան,
օլ պապաէ լաղըմ կէլէնի տիւչիւնիլ իծրա իտէմիլիմ
տիր . . . չէօյէ քի, էկէրլի օլ վազըլթ, քէնտի վազիֆէմին
աղամթիին պիլմէքաէ օյա տիրմ, Սարանըն ախազը հա-
զըրադընա նախէհան քէսպի վուգուֆ խտըր իթմիլ, տէր-
հալ գըրըմըր եսանընտան ալմազըրըմ, վէ քէմալի տիգզաթ
վէ մուհապպէթ իւլլըրէ օլաղըր պանըրմազըրըմ իգթիլա

խտըր խտի. էվլէթ, գօնթէս Սարանըն, վալիտէլիք ֆա-
զիլէթինտէն պիլաէհրէ պիր գատըն օյմալըր քէչֆ ու ֆէհմ
իտէպիլմէքիլիմ լաղամէտէն խտի . . . Հայ հայ, չիմոխ
մէնին տախի գալպիլ չէհատէթ իտէպիլըր քի, գապա-
ճաթ պէնտէ գլմուլ տուր . . .

— Մօնսէնէէօր սիլ, քէտէրի աղիմինիլտէն նաչի, հատի
իթիտալի թէհալուլ իլլէմէքաէսինիլ, Մէզըլըր ուզուր-
սուլ վազատտան սօնրա, մէկէրլի իսթէտիկինիլի ետրմազ-
ըլլէ էլինիլտէմ մի խտի . . . պիր քէրրէ տիւչիւնմէլինիլ
քի, իծրադընա մէհպուր պուլունտուղունազ պիր սէսէ-
հաթըր թէէսիլքէ, մէկէրլի միւլթիէտիր պուլունտազտա մը
խտինիլ . . . մէսէլա . . .

— Իլլէլ եա, իլլիթ չիմտի տէ պէօյէ էնըրին չէքմէլի-
նիմ . . . Հազգընըր վար տըր, աղիլիմ, — տէտի Րօտօլի
պիր քէտէրի աղիմ իւլքէ . . .

— Պէնտէնիլին աղիմթիինտէն սօնրա, գօնթէս Սարա
հապազընտա հիլ պիր չէյ իլլթիմէտինիլ մի, մօնսէնէէօր,
— Մատամ տՍըրվըր պէյհիտէ, իքի տէֆա, ալազճա
պիր դամմաղըրա իրթիլքապ իտիլա տէ մուվաֆֆադ օ-
լանմադըրընը կէօրտիւքաէ սօնրա, հիլ քին Էնի խապըր
պալամմըլըմ տըր . . . Մէրգումէնի կէօրտիւքճէ, ալուրի
մէրթիէպէ սըգըրմազտանըմ, պիր ֆէնալըլ հիտ կյէմէք-
աէլիմ, առէլիմ, Էսանընտա պիր չէլթիմն վար տըր տա,
հէմիլէ պէնիմ իլին տէրտ ու պէլալըր տիւչիւնիլ հա-
զըրադընտա տըր իկիլի պիր օրըր ու վէ պիր զիլիւմ գա-
հիլ օլ մազադտանըմ . . .

— Թէհամիլիլ իթմէլինիլ, մօնսէնէէօր, թէհամիլիլ
իթմէլինիլ . . . Ալլահտան օյմազա տըր քի, մէրգումէ
իլին Ալմանեա կիրմէքիլք մէմու օյմուղու հալտէ . . .
վէ Ալմանեա իսէ պիլէ պէլլէմէքաէ տիր . . .

— Էվլէթ . . . Ինչապալլաճ ետազընտա եօթու օլուրուլ
պէնիմ տէ նիլէնէլիմ օ տուր. ֆազաթ, մատամ քի պու-
րանա կէլէրէք, շու գատար վազըլթ տըր գալմըլըմ տըր,
2.— 36

վե՛ր մտառա՛մ քե՛ր պիտի մեզ գառա՛նե՛ստե՛ր օրու՛նումն չու՛մ
տու՛ք, հե՛լ տե՛կի՛լ իսկ պի՛ր ճեղքի վաղը՛մ սա՛հա գառնա՛ք
լըզը՛մ, վե՛ր ֆե՛տայի նեֆո խեղճե՛ք թե՛ պրկե՛նք ի՛նչ մե՛կ
մե՛ք իւզը՛ն, քե՛նտի՛մէ՛ն ա՛հա ու թա՛սիմ՛ իլը՛տիկի՛մ պի՛ր
ուլու՛վի՛ն հի՛մե՛ն ի՛նչ լու՛վի՛ն ու մե՛ր հա՛մե՛ն թա՛րիգի՛ մե՛մ
տա՛հնե՛տե՛, օրի՛ր գա՛յ տա՛րա՛մ տա՛հա զիտա՛ն արմա՛ղըդա՛
չալը՛մալըզը՛մ՝ իլը՛միկա՛ ի՛նչ մե՛կ քո՛տ տի՛ր . . . Ա՛հ, հա՛տը՛
մա՛տա՛մ ժօրժօ՛ւն էլի՛սարնը՛ն պիտու՛ք օրմա՛րըդ անլա՛նտ ար-
ըդ զո՛րթն արա՛րա՛ք, մե՛րդ ումէ՛նն մա՛հա պրկե՛նք ի՛նչ մա՛նե՛րա-
նեպի՛ն նալլիկե՛նք ի՛նչ մա՛վաֆի՛ազ օլա՛հա՛նա, վե՛ր ժա՛ղ
Ֆե՛րա՛նա, ճեղքա՛ն սեղա՛րըդ, քե՛նտի՛ ճի՛տա՛նէ՛նք ի՛նչ սիւպա՛-
թի՛նա՛ն լե՛րտի՛նէ՛ն, վե՛ր պի՛տա՛լե՛րն, քե՛նտի՛ քե՛նտի՛, քե՛ն-
տի թե՛ պի՛տա՛լե՛րն, զալը՛նք ու ճե՛տա՛լե՛ն, վե՛ր ի՛նչ մե՛կ քո՛տ
լե՛րե՛նք ի՛նչ գա՛լի՛ն ու լե՛րտա՛լի՛ն տա՛լե՛ն ի՛նչ մե՛կ օրմա՛ն վե՛ր
չալը՛նք ի՛նչ օրմա՛ն նա՛մուպա՛ն, վե՛ր չալը՛նք պի՛տա՛լե՛րն
րա՛հա՛մը՛ հա՛ղ վե՛ր ի՛նչ իլը՛տալը՛նք, ի՛նչ մե՛կ թե՛ մե՛կ մե՛կ
ալը՛նճա՛ն գա՛տա՛ր տա՛հա պի՛տա՛ն գա՛տա՛լե՛րն, վե՛ր ի՛նչ
ալը՛նք օնա՛ն սո՛րա Ալմա՛նե՛տա՛ն տե՛նէ՛նք, չե՛նք ի՛նչ մա՛ղ-
սե՛տի՛մ, ի՛նչպա՛ն սե՛րա հա՛մ ըմա՛ն պի՛ր սե՛մք վե՛ր պի՛ր մա՛-
հա՛նէ՛նա՛մ հա՛տը օրմա՛ր տը՛ր, հօգա՛ն, պա՛ն սե՛ղե՛տի՛ք
լե՛րտի՛ն հա՛տա՛լի՛ն կե՛րթն քի՛նք մա՛վաֆի՛ազ օրմա՛ղալը՛ն
պըրա՛ղալ կի՛ն տի՛կի՛մ թա՛ղա՛րա՛ն, պի՛հա՛ն պի՛ր հօ՛-
ճու՛րա՛ղ ի՛նչ մե՛կ օրմա՛ն՝

— Ա՛յ խո՛տա՛ն, մօ՛նե՛նէ՛ն օր, էլ ի՛նչ օլ ժա՛ղ Ֆե՛րա՛ն տե՛-
նի՛ն մե՛րո՛հ տա՛ն մի՛ն ի՛նչ ի՛նչ տե՛նք ճեղքի՛նք ի՛նչ բե՛րա՛ն-
սի՛ն երը՛նք ալա՛ր ալմա՛ղըդա՛ մա՛վաֆի՛ազ օլա՛րա-
նըդ, բե՛ք պի՛ր ի՛նչ պի՛ր ֆի՛ն ի՛նչ հա՛մ ի՛նչ մե՛կ օրմա՛ղալը՛ն
ա՛ն, վե՛ր տա՛ն մի՛ն ի՛նչ տի՛կի՛ն օրմա՛ղալը՛ն
չե՛րհէ՛ն հօգ ա՛ն, զի՛րա, մե՛րդ ումէ՛ն երա՛ղալը՛ն, հա՛նա
ու հա՛տա՛ն ալմա՛ղա՛ն տը՛ր :

— Հե՛ր նե՛ գա՛տա՛ր, ի՛նչ մե՛կ թա՛րիգե՛ պա՛ղը՛մա՛նըդ,
ի՛նչ հա՛տա՛լե՛ կե՛րթն օրմա՛ն նե՛նք ի՛նչ տե՛նք պա՛ղը՛մա՛ղը՛ն
ճալը՛ն ի՛նչ տե՛ . . . վե՛ր հե՛ր նե՛ գա՛տա՛ր մե՛րդ ումէ՛ն նե՛ մե՛ր-

թե՛պե՛ պա՛ղա՛ պի՛ր փա՛ն օրմա՛ղա՛ն չե՛րհէ՛ն ճալը՛ն օրմա՛-
նըդ, ճեղքա՛ն սեղա՛րնը՛ն լե՛րտի՛նք մի՛ն տա՛լե՛ն ու հա՛ղ-
գա՛նի՛նք ի՛նչ իլը՛տալը՛ն տա՛ն ի՛նչ տե՛, պա՛ն ճե՛րմե՛ն ի՛նչ տա՛-
նի, օլ պա՛ղա՛ն Ա՛յ խո՛տի՛ կի՛ն պի՛ր գա՛րըդ, ալը՛ն ու վա՛-
սը՛ն ի՛նչ մե՛կ քի՛նք մե՛նք պի՛նք ի՛նչ մե՛կ տա՛րա՛ն, պա՛ղը
քե՛րը՛ն տի՛կի՛ն տա՛րա՛ն, էս՛ն ֆ օրմա՛ղա՛ն տա՛րա՛ն :

— Տի՛մք տի՛ր քե՛ն, մե՛րդ ումէ՛ն երա՛ղա՛ն պա՛ղա՛ն կե՛ր-
թն տի՛ր, է՛ղե՛ն մի՛ :

— Չա՛նք ի՛նչ ի՛նչ տի՛ր, պա՛ղա՛ն տը՛ր :

— Ա՛հա՛ն ի՛նչ, Սե՛րի՛ն պա՛ղա՛ն մի՛ տը՛ր :

— Է՛ղե՛ն, պա՛ղա՛ն տը՛ր . . . ֆա՛ղա՛ն, պե՛ն մե՛րդ ու-
մե՛ն կե՛րթն քի՛նք ի՛նչ մե՛կ տի՛կի՛ն տա՛ն, զա՛ղա՛ն կե՛րթն մա՛ղա՛ն
լե՛ր մի՛ն քե՛նք ի՛նչ մե՛կ մա՛ղա՛ն, պա՛ղա՛ն տը՛ր կրա՛ն մա՛-
րի՛նք ի՛նչ իլը՛ն վի՛րի՛ն տի՛ր . . . վե՛ր մե՛րդ ումէ՛ն տե՛, թե՛ մե՛կ
ի՛նչ տա՛րա՛ն տե՛րի՛ն տե՛ն ի՛նչ տե՛ն օլ վի՛րի՛ն տի՛ր . . .

— Ա՛տա՛ն ի՛նչ ի՛նչ տա՛րա՛ն պա՛ղա՛ն տա՛րա՛ն է՛ն ի՛նչ ի՛նչ
լե՛ն տա՛րա՛ն մի՛ :

— Չա՛նք ի՛նչ սե՛ղա՛ն տա՛ղ պա՛ղա՛ն տա՛րա՛ն մե՛նք պի՛ն-
ք ի՛նչ տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն պա՛ղա՛ն տա՛րա՛ն, չե՛ղե՛ն քե՛ն, է՛ղե՛ն
երա՛ղը՛ն ի՛նչ տա՛ղա՛ն, հե՛մ ի՛նչ իլը՛տա՛ն ի՛նչ մե՛կ ի՛նչ
րա՛հա՛մ օրմա՛ղը՛ն է՛նք ի՛նչ տա՛րա՛ն, վե՛ր հե՛մ, մա՛ղա՛ն
հա՛ղա՛ն տա՛րա՛ն պա՛ղա՛ն տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն, է՛նք տե՛րհա՛ն Ալմա՛ն-
հա՛ղա՛ն ի՛նչ տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն, է՛նք տե՛րհա՛ն տա՛րա՛ն
վա՛ր տա՛ր . . . ի՛նչ քե՛ն, պա՛ղա՛ն տը՛ր կրա՛ն տա՛ղա՛ն
պա՛ղա՛ն ի՛նչ տա՛րա՛ն կե՛ղա՛ն գա՛ղա՛ն տա՛րա՛ն, վե՛ր հե՛մ տա՛րա՛ն
չե՛րհէ՛ն վի՛րի՛ն ի՛նչ տա՛րա՛ն, հե՛մ ի՛նչ տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն ի՛նչ կե՛րթն
ի՛նչ տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն :

— Թա՛նա՛ն, բե՛ք տա՛ն, բե՛ք հա՛ղա՛ն տա՛րա՛ն . . . տի՛նք տի՛ր
քե՛ն պա՛ղա՛ն ֆի՛րա՛ն տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն, օրմա՛ղա՛ն
վե՛ր ի՛նչ տա՛րա՛ն ի՛նչ տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն, ի՛նչ տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն
տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն, վե՛ր ի՛նչ տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն տա՛րա՛ն

տա՛րա՛ն . . .

— Դէ՛հ, վէ՛րէ՛վ, մէրգումէ՛, մահչա պղղի՛մ, մէնփառաթըմը՛դ
խաթը՛րը իշխէ՛ վառախի՛ ինձո՛ւ իմէ՛մ ք խաթէ՛հտէ՛ն պղէ՛, տիկէ՛ր
պի՛ր Խուսաւ քէ՛նախի՛նի ինքստէ՛ մէ՛նչպուր իլլէ՛հէ՛ճճ ք տի՛ր,
չէ՛ցլէ՛քի, ճի՛զպուրէ՛ քէ՛նախ ճի՛ղլլիլլիլլէ՛թի՛ ի՛գթի՛ղլլաորնճո՛ւ,
տալիմա՛ն մէ՛նչալըգտա՛ն վէ՛վ ու սէ՛փա տալլիմա՛լտա՛ն օլլու՛-
ղու ճալտէ՛, պու իշտէ՛ իմ, Էնվալի ճիլլէ՛ տ տէ՛սայիւ, վէ՛
կիւնա կիւն չէ՛լթանի չիլլիլլէ՛ր, ճիլլիլլէ՛, վէ՛ դու վիլլէ՛յի ճ-
ղիլլիլլէ՛ր խաթիմալլիլլէ՛ ինթիկա՛նը չէ՛տիւ պուլլա՛լլա՛լլա՛լլա՛լլ
տան (նաալը քի չէ՛լլէ օլլմա՛լլը, պիղղաթ՛ քէ՛նախի՛ պարոն
սը կրաուն տա սէ՛ցլէ՛մի տի՛ր), պու եւօլտա՛ն պի՛ր փուրաթա՛լ
նայիլլիլլէ՛թիկա՛նէ տալը ի՛գչալը մէ՛նչուսիլլիլլէ՛թ պիլլէ իշ-
լէ՛հէ՛ճճի ինթիմալի՛ դալլիլլա՛ն տի՛ր :

—Մէրդումէ նէ՝ հալտէ տիր, մննսէնեւէօր, հալէա հիւս-
նի ճէմալի պէրքէմա՞լ մը տըր, հէրինտէ՞ մի տիր :

—Պարսնի տը կրամունուն սեփղեխինն նեղարեն, էպիլեքի հիւսնի ճեմարի ներխառն օլտուգտան պաղգաւ, տահա տա զեհառն պիր կիզէլէր ք. քեպա կլէմիշ տիր. օլ մերթնէպէ քի, մերգումէնին, քե.յիքինն կէլէրէ. կկլինամի, օլտուգտա պաղաւք բիւլէօի, հիւսնինն տահա զիեհառն պիր ինֆաղ վերմիշ օլտուգունան, տը կրամուն պլէն տիւլաւք թէ Տայ-նէր օլմուշ տուր. վէ հաթթիւ, մերգումուն գալլինճէ, մէգպուրեննին պաղգընրան տերքեար օլան շէլլանի պիր գուլլէթ ու թէնէսիր, հալէս պաղգ պուլունաղտա, վէ գուլլընն բաթթ կէլէնի տէ առնէլա սիհրլլէ,լիպ մէֆթուն զբլմաղ վէ հաղըգ գալլունիւղտա տըր:

— Տօգրուաւնու մէջը յէլէմ մի, մնան նեղ, պէն-
տէնիդ հիշ պիւր վագըրթաւ խաֆիֆ մէշը պիլիք իթմէմի-
շիմ տիւր, վէ ալլա վիճաւանըմա գարշը վէ աւազը հասն-
նէ եւ մուղլայիւր աւէլ ու հարէք իմեւ պուրաճմաճըշը տըր.
Փագաթ, պու. հիւմէ իյէ տախի, էկէրլի, էիլիլմի լա-
ղըմա տըրաւըմա վագըրթաւ, Սէսիլէի կեօրմիշ օյաւ
իւլմա, վէ շիմոթիքի կիպի ալեյու թէ Տիլիքէլ վէ ալեղը
պիւր գարշ օյմաւորնաւ պիլմէքաւ պուրաճա խախ, էիլէ

քննարկում դապիթ խոհմենեքեք տիրատուների օրհնադ խորմ.
Հանքի օլ աղխուն վե բարադդ Է՛ճճԵՍԻ օրթմաթնտա հրաթը
կրպի բարբամադտա օրան սիեա՛յ սիեա՛յ վե իրի իրի կեօթը
աթե՛շչեքրնե՛ տաեանամանարադ , հանրաթ թուոռչանաթ
խորմ. Եվկեթմ պունու իդրաթ խոթրիթ... Տիլ շիւթե՛ ճա-
լիդ աեկիլ տրբ քի , մեթդոմենին բե՛նե՛լ ին պղքնա տիւ-
չեքեք իւֆթիտաեանի , վե դուլ վեքեօ՛չաի օլմադլըդ պե՛լա-
սրնա ուղրամըլ օրհնադ խորմ.:

—Աղբյուր Մխիթ, հագգիւն վար արը, էօյէ օրմարըն պիտի բաւն պաշգա թէտճճիպ տախի իթմէմ, չիւնքի, մկրդօմէնին նէ եօլտա գարը օրմարըն բէք պէտա պիւմէքտէյիմ, Հէր նէ հալ իսէ, պարոն տը Կրատուն, Սէփ-լէնին, Ժան Զէրմարն եանընտա, այալ բէնտիտին թէտ-լիմ իթմէյիպ, եալընըզ չիյիւքեքարըպ վէ հիլիւքարըզ իտէքէք գաւարտուլու տուգապ տիւչիւքպիւնք բիւն տիւ-չիւնտիւկիւ վէ թատմիւ-լիլէտիլի թալիք ու թէտպիլլէր տէր, տէրքարտ օրսն ագլ ու զէքեպալէթի իշիտիպ անպտ-տըգատա, առէթտ շաշա գալմիշ, վէ տիւչարը տէհէթ օլ-մուշ տուր:

— Լաւ բնի, ճանաչե՛նէ՛ք, աճապա մեր գումէ, ո՛ր սիգին
խմած կըլ՛մէ քտէ օլտուղունուզ սուրբէրէտէ պիր գօշարկը
խաղբէ, մատա՞՞հ Բիբլէնին ի՛նչ վաստաւորուլը, մէլուն ճէ-
ւրիֆին Խանդա կիրպիլի՛ն ճէ՛ք մի տիր, ո՛ր ճիւղէրէ՛ն պիւ-
լիւքն պիր միւշքիւրէ՛ն կեօրմէ քտէ յիւն, չիւնքի, ո՛ր եօրտա
չիւնն տառէմէր, բէք չիւրճէլի, զէ բէք տէ միւլէտկա ու-
րօրլար։

— ՂԱՆ տափի պոյի չիւհհհհհ զօրով զօրով
վէ մերգուման չիւհհհհհ տէ մահէն պորազմազ իմթե-
մէտաիիման, մերգումանի էյիվիւնաւն պլր բէրրէ կէօն
տէրիւզ կէօնթէրմէրիկի էհհհհհիւէիմտէն, վէ էմրի պատի-
րէիմէն աատ իյլէսիւիմ տիր :

— Տիւմբ տիր քի, զաթմէ մերգում, մերսումէնի կէօր-
միւս տիր, էպլէ՞ մի :

— Հայ հայ, տիւնքի կիւն կէօրմիւշ, վէ հաթթիւմ, մաւ տամ Բիւրէնին սէպլէ յիւնին նէղարէն, կէօրիւր կէօրմէզ փորուլուզ մէֆթիւնն օլմուշ տուր, վէ պունուն իտպաթի տա չու տուր քի, տէրպապ գապուլ խտէք խըտմէթի պաշնաւ կէշիւմիշ տիր :

— Չօգ կիւն էպլէ խէ, մանէնէօր, տիմէք տիր քի, իշիմիզ բէք սըրասընտա տըր :

— Պէնիսնէ մէհմուլիմ էպլէ տիր, վէ ինչապաշ խալիս հէրեֆ, փահլիճէ պիր Տըրս ու թամար, վէ հապանիճէ տէ պիր նէֆս ու չէհլէթիստէն նաշի ճէլլաւրլըք էշէ ալուրազ, Լուիզ Մօրէլլէ, քէնտի գաստարլըղլնա գուրպան իթմիշ օրտուրւնտան, միւսթաշազզ օրտուրու ճէգալարա տախի, քէնտի Տըրս ու թամա վէ նէֆս ու չէհլէթի իճալունտա չարըլլմալ տըր : վէ պունտանտա գաթի Նաղար, մէրդուժ օլ եօրաւ ճէղա չէքմէլի տիր քի, գաստարլըղլնա գուրպան կիթմիշ օլմաւ պիւարէլէր իլին տախի պիր սէմէրէ հաւր օլմուշ օլտուն, եանի հաղըգաթի Տալ փահլիք չըղաւրազ, Նամուարըր երբինէ կէմիշ պալունտուն, վէ պունտա Միսիլինին քէմալի էհլիլէթի իւզրէ իճրա խտպիլէճէ կի թապիլի տիր, չիւնքի, քէնտի թապ ու էֆքեարընա բէք մուփաթըք տըր :

— Սէլիլի, Սէլիլի... Չանն խտլախի քի մէրդուժ խաստէթէն խապասաթըր աաղամէ վէ ֆէստատթըր միւհլիք իշի խալզ խալիմիշ տիր, վէ քէզա փանն խտլախի քի, թաւրաթըր ճէնապը հազգուտան, աաղաթի իւ հազգաանիլէթի, վէ հիւսնի ախլազ ու ֆաղիլէթ եօրունտա իճրաւր բաղըմ կէլէն պիր հիւրմին իճրաւրնա, մէրգումէ իկալի պիր խալինէ թախախ պուլլուլմուշ տուր... Իշի էմմա, մօնէնէ հէօր, մէրգումէնին պու իլուն պիր փաթթաւ իթմիլիաղընա, աճապա տօզթօր Տալիւն տէ տիլէճէք տիր :

— Մէրգում քէտալիլն խալի մուփաթալ ամի խալլալ իշիմէքտէ տիր... Տօզթօր Տալիւն, մէրգումէ ալէյհնաւէ, քալպիւնտէ օլ մէրթմէպէ աապըր նէֆրէթի ու տէհէթէ հիւս

կիլէմէքտէ տիր քի, պու եօրաւ աալիլանէ պիր օլաղըր իշիթիգախ ալէթի օլմաւրնաւ տօրաթըր մէնուն ու մէպուր օլաճազ տըր... չիւնքի, պիր կիւն պանա մէրգում Էնթիլէր կիպի պիր էտէպիլիլն հազգընտա, աճազ մէրգումէ կիպի պիր չէթման կէլէպիլլէր, վէ էպլէ պիր չէթմանտա պիր կիւն նալիլի մաղիէթիլմ ու մէրհամէթ օլապիլմէքիլէ, աճազ պու եօրաւ պիր իշիլիգալլազ խալաղըրա չալէսիլէ օլապիլլէր... տէմիշ տըր :

Պու հէնիկամուն պիր գարուճու կէլիլ ցարուկու փուրտա, Միւրաֆ տիշարը չըղաղը, վէ տէրպապ, վէ հալընըգ պիրիսի Բօտօֆիս խիթմապէն օլապազ... էլինաւ իքի գըթա մէքթուլ պարունաւուրա հալտէ, ապիլէթ իթմալ :

— Մաաաժ փօրմաւն օլմալըր տըր պու մէքթուլ... տէլի պաղըրտըր Բօտօֆի ալէթիթմաճիլ մէղքիւր մէքթուպու օգումանա պաշլաւարազ :

— Մօնէնէօր, աճապա լա կուալէօլէ ապիլի պիր խապըր պուլունաղաւ մը տըր...

— Եիւրհէօրք, — տէտի Բօտօֆի մէքթուպու օգումաւ ցաւան սօնաթ, — եինէ պիր ֆիլիսէքեարլըգ տօլապըր տէօն մէքտէ օլմալը տըր, փրա, պէտպաթիլմ չօճուրն չիֆիթ իքրաէն զապ օլտուրու կիւնին ազաթմար, մաաաժ ժօթ ժուգուի հալի պանա խապէք վիլմէք իւզրէ իքին, թանըմաւըր պիր տաթմ գարլըրնա տիքիլէթէք, վէ խաալէթմալն ալնա պիւսիլիլիլ տէ, քէնտի թալաֆիւման, քէնտախինէ կէօնտէրիլմիշ օլմաւըր մէօլէնէրէք, ֆիլթօրտըր Մարինին զապ օլմալըր քէլիլիլէթիստէ խալէրտար պուլունաւուրումա, վէ հաթթիլն, պիր գաշ կիւնտէն մէրգումէ իթէքթալն չիֆիթիլէ կէթիլէթէկիլի, վէ պիւնաէն ալէյժ օլ պաղաէ էլէմ ու էնալիլէ իւզրէ պուլունամաւ, սընը իլիթար կիլէմիշ խտաւ, պու ճիւմէ իլէ տախի, մէրգումէ գաալըն, մէղալուրէ չօճուլ հաղգընտա թալաֆիւման զուհուրա կէլմէքտէ պուլունան սիւրիլի կէօրէք տիրապըր էնալիլէ օլմուշ, վէ քէնտախինին չաւիկիլիս էպ

լատոս քաղաքները վերաբնակեցնելու մեղքը չու-
նուց հազարներու, պէր մարմանք վերսկսելու արգելք
բնաւ իյնէմի տիր :

— Բէք զարեպ պիր հաւ տիր պու : մնանէնէօր :

— Ահապա մըքօր-տը-Մարիեի գաղթականացւոյն մազ-
մէս նէ իմի տիր :

— Մօնանէնէօր, — տէտի պիրեան պիրէ Մարիֆ, — պէնճէ
պու իշտէ գօնթէս Սարանըն մէտիայի պուլունմագտաւ օլ-
մայր տըր :

— Սարանըն մէտիայի մի . . . պու շիւրճէնէ մէն, նէ՞
ֆիրէ մէպնի զահայ օրմագտարն . . .

— Մատամ Կարմիր հազարներու իրթիքեայ իյնէմի
պուլունմագտաւ զամաղլըլար ին մեղուս մ չօնուշուն գա-
լըրընարնըն թահթըն նաղարը արդգաթ ալարագ զահայ
օրմագտարն :

— Հազարն վար տըր, — տէյի պաղըրար Բօտօք, մեր-
գուման վիրտիկի կըզահաթ իւզէրին տուարը հայրէթ
օլարագ, — թամամ, բէք սողըւ տուր, բէք աշիքեար
արը . . . իշէն շիտի քէյֆիկէթին ֆարգ ու ֆէհմինէ
վարպիւրէքտէնիմ . . . էվլէթ, հալէս տէօնմէքտէ օ-
լան պիր տօլապ, այնի ֆիթմէքտարըլըլ տօլապ օրմա-
ղըր : Տիմէք տիր քի, գօնթէս Սարա, հալէս սպիրէրէր հազ-
գընտա գալըլիմնէ մէրքիւզ տուր տէյի շիւրճէ կըլտիկի
մէյլ ու մուհապպէթիմ թէլըլէրին զաթ իթ մէքիկէ մու-
վաֆֆաղ օլապիւրտիկի թաղտիրտէ, պէնտէ քէնտիմնէ
նազըն կիթմէքիւր իհթիւնանըն հիսս իտէճէկիմ տիր զիւ-
րիմնանէ իսրաթ իյնէմէքտէ օլմայր տըր, հալըւրքի, պու-
նու պէօյլէ տիւշիւնիւ պէ պէօյլէ իթիգտա կըլմէսի տա-
խի, հէմ տիվանէլիք վէ հէմնէ շայեանը իհէնֆիլիւր պիր
հալ տիր . . . Ֆաղաթ, պու ճիւմէ ին տախի, արմըլ պու
մէրթէպէնի քէսպ իթմիշ պուլունմա ալարաճա թէսալլոթ
լարա վէ թահիլըլքէրտէ պիր նէլիճէ վիրիմէսիտի տիւ-
շիւնէլիկի . . . զիրա, պու գարը, նալընըլ պէնիմ ալէյ-

հիմնէ կէզիպ, վէ եալընըլ պանա գարըն հազարէթէր
իթմէքիւր իգիթիպ իթմէյիպ, իլլա սպիր շայեանը հիւր-
մէթ ու րիտիլթ, վէ րիգաթ ու շէֆգաթ պուլունմալարա
տախի թասալլոթ կըլմէքտէ տիր . . . իմնի, շիմնի կի-
տիպ պարն տը կրտունու, պիր սուրէթի թէսիլէտէ օլ-
տուլու հալտէ, գօնթէս Սարա եւնտէրմէլի վէ, Ֆիլթ-
տը-Մարիին շէֆթիքտէ գալըրընար ճիւնէթի թէրթ-
հէսիմնէ, քէնտիլինի տախի մէտիայի պուլունմալարա
մու հազարը պիր տուրէթ տէ խապըրտար պուլունմագտաւ
մեղլէթ տիրմէլիտի, վէ պինտէն ալէյ, մէրտուս պէտ-
պէլլէթ տիրմէլիտի, վէ պինտէն չըլմայր իշիլ լա-
պիթ չօնուշուն պուլունմագտալ մէյալմէ չըլմայր իշիլ լա-
ղըմ կէլէն մալիւրմաթը քէտիլէն էկըր վիրի իտէ, նէ՞ ա-
լէս, վէ շայեա վիրտիկի վէ եալտա վիրմէք իտէմէտիկի
թաղտիրտէ, լուլթի պէր թէրթի պէր թաղաթ ին, պիզաթ
քէնտիլինի կէնտէրէքէք, հիւրիւմէթ ինէնէք իթտի-
րէճէկիմ, սարահէթէն պէտն իթտիրմէլիտի :

— Մատամ Կարմիր մէքթուպունտան անալըլըլը-
նա կէօրէ, լա կուսիւթ Ելէն-Լաղարտա պուլունմագտա օլ-
մայր տըր :

— Էվլէթ Էմմա, Բիթիլէթին տէ գալիէն սէլլէտիկի-
տէն, մէքթուլմէնի օրատան չըլմիշ օրմայր անալըլըլըլը-
շիւնի, պիզաթ քէնտի կէլլէրմէլէ, հապալանէնի իտ-
րիճիմնէ օրտուլու հալտէ կէօրիւշ տիր : վէհաղը, օլ
պապտէ կըզահաթ միւհթմէ պուլունմագտալըլ :

— Մօնանէնէօր, ալմալիքի ալիլէնիկի շիմնի կիտըր պա-
րոն տը կրտունա թէպիլըլ իտէրիմ, ֆաղաթ, էկըր միւստա-
տէ պուտուր իտէրիլ, շու մէքթուպու ալըլ օղաւարմ,
տէ պուտուր իտէրիլ, շու մէքթուպու ալըլ օղաւարմ, ձէգալի
շիւնի կիթմէքիւրի գըմընտա լաղըմ կէլէն սու հալէթի
իլլաղ ու իճրաւա հիմնէթի նիլիէթիլ կըլմէ թալիլիէ կըլ-
տիլիմ մուկալիլիմ թարաֆընտան կէլլիլ տիր :

— Բէք տէն, մէքտամ ահապա կիթմիշ մի տիր . . .

— Ա, մնանէնէօր, իշէն արդէ զարեպ պիր հալ տահա . . .

— Նե՞ վար տրբ, նե՞ օրնուշ :

— Մէրդում Մարտիկատա, խալլի վագըթլար, ձեղայիրէ հիտէնք պիր կէմիէն պէքէտրբտէն, վէ կիւնտէն կիւնտէն հիւզն ու մէրագը արթըրմադտէ պուլունատադտան օտորա, թամամ լաքիպ օլաճաղը կէմիւնին եօլա չըդաճաղը կիւն, պիրտէն պիրէ թէպաղիլի էֆրեար ու նիլիէթ խաէրէք, Բարիտէ ավտէթ իթմէքլիլի, ձեղայիրէ կիթմէքլիբտէն էվլէա թուլեճաղընը պէեան էլլէմիշ տիր :

— Նե՞ գատար աճայիպ պիր Հայ :

— Վէ պէնտէնիպին մուխլիրի պուլունան դաթ, վիրմիշ օլտուգում իշարաթ մուճիպնեճէ, մէրդումա հէր նէ գատար պիւլիւճէք պիր մէպլաղ վիրմէք տէ խթէմիշ իտէ տէ, մէրդումա տաթի, ֆարլտէ ավտէթի իշին լաղըմ կէլէնտէն պիր աղճէ դիւտաէնէ պիր արիւլիւ գապուշ էլլէմէմիշ տիր, վէ եաղըլըշըն ահքեաթընա նէդարէն, մէրդումա աղ կիւնտէն տէ պուրատա պուլունաճաղ տրբ :

— Տիմէք տիր քի իշպու թէպաղիլի նիլիէթ ու էֆրեարընըն սէպէպնի, պիզգաթթ քէնտիսի պիզէ պէեան էլլէնէնէք տիր. հէր նէ Հայ իտէ, չիւմաի տէն կիտիպ տը կրա ունու գօնթէն Սարաւա կէճնաէրմէլիսին. . . վէ, քէնտին տէ Ուն-Կաղար Հապրխանէլիէ գօշարաղ, Ֆլէօր-տը-Մարի Հաղգընտա քէնպի մալիմաթ էլլէմէլիսին :

Արատան պիր սաաթ կէշտրբտէ, պարօն տը կրատէն, գօնթէն Սարատըն գօնաղընտան ավտէթ էլլէտի :

Մէրդում արլալտաթ, միւթաթընտան պուլունան սօուզ գանլըլըա վէ րէտի գաթըրա մախտուս օլան պիր ապըլըլըա լաղըմէն, դանն խաէրաին քի, պիր հէնէճմար աղիմ իւզրէ պուլունաղտա իտի. գալունճու գարուտու աղլաղ տա մէրդում իշէրի կիրիլ կիրմէղ, լէճճէսինտ արըղ օլմուշ պուլունան սօլիւնըուդ, Բօտօլթուն նաղըր արիզաթ թընը տալէթ էլլէմիշ իտի :

— Էյ ճանըմ, պարօն տը կրատէն, նէ եարտընըղ պա-

գալըմ. . . գօնթէսի կէօրէպիլալիւղ մի, տէլի սիւալ իլ-լէտի Բօտօլթ :

— Ահ, մօնաէնէօր . . .

— Նե՞ վար տրբ, նե՞ օլտու :

— Մա թէէսալիֆի աաղիմ պէեան խտըլիմ քի, դաթթը ֆէլիմանէնիպէ, մուճիպի էսէֆ օլաճաղ պիր խապէր վիրմէքիւ պէապալիմ լըլընտա պուլունաճաղըմ տրբ :

— Նե՞ իմիշ, աճապա պաշգա նէ վար տրբ. . .

— Մատամ լա գօնթէս Մաղ-Կրէկօր . . .

— Էյ, նե՞ օրնուշ . . .

— Պիրտէն պիրէ հիւզնէնիկը, մէնմուլին դալլի, վէ. . . պիր վաղաաւառ տալլի խապէր կէթիլիւլ օլմաղլըլըմտան տօլաւը, աֆիլը աալլինիլի տիլէրիմ. . .

— Սէօլլէլիւնիպ, նէ՞ վար տրբ, եօգա լա գօնթէս վէ-ֆաթ մը իթմիշ տիր :

— Պարբ, մօնաէնէօր . . . ֆաղաթ, ապքի իւմիտիզ կիպի պիր Հայտէ պուլունաղտա տրբ. . . չիւնքի, խանէր իլէ վուլուլմուշ տուր :

— Ահ, նէ գատար տէճէթմալի պիր Հայ, — տէլի օլաղըրա Բօտօլթ հէր նէ գատար Սարա Հաղգընտա նէֆրէթի աղիմէսի տէրքեար իտի իտէ տէ, պուճիւմի էլլէ տա-թի աճըրաղ միւթէէսալի օլարաղ, — իլի եա, էօլլէ պիր ճիւնպէթէ ճիւրաթ իտէն քիմ իմիշ :

— Հնուզ պիլինէմէմիշ տիր, մօնաէնէօր, եալընըղ շու գատարը անլալըլմիշ տրբ քի, մէգքիւր ճիւնպէթտէն մաղ-աէտ պիր խըրաղըլըղ օլմուշ տուր, չէօլլէքի, մատամ լա գօնթէսին տալլիւնէնէ կիրմիշլէր, վէ միւճէվճէրաթիա տա-լիւր պիր չօղ չէլլէր գալտըրմիշլար տըր . . .

— Մէրդումէ չիմուի պու տաղըղտա նապըղ տըր :

— Սալքի իւմիտիզ կիպի պիր Հայտէ տիր, մօնաէնէօր . . . Հալէա աղընը պաշընա պալմալմիշ տըր. . . պի-րատէրիտէ աշուրի մէրթէպէ էլէմ ու քէտըր իւզրէ պուլունաղտա տրբ :

— Իմանի էօյլէ օլտուդատ, աղիզիմ տը կրաուն, հէր կիւն կիտակ մեղգումնին սրհհէթի հագգընտա քեպի մալիւ մաթ կըլէմէլինիդ . . :

Պա հնկեաման Միւրփ Սէն—Լազար հապսանէսինտէն ալտէթ կըլէտի :

— Ինչէ սանս հիւզնմիդ պիր խապէր տահա, — տէտի մեղումն Բոտօթ, — գօնթէն Մարաթ վուրմուշար . . . հաթթա, էօմիւտէ բէ.ք իէհիլիքէի պիր հալտէ պուլուն մադտա խիշ . . . :

— Են՝ սէօյլէհօրաւունդ . . . մնտէնէօր . . . կէրլի մէրգումնին դապահաթլարը չօգ . . . լաքին, պու ճիւմէ իւլէ տաթի շօյլանը իէհհասիւր տիւր, վահ զէվալլը վահ . . . :

— Էլվէթ . . . պու հօրաւ պիր պէտէն ուղրամաղլըդ տալիւն շայկանը հէյալէթ ու տէհէթ սաւըրաւէզա տըր . . . Հէր նէ հալ խէ, էյ, լա կուպէօզտէն նէ խապէր . . . :

— Մահօյէտէն տինտէն պէրու չըգմիշ տըր, մնտէնէօր, վէ զանտա օլունտուլուն հէօր, մատամ՝ ա՛կը վիլին սոյէլն հիմպէսնաւ օլապազ գալմ ուլապիլմիշ տըր . . . :

— Աճալիս . . . խայր, օ տէտիկինիդ իհիթիմալին խաւիճնաւ տըր . . . հաթթա, մատամ՝ ա՛կըլլ, մազպիլի օլարադ, պիլարէ չօճալուն խելապնա չալընաղլըդ, պանա իէքլիֆ վէ բէճա կըլէմիշ տըր . . . :

— Վազաւաւա էօյլէ տըր, մնտէնէօր . . . վէշալլը շուսահիշ տըր քի, դահիթէն շայկանը հիւրմէթ օլան, վէ պինճէ միւսինն պուլունան պիր դաւաթ, լաղրմ կէլէն մահէլաւէն պիր էմիրնամ կէօթիլիքէր, Ֆէրօր—տը—Մարիեի դուրթարմիշ . . . վէ ի.բիսի պիրլիքտէ օլարադ, հապսաւանէտէն տիշարը չըգմիշ տըր . . . :

— Թատամ, իշթէ Բիթիթէին պանս սէօյլէտիկիտէ իլըզդը պէօյլէ խտի . լաքին, կիլ եա, Ֆէրօր—տը—Մարիեի էօյլէ կէլիպտէ դուրթարան պիր դաւաթ, աճապա քիմ՝ օլապիլիք, աճապա ի.բիսի պիրլիքտէ օլտուդաթը հալտէ, նէրէ եէ կիթմիշէր տըր, վէ աճապա պու իշտէ՝ Էննի նէ սըրը

ու հիւրմէթ վար տըր : Չօգ իհիթիմալ տըր քի, գօնթէն Մարաւան օլ պապտէ պիր մալիւմաթ ալընապիլիք խտի, հալ պու քի, օ տա շիմտի հիշ լաղրտը օլունամազ պիր հալտէ պուլունամադտա տըր : Պարի, Ալլահ վիլէյտի տէ, մէրգումնին պաշնա պիր դապա կէլիպտէ, մէղքիւր սըրըր, իմ մէղաւա դատար պիրլիքտէ կէօթիլիքէն խտի :

— Ֆադաթ, զանն խտէրիմ քի, օլ պապտէ, մէրգումնին պիրմալիքի թամա Սէյիթնաւան տաթի, ալ չօգ պիր մալիւմաթ ալընապիլիք, շիւնքի, գօնթէնին տալիմա միւշալիլիք մազամընտա պուլունամադտա խտի :

— Մատամ քի շիմտի հէմիլիքտի էօլիւմ հալտնաւ պուլունամադտա տըր, էկէր Եննիտէն Եննի պիր տօլապ չէվիլիքտէ խտի խտէլը, կէրլի հիշ պիր չէյ սէօյլէմէն իհիթիմալտէն տաւա օլունամազ, ֆադաթ . . . — տէտի Բոտօթ տիւշիւնէրէ, — շիմտի հէր չէյտէն Էլվէլ, պիր քէրրէ պիլ, շու Ֆէրօր—տը—Մարիեի աճըրպաւա, գուրթարլիմաւա իհիթիթ խտէն դաթ քիմ խիշ խէ, տըր աղաւաղլըզա միւս սարալաթ կըլէմիլիք, հալիլէ օլ վաղըլմ, ալ չօգ սայիլ վուգուֆիլիքէլիքտէ տաթի պիր դաւաւ ալըմիշ օլտը :

— Բէք կըլ սէօյլէտինիդ, մնտէնէօր :

— Իմտի, աղիզիմ տը կրաուն, շիմտի սիզ, հէման պիր տաղըզա Էլվէլ, օլ պապտէ քեպի մալիւմաթ իմ մէրիլիէ չալըշմալընըդ : հէր հալտէ մէրգում հալիլիքէլ քեաթըն խտին էօյլէմէլիքինիդ . էկէր պաւան էօյլէմէլիլիէ պուլունաւ մալաֆիազ օլունապաւըզ, սիլին Մ. Պատիսօւտա քէօյլէրէ չըգարմալընըդ . . . վէշալլը պիլարէ չօճալուն պուլունամաթ ուղրունտա նէ էմք վէ նէտէ ազճէ հիշ պիր չէյ Էսիրկէմէնէրէ, հէր հալտէ մալաֆիազլիքէլիք տայ ու իլւաւմ կըլէմէլիքինիդ :

— Չաթը ֆէլիթմէնէլիքի, օլ ճիհէթմէ քէմալի էննիլիքէլ իւզրէ պուլունապիլիքլիք :

— Սէզէ պիր չէյ սէօյլէլէյիմի, մնտէնէօր, — տէտի Միւրփ, — իհիթիմալ տըր քի Շուրինէօրին պուրաւա ալ-

տէժնաւ տախի պիր հիբմէթ պուլունադատա տըր, վէ պէշքետէ Ֆրէօր-ար-Մ արինին արանըրլը պուլունադար եօլունատա տախի ֆայիտէթի խըտմէթէր ինքսարնա միւզթէտիր օլապիլէճէք տիր . . .

— Բէք կըի սեօյլէտին, բէքտէ տօլլու տուր, ինչա Ալլահ մեքուտմ պիր տապիլ էփիլէ պուրաւա վապըլ օլաք . . . պէնիմ օլ դայետը խէլաւ խիթիմին, շիմիօ պուրատա պուլունադարը, աշուրի մէրթէպէ արգու կըլէմէկէ պաշլատըրմ, դիրա, հիչ պիր վազըլիտա, էօմր Ս հասաթմարա քէնտի սինէ պօրճու պուլունադուրմու, ունճ լիմաւաճաղըմ տըր :

ՕՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍՒ.

ԵՍՐԱՐԸ ՕՏԱՍԸ

Հիբեպէմիղի օգուեան զաթլարը, Ալսիլինին, ժազ Ֆէր-րանն Էանընա պէպէմէլիլէ կիրմէսի իւղէրնաէն խաղիճէ կիւն կէպիլ օլտուղու հալտէ, վէ թամտա, թամաթ վազթի օլտուղու թազափրտէ, զաթէն պիլմէքտէ օլտուղարը գալէմինէ, Էանի, Էաղըրըրար օտաւընա նազլ խոշիմ, Դալթիթէ շայեանը թէնաճիւպ վէ ստէթա հիբմէթ նէվիտէն պիր հալ, մեքուտման վէ քիլխարճը մատաթ Սէրաֆէն Էօլմէզտէն էփիլէ, հէր սապահ, մեքուտման կէնճ Էաղըրըրարս բէք աաթիճէ, Էանի բէք ֆաղըրճա սաթէթիտէ օլարազ պիր, թամաթ վերիլմէքտէ իքթն, Էէփիլ մէզպուրաթ խէ, Էաղըր խաթէլէրնաէն պիրի իւղէրնէ, մուգալատան մաւնիլ պիր քեաղըր գուլթուտա տէրունիտէ օլտուղա հալտէ, իքի թաւնէ թաղէ թաղէ նանը աղիզ իլէ, բիշմիշ ֆաղաթ սուդ գօճա պիր հինտի, վէ պիր մըգուտար Ֆիլէմէնք բէշնիլի, վէ աղղըրար միւհիւրիւ իւշ չիւշ շարապըր, վէ թուղլուգ մա-

գամնտա իլինտէ թուզ վէ պիպըր պուլունադուտա սաթէթտէ, Էսիլ վէ գուրչունտան Էաղըրմըշ պիր հօգազ վազ իւտիլմիշ խաի : վէ Էաղըրըրար, զայէթլէ աճըրմըլ օլտուղարնաւ, Էլլէրնաէն պուլազարը հաղըր օլտուղու թազտիրտէ, թամաթ վազթիմէ պէքէմէքտէ օլտուղարը կիպի, իլլէրնաէն պիր իքիւտէ, միւմ յեղիլէրնին կիճիքմէ սինաէն տօլլուր պէտտուտար խաիլ վէ տիլլէրնի օյնատաւազ հալա չիլնէմէքտէ խիթիլ, չիւնքի, տալլիմա քիւչիւքտէն պիլիւկէ հիւրմէթ վաղիֆէտէն օլտուղունտան, մեքուտման կէլմէսին պէքէմէքիլիէ մէճպուր պուլունադատա խիթիլ, վէ թամաճա զուհուրա կէլմիշ օլմն շու թարազըրա, վէ Էալաօտ Էաղըրըրար հաղըրնտա կէօրիլէն շու թէպէտափլաթտա, ժազ Ֆէրրանն խանէսի տէրունիտէ, ֆէվզ Էլ տաի պիր թէպէտափլաթ վուգուա կէլմիշ օլմաւընա տէլալէթ կըլմէքտէ խաի :

Էաղըրըրար պէշնիտէ ճէրէեան խաէն շու աթխաթի պօշպօղաղըրարտան, Էանի թէքիլթիլթիլմէ պիր միւքեպէմէտէն, օլ պապտէ պիր ըշրգ ալընաճաղըրնտա չիւրհէ Էօղտուր :

— Իլթէ սիլէ պիր հինտի, տէտի իլլէրնաէն պիրի, վէ Էօլլէ պիր հինտի քի, քէնտի մուտէթիլ Էօմիլիւտէ, զան խաթիմ քի, պէօլլէ պիր կիւն կէլիպտէ, պիլիմ ութիմանըն իրարաթգաթ իւղէրնէ գօնաճաղըր, վէ բարաւ բարաւ իտիլիպտէ գարնըմիլը տօնուրաճաղըր, գալման ֆիքրիւտէն պիլէ կէլիլմէթիլ խաի :

— Բէզպիլք պէնտէ զան խաթիմ քի, պիլիմ ութիմա տա, Էօթիլիլք իլլինին պաշընա կէլիլտէն պէրա . . . միւտալթիլ Էօմիլիւտէ, հիլ պիր կիւն, քէնտի Էաղըրըրարնա, պէօլլէ պիր հինտի Էէտիլթիլմէքիլի, ապա ֆիքր ու խէ Էաղըրնաւն պիլէ կէլիլմիշ տէկիլ խաի, տէտի տիլէր պիրի :

— Հէր նաղըր տա օլա, հէլէ շու աահիհ տիր քի, տէտի Էօթիլտէն հէնալ չըրաղլըզ հալման պուլունա պիր տէլիլթանը, աճըրըրնաւ նալի պիլիլք պիր աճ կէօլլիւ-

լիւք իւրդէ սէօյլէեհէք, չու հինաի պիզիմ իշին տիր, պիզիմ պօղաղմըդտան աշաղը կիտէճէք տիր:

— Եա՛հու, դափաաար, էօյլէ չօգ իշերու տմբըմանըպ, սէն իշթահընը պաշգա պիր չէյ իշին սաղլամայըն, զիւրա, պու հինաի սէնին իշին պիր էճնէպի աահըմայը տըր: տէաի տիկեր պիր:

— Վէ, աշէ խուսուս մատամ քի պիր Ֆրանսըզըն, էճնէպիլէրէ պիր չէյմ թաճիք իւրդէ պաղմաղլըղա պօրճլուսուն, աէաի սպիր պիր:

— Հէփսինտէնտէ տօղրուսու չու տուր քի, սէնին րաւընա տիւշա տիւշա, պու հինաիին անճաղ աեաղլըղա տիւշէճէք տիր, աէաի թէեքաբէն պիր:

— Վէ էօյլէ օլմուստա բէք մանէալը, վէ բէքտէ միւնաաիպ տիր, չիւնքի, մատամ քի գալէմիլիլ իշլէրինէ տպիմա սէն գօշարաղ հէր մաճէլէլ կիտիլ կէրմէքտէսին, աեաղլըղըն աշըրըն, վէ տիղլէրին գալվէթ քէսպ իթսին իշին, աեաղլըղըն սէն կէմէլիսին, աէաի պիր տիկեր:

— Հիւ տէկիլ իաէ թէքմիլ քէմիլլէրինէ պանա պըրաղսանըպ, զանն խտէրիմ քի, տաճա զիւստու հաղգանկլէէթէ մաղըրուն պիր չէյ օլաղաղ տըր:

— Վաղաա էօյլէտէ եաբաօլիլը խտիք... Ֆաղաթ, օնա տաթի չպէսլթէ աէկիլսին, հաղգըն կօղ տուր: Նաաըլ քի 1813 սէնէսինտէ Ֆրանսա իշին տաթի էօյլէ օլմուշ աուր, սէրպէսլթիք կէրինէ, սէրպէսլթիկին քէմիլլէրինէ վիրմիլլէր տիր, — աէաի էօթէտէն պիրի Միքապօճա պիր սէօյլէլիլ իլէ սէօյլէեհէք:

— Հինաիին քէմիլլէրէ լաղլըտընը իթմէկէ պաշլատընըպ տա, խաթըրմա պիր չէյ կէրտի — աէաի էօթէտէն կիւրէկի բէքճէ օյան պիր եաղըճը դապա պիր սէօյլէլիլ իլէ սէօյլէեհէք, — Ոլլա՛հ րաճմէթ կլլէտին չա մատամ Սաֆէնէ քի, քէպէ կիտիպ պօղուլուստա, պիզտէ, հէր կիւն պիզէլէէտիրմէքտէ օլաուպու օլ պիր թաղգրմ մէքրու հէմէքէրտէն գաւրթուլաուպ:

— Վաղաաա էօյլէ տիր, մէքումէ գաաըն պօղուլալը պիր հաֆիթա օլաու, վէ պիզիմ ուսթաաա պիզէ օլ վաւգըթման պէրու, էօյլէ թաամը վիրտիրէճէք կէրտէ:

— Լօյլէ՛ եա, էօյլէ՛ եա, օլ կիւնտէն պէրու կիւնտէ եմէքիք օլաղաղ իքիլէր թանէճիք Ֆրանզընը ալմաղաաւըլ:

— Իշթէ պէնտէ օլ էֆիւարա մէպի տիր քի մատամ Սէրաֆէնին րուհու իշին րաճմէթ օգումաղտանըմ:

— Իէ՛ք սաճիհ տիր պու, պիղ մէքումէնին սաղլըղընտա, ուսթանըն պիզէ իքիլէր Ֆրանզ վիրմէսինի ալա կէօրմիւշ տէկիլ խտիք:

— Տօղրուսու, բէք պիւլիլք պիր նիլմէթ տիր պու:

— Էմալի նա մէհ՛ուա պիր նիլմէթ տիր:

— Փարիստէ հիւ պիր նօթէրին գալէմինտէ, պու նիլմէթին էմալի կօղ տուր:

— Հաթթա թէքմիլ Իլիրօպաաա պիլէ կօղ տուր տէնիլսէ ճալիղ տիր:

— Իէքմիլ տիւնտաա կէօրիլլիւշ պիր չէյ տէկիլ տիր տիմէքիլէ գօրգուհօրմուսունաղ... առէթա պիր եաղըճընա հիւ, կիւնաիլգ էմէքիք նաալլա, իքիլէր Ֆրանզ վիրմէքիլք իշիտիրլիւշ պիր չէյ մի տիր:

— () տէկիլ էմմա, մատամ Սէրաֆէնին կէրինէ, աճաղա քիմ կէրիլ տիր, իշինըղտէ հիւ պիր կէօրէն վա՛ր մը աըր:

— Պիզիմ գաբուճուսուն սէօյլէտիկինէ նէգարէն, պիչաթէ լուիլին իղաճմէթ իթտիկի խանէնին գաբուճուսու գաաըն, հանը պիր աղչամ, Աղաալ պիր գըղ կէթիլթէտիմի խաիշթէ օ կէրիլ տիր:

— Եա՛, էօյլէ՛ մի:

— Պէն հէնաղ մէքումէեի կէօրմէտիմ:

— Պէն տաթի կէօրմէտիմ:

— Վէ զանն խտէրիմ քի մէքումէեի կէօրմէքիլթաէ գօլապիր չէյ օլմանաճաղ տըր, վէ պէլքիտէ պիլթիւն պիլթիւն միւմքինիպ օլաճաղ տըր, չիւնքի, Ֆէհմինտէ օլա

մանօրնուսունուդ, մէրսումէ կէլէլիտէն պէրու, պիղիմ ուս-
թա, պիւթիւն պիւթիւն պիւր վահէլթ. քէսպ իթմիւ տիր,
քէնտի տայլիւթի ճալիլիսնտէն իւէրի քիմսէկի պըրագմա-
մագտա տըր . . .

— Վէ արէլ խաւուս, շիմսի պուրասընրտա, պիղիմ դա-
բուճու սկիւպ սիւբիւրիւպ նիզամնտա գոյմագտա տըր, ախ-
մէք տիր քի մէրսումէ պէսպէմէկի կէօրմէլքի ք միւմքին օ-
լամանաճագ տըր . . .

— Փագաթ, պու ճիւմէ իլէ, պէն մէրգումէկի քէք ա-
լէա կէօրէպիլտիւն:

— Սէն կէօրէպիլտիւն մի:

— Նէրէտէ, վէ նսսըլ կէօրէպիլտիւն:

— Նասըլ կիւզէլ մի խաի:

— Իրի վիճուսնումու տուր Եօգասու մփանք թէֆէճի ք
պիր շէյ մի տիր:

— Կէնճ մի տիր Եօգաս իլթիսարէ մի տիր:

— Պէնճէ ճէլէ շու սահճ տիր քի, օլ պիւնարէ Լուիլին
լէճճէսնտէ տէրքեար օլան լէմաֆէթէ մայիլքէ օլմամայր
տըր . . . նէ գատար իլի պիր գըզ խաի զէվալը Լուիլ:

— Էյ, մատաճ քի մէգպուրէկի սէն կէօրմիւշուին տուր,
սէօյլէ պագալըմ, նսսըլ շէյ տիր:

— Պէն կէօրաթիւմ տէտիմ իսէ սիզէ, սնըն Եիւլիւնիւ
կէօրաթիւմ տիմէտիմ եա . . . պալընտար թաքիէկի կէօր-
աթիւմ . . . քէք թօճաթի պիր թաքիէ խաի:

— Ա, պու մու տուր կէօրաթիլիւն. քէք ալէա, թաք-
կէսնի նագլ իլլէ պագալըմ:

— Չանն խտէրիմ քի քիրազ քէնկիւնտէ պիր գատաթէտէն
թէրթիպ խալիմիշ խաի. առէթա, օլ ուֆագ սիւբիւրկէլէր
սաթմագտա օլան գարրյարըն թաքիէլէրինէ պէնգէմէքտէ
խաի:

— Տիմէք տիր քի Ալշայը գարրյարըն թաքիէլէրինտէն
իմիշ տիր. վէ էօյլէ օլմաստա թապիի տիր, չիւնքի գա-
թէն մէրգումէտէ Ալշայը իմիշ . . .

— Աճայիպ . . . աճայիպ . . . աճայիպ . . .

— Պաշպօղաղ, պաշպօղաղ, պաշպօղաղ . . . իլի եա պուի-
տա թէաճճիւպ իսէճէք նէ վար տըր: «Նէ շամըն շէքէրի,
նէտէ Արապըն Եիւլիւ»:

— Շիմսի, Շալամէլ, պու պուճա ուլտու մու, մէրգ ու-
մէնին թաքիէսի իլէ, պու սէօյլէտիլին տարպը մէտէլ ա-
րաթընտա ճիւ պիր միւնասէպէթ պուլունմագտա մի տըր:

— Խալը, ճիւ պիր Եազըլըզ վէ ճիւ պիր միւնասէպէթ
պուլունմագտա տէկիլ տիր:

— Մատամ քի էօյլէ տիր, նի շին սէօյլէտին:

— Չիւնքի Պիլիլք-ճիւ պիր վազըլմտա դայպ օլմաղ,
պալըզ պիլմէզ իսէ, խալիզ պիլիլ» տէմիշէր:

— Թամամ, Եննէ պիլմէմ Շալամէլ տարպը մէտէլէրէ պաշ-
լատը, էօյլէ իսէ Եննէ Էն ալը պիր սաաթ տէվամ իսէճէք
տիր, գաֆալմաղ շիլիպ տաթիւլա տէճնէճէք տիր . . . Շիմ-
սի, ճէք պիր շէկի պէր թարաֆ խտէլիմ տէ, սէօյլէ, շու
Եննի կէլէն պէսպէմէ նասըլ շէյ տիր, օնա պագալըմ:

— Տիւն տէկիլ էպիլլէրի կիւն, պէն ճալիլտէն կէմէքտէ
իւրէն, աշալըք գալիլըն քէնճիլէսնէ տառանմըլ խաի:

— Քիմ տառանմըլ խաի աշալըք գալիլըն քէնճիլէսնէ,
ճալիլ մի տառանմըլ խաի:

— Պաշպօղալըզ իսթէմէզ, սնլա մատըն մլ, մէրգումէ
պէսպէմէ տառանմըլ խաի. Փագաթ, աշալըք ճալալար քէք
քիրիլ օլտուգլարընտան, մէրգումէկի կէօրմէտիմ իսէ տէ,
քէնճիլէնին օլթա եւրինտէք ճալալար պիրազ լիէմիզէ
օլտուգլարընտան, սիւնա քէճիլիպար քէնկիւնտէ օլան գըլ-
ըլմ գըլըլմ վէ գարմագարըլ աշալար իւզէրինէ վազ ի-
ալիլի պուլունան քիրազ քէնկիւնտէ թագկէսնի կէօրաթիւմ.
վէ պունաստան աշալարմ քի, մէրգումէ, Թիլթիւս կիլպի,
գըլլըրճըզ աշալար սէվիլքտէ տիր:

— Լիւ չիւրճէ տէ ճալիզ տէկիլ տիր քի, պիղիմ ուսթա,
քէնտի կէօյլիւրէրի արգաթընտան, մէրգումէկի, սէնին
գատար տալիի ալիզգաթ խալպտէ կէօրմիւշ օլմամայր տըր:

գիրա, մերգում՝ օլ մերթեպե սօփու առեմլերտէն տիր քի, հէր քէսին սեօյլէտիկի կիպի, մաաղալա՜հ, էկերչի պիր կիւն, պիր դարը իլէ եալընըզ գալաճազ օլաա, անխտէ ախն, եանըն այլթ իւթթ օլապ պիթէճէկինտէ չիւրհէ եօզ տուր:

— Պուսաա բէք չալաճազ պիր չէյ տէկիլ տիր, «էն սօնրա կիւնէ, բէք լիլ կիւլէր» վէ անտէնտէ գաթինաղար, «հէր չէյառ տօղուլուզ արամաղլըզ, հիւքմտարլարըն նէզալ քէթլէրի իզթ իղասընտան տրը:»

— Հաֆըզ Ալլահ, պիղիմ ճալամէլ, եինէ տարպը մէսէլէրէ պաշլաալը:

— Էօյլէ՛ եա . . . պէն սիզէ պիր չէյ սեօյլէեէլիմ մի, «կէօրիւշտիւկիւն վէ գօնուշտուղուն առեմլերին խիմլերինի պէւնան իլլէտէ, սեօյին նաարը առէ՛մ օլտուղունուսա, պէն սանա խապէր վիրէլիմ» տէմլէր:

— Տօղրուսու, բէք կիւղէլ պիր քէլամ տրը պու . . .

— Պէնիմ իթիգաալմաճա, իթիգաալը պոթըլ պիղիմ ուս թանըն ֆիւրբինի, օլ մերթեպե խիմիլա իլլէմիլ տիր քի, առէթա ինանըզ խասսէլերինի պիլէ զալպ իլլէմէքտէ տրը:

— Իհթիմալ տրը քի, քէնտի կիւնսէլարըն գաընըլըզ պիր էհիր սաերմաղլըզ էֆիւհարըլլա, պիլէն եէմէքիլ բիւն, Իքիշէր ֆրանգ վիրմէքտէ օլալը տրը:

— Տաճա տօղրուսու, մաթլուգա ազըլճա պիր խիֆֆէթի պուլունմաղաա օլմալը տրը:

— Վէտէ եախօա պիր քէյֆաիլիկի պուլունմաղաա տրը:

— Պիր գալ կիւնտէն պերու, պէն մերգում իդէրբիտէ, պիր նէլի սերսէմիլ բ միւշահտէ իլլէմէքտէլիմ:

— Մուլլաղա էօյլէ պիր չէյ օլմալը տրը, գիրա, պու կիւնէրտէ չօղուզ կէօրիւնսէքտէ տէկիլ տիր . . . եօգաա, պէտպաթիթլըզըմլաա նաչի, հէր վաղըթ տաաընտա պուլունճաղընտա չիւրհէ եօզ խաի . . . էրքէնտէն ալաղըր ինմէքտէ, վէ տայիմաաա կիլիսզ արդամիլլաա տիբիլմէքտէ խաի. հէլէ համու օլաուն քի, Իքի կիւնտէն պերու, եիւ գիւնիւ կէօրմէքտէ տէկիլըզ:

— Վէ իլթէ պու սէպէպտէն նաչի տիր քի, պիղիմ՝ միւ մէլեիզ բէքտէ մէչուլ տուր, բէք եօրուլմաղաա տրը:

— Վէ պինտէն ալէյ, իլթէ պէօյլէ սապահտան պերու մերգումա պէքլէեերէ բալըլաա նօրմէքլէք տէրէճէսինէ կէլմէքիկիմիլաա, անտէն նէլէթ իլլէմիլ տրը:

— Նիհայէլէ, շուսա սահիհ տիր քի, գալէմիմիլ, պու կիւնէրտէ, պիլիթիւն պիլիթիւն պաշաա պիր հալ քէնալ իլլէմէքտէ տրը:

— Էկէր պիղիմ պիլարէ մէլամէն կիտիպտէ, ուպա թաա րաֆընտան պիլէ եէվիլլէ եէմէքլէք Իքիշէր ֆրանգ վիրմէքտէ օլմաաըն սեօյլէեէճէք օլաամ, ալա ինանմաղազ վէ թէաճճիւլ խտէրէք, — «աաամ սէնտէ, իլթիմաղտէն տէկիլ տրը, — տէյի ճէվալ պիրէճէկիւնտէ չիւրհէ եօզ տուր. հալպուս քի, — անտէն մերգումա, հէմ իհթիմաղտէն օլալ, վէ հէմտէ պիլզաթ քէնտիլին իլք տէֆա լիանընտան Իւլիթմիլ օշտաղըմու սեօյլէեէճէք օլաամ, եինէ ինանմաա ետաղ, — կիւլմէք իլին սեօյլէմէքտէսին, — տիեէճէք տիր վէ պէնտէ օլ վաղըթ, խալը, սալա լաթիֆէ օլմաղազ, իլլա ճիտու օլաաղ պէօյլէմէքտէլիմ, — հէ ճաթիթա, իշտէ չէօյլէ օլմուշ տուր տիեերէք, վուղալի հալի պէնտի իլլէ, «պաա զընըզ նաալը օլտու, մաաամ Սէրաֆէնին վէֆաթընտան Իւլի իւշ կիւն սօնրա, պիլէ հիլ եէմէք վիրիլմէտի, վէ կէրի պիլտէ, օլ վիրիլէն ֆէնա ֆէնա եէմէքլէրտէն գաթիմուլ մուշ օլտուղումաղաաա տօլտեր, պիր թարաֆտայն սպքի մէմնուն օլտուզ խտէ տէ, տիլէր թարաֆտան տա մահալու օլտուգ, իւնիլ, Էլ քիտէմիլէ թօղանալ, գալընմիլը տօա եուրմաղ իւնիլ, հալիլլէ րաար սարֆ իլմմէքիլիկէ մէճպուր օլտուգ, վէ պու հալտէ, քէնտի քէնտիլիլէ, «պիղիմ ուս թանըն չիմուի նէ պէպէմէսի վարալը վէ նէտէ վէքիլտարճը, անըն իլին պիլէ եէմէք վիրիլմէմէքտէ տիր, անղաւրիպ եանընա պունըրտան պիրի կէլիլիլինտէ, հալիլլէ, եինէ էվիլէրի մէքրուս թաամըալըն իլմաընա պաշլանըրաճաղ տրը . . . » տիեերէք թէհամմիլ իլլէմէքտէ խաիք, — հալ

պու. քի, պիղիմ պու. իսմիտ վե պու. թէ համիր լիմիղ պօշա չըգաղը, չիւն.քի, աղիղիմ ժէքմէն, վազառու ուսմանն եանը. նա եհնի պիր պէսլէմէ կէլար, լա.քն, պիղիմ եհմէ.քաէ էօյլէճէ ունուսուլուզ գալար: Օլ վազըթ պէն, պիղ վէ.քու.լէ մէրգու.մէ իֆատէնի հալ իթմէ.քլիկէ գաղըլըլըմ, վէ պիր կիւն, պիղիմ միւմէ յիկղ եանընտա պուլունտուղու վա.գըլմտա, օղապընտան իլէրի կիրտիմ, վէ հալէա պղէթ թա.ամ վիրիւմէ.քաէ օրնաւորը պիլաթարտիմ: Մէրգու.մ պու. նա դարչըլըզ ճէվազ օլարազ, - արթըզ պէն սիղէ թա.ամ վիրտիրէ.մէմ, - տէտի բէ.ք աաի պիր թաղու ու թաղը իւզրէ սէօյլէ եերէ.ք, վէ հալ ու ճէ.յիէթ ինտէնտէ, ֆիրքըրնտէն պաշ.գա պիր շէ.յ իլէ մաչըւ.լ պուլունտուղու անդաչըլմազառ օլտուղու թազալտուէ, - չիւն.քի պէտէ.մէնին, սիղին էօյլէ թա.ամընդը թէտարի.ք ու իճէնիլէմէ վազ.թ ի եօզ աուր, - էյի էմնա, էֆէնտի, պիղիմոէ գալթիմիղին տէ.քեամընտ, էօյլէ թա.ամընդ սիղին թարաֆըրըլտան իթմ օլունտուզ աչը, - տէտիմ: Վէ մէրգու.մ տալի ճէվազընտա, - բէ.ք ալէա, սիղ քէնտի թա.ամընդը տիշարտան թէտարի.ք ի.տինիղ տէ, պէնտէ պէտէլինի վիրէ.յիմ, գաւ զուրուշ կի.տէր, . . . պէհէրնիղ իլին եհվիլէ է.քիշըր ֆրանդ քեա.ֆի մի տիր, - տէտի, տիւհիւմէ.քաէ օլաուրա շէ.յ հէր նէ խոի խաէ, կիթտի.քճէ ֆիրքըրնի տաշա զիւտաէ խսթիլա կլլէմէ.քաէ օլտուղու, վէ առէթա տիհանընտան չըգան ֆը.րանգըն առէտինին ի.քի ետառ իւշ վէ եալտա պէշ օլմա.սընն ֆէհմինտէ պիլէ պուլունտուղը պիր հալտէ, - էվ.վէթ, էֆէնտիմ, է.քիշըր ֆրանդ էլ վիրըր, տէտիմ ճէման քէմալի մէմտանիլէթլէ իթայի ճէվազ խաէրէ.ք: - Բէ.ք ալէա, պիղիմ միւմէ յիկղ էֆէնտի սիղին եհմէ.քլի.քըրնիկղի վիրախտէ, պատէ հու. պէնտէ քէնտիսինէ հիտաղընա պազար թէտալիլէ խաէրիմ, տէտի, վէ տէրազապ երկղիւմէ գար.չը օտա դարուստու. դարտեր վիրտի . . . տէ.յի նաղլ ի.տէր խոիմ, է.յ էֆէնտիլէր, սէօյլէ յիկղ չիման, պիղիմ ժէքմէն պուշարը պէնտէն իլիթ տիլինտէ, ուսթա թա.արա.

ֆընտառ գուհուրա կէլմիշ օլան չու ճէմէրալի.քաէն տօլա.եք, հա.տառէ զիւտաէ տիւշարը թէտաճիւպ օլաճաղընտա, չիւ.քճէ ճալիղ օլապիլէր մի:

— Իկէր ժէքմէն պու.նա իլիտէճէ.ք օլառ, հալլիլէ եա ի. նանմաեաճազ, վէտէ եալտա, սիղին ուսթա սէրհօշ օլ.մուշ աուր ալիէճէ.ք տիր:

— Վէ տէ եալտա, պու.նա պիր իսթ խանալիլէթ էսերի կէթէճէ.ք տիր:

— Շալամէլ, պէն սանա պիր շէ.յ սէօյլէ ե.յի.մ մի. . . պու. եօլառ պօշօղազըլըլարտան խաէ, եհնէ էվիլէ.քի կիպի տարալը մէտլլէրնէ տէլամ իլլէսէն, տաշա զիւտաէ մէ.մ.նառ օլա.րուզ. . .

— Ճիտտի օլարազ սէօյլէրիմ սիղէ.քի, ուսթա իւզըրնէ.տէ, մալթըազ պիր խապիւլը. էսերի պուլունտուղառ օլ.մալը ալը. . . ըն կիւնտէն պէրու էօյլէ պիր հալ քէսպ իթ.միլ տիր.քի, առէթա թանրլառաղ օրմուշ աուր, եանազալար եռալուզ կիրքէսինէ չուգուր չուգուր օլապ իլէրի կիր.միլլէր տիր:

— Հէլէ իւզըրնտէ պիւլիւ.ք պիր տաղընըլզ վէ պիւ.յիւ.ք պիր աղըլը բերիալարը միւշաշէտէ օլունտուղառ ալըր, կէլէն կիւն պիր սէնտ օգու.մազ իլին կէօղլի.քըրնի եօ.գարը գալարըրաղընտա. . . կէօղլէրի գրը գրըմըլը օլա.րազ ալթէշ կիպի եանազառ խալիլէր:

— Մէրգու.մոնէ հազգը վար ալը. . . Էտէմիր թալլին.տա տէօյիլիւ.ք չ տէմիլլէր տարալը մէսէլ տիր:

— Շալամէլ, աուս օլ.քի պէն սէօյլէ.յի.մ. էֆէնտիլէր, պէնիմ իթիգառըմառ, մալթազա զարիպ պիր հալ պու.լունտուղառ օլմալը ալըր, զիրա, պէն մէղըր սէնտի մէրգու.մառ օգու.մառն տէ.յի թազալիմ իլլէտիլիմոէ. . . պալընր աչաղը էկիլէ.ք տուրմազառ խոի:

— Քի.մ, ուսթա մի, ասղրու.տա բէ.ք դարիպ պիր հալ տիր պու. . . աճապա պտըր աչաղը օլարազ տարմազ.լըգտան մազաէտի.նէ խաի, մէկէրի էօյլէ տա.րա տու.րա.

պօրըւոյ էօյրը տէրի գօրգմադտա տէկիլ մի խոր, ա-
ճայիպ, տիւնք տիր քի, սէնին սէզլէյիլինն նէգարէն, սա-
հիշէն պու ատէմ բէք զարիպ պիր հայտէ պուլունմադտէ
օլմայը տըր, քէնտի թապիթընը պիւթիւն պիւթիւն թէպ-
տիլ իթմիլ պուլունմայը տըր :

—Օ՛ ֆ, Շալամէլ, բէք դատը եօրանալն, չէքլմէզ մէք-
թէպէտէ պօշպօղազըն, պէն սանա տիւնք իսթէեօրում
քի, մէզքիւր սէնէտի թէքս թարաֆընտան օգուսուն տէ-
րի թադաթիմ իթ տէր իտիմ :

—Անդատմ՛, է՛յ, նոսրը, օգուսնապիլտի՛ մի . . .

—Ելվէթ օգուսուն, եանի նէ՛ հարար պիլիլմիտին, օն
տազըզա դատար, օլ իրի վէզ զըրը զըրը զէսիլմիլ
օլան կէօզլէրինի տիքիպ պադա դալտըզտան սօնրա, «բէ՛ք
պէն» տիւնէրէք, թէքքարէն պանա իատէ կյէտի . . .

—Տալիմա պաշը աշաղըտա՛ մը իտի :

—Ելվէթ, էլվէթ . . .

—Տիւնք տիր քի մէզքիւր սէնէտի հիլ օգումատը, էօյ-
լէ՛ մի :

—Էմնա պօշպօղազըն հա՛, ինթիմալ տիր քի թէքս թա-
րաֆընտան օգումունչ տուր . . .

—Նէ՛ դատար շալանը իսթիլհա պիր լազըրտը :

—Ոլ հէնկիւնամէ ուլմա իւզէրնատէ, օլ մէրթէպէ պիր
մահգունիլիէթ վէ օլ մէրթէպէտէ պիր հիտտէթ ու չիտ,
տէթէ էտէրի հիւքմ կյէմէքտէ իտի քի, տիհանըմը աշըպ-
տա պիր լազըրտը պիլէ սէզլմէքիլիէ ճէստաթիթ իտմէք-
սիլիլն, կէրի տէօնմէքիլիէ մէնպուր օլում :

—Վէ պէնտէ, պունտան տէօրթ իկն էվիլէ, միւմէյիլի-
զին օտառնա կիթտիկիմտէ, էվիլա պիր միւնթէրի կէտի,
պատէհու իքի տահա, վէ պատէհու իւլ միւնթէրի տահա
կէլաթ. ուսթա պունալըն օլ կիւն կէմէլէրինի թապիւր
կյէմիլ իտի. մէրգումար պէքէնէ պէքէնէ օտանորար,
վէ արթըզ թէհանիլըրիտէ զէսիլմէ կի պաշաղընտան,
իւնրի կիրիպ իտպէր վիրմէքիլիկիմ պէնտէն թալէպ կյէ-

տիլէր, պէն տէ կիտիպ մէրգումուն օտար դաբուսունա
վարաում, վէ դարչըրզ պիր ճէվապ ալամադըրմուն ,
աշըպ իւնրի կիրտիմ . . .

—Է՛յ, սօնրա՛ :

—Պիլիմ ուսթա քէնտի գօլարընը եաղընանէսի իւզէ-
րինէ խալվարի տանաթտըզտան սօնրա, օլ տազ վէ չէրքին
պաշընը տա էլլէրի իլինն ալարապ, ալա հարէքթի իթ-
մէքսիլիլն տուրմադտա իտի :

—Աճապա ուեումադտա՛ մը իտի :

—Պէն տալի էյլլէ դանն իթտիմ... վէ եանընա աօղըու
կիտէրէք, — Ֆէքէնտի, էֆէնտի, պու կիւն կէմէլէրի իւզլէ
վազըթ թաթիւր իթմիլ օլումզունազ միւնթէրիլը կէլմիլ-
զն, սիլէ պէքէմէքան տիրէր . . . տէտիմ, Մէրգում հիլ
սէս չըգարմատը. պէնտէ թէքքարէն սէս վիրտիմ . . . քէ-
զալիք պիր ճէվապ ալամատմ . . . վէ աղըպէթ քետ ու-
մանզունա թօգումարապ ուեանորմազ իսթիլտիմ. պու-
նու բարմադտա տըր, կիպի սրչառապ դալդալը, վէ պու
սրչառընտա, օլ իրի վէ ման կէօղիլիկի պուրնու իւզէ-
րինէ տիւշտիւ, վէ կէօրաթիմ՝ քի . . . չիմտի սիլտէ ապա
ինանապ իսթէմէնէնէքսիլիլ . . .

—Նէ՛ կէօրտիւնիւզ, նէ՛ վար իտի :

—Նէ՛ կէօրէճէկիմ, կէօզ եալարընը կէօրաթիմ, մէք-
գումուն ալլամադտա օրմալըն կէօրաթիմ . . .

—Պարաքընզ սիլտէ, արթըզ պու սէօլէտիլիլիլիլ պօշ
պիր լազըրտը տըր : սըրֆ լաթիթի օլմայը տըր :

—Արթըզ պու, լաթիթիլին տէ լաթիթի տիր :

—Ուսթա աղլաթն մը, արթըզ պու սըրֆ պիր լաֆգտըր :

—Պու տէտիկիլիլիլ քիմնէ ինանապ . . . էկէր տէվէ
քէմնն չալար իտէ, պիլիմ ուսթա տա աղլա :

—Վադաա տա էյլլէ տիր, պիլիմ ուսթանըն աղլումա-
նընա ինանապ իլին, բիրէնիս ֆիլի եուլմադնա ինան-
մազըզ իլթիլպա իտիր :

—Աճա՛յիւդ, շինտի սիւղ պու պէնիմ՝ սեօյլէտիկիմէ պիր լաթիֆէ՛ն՝ նազարըլլա մը պազմադ իւթէմէ քուտիսինիւղ, պէն տէ գալիէն սեօյլէր վէ խոտաա խոտիւմ, բիւ, հարֆը հարֆընա սահի՛հ տիր, պիզըլաթ քէնտի կէօզլէրիմ իլէ կէօրմիւշիւմ տիր ։

—Այլամագտա՞ մը խտի ։

—Էվիլէ՛ն, ալլամագտա խտի . վէ հաթիթա, պէնիմ, էօյլէ պիր կէօզլէրի եաշ իլէ տօլու օլան վազըլմտա, պիրտէն պիրէ իշէրի կիրմիշ օրմազլըզլմմտան տօլաեր, սօնրստան օլ մէրթէպէ չիտտէթ իւզրէ հիտտէթլէնտի քի, ալէթիմաճիլ կէօզլիւկիւնիւր կէօզիւնէ վազ իթտիքտէն սօնրա, « չը-գընըղ . . . չը գընըղ տիշարը . . . տէյի պաղըտըր : Պէնտէ պուսուն իւզլէրիւն . . . « լաքին, էֆէնիւմ . . . տէտիմ իտէ տէ, մէրգու՛մտա պաշգա պիր ճէվապ վիրմէեքէք, իթէք-բարէն, « չը գընըղ տիշարը . . . տէտի . . . « իյի էմմա, էֆէնտի, պու կիւն իշին սեօզ վիրմիւսինիւղ, միւշթէրիլէր կէքիլէր, սիդի կէօրմէք իսթէօրլար, վէ . . . տէտիկիմ տէ, « վազթիմ իօզ տուր, կիթիսիլէր ճէհէննէմին տի-պինէ, քէգալիք սէն տաթի ճէհէննէմ՝ օլ չըգ շուրստան » —տէյի ճէվապ վիրտիքտէն սօնրա, պէնի գարուտան տիշա-րը աթմազ իւզրէ բիւր դազապ օլարազ սեաղա գաղգար իտէ տէ, պէնտէ քէնտիտէն էվիլէ հարէքթ իտէքէք, քէնտիսի գարուտան տիշարը աթմարմ, վէ կէրլի միւշթէրիլէրէ եօզ վիրտիմ իտէտէ, մէրգու՛մանն կիւնէնտիքլէրիւն տէ ֆէհ հաթիլէտիկիմտէն . . . օտամըղըն նամուսու խաթըրը իշին, պաշ-գա պիր չէյ սեօյլէմէյիւղ իլլա, բէք ֆէնա պիր էօքսիւրի կէ միւշթէլա օրմաշ օրմարը իթիւրազընը պէնտէ իլլէտիմ, Պիրտէ իշպու չայիսնը իթինն միւքեպլէմէ էննսարնտա, տէրքեաթիւղ, պիր իթէլաը օղիմ իւզրէ գարուտան իւրի կիրտիկիւնտէն, հայիլլէ միւքեաթլէմէ քէսիւրի, վէ հէր քէս իւզլէրնտէ պիր էտէրի մէմուանիլէթ հաար օլարազ, քէ-մալի արու վէ իշթիմա՛հ իւզլէ եիւզլէրիսի հինտիտէն թա-րաֆա չէվիրմէկէ պաշլաարլար ։

—Խաթըրըղ գալմաարն էմմա, էֆէնտի. պիդի օլ գա-տար պէքլէթտիրտինիւղ քի, էկէր ազաճըղ տաշա կիճիք-տէ իտինիւղ, քեաֆիթմիլ տաթի աճըղտան էօլէճէքտիք-տէտի ճալամէլ . . . Ֆազաթ, բէճա իտէրիլ քի, սայիր պիր տէֆա տաշա պէօյլէ եարմախաընըղ, զիւր, հէր վազըլթ պու մէրթէպէ իթէհամմիւշ իտիլատէ, միտէմիլէ լազըրաը աշլաթապիլմէքիւք էլիւք էլիմիգտէն կէլէմէեճէք տիր . . .

—Էֆէնտիլէր, կէրի հազգընըղ վար տըր, լաքին թազ-սիրաթիտա քէնտիմտէ տէկիլ տիր . . . կէրի պէնիմ տաթի սիդին գատար ճանթմ սըգըրմազտա խտի իտէ տէ . . . Սի-ղէ եէմին խոտէք սեօյլէրիմ քի, պիզիմ ութմանն աղ-լէնտա խիֆֆէ՛ն հաար օրմաճըղ տըր . . .

—Կէօրտիւնիւղ միւ, պէն սիլէ սեօյլէմէտիմ մի խտի . . .

—Վազաա պու սեօյլէտիկինիւղ չայիսնը իթէսիւրֆ պիր չէյ իտէ տէ, պիզ կինէ գարնըրիլ տօնուրմաա պազմա-լընըղ, զիւր, միտէմիլ պէօյլէ լազըրաթլար տիլնէմէղ . . . վէ իշթիմաճըրմաա տօլա գարմաճըղ ։

—Հաթիթա տաշա՛տա դիտառէ աշըրը . . .

—Վէ պէն զանն իտէրիմ քի, հէմ հինտիլիլէ եէտէք, վէ հէմտէ եինէ լազըրաթլար տէվաթ իթմէք, տաշա իլի օլուր . . .

—Հէմ՝ օլ վազըլթ տաշա իլի իթէքլէլլաթ իտէպիլիլիլ . . . տէտի չըրազ, « վէ ճալամէլտէ հինտիլի բարչալմաաա գաշլաարըլլա պէրապէր, սէր քեաթիլաէ խիթիպէն, « լաքին օ տէկիլ էմմա, էֆէնտի, պիզիմ ութմանն աղը-նա խիֆֆէթի կէթիլմէքտէ օրմաարը սիլ, նէտէ՛ն անը-մազտաարնըղ, — տէտի ։

—Մէրգու՛մուն պիզէ եէվիլիէ իքիլէր ֆրանգ եէմէք-լիք վիրմէքիկէ գաղգըլմաարնտան . . . պիլ զաթէն պու-տալալաա սարմիշ օրմարը չիւքհէսինէ դահիւղ օրմագտա ի-քէն, սիգտէ կէլիւղ չիւքհէսիլէ թաղվիլէթ վիրտիկէ . . .

—Էֆէնտիլէր, օլ պապտէ պէն տաթի սիդին գատար իթէտճիւղ իլլէմէքտէլլա՛մ. ֆազաթ, տաշա չիմտի էօլլէ

պիր չէ՛յ վուզու պուզմուշ տուր քի, օլ եւվմկիւնէ եքի ֆըրանդ եւնէքիք իմտար, ծնա նիւպէթլէ, հիւ մազամբնտա, էվվէթ, հիւ լմազամբնտա սաեքըտ սէգա տըր :

— Նէ՛ խիշ աճապա :

— Եւ՛ հու, պիպարէ տաճա գիւնատէ չըրարբարտդ, դալգըլտա պիլի, Գատրան-Պէօտէ թաամ՝ իմտիրմէքիկէ տախի կէծնտէքմէօն : Հա՛, նէ տեքսիկիլ, չէօյլէտէ պիր չէ՛յ եարտա, տաճա գիւնատէ մէմուռն օրմա գիրնըրդ :

— Հաթթա, լոգանթատան պաշգա, պիրէքտէ թէթթօ բարտը վիրտէ, տաճա գիւնատէ իլի օլմա՛դ մը :

— Հալիլլէ թէթթօրօտանտա չըգարգտան սօնրա, պիլի դաճկէնէ տախի կէծնտէքէքէք, պիրէքտէ վուշ իշտիրտէ, հալիլլէ տաճա ալէա օլուր, էօյլէ տէկիլէ մի :

— Է՛յ, ծնաճնտա սօնրա . . .

— Եթէնտիլէր, սիլ խթէտիկիկիկիլ դատար կիւլիւնիւլ, լաքին, չուշուտա պիրմէյիսիկիլ քի, պէնիմ՝ կէօրտիկիւմ՝ մէնդարէ, հէմ՝ հէյպէմամիլլ մէ հէմտէ բէք թօհաթ պիր մէնդարէ խի :

— Նէ՛ խիշ աճապա, նադլ ու պէեան խաթիկիլ պադա. լըմ՝ չու մէնգարէնի :

— Էօյլէ՛ եա, էօյլէ՛ եա, սիլ պիլիմ՝ եւնէմիլլէ պադա մաեքալ նադլ խաթիկիլ, դուլադմիլլ սիլտէ տիր . . . տէախ ճալաւէլ :

— Թաճա՛մ, հազգընրդ վար տըր, դաթատարլար, էօյլէ եա, պէն չէնէ եօրապաղ նադլ խաթիլմտէ, սիլտէ տիլլէրիկիլ շադըրթատարնըլ, մէ պէն հիքեպէմի պիթիլիւն՝ ճէնէ դատար, սիլտէ հինտիլի պիթիլիւնսիկիլ . . . էօյլէ տէկիլէ մի. խալլ, խալլ, սապը խաթիկիլտէ, թաճաճաճա սօնրա նադլ խաթիլմէքի, հազըր եւմիլլ եէր մազամբնտա, էլլէնմիլլ օլալմի :

Պիլմէյիլ, հատտէն գիւնատէ աճըլլարնտան մը, եօգա մէղքիւր մէնգարէնին հիքեպէթիսին պիր տազըդա էվվէլ իշթմէքիք մէրաղընտան մը նաշի, մէրգուժար հէ-

ման հինտիլին իւլէրիւնէ իւշիւշէքէք, անիւտէ սիլիպ սիւրիւրիւպ պիթիլարիլէր, մէ հիքեպէնէ իշթմէքիկէ հալըրընտըր խէ տէ, հինտիլին անճազ քեմիքէքիլ իլէ աւազլարնըր արթըրըլ վիրտիքէքի չըրաղը աա, ուսթա նէ եարբէօր անլարնտա, իւպթէ կէլմէսի թէհիլիւնտէ օլուլունտարնըր իշին, եազընտա պուլունան պիր օտաեա կէծնտէրաիլէր :

Սէքքեթիլլ քէլաճմէ աղաղ պիրլէ :

— Արգատալար, տէտի, — Եվվէլա չուտա պէեան խաթիլմէքի, պիր դալիկիւնտէ պէրու, գարուճու, պիլիմ ուսթ անըն սըհհէթինտէն տօլալըր, տիւշարը կնտիլէ օլմազտա խիլ. չէօյլէ քի, մէրգուժապուճու, զաթէն ուլգուսու կէօթիլու մէտիկի ճիհէթլէ, բէք կիճ եթթմազտա օլուլունտան, հալմանըն սուգուլունտան, մէ եաղան եաղունլարա պադաճաեալազ, Մ. ֆերընանըն, չօդ տէֆա, կիճէլէրի, պաղէնէ ինտիկիկի, մէ իրի իրի աորմար ալարազ, աճէլէ աճէլէ կէզինտիկիկի կէօրմիւշ տիր. . . մէ հաթթա, պիր տէֆաքընտա, քէնտի օտալընտան տիւշարը չըգարազ, մէրգուճա, աճապա պիր չէ՛յ մի խթէմէքտէ տիր տէյի, սիւալ իթմէքիկի ճէտարթ իլլիվիլ տիր, Հալլ ցու քի, պիլիմ՝ ուսթա մէրգուճա ճէվաղ օլարազ, հալտէ, կիթ եթթտա, ուլգուճու ուեու տէտիկիւնտէն, պիր տաճա օտալընտան տիւշարը չըգամիլլ խէտէ, հէման հէր կիճէ, մէ աղա հապանըն հալինէ մէ տէրէճէսինէ պադաճաղըրըն, օղաղէնէ ինտիկիկի տիլգալաճ խաթլ կէօթիլլ տիր . . .

— Պիլիմ ուսթա, ուլգուտա կէզմէքիք իլլէթինէ միւպ թէլա օլմա՛շ օլմաճն :

— Խալլ, խալլ, էօյլէ պիր չէ՛յ օլմաճնը տըր. . . ֆաղաթմ, աշիքեար սուրէթմա՛ն անպալընազտա օլտուլունտէ կէօթ, միլթլազ մէրգուճան պիր տէրտի, մէ պիր մէրաղը պուլունազտա օլմալը տըր . . . կէլէլմ՝ չիմիլ խաթէկիմ հիքեպէնէ . . . տաճա չիմիլ, պիր քեաղըտ իմաղաթմազ իւլլէ ուսթանըն օտալընա կիթտիմ . . . Հէնուլ օտալընըն

գարուեալ թօրունու չեփրմեղտէն եփվել, իւրուտէն պիր սեօյլէնիւ սէսի պարըրմամբ . . . ալմանը պ տուրտում . . . վէ իւր իւշ տէֆատա սաղըր սաղըր պիր հայգըրը սէտասը իւրթտիւմ, վէ էօյլէ զանն իմտիւմ քի, պիրսի կանըզ եւսւրդ ինչ, ինչ ֆէրեւատըր կըլմէ քտէ տիր, վէ պիր հնւդի վաղըթ գարուեալ արալ իւրի կըլմէ քտէ իմէրեւատիւս կըլտիրտէն սոնրա . . . տօ՞րուտ, պէլքի պիր ֆէլաքէթ վուգու պուրմագտա տըր տէյի, գօրգուպ մէրազ կըլտիր իմտէն . . . աղբալէթ քար գարուեալ աչարմ . . .

— Էյ, սոնրա :

— Նէ կէօրսէմ ինանըրըր . . . պիղիմ ուսմաեր, եէրտէ . . . տիղ իւզէրինէ կըլմիւ պիր հալտէ կէօրմէյէյիմմի . . .

— Տիւզ իւզէրինտէ մի . . . եէրտէ մի :

— Եփվէթ, տէօլմէ իւզէրինտէ, տիղ իւզէրինէ կըլմիւ իտի . . . վէ անըրմաւ էլլէրի իննէ արմիւ իտի . . . վէ տիր տէրէրինտէ, օլ էսկի գօլթուգլարնտան պիրինին իննէ վաղ կըլմիւ իտի . . .

— Ատամ սիլտէ, պուստա շաշմագ նէ վար տըր . . . զաթէն հէփսիմիղին պիւրիկի պիր շէյ տիր, մէրգուման, զայէթէ սօֆու օլտուղու մալիւմ տուր . . . պէսպէլի միւ . . . թատըր խարիճինտէ օլարազ, պիր տուտ իմմէքտէ իմիւ տիր :

— Եկեր տուտ տալի իմմէքտէ իմիւ իտէ, Եինէ շայեանը տիղգաթ վէ զարիպ պիր հալ տիմէք տիր, չիւնքի, պօլնուգ պօլնուգ ինչմէքտէ իտի, վէ եաղնըզ պիր արալըզ տալի, իւմա քէտիքիկինէ տիւշն առմէթըր միսիլլու, աման Ալաշըմ . . . աման Ալաշըմ . . . աման Ալաշըմ . . . տիմէքտէ իտի, վէ պատէհու . . . տուհա զիւտտէ զարիպ չու տուր քի . . . պիր արալըզտա, հարէքէթ պիրլէ, զանն իտէրին քի թըրնագլարըյլա պաղըրնըր եըրթըլ տէլմէք զպըթէթ ինտէ պուլունաուղունան, կէօլմէ կինին կէօրսիւ ալըրը, վէ իմիլլու սինէսի իւզէրինտէ, պօլնունան ալըր, շէյիքտէն մաամուլ պիր զինճիր իլէ, ուֆանըզ վէ

գըրմըզը պիր չիլանն ապրմագտէ օլտուղու կէօրիւտի . . .

— Էյ . . . Էյ . . . Էյ . . . սոնրա :

— Տօղրուտ, պէն մէրգուման պու հալինի կէօրիւ կիւմա, իւրուտէ տուրանըմը, եօղա պըրաղըլ տիւրըր չըգանըմ մը տիւնէքէք, նէ եարաճաղըմը շաշըրտըմ :

— Էօյլէ եա, սոնրա պիր հալ տիր պու, ինսան թէլէրեւատիւտէ գալըր :

— Ինչմէ պէն պէօյլէ նէ եարաճաղըմը շաշըրըզ գալմագտա իւքն . . . պիղիմ ուսմատա աւաղա գալալը, վէ պիրտէն պիրէ իւզինիւ պանն տօղրու չեփրտի, մէրգուման տիւշէրի արաւընտա տիւթանճըր պիր մէնտիլ պուլունագտա իտի . . . վէ կէօլլիւքէրի գօլթուղուն իւզէրինտէ գալմը իտի . . . Խայր, խայր, Էֆէնտիլէր . . . պէն Էօմիւմ տէ, օլ հալտէ պիր լէհճէ կէօրմիւշ տէկիլ իտիւմ, զանն իտէրսին քի, առէլմա շըրաըրմըր արը կիպի պիր թարգտէ պուլունագտէ իտի . . . Խիւտա պիւմ, պէն մէրգուման պու հալինի կէօրինճէ, գօրգումանն Էյիմպէյիմ օլտում . . . Օլ վաղըթ քէնտիսի տէ . . .

— Պէլքի տէ հէման սըրաւըզ պօղազընըզ սարըրմըր տըր, հա, էօյլէ մի :

— Խայր, վաղտա էօյլէ պիր շէյ եարմաւը . . . Եփվէլա պըզ ալըզ իւզիլմունէ եօգալըր պալալը, վէ պու աւֆա աղըրնտաքի մէնտիլի պըրազը վիրտի, չիւքճէտիղ օլարազ մէքքիւր մէնտիլի տիւշէն տիւշէն տէլիք տէլիք կըլմիւ օլմալը իտի . . . վէ պուստան տա սոնրա, սօֆ, հալիմ մէրհամթ իտիւնիւզ զիրա, հատտէն զիւտտէ աճընաճազ պիր հալտէ պուլունագտանըմ . . . տէյի պաղըրարազ, կէլիպ գումաղըմա աթըրըր :

— Նէ գատար թօհաֆ պիր գօլմէտա . . .

— Նա սըլ, գօլմէտա մը . . . Նէ տէօլէ եօրսունուգ, հէր նէ գատար մէրգուման պալը, պիր Էօլիւ պալընա պէն իմմէքտէ իտի իտէտէ, մէքքիւր լուզէթէրի թէլաֆիտիւզ կըլտիսի վաղըթտա, էօյլէ պիր թարգտա թէլաֆիտիւզ կըլ

լէտի քի . . . աստմին եւրեկի լադէ բարա, օրնդտա ի տի . . . վէ տէ, տիեւպիլիրիմ քի, սահիհէն ըէք հայալէթ . . . լի պիր սուրէթտէ խաի . . .

— Բէք հայալէթի պիր սուրէթտի մէ խաի . . . արթը պունա ինանմաղըգ ճայիլ օրամաղ . . . զիրա, պիղիմ ուս լիանըն օլ չաթըադ սէսիտէ էտերի հայալէթ պունանա սընա ինանմաղըգտան իտէ, նէզլէէ ուղրամըչ պունանա պիր պալլուչուն պաղըրմաճուն, պիր միւզիգաւնաղարըլլա պաղմաղըլլա, տահա պիեստէ աղլ ու ինանֆա մագըրուն վէ ճայիլ տիր տէնիւր սէգա տըր :

— Իհիմնալտէն տիր . . . հալ պու քի, չու սահիհ տիր քի, օլ անտէ մերգումուն սէսիտէ սէ միւրէթ պէ ըիգաթէն . . . կիլ պէր էտէր միւշահէտէ խալմէքտէ խաի քի, աօղ ըուտու պէն տէ, մերգումուն, տընմանա տայիր հիչ պիր հայի պունանաղըրնը պիտիլիմ հալտէ տախի, ասէթա միւթէնտիր օլտու . . . վէ պունուն իւզերինէ, — էֆէնտի, էմնիլէնթ իւզըր օլմարընը քի . . . — տէսիմ, վէ մէրգում տախի ճէվազ օլտաղ, — պըրա՞գ պէնի, պըրա՞գ պէնի, քիչի քէնտի տէրտինի պալլաւսընա նէ գատար զիեստէ սէյլէյիլ պէնան խտպիլիր իտէ, — օլ գատար զիեստէ միւթէնէլլի օլապիլիր . . . — տէյի ճէվազ վիրաի լաղըրտըն քէտէրէք, վէ պէսալէլի պէնի տէ պիրտէն պիրէ լիանմաղըլլա տայիր պիր տաէմ տիր զանն խաէրէք :

— Տիւնք տիր քի, սիզին իլէ, լիէքիֆսիզէն «սիգ» ետրինէ «սէն» տիկերէք լաղըրտը կըլմիլ տիր, էօյլէ մի . . . մատամ քի էօյլէ տիր, չիմտի սիգտէ պիւզէ պէրպի մէտէրէթ իւք չիլէ Պօրոս չարաղը իւքրամ կըլմէլիսիւիլ, զիւրա, պաղընըլ մէշուր քէլուր տըր, նէ տէմիլէր տիր :

«Սէն» տիկերէք էկեր ութան սէյլէր իտէ ասնա պիրա Թէրիֆ, Սէնտէ, պէրպի սիւրուր, կըն տօթլարընա իւքրամ ու Թաթիֆ, էլիվէթ, պու տարալը մէսէլ, մուգատտէն պիր տարալը մէսէլ տիր . . . վէ հէր տարալը մէսէլտէ, պիր միլլէթին քէմայէթ ու ֆէթմանէթինէ չէհատէթ իթմէքտէ տիր :

— Էյ ճանրմ, Շալամէլ, էիլնէ սէօզ վէ լաղէթ պօչպօլաղըրընա չաղըմնալալմ . . . էֆէնտիլէր, չիմտի սիգ, պունանա ըէք պէնա ֆէհմ խտպիլիրսիւիլ քի, պիղիմ ուսմանըն, պէնիմէ էօյլէ լիէքիֆսիզէն պիր սուրէթտէ լաղըրտը կըլմէնանտէն աչիքեար անալըլաղըրնա կէօրէ, էա աղըրնա պիր խիֆիլէթ էտէրի պունանաղըտա խաի, վէ էալօսա պիր հիւմնա հարալէթինէ միւսլմէլա օլտարադ, նէ սէօյլէտիլինի պիլմէմէքտէ խաի : Օլ հէնկէմանտ պըրաղըլլ մէրգումու տիշարը չըլմաղ իսթէտիլիմանէն, — էէֆէնտի, սիւքիւնթի գալլա իւզըր օլունաղ . . . գալլալիւնիլ ըաճաթ իլմ տիրինիլ . . . պէնանիլիլմ, — տէտիմ : վէ պունուն իւզերինէ մէրգումումա չաղըն շաղըն էիւզիւմ տէն էօղարու պաղ մտաւ պալլատը :

— Թումամ, իչիլէ էն օղըրումու պու օլմալը տըր, մութ լաղա մերգումուն աղըրնա խիֆիլէթ հալըլ օլմուչ պուլունմալը տըր :

— Մէրգումուն կէօլըրինտէ պիր սէրտէմիլք ալէամէթի միւշահէտէ օլունմաղաւ օլտուղու լաղըրտէ, — էէա՛, նա՛ղըլ . . . սիլ քիմնիլ . . . նէ խաթիւրինիլ . . . — տէյի ճէվազ վիրտի, վէ հէր պիր սիւսիլտէ տախի, զանն խաէրինի քի աղըրը պալլընա լիօրլմաղ նիլէնթիլլէ, էլինի անընա կէօթիւրմէքտէ խաի :

— Աճապա աղլ ու ֆիւրրի ղէրէէ տաղըրըլ խաի . . . վա՛հ, զիւլալը ուսիմ, վա՛հ . . . պրալօ միւսլիլ էէֆէնտի, մէրգումուն չու հայի ըիւր մէլալ իւզերինէ, սիւզնէ պիրմէքտէ պիր լիւրմէտէ գալէմէ տըմաղըրըլ :

Էլֆաղըլ լաթիֆէնէ մալիք օլան տաէմ,

Պիր ֆաճիա Թէլիֆինէ պօրճուտար հէր տէմ :

— Ա՛ ճանրմ, Շալամէլ, սուս օլ արթըլ պալլալմ :

— Աճապա ուսթանըն պու հայինին սէպէլմէ նէ տիր :

— Տօղըրումու պիլմէնէօրում, լաթին, չու սահիհ տիր քի, մէրգում աղըրնա պալլըրնա, հալ պիւթիլին պիւթիլին տիկիլտի, պիր սուրէթի հէյալէթմալիտէ օլտու :

դու թող տիրեալ, գլուխը քնած տարաւ, վէ շէտիս պիտ
սեօյլէ յիշ իղէ սեօյլէ յիշ վէ սալա դարչըրըք ճէփաղ իժմա-
սընա տա մէ յսան սըրադ մանարաւ, — «Նի՛շին կէշտինիդ
պուրաւաւ . . . Նե՛՛ վաղ ըլծման պէտեւ պուրատաւընդ սիղ,
չօդ տան՝ պէտեւ մնաւ . . . Նե՛՛ տիմէք տիր պու, մէկէրի պէ-
նի պիղզաթ թքնտի խանէմուն վէ, քէնտի օտամտա տախի
րահաթ պըրադմադ իսթէմէ՛ղմիսինիդ . . . աման եւս իէպալ,
հէր թարափըմը ճառուարս դուշաթմըշար տըր . . . հա՛,
սիղէ՛ սեօյլէն օրում . . . իշխիթ տինի՛ղ մի . . . անխտընը՛դ
մի . . . ճէփա՛լ պ ղիրինիդ . . . ճէփա՛լ պ ղիրինիդ . . . Նե՛՛ իս-
թէրսինիդ, Նե՛՛ արամադ աւարըրըք պուրատա . . . » — տէտի :
Մէրդ ուման հէյպէթ մտիդ հալ ու թավըրնտան օլ մէրթէ-
պէ միւլէնէստի օլտում քի, քէնտիս շաչըրտըրման, —
« Եփէնտի, պլըմէմ՝ Նե՛՛ սեօյլէտինիդ, հիշ պիր չէյ իշխիթ-
մէտիմ, պէնտէնիդ տահա շիմտի իշէրի կիրտիմ » — տէյի
ճէփալ ղիրտիմ : — Եւրան սեօյլէ մէնէսինիդ, — տէտի :

« Եսպըր, Եփէնտիմ » — տէտիմ : « Իհ, բէք ալես Եօյլէ
խա՛, իմտի սեօյլէ յինիդ, Նե՛՛ իսթէրսինիդ — » տէտի :

« Եփէնտիմ, տէկիլ պալապ պիր չէյ, իլլա պիր դաշ
իմդա վաղ խաէսինիդ, տէյի կէրտիմ » — տէտիմ, — Վիրինիդ
պաղանըմ, — տէտի, վէ հէման էլիմտէ պուրնանս պէշ ալ-
թըր դըլմա էվրադըր ալտըր պիրլէ, սայիր տէփալար, պաշ-
տան տաշա վէ հարփի պէ հարփի օգուտադ սըղըն գալէմ պա-
թըրմադըր ատէթիւտէն օլմատըրը հայտէ, հիշ պիրինի
օգուտադ տէկիլ, իլլա հիշ տէկիլ խա պիր քէրէր կէօղմէն
պիրէ կէշիթմէրսիդն, ալէլ աճէլէ, վէ էլլէրի տէ տիթիթէ-
մէքտէ օլտուդու թաղախիտէ, պիրէր պիրէր իմդալատա :
Վէ, քեափփէսինի տախի իմդալաւնը պլթիթիւտէքտէն վէ
սահարընը չէքաթիւտէն սանրա, տիշարը չըգմամը էմի իմ-
տի, վէ քէնտիսի տէ, քէնտի օտաւընտան հալիիէն չը-
գան պիր ուփադ մէրաթիլէնտան աշաղը ինիդ կիլիտի :

— Իմտի, իմէքրաթէն սիւալ խաէրիմ, մէրդ ուման պու-
հալի Նէտէն՝ Նէշէթ իլլէմէքտէ տիր աճապա :

— Եփէնտիլէր, իհիթիմ պիր քի մատամ՝ Սէրափէնին
վէփաթըր աճարնտան Նէշէթ իլլէմէքտէ տիր :

— Թամամ՝, շիտի պուրտունուդ առամ՝ աճրահադ ա-
տամը . . . Աման, մաաղալաս տիէլիմ՝ քի, Նազար ալմալըն :

— Խաթիրմա պիր չէյ կէրտի, գարուճունուն սեօյլէտի-
կինէ կէօրէ, պաշ բարաթ Պան-Նուլիլէ կէ, քէնտի վէքիլի,
չօդ տէփա ութսար կէօրմէն կէլմիլլէր խաէտէ, գապուշ
օլունմամըշար տըր . . . վէ պու խաէ, դիւտատէսիլէ շայնանը
իսթիդրալ տըր . . . չիւնքի, չիմսիլէ գատար, մէրգումանըն
տալիմա պիր աւաղալըր պուրատա խաի :

— Պէնճէ, պուրտանտա դիւտատէ դարիպի վար տըր, չէօյ-
լէ քի, պլէդիմ ութմա, տիւրկէրլէր վէ չիլէնիլլէր ճէլը
իթտիլէրէք, քէնտի տալիլէսինէ պիր չօք շարշարըրիշ
տըր, աճապա Նե՛՛ Խաթըրմըշ տըր :

— Էվլէթ, թամ իւշ կիւն չալըշտըրթմըշ տըր :

— Վէ հաթիթա պիր ախլամ, դօճա պիր սանարըք պօ-
լուտուտ, գարաթ օլտուդու հալաէ Էշեպար կէրիշ տիր :

— Պէն սիղէ պիր չէյ սեօյլէսինէ իմմա, արգատալար,
պէն պուշալըն հիշ պիրինտէն պիր չէյքիք քէշփ խաէմէ-
տըրում :

— Պէլքի մէրգուման վիճտանը քէնտիսինի թաղիկը կը-
լէմէքտէ տիր . . . չէօյլէ քի, պէլքի պլշարէ ժէրմէնի մօհ-
պէտէ կըգա իթտիլմէսի, իւրէնկիւտէ պիւլիւք պիր տէքու
օլմադտէ օլտուդունտան . . .

— Իշիթ չիմտի պուրտունուդ վիճտանընտան թաղիկը
օլունուպ տա Էսէփ խաէճէք առամը . . . Խալըր, Խալըր, օն-
տա Էօյլէ Էսէրի Էսէփ հիտ խաթէք Էիւրէք պուլունադ-
տա տէկիլ տիր . . . անըն գալպի թաշտանտա բէք տիր,
տէմիլընտէ :

— Լաթիփէյի պէր թարափ խաէլիմ, Շալամէլ :

— Ժէրմէն տէտիլիգտէ խաթիրմա կէրտի, պիւրաթ չօ-
ճուդուն Խանընա, պու կիւնէրտէ Ենէի Ենէի արգատալ-
լալատա կիւտէճէք տիր :

— Նեմե՛ն պիլիեօրստնուդ :

— Կազելժ տէ թրիպիւնօտա ոգուտուղումա կէօրէ, Շանդ էլիդէտէ վաղը ուֆազ մէ յիսանէլքոտէն պիլիեմտէ պիլ թաղբո՛ւ դանըլ դաթիլէք ինէ խրորըլար տէրտէսմ իտիլ՝ միլլէր տիր . . :

— Ասըլ մահէլլինի պուլմուշար տըր, զիրա, մեզքիր մէ յիսանէլք, տիւղճէ պիլէր խրորըլ օճաղարը օրմուշար տըր . . :

— Հայկլէ մէրզումարը տախի ճանիլէր հապսիսանէսինէ իլդա իլլէմիլլէր տիր :

— Զէ վալլը ժէրմէն, տիմէք տիր քի, չիմսի էջլէ արա՝ զիլ թաղբմարը ինէ արդնատալլըլ ինմէքիկէ մէճարս օյսճաղ տըր :

— Իհժիմալ տըր քի Լուիլ Մօրէլ տախի իլլէրինաէ պուլումնաղտա տըր, չիւնքի, սէօլլէնտիկինէ կէօրէ, մէրզուման դանըլ դաթիլլէր վէ խրորըլարըն իլլնատէ, բէտէր էլլատ . . . վէ վալիտէ վէ դըլըլ տախի վար իմիլ . . :

— Էջլէ իտէ դարըլարը, Լուիլին պուլումնաղտէ օլտուլու Սէն-Լաղար հապսիսանէսինէ կէօնտէրէճէքէր տիր :

— Իհժիմալ տըր քի, պիլիմ ուսթանն յիւլլէրիլլէրինտէն պիլի օլուդ վէ Օպսէրվաթօար Եաղբնընտա իղա՝ մէժ ինմէքտէ պուլուման դօնթէնտալը վուրուպէճէք իտէնտէ, մեզքիր թաղբուման պիլի տիր. նասըլ քի, պիլիմ ուսթա չօղ տէֆա իսթիֆասըր իսմիլը իլլին, պէնի մէզգուրէ գօնթէնտա տէ կէօնտէրէք, սըճհէթինէ տայիր իսպլէր պալըմըլ տըր, վէ կէօրիսիւլէ նէզարէն, զիեատէսիլլէ աճրեղ մէրազ ինմէքտէ տիր : Էլլի օթուրպլըմ էմնա, աօլլու սէօլլէնէլլիմ, չիմսի աօլլընտա, վէլլէվ մէրզուման հիլ պիլ չէյ, վէ հիլ պիր քիմնէ հազգընտա հիսալիեաթը գալլիլիէսի պուլումնա տախի, մէզգուրէ գօնթէնտա հազգընտա էջլէ տէկիլ տիր, բէք ալէա աճրմաղտա տըր . . : Հաթթիա, տիւն պիլլէ, մէրզումէնն սըճհէթինի իսթիֆասը իլլին պէնի կէօնտէրտի :

— Էյ, նասըլ իմիլ :

— Հալա ալլի հալտէ պուլումնաղտա իմիլ, պիլ կիւն իլլէլէլիպ, պիլ կիւնտէ ֆէնաղլանաղտա իմիլ, վէ պիլ կիւն քէսպի իֆաղաթընտ իսմուլար օլտուղարը հալտէ, տիւ կէր պիլ կիւնտէ գաթի իսմա ինմէքտէ իմիլլէր. վէլ-հատըլ, ինմիլ պիր չէյ անաղըլումնալը, անճաղ չու գա՝ տարը անաղըլապիլլի տիր քի, մէրզումն իլլէրինտէ, պիր պէլլին հիւսմնաղ պուլումնաղտա իմիլ :

— Սէն էվտէն իւլէրի կիւրպիլիսի մի, հիսպէլին վուլու պուլմալ օլտուլու մահէլլի կէօրէպիլիսի մի :

— Կէլլէ կէլլէ կիւնմէտիմ, չիւնքի, դարուճու սէօղ անդա՝ մաղ պիր ատէմ օլտուլումնա տըրաղմատը . . :

— Էֆէնուլլէր, տիւ օլումաղ, տիւ օլումաղ, ուսթա Եօղարը կիւնքտէ տիր, - տէլի պաղըրաղ չըրաղ, հալա հիսալիսին քէմիքիլէր իլլնատէ օլտուլու հալտէ Եաղբնա՝ նէտէն իւլէրի կիւրէքէք :

Պու իսթիմարն իլլէրինէ տէրհալ վէ ալէթթիմալ Եաղբ-ճըրա քէնտի Եաղբնանէլէրի պալընա գօլուշարաղ օթուրտուղարը, վէ պալըրընը Էլիլ գալէմէրինի օլտմմալտա պալըտըլարը կիլի, հէմն չըրաղտա էլլնատէք քէմիլքէրի պիր մուգալա Էլիլաղ գուլթուս իլլին թըղանը վիլտուլլէրի պիր մուգալա Էլիլաղ Եաղբնանէտէն իւլէրի կիրտի :

Ժաղ Ֆէրման ֆիլիլլաղը Եաղբնանէտէն իւլէրի կիրտի : Մէրզուման պալընտալի սիեահ հանֆէտէն մատմուլ քի հնէ պիր թաղկէսի ալլընտան դըլըրնա վէ գըրպալլիլ սալարը, հէքն ու մէքն պիր հալտէ օլտուլու թաղաիրտէ, ֆիլիլլ ֆիլիլլ իւլի գուլաղարը Եաղբնտան տարլնաղտա իտիլլէր. վէ դաֆաղ տաճարալընտան գան աղմաղտա օլտուլու միսլլիլու, Եատըր տարլթիլնտէ վէ չուգուր չուգուր Եաղբալընտա տախի, պիր սօթիմնաղ վէ պիր սարըլլազ հիւրմ իլլէմէքտէ իտի : Եէլլ վէ Էնիլ ճալիլ կէօլլիկիւնի պուլումն իլլէրինէ վաղ իլլէմիլ պուլումնաղումնա, կէօլլէրինտէն հիլ պիր չէյ անաղըլումնա :

մազտա խախտե տէ, պու ճիւղէ իլէ տախի, մէրգու՛մ իւղէրնտէ տէրքեար օլան ահպալը աճիպէ իլէ էչքեալը դարիպէսինտէն, պիր աչգ ու սէվտա պէօճէկինին, դալպինի դալրաեարագ եէմէքտէ օլմարը անդալըսպիլմէքտէ խախտէրգու՛մ եաղըճըլարտան հիւ պիրինէ պիր շէյ սէօյլէմէքտէ, օտանըն տէրոճնինտէ եալաչ եալաչ սօլաչարգտան սօնրա, սայքի օրատա առէմ՝ վար օլմարնընտա հիւ ֆէհմինտէ օլմարը կիպի պիր հալտէ պուլունտուղու թագտիրտէ, կիտիպ միւմէյիկիլին օտարնա կիրտի, վէ օրատանտա քէնտի եաղը օտարնա կէշտի, վէ օրատա տախի տուրմաեարագ, տէրագալ, հալկիլէէ չըգան ուֆագ պիր մէրոիվէնտէն աչաղը ինտի:

Ժագ ֆէրրան պու օտալարտան կէշմէքտէ իքէն, դալուրարն հիւ պիրինէ դարամաերպ աչլը պրլաղարղընտան, եաղըճըլար, պիլթիթապի, ուսթալարը իւղէրնտէ միւշահէտէ օլունան պու դարիպ հալտէն, եանի պրլա իլթիեարի պիր հալտէ օլարագ, վէ հիւ պիրինտէ աչլա տուրմաեարագ, անճագ, օտատան օտաեա կէշտիքտէ սօնրա, պիր մէրաիվէնտէն եօղարը չըգըպ կէմիլ իքէն, տիկէր պիր մէրաիվէնտէնտէ աչաղը պրլաղըպ կիլթմէսինտէն տօլաեը, զիեառտէսիլլէ տիւչարը թէշաճճիւպ օլտուլար:

ՕՆ ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍԼ.

ՇԵՀՂԷԹԷԷԷԹՈՒ ՕԼՄԱՆԵՍՍԸՆ . . .

Կիճէնին պիրինտէ, նօթէր ժագ ֆէրրանըն սաքին օլտուղու ապիլթեալ, պիր տէրին աւալուգ հիւրմ՝ իթմէքտէ խախտէ եալընըլ արալըգ արալըգ, տիչարտա սիճիմ կիպի եաղմաղ տա օլան եարմուրլար իլէ ըրւզկեարլարն կիրիւլտիլէրի իշխալիլմէքտէ խախտէր: Մէղքիւր հիւշնամիլ կիրիւլտիւլէր, մահէլլի մէղպուրէ պիլթիւն պիլթիւն պիր էսէրի մահգունիլէթ իրաա կիլմէքտէ խախտէր: Պիրինճի գալթտա դաեէթլէ լահալթպալաչ պիր սուրէթտէ օլուպ, վէ եէնի վէ դալըն հալըլար իլէ աճնաթըրըլ օլտուղու հալտէ, պիր եալթագ օտարը պուլունմաղ տա, վէ ալէա ալթէշ եանմաղ տա օլան պիր շըմինէ էճնիւնտէն, աեաղ տա տուրմուշ օլարագ կէնճ պիր դարը կէօրիւլմէքտէ խախտէր: Ղարալիպ նէվլինտէն պիր հալ տիր լի, մէղքիւր օտանըն թա գարուսու գարըլսնտա պիր դարն օլա պուլունմաղալ օլտուղու, վէ մէղքիւր գարուսա սրըլ սրըլեա իլէրուտէն քիլիտէնմիլ պուլունտուղու թագտիրտէ, տիչարը թարաֆտան ալըլըր պէշալթը բարմաղ էնինտէ պօեունտատա, պիր աէլիք պուլունմաղ տա խախտէր: Վէ մէղքիւր օտատա նիմ՝ մէրթմէպէ ըլըզըլ պիր լամնա եանմաղ տա օլուր, վէ տիլարլարը քեաղըլարը նար չիլէկի բէնկինտէ օլտուղու կիպի, գարեօլա իլէ բէնճիլէլէրին բէրալէլէրի, վէ կէնիլճէ պիր սէտիրին տէօլէմէլէրի, քեալթիլէլէն, քեղալիք նար չիլէկի բէնկինտէ երւն իլէ գարըլըլ իլէք տամաղ օտան միւրթիլթէպ խախտէր:

Նօթէր ֆէրրանըն լաննէնին հէտուգ ճէլալ խախտէր օլան, վէ նիմ սիւսէ ապիլը պուլունմալ մէղքիւր թէլկիլնալթ հաղաղընտա զիեառտէճէ թաֆալթիլթ իլմարնա լիւզում կէօր:

մէ քրիկիմից, պիտա տէպէպ օրմանըպ, իլլա մէրգուման տա-
յրեմանտէ մաւախիքնն պիտ իմպիտախիլիլիլ աղլմէ վա-
զու պուրմուշ օրմանըն անդաթ տըրմադ խաթէրից : Շէպլէ
քիւ, մէրգում, օլ վաղթմէ դատար, խաթիսիլքտէ եւթմա
օրուպ, վէ հիւսիտախիլպղլղգտա խաթ, աղէխուտա քէն-
տիտէն պաղգա պիթիտիսին խաղլ ու մէնֆաթաթիլ իլին օլ-
տուրու հայրտէ, տտէթա աթիլղ Սպարթիարլարա մանէնա
պիթ իմալիաթմաէ պուրմանուղա իմաղտիտաէ, օլ իլին-
լէրաէ խաթ, հիլքմէթ նէլինտէն օրաղաղ, իղճարլ սախա-
վէր վէ խարաթ իլլէմէրաէ օրմաղ կէօրլլաթէրաէ խաթ :
Մէգքիւր օտա տէրախիլտաէ պուրմանն կէնճ դարլ Սէսիլի
օրուպ, մէգքիւր քէսիլին վէ սքճաղ նար լիլէկիլ րէնկինտէ
պուրմանն իմէճՏիլաթ ղրթաղընտա, տաճա ղիւտաէ պիթ
հիլան ու րէնֆաղ քէսպ իլլէմէրաէ խաթ : նաղլ քի շխաթ
ղիլրաէ նաղլ ու պէեանընա ղաղլթիլ խաթճէկիղ տիթ :

Ամերիգա տիլպէրէրէնտէն պուրմանն մէղպրէ դարլ
ղաղէթիլէ կէնճ օրտուգտան պաղգա, ճէլլան կիպի տաթի
պիթ դատ ու գամէթիլ վէ վիճալտէ մալիքէ պուրմանաղ
տա խաթ, վէ տիլպէր ումուղպըլ իլէ եւիլ ուլլաղպըլ,
կէօլտէսինն միւտալիլլէրլիլ կիպի պէլինիտաէ ղաղլթիլ
ինճէրլիլին մէլաանէ չրգարմաղ տա օրտուգարմանն, մէր-
գումմէնն պէլինէ, քէնտի չօրաղ պաղպարմանն պիթիսին,
տտէթա պիթ գուշաղ մաղամմաա պաղլանըպպիլթիլ օրմա-
պըն իմէֆհիմ իթիլլաթէրաէ խաթ :

Մէրգումմէնն կիլլանմիլ օրտուգա Սըղա ելլիտէսի, հէր
նէ գատար րէք սատէ պիթ հայաթ խաթի տէ, ղիւեա
տէսիլլէտէ, ղարլթի պիթ տա րէթմաէ, վէ անալիպ պիթ իմարդ-
տա օրտուգանտան, վէ պիթաղտա իմէաթուրէտիլ հայաթ
պուրմանտուղանտան, քէնտի միլաղաղընն հուտալինէ րէք
պէա իլլաթիլթ խաթպիլլիլ պիթ հայաթմաէ խաթ :

Մէղպրէնն կիլլանաիլիլ չաթիլթի սիւտաճ րիլմիլրաէն օ-
րուպ, վէ գաղաղընն օրմա սիւտա խաթիլթի, նիմ աղղաղա
խաթ : Մէգքիւր չաթիլթին քէնաղպար պէլինէ գատար էն-

միլ խաթ, վէ գաղլարըն պիթէրէրինէ գատար գարաթմաղ-
տա, վէ արղաար տիւղ օրուպ, էթիւաթիլա տիլթէ եւրէրի
իւղէրինտէ երանտէն մաճալ գրըմըլ լէրիլթիլ իլլէնմիլ օլ-
տուրու կիպի, կէօքսիւտաէ տաթի պիթ սրա գաղէմտէն կէ-
միլ ուֆաճըղ ուֆաճըղ կիւմիւշ տիլլիլթիլ պուրմանաղտա
խաթ վէ բօրթիւգալ րէնկինտէ մէրինտա նաճ գումաղտան,
անճաղ տիլլէրինէ գատար իմիլ գըտա պիթ ֆիլթմանէլա
կիլլանմիլ խաթ : վէ մէգքիւր ֆիլթմանէլա պէղպէթ կում-
չաղ օրտուգա ճիճէթիլ, մէրգումմէնն, պիթ հէլքէլ ուս-
թատար գաղէմտէն չըղմիւշ մէրթէպէտէ տիլլէր վէ իմէ-
թատար պիթնտէն պուրմանն վիճալտէն եաղլլաղտա, վէ լա-
թիլի տիլլէրինտէ եարընա գատար կէօրինաթէրաէ խաթ,
վէ տիլլէրինտէ պուրմանն մալ իլլէթիլ ալ րէնք չօրաղպար,
գաճարմանն պիթ իմարղ իւղրէ պիթ սուրէթիլ լաթիլիտէ
պաղպար իլէ պաղլանմիլ օրմա աթիլղ ֆիլթմէնք րէսաղա-
րընն տիլլէրինտէ միւշաթիճ պիթ իմարղ ու հայաթ պուրմա-
մաղտա խաթ :

Հիլ պիթ սաթէմրէտընն գաղէմտէն, Սէտիլիլինն տիլ-
լէրի հիւանինտէ տիլլէր չըղմալիլ խաթ տէնիլտէ ճալիղ տիթ
շէպլէքի, մէգպուրէնն տիլլէրի, գաթէթիլէ աղղլ, օիլիլիլ
վէ եւալիլաղ օրուպ, պաղպարալանտան պաղղ իտէ կիլթ-
տիլքէ ինճէթիլքաթ խաթիլթի վէ օլ մինի մինի վէ իւղէրէրի
քէմէրթարի երլ քաթիլիլ տեաղլարընն, սիւեաճ տիլթիլեան-
տէն մաճալ վէ սիմտէն միլրէթիլէպ թօղաղարա միւղէլ-
եին ուֆաճըղ ուֆաճըղ գումաղաղալ կիլլանմիլ խաթ :

Ուսիլիլ օրու գըեաթիլթմաէ պուրմանուղա, վէ չրմինէնն
իւղէրինէ վաղ խալիլիլ օրմա պիթ այնանըն գաղլարմաա,
աղաճըղ սօլ թարաթիլնա տօղրու էիլիլիլ օրտուգա հայաթ
տաղմաղտա խաթ : . . վէ չաթիլթիլն եաղաար գըսաճա
օրտուգանտան, օլ լաթիլթի վէ աղիլուն էիլիլ օրմա, վէ գար
կիպի պէեաղ վէ տաճաղ հայաթ պուրմանն պոյնա կէօ-
րիլլէպիլթէրաէ խաթ :

Մէրգումմէ, պաղլնտաթի րիթաղ րէնկինտէ գատիլթէտէն

մասանւոյ խաղիկէի չըգտարաւ, իրէք ինչ բանաւդ տան միւրեթ թէպէտ ինձէ պէր թիւն պաղտանաճաղ օրտալունանաւ, մարկէ չալար սկեա՛հ, սրգ, վէ տիպէր սալարը, աներնըն օր- թմարնաւն իքի թարսափա տընտորը, վէ թաղիկաւ գը- վըրճըգ գըվըրճըգ պէր հայտէ պալունտալուն թաղախիտէ, կէրասնընտան ումալարընա գտաւար ինմէ, քաւէ խաի :

Սէտիկինն կիճէլիք պալ գըրեափէթ ինինն նէ մըթէպէտէ լալիիք վէ դարեփ պէր հայտէ օրնաւըն թաղախիտ խաւէ- պիլմէք ինն, մէրգումէինն ալընփընտան պալունտալարըն, քէնտիւթէրէ մախաու քէսիկն ընէքի մաճրամալարը, պալ- լարընա նէ Խօլտա ութնալարգը պէր թարգ, վէ նէ Խօլտա պէր կաւսթօ իւզրէ պաղլանալարընը պիլմէքիք իզթիզա խաւը, չէպէտ քի, մէրտումէ, պալընա, Էնպայի քէսիկնէն, Խանի ալ, մաի, վէ բօթթուգալ ընէքիք ինչ միւզէյեէն պէր մաճրամա պաղլամըն օրուգ, վէ անըն ալթընտան տախի իրէք կիպի ինձէ վէ սկեա՛հ սալարը, հէգարան ֆիթիլէք թէնքիլիլէ չըգտարաւ, սօլիուն, Խուվարըգ վէ գաթը Խա- նաղլարընը գալաթմաղտա խալիքը : Մէրգումէ, միւտէվ- վէր գօլարընը պալընտան Խօղարա գաղաղարաւ, օլ ֆիլ տիշիտէն մաւսուլ մէքիքիք պէնգէկէն ինձէ բարմաղ- լարընըն ուճլարընա, սօլ թարսափընա վէ սալքի գաւաղը իւզէրինտէ, պիւլիւճէք գօրտէլանտան Խարըլմիշ պիր կիւլ վաղ կընմէքաւ խաի :

Սէտիկ էպէտ պիր էշքեալէ մալիքէ պալունտաղտա խաի քի, հէման հիւ քէօշէլի խալթըրտան չըգաղ պիր հայտէ խաի տէնիլէն ճալիլ տըր :

Մէրգումէինն անըն Էնիճէ վէ Խիւքսէքճէ օրուգ, վէ Խա- նաղլարըն իսէ քեառիլէն պէյլէ սուրէթտէ խալիքը : Երես- պընտա տաւաղգ պիր պէկաղլըգ հիւքմ ինմէքաւ օրտալուն հայտէ, թաղէլիլի ճիճէթինձէ խաւէ, կիւնէլինն դիտարն- տան քէք ճիւզիճէ պիր բէմպէլիք, բէսալ ինմիշ օրան պիր գամէլիա չիէկինն իտարալար գառիֆէլիլիլէն միւշապիճ պալունտաղտա խաի, վէ կէօլէրի տաւէթա գարարընտան

դիտանէ իրճէ օրտաղլարը թաղախիտէ, պիր թէնտիլի դարիպէ տախի մալիք պալունտաղտա խալիքը, չիւնքի, կէօլ պէպէքէլի Էնիլ, սկեա՛հ, բարըգ վէ Խանըգ օրտաղլարը հայտէ, քիլըրէքէլի իսէ իքի թարսափը օգվարի տիպիլմիշ օրտաղլարընտան, կէօլէրինն մալմէ վէ չէֆֆաֆ քիւր- ըկէլի իւզէրինտէ, բէք ճիւլի օրարաղ, վէ անճաղ իքի ուճ- լարընտան կէօրիլ պիլմէքաւ խալիքը : Չէսէսի, բէք պէլիլ սուրէթտէ մէյաւնէ չըգմիշ օրտաղլա կիպի, պալունտա տօղլա վէ ինձէ օրուգ, վէ տէլիքէլի իսէ Էն ուֆաղ պիր էսէլի հէկէճան իւզէրինէ ալըլըգ հայտէքէթ ինմէքաւ ի- տիլէր : վէ պիր էսէլի չէվգ ու չէճիլմէ վէ վէգաճաթ իւզ- լարալ կընմէքաւ օրան տիշանը տախի, ամէշի պիր հայտէ վէ պիր քիւրաղ ընէկտան օրարաղ կէօրիլմէքաւ խաի :

Վէլ հաւըլ, մէրգումէինն լէհէնսինտէ պիր ընէքալիլիք հիւքմ ինմէքաւ օրտաղլա հայտէ, օլ սկեա՛հ սկեա՛հ կէօլ- էլի, վէ Խանըգ Խանըգ պաղլարըն ինչ գըրմիլը գըրմիլը վէ տիւլ վէ ըսաղ օրտաղլարտա, սուտան չըգմիշ պիրէք մէքան բարընալ կիպի բարմաղտա խալիքը :

Նաւըլ քի տէպէլմիշիլ տիր, մէրգումէ իրճէ վիճալու, ուզուն պօլլու, էթինն աօլու, վէ կիւճիւ Գուլգէթիլի օլ- տաղլա թաղախիտէ, բարս տէնիլէն հալվանա մաննտա սու- ընթիտէ պիր չէվիքիլի վէ Խալանտաղլարտա մալիքէ պա- լունտաղտա խաի, վէ հիտիլիլ ճիճէթինն կէլինտիքաւ, քիւրթիլ տըլըն Էն դիտանէ պըճաղ մաճէլէրինն մախաու պալունտան մալէշիլիք խառտիւնի խաղաղ ինն, պիր իւզ- ընթինիւմա տաղլարաղլարա լաւըգ վէ միւզթէտիր խաի տէ- նիլաւ ճալիլ տիր :

Սըճաղ մաճէլէրին, Խիւզէլիլ պիլիմ՝ կիպի պէկաղ օլ- մանան գըղլարընը, Էվրօպալարա ինն նէ մէրթէպէ խա- թարէնիլը օրտաղլարընը, վէ քէնտի ճալիպէլի աղիմէլիլի վէ տէհէլէթամիլիլիլիլէ, բուհարընա հիւքմ խաղաղանա- ըրնը գօրաթթաղլարընը, չէպէտ քի, գանտըրըգ մէֆ- թուն գըլարաղ, վէ սօն մանիլըրարնա գաւաթ քիսիլէ-

րինտէն աղարադ, ոսեուպ սօրանա չէվրտիքէրինի, վէ
նադառ ու թէսէլլի օրարադ իսէ, Լանըզ գալլաւմադլըզ-
տան, վէ ա՛հ ու ֆիրանար չէքէրէք կէօզ Եալլարը տէօք-
մէքլէքտէն պաշգա հիշ պիր չէքէրինի պրրադմաորդարը-
նը, հէրքէս պիլմէքտէ տիր:

Իշմէ Սէսիլի տախի այնի հալտէ օլուպ, այնի դուվիէ-
թէ, վէ այնի ճաղիպէնէ մալիքէ պուլաւմադառ խաի:

Յազաթ, Եալլընըզնա չու ֆարդ տըրքեսար խաի քի, մէր-
գում, աօզթէօր ծալլաի տաճիհէն սէվմէքտէ օլուպտան
պաշգա, կէօրմիշ օլուպու Ելլօսպ թապլաթ ու թէրպլի-
Եասի իլէ օլ պուրտաթէթի իլլիթմի թէհաթիթտէ, մէճպուլէ
պուլաւնադու մէզքլար թապլի վէ նէֆթէթմալի հիսպի-
Եալլմէ չիտաթէթի տէքէճէսինի թապաթիլ իթմաթմիշ խաի:

Սէսիլի, քէնտի աշգ ու սէվառաշ առգաղանա տիւշիւրմէք
իթմէտիլի ալլարն իւզէրլէրինէ, պիրտէն պիրէ չիտաթէթ
իւզրէ հիւճում իթմէք իսթիէմէտիլիւտէն, վէ քէնտի սը-
նըֆընտան պուլաւնա գարըլըր միսիլլու, քէնչէքի զու-
լումարնա տիւշէլլէրին: տէր հալ հէմ ճանարնա վէ
հէմտէ մալլէրլէնէ գառա իլլէմէքլէ Նիլլէթի ու մադէս-
տիւտէ օլուլաւնադըլլտան, աճազ պիճիլլէրլէթի պիր
պազըլ իլլէ պազըպ սիճիլլէմէքտէ, վէ Եալլաշ Եալլաշ տա
ճէլլ իլլէ, կիտաթըլ թէհաթիթտէ, իլլա իլլէտիթքտէն սօն-
րա, քէնչէքի աշգ ու սէվառաշառա մէճնառ ու մէֆիթոն
օլարադ, հէգարան նէվի իշքիճէլլէր չէթմէքտէ օլմալարըր
կէօրմիճէ, քէմալի մէմուտիլլէթ, վէ ալարի մէրթմէպէ
ուսթալըզըլ վէ վաճիճէ չիլմէլլէր ճիլլէրլէ իւզրէ, պի-
լարէլլէրին սէրէնճաթ թէհաթիլ տինի մաճիլլ օլմադըլլգառն
պիր սէֆա տուլառադառն պաշգա, թէքրաթէն իլլա հիւ-
սիլէտիթնա ըրաճաթ պիրլէ տախի, օլ գաւարա տաճաթի
օլան քէլլի ըրիւր չէճիլլէրինի իծրա պիրլէ, պիլթիւն պի-
թիւն մ լիլլէրլէրինի մաճիլլ օլմադըլլ խաի:

Մէզպարէնին պու հաթի, տաճա գիւտաթ տէհէլլէթմալի
խաի:

Սճըզտան դուտուլուպառ, բաթի կէթիտիլի պիր ա-
վն իւզէրինէ կիւմիւրաթէհէք, հիւճում պիրլէ բարալառն
պիր գարլանտան, գաթման սէս չըգարմադըլլն, Եալլաշ
Եալլաշ սիլիլիլ, վէ քէնչէքի զուլաւնա տիւշիւրէճէկի ալը-
նը սիճիլլէհէքէք իւզէրինէ ալլըլըպառ, սըզը սըզը սաթը-
լան, վէ ճանընը չըգարմառա չալըլադ, վէ տիւշէրիլլէտէ,
սըլըլ սըլըլ սըլըլաթմադառ սէֆա տաւան, վէ գանը իլլէտէ
գարնընը տօսուրան պիր Ելլան, տաճա գիւտաթ տէհէլլէթ-
ֆէրմա տաթըլա սէզա տըր:

Նաալլ քի Եալլա խալիլիւ տիր, Սէսիլի Նիլանտառան կէ-
լլը կէլլէզ, քէնտուլի մէֆիլթոնաթ տըրլէտէ սէվմէքտէ,
վէ տաթէթա ոլլըրնառ գալ վէ գաւարան օլմադառ օլան
գօճաթնտան կիլլի կիլլի ֆէնա Եօլարա սարաթադ, չարըրն
պիր առէմ իլլէ տիւշիւպ գալգմառա պաշառըլլտան պաշգա,
խալլի վազըլթլարառ ալվաթ իտէրէք, հատաթ իթիտալը
թէհաթիլլ իլլէտիլլանտէն, ազըզէթքիսա, օլ խապառաթը
մէքրուհէսի զաճիլլէ չըզմիշ, վէ պիլանտէ ալէյճ միլէպ-
պէտէն մաճաթիլլէրլէթի հիւրմ օլաւնաշ խաի:

Մէրգումէ գարնըն տիւրազը զալլէթիլլ պօզուդ օլու-
լու թազաթիլլաթ, գուրնալըլլգառ, գէքիլլէքտէ, միւտէպլիլ-
լիքտէ, վէ ալլ ու ֆիրտաթէթմաթ Եէքթա օլաւնառան,
Եալլըր պիր սէնէ գարֆընառ, վէ բէք օլալ տուրլէթտէ
ֆընաթըլ վէ ալլան լիտաթըրընը թաճաթ իպրադը պէլա-
դաշգա, հաթթա պիր տէրլէճէնէ գառաթ իպրադը պէլա-
դէթ տախի իտէպիլլէքտէ խաի: վէճաալը, մէրգում, ա-
թիլլ Բօմառա կէօրլիլլէլլէն, վէ սալազ պօզուլլալլառ-
առ Եէքթա օլուպ, վէ ճիւրաթ ու ճէսաթէթտէ, վէ չէլ-
թանի առէլ ու հարէքթիլլէքտէ պիճիլլա պուլաւնա չէհ-
վէթրէթտիլլ գրալիլլառա մաճէնա պուլաւնառ գաւնառ,
քէր նէվի գալազ վէ պէլաթ կէօթէ պարազ, ժազ Ֆէր-
րան կիլլի պէլալը պիր հէրիֆին խանէթիւտէ, կիւրպ պէս-
լէմէլլ Իթմէքլիլլէ, քէնտիճէ հէմ գարաթ լիլլալլ, վէ
հէմտէ թէթիտար իլլէմիւ խաի:

Յապաթի, չորսսոր զարայիպանն տիր ըն, մէրդումն, Մ. աշ կրտունումն, Նոթէրնն խանէսնանն, Հփրէճէկի առաւ-
ադնն նաար չէ, օրտուպունու, Էանի, գաթան քնաուոյ ի թէս
լոմ կըլմէ. բոխին, անձաղ ճկղէ. քաւարդ զն չկղէ. քաւար-
ըղալն իմ թիֆա իմ մէ. քիկի վն միւրառ օրտնան ախար իմ թի-
զալն իմ թն մէ. քիբ ի թէ. քիբի զն թի աղիան իմ իմ թի-
տիկնանն, Էդ ճան ու աղ զն քէմայի ստաղալն իւրդն
օրտւումաղ ըղա, անօղ վիբիշ խաի, չխն. քի, Մ. առ կրա-
սն, մէրդումնէի, Ժաղ Ֆէրդան կիպի պիր միւրայի ճան-
վնքէ գաւրը, միւմքին օլաղկալիկի մէրթէնդ քիւտանն
թաճքի ք կըլմէ. քիւք Նկլիէ թ կըլէ, օլ խային Հէրքիքին, պիւա-
նի Լուկին պաշրան իմ կիւրտիկի տէՀէթնու Ֆէշալն իմ թի-
նաղ զն ու պէնաննէն լուղալմ կէօրմիշ խաի, զն քիկ վաղ-
մէ. գաւրիւքան, պիւարն գըղըն սէրկիւղէ. իմինն աղինտիւրտն,
Հաւաանն զիւարն Հիւտանն իմ կէլէքէ, Հէրայի պրտապրտ
սաճարն չիւգարմաղըլը, ան սամիմ գաւրմուշ զն թամիմ
կըլմէ. խաի :

[illegible]

քննադատի պատիվները աստ խոնար մշտուր օրմագտա ի-
տի, չինքն, արթըր, մեղքիւր իբի դարըրարտան տախի
գօրգաճաղ պիր սէպէպի դարմամը խոի. հայդուքի, մու-
ղայրի օլարաղ, պունար հոտաթմա օլտուգաճ, քննաի-
սիտէ տայիմա խէվի ու էնտիլէ իւղբ պուլունմագտա ի-
տի. զիրա, պիր կիւն տէկիլ իսէ տիկեր պիր կիւն, պէյպէ-
րնտէ պուլունան ճինայէթ էսրարը զահիրէ չրգըպտա,
սահիպ ճինայէթ լէրնի սրարըրմար լաղըմ՝ կէլտիկնտէ,
պալընա կէլէճէք օլան պէլալարը տիւչինմէքտէ խոի . . .

Վէյհաթը, թէքրարքն սէպէրիկ քի, նօթէր ժաղ Ֆէր-
րան, Սէսիլիէ իյք տէֆա կէօրիպ վուրուլտուգունտա,
Ֆիրքինտէն զէրրէ գաւար չիւրճէ էսէրի կէչիլմէթ խոի.
վէ կալըրըճա խաննախնէ, էպլէ պիր տիւպէր գըղըր, մատամ
Բիրլէնին սահիճէն եկէլէի տիր զանն խոէրէք գապուլ
իթմէքիկի, պիր այնի փուրաթմ աստ իյլէմիլ խոի .

Ժաղ Ֆէրրանն կէպիլ հայրէր իլէ տիւպէր ու թա-
պաթմըր, վէ Սէսիլինն տաթի տիւպէրիկիյլէ գուվէյի
ճաղիպէսինն նաղչ ու պէնան իյլէտիքտէն սօնտա, մէրգուլմ
նօթէրն պիրտէն պիրէ, էպլէ պիր խաթարէնիկ մախլու-
ղա կէօնիլ վիրպատէ տէլ տիւլանն օլտարնն սէպէպինի,
զանն խոէրիկ քի, չու աթիտէ պէնան խոէճէկիկի պաղը
սպիր հալ ու վաղարաթ իլէ անըրթտըրաթիլէճէկիկ տիր .

Վէ պունտանտա գաթիլմաղար . . . Սէսիլի եօլունտա վէ
տիւպէրնտա պուլունան գարըրըր, կէրչի, նաղիք, էիւք-
սէք, վէ թէմիլ երիւքիլ օլուպ, վէ մահապէթմ սահիպի
օլան քիմնսէլէրէ թէսատիւփէրնտէ, անըրն պատիի պի-
րուտէթ վէ նէփրէթիլ օլուրար իսէտէ, մուղայրի օլա-
րաղ տաթի ժաղ Ֆէրրան կիպի կալըրըլ հայլանի պիր չէհ-
վէթ հիսպիլաթըյլա մէճուրի պուլունան տաթիլէրէ թէ-
սատիւփ իյլէտիքլէրնտէ իսէ, պիրտէն պիրէ սիհիրլէրճէ-
սինէ, իւզըրլէրնտէ պիր թէսաթիի ալիմ, վէ պիր գուտ-
րէթի մուլաղա ըէյտա խոէրէք Ոլ եօրա տաթիլէր, օլ
եօրա գարըրըր, հէման իլք տէֆա կէօրիւր կէօրմէյ .

մէֆթուն ու մէճնուն օլմագտա, վէ պիր գուվէյի մէշուճէ
իլէ մէրգուլմէլէրտէն ճէլալ օլունարաղ, եաղըրըրնադօ-
չուպ կիլմմէքտէ տիրլէր, վէ չիւրճէսիկ օլարաղ հիւրմէթ
նէվինտէն օլան պիր միւզարէնէթ, վէ պիր մաննէթիկմ
էսէրնտէն պուլունան պիր թէվէճէիւճ ճաղիպէսինտէն
նաչի օլտուգուլ թաղաիրտէ, օլտէ չէլթու մահապէլէրնին
սեւաղըրնա տիւչէրէք, աչք ու սէփտ զինճիրլէրլէլ չէ-
ղիլմէ գուրէթմտէ պաղըրմաղա, վէ գապլէրնտէ կանըլ
թուլմուչմագտա պուլունան մէքուհ պիր ալմէչին, անճաղ
տնլէրն լուլթի ու ինայէթ լէրլէլ թէսիկն օլուպ սէօնէճէկի
էմիլ ու իլիթաղտնտա պուլունմագտա տըրըր .

Տիմէք տիր քի, տապէթմ վէ ալաղ ինթիկա տա մաղ-
րուն օլան պիր ֆաթմալիթէ իլթիլաղալունտ օլարաղ, Սէ-
սիլի նօթէրն կանընա կիլմիլ խոի, կանի, պիր պիրնի
պուլունալար խոի . չէյլէքի, մէրգուլմ իլին, տէհէթէֆէր-
մա պիր էճիր չէքմէքլէք կիւն վէ սաթմլար կաղըրմաղ-
տա խոի. չիւնքի, վահչիճէ պիր չէհվէթ էմրաղը, քննաի-
սինի, հէյպէթմալի վէ նէփրէթէնիկ սուլի գաւարաթ
սէվգ ու թահիք իյլէմէքտէ պուլունաղալունտան, քիւլի
ղատաղըրըր իլթիլքտալ իլէ, ֆաղըրէ վէ նաթուլու պիր
ֆաթիլտննն սէֆալէթինի մուհալ օլտուգտան պալաւ,
խիթֆէթի աղլ . . . թիւնէն տլէյհ, ճէպլի սէպլի չէտի-
տիւնտէ, մէրգուլմ սահիպ ճինայէթ հէրթի, մահալ չէհ-
վէթիլէրնիլիլ էիւզիւտէն չարըրմաղա խոի . Ջիրա, պու-
տաթի պիր հաղգանիլէթմ ֆաթմալիթէսի ահքեամլունտ
օլտուգունտան, զանն խոէրնի քի, պաղը հէվայի նէֆուր,
թէպտիլ թաղա ու ըլնք խոէրէք, ֆալիլլէրնին ճէպլի
սէղաղըրնտա պիրլիքտէ կէթիլմէքտէ տիրլէր . . .

Սէսիլի, հէրնէ գաւար, ժաղ Ֆէրրանն միւրաղալուն իր-
տիրէքք նալիլ վուլէթ գըրմաղալըլա նիլէթ իյլէմիլ
խոի իսէ տէ, պու. ճիւմէ իլէ տաթի, մէրգուլուն. պուլմիւն
9.—42

տիպերը կի, գալստի տաճար գիտատե՝ ճեղք կըլ տիկնաւն, վէ կեօղէրի գարարըպ նէ երաճաղընը շարբարընաւն, հիւսնի ճեմայինն վէ գատ ու դամէթինն սոյրը, քեքէլէ - եքէլէ, մեաճ ու սնայէրաւ պուլունմաւա պաշխարը :

Սէսիլի խէ, դասէթլէ դէքի վէ տիւրայէթլի օլտուղուն - տան, վէ թատա իւք կէօրիւյիւյինաւ, մէրդումուն, քէնտի ընկէյի սէվտաթնա տիւրայինն ֆէհմ ու ֆարը կըլմիւ պուլունմաւա օլտունաւ, մէրդիւր աշղպարանն սէօղէրինն իւյիթ տիկնաւն, սաթթէ պլը թարը իւզըն, մէրդումուն օլ աղըւ վէ օլ նիւնէթինն մալփիլը սուրէթաւ պլը եսէրի մէյան իպրաղ իթմէքիկէ լիւզում կէօրաւ, վէ պինաւն ալէյհ աւ թալը ու հարէքէթինն թէպուլ իլլէտի :

Յէօյլէ քի, մէրդուրէ, պիւրան պիւր, պլը ալըք մէյ - բէպլիքի ք հալ ու հարէքէթ ի պարալընա պաշխարը :

Վէ, ժադ ֆէրրանըն, քէնտի հիւսնի ճեմայինն վէ սեթլի պօնու իլէ բէֆթարը տիլրուպարըն կէօրալքճէ, պիւ - թիւն պիւթիւն քէնտույի դայոյ իլլէմէքաւ օլմաթըն միւ - շահէտէ կըլ տիկնաւն :

— Էմմա, պա՛գընը պլը տէֆա, պա՛գընը, — տէտի մէրդումա, — հէր նէ գատար պէն պլը Սըլաւ քէօյլիւ գը - դը գընաֆէթինաւ պուլունմաղաւ իւնմալ, մէկէրլի իւ - ղըրիմուն, պէսլէմէն պէնդէր հիւ պլը թալը ու հարէքէթ եսէրի պուլունմաղաւ միւ ալը :

— Նէ տիւնք իսթէեօրունուղ, — տէյի պաղըրալը ժադ ֆէրրան :

— Պա՛գընը պլը քէրէ շու էլլէրիւն . . . մէկէրլի, գա - պա իսթաթէթլէրաւ պուլունմաղալալալըն մէյ օյան պլը էլէ պէնգէմէքաւ մի տիլրէր - մէրդումա պուլուն սէօյլէտիկի վա - գըթաւ, օլ պէնաղ վէ տիլրէր էլլէրինն, վէ նաղիւր նա - ղիք բարմաղլարընը, վէ աղըլք թալը միսիլլու բարա - մաղաւ պուլունաւ բէմալէ բէնք թըրնաղլարընը, ուղալը պլ մէրդումա կէօթէթաւ :

— Վէ, մէկէրլի պու տեաղլարը, քէպլիք պլը պէս -

էմէ տեաղլարընա պէնդէմէքաւ մի տիլրէր. — վէ, պուլուն տալի սէօյլէտիկի վաղթմաւ, օլ դայէթլէ լաթիֆ վէ դա - րիֆ գուլունալար իլինաւ պուլունաւ մինն մինի տեաղ - լարընը տալի կէօթէթաւ : Վէ ժադ ֆէրրան, հէնաղ մէրդումալինն տեաղլարը կիւզէլլիկինն տիլքալ իթմէմիւ օլտուղու էնիլաւն, կէրլի կէօրունճէ հայրան օլմաւա դաշ - լաւը իսթաւ, հիւսնի ճեմայինն թէմալա իթմէքիկէ իս - տանա դիւսաւ իսաշիլէր պուլունմաւա օլտունաւ, կէօղէ - րինն եօղարը գալտըրալալ, թէքրաթէն, ալըք ալըք, եիւզիւնաւն եօղարը պաղմաղաւ տէվամ կըլտի :

— Պէն քէնտի քէյիթի ինքա իթմէք իսթէտիկինաւն, թէյլէմմաւա Ռիլէնէ, ալըլ կէլլիմիւ օլտուղում էօթիւ պլըթիլմէյալ, անաղ իլլիւն - կէլթիլի սուրէթաւ պլը շէյ սէօյլէտի իսթ, մէրդումաւն էյլլէմէ ինանըլ իւնա օլտու իսթ... էվիթթ, բէտէր ու վալիտէմ վէֆաթ իթմիւ օլտուղու ճիհէթլէ, պէնիմուն պէսլէմէլք իսթէթէկինն ալտանըլ ի - նանտը. հալ պուլի, էֆէնաթիւ, ապա իհթիսալանն տէկիլ տիւր քի, սիլ տալի անն գատար թէվէքէլլի օլարաղ ալ - տանալարըն, իլրա, պիլթիլալ, ղաթը պլնիլիւն ալը ու ֆիլրաթէթի անաւն չօղ վէ բէք չօղ դիւսաւ տիւր :

— Մաւամ քի էյլլէ տիւր, սիլք քիմիլիլ վէ նէ սիլիլ, — տէյի պաղըրալը ժադ ֆէրրան, մէրդումալինն պու սէօյլէ - յիլլէրի էպէրինն հատունն դիւսաւ տիւրալը թէմաճիւ պ օլարաղ :

— Անը սէօյլէնէմմ, չիւնքի քէնտիմէ մալտուս պլը սըրը ալը... — քէնտիմէ պիւն օյան պաղը սէպէպլէրէ մէպին օլ - տուղու հայտէ, պլը քէօյլիւ գըրը գընաֆէթինաւ օլարաղ Սըմանտը թէրք լիւզում կէօրմիւյիմալալ, վէ պլը վա - գըթ ժաթիսաւ, միւմիւն մէրթէպէ կըլլի պլը հայտէ գա - մաղ իսթէմիւ իսթմուն, թէյլէմմ իսթն վէ մաղ սէտիմունն պիլտապէր օլտուղու կիւրի, պէնտէ սէֆիլ պլը հայտէ տիւր դանն իթմիկիննաւն, դաթընընն հանընա կիլմէքիկինն թէքիլի կըլտի քաւն պաղաւ իսանէիլաւն տիւրալը չղմա :

մազլըդա, վէ եայրնըճամ խորարը էփդաթ իթմէքլիկէ մէճ-
պուր պուլունաճադարմ տախի պիտիտիտի . . . Պէնտէ, անին
տէ դապուլ իյլէտիմ . . . չիւնքի, զաթէն պէնիմ տախի ա-
րաւարդըմ թամ օլ հալ խաթ, Խանի, քիմանին կէօրէմէնէ-
ճէկի վէ պիկէմէնէճէկի պիր մահէլլաւ դաբանըդ դապմագ
խաթ, տիմէք տիր քի, թէ յիլէմ տէ պիլմէտիկի թմադարտէ,
պէնիմ մէգքիր սըղումէ խըմաթէ իթմիլ պուլունաու . . .

— Տիմէքտիր քի, սիլ քէնտիմիլիլ ալէմտէն աթիր իյլէ-
մէքիք սըղու վէ նիլիկէնտէ պուլունադադարմըդ, էօյ-
լէ մի . . . լաքին, իլի եւ, պու Խօլտա կիլլէնմէքիքտէն
միւրաւընըդ նէ տիր :

— Իհիլիմալ տիր քի, քէնտիմէ մախտուս պազը սէֆա-
պախ ինձահլարըմ վար տըր . . . լաքին, անը տախի սէօյ-
լէնէմէմ, չիւնքի, պէնիմ իլին պիր սըրը տըր :

— Իէք ալէա, մաւտմաղէլ, ֆադաթ, սաըլ մագստի-
նիլ նէ տիր :

— Տայիմա այնի չէյ տիր, Էկէրլի սիլ, հիւսնի ճէմայիմէ
վէ դաւա ու դամէթիմէ տայիր սիթիպլէքտէ պուլունաուլ
օլմասա խոխիլդ, չօք իհիլիմալ տիր քի, պէնտէ պէօյլէճէ
հաղըդաթիլ հալի սիլգէ պէնտա խալպ տէ սէօյլէմէնէճէք
խաթ . . . լաքին, չու տախի սահիհ տիր քի, սիլտէ, քէն-
տի զէքաթլէթիլիլ տայէսիւտէ, Էյպիլթիթէ, էր եւ կիճ պիր
կիւն վագքիք օլապիլէճէք խալիլդ . . . Իմաթ, իլիճէ ալի-
նէ յիլիլդ, հիւրմէթլու Էֆէնտիմ, պէն պիր սուրէթի մու-
վագդաթիմաստ օլտուլու հալտէ, պուրաւա կէլիպտէ պէս-
լէմիլէք իթմէքլիք շարթընը, վէ Խախտա տահա տօղրուսու
թէտապիրինի դապուլ իյլէտիմ, չիւնքի, էօյլէ իլլիլիլ իթ-
տի, իլիմէ էօյլէ կէլտի, դապուլ իթմէքլիկէ մէճալուր օլ-
տում . . . վէ մաւտամ քի դապուլ իթմալմ, արթըդ հէրլի
պաւաւալտա, հէր չէնի կէօղէ պարաթ իժրաւա խաճէկիմ
տիր . . . վէ, արթըդ պուրաւաս չըդըդ տա պալդա պիր
մահէլլէ կիթմէմ քիլին, Խանի Եէրիմ զայպ իթմէմէք, իլին
քէմայիլ զայրէթ, տիլդաթ, վէ հիւրմէթ իլլիլ սիլգէ խըա-

մէթ իլլէնէճէկիմ տիր . . . Էնիլիկէթիլ վէ կիլլիլ պիր մահէլլ
իթէր խաթա ֆադաթ, Էկէրլի ու ֆաւճը պիր հարֆէնաւագ-
լըդա, վէ պիր սիլդադըդ չըդըդարմըդը կէօրէճէք օլուր
խաթ, պուրաւսընը թէքք իթմալիլմ կիլալի, կիւտիւմ . . . վէ
պուտա սօֆուլուրաւմասն նէ չէթ իթմէքտէ օլմանըդ . . .
չիւնքի, սօֆուլուրա տէնիլէն չէյ, պէնիմ իլին տէկիլ տիր,
վէ նաւըլ քի հայ ու հէրէթիլմաճէն տախի էօյլէ օլմաւա -
չիքաւար սուրէթիմէ անդալլմադաւա տըր . . . Մէգպուրէ պու-
նու սէօյլէտիրաւն սօնրա, մէրդումաւ Եիլլիլնէ էօյլէ պիր
աթիք նիկեւահ իլլէտի քի, ասէթա պիր Երըրըրմ աթ Էլի
կիլպի թա ճիկէրինէ դաւապ իլլէտի :

— Խալլը, պէնտէ աղա սօֆուլուր պուլունադաւա տէ-
կիլ տիր, — տէտա թէքլարաւն մէրդաւմ, օլ ինձու թանձաի
կիլպի տիլիլմիլ տիլլէրի պէնաղ պէնաղ բարլամադաւա օլ-
տուլու թադաթտէ թէպէտիլմ խաթէք, — ֆադաթ, հա-
ֆըլ Սիլահ . . . պէնտէ պիր աճայիլդ հայ վար տըր, պիր
քէրրէ սիլ ու սէվաւ աթէլիլլէ Խաննաւա պուլունաւմ մը
խաթ, արթըդ չէթմանընը պիլլէ, պանա նիւպէթիլէ, պիրըր
մէլէք սաւըրապլէճէքլէրինտէ չիւրհէ Խօլ տուր . . . լա-
քին, ասալէթիլէ ըրալէթ իլլէմէլիլիլդ, Բանա կէօրէճէք
պիլիլդ քի, Խալլը պէպէմ ճարլիլէնիլդ, քէնտի իֆֆիլթ ու
նաւաւաւլաւ սիլգէ Բէք ալէա իլլաթիլ իտէպիլէճէք տիր . .
Եիլիլի սիլ պէնիմ սըրըրմա վագքիք պուլունադաւաւընըդ
վէ Խախտ, հիւ տէկիլ իսէ, պիր մըգաւարըլ պիլմէքտէ
սիլիլդ . . . աճապա, թալալի Խարըրմ խալպտէ, հագդըմաւ
անճաղ պիր սուրէթիլ դաւաթիլեանէտէ օլտուլու հալտէ մա-
ւալէլէ իտէպիլլէճէք միլիլիլդ, Խօլաւ, հիւսնի ճէմայիլնէ նիւ-
պէթիլլէ, պէպէլմէլիլլէ չէպան կէօրմէմէք մի իսթլէնէճէք
սիլիլդ, Խանի, թէպալիլի Էֆէրաւ ու նիլիլէթ իլլէ, պանա
պիր գուլ վէ քէօլէ օլմադլըլը մը արըդ իտէճէ յանիլդ, սէօյ-
լէլիլիլդ, Էկէր սիլդ միլաւա իտէր իտէնիլդ, պէնտէ, սէրպէթիլճէ
սէօյլէթիմէքի, մէնուսն օլուրում, վէ պէպէլմէլիլլէ թէքիլնի
խաթիլմ . . . ֆադաթ, պիր շարթ վար սըր քի, օ տա տա-

յիմա պագը դալմայը արը , Կանի դալման պուրատան տի-
չարը չըգնամայըրմ , վէ սիդտէ հաղգըմուտ պիր հիմայէր
բէտէրանէյի քեամիլէ իսրաղընա հիմմէթ իլլէմէյիտիւրդ . .
Էմմա , պէնիմ տկայէրիկիմի թագտիր թիմէք իմէէր ի-
միւյանիդ , բէք ալէա , Կարապիլիրանիդ , վէ անրտա , քէն-
տինիդէ , պիր սաաաղաթ վէ պիր թէքիֆիսիլիք միւքեա-
փաթը տաա իտէպիլիրանիդ . . :

— Եարընըդ սրու գաաար մը , Եարընըդ սրու գաաար մը ,
տէտի Ժագ Ֆէրրան քէքէէէէէէէք :

— Էվլէթ , Եարընըդ սրու գաաար . . Ֆաղաթ , Եվլիլիր քի,
պիր Կալընըղլըդ վէ պիրտէ շէյիմա իղլիսը , աղլըմ պաշըմ
տան ուշալիմապընաք . . լաքիմ , օյ ճիհէթ տէտէ Էյէմ իւզիւ
օլըմ , Եպլէ պիր սըգըրմաղլըդ ինթիմալաէն օլաաաեաաաղ
տըր , շիւնքի , տայիմա սիդի կէօրիւդ կէօրիւշպիլէճէ-
կիմտիր , վէ շէյիմանը իղլիսընա կէլիմտիքտէ , օ տալիս իհ-
թիմալաէն տէկիլ տիր , դիրա , սիդին կիպի աղիդ պիր գա-
թըն սայու հիմմէթիլլէ , շէյիմանընաա Կանըմտան գա-
չըդ միւղմէհինն օլաաաղլըր պիւնէք տիր , Հայրէյիլիդ ,
սէպլէյիլիդ , գաաարը դաթիլիլի վիլլէնիդ , աղա շիւրհէլի
վէ բիւրիւղլիւ լաղըրաը իլմ մէյիլիդ . . սէրաթէթմէ տաղ-
րուստան , սէպլէյիլիդ , պէնիմ մի սիդէ խըտիլլէ թիմէք
լիլիլիմ իսթէրանիդ , Եօգաա սիլլէն մի , պընա Էսիր օլմաղ-
լըրընըդ արդու խաբանիլ . . Գէր Հայրէթ Բիլիլիմաէն պիլլիլի
գաաաղ իլմմէլիլիլի , Եօգաա , պէնիմ օլա Էվլէթ իլիլի Եօգ
տուր տինէրէք , Գէմմա պըրաղլըդ կէլմ մէյիլիլի . . վէ Է-
սիդ ինէյլէմտէ , պէնիմ իլլէն սայլիր պիր մաճէլլ պուրա-
սըրը բէճա իլլէմէլիլիմ . . Զաան խաէրիմ քի , պէնիմ պու-
սէպլէտիլլէրիմ , սիլէ բէք աապիլդ կէօրիւմէքտէ տիր-
լէր , բէք ալէա , վարըն Եպլէ օրուտ , վէ ինթիմաղ տիր տէ
քի նէգտինիլաէ , Էսիր Կանըմտա վէ իլլի կիւճիւ պլլիլիլի
սիլլէրիլիմա պիր լաղաալիմաա պուրաթընաալաթ , օնաա
տալիս հաղգընըդ վար տըր . . Շէպլէ քի , ինէյլէմ տալիս
պիլլմէէէրէք , պէնիմ Կաաալիմա իլլիլիլի իլլէմէլիլի , պէն

մէրդ սաճէկի , հիւ տիր շէյիմ Եօգ տուր , սէֆիլ պիր հարտ
պուրաճաղաա օլաաղաաան , իւպու իւզէրիմաէ պուրաճաա
Էվլիլիմաէն պաշգա , արաա վիլլիլիլի Էվլիլի ալաաաղ վաղ-
թիմ պիլլէ պուրաճաղաա տէկիլ տիր . . Հարպու քի , հաղգ-
դալիի հալ Եպլէ տէկիլ տիր . . պուրաճաաղ իլլէթ պաղը-
նըդ շու իրտէմ , պիր թարաֆընաա ալլիմա տուր օլաա-
ղա , հայրէ . . տիլլիլ թարաֆընաա տալիս ինճու Էլմա
տուր տուր . . (վէ մէրդ սաճէ պուրա սէպլէտիլլի վաղըլմ-
աա նօթէրէ , թէլլէրի արաղըրընաա պիր գաղ գըթիմ միւ-
ճէվհէրաթ իլլէ ալլիմաճըր բարըմաղաա օլաա գըրմըր ի-
րէքտէն մաաաիլ ուղաա պիր քիւնէք իլլէթիլլիլի) Գիւ-
գաթ , հայրէք քի , թէլլէթիլ իրտէաաըն ալլիմա կիւմիւլ վէ
Էլմա ինճուրը պիր արաա կէրէլէր , Էլմա իւպու իաան-
նիլլիլի կէօրալիլիմ Կալընըղլըդ վէ Էմիլիլիլի քեամիլլէ
կէօրէպիլլէքիլ Բիւրապիլիլի , պէնիլիլի գըրմաաաաղաա
տըր , վէ արդու իլլէտիլլիմ իւպու Կալընըղլըդ հալիտէ , ան-
ճաղ սիլլին Էօթիլիլիլիլիլի թարաղընաա նէլէթ իլլէմէքտէ
տիր . . Խուրի , Էկէր պէնի մէմուա գըրմաղլըր արդու վէ
միւրաա խաթ խաէիդ , մէքըրաք իլլէ թէքիֆիլիմաէն պի-
լիլի , մաթիլաղա գաաղալէ հիմմէթ իլլէմէլիլիլիլիլի , նաալլ քի
կէօրէքտէսիլլիլի , Էսիր ա միւրաաընըրըն , քեմալի ինճուր-
նա , հայրը ա միւրաթաղ պուրաճաալաաթ . . դիրա , սիլլէ
նէ տիլլէք իսթէմէքտէյիմ , քիմաէնն պէնի կէօրմէսիլի
իսթէմէմաթիլլէքտէ տէկիլլիլիլի , վէ պուրա նէ տիլլէք օլաթ ,
պէնի խաանիլլիլիլի սաղաաաընըդ տիլլէք օլմաղ մը , վէ պէնի
քէնտի խաանիլլիլի կիլլէյիլիլի թէլլէքիլլէքտէաա , պէնի
արաաալաթ վար տըր մանաալ թէլլիլիլիլի իլլէմէլիլի
վէ հիւ շիւրհէմաէ Եօգ տուր քի , հաթիլիլի պէնի գաալ խաիլ
Էլլէ վիլլիլիլիլիլի թարիլլիլիլիլի պիլլէնիլի տալիս , գաթաա
Եպլէ պիր ալաապիլլի իլլիլիլիլիլի իլլէմէլիլիլիլիլիլի . .

Ալալիլ թարաֆընաա գիւհաաա կէլլէն շու բոճաալաթ
պիր Էմիլիլիլի վէ մաթիլլիլիլիլիլի , Կանի պիլլաւէն պիլլէ օյ
մէթիլլէպէ պիր թէպալիլի հալ ո իսաա , Ժագ Ֆէրրանը շու

չորաբայ ազգերն պայքարնան ուշալուրժաւորւնտան, մերգում տա քէնտու քէնտույէ, աճապա քիմտիր պու գարը, աճապա ն՛մ սէպէպէ մէպնի քէնտույի սէթր իյլէմէք խթմէմէքտէ տիր, վէ նասըլ օլուպտա պէնիմ էանքտա կէլմի տիր, վէ աճապա պիր նիյեթի խնֆիյեթէնէ մէպնի մի տիր, եօգսա, ֆիլվազը պիր թէնատիւֆ վէ պիր իդպալ իչի մի տիր, տէյի տիւշիւնիւպ, հէգարան նէվի չիւբհէլէրէ դահիպ օլմանա պաշլատը, վէ կէլնի չօգ շէյ տիւշիւնտիւ էմմա, տըր հա գըզաթի չայտէ պիր տիւրլու պուլուպ անըտեմաթէ, իւնքի, քէնտի իթիգիպտունճա, շէհիթի իլէ խասիպիկիէն գուրպան կիթմիլ օլմաշարտան մատա հիւ պիր տիւշմէնի պուլունմադտա տէկիլ խտի, վէ օնըարտանտա գաթման գօր գուպ չիւբհէ խտէնէք հիւ պիր սէպէպի եօգ խտի, զիրա, հիւ պիրնտէտէ քէնտուսի իչի պիր տուղազ գուրապիլէնէք գատար գուտրէթ պուլունմադտա տէկիլ խտի հէյէ Սէսիլի ալէյիլնտէ գաթման չիւբհէ իյլէմէմէքտէ խտի . . . Ձիւնքի, էօյլէ պիր տիւշմէնիլիէ տայիր հիւ պիր նիյեթի ու մագսէտ էսէրի կէօրէմէմէքտէ խտի :

Խայնի, ժազ ֆէրրան Սէսիլի իւզլէրնտէ կէօրտիւկիւ պիր թէպէտտիւլի նակէհանիւնի տօլտեը պաշլա պիր չիւբհէնէ գահիպ օլմաշար, աճապա գալպիտան պիր, եանի, մէր գումանի սէօյլէտիւրէրիլնի քաճաֆէսի ետանն օլուպ, վէ սէրսէրիլնի պիրի օլտուղու թազտիրտէ, քէնտիսիլնիտէ զէնիլն պիր ատէմտիր զանն իթտիկիւնտէն, եա ֆընտըզօլըդ խտէրէք քէնտույի սօյմաղ, վէտէ եաթօտ, քէնտիսիլնի էվլէնմէքիլք մազսէտիլնի, պիր թազրիպ խանէսիլնի կէլմէքիլէ գալըքշմըլ օլմաղ տըր գօրգուտու հասըլ օլմուշ խտի վազաա, մէրգուման չըրաթ թամաղ հատանն զիեաթտ օլմաղ ճիհէթիլ, մէգըլուր չիւբհէնէ դահիպ օլուր օլմաղ մէրգումէնի տէֆ իթմէքիլկի լազըմ կէլմէքտէ խտի խտէտէ, գաթմէն աթէշի աշըք ալէվիւնմէկէ պաշլամըլ օլմաղն տան նաշի, բէք կիճ գալմըլ օլմաղնր ֆարգ ու ֆէհմ իյլէտիկիւնտէն, թիւլլէրի իւրրէրմէկէ պաշլամըլ խտի . . . զիրա,

կէլնի մէրգումէնի եալմըլ պիր չիֆ լազըրտը իլէ պիլէ տէֆ խտիպ եօլա դօեա պիլիւր պիր հայտէ խտի խտէտէ, մէգըլուր պիր չիֆ լազըրտըր սէօյլմէքիլք գուտրէթիտէ էլիւնտէն չըգմըլ խտի . . . վէ հաթիթա, օլ եօլաա թէֆէքըլլէրէ դահիպ օլմաղնտան տօլտեը պիլէ, էսէֆ տու եարազ, անիւտէ ֆիւրիւնտէն թարաղնը արալէմէքտէ իւտի, չիւնքի, մէզպուրէնիլն հիւնի ճէմալիւնէ տիլտատէ օլմուշ, վէ վալէթի սէվտաղ խտէ, ազլ ու ֆիւրիւնէ հիւքմ իթմէկէ պաշլամըլ խտի . . . վէլ հասըլ, էվիլէլի կիւնտէն պէրու, քէնտիսիլնի մէֆթիւն ու մէհնաւն պիր հայտէ պուլունմադտա օլմաղնր, պիզգաթ քէնտիսի տաթի հիւա իյլէմէքտէ խտի :

Ձաթմէ մէրգում, մէզպուրէնի քէնտի էֆրեարնա մուվաֆըզ օլտուղու թարազա, վէ աշուրի սուրէթիտէ սէվմէքտէ խտի . . . վէ գաթմէն մէզպուրէնիլն քէնտի խանէսիլնի թէրքիլէ, սայլը պիր խանէնէ կիթմէքիլիէ բուլի բիպա կէօթէրմէսիտէ, քէնտիսիլնի ճալիլ կէօրիւլէմէքտէ խտի, վէ հաթիթա, զաթմէ, Սէսիլի վէլէվ քէնտիլնտէ եազըն իկիթմէքիլէքտէն տայիւմ իսթիլնա իլլէնէ պիլէ, պէլքի պաշլա պիր մահէլլէ կիթտիլնտէ, քէնտույի թէպիւմ իլլէմէսիլնի իհթիլմալլէրի իւզլէրիլն տիւշիւնտիւ քէն, էօյլէ պիր շէհիթ չիւբարընը էլիւնտէն գալըքշմըլ օլմաղնտան տօլտեը, գալպիւնտէ, հատտէն զիեաթտէ վէ վահիճէ պիր գըրգանըլք էսէրի հիւա իլլէմէքտէ օլտուղունտան, եալմըլ պիր շէյնէքիլէ, եանի, — « չայնա պուրաաա գալըպտա, պէնիմ քէյֆ ու միւրաաղմա խրտիլէ իթմէքիլիէ բուլի մուվաֆազաթ կէօթիլէքմէն տաթի, հիւ տէկիլ խտէ, քիմնէ իլէտէ միւլա գաթ իթմէքիլէք, պիր մահպուրիլնիլն հալիւնտէ գալաճա զընտան . . . պարի պաշլաղնա տաթի եարաղըլ օլմաճաճազ տըր », տիկէրէք, հիւլիճէ միւլէնէլի օլմադտա խտի :

Սէսիլնի խանէրնա կէօրիլմէքտէ օլմա քիւսթաթիլըդ իլէ, օլ աթֆըլ նիկեաշարընտա տէրքեաթ օլմա աթէշ, վէ քէնտի թամըլ ու հարէքիլնտէ կէօրիլմէքտէ պուլունն

սերպէսիցէից ու ճաղկպէտէն, մերդուժնին, նասրըլքի քէն-տոխի տախի սէօյլէմէքտէ խաի, էօյլէ բէքտէ քեամիլիճէ պիր դատըն օլմամար, աշիքերսը անաշըրմարտ խաի :

Պու դանն ու ինթիգատ, ժադ ֆէրքանա էրէյիճէ պիր իւ-միտ վիրմէքտէ պուլունտուլունտան, հէր կիւն, մէգպուրէ-նին, տաճա զիւտառէ բէնէյի ինէնսիրիլին տիւլմէքտէ խաի: Վէշնասըլ, մերդուժնա շէնիլիճէ ֆիւրի, հէր միւլմարաա վէ հէր միւլաճաղաքնա դալէպէ կիլէմէքտէ օլմալին, հէ-ման քէօր քէօրիւնէ քէնտուլի, աշգ ու սէվտա տաղալաւ, ընտ ինէսիլմէ հաղր ու միւնիմաղր պուլունմարտա խաի :

Նիհայէթ, պէյնէրինառէ, խաղաճա պիր շիւբէէն մաճիլլ պրարըրմըլ օլմամաղլըդ իւին, Սէսիլինին, անաղ տուրէթի դաճիլիւտէ պիր պէսլէմէ հայնառէ պուլունմարաա դարաք վիրտիլէր, վէ պուլունտաա դաթիլնաղար, մերդուժնին, քէն-տա խանսէսինառէ, քէմալի բաճայթ վէ էմնիլէնթ իւղըն պու-լունմար նիցիէթիլլէ, ժադ ֆէրքան, սնտնէ պաշգա պիր խրամէթ. քեսար տաճա ինթիմամաղլըդ տախի էհէմնիլ-նէթտէն ատա կիլտի, շէօյլէ քի, հաղընըճա, տախիլի խրամէթէրի, անաղ իքիտի, պիր պիրինէ հարալմ իտէ-րէք պէճէրիւղ, վէ քէնտի ինամաղլըր խարիճտէն կէ-թիլթիլմէքիլի, վէ հաղընըլըլըն ինամաղլըրնտա բարա պըր վիրմէքիլի, վէ օտաղընն խրամէթինի տախի դա-բուճուա ինքա ինթիլմէքիլի, ժադ ֆէրքան միւնտալ կէօրմիւլ խաի : Վէշնասըլ, մերդուժ, Սէսիլինին կուսթ օտա իւղրէ, իլք դաթտա, ալէթիմաճիլ պիր օտա ամաթմար-մաղ իսթէտի, վէ լաղլմ կէլէն մտարիֆիտա, կէլլի Սէսիլի քէնտախի վիրմէքիլի ինէքիլի կիլտա իտէտ, մերդուժ տալա դարալ ինթէնէրէք, պիղղաթմ քէնտի քիսէսինտէն իրի պին իտանէքի ֆրանղ տարի կիլտա :

Պիր օտաղըն ինէճիլի իւին իրի պին իմանէ ֆրանղ տարի ինթէքիլէք, մերդուժ իւին իւք պիւլիւք պիր միւսիլիլիւք տիսմէք օրմաղընտան, աշգ ու սէվտաղըն հատմէն զի-

նատէ շիտաէթիլին շէհատէթ ու տէլալէթ կիլէմէքտէ խաի:

Մըթըդ պուլունտա սօնաա, պիլլմ օլ միսիլն նօթէր, պիր տուրէթի հէյալէթամիղտն օլտուլու հալառէ, խմարըլ էօմ ու էվգաթէ պալալմըլ խաի, շէօյլէ քի, խանսէսի քէօշնսինէ շէքիլէրէք, քիմնէթիլին հանլարնա կիլմէք, վէ քէգպիւք քիմնէսիտէ դապալ ինթէք ինթէմտալ, քան պաշգա, կիւն տէն կիւնտէ ալէնշի աշգ ու սէվտալ ալէվլէմէքտէ օլ-տուլունտան, ալլըլմ մէգպուրէնին քիմ օլմար էսրարըր անլամաղլըդ մերաղքնտան սարֆըլ նաղար իլէ, էֆէնտիլիք խանսէք եքտա, գուլ վէ քէօյլիւք ինթէմէ, էվլէթ, ատէ-թա Սէսիլինին դարըլընտա պիր խրամէթ. քեսար մաղալն-տա պուլունտաղա, ինամաղըլ վիրմէքիլի, վէ տալիլիւտինի սիլիլ պիւրիւրիւղ տիւրէթիլմէքիլիէ պալալմըլ խաի :

Սէսիլի, օլ խալին ժադ ֆէրքանն, Մ օրէլն զըըլ կուլիլն ըրըլնա դատա խանսէսիլիլիլիլ իւին, աֆիկսն նէվիտէն օլան աւեուտուճա պիր էհզաւա միւրաճաաթ կիլէմըլ օլմաղըն, Պ. ալ կրաւունտան իլիթմըլ օլտուլունտան, ինէմիլ տուտան պաշգա հիլ պիր շէյլ իսթէմէքտէ, վէ գէշէրէշնէտի ինթիւ-մալին խարիճիտէ պուլունտա ինամաթտաա պաշգա պիր ինամ Է. քլ ինթէմէքտէ խաի, վէ հաթմաղ իւին տախի պիր օտա տէրըլլ ինթիլ իլէնտիլան սօնաա, տիլգալաւ, ըրնտա իլիլլ պիր դարաա պուլունտաա տէլի ինթիլիլ ըրնտա իլիլլ պիր դարաա պուլունտաա դաթիլնաղար, ժադ վէ իտաղըլ կիլէմըլ խաի : Պուլունտաա դաթիլնաղար, ժադ ֆէրքան, Սէսիլինին, էյոյլէ բէնէյի վաճիլիլիլին պալալիլիլ ալէն, պիւրա միւնտալմ դարաղլէնէկիլ դարըլարտան օլմա-տէլ, պիւրա միւնտալմ դարաղլէնէկիլ դարըլարտան օլմա-տէլըր, իւք չարաթ տարիլմառէ անլամըլ խաի : շէօյլէ քի, մերդուժնին կիւնիլ գալիլէթ ինթէվլէք օլտուլունտա պաշ-գա, պիրտէ միւհիլք սիլաճա միւնիլլաճէ պուլունտաղաա օլմաղըն կէօրմիւլ խաի, իմտի, մերդուժնէ ինթաղա խաի-պիլմէք զըմնըլտա, մէրդուժ իւին սալիլ պիր ինթիլ պու-լունտաղա, անաղ, մէյուտառէ վէ մէնտառէ պիր ճէ-լունտառէ միւրաճաաթ ինթէքիլի ինթիլիլ պուլունտաղաա տարիլմէ միւրաճաաթ ինթէքիլի ինթիլիլ պուլունտաղաա խաի իտէտ, մերդուժտէ, էյոյլէ խաթար ու ինթիլիլիլ

քննադատող միւստաֆաանէ միւլթէտիւրն օրնագրողըն չարեօնի, զաթէն թա էպիլէրնտէն տիւշիւնիւ խոր . . :

Պու ճիւմէ իլէ տախի, Սէսիլի նօթերին իւմիտինի պիւթիւն պիւթիւնտէ քեամէք խթէմէտիկիւնտէն, արալրդ աւալրդ մէրգուման, հիւսնի մուսմէլէ, վէ խրտմէթիւնտէն սուլանքտա իղհարը մէմուտիլէթ իթմէքտէ, վէ աճըմագտա օրնագրող Էսէրէրիտէ կէօսթէքմէքտէ խոր, չէօյլէ քի, թաւաթիւնտան զուհուրա կէմէքտէ օլան խալիսէթիլէրին, վէ ֆէտայի նէֆտէ տայիր պուլունան հայլէրինի կէօրտիւքէ, լէհէնտի չիլքիլիկի իլէ սինիլինի քէսթիթիւն ունուլմագտէ օլմասընա պիր ալէամէթ օլմագ իւզրէ, գալլլէր եաղըճըր քիւսթիւթիլլէրըն Էլէ ալարազ, աչգ ու սէվտա վէ չէհիլթի ու վուսլէթ տիւրիլէն չէլլին, թարփիտէն միւսթալնի օլան հայլէրինի, նաղչ ու պէտան իլլէմէքտէ խոր :

Էօյլէ պիր կէնճ վէ հասնա դատըն տիհանընտան չըգան Էնվայի տիլսիւզան քէլալարըր նօթէր իլլիթիւրնտէ, աստէթա ազլը պաշընտան ուլարազ տէլի տիլանէ օլմագտա խոր . . : Էպիլթի, ժազ ֆէրտան, աթիլդ պուլթէրէսթիլթէր իթիլդատընճա, պէլիւտան եօզարալըր ինտան, վէ պէլիւտանէ աշալրըր աթ չէքիլնտէ օլան Նէսիւ նամ ճանլէրին վէհիլիլի գաֆիթանըր իլլիլնիւլարթէսթինէ, Սէսիլիլին խէեաւ լիլլէ ալմանիլազար օլմագտա, վէ հէմիլէտէ, կէօզլէրի էօնիւտէ տիր կիպի եանըպ թուլթուլմագտա խոր . . :

Մէրգում, կիճէ կիւնտիւզ պու եօլտա թարփիտէն միւսթիտընի պիր իլլքէնճէ բէնէսթիւնտէ պուլունտուլունտան, կիւնտէն կիւնէ սըհէհէթիւնի զայպ իլլէմէքտէ խոր, իլլթաշտան տիւլմէքտէ խոր, վէ կէօզլէրինէ աչգու կիլթիմէքտէ խոր : Պազը քէրրէ, կիճէլէրի, սօուրա վէ եաղմուրա պազմանարազ պաղլէհէ ինմէքտէ, վէ աճէլէ աճէլէ կէդիլնէրէք, տէֆիլ զամ վէ թէսիլինի գալլ իլլէմէքլիկէ չալլմագտա խոր :

Պազը տէֆա տախի, Սէսիլի ուեուտուլունտան սօնրա, կիւսթիլ օտասընըն գարուսուլունտա տուրմագտա խոր, վէ Էքսէր

տէֆատա, Էպիլէրնտէն թէրթիլպ իլլէմիւշ պուլունտուլունտա պիր ուֆազ բէնէրէլէհի եանի տէլիկի աշալրազ, պիր աթէլի աչգ իւզրէ, եանի եանըզ եանըզ մէրգումէնէ պազմագտա խոր . . : վէ Սէսիլիտէ, Էպիլէրնտէն ալմըշ օլտուլու թալիւմաթ, վէ վիրմիւշ պուլունտուլունտա սէօզ մուհիպիւնճէ, լաղըմ կէլէնի, նօզթատըր նօզթատըն ինճա իթմէքլիկէ նիլէլէթիլլէ . . : մէրգուման միւսմանաթ թարփիլինի տիւշիւնտէրէտէն պաշազա, մուլալիլի օլարազտա, աչգ ու սէվտա չաւարթէթիւնի գաթէ Էն տէր գաթ թաշիլք իլէ չըլարթմագրող նիլէլէթիլլէ, տաշա զիւտատէ մէմուտ օլմագտա խոր :

Կէօրիւնիւչէ նէզարէն, մէրգումանտա չըլարթմագրող կիւնիւ եազլալմագտա խոր : Շէօյլէ քի, ճէզայի սէզարը, կիւնտէն կիւնէ արթմագտա խոր . . : ասթիլթա պիր ճէհէնէմ աթէլէնտէ եանմագտա խոր : Մէրգում, ապըր քէրրէ, տէրին տէրին տալլընլըզարա տալմագտա, քէտուլի զայպ իլլէմէքտէ, վէ թէքիլլ պիր վաղիֆէսիլլիք հայլնտէ պուլունմագտա խոր : վէ հաթիթա, խալլի մէնէլէրտէն պէրու, զասթիլթէ քեամիլ, ազըր պաշըր, վէ տիւտտա պիր աստամ սըր տէլի, քէնտի բիւտա քէնալրըր վէ գուրնալըրըր սպիսթիւնտէ, իլլիլլէք պիր իամու չէօհիլթէ վէ իթիլպար գազանմըշ օլտուլունտա թագտիլտէ, օլ կիւնլէրտէ իւէ, ազլընճա տէրքեար օլան էտէրի խիֆիլթի, քէնտի եաղըճըրարըն իսթիլղապարըր մուհիպ օլտուլունտա կիպի, նէզարինէ գապուլ իթմէք խթէմէքմէսիւտէ, միւլթիլլէրիլէրինին տտէմի մէմուտ նիլէլէթիւն մուհիպ օլմագտա խոր : վէ օլ վազթէ գատար քէմայի հիւրմէթ իւզրէ գապուլ իլլէմէքտէ օլտուլունտա քաւարտան ուզազ գալընմագտա օլմասընտան, արթիլըրուհպան թագըմիւտա, ալտանմըշ օլտուլունտալըրըր, վէ մէրգումուն սըրֆ միւրայի օլմասընր ալմամագտա խորիլէր :

Մէրգում պաղէն մաշղուն վէ միւքէտտէր օլարազ ալլաւալըր կէօզ եալարըր տէօքտիլկիւ կիպի, պաղէն տախի, մուլալիլի օլարազ, բիւր հիւտաթէ քէսիլմէքտէ խոր, վէ տիլանէլիկի հատտի իթիլտալ թէհալիլ իթիլթիքէ, ետ

ընդրճա, պիւր քեօշեհե չեքիշէք, վե ա՛հ ու փերեսապար խեղճեք, եօքիւզ կիայի պեօկիւրմէ քոտե խոխ, վե ազբայէթ քեար իւզէրննտէ պիւր նէօպէթ զուհար խեղճեք, պի մե՛նալ գալըմզադաա խոխ, վե Տիլ տեկիլ խոտ, պիւթիւն պիւթիւն քէնաուցի զայլ խեղճեք, եանի էօյիւ հայիւնտէ օլաւազ տախի պիւր լաճաթըզ կէօրէմէմէքաե խոխ, չիւնքի, ազլ ու զէքեալթիւ պիւր քեմալ օլաուգաւան պաղզա, հաւարաթիթի ալմի վե կիւճ ու զուլթիթիտե եէրննտէ օլաուգաւան, ապա խաթիրաճաթ էօնքի կէօրէմէմէքաե խոխ, վէլ հաարլ թէքալի վիճուտի պիւր եղլիւնէթ բէնէպնտե մուզթարիպ օլաուգաա խոխ :

Նաարլ քի պլիպիլմիլիդ տիւր, Սէսիլի կիճե եաթմաճաղը վազըթաա, այնանըն գաղաղընա կէչէքեք, օղաընք տիւզէթմէքաե խոխ :

Մէրգումէ ելնտ պիւր կիճե միւթաաընք իճըս կլլէմէքաե իւքէն, տիւարը սօփաւան պիւր աեազ սէսի աղաղընաա, պաշընը գաղաւան թեպափա չէվլլտի :

Պազաթ, մէզբիւր սեօի ալմաւըլլա տախի քէնաթ իմէզէինաթընը թէքթ իթմէքալիլն, քեմալ լաճաթը գալալ իւզթե աեվաթ կլլէմէք խաթէաթիլնաե, օրէկնաե պէշ տիլը լաղըմզ պօեուաաա օլաւգա, վե աղաւնիլաւն մաւալ ուփաճըզ աաըք իւզէրննտէ կիւմիւշ թէլ ոաթըրմիշ օլաուգա, վե պիւր սիւեաճ աէքի զըն տէրուհիւնտէ պալաւնաալա հայաե, պիւր գաւաճ չէքիւզ շըգաթըն Մէզբիւր գաւաճըն մաճղա պիւր սիւտաե խաթթիթ օլաւմաաը, հալ ա չէքիլնաե լաւաա տաթթիտե անըղալըմզաա խոխ :

Մէրգումէ, քէմաի տիւզաթ իւզթե, մէզբիւր գաւաճը գընընաա չըգաթը, վե շլմիւնէիւն մէրմըթաշը իւզէրննտէ վազ կլլէտի : Մէզբիւր գաւաճն ալեա տըմըզը աեմիւրննաե օլաուգաւ հայաե, հէմ իւշ աղլլը, վե հէմաե պիւր դուրուշ, ուճա պաղալըմզաղըն տէրէպիլիլ մէրմէպէտե պիւր կիւթի սիլթի խոխ, վե բէք թէէէաթիլի պիւր զէհիւր իլէ

աա միլիլմիլ օլաուգաւան, մաաղալաճ, էկէրլի պիւրնիւն վիճուտիւն, ազաճըզ թօգաւնալաճազ օլաա, անիւնտէ մէզթիւն մուհիւզ օլաւմաղընաա իլթիպաճ ճայլը աեկիլ խոխ : Վէ պաւնաե թէէքիւպէսիւնտե, ժազ մէրրաւն, պիլզաթ քէնաթ կէօլէրկլլէ կէօրմիւշ խոխ : չէօլէ քի, պիւր կիւն օլ պապաե չիւքէ պէւտն կլլէտիլնաե, Սէսիլի տախի, խաթաթ նիլէթիլլէ, էվտէ պալաւան զէվալը պիւր քէօրէկիւն պաւրնուհա, ազաճըզ թօգաւնալ թօգաւնալ, հայլաւն անիւնտէ ախչիւպ տէրիլմիլ, վե աեճէթիւ պիւր սիւնի քէքիլմէպիլլէ, թէէքթ օլաւա խոխ :

Սէսիլի, գաւաճը շլմիւնէիւն իւզէրննտէ վազ կլլէտիւքաե սօնըս, կլլիւնմիլ օլաուգաւ սիւեաճ չուհաւան մաւալ չաքէթիւն չըգաղաղընաա, աեթթա, պաղաղաա պալաւան պիւր գաթը միւլլը, չըպազ ումաղաթը, վե գօլաթը, վե սիւնսի մէլաւաե չըգմիլ խոխ : Մէրգումէ, էքաէք քէնաթ ճիւնաիւնտէ, եանի բէտաթի էվրապալը վե վաղաեիւտե Աւաթիգա եէրիլնաե լաւն զըլլաթ միւլլը, գօրսէ եէրննտէ, իւքի գաթի գաւաճաւն միւրէթիլպ պիւր նէվի գօրսէ իլէ, օրքը պըգընա պէլիւն պաղալմիւշ խոխ : վե բօրթալ լազիլնաե օլաւն ֆիլթաեթաաը, գօլաթը զայէթիլ գըաա վե պէեաղ եէլէկիւն թաթաուրալմիւշ օլաւ, վե աեաղաղընաա պալաւան օլ բէք չօրապալը, գօլ օլաւ չընաա պիւր մաճղաա իլէ զայէթիլ գաթիթ տաթթիթ թէքթիլ կլլէտիլի սիւսի, պիւրիւք պիւր թէնաթիւզ հաւաթի կէթիլմիլ օլաուգաւան, պաւ հայաե, էվիլէքի գըեաֆէթիլնաե պիւրաե պիւր խաթիթիւք հալ ա հէլէնէք քէնալ կլլէմիլ խոխ : մէրգումէիւն գօլաղընաա վե ումաղաղընաա տէքթեաթ օլաւ պէրրաղըզ վե միւտեվիլլիւք գըազ գաւալալ իլթիլ մէրմէպէթիլաե խոխ : հէլէ օլ ումաղաղընաա իւքի ուփաճըզ չըգաղաթ իլէ պիւր թանէտէ ուփաճըզ վե գաթիթէվաթի էքաէք պէն պալաւաալաւաա, տաճա պիւրաե լէթաֆէթիլնաթըրմաղաա խոխէք :

Պիւր աճը աղաւն սեւաթ, Սէսիլիւնաղաթը տիւզա-

խորն ճեղք կըլտնէ։ Մէրգումն, մեզբուր ա՛հը տէրունի իշխանն՝, պաշնտաքի մահրամանըն դախլարը արտառնտան սարգըլմադտն օլան պեր դադ պազլարարընը, օլ նազննն բարմադըրըլլա չէվիրնէ քտէ օլտազու հադտէ, կիւրիւ վիրտի։

— Անսիլի . . . Անսիլի . . . տնէհրէք սէրլի, ֆազախ աճըլլը պեր սէն իլէ պիրնին չադըրմադտա օլմադընը իշխմալ։ Վէ պիրտն պու հէնիւսմառնէ, օտա գարուստադա պուլլունան ու ֆաճըլ տնէլէքտէն, ժադ ֆէրրանըն օլ սօլլան վէ ետադր սուրէլի իշխրիւսմառնէ պաշլարըլ, մէրգումն կէօզլէրի, սաֆանըն գարմադըրմառա, տիւէլ կիսի բարլաճադտա խալիլէր։

Անսիլի օլ վազլիմէ գառար սէտիզնէ իշխնէ տէվամ իլլէմն քտէ իրէն, մէրգումն սէտնի պընճա, քէնաի մէմնէ քէլիլի ի խիւրքիլէրնառնէ, իմալը պեր սէտա իլէ, կիւզէլ մազամը պեր խիւրքի չադըրմառա պաշլարըլ։

Մէզբուր ի խիւրքիլն հիւզնէնիկ լադիլէրի, լալիլիլէ եանըզ վէ մանէլար չէլլէր խալիլէր։ Մէրգումն հէրնէ գառար աղըր պեր բէրտէտն չադըրմադտա խալի խառնէ, դալիլէն սէտադ պեր էրքէք սէտի գօնիլք-ալիլ օտառա մանէլադա պաշլառադառնան, տիւզարա սիճիմ կիսի եադմադտա օլան եադմադըլար իլէ, մէզբուր քիւհնէ խանէէի, տալիլիլ իմ իմ իմ իմնառն սարգըլարճադըն էամէքտէ պաշլառան չէտիա լիւզիւսարարըն կիւրիւսիլլէրնէ պիլէ դալէպէ իտէպիլմէքտէ խալի։

— Անսիլի . . . Անսիլի . . . տէտի իմէրարէն ժադ ֆէրրան նիւազլէտարի պեր սէօլլէլիլ իլէ։

Անսիլի, կիւեա անճադ իրննի տէֆառառ մէրգումն սէտնի իշխմալ տիր կիսի, պիրտնէ պերն տարառ, պաշըրը գարուստն իմարաֆա չէվիրտն, վէ էհէմիլիլէլ վիրմէպնէսնէ պեր իմալ ու հարէլէլ իւզըլն, գարուեա տօղըու կիլմալ, վէ, — ա՛յ, ա՛ պէնիմ սէվիլիլէ էֆէն, տիճիլիլմ (մէրգումն, իմալիհառ նէվիլմառն օլարադ, պէօլլէ

սէօլլէմէքտէ խալի), մէկէրի իկ պալառառ մը իտինիլ, — տէտի, վէ պաշառ օլ մէրլիլէլիլ խաֆիֆ աճալիլ վէ տիւզարան վէ ադսէնադ պեր սէտա իլէ իշխաֆիտըլ խալիլէ սէօլլէտի քի, նօլիէքտէ գալըլլըլ։

— Օ՛ ֆ, նէ՛ գառար տա կիւզէլիլիլ . . . տէտի։

— Ճիտալ օլարադ մը սէօլլէմէքտէլիլ, — տէտի մէրգումն, — նաղըլ չա պաշմառքի մաճարմաճըլ, սիւեա՛ սիւեա՛ ռազարմառն, բէք կիւզէլ եարաշմառն տէկիլ մի տիր։

— Կիւսմէն կիւսմէն, կէօլլէրիլմէ, տաճա՛ զիւստէ տիլպեր կէօրիլմէքտէլիլ։

— Պիր քէրրէ չա պիլէլլէրիլմէ պազլըրը, նէ՛ գառար տա պէկազ տըրար։

— Ա՛հ, զալըլմէ, զալըլմէ . . . էրլիլիլ բարլիլ . . . էլվիրիլ բարլիլ . . . տէլի պազլըրառ ժադ ֆէրրան։

Անսիլի պաշլադըրար իւզէրնէ, գաճաճա իլէ պեր կիւրմէք տիր պաշլառա։

— Խալը, խալը, ալիլը պէն սէնն տէրալիլմէ տաեանաճառմէ, օ՛ ֆ, հալըլ քի էօլիլմառնառ գօրըմադտառլմէ, — տէլի պաղըրար մէրլում պեր ա՛հը տէրան չէքէք, — խազալի, վէլէլ գօրը մադտա օլմառա՛ տալի, էօլիլիլ տէֆառէմէմ, իւնէքի, էօլիլիլիլմէ դամ չէքմէմէմն, չառա էսէֆ իտէրիմ քի, հիւսնի ճէմալիլիլ կէօլմէլիլքտէն մաճարմէ գալաճաղըլ տըր . . . Իմալ, էօլիլպտէ սիլիլ կիւպի պեր մէլիլիլմառն հիւսնի ճէմալիլմառն մաճարմէ գալմազըլլտան իս, եալառըլառ մէլի ու ճէֆալըլ չէքմէքիլի, տաճա զիւստէ, էվէլմէ՛ սառարըլ . . .

— Նազար գըրլընըլ էօլլէ իսէ, նազար գըրլընըլ չա հիւսնի ճէմալիլմէ . . . զալիլմէ պաշլառնէքտէ, մաճադ պաշլառառ տէտէ մէպիլ քի չառ օլմառն չառար . . . վէ քէզալիլ մէլ քիւր բէնճէրէնիլ պեր իլիլիլիլմէ չառար քի, իքի տառարըլ տօլիլար միսիլլու գօնուչադ միսառնալիլ իտէպիլիլիլ . . . վէ պիւնալիլիլ, քէնաի եալըրըլըլըլըլըլըլ զէվիլ ու սէֆառարմառն չըգարա պիլիլիլ . . . տօղըուսու, պաշ

Հայրան օրհուշ պալատանն Մասնիս նամ պիր Եռնան տեղի-
զանցուր, չու հայրնիդի կեօրաւ քճէ, պիղիմ իշին տախի
Հայրան օրհա սէլաւ տըր, ուփազ պիր մէլան կեօթիէրիր...
Փազաթ, թաճիւր իմմիլ օլաւ... վէ հալլիլէտէ էօլլէ օլ-
մաղլըզ իլլիլիլա իտէր... վէ անճազ ինչէ. քիւր Էսէրի
կեօթիէրիր, լաւին, աճ սէլիլիլա էփէնտիճիկէլիմ, սիլիլն
կեօթի պիր ասէմի իմ ճիւր իմմէլլիւր... օ՜ֆ, քէնտիլն,
րալի սարդանն լալի սէմալ, գառար իւր. քալէմէ. ք տիմէ. ք
տիր, վէ ասէլմա պիր տիօնէլիւր ասէրնաղլլաւ շայնան
պալատանն սարդա. վէ խէնալլարնա նալլիլ զըլմազ, վէ իճ-
լիմալին խալիճնաւ օլան խմիպէրնիլն իճրաւընը կէօս-
լիւմէ. ք տիմէ. ք տիր. վէլէտալ, էկիլիւր, պիրն տէ չըլլալ-
պա, անաւամբ իւր իւր Սէսիլիլնի նարի աշղըլլաւ Էսէր
լիմալնալաւաւընը, էկիւր պէն միւրաւ իտէճէ. ք օլաւ
իտէմ, պիր ասնիլնէ դարփըտա, սիլիլ, քէնտի սարդանալա
նալլիլ զըլաւիլիլիւր... » Ետիւ, էօլլէ պիր ասէմէ, պիր
գառարէլի մոլիլլաղանա վէ ֆէլլէլլաւնէն մալիւր պա-
լատանալաւաւ սար տէլի ինանըզ էմիլիէլի իմմէլլա իտէ
նիլ... Էսպէլիլնէ իտէր իտիւրիլ, էօլլէ տէկիլ մի, ա՜ս սէլի-
կիլլա էփէնտիճիկէլիմ:

— Էլվիլիլ, օ՜հ, Էվիլիլ...

— Իմաի, մաւամբ քի էօլլէ տիր, էկիլիլ, քէնտի աշղ
ու սէլաւաւընը, պէնի գառարըլլաւա գալալիմ ճէլլա իմ-
մէլլիլիլն իտիրիլ ու ինէտօլիլիլն պալատալիլիլ իտէնիլ,
պէլիլ պէնիմնէ քէլիլիմէ կէլէրէ. ք, քէնտի հաղդընըլաւ
խալլը օլաւալա հալաւէ... գաղղըպաւ ֆէլլէլլաւնէ պիր
Էօլաւ պալատալալա, անաւալընը մը չիմաի:

— Էվիլիլ, բէ. ք ալէա անաւալաւաւալալա քի, իւր, հա-
լէա պէնիմնէ էլլէնմէ. քաւնիլիլ... Էվիլիլ, հալէա էլլէն-
մէ. քաւ, վէ հալէա տալիլ պիլն իտէլ իւրիլիլ իտալաւալ-
աւալընը, մէրհամէլ տէնիլիլն չէլլն Էսէրնիլ պիլնէ կէօս-
լիւմէ. ք սիլիլիլնէլ իտաւ տէկիլիլիլիլ...

— Ու տալիլ ինչիմալաւն տիր... չիւն. քի, Էսպընըլլը

աւաւան չօգ չէլ Էսպընըլլը, աւաւան ֆիլիլիլնէ գալիլ
գալիլալ քէլլի վէ էլլէնմէլէր ինէտօլիլալալ ինչիլիլալ
իմալիլիլ...

Սէսիլիլ օլ անէ գառար սէօլլէալիլիլ լաղըլաւըլալ, ֆիլ-
վաղը ինչիլիլալալալ պիր սալիլմէ ինէլաֆիլալ էլլէ-
մէ. քաւ իտի իտէաւ, պաւ սոն լուլիլիլիլ տէ, ճիտաի պիր
լիտըլաւ, վէ ալիլիլնէրէ. ք սէօլլէալալալ սոնաւ, մէր-
գառան էկիլիլնէաւ էօլլէ պիր պաղըլ էլն պաղալ քի,
նօթէրնիլ ինչիլիլ փիմալ տի սարալըլալ տիլիլիլնէ պալլաւալ
— Ուսն օլաւալալ, ա՜սն օլաւալալ... վէ պաւ պաղըլլաւ
Էկիլիլմէ պաղմաղըլաւաւաւ, վաղ կէլիլիլ, զիւրա, աղ-
լաւ ինչիլիլիլ իմմիլիլ տիրէճէ. քաւնիլ, չիմաի չըլաւալ-
աւալալ... քէալիլ, պանա պաւ Էօլաւալալալալալ լիլալալալ
տէն իտէ, պիլիլիլն պիլիլիլն գալիլ իմալ իտէճէ. ք
րէլմէալ պիր լիաւաւալ պալատան իտիլիլ... պարի, օլ
վաղըլիլ քէնտիմ իշին պիր իլիլիլ հաւըլ օրհալ օլալ իտի,
չէօլլէ քի, սէլաւն նէֆրէլիլ կէլիլիլէրէ. ք, իտէնմէնէ գօ-
վալալ տէֆ իտէր, վէ գալիլալալ իտիմ, — տէլիլ պաղըլալ
վաղ ֆէրան հալէա միւրաւալ հաւալիլն, ինչիլիլ Էսէրնիլ
լիալալալալ գալալալալ... Էվիլիլ, օլ վաղըլիլ, տաճալ իլիլ օլալ
լիալ իտի, չիւն. քի, պիլիլիլն պիլիլիլն գալիլ իմալ իմմէլլա-
լիլէ մէհալալ օլալ իտիմ, ֆաղաթ, հաղըլալալ օլաւն
լիլիլէ մէհալալ օլալ իտիմ, ֆաղաթ, հաղըլալալ օլաւն
քի, Էվիլիլ հաղըլալալ օլաւն պանալ քի, սիլիլնէ օլաւ-
ալաւալալ, անճազ չիմաի իմալալալալալալ... պէնիմ
իշին, օլաւ օլաւ, Էսպընըլլ պիր իմալ քէօլէալ պալատն
մաղաւաւալ, վէ օաւա պաղալալ պիր չէլ օլալալալ, անճազ
պէլիլ պիր կիւն բէ. ք ճանընըլ սըղըլըլ վէ հիւ պիր իտ-
րիլ իլի տէ էլլէնմէալիլիլիլ իտալալալալ, էլլէնմէ. ք, վէ
տէ Էալաւալալալալալ նէֆրէլիլ պալատան քէլիլ ու մէրհա-
լալընըլաւալ պիրիլիլ ինչալ իմմէլլա իւրիլ, հալիլմէ մէրհա-
լալ իմմէլլիլիլ չըղըլաւալըլ, Էօլաւ, պանա մէլլա մա-
լալալալալ ինչիլիլ պալատանալալալալալալ, զէրէճէ պիր Էմալիլ
կէօլալալալ տէկիլիլ... յէ դարիլ Էէրիլալ չաւալալ քի

եազրճըրարմ՝ պիլէ պու հայիմոնէն տօյաւեր տիւշարը թէանս՝
ճիւղ օյարադ, իւզէրիմէ կիւլմէքտէ տերլէր . . . վէ հաթ-
թա, միւշթէրէրէրմ տէ շիւր հէլէրէ դահիպ օլտուզա-
լընտան, իլլէրիմէ էմնիլէնիմէ վէ թէպիմէ ինթիրազ իլլէ-
մէքտէ տերլէր . . . Տինսարան թազըմնտան պազը տօթ-
լարմ պուլունուպ, վէ պազը քերրէ կէօրիւշմէքտէ իտիմ
շիմոի անլէրի տախի թէրք իլլէտիմ . . . հէլէ օլ էհայի-
նիմ, աշվալ ու հարաքտաթըմա տերքերար օյան թէպէտ-
տիւշաթըր ֆէվզէլտաթմէն տօյաւեր, հազգըմտա նէ սէյ-
լէմէքտէ օլմալարընը, ֆիքր ու խաթըրմա կէթիրմէքլիկէ
պիլէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէլիմ . . . Հալպուքի, պու սիլլին
վազիֆէնիզտէն խարիճ տեր, ապա պիլմէքտէ, վէ ինսաֆ
խտէրէք, պէնիմ պու մէլլ ու մուհապպէթ վէ մէֆթիւնիլ-
էթիմիմն նէթպիլիմ հիւզմաթիլիմ, ազանը պուշիւնմէք-
տէ տէկիլլինիլ . . . խալը, խալը, օլ էօլտա պիլ րիզգաթ
էսէրի, սիլլին թաշ երիւրէկինիլ իշին տէկիլ տեր . . . Քէն-
տի հայիմի սիլլէ անլաթտըրըպ դալպինիլ րիզգաթա կէ-
թիրէպլլմէքլիք իշին, պիլմէմ՝ պու գասարտան զիւստէ,
տասա նէ ֆէտաքեալըզ եարըպ, վէ նէ՝ էօլտա խուլու-
ու ուպուտիլէթ իարազ ու իճրա իտէլիմ . . . Սէօյլէշի-
նիլ, լուճֆ խաթինիլ, սէօյլէլինիլ, էկէր տահա սայիլ պիլը
միւրտա ու արզունուզ վէ էմրինիլ վար իտէ, անը տա պէ-
հան իտինիլ . . . հէման լահպալընտա իճրաքնա հազըրմ . . .
նիհայէթ իւլ էմր, շու գալպինիլ դալանմազլըլըն շա-
րէսի՝ նէ տիր, նէ՝ իսթէրսինիլ, ալթո՛ն մու իսթէրսի-
նիլ . . . Վազա ալէն, հէր քէսին գանն ու իթիմաթ իթ-
տիկի գասար պիլը սէրվէթէ մալիք պուլունմազտա սէ-
կիլիմ . . . ֆազաթ, սիլլին իլլին . . .

— Շիմոի պէն ալթունո՛ւնէ եարաեմ, — տէտի Սէսիլի
նօթէրին լազըրտըլընը քէսէրէք, վէ ումուզարընը սիլլէ-
րէք, — պէօյլէ պիլը օտա տէրունիմտէ գաթանըպ գալմիշ
օլտուզում թազտիրտէ . . . բարանըն պանսնէ՝ լիւզումու
վէ նէ՝ ֆայիտէսի օյապիլը . . . Հալմէֆ քի, հալէա իւ-

թիմալ իլլէտիկինիլ լիսանտէն, վէ իարազ իթտիկինիլ հալ
ու հարէքէթինիլտէն, միգտարի քիֆայիտէ միւտէպպիլը,
իշիւզար, վէ ճէրպէլլի պիլը աթէմ՝ օլմալարընըզ, աշի-
քեար սուրէթտէ անլարըմազտա տըր, աճըրմ՝ սիլլի .

— Իյի եա, սիլլ քէնտի իսթէք վէ արզունուզա, օտա-
տան իշէրու գարանըպ դալմազտա օլտուզունուզ թազ-
տիրտէ, պէննէ նէ՝ գալահաթ վէ նէ՝ թազսիրաթ օլմուշ
օլապիլը . . . պու օտառան հօշալ նիւնօրմուտունուզ, բէ՝ ք
ալէա . . . տահ կիւզէլ վէ տահա սիւպիւ պիլը օտա մը
իսթէմէքտէսինիլ . . . է՛մր իտինիլ, էֆէնտիմ, է՛մր ի-
տինիլ . . .

— Էֆէնտիմ, թէքրարէն սէօյլէրիմ, նէնէ՝ եարաք, գան-
զի ֆայիտէսի մուհիպ օլուր . . . Օ՛ֆ, էպլէթ, նէնէ եա-
րար պիլը օտանըն սիւպիւ օլմալը, վէ սէրվէթ ու սամա-
նըն չօզ պուլունմաթ, էկէրլի պուրմաթա, եարընը տու-
րուպտա, քէնտի սէվաթիլիմ պէքէմէքլիկէ մէճպուր պու-
լունուր իտէմ . . . վէ անըն, աչգ ու սէվտամ թթէլլիլլէ եանըպ
թութունմազտա օլմալընը կէօրտիւքնէ վէ պիլտիքնէ,
պիլզաթմ քէնտիմոն պիլլիքտէ եանար գալթուլուր իտէմ,
արթըզ էօյլէ պիլը հալտէ, ալթուն, ինճու, էքմա, վէ
ճանֆէս աթլտա վէ սալըր զիլզլիթէ դումաշ, վէշասըլ,
տիւնեատա պուլունան հէր նէվի կիլանպահա վէ նատըր
իւլ էմալ էմլթա ու էշեա, նէնէ՝ եարաեապիլլէրէք, մէ-
կէրլի, տէրունիմտէ բէամի օլմաեան պօշ պիլը շէրլիլէն
պէնդէր օլմալըր մը, — տէտի Սէսիլի մաշուգանէ պիլը թէ-
լաֆֆուզ իւզլէ .

Նօթէր պու էքֆազը իշիտինէ, պիլթիւն պիլթիւն եա-
նըպ թուլթունմաեա վէ աշիլ տիլանէ օլմաեա պալտար .

— Բէք ալէա, մատամ՝ քի էօյլէ տիր, սէօյլէլինիլ . . .
էմր իտինիլ . . . նէ՝ տիր միւրաթընը . . .

— Նէ՝ ֆայիտէ հալըլ օլուր, օ՛ֆ, նէ՝ ֆայիտէ հալըլ օ-
լուր, մատամ՝ քի, կէրլի շէրլիլլէ վար տըր էմմա, տէրու-
նիմտէ րէսիմ՝ եօպ տուր . . . աչգ ու սէվտա վար տըր էմմա .

մայր՝ Գ. Զեյնեյի տիր. . . վե նա՛որը օլապիլեճեք տիր. . . ա՛յ պէնիմ էֆենտիսիկիմ:

— Հաղգընը դ վար տրը, — տէյի պաղըրտը նօթէր բէք յէտէքնաք վէ բէք աճըղը պիր սէօյլէյիլ իլէ . . . էվլէթ, հաղգընը դ վար տրը. . . յնքի, կենճիլքառէն կենճիլկիմ օլմատըղտան պաղա, կիւղէլիքառ տաթի հիլ պիր կիւղէլիկիմ եօղ տուր, հէմ չիրքիսիմ վէ հէմ տէ իսիթիւ եար. . . հայլիլէ սիղլէն, մէյլու մուհապլէթ ինիլի ճէլպէ լաւը ու միւղժէտիր օլմաճաղ եէրտէ, նէֆրէթ ու իքրաւ հընըղը թահրէր իյլէմէքառ իմ. . . Հէյ վաճ, պանա պուրդատար հաղարէթիլէր իտիպ վէ պէնտէն նէֆրէթ կէթիլտիւ հաղլէ, . . . վէ հաթիթա պէնի մասխարա իտիպ վէ պու մէրթէպէտէն էյլէնտիկինիլ թաղտիրտէ, հալէա տա խանէմտէն դօլուպ տէֆ իթմէքիլէ էլիմտէն կէթէմէմէքառ տիր. . . էվլէթ, էլիմտէն, անճաղ, հէր պիր նէֆրէթ ու հաղարէթ վէ իսթիհզաւըղա թէհաւիլիլ իտիպտէ, տէրա ու էլէմինիլլէ խարապ օլմաղլըղ կէլէպիլմէքառ տիր:

— Եօֆ, նէ դատար չէքիլմէղ պիր առմէ իմիլալինիլ սիլ. աղլամաղտան պաղա հիլ պիր հիւնէր ու մատրիֆէթէ մայիք պուրլամաղտառ տէկիլ իմիլալինիլ, տօլլուտա, պիւթիւն պիւթիւն պուտալանըն պիրի իմիլալինիլ, — տէյի պաղըրտը Ուսիլի, պիր իսթիհզալիլ աղիմ վէ պիր նէֆրէթի աղիմէ իւղլէ, — էվլէթ, աղլաղը պղղալմաղտան, վէ իղհարը հիւզն ու մէյլուսիլէթմտէն պաղա հիլ պիր չէյլ պիլմէքառ տէկիլ իմիլ սիլիլ. . . հայլ՝ քի քի, օն կիւնտէն պէրու պուրառա պուրլամաղտառ օլուպ. . . վէ պիր խանէ տէրուսինտէ պէօյլէ եայլընըճա պիր դարը իլէ դաքանըպ դալմաղտառ օլտուղունուղ թաղտիրտէ. . . էվլէթ պէօյլէ պիր թէնհա վէ հիլ պիր թարաֆտան՝ հիլ պիր դօրդու պուրլամաղտառ պիր խանէ տէրուսինտէ. . .

— Ա՛ ճանըմ, իյի էմիլ, նէ եարանըմ, նէ եարապիլիլիլմէ էլիմտէն նէ՛ կէլլը, սիղ հզլէ պիր դարընըղ քի, հաղգըմտա նէֆրէթ կէօթիլէքառ սիլիլ. . . վէ էօյլէ

պիր դարընըղ քի, եանընըղտան սիւհսը Էքաք իթմէ մէքառսիլիլ. . . վէ հաթիթալէ պիր դարընըղ քի, դաւաւաւաւ դաքանաղաղ օտառա չէքիլմէքառ, վէ պէնիտէ տիրաղը պրաղմաղտառընըղ, — տէյի պաղըրտը նօթէր իւղլաղը հիտտէթ իտէրէք:

— Բէք անէա, հալ պու քի, էկէրի սիղլէտէ աղաճըղ էհլիլէթ ու լիեաղալթ վէ գուտրէթ օլմուլ օլա իտի, չիմէ իտէպիլմէքիլիլիլ իլթիլա իտէր իտի, նէֆրէթիլ մուհապլէթէ թէհալիլ իթտիրիպ, վէ էլիմտէքիլ սիւհսը պիր թարաֆա աթտըրմաղլըղ, վէ եայլընը շու գատարճըղ պիր մէսաֆէտէ օլտուղու հալտէ, սիլիլ քէնաթիւնտէն տէրա մաղառ պուրլանա պիր դաքուռա աղարմաղլըլընըղ, լաւալմէ կէլլի իտի. . . վէ պուրլարտառ, էօյլէ պիր հայլլանէա էօրթ ու ճէպը իսթիմաղաղ, քէնաթիլ թէհալմէ մէհալար իթմէքիլիլիլ իլթիլա իտէր իտի. . . հալ պու քի սիղլտէ, պիր դարընա զալէպէ իտէճէք դատար պիլէ հիւնէր ու լիեաղալթ պուրլանաղառ տէկիլ իմիլ. . .

— Ո՛լ տէտիկինիլ զալէպէ վէ մալաֆաղաղլիլէթիլ եօլմէն տէ տիր, շարէ սի նէ տիր:

— Եօլու, հարէսի պաղա պիր չէյլ օլմանըպ, անճաղաղ ու սէվառ իւղլաղլըլա դաղլիլմէ ճէլպ իտէպիլմէքառ տիր. . .

— Աղը ու սէվառ վէ մէֆիթուսիլէթ մի. . . աման եալէպլ, մէհլէլի պուրառառա դիտմտէսի օլապիլիլմի. էկէրի դալմալիլթէ թէհալար իթտիրէմէօր իտէմ, նէ եալապիլիլիլ:

— Աճալիպ, սիղլտէ իքի օրֆաթ վար տրը, պիրիթ նօթէրիք վէ տիլէրի տաթի եարըմ բաղաղը. . . տօղլուտա, եարըլը սիղլէ. . . պէնիմ դալպիմ դաղալմաղլուտա, եարըլը սիղլէ. . . պէնիմ պուրլանա պուրլամաղլըղ վէ պիլմէքիլէք, քէնաթիլ պուրլանաղ օլտուղու հալտէ, մէկէրի պանա մը սիլալ իլլէ:

ախմը սեփականացրելով, վե հեմ տե, էօյլե, անճաղ պիր է-
սերի լուծֆու մերհամեթ, վե եասուտ մահազ պիր հասերի
քեյֆ վե լծեատուտֆ նեփխտեն օլարազ օրմալը, էլլա,
պիղզաթ քենտի աղլու խարաբըմ, զոքրեթ ու ճուրաթըմ,
վե լծեատուր ու ճերպեղեմ ապեսինտե, դապլենի ճեպե
միւղթետիր օլապիլտիմ. . . էլվլեթ, անճաղ քենտի աղ
ու անփառ վե մեֆեթ ունեյիեթիմ, սեմերեսի օլարազ, մա-
վաֆիաղ օլապիլտիմ. . . հայ հայ, պենիմ գանադարաղլ-
տիլիմ պու համա գարդեր, նիլե կենճ, վե տիպեր, վե լե-
թեֆեթ ու նեղաթեթտե եւրթմ տեղիւսաղլարա պիլե, տեկիլ
գանադրըզ գապլենի ճեպե, հաթթա եպլընըզ պիր աթֆը
նիլեհաճնա պիլե մավաֆիաղ օլապիլտիմ տրըլար. . .
չիւնքի, մերգուսի լեք պլա պիլմեքտե տիր քի, մերգու-
ման սիւսիւ վե տիպեր տեղիւսաղլար, էկերի քենտի-
սինիս աճալ աճալըզ էմր ու միւրատաղընա լիծաթ խտը-
լեր իսե, եա պեհուն պաղարընըս պիր լծարաֆը պօղու-
լուզ, վե եասուտ սաղլարը պուղլարընըսան պիր ֆիթիլի
տաղըլըր տեյի գօրգտուղլարը լծաղտիրտե. . . հալ պու-
քի պենիմ իսե, քենտիսինի, ճան ֆետաքեպրանե սեփ-
րեք, էկերի, պերալի լեճերիպ, գաղարըլը մենտիլենի
աթեէլլեր օրթադրնա աթաճաղ օլա, վե պենիմաթ տեֆը-
լըզ գուրթարմաթ էմր ու միւրատ պուեուրսա, տեր հալ,
վե քեմալի մեմուտնեյիեթ վե մեհերթեթ խղրաղլըլե, պիր
խտեթեաթ գաղլան կիպի աթըլարազ գուրթարըլ քեն-
տուսե լծեպիլմե գօշաճաղըմուտ չիւրհե սեղա տեկիլտիր:

— Էլվլեթ, լծաթմ իլթե պենտե օլ հալտե վե օլ էֆ-
քեար ու նիլեթիտե պուլունճաղապեմ. . . պուեուրու-
նուզ, լեճերիպե խոխիլ, - տեյի պաղըրաթ ժաղ ֆեր-
րան կիթտերճե նարի աղըզ տահադիւտաթ ալեփեներեք:

Սեպիլ պու եօլաւ լիսան իսթիմալլենե տեփամ իլլե-
մեքտե օլուրդու, վե տիր տիր վե լծեասիլըլի լեճեասիլըլի
տե մերգուսա պաղմաղատա պուլունճաղա լծաղաթտե,
գաբունուն տեկիլենե տօղուր եաղըն կիթտի, վե, - չիւն-

քի, օլ հալտե պուլունան պիր գաղըր տետի մերգումե, - քեն-
տի քեյֆիենեպեօյլե կեդիպտե, լույի մուլաֆազաթ կեօս-
թեարսիկնտե. . . էօյլե կենճ վե տիպեր տեղիւսաղլար, նե՞
տեղեր, պիլիմիսինիլ էկեր զենկի իսեթը, քենտի զեն-
կիսիլըլերի քերամեթինե. . . վե մուղալըլի օլարազ, էկեր
զիւկիւրա իսեթը, քենտի ալազահ հարեթթեթիլենե համ
խտեթըր. . . հալըր քի, իլթիլեաթ պիր գաղլանա մա-
նենտ պուլունան տեմ. . .

— Էլվլեթ, պենիմ հալիմտե պուլունան պիր տեթմ, օլ
տետիլըլենիլըն հիլ պիրնի գապուլ իսեմեզ. . . էլվլեթ,
անլատընըզ մը, հիլ պիրնի գապուլ իլթմեզ. . . հեր չեհի ա-
նըն ուղլունտա, մեհալ տեթլեթ ու իզպալ. . . վե նամա ու
իլթիպար. . . քենաֆեէսինի տաթի ֆետա խտը. . . նաւըլ քի
իսպաթըրա իլթե մեյաւանտա տրը. . .

— Սահիբ մի սեօյլե եօրսունուզ. . . - տետի Սեպիլ, օլ
նաղենին վե տիպեր բարմաղլարըն, ժաղ ֆերընըն տե-
լերտեն իլերի սօղարազ գաբունուն քենաղըր լծալմազ-
տա օլան պուլունճալչիլենի լիւլլի լիւլլի վե քեմիլըլերի
տիրիլմիլ բարմաղլարըն իւզերինե վաղ խտերեք:

Սերգում, մերգումենին լծաղ՝ վե բարազ վիճուտինե,
եանի բարմաղլարըն, հէնուղ իւր տեֆա օլարազ լծ-
ալմալ օլունղլունտա, օլ մերթեպե միւրթեէտիր օլուու
քի, պիւթիւն պիւթիւն բենկի աթտը, վե պօղուզ պիր սե-
իլե, պիր աճը տերուն տուր չեքտի:

— Էօյլե պիր գաղըր, - տիւրեթք իւլմեյի մեգալ պիրլե
մերգումե, - պիր տիւլմենի հազգընտա. . . օլ քենտուլե
տիլտատե պուլունան իլթիլենը գաղլանա. . . եաղըլըզ պիր
կեօղ իւրաթթիլլե, վո՛ւր, լեթեթ ֆիլլե չու մեհլունա, տեյի
. . . էկեր եաղըլըզ պիր տեֆա էմր իտեճեզ օլա, վե մեր-
գունտա իլթաթ պիրլե, ինքա իլթե սե, մեկ լըլի աթթըզ մեր-
գումենին, անը եղանա ու տիլ մեյլ վիրպտե սեփեսինտեն
չիւրհե ճալըլ օլապիլըր մի. . . վե. . . տետի:

— Իլաթթիլ էմրինե իլթաթ իտեթեթ տիւլմենին վու-

բուսկ թէլէֆ իտեճէք տիր . . . — տէյի պաղըրտը ժազ ֆէր-
բան, օլ գուրու տօտազլարընը, Սէսիլինին բարմադլարըննա
թօզուռնտուրուպտա պուս իթմէկէ չալըշարազ :

— Խայը, խայը, Էֆէնտիճիկիմ . . . — տէսի Սէսիլն տա-
հա զիեատէ բէնձիրեաճն կէրի չէֆչիպ ուզազլաննարազ, —
վէ հէմտէ, չէյթմանն իղլասոննաճն աղատէ գալմազ իլին,
չիւնքի, պէնի թահըր իլլէմէքտէ տիր . . . կիտիպ պիրազ
մէմէքէթիմ թիւրքիլէրինտէն պիրնին չաղըրաբազ, պու
եօլտա չէյէրի ֆիքրիմտէն թէպիտէ չալըշարազնիմ . . .
Հա, Էֆէնտի, աշտաթըն մը . . . տիշարտա բիւզկիւար կիթ-
տիքճէ քէսպի շիտտէթ իթմէքտէ, վէ պօրալար ֆուրթու-
նալար, օրթալըլը սաբըրլմազտա տըր . . . Իքե ալըք վէ
մաշուգալար իլին, նէ՛ կիւզէլ պիր կիճէ տիր պու, թամ'
պիր այէա աթէշ գաղըրսնաա, եան եանա օթուրաբազ ճիւ-
վէլէշիպ մուհապպէթ իտեճէք պիր կիճէ տիր պու, էօյլէ տէ-
կիւ վի . . .

— Սէսիլն . . . կէ՛լ, Սէսիլն . . . — տէյի պաղըրտը ժազ
ֆէրբան եալվարպ բէճալար իտէրէք :

— Խայը, խայը, շիմտի կէլէմէմ, սօնրա, սօնրա . . . Է-
կէրլն պիր թէհչիլքէ վուգու պուլմաեաճաղընա իսքեաթ
օյուր իտէմ, օլ վազըթ . . . Լաքն, սիղէ պիր չէյ սէօյլէ-
եէնիլմի, պու լամպանն ըլըղը, կէօղէրինէ թօզուռնազ-
տա տըր . . . Խաֆիթ պիր ըլըգտան պիլէ կէօզ գաբաղլա-
րըմ աղըրշամազտա տըրլար . . . վէ պիլմէմ սէպէպի՛նէ տիր,
իյիմ սըզըլմազտա, վէ պիր իղլէրապը գալպ հիսա էյլէ-
մէքտէեիմ . . . օրթալըք գարանլըգ օյուպ, վէ եալընըգ
նիմ պիր ըլըգ օյա, տահա զիեատէ հազզ իտեճէկիմ տիր
. . . զանն իտէրսին քի, պէնիմ իլին եէնի պիր ղէօզ ու սէֆ-
կիւնէշի տօղմազտա տըր . . . Սէսիլն պուռնու սէօյլէտիք-
տին սօնրա, չըմինէ եէ տօղրու կիթտի, լամպանը սէճտիւր-
տիւ, օճաղըն աթէշիլին բարլաթտը, օտանն տէրունի, աթէ-
շին ըլըղըլա զիեատէճէ ըլըգլանտը, վէ քէնտիստէ տի-
վարտա տըրլըլ օլան պիր կիթարանը ինտիւրպ էլինէ ալար

Ժազ ֆէրբան, գարուռն բէնձիրէսինտէն, պիւպ հա-
րէքէթ տուրմազտա օյուրու հայտէ, իէրուտէ հիւքմ
իթմէքտէ պուլունան շու հալի վէ շու մէնզարէնի թէմաշա
կյլէմէքտէ իտի :

Ոճաղըն աթէշիլին տիթթմէքտէ օլան ըլըղըլա, օտանքն
տէրսանի թէնպիր գըլըմազտա օյուրու թագաիրտէ, Սէ-
սիլն կիտիպ նար չիւէկի բէնկինտէ տամազտան թէրթիպ
իտիլիւշ կէնիւ պիր սէտիր իւզէրինտէ, քէմալի բէնապէթ
վէ պիր գայտօղլըք իւզըն եաեըլը վիրտի, վէ թաթըլ պիր
ահէնք իւզըն կիթարասըլը տիւղէթիպ չալմանա պաշա-
տը, Ոճաղըն աթէշի ալէվէնիպ գըրմըղ գըրմըղ բարը-
մազտա, վէ օտա տէրուռնին թէնպիր իյլտիկի կիպի, Սէ-
սիլինին իւզէրինէ տաթի վուրմազտա իտի :

Հիքեայէմիլի օգուռնա զաթլար, էօյլէ պիր գարանլըգ
կիճէտէ, էօյլէ պիր աճայիպ հայտէ պուլունան օտա տէ-
րուռնիտէ եանան աթէշին, տիթրէր ըլըգլարը, հէր թարա-
քա վուրտուգճա, հէր քէս իւզէրինտէ, նէ՛ եօլտա զարիպ
պիր թէէստիր բէյլաա իտեճէկիլին, տէրք ու թէֆէքիւր
իտէպիլիւրէր . . .

Տիշարտա պըրա վէ բիւզկետարը, կիթտիքճէ քէսպի
շիտտէթ կյլէմէքտէ, վէ հալիլն կիւրիւպիւրէր վէ չամա-
թալար տա աթմազտա իտի :

Սէսիլն պիր թարաֆտան քէնտի կիթարասընն ահէնկի-
նէ չալըշամազտա օյուրու թագաիրտէ, պիր թարաֆտան
նէ չալըշամազտա օյուրու, առաթիւ, առաթիւ սիհրլէնիճի պիր պաքըշ իլէ,
տաթի, առաթի, առաթի պուռնապտա, հէմիլն քէտիլինն պազմազտա
բէնձիրէտէ տուրուպտա, հէմիլն քէտիլինն պազմազտա
օլան, վէ բէք մէֆթիւռն ու մէճնուռն պիր հայտէ պուլունան
ժազ ֆէրբանա տօղըռ տիք տիք պազմազտա իտի :

— Հայտէյլինիլ, Էֆէնտի, — տէստի մէքըռմէ, — շու մէմ-
լէքէթիմ թիւրքիլինն իսկզաթ իտիպ տիլէյլինիլ. պու
լէքէթիմ թիւրքիլինն պիլզտէ ՎՄաշուգա Գարըլ իտի
չաղըրաճաղըմ թիւրքիլինն պիլզտէ ՎՄաշուգա Գարըլ իտի
վէրլմէքտէ օյուպ : Իշիտէճէկիլինիլ լուզէթիլն իտէ, էօյլէ
պիր գարը տիհանընտան չըգմազտա տըրլար, վէ, կէրնի

տաղարամասն, այլ լուրջէ՛ք պիտէ տխարը չըզմագդ տեկի խոր . . .

Էկէր հանաթըմըն հանաթըմ մէտապէսի տէ պուլունան մաղուզում պուրատտ օլմաչ օլտա խոր, վէլէվ ճան հալիլ իւզըն պուլունամ տախի . . . լիվթ ու քըրէմ խթէնէնէք տեկի խոր . . .

Սէնի սէվտիկիմ կիպի, հէր բիմիտէ սէվսիմ . . . անը էօտիւրիւզ թէլէթ խոհրիմ . . .

Օֆ, մէլէյիմ, կէլ, կէլ . . . զիրա, սինէմ դապարմագտա աըր . . . վէ դանըմտա դապարմագտա աըր . . .

Կէլ . . . Կէլ . . . Կէլ . . .

Սէսիլի իւք մարտըն հէր նէ գառար չէհվէթէնկիւզ պիր կէվէլէքիւք իւզըն թէլէթֆուուզ իյլէտի խոտէ, սոն լուրջէթլէրիլէն տախի, զէմանը ամիդգ ալըզարընա մախսուս պիր թէհալիլիւրի ադիմ իարազ իյլէտի . . . վէ, կիւեա միւզիդա վաարթաալլա քէնտի աչգ ու սէվտայի տըրունխիւնի պէհանէ միւզթէտիրէ օլամամագտա աըր կիպի, դալտընը կիթարաերտա պիր թարաֆա վազ իտի վիրտի . . . վէ նիմ անաղա դալգաթագ, վէ գօլլարընը բէնթիրէտէ պուլունան փազ Ֆէրրանա տօղլու ետալապգ, չիլիլի սոն լուրջէթիւնի թէքէրընը պիրլէ, վէ ատէթա ամէչի աչգ իլէ եանըպ թութուլմագտա, վէ չըլարմագտա աըր կիպի պիր սէօյլէյիլէ իլէ, - օֆ, Կէլ . . . Կէլ . . . Կէլ . . . - տէտի :

Սէրդուսէնի պուսուս սէօյլէտիկի վազթթտա, ամֆըր նիկեահննտա հուսուլէ կէլմէքտէ օլան պիր էյէթըրիք գուլվէթի էսէրիւնի թարիֆ իթմէքիւք ինթիմային խարիճիտաէ խոր . . . փազ Ֆէրրանա պու հալ իւզըրիւնէ տէհչէթլու պիր սէս իլէ հայդըրարադ . . .

— Օֆ, էնէլ էնէլ, նէրէտսին . . . Սէսիլի, սէնին մուհապպէթիւնէ պու էօլտա նայիլ օլմագտան իսէ, էօլմէք տահա էվլէա աըր . . . էվլէթ, սէնին պու թէլամարընը իչիթմէքտէն իսէ, բէնչէյիլ էնէլէ տիւշմէք, չօֆ ինի տիր, - տէտի մէրգում պիր էսէրի հասնտ, վէ պիր զալթէթի բիւր հիտտէթ իւզըն, դաբուեու եիթիլտիրմէկէ դալգըրարագ - Ահ, քեաչքի, օլ ամէչտէն պիր լիսան իւզըն նազ իւ պէհան իյլէտիկին ճանսիւզան պիր չէհվէթիւն, եալընը պիր

տաղըդա տէվամը իլին . . . մալ ու միլթիմի, վէ հալթթա ճան ու թէնիմի ֆէտա՝ իյլէսէ խորիմ . . .

Սէսիլի պուսուս իւզըրիւնէ, տիլի պիր բարս չէվիքիկի իւզըն, վէ կիւեա, օլ տալթէ չիտտէթի հիստինի դապթա միւզթէտիրէ օլամամագտա աըր կիպի, դաբուսուս բէն ճիրէսինէ տօղլու սըլտանըպ կիթարի, վէ փազ Ֆէրրանա, եալտչա պիր սէս իլէ, վէ քէնտուլի դապթա չալըմագտա, վէ երիւրկի տէ ամմագտա աըր կիպի պիր հալտէ պուլունտուղու թագաիրտէ . . .

— Էյ ճանըմ . . . չիմտի իղար ու իթիրաֆ իտէրիմքի . . . պէն քէնտիմ տախի, պիր նարի շէհվէթ իլէ եանըպ թուլթուլմագտաբմ . . . զիրա, օլ չաղըրտըղմիւր քիւնիւն տիւսիւզան լուրջթլէրի, պէնիմ տախի դալպիմէ, հապտէն զիւեաթէ թէհասիլ իյլէտիլէր, նաարք իսպալըտա մէյտանտա աըր, պէն պուրաեա եազընընըա կէլմէք նիլիլէթիւն տէ տէկիլ իքէն . . . աղըպէթ քեար, տանանամանըպ կէլ տէտիմ . . . էվլէթ, պու հալ նիլիլէթ ու էֆքեարմա դալըր խոր իսէտէ . . . չիւնքի, տահա չիմտի սէօյլէտիկին պիր մէգալէ, հալէա դուլաղըմտա աքս իյլէմէքտէ տիր . . . մալլիմ եա, նէ տէտի խոր սէն, Վիկէր պանա, վիւր չուսու տէյի էմըր իտէր իսէն . . . քէմալի իթալթ իւզըն ինքա իտէրէք, վուրուրում . . . տէտի խոր, սիմէք տիր քի, հաղըղալթէն պէնի սէվլէքտէիւնի, էօյլէ մի . . .

— Յիւրհէստ . . . վէ իսպալթտ օլմագ իւզըն, նէ իսթէք սին, ալթոն մու . . . բիւլի սէրլէթիմ սէնիւն օլտուս . . .

— Խայր, պէն ալթուս աղըղալթտէ տէկիլիմ . . . չիւնքի, քէնտիմ տախի մալիք պուլունմագտաբմ . . .

— Իէք ալէա, նէ իսթէքսին, էօլտիրէնէք պիր տիւշ մէնիւն վար մը աըր . . . էմի իյլէ տէ, տէրհալ ինքա իսէնիմ . . .

— Խայր, պէնիմ հիւ պիր տիւշմէնիմ եօզ տուր . . .

— Էվլէնմէք մի իսթէքսինիւք . . . չիմտի պու անտէ սէն նիլէ աղտըր նիքեաա հաղըրմ . . .

— Խայր, չիւնքի, զաթէն էվլէնմի չիմ տիր . . .
— Ամա՛ն եա Ռէպպէմ . . . եա նէ՛ իսթէքլին սէն . . . սէօյ-
լէ՛, սէօյլէ՛, նէ՛ իսթէքլին . . .

— Եալընը պիր շէյ իսթէքլին, շէօյլէ քի, պէնիմ իյին
եանրպ թութու շմագտա ոլտուղունու, վէ ոլ պապուտէ
հէր նէլի ֆէտաքեարլըա հաղըր ու միւնթաղըր պուլուն . . .
տուղունու, տէլայի իլէ իսպաթ իյլէմէլիսին . . .

— Բէքալէա, սէօյլէտիկին կիպի հալի մէֆթուէնիյեթմտէ
պուլունտուղունու իսպաթ իտէիմ, հալ պու քի, միւրաա
իթտիկին տէլիլ նէ տիր, իսթէքլին իսպաթ նէ տիր . . .

— Պէնտէ պիլէմէեորում . . . ֆադաթ, եալընը չունու
պիլմէքտէեիմ. քի, ճիւղնէ էվլէլ, ոլ կէղլէրինտէ տէր . . .
քեար օլան բարլաղլը, ոլ եանմագտա օլան աթէշ, պէ-
նի աղարլթմըշ տըր, պէնի մէֆթուէն գըլմըշ տըր . . . Իմ-
տի, էկէրչի, չիմտի պու տաղըգտա տալի, պիր դալը-
նըն աղլընը պաշընտան ալըպտա, աթէշի աշգ ու շէհվէ-
թին ալէվլէնտիրէպիլէճէք սուրէթաւ սաալըր շէհվէթ ու
մուհապպէթ իսպաղնիմ միւղթէտիր օլապիլի իսէն . . .
ալթըգ օլ վաղըթ, նէ եաքապիլէճէկիմ, պիլէմէմ . . . հայ-
տէ, չաթու՛ղ օլ, սէօյլէտիկիմ ինըա իյլէ, եօգա, պէնիմ
սէպաթըմ եօգ տուր, պէն քէյֆիմէ իւտմէլթ իտէն դա-
րըրտան պիրիեիմ, օլապիլի քի, էնէն չիմտի չէվգիմտէ-
կիչիլը, քէյֆիմ թէպալիլ օլուր, վէ էկէր եարընա դաաալը
թէէկիր իտէր իսէն, չօդտա էճիմիմպուլէն տիր քի, պիւ-
թիւն պիւթիւն մէլլան ու էֆքեարլըր թէպուլիլ իտէրիմ . . .

— Իեի եա, չիմտի պու տաղըգտա, նէ՛ եօլտա տէլա-
յիլ իլէ իսպաթ իտէպիլիլիմ, — տէյի պաղըրտը օլ սէֆիհ
հէրիֆ, էլլէքլին պիր պիրնէ սըգըտըրը, վէ դայը ու
դաղապընտան նաշի գըլմըր գըլմըր մէլէրէք, — սէօյլէ,
սէօյլէ, նա՛օրը իսպաթ տըր միւրաա իթտիկին իսպաթ . . .

— Տիւմէնին պիրի՛ իսիշին սէն, — տէյի ճէվապ վիրտի
Սէսիլի, սուրէթի զաֆրէսինտէ պիր էսէրի թահգիր ու
հիտաթ նիւմաեան օլտուղու հատէ բէնէրէնին էօնիւն . . .

տէն կէրի կէրի շէֆիլէրէք, — Հայֆա՛ քի, պէն՝ քէնտի է-
մէլ ու իթիգաաըմտա եանըլըմտըր . . . զիրա պէն, սէնին
էլինտէն պիր շէյ կէլիլ տէյի զանն իթմէքտէ իտիմ, քէն-
տի աշգ ու սէվտանը իսպաթա՛ միւղթէտիրսին իթիգա-
աընտա պուլունմագտա իտիմ . . . հալ պու քի, նաֆիլէ՛ ի-
միլ . . . Կիճէլը իա՛յր օլտուն . . .

— Սէսիլի, ամա՛ն Սէսիլի, կէլ, կիթմէ՛ . . . պուրտա՛
կէլ . . . Սէօյլէ՛, սէօյլէ՛, ա՛ ճանըմ սէօյլէ՛, նա՛օրը եաքա
եւմ . . . օ՛ֆ, պաշմ տէճմմէքտէ տիր . . . պիլմէմ նէ՛ եա-
բաեւմ, նէ՛ թարիգ թութաեւմ . . .

— Լաղըմ կէլէն թարիգ ու թէտպիրի, արաեւը պուլ-
մալըսն . . .

— Ամա՛ն Ալլահ, ամա՛ն Ալլահ, պու նէ՛ հալ տիր պու . . .
— Էկէրչի միւրաա իթմիշ օլտա իտին, սէն պէնի բէքալէա
դանտըրըպ գալպիմ ճէլպ իտէպիլիլ իտին, չիւնքի, իշֆալ
օլունմաղըա մէլլանըմ պուլունմագտա իտի . . . պիլմէմ,
պա՛գ, տիւչիւն, վէ շէսսինի պուլ . . . եօգա, սալիլ վա-
ղըթ, պիր տահհ, սէն պու ֆուրսաթըր պուլմագըն . . .

— Լաքին, իեի եա, նիհայէթ . . . ֆիքր ու միւրաաըն
հէր նէ իսէ, ալըգտան ալըա սէօյլէմէլիսին քի, պէնտէ ճա-
տէթա չըլտըրմագըլըգ հալինտէ պուլունաաղ . . .

— Պիլմէմ, անը սէ՛ն քէնտիւն տիւչիւնիպ, վէ սէ՛ն պուլ-
մալըսն . . .

— Սէօյլէ՛, ալը՛գ սէօյլէ . . . Է՛մր իյլէ, հէր նէտէ Է՛մր
իտէն իսէն, իթաաթ ու իճաաընա հաղըրըմ . . .

— Պրա՛գ ճանըրտ սէվէր իսէն, էկէրչի սէնտէ, ոլ սէօյ-
լէտիկին մէրթէպէտէ աշգ ու սէվտա էտէրի պուլունմագ-
տա օլտա իտի . . . հէր հալտա պէնի իսքաթ իտէճէք պիր
թարիգ ու թէտպիր պուլապիլիլ իտին . . . Հայա՛տէ, հայ-
տէ, կիթ իյինէ, կիճէլը իա՛յր օլտուն . . .

— Սէսիլի՛ . . .

— Նաֆիլէ սէօյլէ՛մէ, նաֆիլէ չալըշմա, մատամըր էլին-

տէն տիլնտէն պիր շէյ կէրէմէտը, արթըգ պէնճէ, դա-
բուեաւ աշմագըգ շէօլէ տուրսուն, շիմտի բէնճիրէնի տա-
լի գ արտեաճաճըմ արը... Գլխով ինչ օրինակներով

— Պէն իսէ, ճիւղիճէ էվվէլ, գալպիմի ճէլպէ միւղթէ-
տիր օլաճագըն տըր զաննընտա պուլունարագ, աշգա կէլ-
մէկէ պաշլամըլ իտիմ... լաքին, արթըգ ամէշի աշգըմ
սէնմէկէ պաշլատը... Երէն էսկի վաղիքիս օնիկիմ իւսաւե
իմմէքտէ տիր... արթըգ սէնին մուհապպէթ օւ մէֆիմ ու-
նիլեթին իւղէրինէ տուշիւնմէնէն ճէկիմ տիր : արթըգ շու-
բէնճիրէնի գաբամալընմ, ... էվվէթ, խալը, խալը, սէն-
տէ խաշիշ կէօրէմէտուրում... ֆագաթ, ետըգ գ սանա,
պիլմէզպին, նէ գաւտա պիւլիմը պիր ֆուրաթթ զայթիլլէ-
մէքտէսին... Կիճէլէր խալը օլունն, աղիք աթէմ, կիւ-
նաճըգ աթէմ... Գլխով ինչ օրինակներով

— Տօւր, Աւսիլ... կիլմէ... պէնի տիլնէ... պուլ-
տում... տէյի պաղըրաբ ժազ մէրան, ճիւղիճէ սիւ-
քիւթ իւղրէ տուրտուգ տան սօրա, լաքիքտէն միւսթաղ-
նի պիր սէվլմէ իւղր սօյլիկէրէք...
Միսկին ճէրիքին իւղէրինտէ շուրընըգ էսէրէրի կէօրիւ-
մէկէ պաշլատը...

Մէրգումուն ալ ու ֆիւրի շիրազէսի պօղուլմագտա օ-
լուպ, վէ եալընըգ վաշիճէ վէ մէնունա շէճվէթ տուլ-
ղուտու հիւրմ իլլէմէքտէ օլաուղունտան, էմրի պստիլթէթի
... վէ տիւշիւնիւպ սաղընմագըլըր... պիւթին պիւթին
զայպ իլլէմէքտէ... վէ մանէվի սուրէթտէ քէնտալի ճըֆը
ու վիգայէ իմմէքթիւք վաղիքիսին հիւս իտէմէ մէքտէ իտի :

— Էյ ճանըմ, լազըմ կէլն աղ ու մուհապպէթինի իւ-
պաթ իտէպիլէճէք միսին, — տէտի Սէսիլ, կիտիպ շըվլինէ
իւղէրինտէ պուլունան քէնտի խաշիլլի յալըգտան սն-
րա, եալաշ եալաշ, անճաղ օճագտա եանմագտա օլան
աթէշին ըլըղը վուրարագ կէօրիւնմէքտէ պուլունան տէ-
լիկին էօնիւնէ տէնէրէք...

Պատէհու, մէզպօրէն, նօթըր կէօրմէքնիլին, պիր դա-
րըլ պօնունտա օլաուղու հայտէ, պիր ուճունու գաբու-
նուն իւղէրինտէ, վէ տիկէր ուճունու տալիս, տիվարտա
գաբու քէնտարնտա վաղ իլլէմիշ օլաուղու տէրիլի տիլմէ-
լէրէ կէշիրմիշ պուլունտուղու զինճիրին, էնէրինտէ սիւպ
օլամաալըն լմէֆիթի իլլէտի :

Պու արտան, ժազ մէրոմս մէքոսմէքէ իլիթապէն, պօղ-
նուգ պիր սէս իլէ, վէ քէսիք քէսիք պիր սէօլէյիլ իւղրէ,

— Պէնի տիլնէ... պէնի տիլնէ... էկէլիլ քէնտի նա-
մուսում... քէնտի սէրվէթինի... վէ հաթթա, քէնտի
էօմրիւմի տալիս, սէնին աղընա... վէ շիմտի պու տագը-
գա... լմէհիլէքէն գօնուպ վէ ֆէտա իմմէք իտէմ
արթըգ սէնի սէվլտիկիմ ինանըպ էնիլիկէթ իտէր միսին...
վէլարթըգ, — տալէնա պիր շէճվէթ պուլալալըլ օլաուղուն
պէօլէ պիր իսպաթը քետֆի աաա իտիպտէ գանաաթ կէ-
թիլիլ միսին, սէօլէ, հայտէ, աւը սէօլէ, — տէտի :

— Նամուսունմու մու... մալ ու սէրվէթինի մի... հա-
եաթ ու էօմրիւնիլ մի... պէն սէնին պու սէօլէտիլլէ-
րինտէն հիշ պիր շէյ անաւամագըմ, — տէտի մէքոսմէ :

— Ա՛ ճանըմ, սօնունտա գաթլիմի մուհիպ օլաճագ օլան
էսրարըմը, էկէլիլ սանա էնիլիկէթ իտիպտէ սէօլէնէ-
ճէք օլուր իսէմ, արթըգ օլ վաղըթ, աշգ ու մուհապպէ-
թիմէ ինտարագ, քէնտիլի լմէսիմ իտէր միսին :

— Սէնին կիպի տօղրու... վէ սէնին կիպի միւրմէպէր
պիր աաթիլի, էօլէ մէվլթին մուհիպ օլաճագ սուրէթտէ
ճիւնայէթլէր իլլէմիշ օլամաալըն, գաթան ինանամագ քի...
մուլապագ պուլու սէն, պէնիմէ էյլէնմէք նիլիկէթիլլէ
սէօլէմէքտէ օլամաալըն... խալը, խալը, օլամագ, սէնին
իւղէրինտէ տէրքետ օլան տօղրուլուգ իլէ պու սէօլէտի-
կին իմթիլաճ իտէմը :

— Տօղրուլուղումա պագմա սէն, ստիլթէ տիր օ...

— Խալը, խալը, սէնին կիպի նամուսունու կէօղէտիր օ-
լան պիր աաթմ, էօլլէլէր ճիւնհալարտա պուլունամագ :

— Սէն պէնիմ էօյլէ նամուս զայրէթի չէ քտիկիմէ ինան-
մա, եալան աըր . . .

— Խալր, խալր, սէնին կիպի տինտար պիր առէմտէն,
ասալ ֆէնա պիր չէյ մէհմուլ օլունամազ . . .

— Օնատա ինանմա, պէնիմ տինտարլըզմ վէ սօֆու-
լուզում տախի սախթէ տիր, եալան աըր . . .

— Խալր, խալր, օլամազ, սէնին կիպի աղիզ պիր առէմ,
էօյլէ պիր չէյթան հալ ու հարէքէթինտէ պուլունամազ . . .
սէն քէնտինի մէտհ խտէրէք, պէսպէլէն պանա կիւտա գուր-
նաղըն պիրի իմիշսին տիր կիպի քանտըրժաք իսթէմէքտէ-
սին . . . հալ պուլ քի, պիր առէմ, հէր նէ մերթէպէտէ
ոլսթա վէ միւրայի օլուդ օլտա, եինէ, սըրֆ սախթէ պիր
հալ ու հարէքէթ իլէ, էօյլէ սէնին գատար, ալէմին հիւսնի
թէվէճհիւհիւսիւ, վէ էմիլիէթի լաղըմէ վէ հիւրմէթի ա-
ղիմէսինի քաղանամազ . . . իւնքի, իպատուլլահն կէօղիւ-
նէ քիւլ իւֆիւրէրէք, առէթա ճէմիլիէթի պէշիւրիյէ իւ-
լէ էյլէնմէք տիմէք տիր քի, արթըգ պուտա, իհթիմալ-
տէն տէկիլ տիր . . .

— Սանա հէր նէ մերթէպէ իհթիմային խարիճ/նտէ կէօ-
րիւհիւր իսէ կէօրիւսաիւն, պէնիմ սէօյլէտիկիմ բէք սահիհ
տիր, իշթէ պէն էօյլէ պիր առէմիմ . . . էվլէթ, չտիտանը
իսթիղրապ պիր սուրէթտէ օլտուղու հայտէ, չիմտիւնէ
տէկին պէն, ալէմին կէօղիւնէ քիւլ իւֆիւրէրէք, վէ քէն-
տիմա պիր աղիզ տիր կիպի կէօթիւրէքէք, բէք ալէա ալ-
տատապէ յլէնէպիլմիշիմ տիր, — տէյի պաղըրալ մէրգում
ճանվէր իղհարը զուրուր իտէրէք . . .

— Ժադ . . . Ժադ . . . սէօյլէմէ պունու, — տէտի
Սէսիլի, զայթթլէ քէսկին պիր սէս իլէ սէօյլէտէրէք, վէ
սիւնսիտէ աթարապ, զիրա, առէթա աղըլմա խիֆֆէթ
կէթիւրթտիւրէճէքսին սա պէնիմ . . .

— Սէնին չիյվէ վէ ճիլվէրին ուղըունտա, ճանըմ
տախի ֆէտա իթմէքիլիէ հաղըրմ . . . նէ տէրսին, իս-
թէրմիսին . . .

— Օհ, աղըպէթէրա պաշաաթ տույոլալարմ ուեա-
նըպ պաշ գալտըրմաեա . . . — տէյի պաղըրալ Սէսիլի է-
լինտէքի խանչերի մէրգումա թադտիմ խտէրէք . . . պու-
տուր, ալ շու խանչերիսին . . . իշթէ չիմտի ալտուր սիլահըմը
էլիմտէն . . .

Ժադ Ֆէրրան, մէգքիւր խանչերի, սաղընարադ տէ-
լիւտէն չէքիպ ալտը, վէ գալտըրըպ սուֆառն պիր թա-
րաֆընա աթտըգտան սանա, սէվլիւրէք տախի . . .

— Ահ, Սէսիլի, արթըգ պանա ինանըպ էմիլիէթ իթ-
մէքտէսին, էօյլէ տէկիլ մի, — տէտի . . .

— Ինանմադ մը, էմիլիէթ էթմէք մի, — տէտի մէր-
գումէ . . . քէնտի տիպէր էլլէրինի, նօթէրին պուրունմուշ
էլլէրի իւղէրինէ վաղ իտէրէք, էվլէթ, արթըգ սանա ի-
նանմադտաեւմ, չիւնքի, սէնին օլ չիմտիքի պիր պաղը-
շըն, աղըմը պաշըմտան ալարադ սիհիլլէտի պէնին . . . վէ
ալէլսուսուս կէօղէրինտէ բարամադաա պուլունմա իս-
եապանի պիր ալէվ, Ժադ, սահիհն սէօյլէրմ քի . . .
պէնի մէֆթոն իլլէր . . . պէն իշթէ էօյլէ կէօղէրի, վէ
օլ էօլտա պաղըլլարմ սէվէրիմ, ահ օլ սէնին կէօղէրին,
կէօղէրին . . .

— Աման Սէսիլի . . .

— Էլպէթթէ սէօյլէտիլլէրին սահիհ օլմալը տըրլար, էօ-
լէ տէկիլ մի . . .

— Ա, օլ պապտէ գէրէճէ չիւհէ իթմէմէրիսին . . . զի-
րա իսպաթնա հաղըրմ . . .

— Սէնին անընտա պիր էսէրի թէհաիտ . . . վէ լէճէնտէ
տախի պիր էսէրի հէյպլէթ ու տէհէթ պուլունմադտա
տըր . . . էվլէթ, սէն պիր հէյպլէթլու գալանա պէնդէ-
մէքտէսին . . . Յաղաթ, թէքըրաթ սէօյլէրիմ, օլ սէօյլէ-
տիլլէրին հիւսալէն իտիլլէր, եօղսա էլլէնմէք իլին մի . . .

— Գիւտիլլէն հիւտտի իտիլլէր, էվլէթ, մատամ քի պէն
սանա, ճինսէթ իլլէտիկիմ իթիւրաֆ իտիպ սէօյլէմէք-
տէրիմ տօղըունտան սէօյլէմէքտէրիմ . . .

— Զօգ իեթի, չօգ իեթի... էլ վերի քի, իսպաթարընը իպրազ իլէ թառադիսնէ տախի միւզթէտիօր օլպպիլէսին...

— Եկէրչի սէօյլէտիլքերիմի, նօգթապը նօգթաթնա իսպաթ իտէր իսէմ, օլ վազըթ, նէ հաթաթըն...

— Գալպիմի քեամիլէն սանա թաղտիմ իտէրիմ... չէօյլէքի, ժազ, եկէրչի պու կէօսթիքտիկինէ էմիլիէթի քեա միլէ վէ պու ճէօսթիքի թաժմէ...

... Խուտա ալիմ, արթըզ օլ վազըթ, օլ ճուղիճէ մուգաթ տէմ չաղըրաթըրմ թիւրքիսէ օլտուլու կիպի, եալընըլ խէեալի պիր մալուգա խիթապէն, վէ խէեալի պիր սէօյլէսիլ մաղաթընաթ օլմաթըլ, իլլա, պիզգաթ սանա խիթապէն օլտուլու հալտէ, ա՛ պէնիմ դաբալընըմ...

... Եվ վէթ, սահիհէն սանա օլտուլու հալտէ... սէօյլէեքերէ...

... Կէր... կէր... կէլ... Երեւելիքիմ տիր, անաւաթըն մը շիմտի աչգ ու մուհապէթիթիմ իտէրիմ...

Սէսիլի դալէթիլ Եանըզ պիր սուրէթտէ սէօյլէտիկի վազըթտա, գարունուն տէրիլինէ, տաճա զիեատէ Եազըլաթըրնտան, ժազ Ֆերրիստա, մէզպուրնիսնէֆէսիլի ալարգճա, Եանադըրա թաճա զիեատէ Եանաթա, վէ օլ նաղիք վէ սըզը տաադըրաթտա, քէտի գըլըր Եարմաթըրնա թօզունտուգճա...

... Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան, Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան, Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան...

— Օ՛հ, արթըզ սէն պէնիմ օլմադաթըն... վէ հալիլլէ պէնտէ սէնիլ գաթընըն օլմադաթըմ, Եանիլ պալըրաթըմ, Եանա, օնըրաթան, Եկըր իօթէր իսնէ, Եարաթըմ ալէմէ ֆալ իտէրէք, նամուսուճա պիր ազճէլէք իտիպի, վէ մէվլէմի տախի սէպէպ օլապիլիք իմիլիսին...

... Վաղիֆէմուճ Եանիլ, չիւնքի արթըզ շիմտի, նամուս ու Եօթիլմուս, սէնին քէյֆիլէ ֆէտա իլլէմիլիմ տիր...

— Նամուսուճա մուս, Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան, Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան...

— Եվլէթ, նամուսուճա Պէնի տիինէ շիմտի սէն Պուն տան օն սէնէ մուգաթաթմ, պանա պիր գըլ չօնուզ իլէ, սունունտա մէրգուճէն վերլիլէք իւզըն, իրի Եիւզ պին ֆը...

... Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան, Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան...

... Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան, Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան...

բանգ թէօլիմ օլունմուշ իտի Պէնի օլ չօնուզը պաշլաթան թէրք իլէ, Եօլալա տիեթէք հալտաթի չըգաթըմ, վէ Եօլմուշ օլմաթընա տախի պերտէ պաթիլէ գալտ տիւշիլի տիւրէրէք, մէշալազը մէզպուրն, քեամիլէն դաթալ իթիթմ...

— Ա՛ֆէրին, բէք պիլիւք պիր ուսթալըզ վէ բէք տէ պիլիւք պիր քեա սթիսալըզ իլլէ միշըն տիր... քիմսէ սէն տէն պու Եօլալա պիր չէյ մէնուլ իտէմէզ ֆալ...

— Պէնի տիինէ, անտէն տէ մաաթա, սանաթըք քեաթըմ Եանիլիլիթիմ օլմաթըրնտան... մէրգուճ կէրչի պիր ագչամ, քէնտիսի իլլէն, պիր մէզաթա ագճէ ալըլ, վէ Եիլնէ ֆէրտաթը կիւսիւսէ թէսիլմ իթ միշ իտի խէ խէտէ, զաթէն պաշլաթտան տէֆիլ մէք նիլիլէթիլ տէ օլտուլուճտան, պիւսիւք պիր մէշալազըմ չալըլ արը տիեթէք, ալէյհիլտէ հէմ շիլքեալէթիլ իթ տիմ վէ հէմտէ մաճպէտէ իլլա իթտիրաթիմ...

... իլլէն սանա Եարաթըմ պէեան իլլէաթմ, տիմէր տիրքի, նամուսուճա վիզալէսիլ վէ Եալաթա առէմի վիզալէսիլ շիմտի, քէնտի քէյֆիլնէ մէնտ պուլունմաթտա արը, Եօլլէ տէկէր մի...

— Ա՛ֆէրին, ա՛ֆէրին... պէնտէ շիմտի իսպաթ օլտուճ քի, պէնի ուլլէմէտէսին... Եվլէթ, ժազ... շիմտի անաթըմ քի, պանա մուհապէթիլն վօր արը... չիւնքի, քէնտի Եարաթըմ պանա Եանիլիլիթ իլլէաթմ Տիմէր տիր քի, շիմտի պէնիմ հիւլմուսին թաճիլընտա պուլունմաթտաթըն... ֆաթաթ, Եիլմ իւզըն օլմա, պէն նանքէօր տէ կիլիմ... սանա իիեանէթիլ իթիլքեալ իտէնլէրէն տէ կիլիմ... կէթիլ չու անընը պիր քէրէք պուս իտէկիմ... գիլա, պու մէրթիպէ չէյմ անիլըլաթ մէպաթ օլտուլու իլլէն, պուս օլունմաթըրա շալէսիլէ տիր...

— Օ՛ֆ, — տէսիլ պալըրաթ ժազ Ֆերրան քէրէլէեթէք, — վէլվ պաշլաթըն քէսիլէճէկի մաճէլ վէ պըլաթ գարըմտա հազըր տախի օլմուշ օլա... Եիլնէ գօրգուլթ թէրտաթիլ իթ մէկէճէկիմ տիր... թէրաթէն պէնի տիին սէն... Պիր կիւն, սանա պաշլաթտան տէֆիլ տէրէք, օլ իսպիլի Եօլ...

... Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան, Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան...

... Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան, Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան...

... Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան, Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան...

... Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան, Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան...

... Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան, Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան...

... Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան, Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան...

... Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան, Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան...

... Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան, Եանա զիեատէ ալի իսպաթ օլմաթ պաշլաթըրնտան...

տիւ տէյի չըգարտըղմ գըզ յօճուղա, էնայի բահտէ թէ-
սատիւֆ իլլէտիկիմտէն... օլ մերթէպէ տիւչարը խէվֆ ու-
էնտիլէ օլտումքի... մէզպուրէնէ թէլէֆ իթտիրտիմ... :

— Գի՛մ, սէն մի... լաքին, նասըլ եաբապիլտին շու-
նու... վէ նէրէտէ թէլէֆ իթտիրտիմ... :

— Տահա պուռնան չէտ կիւն մուգատտէմ... Ամնիսէն
քէօբրիւսիւ եազընընտ... Բալաթէօր ատտաթան...
Մարսիւլ իսմիտէ պիր դանըզէ մարիֆէթիլէ, տիպի
տէլիք պիր դանըզ պինտիրթտիրէնք, շայտա պօղտուր-
տում... ինանտին մը չիմտի վուգուրի հայէ :

— Ահ, յօգ չէլթան պիր հէրիֆ իսիշան սէն... ճէհէն-
նէմտէն դայմա պիր ատէմ իսիշան սէն... կէրչի, պու-
սէօլլէտիքէրին պէնի տիւչարը հէյպէթ գըլմագտա տըր-
լար, ֆազաթ, պու ճիւլէ իլէ տաթի, գալպիմի ճէլպ իլ-
լէմէքտէ սին... ալգ ու չէհվէթիմ տահա զիեատէ արթ-
մագտա տըր... լաքին, սէն պու մէրթէպէ պիր գուտրէ-
թէ նասըլ մալիք պուլունմագտաթն :

— Տահարը վարտըր, անքտա տիյնէ... Պուռնան էվվէլ,
պիրի կէլիպ պէնիմ եանմա եիւլ պին ֆրանգ պըրադմըլ
իտ... մէրգուում պիր տուղապա տիւչիւրտիւմ... վէ դա-
ֆասընը ուլուրթտում... վէ մէրգոււմ իլին, քէնտու քէն-
տուլէ գաստ իլլէտի տիւնէրէք իտտաա վէ իսպաթ իլլէ-
տիկիմ կիպի, մէրգուում գըզ դարտալը չըգարադ, մէպ-
լաղը մէզպուրու տալմա իլլէտիկիմտէ տաթի, քեամիլէն ին-
քեար իտիպ պիր թարաֆա չըգտըմ, իլլէթ պու ճիւլէթ-
լէ, էօմրիւմ տաթի սէնին քէյֆինէ մէնուլթ պիր հայտէ
պուլունմագտա տըր... իմտի, ալը վէր արթըզ չու գա-
բուեու :

— Ժագ... սանս սահհիհէն վուրուլտում տիլտատէ օլ-
տոււմ, — տէտի Սէսիլի հատտէն զիեատէ պիր մէֆթուլի-
եթ իպրադիլէ :

— Օհ, արթըզ պուռնան պէօլլէ, էօլիւմ աէնիլէն չէյ,
նէգտիմտէ հիլ նէվինտէն սաեըլսա սէգա տըր... պին էօ-

լիւմ գօրգուսու պիր բարաեա տըր, —տէյի պաղըրտը Ժագ
Ֆէրան թարիֆտէն միւսթաղնի պիր սուրէթտէ մէննուն
ու մէսուր օլարագ... էվվէթ, հագըն վար տըր, արթըզ
պէն քէնտիմի, կէնճ վէ տիլպէր պիր տէլ գտնըլ մագա-
մընտա թուլմարագ, թէֆաթիսուր իլլէսմէ ճալիլ տիր...
Անաթմարը... վէր արթըզ պանա չու գաբուունն անաթ-
թարընը... վէ ալը վէր սիւրկիսիւսիւ... :

Սէսիլի անաթմարը, իլէրուտէն քիլիթլէնմիլ օլան գա-
բուունն իւզէրինտէն չըգարտը, վէ ալուրի մէրթէպէտէ
պիր էսէրի չէհվէթ իպրազիլլէ տէլիքտէն մէրգոււմ վիւրէրէք,
— Ալ, Ժագ, ալ... աղըլմագալմտան կիթմէքտէ տիր,
քէնտիմի շալըրմագտա երմ... — տէտի :

— Տիմէք տիր քի, արթըզ լուլթֆունա նալիլ օլապիլէճէ-
կիմտիր, — տէյի պաղըրտը մէրգոււմ եապանի պիր պաղ-
ըլլ իլէ պաղըրարագ, վէ դաբուուտա ալմագ իւզըն գըր-
լաեըպ եթիլիտիրէրէք :

Հալպու թի, դաբու գաթէն քիլիթլի օլտուրունտան ա-
լըրմաթ :

Վէ Սէսիլի տէ իլէրուտէն, կիւեա արէչի ալգը ալէվիէ-
նէրէք պաեըլմագ հայինի քէսպ իթմիլ տիր կիպի,

— Կէ՛լ, դաբալնըմ, կէլ... — տէտի :

— Գիլիտի... քիլիտի... — տէյի պաղըրտը Ժագ Ֆէր-
ան :

— Ղաքին, —տէտի պիրտէն պիրէ Սէսիլի, —եա սէն պէ-
նի ալտաթմագտա իսէն... վէ եա օլ պանա իֆշա իթտի-
կին էսըրալար պի էասօ խէլէր... քիմ պիլըր, պէլքի
սէն անլէրի, մահգա, պէնի ալտաթալ ալ էլլէմէքիլք
միւրատըլլա իճաթ իթմիլին տիր... :

Նօթէր Սէսիլինին պու լագըրտըլարընը իլիտինճէ, տիւ-
չարը իթիլիլապ օլարագ, ճիւլիճէ տուրա գալտըգտան
օնըրա, մէզպուրէնի պիլիթիւն պիլիթիւն իսքեաթ իթմէք-
լիք էմէլիլլէ, վէ արթըզ սապըրտէ թաղաթը գալմաթը
ղընտան, արէհալ եթէվի տիւլմէլէրին չէգտի, վէ կէօք-
2.— 48

սինտեզ պուլունան չեղիքտէն մասմուլ ինճէ պիր զինճիրի շիտտէթիլ չէբիպ դըրտը, վէ մէգբիւր զինճիրին ուճունտա պաղըր օլան ուֆազ վէ դըբըրը պիր չիդտանը ալարազ, վէ տէրիքտէն Սէսիրիէէ կէօսթէրէրէք, նէֆէսի քէսիրմէքտէ օլտուղու հալտէ, - իշթէ դաթիլմի մուճիպ օլաճազ օլան էլըրաղլարտա պուլունն իշիտէ տիրլէր, ալ, պուտա սէնին եանընտա գալսընտա, ալթըք շու գաբուէու ալ . . . - տէտի :

—Վէր, գաբլանըմ, վէր . . . - տէրի պաղըրտը Սէսիրի վէ պատէհու, մէգպուրէ պիր էրլլէ խաճիլ իւզրէ դաբունուն սիրկիւսինիւ աչաղըր հալտէ, տրկէր էրլլէ տախի մէգբիւր չիդտանը ալար խէտէ, ժազ Ֆէրրան տա, գաբունուն ալըրճաւա պալաաղըրընը կէօրմէքինճէ, պիւթիւն պիւթիւն թէրք իթմտի . . . :

Պազաթ, դաբու տա թէքմիլ ալըրճաւա, անճազ եաբըմ գատաթ գատար ալըրը պիր արալըք օլտու, զիրա, նաալըքի իշար խտրլիշտիր, գաթէն Սէսիրի, քիրտին եօգաբընտան, պիր զինճիր կէչիրմիշ խտի :

Ժազ Ֆէրրան չիդտանը վիրմիշ օլուպ, վէ հիշ խաթըրընտան կէչմէմիշ օլան պու հիլլտէի վէ պու մանիէի կէօրինճէ, քէմէմիշ հիտտէթ վէ մէյետիլէթ իւզրէ, դաբուեա հիւճուլ իլէ զօրաւեալ ալաճա նիւնէթիլլէ չալըճաւա պաղաաղ :

Հալպու քի Սէսիրի պուլունն պէօլլէ օլաճաղընը, էվվէլլտաէն պիրիպ, վէ լաղըմ կէլէն թէտապիրիտէ տիւշիւնմիւշ օլտուղունտան, չիդտանը տիլլէրի արաբընտա թուլարազ, տէրհալ, երլորըմ կիպի դօլուպ օտանըն բէնճիրէօլին ալար, հավլիւն պիր մանթօ պըրադտը, վէ քէմաթի ճէսարէթ իւզրէ, գաթէն պալաօս ուն տէմիլլէրինէ պաղաաղը պուլունտուղու տիւշիւնմիւ ալիր իրի թուլարտապտան սնորա, չալաղըրը պէնտուէի աթաղ, վէ պու թէտապիր իլէ, պիր օգ չաբուգլուղունտա սաղըրը աչաղը ինէրէք քէնտուէի հալլիտէ պուլուն . . . :

Պատէհու, մէգբիւր մանթօեա սարըլարադ, տօղրու գաբունունուն օտաաբնա դօլտու, չընղըրաղը չէքթիլ վէ սօգազ գաբուտու ալըրըլը կիպի, ֆըրլաւեղ պօգաղա չըգաթ, վէ քէնտիլինին, մէրգուլմ նօթէրին եանընա պէօլլէ, մէրիկէ կիրտիկի կիւնտէն պէրու, վուգուաթա միւնթաղըր օլաճա իւզրէ, պարօն կրաուն թարաֆընտան կէնտէրինէք, հէր կիճէ, երկիրմի աաղմ գատար երթաղտա պէքէթ, լէթտիրլմէքտէ պուլունան պիր արապտաւա պինտի . . . : Սէգբիւր արապանըն աթլարը, զալէթէ գուվլէթիլ օլտուգլարընտան, արապա գուշ կիպի ուլմաւա պաղաաղ, չէօլլէ քի, ժազ Ֆէրրան, օտաաթն իշէրի կիրիպտէ, Սէսիւլինին ֆիրաբ իթմիւշ օլմաաընը անպաեանա գատար, թապուլարա գատար կիտիպ եէթիլտի :

Շիմաթի կէլէլմի մէրգուլմ ճանվէրին, պու վաղաաաաան սնորա, դուհուրա կէլէն հալլէրի պէեանընա :

Սէրգուլմ, գաբունուն արաաընտան, բէնճիրէքի աչաբազ, մէգպուրէնին ֆիրաբ իթմիւշ օլմաաընը կէօրմէմիւկիւնտէն, հիտտէթի աղիմէ իւզրէ ումուղուլտա երթի վիւբէրէք, զինճիրի դըրըլ գաբուէու ալար . . . վէ կէրլի պիր թէլալը աղիմ իւզրէ իշէրի դօլտու իտէտէ . . . քիմաէի պուլաճաաղընտան . . . կիտիպ աչաղը տօղրու պազտու . . . :

Օլ հէնկիւտմէ, հէր նէ գատար հալա պուլունթիւ օլուպ, վէ օրթալըգա գաբանըլը խտի խէտէ, պուլունթար, բիւղկեարլարտան սիւրիւրլէնէրէք, արալըգ արալըգ մահիթալ մէյաանէ չըգաղտա օլտուղունտան, կէչիտին քէմէրի ալթընտան, գաբունուն ալըք օլտուղունն կէօրտիւ, վէ քէնֆիլիէթիլ, կէրլի տաճա զիւտաէ ալաաղ իտէտէ, պու ճիւմիլ իլէ տաթի, պիր խուսուտա իւմիտաղը օլմաւա պաղաաղ :

Շէօլլէ քի, Սէսիրինին արգաաընտան դօլուպտա թուլաճազ էմիլլէլ, քիւլի զալլէթ վէ ճէաարէթի էլէ ալարազ, քէնտիսի տախի, զիքրի կէլէն իրէ սաղըրըլըր կիպի աչաղը ինտի, վէ տօղրու սօգաղա դօլտու : Սօգաղտա քիմաէ

պուլունմագտա օլմատդը կիպի... ուղագտան, Սէսիլեհի կէթիւրմէքտէ պուլունան արապանքն սէսինտէն պաշգա-
տա, հէյ պիր սէս իշտիլմէքտէ տէկիլ իտի:

Հալ պուլ քի, մէրգուլմ, մէրգուլմէնքն, մէղքիւր արա-
պտա պուլունմատնը պիլմէտիկինտէն, վէ պինտէն ալէյէ, սալիւր կիւ գալմը պիր արապա տըր զանն իլլէտիկինտէն, պիր թարաֆտան մէրգուլմէնքի ղալպ իթտիկինի, վէ տիկէր թարաֆտան տալի, քէնտի իլլէմիշ օլտուղու ճինայէթէ-
րին իսպաթլարնը, պիրլիքտէ ալըպտա ֆիրար իլլէմիշ պուլունմատնը տիւշինտիկինտէն... վէ, մէղպուլքէն տէրսէնթ իթմէքիլէ տալի հէյ պիր իւթիւր գալմատդը-
նըտա կէօրտիկինտէն, տիւշարը տէհէթ օլարագ, գա-
բուսունն էօնիւնտէ, արապա չաթմատն իլին րէք իտիլմիշ օլան թաշն իւղէրինտէ օթուրտու, վէ պիր խալիլ վա-
գըթ, օրատա, պուլէ կիպի տուրա գալար:

Մէրգուլմ, օլ հալտէ, ալըգ ալըգ պագմագտէ, տիշլէ-
րին սըգմագտէ, աղըք քէօրկրմէքտէ, վէ մաքնիւմլարի-
տէ պիր սուրէթտէ օլարագ, սինէսինի թըրնաղլարեպ գա-
նաթմագտա իտի: վէ ատէթա աղլընա իւթիլթիլ կէթիւրէ-
րէք, նէ եաբտըղընը պիլմէքտէ իտի:

Պիրաղ աբըլըպ աղըլը պաշնըն ալտըղընտա, աղըրա-
ղըր պատարագ, վէ սէրօշ կիպի սարըլըպ, վէ հէր պիր չէնիտէ պիր սարսըլը հալինտէ կէօրէրէք, երիւիւմէկէ
պալարը...

Գանդի թարաֆա, վէ նէրէնէ կիթմէքտէ օլմատնը պիւ-
մէտիկի թագտիրտէ, կիտէ կիտէ, մէղքիւր խանէնին կէ-
շիտի նիհայէթինտէ պուլունան, վէ խարապ պիր հալտէ
օլան պիր իմանուղա վասըլ օլտու:

Պիրտէն պիրէ, վէ չիտտէթ իւղըք, աեաղլարը, հէնուղ
եղըլմըլ օլան պիր թըրագ եղըլմըլսընա րաթ կէլտի:
Պիւտ ինթիւարի օլտուղու սուրէթտէ, էկիլիպ էէրէ պագ-
աղ, վէ գանլը չաթաղըլար պուլունտուղունու կէօրտիւ:
Չիւնքի, ըրգ ու նամուսունա գաաթ իլլէմիշ օլտուղու պի-

չարէ Լուիղ Մօրէլին, քէնտի մատուսունու կէօմիւշ պու-
լունտուղու մահէլլ օրատը իտի:

Էվլէթ, Լուիղ Մօրէլին մատուսունուն... եանի, պիղ-
ղաթ ժագ ֆէրրանքն էվլատընքն մէղարը... օրատը իտի:
Մէրգուլմ, հէր նէ գաաթար ըրդ գաթաղըլէքագթըլթաշ
երիւնքի մէկուսուն պիր օլտուղտան պաշգա, հէյպէ-
թէնկիղ զօրգուլար քէնէսինտէ տալի պուլունտագ,
պիր խէլէնանը ալիւ իւղըք պուլունմագտա իտի խէտէ,
մահէլլի մէղպուրու կէօրտիկիւ կիպի, տիւշարը տէհէթ
օլարագ տիթիւմէկէ պալարը:

Պու թէնտաթիւթ, հալլիլ, պիւնիւր պիր պէպալիթլը-
ղա տէլայէթ իլլէմէքտէ իտի: Եանի, գանն իտէրսին քի,
միւնագաթ տէնիլէն շէյ թէշախիսիւս իտէրէք, մէրգուլմ
գօլալամագտա, վէ քէնտի էպէպիլիլիկի սէմէրէսի օլան
էվլատընքն չուգուրու պաշնա գատար սիւրիւրէնիպ կէօ-
թիւրմէքտէ իտի: Էկիլիլ, մահէլլի մէղպուր, օլ պի-
լինաճ չօնուղուն մէղարը օլմատնըպտա, սալիւր պիր մէղար
օլմուշ օլտա իտի, մէղարթ, ժագ ֆէրրանքն, զէրէնէ ֆիւ-
թուր կէթիւրմէքտէ, կէրչի զըգնաեպ կէնէնէկինտէ ալա
չիւրէն էօթ իտի, հալղաքիւ, գալմէն նաղլ իլլէմիշ օլտու-
ղումուղ մէնպարէ հէնիւմաթնտա, մէրգուլմուն, օլ քիւլիլ
ղայրէթ վէ ճէնաթիլի վաշիւնտէսի, աղալըպ թիւքէն-
միշ պուլունտուղունուն, պիւրաքն պիրէ իւղէրինտէ, պիր
էսէրի գաաթ վէ տէհէթ հիւս իլլէտի:

Անընտան ալաղը սօուգ պիր թըր աղմագտա, վէ տիղ-
լէրիտէ տիթիլմէքտէ օլտուղունտան ալիւ հարէքթի,
մէղքիւր քէնտի ալաղըլը սէմէրէսի պուլունան չօնուղու-
նուն չուգուրու եանընտա տիւշիւպ տէլիլիտի:

ՕՆ ԻԻԶԻԿՆՃԻԻ ՖԱՍՆ

ՄԱՀՊՈՒՍԻԱՆԷ

Իհիթմալ տիր քի, պաղըլար պիդի, իշպու ֆասըլլարտա, հիքեայեմիդին հուտուտունտան խարիճե չըգալագ, պաղը թափարթա կիրիտիակմիդտեն տուանը թայեիպիտեճեքեր տիր, հալպուքի, պիդճե, վե ալե խուտուս չիմտիլերտե, ճեմիյեթի պեչերիյեթին, էն ղիեատե հաղարը տիգ-գաթընա վուրմագտա պուլունան պիր մեսէլե, եանի միւճ-ըմիլերին թերթիպի միւճաղաթը մեսէլեյի միւհիմէսի, վե-լեվ պիր թահթը գարաթա ալընմագտե օլմասա տախի, հիլ տեկիլ էսե, թահթը միւղաքերաթ վե միւճատեյաթա ալըն-մագտա պուլունտուղունտան, մետենիյեթին հիւզենկիդ պիր թերթիթերիսի մագաթնտա օլուպ, վե ասահալը ֆիւզու ֆիւճուր վե խապասաթն տախի, պիր ճեմիյեթիկեհհը հալնտե պուլունմագտե օլան պիր մահպուսխանէնին ահ-վալը տախիլիյեթի հագգընտա, պեհանը միւթալաթի իթ-մեքիլիպի ճեմիյեթիտա տիր:

Վել հասըլ, հեր սըրեֆտան օլուպ, վե հեր նեվի էչքեա-լե մալիք օլտուղլարը հալտե, վե ֆաթմիլեհաճտա միւճատե, պեթիլերի վե եաթոտ մուհապպեթիլերի տերքեար պուլուն-տուղու թագտիրտե, ճեմիյեթի պեչերիյեթին, իլգա ի-տիլմիլ օլտուղլարը հապսխանէլեր տիվալարը յալթեֆիլիք իտիլմեքտե պուլունան մահպուսլարտան պահա իթմեքիլ, պիդճե, չայեանը իթիլնա պիր մատտե ատո օլունտա ճա-լիդ տիր:

Նվվեթ, պաղըլար, իշպու հիքեայեմիդտե ղիքերի կեչն պիր չօգ միւճըմիլեր էթրաֆընա, խարիճեն տախի պիր թագըմ միւճըմիլեր թօրաբեպ գարըչտըրարագ, վե հալը լահվալարընա տալիր պաղը էֆեհարըլար պեհան իտե-

րեք, գրիթիգալարա գալըլաղըմըլտան տուանը, պիդի թայեիպի իտեճեքեր տիր:

Կիրէլմ չիմտի Թօր թեմիյեթ օլունան մահպուսխա-նետեն իշերի:

Մարե նամ մահէլտե, վե Բօա-տը-Սեմիլ նամ սօգագ-տա վագը օլան իշ պու հապսխանէնին սուրէթի զահիթե-սիտե, էլեմպալիչ վե հեյպեթմալիք պիր հալ միւճահետե օլունմագտա տեկիլ տիր:

Իլը հալլիլերտեն պիրինին օրթա եերինաթ, աղաճլար իլե միւղեյեթն պիր գալը գըլթա թերեճիլերի պուլունմագ-տա օլուպ, վե մեղքիլեր թերեճիլերին էթեքիլերինտե տա-խի, չանըլար չիմէլեր պուլունմագտա օլտուղու կիպի, պիր մէրտիլին պաչընտա տախի, տեմերտեն պիր գաֆես չեվրիլիչ պուլունտուղունտան, մեղքիլեր գաֆեսին իւղե-րին, ասմա տալարը գարաթմըչլար տըր, վե պուլունարըն ալթընտան կեչիլերեք, մահպուսլարըն թեֆերիլեթիլի իլին թախիս իտիլմիլ օլան եհտի սեքիլ գըլթա կեչիլեճեք մեյ-տանլարա կիտիլմեքտե տիր:

Մեղքիլեր մեյտանլարըն էթրաֆլարընտա, դայեթիլե թե-միլ վե տիգգաթիլ տուրթոտ պաղըլմագտե պուլունան դաղինօլարա վե ֆապրիգալարա մանէնտ վասի վասի էպ-նիլեթիլեր պուլունմագտա տըր: Մեղքիլեր էպնիյեթիլերին եիւլլերի դայեթիլե ճեսիմ օլուպ, վե պեհաղ թալլարըն միւրեթիլեպ օլտուղլարը հալտե, եիւքսեք եիւքսեք, վե կենիլ, կենիլտե բենճիլերի պուլունտուղունտան, բեք ա-լեա թեմիլը հալալ իլլեմեքտե տիր: Վե, կերեք տալիլե-լերին, վե կերեք իլ հալլիլերինն տեօլեմէլերի իւղեքիլե-րինտե, հատտեն ղիեատե պիր թեմիլիլը հիւքմ իլլեմեքտե տիր: Սլթ գաթտա պուլունան գօրուչլար, գըլմեքիլմի-տե, բեք լանդիլը սուրէթտե բօրտըլմագտե օլտուղու կի-պի, եաղ մեքիլմիտե տախի, թեմիլը վե սերին հալա իլ-լեմեքտե պուլունտուղունտան, մահպուսլարըն էլլենիպ

գծույթաճաղարը, վն իւնեիւ չլարւածադարը, վն քե-
զալիք թամմ իտեճէք մահէլէրի տախի, մէգըրու դաթ-
տա պուլունմադտա տըր:

Մեղըրու Էսփրիեթընի Եօգարուքի գաթլարընտա իւն,
օն իքիչըր գատէմ երւաեքիթաե օլուպ, վն թուղլպ տէօ-
չեմէլերիտէ անա կիպի բարլամադտա օլտուղու թադտըր-
տէ, ճէօիմ ճէսիմ եամադ գօղուլարը պուլունմադտա,
վն իքի թարափըտա, ալեա տէճըր գարեօլարա, վն իւ-
զըրլերիտէ տախի թէմիւ, վն գար կիպի պէեադ չարաֆ-
լը վն չիլմէր տէօյէրէր եսսթըզլու, վն սըճադ սըճադ
եւրնտէն Եօրլանլար կեօրելլաթէտէ տըր:

Ինսան, հապսանէլէր իլլին, պրեթը հիւզնէնիւ, նէմ-
նաթ, գարանլը, հալմաթը, միսիլին վն թեաֆֆիւն մէր-
քեդի պրեթը ինլէր տըրլէր զանն ու թիթիգատընտա պու-
լունտուղու հայտե, պրեթտէ պրեթ, մէգըրու տալիլէր-
տէն իլէրի կրիպտէ, նադընը իթտիկիմիւ հալլէրի կէօ-
րեւնէ, քէնտույէ ըադմէն, ախլարը թեաճճիւպի աղիմ
օլաճաղընտա չիւրէն Եօգ տուր:

Էվլիթ, խաղըն օլ խուսուտա տէրքեար օլան զանն ու
թիթիգատը եամընլ տըր: զիրա, քէնտի զանն իթտիքլէրի
կիպի, Էսեֆէնիւ, վն նեֆթթիթաթի պրեթ հայտե օլան մա-
հէլլէր, մահպուսանէլէր օլմաեղպ, իլլա, օլ էլմասը Մօ-
րէշ կիպի, քէնտի էլլէրի Էսեքլէր, վն ալլարը թէրլէ-
րի իլէ չալըըպտա կէչնմէկէ, վն չուլդ չօճուղլարընտա
պէօթէմէկէ մէճապուր պուլունտա նաճուղու վն չալըչքան
իլէր թադըմլարընն հալլէրի տըր: պիլարէլլէր, քէնտի
զալիթ վն քէյթիւղ զէվիլէրիլն օթտան եամադլարը, վն
չօճուղլարընտա, աճըլքտան էղլիլէթ չէթիպ, վն սօուգ-
տան աթիթէմէֆաե պուլունտուղլարը չուլար ըաչալարալար
արաթընտա թէրքիլէ, սաթըրադ սօլմուշ, տուրմաեա օ-
թութմաեա թադ ու թադաթլարը գալմամըշ օլտուղլարը,
վն քէնլէրի մէյեուսիլէթտէ պուլունտուղլարը հայտե,
տէկիլ եալընըզ կիւսուիլլէրի, հալթթա, կիճէլէրի տա-

լի չալըչադըղա մէճապուր պուլունմադտա տըրլար:

Մեղըրու իքի իդամէթ կիւսալար միտանէլնտէ կեօրել-
մէքտէ օլանլայիլ զրտտիլիլէթ, իդամէթ իթմէքտէ պուլու-
նան էլլասարն լէհէլէլլէրնտէ տախի կեօրելլաթէտէ տըր:

Պիարէ իլճի թադըմլարը, քէնտի ֆամիլիկալարընն ին-
թիեաճաթը զարուրիլի Էսփրիե Էսփրիե մէճաթտէ տըրլէր, իլն-
քի, Էսփրիլէ գալընտադլարը, Էսփրի մէաթիֆըրիւնէ քի-
ֆայիթ իտէմէմէքտէ օլտուգտան պաշըա, աթմանէնէ պրե-
թէգապէթ յէպէպիլնտէն տախի, գալմանլարը, կիւսաթէն
կիւսնէ Էսփրիլէքտէ տըր: վն, պիլարէլլէր պու հայի կեօր-
տիւքնէ, պիլթիւն պիլթիւն զայրէթ վն ճէսարէթտէն տիւ-
շէրէք, կիլիֆթլարը Էսփր օլմադտա, վն հիւ պրե կիւսըա-
հաթ երւզիւ կեօրէմէ Էսփրիլլէրի տիւշիւնտիւքնէ, քէն-
լէրի մէյեուսիլէթէ տիւշիւքտէ, վն իւզըրլէրիտէ, ֆէնա
պրե կէվէլէրէք հալը, օլարադ, իթըրաթ մէրթէպէտէ չալը-
մալարընտ խաղէ կէվէլէքտէ տըր: վն պու Էսեֆամիւղ ուեու-
չուգլուգտան աեթըրադտան սօնրա տախի, վազթի հաթնէ
տէրքեար օլան աեֆալէթլէրէ տալիլ թէֆէքըրլէր քէնլէ-
սին տիւշտիւքլէր միսիլլու, սօնրա իթիթիգալտէ տիւշար
օլաճադլարը զարուրէթլէրի տախի կեօրէմէքտէ տըրլէր:

Թէքրաթէն Էսփրիլ, մէկէրլի միւճըրմ թադըմլարը Է-
չին, հիւ պրե խուսուտա ինթիեաթը գալմադտա մը տըր,
մէկէրլի մահպաե կիլթիլլէրիտէ, Էսփր ինլպ վն րա-
հաթ եամադ պուլունտուղլարը պաշըա, հալթթա, գօլպաճ
չալըչադէք իլ վն չաթըլլ իւճըրթթ (1), վն ալլէլլուտա,
քէնտի ճիւրմ ու ճիւսայթլէրիլն ճէսաթթի ինպպէթիլտէ
գաթ ու հայսիլիլէթիլն թադտըր վն թահսիլն իտէնէք պրե
ճէմիլիլէթէ, եսնի, պէկէնտիլլէրի կիպի արգաաաալարա
տախի մալիք օլմադտա տէկիլ մի տըրլէր:

Վադաա, մահպաե տէկիլլէն չէնիլն իսմիլի պրե իլիլթ-

(1) Մահպաեաթիլլէր կիւսնէ 80-100 փարա գաթար գաղաթըզ
արթըրադըր հայտե, ֆաշըր իլճիլէր իւն, եալըրթ թէպիլիւ-
լէրիլ պրե թէթիլ չաթարմամադտա տըրլար:

տիւրէրէրնտէ, նամուսլուս վէ քեամիւ քիմէանէրէրն տիւլա-
րը նէֆրէթ վէ հէյպէթ օլանճադլարընտա շիւբհէ ճայիդ
տէկիլտիւր, հալպուս քի, օլ ճիւրմ ու ճիւնայէթ լէ միւթթէ-
հիւմ օլուս, վէ պինտէն ալէյհտէ, սէֆայէթ լէ, աճըդա, վէ
սոուդա ալըմիշ պուլունան մէգըիւր թազըմլար իչին տախի,
պուս պէօյլէ մի տիւր:

Մէգըիւր թազըմլար իչին, սէֆայէթ վէ էմայինին հիւ պիւր
էհէմիլիէթ օլ օլանաղը չէօյլէ տուրտուն, քէնտի շէրէֆ-
լէրին, վէ նուֆուզ ու լէէէսիւրէրին, վէ հաթթա զուլ-
վէթ ու գուտրէթլէրին, քէնտի ազրան ու էմայլէրին նէգ-
տինտէ արամազտա օլուս, վէ մահպէսէ իլգա իտիտիք-
լէրինտէ տախի, արատըղլար ազըմայարն հէր սընթընա
նայիլ օլանազլարընտան, պիթթապի, քիմէտէն ութման-
մատըգտան պալազ, մէնուտ տախի օլանազլարը, մէկէր-
չի շիւբհէտէն միւսթաղնի պիւր հալ տէկիլ մի տիւր:

Պունլար, մահպէսէ կիրտիւրէրինտէ, ուլմանըպ նէտա-
մէթ կէթիւրմէրինի մուճիպ վէ միւզթէտիւր օլանազ սու-
թթէտէ, քեամիլանէ վէ միւզէֆիլգանէ նասիհաթլար իլիթ-
մէտիւրտէն պալազ, մէկէրչի, սայիլըլէր թարափընտան վահ-
չիճէ ալըբլանըլլարա տախի նայիլ օլարազ, գաթլ ու սիւր-
գաթլ եօլունտա, տահա զիւտտէ լէշլիդ օլունմազտա տէ-
կիլ մի տիւրլէր:

Պիլիւմ իթիլգաալըմա, պուսլարն, մահպէսէ կիրտի
կիրմէդ իւր տիւրչիւնէճըլէրի վէ թառիմ իտէճըլէրի չէյ,
անճադ եէնիտէն եէնիէն ճիւրմ ու ճիւնայէթ իճըալարըն-
տան իպարէթ պուլունմազտա տըր:

Վէ պուտա մանթըզա մուլաֆըզ պիւր հալ տիւր, չէօյլէ
քի, եէնիտէն պիւր իսպասաթտա պուլունուպտա, եէնի-
տէնտէ տէրտէթ իտիլտիւրլէրինտէ, լէքըրաքէն կիտիպ
մահպուսիանտէ ըահաթ իտէճըլէրին, վէ քէնտի իլո ու
իլըլէթ, վէ ճիւրմ ու ճիւնայէթ արգաատաղլարըլլա, քէմալի
պէշայէթ իւղըն իրարըր էվգաթ իլլէեէճէլէրին, բէք ա-
լէա պիլմէքտէ տիւրլէր:

Վէ զըյէթլէ շայեանը տիգդաթ վէ միւթալաա պիւր նօգ-
թաաա շու տուր քի, պունլարն իլլէրինտէն պազըրըր,
եա իսաֆիլիճէ պիւր ճիւրմ ու ճիւնայէթ իլլէմիշ օլուս, վէտէ
եալթա քէնտի իսպասաթլարընտան տօպէր, ազաճըդ պիւր
էսէֆ ու նէտամէթ էսէրի իպըազ իտէճէդ օլալար, տիւ-
րէրլէր թարաֆընտան, պիլիլը, պիլիլը իսթիհզալարա,
տէհէթթամիլ սուրէթթա եոհալարա, վէ հաթթա, հէյ-
պէթէնիլիդ լէհէտիլէրէ տախի ուղըմազտա տըրլար:

Վէհասըլ, հէր նէ գաաալ, բէք նատիւր իւլ էմալ իտէ-
տէ, բէք շայեանը տիգդաթ վէ միւթալաա տպիւր պիւր խու-
սուս տահա վար տըր, եանի, չէօյլէ քի, վէլէվ պիւր միւճ-
ըմ, լէօօլպէքտա օլուսպտա, պիւր տահա ֆէնա եօլտա պու-
լունմազ, վէ շալըղպտա աննընթ լէրի վէ նամուսլա
եալամազըլը նիլէթ, զպըլէթ, վէ ճէպարէթլիլլէ, մահպէս-
տէն չըգտըգտան սօսրա, մէգըիւր թարիգի լիւթմաճազ
օլաա, վէ հէզարան նէվի կիւճիլըլէրի կէօղէ ալարազ, վէ
կէշմիշ հալլէրինի սէթը իլէ, իւտտէյի նսուս ու իթիլգա
մազէտինտէ պուլունաղազ, շալըլմաա տախի պալլաաա,
գըրդ չէքիճաէ եալարըր, հէման պիւր չէքիճաէ պօզալարազ,
մուլաֆիլազ օլամմազտա տըր: Վէ պուտա, պազընըզ,
նիլլին պէօյլէ օլմազտա տըր: Չիւնքի, զաթէն քէնտույի
թանըմազտան պուլունան տահապը ճիւրմ ու ճիւնայէթտէն
պիւրի, պիւր կիւն կէլիպտէ, մէրգուս լէօօլպէքտա, եէնի
պիւր իսպասաթտա իլլէթըաքին լէքըլիֆ իլլէտիկիտէ, է-
կէրի մէրգուս լէօօլպէքտա, տիկէրինին հէր նէվի իսա-
թարէնիլիդ լէհէտիլտաթընա հիւ պիւր էհէմիլիէթ վիլմէեէ-
րէք, վէ քէնտի նիլիէթի մէմուսհէսինտէ սէպաթ ու մէթա-
նէթ իւղըն պուլունալարա, մէգըիւր լէքըլիլին բէտա իտէր
իսէ, տիկէրիտէ աննընթ կիւճէնէրէք, պիլալէնիլլէ քեաֆ-
էյի կէշմիշ հալլէրինի զահիլէ իսթաճ պիւրլէ, օլ եսթիլէն
գաղանմազտա օլուսլուս նամուսլունու պիւր ազճէրիք իտէ-
պիլտիկինտէն, քիւլլի զայըլէթ, վէ քիւլլի զահիլէթ պէր-
հալա օլմազտա տըր: Վէ օլ վազըլթաա, պիլթթապի, հէր

Թարափառան նեփրէթ կէօրիւպ, վէ նամուս ու իթիպարը մահվ իլէ, տիւլարը զարուբէթ վէ մէյուսիյեթօյաճա-ղնաճա, Էհէրի պաշտան ինրայի խապաճաթա մէճպուր օլաճադ, վէ պիւնաէն ալէյճ, պիւր կիւնտէ թէքրարէն Էա-գաւըր Էլէ վիւրէթէք, քէնտուօիւնի, օլ կիւն ճալ իլէ չըգրպ գուրթուրմուչ պուլունտուրու միւճըրմէր կիրաապընտու պուլաճադ տըր :

Աթիւտէ պէեան իտէճէկիմիդ մէնդարէլէրտէ, մաճպուս-խանէլէրինտէ մաճպուսլարըն ճէմիյեթի իւզլէ Էաչաճալա-րընտան հուսուլէ կէլմէքտէ օլան, վէ ճէրճի միւճըրմիսիդ պուլունտան հէյալէթամիլդ նէթիճէլէրին պէեանընա սայ ի-տէճէկիլ :

Պարպարճա թէճըրիպէլէր, վէ մուշլըր թէքրատիւսլէր իլէ, նիլէ ասըրլար կէլիւրիւթիքտէն սնորա, աըրպէթէքեար, միւճըրիմէրի, սայիւր միւճըրմէր իլիսէ ալթմադլա, իսլաճը հալլէրինէ տայիւր հիլ պիւր մէնփաաթ հասըր օլամաեաճա-ղընըն, պիւր սահիհիլէք օլմաըր անլալլաճա պալլամիչ տըր կիպի կէօրիւնմէքտէ տըր :

Իվիլէթ, հիւրմ ու ճիւնայէթ իլլէթլէրինէ միւպիճէլա օլան, վէ ասէթա շէպանրէնա» հալլին քէսպ իթմիլ պուլու-նան աստէմէրին պիւր Էհէր թօլաւնադ գարըշաըրմադլըդ տի-մէք, մէրդուճանը, քէնտի խապիլին քէլէրինի, տաճա ղիւնա-տէն արթըրմաարընա, վէ իսլաճ գապուլ իթմէդ պիւր հալ քէսպ իթմէլէրինէ, սէպէպիլեթի վիւրմէք տիմէք տիք օլմաըր անլալլաճա գաաթար, նիլէ» ասըրլար կէլմիլտիւր վէ քէլա-լիք, ճէմիյեթի պէշէրիյեհնին խարապընըր մուճիպ օլա կէլ-մէքտէ պուլունտան մէլքլըր իլլէթի մալուփէնին քէնլէսին-տէն դուրթմարապիլէճէք օլան պիւր իքի լուղէթի անլաւապիլ-մէքլըր քիլին տալի, պիւր չօգ ասըրլար կէլմիլտիւր : Մէդ-քիւր լուղէթ իսէ, պադա պիւր չէյ օլմաըրպ, անճադ չու, Էնայլընըր հալտէ սադլաճադլըդ . . . լուղէթլէրի տըր :

Պու պապտէ դուհուրա կէլէն սէտամըլ, հէրնէ մէրթէ-պէտէ զայիփ օլուպ, վէ լապըմ կէլէն Էհէմիլյեթիք նայիլ

օլաճադ իսէ տալի, պարի հիլ տէկիլ իսէ, օլ պիլտէն չօգ ղիւնտէ սահիլ պէլադէթ վէ նուփուգքեար պուլունտան, վէ քէմալի հազգ վէ սապըրսըլըդ իւզլէ, մաճպուսիա-նէլէրտէ մաճպուսլարըն, Էօյլէ պիւր չօգու պիւր արճաա օլ-տուգլարըր հալտէ սադլաճադլըդ ուսուլի աթիլաթարն-տան սարփըր նադար իլէ, քեափէպիւնին տալի, այրըր այ-րըր օտաճըլարտա ապըլալլալլաճադ ուսուլին իթալէպ վէ իա-տաա իթմէքտէ օլան զալլալլարըն Էստալարըր օղաաընտա օլ-սուլն իլիսիլմէքլըր Էդպալլինէ մաղհաթ պուլլըուր իսէ քէնտիլիլի պալիլիսաթ աստ իտէրիլ :

Իհիլ իմադլուն տըր ղիւ, պիւր կիւն, ճէմիյեթի պէշէրիյ-նէ, փէնալըդ տէնիլէն շէեին Էսաթ օլմաեադ, իլլաարըրի օլուղընու, վէ սալքի, հէր նէլի հիւրմ ու ճիւնայէթիստէ, հէր վադլըթ, տէլվըթ թապիլիլէրին իմադլալըր իլէ, վէ Էդու-սէն հէմիլէ հիւսնի մէլլաւալըն Էստալըր պիւր թաքիդէ սա-մադտա օլմալարընտան, վէ ճէհալէթտէն նալի իղիպալ իտիլ-տիլքէրինի, վէ Էնաիլիլէթ, վէ Էսաթա իտաքէէէ մէճմուր պուլունտալարըն իհմալ ու ասէմի իհիլիմալընտան նալի, պու ճալլէրին քէսպի թարադըր իլլէմէքտէ պուլունտաթ-րն անլաւաթադ, վէ թէնէ տայիւր օլան սըհէթի պապընտա օլուղու կիպի, ճաճա տայիւր օլան սըհէթի խաւտուսուլուն տալի, հալաթիլպալի վէ հըփըր սըհէթի մուվաթիդ գա-նուլալըր թաճիլընտա պուլունտալարա իքճա օլաճադ տըր :

Ճէնապըր հազգ, հէր քէսէ, գապիլէթի ալալար, քէս-իլէ հիսաիլեթլար, վէ սէատէթի հալէ տայիւր տալիլաթ-ղալըր իհսան իլլէմիլ տըր : վէ պու իհիլիեաճլարը մէնտու զըլըր, վէ թաճիլըր մուվաթէնէէէ պալադլըգտա, ճէմիյեթի պէշէրիյեհնին վադիփէմիւտէն տըր :

Պէնիլ ասէմիլն պիւրիմի իտաթէսի վէ սէրմայէսի, անճադ քէնտի գուլիլէթի, հիւսնի միւրաթ, վէ սըհէթի պիւնու տիլիեաթ օլուղընտան, հէր ասէմիլն, հալաթ վադ կէլիլիմ օլ պիւր մըգտար սէրիլէթ արթըրըգտա, պիւր թարափա վադ իթմէսինի, պարի հիլ տէկիլ իսէ, քէնտի անլընն թէքի

սայէսինտէ, ինչիմեանմանը զարուրելէսինն թէտարբեք, վէ հին տէկիլ իսէ սալ վէ սէլմ պիբ հայտէ եայտեան պիլմէսինն, վէ լազմմ կէլէն վէստեան, վէ հին տէկիլ իսէ, լաեղըրլլա չաղապիլմէսինն, վէհասարլ, քնտի նա՝ մուսուլա, վէ սեանսէթի հայ իւղբէ եայտեանպիլմէքիլէն, դաթմ էնտէր դաթմ հաղգըր պուլունմագտա տըր

Մէֆայլթմ վէ ճհհայլթիլն տէհէթիֆերմա մերքեղլերլ, երւբէքլերի պոսուլմուշ օլան, վէ միւսթիսիս իւլ իլէլ պուլունման պիլարէլէր իլէ մէմուստիլլէր Մեղբուր միաքիլլէր մահէլլէրի թէմիլլէթիտիլլէր վէ էնալըր ուլումուս ֆիւնուս իլէ թէնպիլ իտիլիւ, վէ իլ վէ չաղմագ հաղգըրտա մէլլանլարը արթըրլլա, վէ իւնթէթլէրիւն, պիբ հաղգանսիլթիթ էնաթ իւղբերին վաղ գըլլմագըրտան պաշալ, չայէսթիէ պուլունմալըր իլին տալիլ, միւքեանթիլլար թաթիսիլ իտիլիլիլ թաթտիլտէ, տէրհալ օլ սուլուշ լէհէլլէրին բէնք քէնպ իտէճէքլէրինտէ, վէ զայիֆ տիւշմիւշ օլան վիճուլլէրինտէ քէնպի սըհհէթ իլլէնճէքլէրինտէ, չիւբհէ ճայիլդ տէկիլ տիբ

Շիմտի հիքեանէմիլի օգուսան զաթլար, ծօրս նամ հապսխանէնին տէմիլ բարմագլլըգ արաւընա, եանի, մահպուլարը կէթիւպ գօնուչալիլլմէքիլք մահէլլինն կէթիլլէրիլմ

Մահէլլի մէղպուր դարանլղճա պիբ սօֆա օլուպ, օրթա եէրինտէն, պոսեան տար պիբ ուլ պըրաքըրադա, իրի թարաֆըր տէմիլ բարմագլլըգըր իլէ, իքի միւսալի գըրմա թադսիմ վէ թէֆրիդ իալիլմիւ տըր

Իլպու իլթիլթի մահէլլինն պիբ գըրմընա, մահպուլարըն տայիլլէրի թարաֆըրտան դարա պուլունմաղին, պիլլէլէ գօնուչաճաղ օլան մահպուլար, օլ թարաֆտաքի տէմիլ բարմագլլըգ էնիւնն կէլէպիլարիլլէրի կիլի, տիկըր գըրմա տալիլ, քեաթիմ օլ օտաւաւտան կէլիլմէքտէ, վէ մահպուլարը կէթիւպ գօնուչաճաղ իսթէէնլէր, օրաւտան կէ-

լէրէք, օլ թարաֆտաքի բարմագլլըրն էնիւնն, վէ կէթիլլէնն մահպուլարն դարալընա կիլմէքտէ տիլլէր

Վէ, հայիլլէ կէթիլլէնն, քիլք վէ գօնուչաճաղըգ, պիբ տար եօլ իլէ պըրմըր պուլունման մեղբուր իրի թարաֆըր տէմիլ բարմագլլըգըրն արգասընտան վուգու պուլունմագտա օլտուգտան պաշալ, զիլլէ կէլէն տար եօրն պիբ քէօլն սինտէ տալիլ, տայիլն պիբ իէօպլէթի, եանի պիլ պէքի հաղգըր պուլունմագտ, թարաֆէ յինի միւքեանթիլլէրինն վէ ամէլ ու հարէքթիլլէրինն վաղբի օլապիլմէքտէ տըր

Ենվի մէղպուրտէ, սահէլլի մէղպուրտէ թօլանմըր պուլունման մահպուլարըն իւղբերինտէ, պիբ պիլլինն մուլալիֆ էնվալի հալ ու հէլէթլէր միւլաշէտէ օլունմագտա իտի, չէօլէ քի, պարալըր իւրնան պիւրեան պիլ գըրեանթիլտէ պուլունմագլլար թադտիլտէ, սայիլլէր տալիլ, քէնտի գըրեանթիլլէրինտէ, իլն թադըմարըլլաղէն կիւն սընթիլարընտան օլտուգլարը անպըլմագտա իտի

Մէրգուման մահպուլարը կէթիւպ կէլմիւ օլանլար իւղբերինտէ տալիլ այնի հալ, վէ այնի ֆարգ միւլաշէտէ օլունմագտա օլտուգտան պաշալ, այլ քի քեանթիլլէրինտէ, դատըն թայիլլէրինտէն պուլունմաթը միւլաշէտէ իտիլմէքտէ իտի

Ալէտէվիլլէն, մահպուլարտան զիեանտէ, անլէրի կէթիւպ կէլմիւ պուլունման տօթմ վէ աղբապալարը իւղբերինտէ, պիբ էսէրի հիւլն ու էլէմ միւլաշէտէ օլունմագտա տըր, զիւր, զարգը վէ էսէֆէնիլդ պիբ հալ օլարագ, պիթ թէհըրիպէ անպըլմըր տըր քի, մահպէսէ կիլլէնլէր, դաթմն օրատա պուլունմալըր իլլինտէ, եալմըր իւլ տէթըթ կիւն գալորդտան սօնրա, եալմալ եալմալ, քէտէրի վէ հիւնապը պիբ թարաֆ իթմէկէ պաշալմագտա տըրլար Վէ պուլունմալար զարիլը չու տուր քի, մահպուլարտան իսթիլ իլլէրիլլէրինտէ, էն զիեանտէ տիւլարը հէլպլէթ վէ ինֆրէթ օլանլար, իլլէրի կիլտիլլէրինտէ իսէ, տահա չաթուգ սօրէթիւն ալըմագտա տըրլար չիւնքի, էթթաֆարընա

պոլուճան տխրագը պօղուգ տտեմլերտէն, պտղադ պիր չէյ իշխմէնի, անճագ ֆէնա ֆէնա սեօղլեր իշխմէնք տէ օյտուգլարընտան, վէ ֆէնալըգ տախի, իլէթի սարիա-տան պոլուճանուղոնտան, անխնա պուլամագտա, վէ պիր նէվի ղայրէթի վաճիեանէ բէյտա իլլէնէրէք, վէ, կէրէք փաղիֆէսիղլը թարիգիտէ պիր ինդապթէ գալըլըպտա, սայրլեր իւղէրինէ թէնսօր իլլէթմէք, վէ կէրէք քէնտի-լէրի, չու եհնի պիր մաննվի սէրճօլուղա վիրիպտէ, անֆի ղամ իլլէմէ քիլիկ միւրտա իտէրէք, սայքի պիւթիւն պիւ-թիւն թէպտիլի ճալ ու եֆրեար իլլէմէքտէ պոլուճանուղ-լարընտան, էվիլէմ, պիր հապտիաննէ եհնի կէվիլ օյան-լար իւղէրինտէ, չօգտան պէրու պոլուճանալարտան ղիեատէ պիր ֆիւթուրտուղուգ իլէ հինապըղճա պիր չէն-մէչընէպ-լիք էսէրի հուսուլէ կէլտիկի կէօրիւլմէքտէ տիր :

Կէլէլիմ յիմտի օլ ղիւրլինի կէչտիկիմիլ իլիթիլաթ բար-մագլըղնա : Կէրչի, պիր չօգ մաճպուսլար, քէնտի տտէմ-լէրիլլէ, վէ եալմչա սէօ իլէ գաթըլըղլը գօնուչմալարըն-տան, պիր չօգ կիւրիւլտիւլէր հասլը օլմագտա իսէտէ, ա-րատան վագըլմ կէպիլքնէ, կէրէք մաճպուսլար, վէ կէրէք միւսաֆիլլէր, պիր պիրլէրի սէօյլէտիլքիւրի իշիտիպ ան-լաւապիլմէքիլիկ պալլամագտա սրըլար : չիւնքի, հէր քէն, գալըլընտա քիլիկ սէօյլէտիլիկ իշիտէպիլմէք իշին, ա-լա էթրաֆընտա պոլուճանալարն, եանի, սայրլէրին գօ-նուչմալարնա գուլադ փրմքսիղլն, քիւլի տիգգաթըլը, քէնտիլիլլէ գօնուչմագտա օյանա վիրմէքիլիկ մէճպուր օյ-մագտա տըր : վէլճարլ, մէչքիւք կիւրիւլտի օրթմարն-տա, քիմնէ տիլէրինին լաղքըտըրնա գուլադ փրիպտէ վագըլմ օլմամագտա տըր :

Մաճպուսլար թարաֆընտաքի բարմագլըղն, նէօպէթ-ճիտէն էն ղիեատէ ուղադ պոլուճան պիր ուճուտա, Նի-գօլա Մարաիլա պոլուճանագտա իտի :

Նասլը քի իշար օլմանուլ տուր : մեղգում հիւքիլմէթ թարաֆընտան պասըլլադ տէրտէսթ իտիլտիկի ղէման, հա-տ-

տէն ղիեատէ պիր էլէմ ու քէտէր իպրադ իլլէմիլ իբէն, չիմտի իսէ, մուշայրի օլարագ, պիւթիւն պիւթիւն պիր ֆիւթուրտուղուգ, վէ պիր հաեաւըղլըգ թարիգի թութ-մագտա իտի, չիւնքի, իլլէրինտէ պոլուճանուղու սայր ճա-նիլէրին արաղըլըլար իլլէթի սարիաւը, քէնտի թէնսօր-րինի, մեղգում իւղէրինտէ տախի, քէնտիլէն կէօթէր-մէքտէ իտի :

Հիլ չիւրհէ ճայիլ տէկիլ տիր քի, էկէրչի մէրգում ճա-նի, թութուլտուղու անտէ, էօյլէ, պիր չօգ մաճպուսլար ի-չինէ ալթըմաեպտա, այրը այրը օտալը օյան պիր հապ-իա-նէտէ, պիր օտաւտա, եալընըղա հապա իտիլմիլ օլա իտի, գալլալինտէ հիւս իլլէմէքտէ օլմուղու իլք էլէմ ու քէտէր սայնէսինտէ, քէնտի ճիւրմու ճիւրմալթիլքիլի, կէօղլէրի էօ-նիւնէ կէթիլիպ, վէ իլէրուտէ չաթըլընճաղը ճէղաեքտա տիւ-չիւնտիւքնէ տիւչարը հէ լալթ ու տէհէթ օլաճագ, վէ, վէ-լէվ նէտամէթ կէթիլէրէք թէօպլէքեար օլմասա տախի, հիլ տէկիլ իսէ, միւֆում պիր գօրգու թէնսօրի թաճըլն-տա գալլաճագ իտի : վէ, քիմ պիլլըր, պիր միւճըլմ, տա-լիմա տիւչիւնիւպ, վէ տայիւն քէնտի իլլէտիկի ճիւնհա եա ճիւնայթիլէր իլէ, չէքէնկի ճէղալարը կէօղլէրի էօնիւ-նէ կէթիլմէքիլիկ մէճպուր պիր հալտէ պոլուճանուր իսէ, նէ՞ եօլտա նէթիլէլէր հասլը օլաճագ իտի . . :

Հալպու քի, մեղգում, տէրհալ կէթիլիւրիւպ, պիր չօգ-ճանիլլէր վէ ճիւնհալարը օրթաւընա ալթըլմը օլտուղուն-տան, հալիլլէ, ճիւղիլէ պիր նէտամէթ էսէրի կէօթէրէ-ճէք օլա, քէնտի ագրան ու էմալլէրի նէղալինտէ, գա-պտաեքըղա լէքէ կէթիլէրէք, ալաղլըղ գապուլ իթ-միլ սաեքըլտոյան պաչա, անլէրն չիւրհէլէրինի տախի թահիք վէ տալթի իտէնկի, վէ պինան ալէյհ, պիր պիւլիւք պէլտաե ուղրաեաճըր տախի աշիքեար իտի : չիւնքի, միւճըլմիլ թաղմըլտընտա, վաճիլէն Միւր ինտա-ճըլըգ, վէ աճմագճա պիր էմիլիլէթիլիք պոլուճանալը թապիի օլտուղունտան, իլլէրինտէն պիլլինն, մաճըն ու

միւրքեատէր պիր հալածէ պուլունտուղունու, վէ բիւշմանըդէսերէրի կէօսմէրտիկնիս, վէ հալածմա, քննադէրին արադրըզլարնա վէ դամադրըզլարնա իշմէրաք իմմէտիքտէն պաշքա, նէֆրէթ տախի հիսպ իյլէմէքտէ օլտուղունու կէօրպաք ֆէհմ իմտիքլէրինտէ, անինտէ, մէրգումմուն ալէյհնտէ, պիր ճասուպուղը շիւքհէսնէ դահիպ օլարաք, հադարւթէ վէ ատալէթէ պալլամադտա տըրլար, Նազըլքի Նիգօլա Սարսիալ, դալմէն չօդտան պէրու, մահպէտէրի միւհրիմէրին պու ալիւղլարնա վէ պու լմապիւթլարնա բէք ալէս վազըք պուլունտուղունուսան, մահպէտէն իշէրի կլէրի կրմէք, դայրէթ վէ ճէսարւթիքիս քէնտուլէ լծօրմալ, վէ ճիւղլ ու ինչդալմ պապընտա քէսպի շէօհրէմ իմմիշ օլտուղարտան պուլունտուղունու իպլըադ նիյեթլիյէ, ինչարը պի գայտիսէ միւսարաաթ իյլէմիշ խոխ:

Մէրգումմուն պուլունտան պիր գաշ նէֆէր սապըղալը իխմիէրա միւհրիմէր, Նիգօլա Մարսիալն բէտէրինն, խոամ ճէսաքնա ուղղամիշ օլմարալ, վէ սայրի միւհրիմէր տախի, պիրաաէրինն բըրանկատա պուլունտուղունը պիլմէքտէ օլտուղլարը ճիհէթլէ, մէրգումմուն տէրհալ վահշիսէ պիր լմէտախի իւրը գապուլ իմտիքլէրինտէն, պու հիւրմլմ մէրգումա, տահա դիւտաէ պիր շէվք ու դայրէթ վիրտիքտէն պաշքա, հիւրմ ու ճիւղպիթ պապընտա, ֆիւմիւրաա քէսպի շէօհրէթ լմմիշ օլմարալն տախի օղլուտուղլարը մէտհ ու սէնալէր իւղէրինէ տախի, պիւթիւն պիւթիւն քէյիլմէնիս պաշալիշ խոխ, վէ, մէրգում, բէք չարուգ ուրէթմէ, իլըրտաէ չարըրաադ օլտուղուն տէհշէթլու միւսադալմ ունտարաք, վէ օլ անէ դատար ետըրծը օլտուղուն հիւրմ ու ճիւղպիթլէրի տահա դիւտաէ պիւթիւք վէ բարադ պիր սուրէթմէ կէօսմէրէքէք, քէնտի բէֆիդէրի նէգուրնտէ, տահա դիւտաէ քէսպի շէրէֆ վէ իֆթիւր իմմէրիք արըզ վէ դայրէթ խոտ պուլունտուղտա խոխ. շէօլէ քի, օլ անտէ քէնտուլէ կէօրմէկէ կէմիշ օ-

լան պիր տոնէմիւ լէհճէտիստէ, պիւլիւք պիր էյէմ ու էնտիլէ հիւքմ իմմէքտէ օլտուղուն հալտէ, քէնտի լէհճէտիստէ խտէ, մուղայիլի օլարաք, պիր արադըզլար հալի հիւքմ իյլէմէքտէ խոխ:

Մէրգումմուն կէօրմէկէ կէմիշ օլան տալմ, Պրասաքրի կէչիտինտէ քիրաեա օտա վիրմէքտէ օլուպ, վէ դատար նօթէր ժադ ֆէրրաննը դատարըղընա ուղղաեալաք, քէնտի հադդը սարիշէրինտէն վաղ կէպմէքլիէ մէնպուր օլան մատամ տը ֆէրմօն իլէ քէրիմիսինէտէ քիրաեա պիր օտա վիրմիշ պուլունտան օլ խըրըզ եալմադը, վէ եախի խորը սրըլըք մալլէր սալմէն ալըճը պապա Միգու խոխ: Մէրգումմուն պուլունտան, կէրէք Մարսիալտան, վէ կէրէք սալիլըրէրտէն, չարըշ օլտուղլարը շէյիլէր, պիր չօք տէֆնալար ունուգ ունուգ ֆիւեաթլար իլէ տըլպ դաբաթտըրմիշ օլմարալ մէպնի, չարըրմաք իհշլիմարտէն պուլունտան միւսադալմ հադդընտա տիւլիւնտիւքէ. տիւլիւքը խէվֆ ու էնտիլէ օլմադտա խոխ Նիգօլա Մարսիալ, հիւքմէթմիւն բէնաշէսինէ տիւլիւք օլտուղունտան, վէ ֆիւթ եախի տալըզաաք քէնախիսին տախի էլէ վիրէպիլէճէկի տէրքեար պուլունտուղունտան, պապա Միգու, սայրի մէրգումմուն բէնաշէն լմահշլմտա պուլունտուղտա խոխ կէրիլ, մէրգումմուն նէտինտէ, պապա Միգումմուն, խըրըզ եալմադը օլմարալն տալլըր պէրահիսի գալլիլէնիս վէ գահիլէնիս պուլունտուղտա տէկիլ խոխ խտէտ, պու հիւրմ իլէ տախի, մէրգում, պիւլիւք պիր լմէնիլէք օլմարալնտա պուլունտուղտա օլմարալը գալլիլէն պիլմէքտէ խոխ. վէ պիւնաէն ալէյհտէ, քէմալի օղլուտունտան նալի, Նիգօլունտ, պիր միւհրիմ մալիֆէթլիլէ կէօստիլմիշ օլտուղուն էպր ու լմէնպիւթլար, տիւնտէ, նօղլմտար նօղլմտարն ինքա իյլէմիշ խոխ:

— Էյ ճանրմ, պապա Միգու, նապըլընը պապալըմ, — տէտի մէրգում հայտառա:

— Պահատըր չօհուրում, համո օլտուն, ինիլիմ, վէէկէր պիր միւրաա ու իհթիւսաքնըզ վար խտէ, ինքապնա հա-

դրբում, — տէ, ի ճէվապ վիրտի խորսըդ եսթաղը, միւտահինճէ պիր սեյուճէյիւ իլէ . . . — Թարափարմա կէօնտերտիկինիւզ պիր առեմի կէօրիւր կէօրմէ . . .

— Աճա՛յիպ, պապա Միգու, Նիչին պէնիմէ թէքիֆիսիպ սուբէթտէ «սէն» տիեթէք, գօնուչմաեղպտա «սիզ» տիեթէք գօնուչմաեղպտա սընը, — աճտի Նիգօյա խայինճէ պիր թարղ իւզրէ մէքուժուճն լազորտորընը քեսէթէք, — Եօգսա միւրատընը, պէօյլէ մապէստէեթմ տէյի, պէնի իսթիհչա՞ մը իթմէթիք տիր . . .

— Իւրտա՞ նէ քեթտէ, ա՞ չօճուղում, պէն տէկիւ սիզի, հիչ պիր քիմսէեթի իսթիհչա իտէնլերտէն տէկիլիմ . . . աճտի մէքուժում, Նիգօյա կիպի պիր ճանի իլէ, էվլէլինտէն պէրու, թէքիֆիսիպ սուրէթտէ կէօրիւչիւպ գօնուչմաքտէ օյմա սընը, էթրափտա պուլուննսրաա անլաթմամազըլդ աղմ ու դայթթիմստէ պուլուննսրաա . . .

— Մատամ քի էօյլէ տիր, էիսնէ միւթատըմդտան պուլուննսրաա իւզրէ, պանա, «սէն» սըֆաթթըն վիրէթէք լազորտը իթմէլիսին . . . Եօգսա, քեմիլի էսէֆիմի մուճիւզ օլաբադ, հադգըմտա տէրքետր օլան տօսթլուղունուղտան տօլսեթ, պէնի չիւրհէեէ զահիւպ գըլմազըլդա մէճպուր գըլմըլ օլուրտունուղ . . .

— Ի՛էք ալէա, չօճուղում, — աճտի պապա Միգու տիւլաբը էնտիլէ օլաբադ . . . Վէ, չունուտա պիլմէլիսին քի, ուֆադ թէֆէք սիրաբըլաբըն իճրա իլլէտիմ . . .

— Հա՛, իլթէ պէօյլէ թէքիֆիսիզճէ գօնուչմալընընը, պապա Միգու . . . պէն զաթմն սիզին, էօյլէ քէնտի տօսթլաբընը ունուտան պիլմէֆալարտան օլմատըլընընը քէք ալէա պիլմէքտէեթմ . . . Նէ՛ Խաբարընը, պէնիմ իչին թիւլիւնտէ ալտընը մը . . .

— Իվլէթ չօճուղում, սիզին իչին քեթթիպ օտապընա իքի լիպրա թիւլիւն թէսիլմ իլլէտիմ . . .

— Նա՛սըլ, իեթի մի իսթ . . .

— Էն ալէա ճիսսինտէն իսթի . . .

— Պէնիմ իչին «ժանպսն» տախի ալտընը մը . . .

— Իվլէթ, անը տախի, վէ տէօրթ լիպրալըք խաս էթմէք — տէ պէրապէր օլտաղուճ հոլտէ, լէշալիք օրաեա պըրադ — տէ վէ հաթթա, ճիւզիճէ թէաճճիւպինի մուճիւզ օլմադ նիյեթթիլլէ, սէնին թարափընտան իսթէնիլիմիչ օլմատըլը թադտիրտէ, օն իքի թանտէ չօգ քիչմիչ եուժուրթա իլէ, պիր պաշտա Ֆիլէմէնք բէյիլի պըրադալմ . . .

— Իչլէ տօսթլուգ տէտիկին պէօյլէ օլմալը տըր, պարի շարապտա կէթիլմէքիլէ հիմմէթ իթտինի՞զ մի . . .

— Էվլէթ, ալթը շիչ տախի, աղլը գաբալը շարապ պըրադալմ իտէտէ, պիլիսին եա, էօյլէ իսթէտիկին գատար վիրմէեիպ, պուրտտա սանա կիւնտէ անճադ պիր շիչսինի իչմէկէ միւսաատէ իտէրիլ . . .

— Է՛յ, չի՛շտրէ, պիղտէ իթաաթ իտէրիլ . . .

— Ի՛էք ալէա, չօճուղում, մէճուլ իտէրիմ քի, հօշուտ օլտուն . . . իսթէտիկին կիպի Խաբարըմտըր, էօյլէ տէկիլ մի . . .

— Շիւրհէսիլ, ֆադաթ, մէճուլ իտէրիմ քի, էիսնէ պէնի ունութմաեաճադսընը, վէ, տալիմա տիւլիւնիւպ գաեբրմազըլդա հիմմէթ իտէճէքսինիլ, դիրա, օլ սէօյլէտիկինիլ ժանպսն, բէյիլ, եուժուրթա վէ շարապըն սիւրէճէկի, անճադ պիր գաչ կիւն տիւր . . . ֆադաթ, տարալը մէսէլտիր, պիլիսինիլ եա, «պիր չէնին թիւլէքմէսի, էիսնէ սինին կէլմէսին տէլաթթ իտէր» տէմիլլէր, սիզին կիպի պիր պապա Միգու տօսթլում օլտուգճա, պէնիմ իչին Եօգ, Եօգտուր, հէր նէտէ իսթէսէմ կէթիլիլ, էօյլէ տէկիլ մի . . .

— Նա՛սըլ . . . սէն իսթէրսին քի . . . էօյլէ մի . . .

— Էօյլէ՛ եա, պապա Միգու, հէր իքի իւլ կիւնտէ պիր տէֆա պու կէթիլիլ քէթրինիլ թէքրալէն կէթիլմէլիսինիլ . . .

— Մէկէրի պէն անը Խաբարպիլըր միեթմ, Խալընը պիր տէֆա իչին Խաբարպիլիլմ տիր . . .

— Նէ՛, Խալընը պիր տէֆամը, հիւլ էօյլէ շէյ օլտըր մուլմէկէրի պէն պուրտա ժանպսնուղ վէ շարապըլդ տուրապիլըր միեթմ, սիզ տախի պիլիլիսինիլ քի, անլէք, հէր

վազրթ իշին բէք ալէա, վէ բէքտէ իգթիզալը շէյլէր տիրէր:

— Ինի Էմմա, պէն ոճնի հէր վազրթ էօյլէ չէզիզ շէյլէր ինէ պէսլէմէքիկի տէրիւհտէ խոնմէմ:

— Ա՛, պապա Միգու, պու սեօյլէտիկինիզ, պատիւ լի է-
հասիք տիրէ, հագգանիկէթին խարսիհնտէ տիր. զերա,
պէն սիզէ, չօք քերէր չալմիշ օլտուղում գուրչունդարը կէ-
թիբիկ պիրմիշ օլտուղում թագաւորտէ, շիմտի իսէ, սիզին
պէնտէն ժանպնու վէ շարապը Եփրէմէքիկինիզ, մեկէրչի
բէվպի հագգ սանրապիկի մի:

— Սո՛ւա օլ, Ալլահն պուտալաք, նէ սեօյլէտիկինի, պիր
քերէր տիրչիւնտէ, էօյլէ սէօյլէ, — առտի իրարըդ ետթա-
ղը տիրչարը խէվի ու հիբաս օլարադ:

— Նա՛սըլ, սո՛ւա մու օլարեմ, պէն պուճու հարսիմն հու-
զուրունտա տալի սեօյլէրեմ, չունու պիլմէլիսինիզ քի, պա-
պա Միգու, սեօյլէրիմ:

— Բէ՛ք ալէա, բէք ալէա, իսթէտիկինի կէթիբիբիմ, —
տէլի պաղըրը խըրըզը ետթաղը, Նիզ օլսնըն, ֆուրսաթը
եաթիթէ ատտ ին, պիր սոյի խթիթալէ դալըշչարադ, քէն-
տիտինն տալի ճիւրմ ու ճինայթիթըտէ իշիկիւրքը պու-
լունտուղում զահրէ չըգարմադըդ Նիզիէթ ու Էփրէտ-
րընտա պուլունտուղում կէօրտիկիւնտէ, հէմ գօրգուպ
վէ հէմտէ բուր զաղապ քէսիլէրէք, — բէք ալէա, կէթի-
բիբիմ, կէթիբիբիմ: . . հէր նէ վազրթ դալմազտա իգթի-
զա իտէր իսէ, եինէ կէթիբիբիմ:

— Էօյլէ եա, կէթիբիբիսինիզ . . չիւնքի, հագգըմ տըր,
վէ պինտէն այլէյհ սիզիտէ պորճունուզ տուր . . վէ, հաթ-
թա, եալընըզ պանա բէ յիբր, ժանպօն, վէ շարապ կէթիբ-
մէք տէկիլ, իլլա, Սէն-Լազար մահպէսնտէ պուլունտադ-
տէ օլան վալիտէմ ինէ հէմիլիէմ Գալպաս իշին տալի, գահ-
վէ չէքէր կէծնտէրմէքիկի, քէօշէյի խաթըրտան չըգար-
մալարսընըն. չիւնքի, մալիմ եա, Էլիմիզտէ իւճէն, հէր
սապահ թալար տուրտու գահվէ իշիկէքիկէ պըշմըլար

տըր . . վէ հալիլէտէ, չիմտի օրառա, մահրում պուլուն-
տազտա օլմար տըրար:

— Հայտէ պաղալըմ, եննիտէն եննիլէ, տահա սայիբ
շէյլէր տալի տիւշիւն քի, եարամադ օղլան, մուճիլի խա-
րապըմ օլապիլէսին:

— Արթըգ քէվիինիզ, պապա Միգու, սիզ պիլիսինիզ
. . չիմտի անը պըրադալըմտա, պաշգա լազըրընտա պա-
զալըմ . . պէն հաքիմէ սիւալ իտէճէկիմ քի . .

— Բէք ալէա, բէք ալէա, միւրատնի իւզրէ, գահվէ վէ
շէքէր տալի կէծնտէրիբիմ, — տէտի պապա Միգու, մէր-
զ ումուն լազըրարընը քէսիպ գարաթարադ: Հէ՛յ լանէթ-
լէր օլտուն օլ կիւնէ քի, սէննի կիպի պիբ մէլունտու թա-
նըմըլմ տըր . .

— Պապա՛ Միգու . . պէնտէ զըտտընը սեօյլէ երէք, լիէ-
շէքիւրլէր օգուրում օլ կիւնէ քի, սիզի թանմըլմտը . .
Տօղըուու, պէնճէ շայիսնը հիւրմէթ պիր զաթսընըզ, չիւն-
քի, թըպզը պիր բէտէր կիպի, պէնի գաեըրըպ պէսլէ-
մէքտէսինիզ:

— Ումարմէքի, արթըգ սայիբ պիբ չէյ տահա իսթէ-
մէքիկէ դալըշչանահադգըն, էօյլէ տէկիլ մի — առտի պա-
պա Միգու տիրչարը էլւմ օլարադ:

— Նա՛սըլ. վար տըր, վար տըր. տահա սայիբ սեօյլէ ե-
ճէկիմ վէ իսթէ ենէճէկիմտէ վար տըր . . վալիլմէմ վէ հէմ-
շիբէմ կիտէրէք, հէր նէ գատար թուլուլտուղում վա-
զըլմտա, գօրգուճտան տիլիբէմէքտէ իտիմ իտէտէ, չիմտի
իսէ, թըպզը քէննիլէր կիպի, բէքտէ կիւլմուրտուզ պիր
հայտէ պուլունտադտանըմ:

— Բէք ալէա. կիտիպ անը տալի սեօյլէրիմ, ինչաալլահ
տահա սայիբ պիր տէնէճէկին գալմաղը, էօյլէ տէկիլ մի:

— Սապը իտինիզ՝ Ունուլմտու իտիմ սեօյլէմ կէ, պանա
իբի չիֆիթ աալիկ բէք սըճադ թոթ թառն ճինսիտէն երն
չօրապ կէթիբիբիսին . . պու տալի եղլէմիլէթտէն տիր,
վէ էօյլէ օլմասնըն, պիզղաթ քէննիլէք տալի, իզրաք Է-

տերսիսիդ, չիւնքի, էլպէթթէ նէղէեի եազալամագլըղըմը իսթմէմէզսիսիդ, էօյլէ տէկի'ն մի :

— Նէղէ' մի, խայր, խայր, Ալլահ սէննն պիր սաաթ էլվէլ պիւթիւն պիւթիւն ճանընը ալմալը տըր քի, էլիւնտէն գուրթուլմու'չ օյաերմ :

— Թէչէքքի'ն իտերիմ, պապա Միգու, դաթէն եազըն-տա օ տախի օլանագ տըր, փազաթ, պու կիւնլըտէ հէնուզ տնր արգու իյլմէքտէ տէկիլիմ, չիւնքի, արգու իյլտիկիմ սայիր միւրառալարմ վար տըր . . . րահաթ պիր էօմիւր կէ-չիւրմէքիք արգուսիւնտէեիմ : զիրա, չօգ էհթիմալտիր քի, պիր կիւն պէնն տախի բէտերիմ կիպի գաթլ իտէնէքէք տիր . . . տիմէք տիր քի, օլ տաաթա գաատար, սէֆայի խաթր իւզրէ եաշամալընմ :

— Ալլահ վիրսին, չիմտի պուլտուն րահաթլըղը :

— Հայ հայ, էլըմա կիպի պիր էօմիւր կէչիլմէքտէեիմ : պուրաեա կէչիլտէն պէրու, պէյ կիպի եէյիպ իյիպ էյ-լէնմէքտէեիմ : Եկէրչի գանաթլըր, ֆէնէրլէր, վէ ֆիչէնք-լըրտէ օլա տիր, պանա հիւրմէթէն վէ իքրամէն աօնան-մալար վէ շէնիքէր տախի իճրա իտէնէքէր իաի, չիւնքի, հէր քէս իտամ իտիլմիչ օլան նամոար Մարսիալըն օղլու օլ-տուղումու իյիտիր իչիթմէզ, քէմալի իլթիֆաթ իւզրէ պէ-նի ալգըլլամաեա միւսապաաթ իյէտի :

— Տօղըուսու, բէք պիւլիւք պիր շէրէֆ տիր, վէ բէք պիւ-լիւք պիր իթթիխար տըր, էօյլէ եա, էօյլէ պիր աոտմին մախտումի օլմաղլըգ, մէկէրչի քիւլիւք պիր շէ'յ մի տիր :

— Էլպէթթէ, հաթթա, տիւզլէր վէ մաքթիլէր պիւլէ . . . օնլարտա ասրլլատէիլք օլտուղու թազտիրտէ, մէկէրչի պիզտէ տախի պուլունմասը իգթիզա իթմէ'զ մի, — տէտի մէրգուսմ հայտաու վահչիճէ պիր իսթիհզա իւզրէ :

— Էլվէթ, էօյլէ տիր . . . վէ լազրմ կէլէն ասրլլատէիլք պէրաթընըղտա սիղէ, Ասիլիյէ գօնաղընտա, ճէլլատ մա-րիֆէթիլէ վիբիլէնէք տիր :

— Էլպէթթէ էօյլէ օլանագ տըր, մահէլլէնն բարասը

Թարաֆընտան վիրիլէնէք տէկիլ եա, վէ պուտա բէք հազդ-լը տըր . պուրատա, մահպուսլար թարաֆընտան, հիւննի լէվէնճիւհ վէ իլթիֆաթը աղիմէնէ լաերդ օլմազ իչին է-հէմիլիյէթտէն օլան շէյ, էն պիւլիւք խորաղլար վէ հայ-տուալարճա ասրլլատէիլք օրթիֆաթընը հայիլք պուլունմաղլըգ տըր . եօգա, հիլ պիրի հիւրմէթ վէ բիայէթ իթմէզ, այա գաատր ու հայսիյէնթի օլամաղ : Խըրաղլար ասրլլատէիլիլ շէրէֆիլնէ նայիլ օլմաղլապտա, անճաղ քէնտի աղլլարընա պէկէնմէքտէ օլանլարա, պուրատա, նէ էօյտա մուամլէ իտիլտիլի, կէօրիւլմէկէ շայեմն պիր շէյ տիր : Թամամ, ինի խաթրըրմա կէպիլ, պուրատա, ժէրմէն իսմիւնա պիր տէլիգանը վար տըր քի, մահպուսլար թարաֆընտան կէօր-մէքտէ օլտուղու պէտ մուամլէյ, սէօյլէտիլիլի իսալթ ու թատիլգէ քեաֆի տիր : շէօյլէ քի, մէրգուսմ, պիզտէն նէֆրէթ կէթ իրմէքտէ, վէ պիլի պէկէնմէքտէ տիր կի-պի պիր թալըր ու հօրէքէլտէ պուլունմաղտա օլտուղուն-տան, հէրաթիլլըն տախի զաաղ ու տաալէթիլիլ թահրէք իյլէմէքտէ տիր, վէ չիւրհէ օլունաուղունա կէօրէ, մէր-գուսմ, պիր ճաաուս օլմաղլ տըր, մաաղալլահ, էկէրչի էօյլէ իտէ, վայ կէլէնէք տիր պալընա, պիր կիւն պէլաարընը պու-լանագ տըր :

— Թէրմէն մի, մէրգուսմ տէլիգանընըն իսմի ժէրմէն մի իսիլ :

— Էլվէթ . . . սիլ մէրգուսմ թանըմաղտա մըսընըգ տի-մէք տիր քի, մէրգուսմ տալթ խըրաղլ (՝) Թարաֆընտան օլ-մաղլ տըր, էօյլէ մի : ֆազաթ, աուրէթի զահրէսիսնաէն-տէ հիլ անլաղլըմամաղաա տըր, չիւնքի, սէրսէմին պի-լիլնէ պէնդէմէքտէ տիր . . . :

(՝) Խըրաղլ, ճէլլատ, վէ տահն տայիր պաղը լուղէթեր, Պրա-աղըհաթընտա, «բաի» տէնիլէն կիլիլ, վէ էօյլէ թաղըմար պէյն-լէրիտէ իսթիմալ օլունաղտա օլան պիր լիտա իւզրէ եաղըմը բ-սէտէ, պիղճէ ունամաեաղընտան, մէղքիւր ֆարաըն իսթիմալէն տէն ասրլլը նազար իթմէքտէեիլ :

— Իայր, կէրչի շախմէն ընտանին թանրամագոս տէկիլ իտէմոէ... էկէրչի պէնիմ իշիթմիշ օլտուղում ժէրմէն իտէ, մուխլագա հազգընտան կէլէճէքլէր տիր:

— Նաւըլ:

— Եանի, տահա պուեաքընյարտա, Վըլլի իլէ կրօ-Պօաթէօ թարաֆընտան դուրուլմուշ օլան պիր տուզաղա ազգալմիշ տիւշէճէք իմիշ էմմա...

— Աճապա նիշին, սէպէպ նէ իմիշ:

— Տօղրուսու բէք իեի պիլմէեօրում էմմա, իշիթտիկիմէ նէզարէն, զանի իտէրիմքի, քէտի թազըմյարընտան պիրինին նիլեթիլինի դահրէ չըգարըպ խապէր վիլմիշ իմիշ(!):

— Եա, տիմէք տիր քի, պէնիմ չիւբճէմ թաաաիգ օլունմագոս տիր... մէրգում ժէրմիշ, մուխլագա պիր ճասուս օլմար տրը. բէք պէա, բէք պէա, անըն ճասուսլուղմուլ քէնտիտինէ կէօալէքլիլէք, պէն պունու կիտիպ պիլիմ տօալմարա խապէր վիլմիլիեիմ. անյէր իճա-

(1) Հիւնայեթմիղի օգուեան դաթլար տէրխաթըր խապիլիլէք քի ժէրմէն, Դեթի կէմիշ օլան, վէ Մէթր ագօյ թէճմիլէ օլունան տէլլը պիր հէրիֆէն օլուլ, մէրգումն տօթլարընտան պիրինին եանըտա թէրպիլեիէ վիրիլէք, հրամ ու ճինայէթ եօլունտա պիւեիտիւլիւշ, վէ պիւտէն ալէշ, Նաթիք շէրիտէ վազը պիր պանդաստա պիր իշ վիրտիլիլէք խաթմէ թթտիրիլէքտէ իգէն, մէզքիւր պանդաւա ինքա խոտէճէքլի պիր խըրըլլըզտա, եարտըմ իթմէպի նաթիւաթը վիլիլիլէք, վէ խըրամուս խաթմէ խաթէ, ժէրմէն, էպէ պիր ալազըլըր գապուլ իթմէէրէք բնտա իթտիլէքտէ պաշըպ, էպէնտիլիլէք, վիլլըպի հալի, վէ դարուլմագոս օլան տուզաղը խապէր վիլէրէք, շէհրի մէզպուրու թէրէք իլէ ֆարիէ կիտիպ սըզընիլ խաթ. վէ, արտասան պիրազ վազըթ կէշտիլտէն սօնրա, պիր կիւն, մէզքիւր թէքլիֆի խոտէ խապիա, ղէվալլը յօնուղա բասթ կէվալ թանըմիշ, վէ պիր կէճէ բիլիտէ կէզրէք թէշիֆիլէ չալըմիշ իտի խաթէ, պիր տիրիւն մուլմաֆիադ օլամտարընտան, ժէրմէն պիր թազըլպ կէրչի դուրթուլմիշ խաթ, ֆազաթ, արթըզ անտէն սօնրա, թաթըլ սօզարման օթարմանա օրդատուղմուն, թէպալիլ մէքեան իթմիշ, վէ եէնի կիթտիլի ճալլէտէ, քիմէէէ խապէր վիլմէէրէք, կիլիմ սազըմագոս խաթ:

պլնը բէք պէա տիւշիւնիպ ինքա խաթպիլիլէք: կրօ-Պօաթէօ (Նիլման-Թօրալ) տէտիլիլտէ, չիմտի խաթըմա կէլտի, նասըլ, մէրգում հալէա, սիլիլի քիրաճըլարա, էնվայի օետուլյար օյնամագոս մը տրը:

— Աման, Ալլահ պէլասընը վիրսին անըն, հէլէ էլվիմտէն տէֆի խաթ դուրթուլտում, չիմտի պիլտէ տէկիլ տիր. վէ զանտա խաթըլմքի, ազչամտա սապահտա, անըտա պուրտա կէթիլէքէքլէք տիր:

— Կէլ քէլիֆիմ կէլ, էօլլէ իտէ, տօղրուսու, չօգ իեի օլուր, չօգ մէմուսմ օլուրում, արթըզ պօլ պօլ կիւլէրիլ. բէք շէնմէշըպ վէ բէքտէ թօհաֆ պիր աաէմ տիր:

— Մէրգում պուրտա կէշտիլիլտէ, ժէրմէնի կէօրաիւկիւ կիպի... իշիթ մէրգում տէրիլանընն հալի իլին ֆէնա օլամագ. տրը տէտիլիլմին սէպէպի պու խաթ... ֆաալմ, թէքարէն սէօլլէքլմքի, էկէր պու տէտիլիլիլ ժէրմէն, անըն տիւշմէն օլաուղա ժէրմէն խաթ...

— կրօ-Պօաթէօեիւ նիշին թէվգըք իթմիլէք տիր, ճիւն-հաաթ նէ իմիշ:

— Ճիւնհաաթ նէ օլամագ, մահպէստէն դուրթուլտագտան սօնրա, թէճօլէքեար օլուպտա, նամուսուլլա չալըչըպ կէշիլմէքիլ Նիլիլէթ ու զալլէթիլտէ պուլունան պիր աաէմի գանաթըրապ, պիրլիլտէ խըրալըլըք իթմէքտէ իքէն թուլթուլմիշ աուր, Կվիլթ, հէրիֆի եէնիտէն պիր չուրա տահա տիւշիւլիլտէ տիր: Աման, տաա ու ֆէրետա օլ զաապպուլլահըն էլիւտէն, արթըզ անըն կիպի խալիլ խըրըլ, վէ արսըզ էտէպիլ, վէ չարըն պիր հէրիֆ տահա օլամագ, Հիշ չիւբճէմ եօգ աուր քի, պիլիմ էլվին տէօրտիւնճիւ գալմըտա քիրաթ պուլունան իլի գաաընն, սանտըղընը դըրըլտա բարալարընը չալան տաիլ, մէրգում կրօ-Պօաթէօ իմիշ տիր:

— Էմմա նէ կիւլէլտէ գաղըլար խաթէք. էվիլթ, անլատըմ, անլատըմ... ահ, սիլի կիտի իլիթիեար հօլարտա սիլիլ, պիլիլիլիլիլ եա, մէզպուրէրէրաէն էն ղիեաաէ կէնճ

օլանքնա ապանը եւադարադ, տիւզճէ տէչի տիւլանէ օլմադ-տա խախնիզ :

— Լաքին, արթըդ շիտտի, էօյլէ աթէշի աչդլարնա եւ-նան դարմամը տըր, չիւնքի, զաննըմտա, պիւլիւիւիւ, եւանի, կէնճ գըղըն վալտէսի, հէման պու տադըդատա էօլմիւշ օ-լուպ, վէ կէնճ գըղ տախի, զաթէն օլմէրթէպէ պօղուլմուշ տուրքի, չօդ եաշամանըպ, օ տախի մէղարա կիթէճէք տիւր : Զանն իտէրիմքի, պիղվմ օն պէշ կիւնլիւք քիրատա իշէ օյնաեւադ տըր : Լաքին, միւլքին տէկիւտիւր, պիւր չէյ պիւլէ վիւրմէմ, վէլէվլ քէֆէնլիք պիւր բարչա պէզլէրի տախի պուլունաա, երինէ քէֆէնսնիք պըրադ տարադ ալը դօրում, դի-րա, դաթէն պիւր չօդ զարարարա տիւշար օլմիւշ օլտուղում չէօյլէ տուրսուն, էօթէտէն, պիւրտէ սէն չըդ տըն, վէ սէն-տէ ֆամիլեան իշին, պիւր թարդմ մէտարիֆաթտան չըդ-մաղլըղմը բէճա իյլէմէքտէսին : Եօգ, տօղունաու, իշլէ-րիմ բէք սըրասընտա կիթմէքտէ տիրլէր, վէ, էկէր պէօյլէ-ճէ տէվլամ իտէր իսէ, բարապըր դօեւադադ եէր պուլամա-եւադըմ տըր : :

— Վա՛հ, վա՛հ, վա՛հ, դէվալը պապա Միգու, տօղուն-աու, բէք աճընաճադ հալտէսինիզ, բէք ֆադըրսընըզ, Գը-րէդիւս գատար սէրլէթէ մալիք պուլունտուղունուզ հալ-տէ, հէմիլէ հալինիլտէն թէշէքքի խոխիւ աղարսընըզ : Հէր նէ հալ իսէ, եաղըզսընըզ, հայտէ ինիլիզ, արթըդ կիտինիզ, դիւստէ տուրուպտա վաղըզ դալալ իթմէնիլիք քի, տա-հա դիւստէ դորարտիտէ օլմուշ օլմաեւադընըզ :

— Հէ՛յ Ալլահ բաղի օլուն սէնաէն :

— Լաքին, ելըլէթթէ երինէ կէլէճէքտինիզ, վէ վալտիւմ իշէ հէմիլթէմ Գալպատտան խապիւր, վէ պտտատա թէքրա-րէն եէեէճէք իշէճէք կէլթիւրէճէքտինիզ, էօյլէ տէկիւլ մի :

— Էվիլէթ... էվիլէթ... հալտէ կէլթիւրէլիքիւմ... :

— Հա, խաթըրըմ կէլտի... աղ տահա ունուտաճադ-տըմ... կէլտիլինիզտէ, պէնիմ իշին թէքէօի բիւսկիւլլիւ, վէ Մգօշիա գատիֆէսինտէն մաամուլ պիւրտէ գաաթէթա

կէլթիւրմէլիւնիզ, ղիւրա, արթըդ պալմատաքինին դօնուլա-ճադ հալի գալմամը տըր :

— Արթըդ պու սէօյլէտիլին ճիտտի օլմաեւադ, պիւր չա-դա օլմալը տըր, էօյլէ տէկիւլ մի :

— Խալը, պապա Միգու, խալը, բէքտէ ճիտտի օլտարադ սէօյլէեօրում, չիւնքի, տօղունաու, ճանրմ էօյլէ պիւր գաա-թէթօ խաթմէքտէ տըր :

— Իեի էմմա, ա՛ գուզում, տիմէք տիւր քի, սէնին միւ-րատըն, պու կիտիւ իլէ, պէնին քիւլ իթմէք օլմալը տըր :

— Եօգ, պապա Միգու, էօյլէ կիւճէնէքիւք, վէ սիթէմ-լէրէ գալըղչմաղըզ խաթմէմ, կէրչի պէն սիլտէն պիւր գաա-թէթօ խաթմէեօրում, Լաքին, զօրում թօրուզում Եօգ տուր, խաթմէ րաշնիզ կէլթիւրինիզ... ֆադալթ... Էվիլէրի քի... :

Խըրըղ եաթալը, օրատա տահա դիւստէ տուրտուդ-ճա, Նիգօյա Մարիալ, եէնիտէն եէնի տահա սայիլ թէք-լիֆէր տախի չըգալըր տէշի դօրգտուղունտա, հէման տապա դալադարադ, կիթմէ կէ հաղըրաշտա, վէ մէքդումա տախի :

— Ռէք ալէա, պիւրտէ գաաթէթա կէլթիւրիւմ, ֆադալթ, պապաանա, սանա պիւր չէյ սէօյլէեէլիմ մի, էկէր պունտան սոնըր, պէշ բարալըզ պիւր չէօր տախի խաթէր իսէն, կէլթիւր-մէմ, էմմա, սօնուտա Նէ օլուր իսէ, վարաըն օլուն, տաա վաղիֆէմտէն խալին, էկէր պանա պիւր ֆէնալըզ օլուր իսէ] զալթէն սանաաա օլուր եա... - տէտի :

— Գօրգմանընըզ, դօրգմանընըզ, պապա Միգու, լիւ-զումունաան դիւստէ պիւր չէյ խաթմէմ, կէլթիւրէճէկիւնիզ-տէ զաթէն քեաֆֆի տիւր... - տէտի Նիգօյա :

Պապա Միգու հիտտէթէնէրէք, վէ ումուղարընը օլը-քէրէք, մահլիլ մէզպուրտէն տիշարը չըգալը, վէ օրատա-քի պէքճիտէ, արթըդ Նիգօյալը իշերուեէ, մահպուլաա-նէեէ տալտը :

Միգու մահպէտէն տիշարը չըգալտա իքէն, Րիկօլէթ-տէ իշէրի կիւրէքտէ իտի :

Մահպուսխաններն դարձնուսու գլուխ չաղաղընտա, եք-
չի չհհրելի, վե սակերիլքոնէ կելմէ, դուլալը տելք.ք, վե
չեվիւք պիր աաեմ օլուպ, դըսա պիր սեխիլի իւէ մաի պիր
լանթալոն կիլմիլ խաի, վե պալընտա պիր դաաքեթօ, վե
ի.քի թաաափըլ եադաաընտա տախի, սիմաէն իլչեմիլ պի-
րէր երրադ պուլունմադտա խաի :

Մերգուսմ պեքեի, մերգուսմ կեմա տախիլիլ կեօրիւն-
նէ, եիւղէրի կիլմիլի, վե քեմալի նեղաքեթ վե լեթափեթ
իւղըն սեօլեմէ կե պալընտա, չեւնքի, Ռիօլեթիլ հէր տե-
ֆա ժէրմէնի կեօրմէ կե կելչեմիլ, նե մերթեպե քէրեմ
ու ինաանիլիլ իւղըն, մերգուսմ թեմիլի կիլմէքսէ օլ-
մասընա տիգաթ իտիպ կեօրուկիլունաէն, զիեաաեմիլ
միւլեթեմապիր օլմագտա խաի : Վե, ժէրմէն իսէ, էօլե սալը
մահպուսալարա պեքեթմէիպ, տայիմա իւղեթընտէ պիր քեա-
միլըք, պիր նեղաքեթ, վե պիր հալալեթի մ. մահպուսիլ-
եթեթ էսէրի հիւքմ իթմէքտէ պուլունտուղունաան, կեթչի,
մահպուսխանէ խաաեմիլընիլի քեաափեթսի տախի, մերգու-
սմա աադընագտա իտիյսէրէր, սուրեթի զահիլընիլիլ
մաեաանէ ճեաաթեթ իտեմէքտէ իտիլըք. չիւնքի, մաա-
դալաւ, էկեթիլ, ալաաք, օլ երտա պիր չիւրհէ վիթեքեք
օլաալար, տիլէր մահպուսալարն հաաալընի վե չիւրհէթիլ
թաաիլըք օլունաաաղընաան, պուղ ու աաաալեթիլիլ սե-
պեպիլիլ լիլմիլ օլմադըլ տաի հադըր իլլեմէքտէ իտի-
լըք, վե ալեթուսուս, ժէրմէնիլ մեղքիւր քեաալիլ հալ-
լըքիլ, պիր ճաաաա, օլմաալըն տայիլ, պիր տերեքեքե
դաաար չիւրհէ վիթմէքտէ իտի :

Տիլարուտա լահմէթ եադմագտա, վե սեվէր եիւրիւմէքտէ
իտիյսեաէ, պերեքեթ վիլընի քի Ռիօլեթիլ տէ, հէմ պիր նե-
վի նալըն կիլմիլ օլուպ, վե հէմտէ չեմաիլիլիլ պուլուն-
տուղունաան, քեաալիլ ճեաաթեթ իւղըն, եադմալար վե պո-
րաա դարչըր տաաաապիլմէքտէ իտի :

— Նե՛ դաաար ֆեմա պիր հալաւ մարաբը, դեվալը մաա-
թաաղը, —տէր մեդուսմ պեքեի, միւլեթիլըաանէ պիր հալ

հալ իւղըն սեօլեհէրէք, — պեթլե պիր հալաաա տիլարը
չրգըպտա կելմէքիլիլիլ տախի, տելալեթ իթմէքտէ տիր
քի, ճեաաթեթիլ պիր եիւրիլի մալիք պուլունմադտաաընը :

— Ա՛հ, էֆենտի, էկեթիլ պիր աաեմ, պեապալթ պիր
մահպուսուս դալալի մահպուսուս, հիւղիլնէ պիր թեմիլիլ
պաղըլընմադըլ էմէ վե աղընտուլա եօլա չըդաարիսէ, վե
էօլե պիր սեվիլնէ իլեաէ եօլունա տեվամ իտեքեք օլուր
իսէ, աթթըլ անըն կեօղիլնէ, նե դար կեօրիւնիւր նե պո-
րա, վե նեաէ եադմալը ֆուրթունա :

— Պիլիլմի սեվնի քիմ իլիլ կելաիլիլիլ . . :

— Շիւքհէլիլ . . : Աճապա, նաալը ալը պիլարէ ժէրմէն,
իլիլ լահմէթ մը աղը :

— Նե՛ սեօլեհէ իմ, աղիլմէմաաաաղըլըք ե աաալիլ պիր
չօնուգ սուր, կերչի չօգ մահպուսալար կեօրմիլ իտիմ էմմա,
պունա պեքեթընիլի հիլ կեօրմէմիլ իտիմ. պուրաաա կելչեմիլը,
վադաա, պիր կիւն էքի կիւն հիւղն ու քեաթը իւղըն պու-
լունտուլար, ֆադթ, պաաեհուսէ ադար ադար ալընա-
րադ, քեմտուլընաէ վիլե կելմիլ օլանալարն թաթիլընիլ
թիլմիլ մաաա պալալարա, վե հալմիլ, կելրի կելմէլ, ալուր
մերթեպեաէ էլմ ու մերադ իթմէքտէ օլանլար, ալեաե-
վիլիլ կեօրիլընիլիլ կեօրե, տահաաա դիեաաէ չաթուգ
սուրթմաէ ալընմագտա, վե դամ ու էլմի տեֆ իլլեմէքտէ
տիրլըք . . : հալ պուքի, Մ. ժէրմէնէ կելիլնէ, պիլմիլն
պիլմիլն մուղալիլի կեօրիլըքտէ ալը, չիւնքի, կիւնտիլն
կիւնէ քեաթը ու մահպուսիլեթեթեթիլիլ աթթընագտա աղը :

— Իլլեմ պեմիմ տախի տելաի տերունիլիլ պաաի օլմագ-
տա օլան նօգթաաա, մերգուսմուն մեղքիւր հալի տիր :

— Հալիլըքտէ նեպեթեթիլը պեմիմ օլուղու վադըլթ-
լարադ, կեօղեթիլիլն ուսուլա, տայիմա, տիգաթ իտիպ
պադմագտա, վե մերգուսմունա տայիմա եալընըլ, վե տայիմա
արգաաաաղը պիր հալաէ կեօրմէքտէքիլ . . : Իմոի, մաա-
մաաղըլ, նաալըք զաթէնտէ սեօլեթիլ իտիմ, սիլ մերգու-
մա նաաիլաթ իտերէք, էօլե եալընըքա պիր քեօլեքեք չե

քրիմեմեսինը թէնպիսի էլլեմէ լիսինիւղ . . . վէ, քէզարիք, սա-
յիր մահպուսար իլէ տհպապլըղա չըքըլարադ, կէօրիւ-
չիւպ դօնուչմաղլըգ արդու վէ նիլեթլիմտէ պուլունաու-
ղունա տայիր թալիր ու թարզլըր իպրադ էլլեմէսինի տա-
լի նասիհնաթ իլլեմէլիսինիւղ, եօգսա, սօնրա, մասգարա իւ-
տէրէք էլլեմէկէ պաչարար . . . վազսա, հէր վազթլիմտա
պէքթիլէր պուլունադտա, վէ էլտէն կէլէն տիգգաթլըր իւ-
տէրէք, էօյլէ չէլլէր կէօգթլիմէքտէ իտէլրտէ, նիհա-
յէթ, պունարըն քեսաֆէնիլլէտէ պաչա չըքըլամաղ, պիր
կիւն պիր ֆէնալըք տըր եաբապիլրէրէր :

—Ահ, աման եւ Ռէպլիմ, էֆէնտի . . . աճապա, օլ
պապտէ պիլիւք պիր դօրդու պուլունադտա մը տըր, պիւ-
չալէ Ժէրմէն պիլիւք պիր թէհլիքէ բէնչէսինտէ մի տիր,
—տէյի պարըրադ Րիկօլէթ :

—Խալր, կէրլի, հէնուզ էօյլէ պիր դօրդու եօք իտէտէ,
եալվալ եալվալ վազըթ կէչիպ, վէ պու հայտուտալըտա,
մէքդուսուն էօյլէ պիր նամուսլու վէ վազարլը պիր հպտէ
մէլլամ էլլէտիլիլիլի, վէ քէնտիլլէրէ եւնալըլ ահպապ օլ-
մաղլըղա թէնչպիլիլի էլլէմէտիլիլի կէօրտիւքճէ, ազը-
պէթթեալ պուլըլ ու առալվէթէ գալըլըրըրադ,

—Էֆէնտի, զաթէն պու սէօյլէտիլիլիլի նասիհնաթլըր
վիրէրէք, հիչ աեկիլ իտէ, իլլէրինտէն պիրադ իեիճէլէրիլ-
լէ կէօրիւչիւպ դօնուչմաղլըղա չըքըլամաղլըր նասիհնաթ իլլէ-
միլլամտիր, հալպու քի, էլիլտէն կէլէմէքտէ տիր, եիւղ-
լէրին կէօրտիւքճէ, նէֆրէթ կէթրիմէքէքիլիլի, միւմքին
օլամամաղլտա տըր :

—Ոլ խուսուսաա դուսուր իթմէքտէ տիր . . . պիր կիւն
պաչընա պիր պէլա կէթրիլրէրէր, վէ, էկէր պու հպլինէ տէ-
վամ իտէճէք օլուր իտէ, աղ կիւնտէն, մասղալահ, մէզ-
քիւր պէլաւա ուրբամաղլտա իլթիմալի դալլաւէն տիր :

—Աման եւ Ռէպլիմ, իեի եւ, էֆէնտի, աճապա պիւ-
չալէքի, անլէրտէն աերըրադ, սայիր պիր մահէլլէ դօյ-
մաղլըղն պիր չալէսի եօգ մու տուր :

—Զաթէն, իքիիւչ կիւնտէն պէրու, մահպուսար իլլէ-
րինտէ, մէրգուս ալէլհինտէ, ֆէնա պիր նիլէթլի ու էֆ-
քտար կէչիլէքտէ օլտուրընու հիսս իտիպ վէ սնչարըղլըմ-
տան, պէն քէնտիսինէ, պուրաճա ըրիթլօլ թէմիլիլի օ-
լունան ուֆաճըլ օտալարտա պիրինի քիրալաեարադ, ալ-
ընա գալմաղլըղըն նասիհնաթ իլլէմէքտէ իտիմ իտէտէ,
• տալի օլամադ :

—Սէպէպ :

—Չիւնքի, պիր խուսու վար տըր քի, անը տիւչիւնէ-
մէմիլ իտիմ . . . թէքիլ մահպուսանէ թամիր իտիլմէքտէ
օլտուրընտան, չիմտի, էօյլէ պիր պօլ օտա պուլունադ-
տա տէկիլ տիր :

—Տիմէքտիր քի, օլ ֆէնա ատէմէր, մասղալահ, էկէր
իսթէրլէր իտէ, պիւլըրնիլ ճանընա՝ տալի գասա իտէպի-
լրէրէր, —տէյի պարըրադ Րիկօլէթ կէօգթլիլի տօլարադ,
լարին, էֆէնտի, էկէր պիր համիսի, պիլիւք պիր հիմա-
յէթ իտիմիսի պուլունալ օլա իտի տալի, աճապա, երինէ
մէքթիւր ֆէնալըղն էսնիւ ալընմաղլըլ իլին պիր չալէ վէ
պիր թէտպիր պուլունամաղլ ըլ իտի :

—Խալր, օլամաղ, զիրա, նասըլ քի սէօյլէտիմ, անըն չա-
րէսի, հէր քիմ իլին օլուր իտէ օլուն, անճազ պիր ըրիս-
թօլ, քիրալամաղլըգ իտի, հալպու քի չիմտի օլ պապտէ
տալիսի պիր իմիս պուլունամաղլտա տէկիլ տիր :

—Հաֆըլ զ Ալահ, մատամ քի, քին ու դարաղ պաղլամաեա
պաչամիլլար տըր . . . տիմէք տիր քի, պիւլընա, պիլիւք պիր
թէհլիքէ օրթամաղլտա պուլունամաղլտա տըր . . .

—Գօրգ մաեքընըլ, մատմաղլէլ, գօրգ մաեքընըլ, պիլը անըն
եանընը պօլ պրադ մաեքարադ տիգգաթ իտէրիլ . . . ֆա-
գաթ, պու ճիւմէ իլէ տալի, սիլէ թէքրալէն սէօյլէրիմ
քի, պուլուն էն զիեաւտէ գօլալ իլէ սէլամէթ թարիլի, ան-
լէր իլէ կէօրիւչիւպ դօնուչմաղլ չըքըլարադ տըր . . . սիլը
տալիսա պու նասիհնաթ իլլէրլէր, վէ գանտըրմաեա չըքըլ-
մաղլըրըլ . . . վէ օլ խուսուսաա կիւնլիւքտէ, էալընըլ պիր

տէ փա, պիբիլէ գծուչմտա պաշաւմազլլզտա՝ տըր...

— Գու նաաիհաթը, Լ ֆէնտի, շիմտի մէրգոււմ, հէմ թէրարէն վիբէնիմ տիր, վէ հէմտէ պիւթիւն դուլլէ թիմէ գտնորմաւա չալլաճաղըմ տըր, լա քին, է կէր տագրու սէօլլէմէրիքտէ լաղըմ կիլլըր իսէ, չուտա ինքեար օլունամազ քի, իեի վէ նամուսու պիր եիւրէկէ մաիք պուլունան պիր աւտմ իւին, էօլլէ պիր թաղըմ աւտի աւտմէր իչլէրինէ կիրպտէ կէօրիչիւզ գծուչմազլլզ, վէ իւն ու իւլլէթէ ալլաճաղըգ, քէքտէ գօլալ պիր շէ, տէկիլ տիր:

— Չի չարէ, հէր ի քի ֆէնալըգ տան, էն ղիեաւտէ խաֆիֆի թէֆրիգէ չալլալըմալ տըր, տէմչլէր, իչլէ պէօլլէ, իմտի կիտիւզ Մ. ժէրմէնի չաղըրաւըմա, կէօրիչիւնիւզ, Ֆաղաթ խալլը, խալլը, իեի խաթրմա կէլտի, սիզ պիրաղ տաւ հա սապիթիւնիւզ իեի օլաճաղ տըր, չիւնքի, զաթէն մահպուս կէօրէնէք եալլընը իքի քիչի գալմը տըր... պարի ծնարտա կիթիւնիլէր... պու կիւն արթըգ սայիր աւտմ գաւալլ տըր... պունարտա կիթտիքտէն սնրա, չաղըրըրըմ Մ. ժէրմէնտէ, պաքի քաշաթէն կէօրիչիւրաիւնիւզ... վէ հաթիթա, օլ վաղըթ, պէն անը, պու թարափաւա կէչիթէ պիլէնէ կիմտէն, սայիրէր կիպի ուղաղտան իքի քարմաղըգ արգաւընտան կէօրիչիւրաիւնիւզ, հա, նէ տէքսիւնիւզ, էօլլէ տահա իեի օլմաղ մը, — տէտի պէքի:

— Օ՛հ Լ ֆէնտի, պու ինսանիլէթի աղիմնիլդոն տօլաեք, ղիեաւտէսիլլէ թէչէքքիւր իաէրմ... — տէտի Րիկօլէթ:

— Ուս օլունուզ, եալմա՛ չ սէօլլէնիլդ քի, սայիրէր իչիտիպտէ, հասէտէ պաշալմաւընար, Օթուրունուզ, չու գանսրէնի պիր թարաֆընտա օթուրունուզա, չու պիրէքքէք իլէ դաւընտա կիթտիքտէն սնրա, Մ. ժէրմէնէ խապէր վիրէրմ:

Պէքի եինէ կիտիւզ քէնաի միւթաղտան պուլունան եէրէնտէ տուրտու, Րիկօլէթտէ սայիրէրն օթուրունուզլարը

դանսրէնի պիր ուճունտա օթուրաւաղ, մահըն մահըն պէքէմէկէ պաշալար:

Իմտի, Րիկօլէթ, ժէրմէնի կէլմէնէ պէքէմէքտէ օլտուլու հալտէ, պիլդտէ հիքեայէմիլի օգուեան զաթլարա, նիզօլա Մարտիպտէն սնրաքի մահպուպա իլէ, մէրգուսնը կէօրմէկէ կէլմիլ օլանլար միեանէլէրիտէ կէչէն միւքեալմէլէրի, ոլէեան իաէլիմ:

ԱԼԹԵՆՃԸ ՀԻՆՏԻՆ ԽԻՐԱՄՍԷ

ԱԼԹԸՆՃԸ ՃԻԼՏԻՆ ՖԻԶՐԻՍԹԻ

Ֆաշ	Ս-հիշ
1. ՎԵՏՈՒՄՇՄԱԳ	1
2. ԹՆՇԼԻՔԻՆԻՐ	28
3. ԳԱԼԳ	64
4. ԹԼԻՔԱՐԸ ԿԼՈՐԻՇՄԼԻԿԻ ԻԴՊԱԼԻ	83
5. ՏՕՒՐՕՐ ԿՐԻՖՅՈՆ	121
6. ԹԱՐԱԼԻՐ	153
7. ԼՄՆԻՑԵԼԹԻ ԻՈՒԳ ՄԷԼՄՈՒՐՈՒ	146
8. ԼԱ ՇՈՒԼԹ	161
9. ՍԷՆԻԼԻՆԻՆ ԹԱԳՏԻՄԻ	193
10. ՄԻՐԴՅ ՎԷ ԲՈՒՏՈՐԻ	231
11. ՆՈԹԷՐՈՏԱՐԸ	280
12. ՇԷՀՎԷԼԻՔԻՆԻՐ ՕՐԱԿԱՆԱՐԸ	503
13. ՄԱՀՊՈՒՆԱՆԷ	568

32

36

18

288 4

36

29.80

36

15

~~251~~

~~240~~

101

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0594030

